

Lyngen kommune

Møteinnkalling

Utvalg: Lyngen kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Lyngseidet
Dato: 15.12.2015
Tidspunkt: 09:00

Medlemmene innkalles med dette til møtet.

Medlemmer som måtte ha gyldig forfall og/eller mulig inhabilitet, må muntlig melde fra om dette snarest, slik at varamedlem kan bli innkalt. De varamedlemmene som får tilsendt innkallingen, møter altså bare dersom de får særskilt innkalling. Egenmeldingsskjema finnes på vår hjemmeside www.lyngen.kommune.no under politikk/sakspapirer.

De sakene som ikke er unntatt offentlighet er i tida fram til møtet utlagt med alle dokumenter til alminnelig ettersyn på Servicekontoret, kommunehuset.

De medlemmene og eventuelle innkalte varamedlemmer som skal delta i behandlingen av saker som er unntatt offentlighet, kan få nærmere innsyn i disse (dersom de ikke følger denne innkallingen) ved henvendelse til Servicekontoret.

Lyngen kommune, den 08.12.2015.

Dan- Håvard Johnsen
ordfører

Aud Haugen
utvalgssekretær

VEDLEGG:
Saksutredningene

Kopi av innkallingen vedlagt saksutredningene sendes til orientering til:

1. og 2. og evt 3. vararepresentant for hver liste
Rådmannen (ipad)
Økonomisjefen (ipad)
Leder for teknisk sektor
Leder plan- og næring (ipad)
Oppvekstsjefen (ipad)
Helse- og omsorgssjefen (ipad)

Sendes på e-mail til:

Kontrollutvalget (e-post med unntak av ett medlemmer)
Ungdomsrådet
Fagforbundet, 9060 Lyngseidet (Ikke saker unntatt offentlighet)
Utdanningsforbundet, 9060 Lyngseidet (Ikke saker unnt.off)

Pressen - legges ut på internett:

Bladet Nordlys, postboks 2515, 9272 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Framtid i Nord, postboks 102, 9069 Lyngseidet. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
NRK Troms, 9291 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Biblioteket for utlegging til alminnelig innsyn. (Ikke saker unntatt offentlighet.)

Kopi av innkallingen uten vedlegg:

KomRev Nord (epost)
Kommunekassereren

NB ! De som mottar kopi av innkallingen (evt. m/vedlegg) møter kun etter eget ønske dersom de ikke blir innkalt særskilt. Evt. talerett er i hht. formannskapets/utvalgets arbeidsreglement (pkt. A, § 4).

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
RS 9/15	Særutskrift Asylmottak i Lyngen kommune		2015/1384
PS 65/15	Kommuneplanens handlingsdel - økonomiplan 2016-2019, årsbudsjett 2016		2015/1472
PS 66/15	Lovlighetskontroll Lyngenhallen drift AS		2015/454
PS 67/15	Kommunereformen - politisk behandling av utredningsrapporter samt videre håndtering av reformen		2015/1283
PS 68/15	Opprettelse av asylmottak i Lyngen kommune		2015/1384
PS 69/15	Asylmottak - finansiering oppgradering av bygg		2015/1384
PS 70/15	Revisjon årsbudsjett 2015		2015/193
PS 71/15	Inntak av lærlinger		2015/1472
PS 72/15	Organisatorisk endring av hjemmetjenesten/korttidsavdelingen, opprettelse av kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og opprettelse av 2 nye årsverk		2015/865
PS 73/15	Iverksettelse av fysiske tiltak: Forebygging av overgrep i barnehage		2015/2050
PS 74/15	Kommunal bevilgning og mellomfinansiering av Lyngseidet lysløype - ny 5 km og tidtakerbu		2015/1950

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
127/15	Lyngen formannskap	18.11.2015
	Lyngen kommunestyre	

Asylmottak i Lyngen kommune

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 18.11.2015

Behandling:

Fred Skogeng reiste spørsmål om sin og Johnny Hansens habilitet siden dem har vært medlem av utvalg 1.

VEDTAK:

Lyngen formannskap erklærer Fred Skogeng og Johnny Hansen habil. Enst

Johnny Hansen orienterte kort om utvalg 1 sitt arbeid. Anette Holst orienterte kort om utvalg 2 sitt arbeid. Tone Mari Iversen var også tilstede og supplerte og svarte på spørsmål.

Forslag fra Dan Håvard Johnsen:

Utvalg 2 bes fortsette arbeidet og fremme en skisse for hva som må gjøres fremover og søknad til UDI. Saken fremmes for formannskapet 30.11.15.

Det ble votert over forslaget fra Dan Håvard Johnsen.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra Dan Håvard Johnsen.

Vedtak:

Utvalg 2 bes fortsette arbeidet og fremme en skisse for hva som må gjøres fremover og søknad til UDI. Saken fremmes for formannskapet 30.11.15.

Innstilling fra Utvalg 1:

«Ved gjennomgang og befaring av det gamle sykehjemmet ble det avdekket feil og mangler som viser seg vanskelige å vurdere for gruppen. Som følge av dette og andre uklare momenter ved saken foreslås følgende tiltak:

Lyngen kommune engasjerer et eksternt godt kvalifisert selskap til å undersøke, dokumentere og beskrive oppgaver, tidsbruk og kostnader knyttet til

- a. En innvendig minimumsoppgradering av de 3 øverste etasjer slik at disse blir beboelige for flyktninger
- b. En total renovering av bygget, innvendig og utvendig for bo- og kontorformål

I begge tilfeller skal krav til ventilasjon, sikker strømforsyning/elektrisitetsanlegg, heisdrift og andre viktige funksjoner i varetas. Krav til fungerende heis gjelder ikke for alternativ a)

Undersøkelsen/dokumentasjonen skal leveres snarest og innen 15.01.2016.

På grunn av stor usikkerhet med tanke på renoveringskostnader på det gamle sykehjemmet er det vanskelig å si noe om overdragelse av bygget til Lyngen Servicesenter AS.»

Innstilling fra utvalg 2:

Utvalget har analysert tre ulike driftsmodeller for kommunal drift av et asylmottak, som alle vil være hensiktsmessig. Utvalget har gjennom undersøkelsen fått en tydelig forståelse av at dette er en prosess som haster. Neste anbudsfrist fra UDI, som regnes som avgjørende for realisering av et kommunalt mottak, er 11.12.2015.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Lyngen kommunestyre fattet i møte 9.9.2015 følgende vedtak:

«Kommunestyret anmoder rådmannen å ta kontakt med mottaket i Skibotn for å få nødvendig informasjon for snarlig etablering av mottak.»

Som en oppfølging av saken ble kontakt med ulike aktuelle drivere etablert, Hero, Skibotn mottak med flere og det ble foretatt en befaring av bygningen, der det viste seg at en del oppgradering var nødvendig for å kunne bruke sykehjemmet som flyktningmottak.

Bygget er i dag godkjent som bygningstype 721 sykehjem, og før denne eventuelt skal kunne tas i bruk som asylmottak så må søknad om bruksendring godkjennes etter plan og –byggningsloven § 20-1. Planlagte bruksendring vil medføre små bygningsmessige endringer/utbedringer, men brannteknisk prosjektering vurderes som absolutt nødvendig. Brannteknisk prosjektering er bestilt, og forventes ferdigstilt per 25.nov.

I et offisielt brev fra kommunal og moderniseringsdepartementet og sikkerhets- og beredskapsdepartementet datert 22.10.15 oppfordrer statsrådene kommunene til rask saksbehandling i saker som angår etablering av asylmottak.

Situasjonen er som nevnt alvorlig og krevende. Vi ber derfor kommunene om å organisere sin virksomhet slik at det er mulig å behandle søknader om etablering av asylmottak raskt. Her er det to mulige fremgangsmåter:

- 1) Det er mulig å vedta en generell og permanent delegasjonsbestemmelse som gir andre kommunale organ enn kommunestyret kompetanse til å treffe de nødvendige vedtakene i denne typen saker, jf. kommuneloven § 23 nr. 4. Det kan for eksempel være et planutvalg som vil være lettere å kalle inn. I visse tilfeller kan også slike utvalg gjennomføre møter på telefon, jf. kommuneloven § 30 nr. 2.
- 2) Det er også mulig for kommunestyret å vedta at andre organer enn kommunestyret kan "hastebehandle" saker, jf. kommuneloven § 13. Dette vil også gjøre det enklere å gjennomføre en rask saksbehandling uten at hele kommunestyret må kalles inn. Flyktningssituasjonen som vi nå står overfor krever raske vedtak og rask saksbehandling, og vil kunne gi grunnlag for å bruke en slik "hastebestemmelse". Dette forutsetter at kommunen allerede har vedtatt å gi andre organer en slik kompetanse. Hvis kommunen ikke allerede har en "hastebestemmelse" i sitt delegeringsreglement, anbefaler vi at dere snarest mulig vedtar dette slik at den er på plass dersom det skulle bli behov.

Plan- og bygningsloven er ikke utformet med sikte på å løse akutte situasjoner.

Innenfor gjeldende regelverk kan kommunene gi midlertidig (tidsbegrenset) dispensasjon fra plan. Bruk av dette er et viktig bidrag til å løse utfordringene vi står overfor. Vedtak om dispensasjon både kan og må i en situasjon som denne gjennomføres raskt. Det er ikke slik at kravene til saksbehandling og begrunnelse i sin helhet kan settes til side. Situasjonen vi nå er i, er likevel så vidt alvorlig at det vil kunne være forsvarlig med noe knappere begrunnelser for positive vedtak. Statlige instanser som skal høres i forbindelse med dispensasjon fra plan, må akseptere at det gis korte frister for uttalelse. Avklaringene med berørte myndigheter kan gjøres via e-post. Vi har lagt ved et eksempel på hvordan dispensasjonsvurderinger kan gjøres i alvorlige situasjoner som denne.

Plan- og bygningsloven åpner for at kommunen kan unnta fra krav om å bruke foretak med ansvarsrett dersom dette er nødvendig. Dette unntaket kan brukes for eksempel ved bruksendring fra hotell eller sykehjem til asylmottak dersom det ikke skal gjennomføres bygningsmessige endringer.

En sak om istandsetting av bygget ble lagt fram for kommunestyret den 11. november, sak 60/15. Kommunestyret fattet da følgende vedtak:

Lyngen kommune nedsetter 2 utvalg:

Utvalg 1 består av Fred Skogeng, Johnny Hansen og Svein Eriksen

Får mandat til å se på hvilke oppgraderinger som må gjøres for at det gamle sykehjemmet skal tilfredsstillende kravene som flyktningmottak og hvordan kan bygningsmassen overføres

Lyngen Servicesenter?

Kommunestyret gir fullmakt til formannskapet å benytte inntil 1 mill til formålet.

Dekning: disposisjonsfondet.

Utvalg 2 består av Sjur Nesheim, Tone Mari Iversen og Anette Holst

Hvordan kan Lyngen kommune mest hensiktsmessig starte et eget driftsselskap for flyktningmottak?

Saken legges frem for formannskapet 18.11.15.

Denne saken er en oppfølging av vedtaket den 11.november.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

K-sak 55/15 og 60/15

Økonomiske konsekvenser

Antatt positive- ikke ferdig utredet.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Under vurdering

Miljøkonsekvenser

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Kommunestyret nedsatte et hurtigarbeidende utvalg i kommunestyremøte onsdag 11.november. Utvalg 2 hadde sitt første møte fredag 13.november, med oppfølgende møte mandag 16.november.

Gruppen har vært i kontakt med UDI, Mottaksleder, BUP og kommunalsjef i Salangen kommune, og mottaksleder ved flyktningmottaket i Kvæfjord kommune.

Det finnes flere ulike typer mottak som drives av UDI:

Ankomstsenter

Ny ordning i 2015. Samordnet registrering av asylsøkere. Prosessen på ankomstsenter:

- Registrering hos politiet
- Tuberkuloseundersøkelse
- Registrering i UDIs asylmottakssystem

Tilrettelagte avdelinger

- Tilbud som er tilpasset asylsøkere med fysiske eller psykiske hjelpebehov.
- Primært for asylsøkere med psykiske plager, men som ikke er så syke at de trenger psykiatrisk behandling.
- Det er frivillig å bo i en tilrettelagt avdeling.

Ankomsttransittmottak

- Mottak der asylsøkere bor frem til tuberkuloseundersøkelse og helseundersøkelse er gjennomført.
- Søkeren får også informasjon fra NOAS om hva som skjer videre i asylprosessen.
- Etter hvert blir søkeren flyttet til et transittmottak.

Transittmottak

- Mottak der asylsøkere bor til de har gjennomført asylintervjuet sitt.

- Egne transittmottak for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år.

Midlertidig overnatting (akutt plasser)

- Plasser som er etablert for å sikre alle asylsøkere et tilbud når det ikke er plass i ordinære mottak.

Enslige mindreårige asylsøkere under 15 år

Ordinære mottak

- Asylsøkere flyttes til ordinære mottak etter asylintervju hos UDI.
- Asylsøkere bor i ordinære mottak mens søknaden deres blir behandlet.
- Enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år får tilbud om å bo i egne mottak eller avdelinger som er tilpasset behovene deres.

I denne saken fokuserer vi på drift av ordinært mottak eller mottak for enslige mindreårige asylsøkere. Eventuelt en kombinasjon av de to mottakstypene nevnt over.

Sjøvegan mottak i Salangen kommune er et kommunalt drevet mottak. I region nord har vi kommunalt drevne mottak i Alstahaug, Nesna, Vefsn, Salangen og Kvæfjord. I Sjøvegan er mottaket drevet som en avdeling av kommunen, på lik linje med helsestasjonen, skolene, m.m. Mottaksleder forteller at de har positive erfaringer med å drive i kommunal regi. Alle ansatte følger kommunalt regulativ, og de bruker ressurser i kommunen tverrfaglig. Sjøvegan mottak har en avdeling med 40 enslige mindreårige, der det er ansatt 15,5 årsverk. I tillegg har de 5,15 ansatte i ordinært mottak med 136 plasser.

Kommunalsjef i Salangen peker spesielt på følgende faktorer som positive ved kommunal drift:

- Mange solide arbeidsplasser
- Et lite, økonomisk overskudd
- Flerkulturelt miljø
- Gir et verdig og verdifullt tilbud.

Tilbakemeldingen fra BUP i Salangen er at BUP har mange oppgaver knyttet til asylmottaket. 40 % av henvisningsmassen kommer fra asylmottak. Det må settes inn forebyggende ressurser innenfor rus/psykiatri og helsesøstertjenesten, i tillegg til legetjenesten. BUP Salangen har god erfaring med samarbeid med kommunal drift av asylmottak og ser dette som en fordel både for beboere og ansatte.

I Kvæfjord kommune driver et kommunalt eid eiendomsselskap mottaket, Kvæfjord eiendom A/S. Kvæfjord kommune eier 100 % av aksjene i selskapet, og formannskapet er generalforsamling.

Kvæfjord mottak ble etablert i 1993, først kommunalt drevet, men ble deretter utskilt som et AS. I det ordinære mottaket er det 150 beboere, i tillegg 35 Enslige mindreårige.

Kvæfjord mottak har ikke merket stort behov med tanke på oppfølging fra helsefag og barnevern. Heller ikke har psykiatritjenesten vært mye brukt av mottaket.

150 beboere i ordinært mottak har 5 ansatte. EM avdelinga har 13-20 ansatte.

De siste 10 stillingene som ble utlyst hadde over 100 søkere.

Inntrykket er at folk i kommunen tar godt imot beboerne. Overskudd av driften har vært ca. 1,5-2 millioner per år.

Utvalg 2 er bedt om å se på hvordan en mest hensiktsmessig kan starte et eget driftsselskap for flyktningsmottak.

En opprettelse av et kommunalt driftsselskap vil følge aksjelovens bestemmelser i kap.2. § 2-1. *Stiftelsesdokument* § 2-2. *Minstekrav til vedtektene* § 2-3. *Minstekrav til stiftelsesdokumentet ellers* § 2-4. *Bestemmelser om særskilte rettigheter* § 2-5. *Stiftelsesutgifter som dekkes av selskapet* § 2-6. *Redegjørelse om aksjeinnskudd med andre eiendeler enn penger og særskilte rettigheter* § 2-20. *Rettigheter og forpliktelser før registrering i Foretaksregisteret med flere.*

En drift av et asylmottak gjennom et kommunalt driftsselskap(AS) er absolutt mulig. Selve vedtaket om opprettelse må godkjennes i kommunestyret. Stiftelsesdokumentet må minst inneholde:

1. stifternes navn eller foretaksnavn, adresse og fødselsnummer eller organisasjonsnummer;
2. antallet aksjer som skal tegnes av hver av stifterne;
3. det beløpet som skal betales for hver aksje (aksjeinnskudd);
4. tidspunktet for oppgjør av aksjeinnskudd, jf § 2-11;
5. hvem som skal være medlemmer av selskapets styre;
6. hvem som skal være selskapets revisor dersom selskapets årsregnskap skal revideres, jf. § 7-6 femte ledd.

Videre må vedtektene inneholde:

1) Vedtektene skal minst angi:

1. selskapets foretaksnavn,
2. den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor,
3. selskapets virksomhet,
4. aksjekapitalens størrelse, jf § 3-1,
5. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf § 3-1.

(2) Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Det er ulike selskapstyper man kan vurdere ved drift i kommunal regi: Aksjeselskap (AS), Stiftelse, Kommunalt Foretak (KF), kommunal enhet, mv. Lyngen kommune har i dag et eiendomsselskap, Lyngen servicesenter. En må undersøke mulighetene for å omgjøre stiftelsesdokument/vedtekter til å kunne drifte også et flyktningsmottak.

Opprettelse av et kommunalt foretak kan også være et alternativ. Dette reguleres i kommuneloven Kap.11. § 62: Kommunestyret eller fylkestinget skal selv treffe vedtak om opprettelse av kommunalt eller fylkeskommunalt foretak, herunder velge styre og fastsette vedtekter for foretaket. Kommunale og fylkeskommunale foretak skal registreres i Foretaksregisteret. Også for et KF må vedtekter foreligge, og styret være valgt. Det spesielle med Kommunale foretak i forhold til aksjeselskap er §72. *Forholdet til kommunens eller fylkeskommunens øvrige administrasjon*

1. Administrasjonssjefen har innenfor styrets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder. Administrasjonssjefen kan likevel instruere foretakets ledelse om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken.
2. Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget, skal administrasjonssjefen være gitt anledning til å uttale seg om saken.

En oppstart i ren kommunal drift, slik Salangen driver, vil kanskje være den beste løsningen på kort sikt. Arbeidet med opprettelsen av driftsselskap kan gjøres parallelt med oppstart, en kan søke som et Selskap under stiftelse.

Offentlig eller privat drift av mottak?

Det første spørsmålet formannskap og kommunestyre må stille seg er:

Hvorfor skal kommunen drive et asylmottak? Er hensikten å ta samfunnsansvar? Er det økonomi og arbeidsplasser som er fokus? Vil en utleie av bygget til privat aktør gi noe av de samme fordelene?

Et asylmottak gir arbeidsplasser og tilskudd fra Staten til vertskommunen. Dette er uavhengig av driftsoperatør. Tilskuddene er i dag som følger: - Grunnsats per kommune per år: 492 592,- - Sats per ordinær/transittmottaksplass per år: 7 560,- - Sats per plass for enslige mindreårige per år: 13 965,- - Særskilt tilskudd per måned for enslige mindreårige: 12 590,-

I tillegg foreslår regjeringen i statsbudsjettet et økt vertskommunetilskudd. De foreslår å styrke vertskommunetilskuddet til kommuner med asylmottak med 40 millioner kroner. – Det er viktig at kommuner som har asylmottak, får dekket utgifter til oppgaver som de er forpliktet til å utføre i tilknytning til mottakene, sier Faremo. Økningen i vertskommunetilskuddet vil sikre at kommunene i større grad får dekket utgifter knyttet til helse, barnevern, tolk og administrasjon. Tilskuddet per ordinære plass økes med i overkant av 43 prosent. De øvrige satsene prisjusteres.

Et mottak for mindreårige vil kunne engasjere 15-20 ansatte i forskjellige funksjoner. Et mottak vil, uavhengig av driftsoperatør, gi verdifulle arbeidsplasser til kommunen om dette varer over tid. Med et ordinært mottak vil antallet ansatte være langt mindre.

Med et mottak vil dette naturlig nok medføre at kommunen er forutsatt å levere tjenester til de som er i mottaket. Dette gjelder i hovedsak skole- og helsetjenester, men også barnevernstjenester ettersom det kan være tale om mindreårige. Etablering av asylmottak i en kommune som Lyngen er ikke uproblematisk. Dette har sammenheng med kommunens størrelse, infrastruktur, tjeneste- og servicetilbud, samt mulighet for støtte og hjelp. Et asylmottak vil utvilsomt skape større aktivitet og virksomhet i kommunen. Dette må avveies mot de ulemper og mer belastning som vil kunne påføres kommunen. Likevel er det sannsynligvis flere fordeler enn ulemper med et asylmottak i kommunen. Lyngen kommune har ikke per i dag et tilfredsstillende service- og tjenesteapparat til å kunne ta imot en større gruppe med asylsøkere. Dette kan imøtekommes, men krever noe forberedelse og ressurser. Blant annet må det vurderes styrking av helsesøstertjenesten og barnevernet, samt at voksenopplæringa må dimensjoneres i forhold til antall elever. Det er en ulempe at Lyngen kommune ikke har et videregående skoletilbud. Beliggenheten i sentrum av Lyngseidet gjør det allikevel slik at beboerne kan dagpendle til Nordkjosbotn videregående skole.

UDI oppfordrer kommunene til å drive asylmottak. De har gode erfaringer med kommunale aktører, spesielt med tanke på samarbeid rundt de ulike tjenestene, selv om responstiden hos kommunene er tregere enn hos private. Utvalget har vært i kontakt med UDI region Nord, og avhengig av politisk behandling, bør man straks gå i gang med utarbeidelse av anbudsdokumenter slik at man når fristen 11.12.15 dersom man ønsker en opprettelse av asylmottak og oppstart i feb. 16.

Vanlige kontrakter for EM –mottak og ordinære mottak er 3-årige med opsjon på 3 år videre drift. Per i dag tilsier flyktningstrømmen at det er behov for å opprette asylmottak, men hva om 4 år? Selv om kommunen har en avtale på 3 år, kan UDI si opp avtalen med 6 måneders virketid. Dette må man ta i betraktning når man vurderer kommunal drift av asylmottak.

Videre må man ta stilling til om man skal ha et ordinært asylmottak eller en avdeling med enslige mindreårige.

Kapasiteten på sykehjemmet er per i dag 19. sengeplasser i 2.etasje og 19 sengeplasser i 3.etasje. Utvalget vurderer at et EM mottak med maksimalt 40 plasser kan være et alternativ. Ved et EM mottak vil man kunne få en avtale med UDI på 3 år + opsjon på 3 år til

Fungerende kommunelege Christian Schousgaard har utarbeidet et notat med tanke på miljøretta helsevern. I notatet tilrår han en kommunal drift heller enn privat da dette medfører bedre økonomisk kontroll og bedre forutsigbarhet.

Kommunelegen peker videre på at boligfeltet bygget grenser til er belastet, og at dette må risiko vurderes.

Utvalget understreker at alle momenter ikke er hensyntatt i denne utredningen grunnet tidspress.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
125/15	Lyngen formannskap	18.11.2015
130/15	Lyngen formannskap	30.11.2015
1/15	Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg	07.12.2015
29/15	Lyngen næringsutvalg	08.12.2015
15/15	Lyngen arbeidsmiljøutvalg	08.12.2015
38/15	Lyngen levekårsutvalg	09.12.2015
16/15	Lyngen Råd for folkehelse	09.12.2015
65/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Kommuneplanens handlingsdel - økonomiplan 2016-2019, årsbudsjett 2016

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven §§ 44 – 46

Vedlegg

- 1 Investeringsbudsjett 2016 - 2019 - Lyngen kirkelige fellesråd
- 2 Kontrollutvalgsak 37/15 budsjetttramme 2016 - kontroll og tilsyn
- 3 Budsjett 2016 - Lyngen kirkelige fellesråd
- 4 Veiplan 2014 - kommunale veier
- 5 Driftsavtaler for 2016 - økonomiske tiltak
- 6 Gebyrregulativ 2016
- 7 Kommuneplanens handlingsdel, Økonomiplan 2016-2019, Årsbudsjett 2016 - Formannskapets innstilling 30.11.15 - sak 130/15
- 8 Diverse uttalelser

Saksprotokoll i Lyngen næringsutvalg - 08.12.2015

Behandling:

Forslag fra Werner Kiil:

Forslag fra Tor-Petter Christensen:

Vedtak:**Saksprotokoll i Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg - 07.12.2015****Behandling:**

VEDTAK:

Lyngen personal – og arbeidsgiverutvalg tar formannskapetets innstilling til orientering. Enst

Vedtak:

Lyngen personal – og arbeidsgiverutvalg tar formannskapetets innstilling til orientering.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 30.11.2015**Behandling:****Driftsbudsjettet**

Forslag fra Lyngen Tverrpolitiske liste og Krf v/Dan-Håvard Johnsen:

Som saksutredningen men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
Jaktlag Nord-Troms (overtakelse)	100	100	100	100
Rammekutt ramme 3 (felles rektor Lyngsdalen/ Eidebakken, redusere kultursektoren med 70% stilling fra høsten 2016)	-500	-700	-700	-700
50% stilling NAV	300	300	300	300
Etableringstilskudd (boligbygging utenfor felt)	1000	1000	1000	1000
Vedlikehold kommunale veier	1000	1000	1000	1000
Nord-Troms Regionråd		-381	-381	-381
Halti - driftstilskudd		-23	-23	-23
Nord-Troms Museum		-238	-238	-238
Drift av Gamslett		200	200	200
Reduksjon kirke og livssyn – tilbakeført	200	200	200	200

Saldering mot disposisjonsfondet.

Forslag fra Høyre, Senterpartiet, Samhold Lyngen, Fremskrittspartiet v/Fred Skogeng:

Som saksutredningen men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019

Godtgjøring ordfører/varaordfører	-61	-61	-61	-61
Opprettholdelse rammekutt ramme 3	-500	-500	-500	-500
HMS stilling – prosjekt over 3 år	250	250	250	
Rammekutt ramme 5	-600	-600	-600	-600
Busslomme Svensby	-800	800		

Saldering mot disposisjonsfondet.

Forslag fra AP v/Johnny Hansen:

Som saksutredningen men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
Tilskudd til politiske partier/lister	38	38	38	38
Økt godtgjøring ordfører/varaordfører	-61	-61	-61	-61
HMS stilling – prosjekt over 3 år	250	250	250	
Rammekutt ramme 2	-400	-400	-400	-400
Rammekutt ramme 3 (kultur, felles rektor, bibliotekjeneste-organisatoriske endringer)	-600	-600	-600	-600
Rammereduksjon 4 (arbeidsmiljøtiltak)	-400	-400	-400	-400
Etableringstilskudd (boligbygging utenfor felt)	1000	1000	1000	1000
Busslomme Svensby	-800	800		
Jaktlag Nord Troms	100	100	100	100

Saldering mot disposisjonsfondet.

Investeringsbudsjettet:

Forslag fra Høyre/Sp/Samhold Lyngen/Frp v/Fred Skogeng:

Som saksutredningen (pkt 2.10) men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
Lenangen skole	10000	50000		
Eidebakken kulturskole (Myldrehus)	1000	1000	1000	1000
Kai Furufalten		6000		
Kai Sandneset (fullfinansieres med kr 15 mill i tillegg)	20000			
Tyttebærvika veilys utgår				
Tomtekjøp	1000			
Stedsutvikling	2000			
Flytebrygge beredsskapsbåt utgår				
Furufalten industriområde Nord utgår				

Kapitalkostnader - saldering mot disposisjonsfondet.

Forslag fra AP v/Johnny Hansen:

Som saksutredningen (pkt 2.10) men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
Lenangen skole	10000	50000		
Eidebakken kulturskole og vo (Myldrehus)	2000	2000	2000	

Kai Furuflaten		6000		
Kai Sandneset økes med 5 mill	10000			
Flytebrygge beredsskapsbåt utgår				
Tyttebærvika veilys utgår				
Stedsutvikling	5000	5000	5000	5000
Lyngenhallen kunstgress/klatrevegg	1000			
Veilys Solhov/Geitnes	500			
Furuflaten industriområde Nord utgår				

Kapitalkostnader - saldering mot disposisjonsfondet.

Forslag fra Lyngen Tverrpolitiske liste og Krf v/Dan-Håvard Johnsen:
Som saksutredningen (pkt 2.10) men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
Lenangen skole	5000	55000		
Eidebakken kulturskole og vo (Myldrehus)	1000	1000	1000	1000
Asfaltering/oppgradering vei	5000	1000	1000	1000
Kirken nye investeringer	1000	1000	1000	1000
Kai Sandneset økes med 5 mill	10000			
Flytebrygge beredsskapsbåt utgår				
Tyttebærvika veilys utgår				
Stedsutvikling	5000	5000	5000	5000
Tomtekjøp Furuflaten/Lyngseidet	2000			
Basseng Solhov	500			
Furuflaten industriområde Nord utgår				

Kapitalkostnader - saldering mot disposisjonsfondet.

Det ble først votert over investeringsbudsjettet

VEDTAK:

Som forslaget (pkt 2.10) men med flg endringer:

	2016	2017	2018	2019
14117 Lenangen b/u skole ombygging	10000	50000		
14121 Eidebakken kulturskole og vo (Myldrehus)	2000	1500	1500	1000
14129 Oppgradering kommunale veier	2500	1500		
15010 Lyngseidet Sentrum – fysiske tiltak	5000	5000	5000	5000
15015 Kai Furuflaten		6000		
15018 Kai Sandneset	12500			
16001 Flytebrygge beredsskapsbåt utgår				
16004 Tyttebærvika veilys utgår				
16008 Lyngenhallen kunstgress/klatrevegg	1000			
16009 Veilys Solhov/Geitnes reg.plan	500			
16003 Furuflaten industriområde Nord utgår				
16005 Tomtekjøp tilrettelegging boligbygging	1000			
16006 Oppgradering Lyngen kirke	1500	1000		
16007 Basseng Solhov	500			

16010 Velferdsteknologi	1000	1000	1000	1000

Lyngen formannskap var enig om disse endringene med unntak av Kai Furuflaten der flertallet gikk for utsetting til 2017 (4 mot 2 stemmer). Videre ble det avholdt avstemming om 1 mill til Lyngenhallen. Dette ble vedtatt mot 1 stemme.

Endringene i investeringene medfører flg endinger i økte renteutgifter:

2016	2017	2018	2019
595	1238	1507	1202

Kapitalkostnader - saldering mot disposisjonsfondet.

Det ble deretter votert over driftsbudsjettet. Det ble først stemt over de tre forslagene til endringer i forhold til saksutredningen.

VEDTAK.

Forslaget fra AP fikk 1 stemme.

Forslaget fra LTL og KRF fikk 2 stemmer.

Forslaget fra H, SP, Samhold Lyngen og FRP fikk 2 stemmer.

Lyngen formannskap voterte deretter over forslaget fra LTL og KRF og forslaget fra H, SP, Samhold Lyngen og FRP

VEDTAK.

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra LTL og KRF. Vedtatt med 3 stemmer. 2 stemte for forslaget fra H, SP, Samhold Lyngen og FRP.

Vedtak:

1) Skattevedtak 2016

- 1.1 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2016: Eiendomsskattesatsen er 5 promille.
- 1.2 Eiendomsskatten skal betales i to terminer.
- 1.3 Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter vedtatt i kommunestyresak 52/06. I tillegg brukes retningslinjer for alminnelig taksering, endelige retningslinjer vedtatt 15.6.2007.

2) Budsjettvedtak 2016

- 2.1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2016.
- 2.2 Ordførers godtgjøring økes til kr 708 000, varaordfører tilsvarende.
- 2.3 Det vedtas følgende endringer i budsjetttrammene for 2016-2019:

		Årsbudsjett	Økonomiplan		
Ramme:		2016	2017	2018	2019
	1 Politikk og kirke				
	Økt godtgjøring ordfører/varaordfører	85	85	85	85
	Nord-Troms Regionråd	-	-381	-381	-381
	2 Administrative tjenester				
	Tilbakeføring av rammekutt	500	500	500	500
	Reduksjon prosjektmidler ansvar 1300	-100	-100	-100	-100
	3 Oppvekst og kultur				
	Svømmeskyss 2016	200	-	-	-
	Nye tiltak statsbudsjett	323	323	323	323
	Lenangen barnehage avd. Rødtoppen	-462	-462	-462	-462
	Stillingsreduksjoner	-500	-700	-700	-700
	Eidebakken - reduksjon avd.lederfunksjon	-200	-200	-200	-200
	Halti - driftstilskudd	-	-23	-23	-23
	Nord-Troms museum	-	-238	-238	-238
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	1 028	2 512	2 512	-
	Gamslett museum - drift	-	200	200	200
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018	-	-	-1 028	-
	4 Helse, sosial og omsorg				
	Aktiviteringssenter - omorganisering	-500	-1 000	-1 000	-1 000
	Økt stilling 50% NAV	300	300	300	300
	Økning økonomisk sosialhjelp	400	400	400	400
	Økt stilling barnevern	300	300	300	300
	Kommunepsykolog	440	440	440	440
	Velferdsteknologi - Mobil omsorg	200	60	60	60
	Kommunal akutt døgnplass (KAD)	1 140	1 140	1 140	1 140
	5 Plan, teknikk og næring				
	Lenangen barnehage - avd. Rødtoppen	-278	-278	-278	-278
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	456	932	932	-
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018	-	-	-456	-
	Effektivisering renhold	-115	-500	-500	-500
	Effektivisering vaktmestertjenesten	-	-	-	-500
	Landbruksvikar	449	449	449	449
	Off. toalett og parkering	167	500	500	500
	Miljøavgift - off. toalett og parkering	-	-500	-500	-500
	Overlapping vann/avløp 2016	300	-	-	-
	Økt vedlikehold	125	100	100	100
	Drift av gammelskolen Eidebakken - strøm	50	50	50	50
	Husleie rådhus 2016	2 200	-	-	-
	Leiekostnader Servicesenteret	250	250	250	250
	Byggesaksbehandler	600	600	600	600
	Busslomme Tindevangen/Svensby	800	-	-	-
	Boligbyggingstilskudd utenom boligfelt	1 000	1 000	1 000	1 000
	Skadefellingsjaktlag	100	100	100	100
	Vedlikehold kommunale veier	1 000	1 000	1 000	1 000
	Økning brann	545	850	850	850
	7 Budsjettskjema 1A				
	Renteutgifter investering	595	1 238	1 507	1 202
	Endring avsetning/bruk disposisjonsfond	-2 772	-2 469	-5 657	-6 880
I 1000 krone	Sum endringer	8 626	6 478	2 075	-1 913

2.4 Årsbudsjett/økonomiplan 2016-2019 vedtas med følgende netto budsjetttrammer drift:

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatt på inntekt og formue	53 448	53 689	56 618	55 312	54 033	53 703
Ordinært rammetilskudd	150 348	153 993	154 756	150 253	148 177	146 222
Skatt på eiendom	6 434	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	2 406	2 288	2 133	1 982	1 790	1 742
Sum frie disponible inntekter	212 636	216 470	220 007	214 047	210 500	208 167
Renteinntekter og utbytte	1 094	848	895	890	860	826
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	9 147	9 797	7 628	7 471	9 854	10 990
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	13 082	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto finansinnt./utg.	-21 135	-23 949	-21 733	-21 581	-23 994	-25 164
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	3 443	1 568	2 884	1 325	0	0
Til bundne avsetninger	11	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	987	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	2 352	3 575
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 467	-1 568	-2 884	-1 325	2 352	3 575
Overført til investeringsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Til fordeling drift	188 671	189 053	194 481	190 232	187 949	185 669
Budsjettskjema 1B - drift - formannskapetets innstilling						
1 Politikk og kirke	6 883	6 961	7 013	6 841	6 636	6 816
2 Administrative tjenester	19 644	17 760	18 386	18 386	18 386	18 386
3 Oppvekst og kultur	59 170	56 991	56 003	55 394	54 310	52 826
4 Helse, sosial og omsorg	87 021	80 703	83 319	82 679	82 779	82 779
5 Plan, teknikk og næring	33 661	19 788	26 597	22 575	21 481	20 505
6 Finans	-17 709	6 850	3 163	4 357	4 357	4 357
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	188 670	189 053	194 481	190 232	187 949	185 669
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

- 2.5 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsetning til lønnsreserve fra ramme 6 til ramme 1-5 i henhold til lønnsoppgjør i 2016.
- 2.6 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til pensjonspremie fra ramme 6 til ramme 1-5.
- 2.7 Viderefordeling av driftsbudsjettet innenfor rammeområdene delegeres rådmannen.
- 2.8 Rådmannen gis fullmakt til å overføre mellom de ulike rammeområdene innenfor delegasjonsreglementet.

- 2.9 Avgifter, brukerbetalinger, leier, gebyrer og kontingenter mv. vedtas slik det fremgår av budsjett og økonomiplan kapittel 1.3.5 og vedlagte gebyrregulativ.
- 2.10 Investeringsbudsjettet forutsettes finansiert i samsvar med budsjettskjema 2 A:

Budsjettskjema 2A	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	28 466	28 820	59 550	72 500	12 500	7 000
Utlån og forskutteringer	4 846	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Kjøp av aksjer og andeler	107	6 600	909	909	909	909
Avdrag på lån	2 747	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Dekning av tidligere års udekket	6 485	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 530	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	44 180	41 888	66 194	79 159	19 179	13 696
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	31 061	33 820	63 550	76 500	16 500	11 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 529	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	5 130	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	5 794	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	43 514	35 288	65 285	78 250	18 270	12 787
Overført fra driftsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	304	4 700	0	0	0	0
Sum finansiering	44 180	41 888	66 194	79 159	19 179	13 696
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
<i>Til investering i anleggsmidler</i>		2016	2017	2018	2019
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	2 400	0	0	0
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 600	0	0	0
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 500	0	0	0
14107	KAI NORD-LENANGEN - UTBEDRINGER	500	0	0	0
14111	DIGITALT PLANREGISTER	800	0	0	0
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	10 000	50 000	0	0
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	2 000	1 500	1 500	1 000
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	2 500	0	0	0
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	2 500	1 500	0	0
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5 000	5 000	5 000	5 000
15011	KOMTEK BYGGSÅK	750	0	0	0
15015	KAI FURUFLATEN	0	6 000	0	0
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	12 500	0	0	0
15710	AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	1 500	1 500	0	0
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5 000	5 000	5 000	0
16002	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1 500	0	0	0
16005	TOMTEKJØP TILRETTELEGGING BOLIGBYGGING	1 000	0	0	0
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	1 500	1 000	0	0
16007	BASSENG SOLHOV	500	0	0	0
16008	LYNGENHALLEN KUNSTGRESS/KLATREVEGG	1 000	0	0	0
16009	REG.PLAN GANG-/SYKKELSTI SOLHOV-GEITN	500	0	0	0
16010	VELFERDSTEKNOLOGI - SIGNALSYSTEM	1 000	1 000	1 000	1 000
	SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	59 550	72 500	12 500	7 000

- 2.11 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapetets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2016.
- 2.12 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 35 millioner kroner i budsjetterminen 2016 dersom drifts- eller likviditetsmessige forhold skulle gjøre dette nødvendig.
- 2.13 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å øke lånerammen vedrørende startlån med inntil 5,0 mill. kroner i 2016.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 18.11.2015

Behandling:

Rådmannen og økonomisjefen orienterte om kommuneplanens handlingsdel – økonomiplan 2016-2019, årsbudsjett 2016.

VEDTAK:

Lyngen formannskap vil legge frem sin innstilling på ett ekstraordinært formannskapsmøte 30.11.15.

Lyngen formannskap går inn for at stillingen som skogbrukssjef videreføres som idag, men at Storfjord kommunes andel (15%) fordeles med 5 % på hver av de samarbeidene kommunene.
Enst

Vedtak:

Lyngen formannskap vil legge frem sin innstilling på ett ekstraordinært formannskapsmøte 30.11.15.

Lyngen formannskap går inn for at stillingen som skogbrukssjef videreføres som idag, men at Storfjord kommunes andel (15%) fordeles med 5 % på hver av de samarbeidene kommunene

Rådmannens forslag

3) Skattevedtak 2016

- 1.4 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2016: Eiendomsskattesatsen er 5 promille.
- 1.5 Eiendomsskatten skal betales i to terminer.
- 1.6 Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter vedtatt i kommunestyresak 52/06. I tillegg brukes retningslinjer for alminnelig taksering, endelige retningslinjer vedtatt 15.6.2007.

4) Budsjettvedtak 2016

- 2.14 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2016.
- 2.15 Ordførers godtgjøring økes til kr 708 000, varaordfører tilsvarende.
- 2.16 Det vedtas følgende endringer i budsjetttrammene for 2016-2019:

Ramme:		Årsbudsjett	Økonomiplan		
		2016	2017	2018	2019
1 Politikk og kirke					
	Økt godtgjøring ordfører/varaordfører	85	85	85	85
	Reduksjon tilskudd til Lyngen kirkelige fellestråd	-200	-200	-200	-200
2 Administrative tjenester					
	Tilbakeføring av rammekutt	500	500	500	500
	Reduksjon prosjektmidler ansvar 1300	-100	-100	-100	-100
3 Oppvekst og kultur					
	Svømmeskys 2016	200	-	-	-
	Nye tiltak statsbudsjett	323	323	323	323
	Lenangen barnehage avd. Rødtoppen	-462	-462	-462	-462
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	1 028	2 512	2 512	-
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018	0	0	-1 028	0
4 Helse, sosial og omsorg					
	Aktiviteringssenter - omorganisering	-500	-1 000	-1 000	-1 000
	Økning økonomisk sosialhjelp	400	400	400	400
	Økt stilling barnevern	300	300	300	300
	Kommunepsykolog	440	440	440	440
	Velferdsteknologi - Mobil omsorg	200	60	60	60
	Kommunal akutt døgnplass (KAD)	1 140	1 140	1 140	1 140
5 Plan, teknikk og næring					
	Lenangen barnehage - avd. Rødtoppen	-278	-278	-278	-278
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	456	932	932	-
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018			-456	-
	Effektivisering renhold	-115	-500	-500	-500
	Effektivisering vaktmestertjenesten	0	-	-	-500
	Landbruksvikar	449	449	449	449
	Off. toalett og parkering	167	500	500	500
	Miljøavgift - off. toalett og parkering	0	-500	-500	-500
	Overlapping vann/avløp 2016	300	-	-	-
	Økt vedlikehold	125	100	100	100
	Drift av gammelskolen Eidebakken - strøm	50	50	50	50
	Husleie rådhus 2016	2 200	-	-	-
	Leiekostnader Servicesenteret	250	250	250	250
	Byggesaksbehandler	600	600	600	600
	Busslomme Tindevangen/Svensby	800			
	Økning brann	545	850	850	850
7 Budsjettskjema 1A					
	Endringer disposisjonsfond	-277	27	-2 892	-4 420
I 1000 kroner	Sum endringer	8 626	6 478	2 075	-1 913

2.17 Årsbudsjett/økonomiplan 2016-2019 vedtas med følgende netto budsjettrammer drift:

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	53 448	53 689	56 618	55 312	54 033	53 703
Ordinært rammetilskudd	150 348	153 993	154 376	149 742	147 666	145 711
Skatt på eiendom	6 434	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	2 406	2 288	2 133	1 982	1 790	1 742
Sum frie disponible inntekter	212 635	216 470	219 627	213 536	209 989	207 656
Renteinntekter og utbytte	1 094	848	895	890	860	826
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	9 147	9 797	7 033	6 233	8 347	9 788
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	13 082	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto finansinnt./utg.	-21 135	-23 949	-21 138	-20 343	-22 487	-23 962
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	3 443	1 568	5 379	3 821	413	0
Til bundne avsetninger	11	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	987	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	1 115
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 467	-1 568	-5 379	-3 821	-413	1 115
Overført til investeringsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Til fordeling drift	188 670	189 053	192 201	188 463	186 180	183 900
<u>Budsjettskjema 1B - drift - rådmannens saksframlegg</u>						
1 Politikk og kirke	6 883	6 961	6 813	7 022	6 817	6 997
2 Administrative tjenester	19 644	17 760	18 006	17 875	17 875	17 875
3 Oppvekst og kultur	59 170	56 991	56 703	56 355	55 271	53 787
4 Helse, sosial og omsorg	87 021	80 703	83 019	82 379	82 479	82 479
5 Plan, teknikk og næring	33 661	19 788	24 497	20 475	19 381	18 405
6 Finans	-17 709	6 850	3 163	4 357	4 357	4 357
7 Budsjettskjema 1A						
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	188 670	189 053	192 201	188 463	186 180	183 900
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

- 2.18 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsetning til lønnsreserve fra ramme 6 til ramme 1-5 i henhold til lønnsoppgjør i 2016.
- 2.19 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til pensjonspremie fra ramme 6 til ramme 1-5.
- 2.20 Viderefordeling av driftsbudsjettet innenfor rammeområdene delegeres rådmannen.
- 2.21 Rådmannen gis fullmakt til å overføre mellom de ulike rammeområdene innenfor delegasjonsreglementet.
- 2.22 Avgifter, brukerbetalinger, leier, gebyrer og kontingenter mv. vedtas slik det fremgår av budsjett og økonomiplan kapittel 1.3.5 og vedlagte gebyrregulativ.
- 2.23 Investeringsbudsjettet forutsettes finansiert i samsvar med budsjettskjema 2 A:

Budsjettskjema 2A	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	28 466	28 820	70 250	44 600	5 000	0
Utlån og forskutteringer	4 846	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Kjøp av aksjer og andeler	107	6 600	909	909	909	909
Avdrag på lån	2 747	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Dekning av tidligere års udekket	6 485	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 530	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	44 180	41 888	76 894	51 259	11 679	6 696
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	31 061	33 820	74 250	48 600	9 000	4 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 529	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	5 130	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	5 794	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	43 514	35 288	75 985	50 350	10 770	5 787
Overført fra driftsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	304	4 700	0	0	0	0
Sum finansiering	44 180	41 888	76 894	51 259	11 679	6 696
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B <i>Til investering i anleggsmidler</i>	Budsjett		Økonomiplan	
	2016	2017	2018	2019
13019 ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	2 400	0	0	0
14101 EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 600	0	0	0
14102 LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 500	0	0	0
14107 KAI NORD-LENANGEN - UTBEDRINGER	500	0	0	0
14111 DIGITALT PLANREGISTER	800	0	0	0
14117 LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	25 000	35 000	0	0
14121 EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	6 400	1 600	0	0
14126 VEILYS - ARMATURER, MV.	2 500	0	0	0
14129 ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	1 500	1 500	0	0
15011 KOMTEK BYGGSÅK	750	0	0	0
15015 KAI FURUFLATEN	6 000	0	0	0
15018 KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	5 000	0	0	0
15710 AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	1 500	1 500	0	0
15711 VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5 000	5 000	5 000	0
16001 FLYTEBRYGGE BEREDSKAPSBÅT	300	0	0	0
16002 PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1 500	0	0	0
16003 FURUFLATEN INDURSTRIOMRÅDE NORD	3 000	0	0	0
16004 VEILYS TYTTEBÆRVIKA	1 000	0	0	0
SUM INVESTERINGER	70 250	44 600	5 000	0

- 2.24 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapetets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2016.
- 2.25 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 35 millioner kroner i budsjetterminen 2016 dersom drifts- eller likviditetsmessige forhold skulle gjøre dette nødvendig.
- 2.26 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å øke lånerammen vedrørende startlån med inntil 5,0 mill. kroner i 2016.

Saksopplysninger

Saksfremlegg er vedlagt saken – budsjett- og økonomiplandokument.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Lyngen kommune må i kommende økonomiplanperiode redusere driftsutgiftene med opp mot 10 mill. kroner som følge av nedgang i inntektene og økte kapitalkostnader. Det anbefales derfor at nye investeringer følger forslaget i økonomiplan for 2015-2018, eller at man prioriterer innenfor rammen til forslaget. Dette for å minimere belastningen på driftsbudsjettet og for å få en forsvarlig kommuneøkonomi.

Lyngen kommune har per i dag ingen vedtatte handlingsregler, men noen er foreslått i samfunnsdelen som har vært til høring. Dersom disse handlingsreglene skulle vært fulgt ville det betydd at lånegjelda skulle vært under 280 mill. kroner, mens den per 31.12.2015 vil være på 404,4 mill. kroner – en differanse på 124 mill. kroner. Videre skulle man hatt egenkapital til nye investeringer, som for 2016 ville utgjort ca. 10 mill. kroner dersom foreslåtte investeringer gjennomføres. Disposisjonsfond burde også vært mer enn tredoblet til å utgjøre ca. 35 mill. kroner.

Det vises forøvrig til budsjett og økonomiplandokument.

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
9060 Lyngseidet

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Investeringsbudsjett 2016 – 2019

Lyngen kirkelige fellestråd behandlet den 8.10.15 under sak 32/15 investeringsbudsjettet for perioden 2016-2019 og vedtok enstemmig:

1. Lyngen kirkelige fellestråd vedtar investeringsplanen for 2016 til 2019
2. Finansiering dekkes gjennom 100% kommunal bevilgning

INVESTERINGSPLAN FOR 2016 TIL 2019

Tekst	2016	2017	2018	2019
Utvidelse av menighetshuset – lager	400			
Ny plenetraktor kirkegårdene		250		
Rep Lyngen kirke iflg rapport	2000			3000
Nytt orgel Lyngen kirke				3000

Alle tall i tusen

Utvidelse Lenangøyra kirkegård

Planarbeidet er godt i gang av konsulentfirmaet Sweco, og dette er en ren kommunal oppgave

Utvidelse Eidebakken kirkegård

Planarbeidet er godt i gang av konsulentfirmaet Sweco, og dette er en ren kommunal oppgave

Lyngen kirke

Kirkelig arbeidsgiver – og interesseorganisasjon (KA) bevilget et grunnbeløp etter søknad kr 30.000.- til en tilstandsrapport for Lyngen kirke. Fellestrådet bestilte en konsulent som utarbeidet en rapport i vinter/vår 2014. I følge rapporten kreves det:

Strakstiltak	kr 49,500.- eks mva –UTFØRT 2015
Tiltak som må gjøres fra 1-5 år	kr 2.055.240.- eks mva
Tiltak « 6-15 år	kr 3.028.740.- eks mva

Dette er en ren kommunal oppgave, slik at rapporten ble oversendt kommunen i 2014.

Menighetshuset

Fellestrådet har fått utarbeidet plantegninger til utvidelse av menighetshuset med 12 kvm. Arealet skal brukes til lager

Finansiering

Det forutsetter 100 % kommunal finansiering til de forskjellige prosjekter.

Lyngseidet, den 28. oktober 2015

Med hilsen

Harry Hansen
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellesråd
Parkvegen 1
9060 Lyngseidet

Kopi: Arkiv

Lyngen kommune
v/Rådmannen
9060 Lyngseidet

Deres ref:

Vår ref: 24/15/424.5.5/LM

Saksbehandler: Lill Martinsen**E-postadresse:** lill@k-sek.no**Telefon:**

77 78 83 43

99 24 27 93

Dato:

17.9.2015

LYNGEN KONTROLLUTVALG

KONTROLLUTVALGSAK 37/15 - BUDSJETTRAMME 2016 – KONTROLL OG TILSYN – LYNGEN KOMMUNE

Kontrollutvalget har i møte 16.9.2015 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Innstilling:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2016 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 914.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2016 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 914.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Fossen 9144 SAMUELSBERG Tlf. 77 71 61 14	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune 9306 FINNSNES Tlf. 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920

2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saken oversendes for fremlegging i kommunestyret.

Vi vil i oversendelsen gjøre oppmerksom på punkt 3 i vedtaket, der dette beskrives nærmere i saksfremlegget i kontrollutvalgssak 37/15.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Lill Martinsen
rådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 37/2015	Møtedato: 21.9.2015	Saksbehandler: Lill Martinsen

BUDSJETTRAMME 2016 – KONTROLL OG TILSYN – LYNGEN KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2016 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 914.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2016 – Lyngen kommune.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for

kontroll- revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, side 25:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettfremlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapetets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Møtegodtgjørelse	58 000	58 000
Tapt arbeidsfortjeneste	20 000	20 000
Kontorutgifter	3 000	3 000
Hotell/overnatting	12 000	12 000
Kurs, konferanser, opplæring mv.	22 000	30 000
Reiseutgifter	18 000	25 000
Møteutgifter	4 000	4 000
Kjøp av ekstern bistand	10 000	10 000
Kjøp av tjenester til revisjon	604 000	622 000
Kjøp av sekretariats tjenester	126 000	130 000
Sum utgifter	877 000	914 000

* Budsjettallene for 2015 er brukt slik de fremstår i kontrollutvalgssak 30/14.

Kommentarer:

Faste godtgjørelser er satt opp i henhold til Lyngen kommunes eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 6 møter i 2016.

Videre er det lagt inn en økning i budsjett i forhold til at det er valgår i 2015 og ut fra dette forventes det å ville medføre nye medlemmer i utvalget som har behov for opplæring og kurs for å ivareta kontrollutvalgsrollen på en god måte. Utover dette gjelder posten kurs/konferanser/opplæring mv. vanligvis også utgifter til kursing for å holde medlemmene oppdatert på området tilknyttet kontrollutvalgets arbeid. Reisekostnader generelt er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter. Det er det også i 2016 tatt høyde for deltakelse av flere medlemmer for deltakelse på den årlige kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund, enn det som har vært gjennomført tidligere år, med bakgrunn i behov for opplæring og kursing av nye medlemmer i utvalget.

I posten for kjøp av eksternt bistand er det tatt høyde for kjøp av tjenester i forbindelse med selskapskontroll (eierskapskontroll).

Når det gjelder kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD er denne prisjustert med anslått deflator (Kommuneproposisjonen 2016, - side 17) på 2,9 %. KomRev NORD foretar regulering etter faktisk deflator ved fakturering 2. halvår (fakturering for 1. halvår 2016 skjer etter budsjettet deflator, dvs. 2,9 %. Denne fakturering blir dermed som en a-konto fakturering som etterberegnes etter reell deflator i august/september).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2015 som er 2,9 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2016, - side 17).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø den 9. september 2015

Lill Martinsen
rådgiver

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Budsjett 2016 Lyngen kirkelige fellestråd

Lyngen kirkelig fellestråd behandlet driftsbudsjettet den 08.10.15 under sak F 31/15 og vedtok enstemmig det foreslåtte driftsbudsjettet for 2016

Vedtaket

1. Budsjettforslaget for 2016 vedtas med et rammetilskudd fra Lyngen kommune på kr 3.397.000 som også inkluderer kapitalkostnadene
2. Møtegodtgjørelsen følger Lyngen kommunes satser

Økonomi

Det foreslåtte budsjettet for 2016 må ha et rammetilskudd på kr 3.397.000 fra Lyngen kommune for å balansere. Økningen fra det reviderte 2015 budsjettet til 2016 blir på kr 138.000.- Lønn, pensjon og feriepenger utgjør mesteparten av økningen av ramma

Pensjonsutgiftene har en stor økning neste år. Dette som følge av at det er små overheng fra 2014 til 2015, noe som påvirker nivålønnsveksten og derved reguleringspremien. Dessuten medfører ny premietariff fra 1. januar 2014, som tar hensyn til lengre levetid, en økning også i reguleringspremien.

Møtegodtgjørelser skal følge Lyngen kommunes satser som vedtas ved budsjettbehandlingen i desember. Dette for å få en lik sats på kommunens representant og menighetsrådes medlemmer.

Etter kirkeloven (KL)§ 15 skal fellestrådene legge fram et budsjettforslag for kommunene, som igjen skal godkjenne budsjettet slik at kirka kan holde en forsvarlig drift.

Etter kirkeloven §15 skal kommunen dekke følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellestråd
- d) Driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) Utgifter til kontorhold prester

Lyngseidet 09.10.15

Med hilsen

Harry Hansen
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
Parkvegen 1
9060 Lyngseidet

LYNGEN KOMMUNE

KOMMUNALE

VEIER

2014

FORORD.

KOMMUNALE VEIER.

Oversikt:

- 27 km asfalterte kommunale veier
 - 21 km grus veier
-
- Driftbudsjettet 2013: kr 2.700.000,-
 - Driftbudsjettet 2014: kr 2.615.000,-

Vinterdrift:

Alle kommunale veier, unntatt enkelte plasser på Lyngseidet, brøytes av private aktører på anbud. Øvrig vintervedlikehold utføres i egen regi.

Kostnadene er forutsigbar pr år: kr 2.050.000,-

Sommerdrift:

Grusveiene i Lyngen er av varierende kvalitet. Flere strekninger har behov for oppgradering.

Vedlikeholdet utføres delvis i egen regi og delvis ved innleie av private entreprenører.

- Vedlikeholds budsjett 2013: kr 190.000,-
- Vedlikeholds budsjett 2014: kr 300.000,-

Merk.: en ok økning.

INVESTERINGSBUDSJETTET:

- 2013: kr 0,-
- 2014: kr 200.000,-

Behov:

- 2015: kr 820.000,-
- 2016: kr 685.000
- 2017: kr 930.000,-

Som en ser så er etterslepet stort og vil også være det i neste økonomiperiode.

Gatelys:

Lyngen kommune har mange strekninger med gatelys. Dette henger sammen med at kommunen er stor i utstrekning og mange mindre bygdesamfunn som har gatelys.

Det er investert i oppgraderinger av gatelysene de siste årene, men det er et viss etterslep:

- Driftsbudsjett 2013: kr 823.000,-
- Driftsbudsjett 2014: kr 540.000,-

Merk: Driftsbudsjettet varierer ut fra strømprisene.

Investering:

- 2013: kr 100.000,-
- 2014: kr 600.000,-

KONKLUSJON:

Det er viktig at driftsbudsjettet er at en kan ha en forsvarlig vedlikehold, da vil behovet for investeringer synke.

Vedlikehold anlegg bør ligge på : kr 500.000,- pr år (art 12303).

Lyngseidet, den 30.05.14

Kåre Karlsen
ing.

Innhold

FORORD	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Veinavn: AUDUN HAMNVIKS VEI.....	6
Veinavn: BAKKEVOLLVEIEN	7
Veinavn: BEKKSTRANDVEIEN.....	8
Veinavn: BERGVEIEN	9
Veinavn: BLÅBÆRSVINGEN.....	10
Veinavn: BRINKVEIEN	11
Veinavn: EIDEBAKKEN INDUSTRIVEI.....	12
Veinavn: EINARVIKVEIEN	13
Veinavn: FYHNBUKTVEIEN (veg til lakseslakteri Storsteinnes).....	14
Veinavn: GRØNNVOLLVEIEN.....	15
Veinavn: HAMNESVEIEN.....	16
Veinavn: HESTEGJERDET.....	17
Veinavn: HOLMEN	18
Veinavn: INDUSTRIVEIEN.....	19
Veinavn: KALDFARET (Rottenvik).....	20
Veinavn: KARNESVEIEN (nedre del på 300m er <i>PRIVAT</i>).....	21
Veinavn: KIRKEVEIEN (Nord – Lenangen) (Øvre del privat).....	22
Veinavn: KJELDNESVEIEN.....	23
Veinavn: KRÅKSKOGEN (Lenangøyra boligfelt).....	24
Veinavn: KVITEBERGVEIEN	25
Veinavn: LANGGÅRDVEIEN.....	26
Veinavn: LASSOFJELLVEIEN (Straumen boligfelt) <i>PRIVAT</i>	27
Veinavn: LATTERVIKVEIEN.....	28
Veinavn: LENANGSØYRAVEIEN (fra Øra krysset –Styrmannstø).....	29
Veinavn: LENANGEN SKOLEVEI.....	30
Veinavn: LIAVEIEN (inkl. gangvei +vei til bosentret)	31
Veinavn: MELLOMVEIEN.....	32
Veinavn: MØLNELVA (Basseveien)	33
Veinavn: NAUSTNESVEIEN.....	34
Veinavn: NEDRE JENSVOLL VEI	35
Veinavn: NEDRE STIGEN	36
Veinavn: NYGÅRDSVEIEN (veien til Mo)	37

Veinavn: NYHEIMVEIEN	38
Veinavn: OLADALEN	39
Veinavn: PARKVEIEN.....	40
Veinavn: PRESTEGÅRDSBAKKEN.....	41
Veinavn: PÅLPASSVEIEN (veg til Westgård).....	42
Veinavn: RAVIKVEIEN	43
Veinavn: RUNDFJELLVEIEN (Johansen boligfelt) <i>Privat</i>	44
Veinavn: VEG TIL RØDTOPPEN BARNEHAGE + parkeringsplass	45
Veinavn: SANDNESVEIEN.....	46
Veinavn: SANDVIKVEIEN.....	47
Veinavn: SATTARVEIEN (Rottenvik) (Fjellbu).....	48
Veinavn: SKAKKEVEIEN (vegen til Waltenberg gård ikke med).....	49
Veinavn: SKJELLVOLLVEIEN.....	50
Veinavn: SKOLEVEIEN	51
Veinavn: SMÅSLOTTA	52
Veinavn: SOLBAKKEN.....	53
Veinavn: SKOLEVEIEN FURUFLATEN.....	54
Veinavn: SOLHOV BO - AKTIVITETSSENTER	55
Veinavn: SOLHOVLIA <i>Privat</i>	56
Veinavn: SOLLIA.....	57
Veinavn: SOLLIE KJOSEN	58
Veinavn: SOLLIVEIEN veg til boligfelt ved Sør-Lenangen skole)	59
Veinavn: SOLVOLLVEIEN (Furuflaten).....	60
Veinavn: SOMMERSETVEIEN	61
Veinavn: SÆVENESVEIEN	62
Veinavn: TINDEVANGEN	63
Veinavn: UNDERFJELLVEIEN	64
Veinavn: VARDOVEIEN	65
Veinavn: VEIDALNESET	66
Veinavn: VÅGENVEIEN (Storvollveien).....	67
Veinavn: ØRAVEIEN + vei til kommunal kai.....	68
Veinavn: ØRNESVEIEN	69
Veinavn: ØRNESBAKKEN.....	70
Veinavn: ØVERGÅRDVEIEN.....	71

Veinavn: ØVRE JENSVOLL VEI (inkl. vei til G. Høgås) 72

Veinavn: AUDUN HAMNVIKS VEI

Lengde: 300 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: 150 m asfalt + 150 m grus

Veilys: ja

Antall veilyspunkter: 2

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: 245.000,- + mva i hele Rode 1 - Furuflaten
- Veistikker: 25 stk oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold : kr 12.000,- + mva i hele Rode 1 - Furuflaten

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Ingen spesielle vedlikeholdsprosjekt	-	-	-	-

Veinavn: BAKKEVOLLVEIEN

Lengde: 200 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: Nei

Antall punkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: 245.000,- + mva i hele Rode 1 Furufalten
- Veistikker: (12 stk) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig grus vei.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Ved veistøv må det påføres veisalt 1 gang.

Oppgradering:

- Fra grus til asfalt i 2016

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• 2 stikkrenner			10.000,-	
• Oppbygging før asfaltering			30.000,-	
• asfaltering			55.000,-	

Veinavn: BEKKSTRANDVEIEN

Lengde: 1050 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter:19

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: kr 245.000,- + mva i hele Rode1 Furufalten
- Veistikker: (70 stk.) oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing : inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: kr 12.000,- + mva i hele Rode 1 Furufalten

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• ny stikkrenne oppe på Bekkstrand	5000,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: BERGVEIEN

Lengde: 500 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: grus

Veilys: Nei

Antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: kr 245.000,- + mva for hele Rode 1 Furufalten
- Veistikker: (38 stk) oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig grus vei.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Fast dekke i 2017

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Klargjøring for fastdekke			30.000,-	
• asfaltering				250.000,-

Veinavn: BLÅBÆRSVINGEN

Lengde: 400 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 11

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker:(24) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Ikke nødvendig i planperioden

oppgave	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: BRINKVEIEN

Lengde: 550 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 14

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: (64 stk) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ingen tiltak inneværende periode

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
• ingen	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: EIDEBAKKEN INDUSTRIVEI

Lengde: 190 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Veilys: nei

Antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3 443.000,-
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0	0	0

Veinavn: EINARVIKVEIEN

Lengde: 500 m

Bredde: 2,5 – 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys: Nei

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør Paul Tore Kaspersen
- Anbud: Rode 10
- Veistikker: (38 stk) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Meget dårlig grusvei.
- Total oppgradering nødvendig.

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
• opprusting		50.000,-		

Veinavn: FYHNBUKTVEIEN (veg til lakseslakteri Storsteinnes)

Lengde: 250 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 7

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Alf Rongli
- Anbud: Rode 9 35.000,-
- Veistikker: (20) oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ingen oppgradering er nødvendig i denne økonomi perioden

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: GRØNNVOLLVEIEN

Lengde: 1140 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt/grus

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 19

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør Paul Ivar Skogheim
- Anbud: Rode 1 Furufflaten
- Veistikker: 75 stk oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Grønnvollveien er i dårlig forfatning. Asfalten er delvis fjernet og mange aktører har gravd i veibanen.

Øvre del av Grønnvollveien er grusvei – denne delen beholder grus som toppdekke.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Utbedring av grusveien			50.000,-	
• Oppfresing av asfaltert vei			100.000,-	
• Nytt toppdekke			600.000,-	

Veinavn: HAMNESVEIEN

Lengde:900 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 8

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:**Økonomi:**

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: HESTEGJERDET

Lengde: 150 m

Bredde: 3,0

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 6 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Inngår i rode 3
- Veistikker: 10 stk egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i brøyteanbudet

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: HOLMEN

Lengde: 550 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: JA

Antall lyspunkter: 8

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Konklusjon: Ingen spesielle tiltak på vinter vedlikeholdet nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Toppdekke grus

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Toppdekke grus			25.000,-	

Veinavn: INDUSTRIVEIEN

Lengde: 350 m

Bredde: 4.0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: Nei

antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: inngår i røde 1
- Veistikker: 25 stk oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing : inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ingen oppgradering i denne økonomi perioden
- Asfalten er mye oppgravd – renovering nødvendig

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: KALDFARET (Rottenvik)

Lengde: 400 m

Bredde: 2,5 – 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys: Nei

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Tore Kaspersen
- Anbud: Rode 10
- Veistikker: 25 stk oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig - grusvei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Vedlikehold 2015 : 40.000,-

Oppgradering:

- Meget dårlig grusvei
- Total oppgradering nødvendig,

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• oppgradering				

Veinavn: KARNESVEIEN (nedre del på 300m er PRIVAT)

Lengde: 2200 m + 260 m til H. Larsen (kommunal) Bredde: 3,0 – 3,5 m
+ 300 m privat

Dekke: asfalt - grus

Veilys: ja antall lyspunkter: 37

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting (asfalt vei)

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Toppdekke grus på nedre del - 2015
-

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
- Toppdekke grus på nedre del				

Veinavn: KIRKEVEIEN (Nord - Lenangen) (Øvre del privat)

Øvre del er privat og brøytes av Lyngen kommune.

Lengde: 1000 m + 100 m privat

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt til kirken – videre grus

Gatelys: nei ved kirken

antall lyspunkter: 3

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMO
- Anbud: Rode 7
- veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig - grusvei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Veien bør oppgraderes til kommunal vei - grunneiererklaring må ordnes.

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: KJELDNESVEIEN

Lengde: 450 m

Bredde: 3

Dekke: grus

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 5

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: (40 stk.) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing : inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grusvei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Bør få fast dekke.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Forarbeid for legging av fast dekke			30.000,-	

Lengde: 200 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys:

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMo
- Anbud: Rode 5
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: grus vei – ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
- Forberedelser for fast dekke				

Veinavn: KVITEBERGVEIEN

Lengde: 800 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys: Nei

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Tore Kaspersen
- Anbud: Rode 10
- Veistikker: oppsett/nedtaking: Egen regi
- Sandstrøing : inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Vedlikehold nødvendig

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: LANGGÅRDVEIEN

Lengde: 500 m

Bredde: 3,0m

Dekke: grus

Gatelys: nei

antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing : inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Vedlikehold nødvendig – 40.000,-

Oppgradering:

Nedre del må få veigrøfter og nytt topp dekke med grus.

Øvre del nytt topp dekke grus.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Oppgradering av veigrøfter				
• Nytt topp dekke grus				

Veinavn: LASSOFJELLVEIEN (Straumen boligfelt) PRIVAT

Veien er privat, men brøytes av Lyngen kommune.

Lengde: 400 meter

Bredde: 3,5 m

Dekke: dårlig asfalt

Veilys: nei

Antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMo
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver-

Oppgradering:

- Ikke kommunalt ansvar
- Må vurderes om overtakelse som kommunal vei

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	-	-	-	-

Veinavn: LATTERVIKVEIEN

Lengde: 750 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 19

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 5
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Rensk veigrøfter

Oppgradering:

- Rens veigrøfter.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Rensk veigrøfter				

Veinavn: LENANGSØYRAVEIEN (fra Øra krysset –Styrmannstø)

Lengde: 3100 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 58

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 5
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Nytt toppdekke 50% i 2016 og 50% i 2017

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Oppfresing	50.000,-			
• Ny asfalt dekke-spesiell område	160.000,-			

Veinavn: LENANGEN SKOLEVEI

Lengde: 200 m (tillegg parkering)

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Veilys:

Antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Karl H. Botengård
- Anbud: Rode 6
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0	0	0

Veinavn: LIAVEIEN (inkl. gangvei +vei til bosentret)

Lengd : 470 m + 125 m gangvei

Bredde: 4,0 m + 2,0 m gangvei

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 14

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ingen oppgradering inneværende planperiode.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: MELLOMVEIEN

Lengde: 450 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: nei

antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: (26 stk) oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Nødvendig med nytt toppdekke

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Oppfresing + ny asfalt			300.000,-	

Veinavn: MØLNELVA (Basseveien)

Lengde: 550 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: nei

antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Hele veien har behov for oppgradering.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Rensk veigrøfter				15.000,-
• Forarbeid for toppdekke				15.000,-
• Toppdekke grus				70.000,-

Veinavn: NAUSTNESVEIEN

Lengde: 850 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

Antall lyspunkter 12

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: (34 stk) oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Ikke i innværende periode.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: NEDRE JENSVOLL VEI

Lengde: 450 m

Bredde: 4

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 15 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: Oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgave	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: NEDRE STIGEN

Lengde: 350 meter

Bredde: 3,5 m

Dekke: oljegrus

Veilys: nei

antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskinstasjon a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: 26 stk Oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Lengde: 2100 m**Bredde: 4,0 m**

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 59

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: (108 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing. Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Enkelte asfaltstrekninger dårlig - må lappes

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: NYHEIMVEIEN

Lengde: 700 m

Bredde: 4,0

Dekke: asfalt 500 m - grus 200 m

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 14

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo A/S
- Anbud: Rode 6
- Veistikker: (38 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Meget dårlig grusvei - vedlikehold 20.000,-

Oppgradering:

- Grusveien må få nytt toppdekke

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Toppdekke grus				

Veinavn: OLADALEN

Lengde: 600 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 13 stk

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: John Bergmo
- Anbud: Rode 4
- Veistikker: (32 stk) Oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Grusvei- ikke kosting

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Toppdekke grus nødvendig – vedlikeholdsprosjekt.

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: PARKVEIEN

Lengde: 600 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 13

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner A/S
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: (32 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Nytt toppdekke asfalt

<u>oppgaver</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
• Oppfresing av asfalten				
• asfaltering				

Veinavn: PRESTEGÅRDSBAKKEN

Lengde: 220 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 5

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: oppsett/nedtaking: Egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: PÅLPLASSVEIEN**(veg til Westgård – Kvalvik)**

Lengde: 450 m

Bredde: 2,5 – 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: nei

Antall lyspunkter: 0

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud entreprenør: Lundvoll Maskinstasjon a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: oppsett/nedtaking: Egen regi.
- Sandstrøing: linngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Vedlikehold nødvendig -- 50.000,-

Oppgradering:

- Meget dårlig grusvei

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: RAVIKVEIEN

Lengde: 2780 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: oljegrus

Gatelys: ja

antall lyspunkter:38

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud entreprenør: LeMo a/s
- Anbud Rode 5
- Veistikker: oppsett/nedtaking: Egen regi.
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver
- Noe sommervedlikehold med lappemasser nødvendig.

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Brøytes av Lyngen kommune

Lengde: 350 m

Bredde:

Dekke: asfalt - grus

Veilys: nei

Antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMO a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Privat vei – vedlikeholdes ikke av kommunen.
- Må vurderes som kommunal vei i fremtiden.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Privat vei	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: VEG TIL RØDTOPPEN BARNEHAGE + parkeringsplass

Lengde: 150 m + 250 m² (parkering)

Bredde: 3,0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 4

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: (20 stk) Oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing : I brøyte anbud.
- Kosting etter vintervedlikehold: I brøyteanbud.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ikke nødvendig

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: SANDNESVEIEN**(inkl. veg til brannst.)**

Lengde: 320 m

Bredde: 4,0

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 9

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: (25 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: SANDVIKVEIEN

Lengde: 3900 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: grus

Gatelys: ja Pollen

Antall lyspunkter: 49

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll Maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: (280 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Oppgradering med vedlikeholdsmidler

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Rensk veigrøfter	0,-	15.000,-		
• Ny toppdekke grus – 1500 m			35.000,-	
• Ny toppdekke grus				

Veinavn: SATTARVEIEN**(Rottenvik) (Fjellbu)**

Lengde: 400 m

Bredde: 2,5 – 3,0 m

Dekke: grus

Gatelys: Nei

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll Maskiner a/s
- Anbud: Rode 10
- Veistikker: (70 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Dårlig grusvei
- Total oppgradering nødvendig - grusvei.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• oppgradering			50.000,-	

Veinavn: SKAKKEVEIEN (vegen til Waltenberg gård ikke med)

Lengde: 525 m

Bredde: 3,0 – 3,5 m

Dekke: grus

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 9

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker (50 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver.

Oppgradering:

- Ikke aktuelt i økonomi perioden

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Kun ordinære vedlikehold	-	-	-	-

Veinavn: SKJELLVOLLVEIEN

Lengde: 420 m

Bredde: 2,5 – 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: ja antall lyspunkter: 7

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud:
- Veistikker: (36 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- 1 ny stikkrenne - vedlikeholds midler
- Ny toppdekke grus - vedlikeholdsmidler

oppgaver	2014	2015	2016	2017
-	-			-
- toppdekke grus			20.000,-	

Veinavn: SKOLEVEIEN

Lengde: 600 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: oljegrus

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 16

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud:
- Veistikker: (50 stk) oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- utskifting av oljegrus.

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
• nytt toppdekke				500.000,-
• rensk veigrøfter		50.000,-		

Veinavn: SMÅSLOTTA

Lengde: 110 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 3 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør:
- Anbud:
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ikke i denne perioden

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0	0	0

Veinavn: SOLBAKKEN

Lengde: 550 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 15

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør:
- Anbud:
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- ikke i denne perioden

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: SKOLEVEIEN FURUFLATEN

Lengde: 250 m

Bredde: 3,0

Dekke: grus

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 3

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør:
- Anbud:
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Kun vedlikeholdsmidler	-	-	-	-

Veinavn: SOLHOV BO - AKTIVITETSSENTER

Lengde: 300 m

Bredde: 3,5

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 11 stål spesiell

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud:
- Veistikker: Oppsett/nedtaking i egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Brøytes av Lyngen kommune.

Lengde: 200 m

Bredde: 3,0

Dekke: grus

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 6 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Må vurderes inntatt som kommunal vei.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Privat vei	-	-	-	-

Veinavn: SOLLIA

Lengde: 490 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: delvis

antall lyspunkter: 4

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: SOLLIEN KJOSEN

Lengde: 350 m

Bredde: 3,0m

Dekke: grus

Veilys: nei

Antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: oppsett/nedtaking: 24 stk Egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: SOLLIVEIEN veg til boligfelt ved Sør-Lenangen skole)

Lengde: 125 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: nei

Antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Karl H. Botengård
- Anbud: Rode 6
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i brøyte anbud

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ikke nødvendig

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0	0	0

Veinavn: SOLVOLLVEIEN**(Furuflaten)**

Lengde: 200 metre

Bredde: 3,5 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall veilypunkter: 6 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Paul Ivar Skogheim
- Anbud: Rode 1
- Veistikker: Opsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing : Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-		
			0,-	0,-

Veinavn: SOMMERSETVEIEN

Lengde: 900 m

Bredde: 4,0 m

Dekke: asfalt

Veilys: ja

Antall veilyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskinera/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: oppsett/nedtaking:
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: SÆVENESVEIEN

Lengde: 350 m kommunal +

privat

Bredde: 2,5 m

Dekke: grus

Gatelys:

antall lyspunkter:

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Georg Robertsen
- Anbud: Rode 8 : 35.000,-
- Veistikker: Oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ikke noe oppgraderingstiltak i planperioden.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Kun ordinær vedlikehold	0,-	0,-	0,-	0,-

Veinavn: TINDEVANGEN

Lengde: 350 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: grus

Veilys: ja

Antall lyspunkter: 14 stk

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør:
- Anbud:
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: ikke nødvendig – grus vei

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Ved utbygging av feltet vil fast dekke vurderes.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0		

Veinavn: UNDERFJELLVEIEN

Lengde: 480 m

Bredde: 3,0 m

Dekke: grus

Veilys: ja antall lyspunkter: 21

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Inngår i Rode 2
- Veistikker: oppsett/nedtaking: (36 stk) Egen regi
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Konklusjon: *Ikke nødvendig med spesielle tiltak.*

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Utbedring av veigrøftene			10.000,-	
• Nytt topp dekke grus			20.000,-	

Veinavn: VEIDALNESET**(privat vei til hyttefelt)**

Lengde: 200 m

Bredde:

Dekke: grus

Veilys:

Antall lyspunkter

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør:
- Anbud:
- Veistikker: oppsett/nedtaking: egen regi
- Sandstrøing:
- Kosting etter vintervedlikehold:

Sommervedlikehold:

- privat

Oppgradering:

- privat

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	-----	-----	-----	-----

Veinavn: VÅGENVEIEN**(Storvollveien)**

Lengde: 600 m

Bredde: 4,0

Dekke: asfalt

Gatelys: Ja

antall lyspunkter: 14

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: LeMo a/s
- Anbud: Rode 7
- Veistikker: oppsett/nedtaking: Egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

oppgaver	2014	2015	2016	2017

Veinavn: ØRAVEIEN + vei til kommunal kai

Lengde: 200 m

+ 240 m

Bredde: 4,5 m - 3,0 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter:12

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Le Mo a/s
- Anbud: Rode 5
- Veistikker: (32 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Veien opp på moloen må utbedres.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Ingen oppgradering i perioden				

Veinavn: ØRNESVEIEN

Lengde: 1900 m

Bredde: 3,0 – 3,5 m

Dekke: asfalt

Gatelys: ja

antall lyspunkter: 49

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: (150 stk) oppsett/nedtaking egen regi
- Sandstrøing: inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: inngår i anbud brøyting.

KONKLUSJON: Ingen spesielle tiltak nødvendig for vinter vedlikeholdet.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Enkelte strekninger av toppdekket er gått i oppløsning. Må asfalteres på nytt.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Oppfresing asfalt ca. 500 m				80.000,-
• Ny asfalt 500 m i 2018				

Veinavn: ØRNESBAKKEN

Lengde: 810 m

Bredde: 3,0 – 3,5 m

Dekke: grus

Gatelys: ja

Antall lyspunkter: 6

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Rode 2
- Veistikker: (12 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- I neste økonomiperiode – oljegrus.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
	0	0	0	0

Veinavn: ØVERGÅRDVEIEN

Lengde: 1400 m

Bredde: 3,5 m

Dekke: grus

Veilys: ja

antall lyspunkter: 25

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll maskiner a/s
- Anbud: Inngår i Rode 2
- Veistikker: (120 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold: Ikke nødvendig

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

- Dårlig grusvei.
- Den nordlige delen har fått en del trafikk av turgåere – oppgradering.
- Nytt toppdekke grus.

oppgaver	2014	2015	2016	2017
• 3 stikkrenner				
• 500 oppbygging grove masser				
• Toppdekke grus				

Veinavn: ØVRE JENSVOLL VEI (inkl. vei til G. Høgås)

Lengde: 700 + 200 m

Bredde: 4,0 - 3,0 m

Dekke: asfalt - grus

Veilys: ja

antall lyspunkter: 18 stål

Vintervedlikehold:

- Brøyteanbud: Entreprenør: Lundvoll Maskiner a/s
- Anbud: Rode 3
- Veistikker: (54 stk) Oppsett/nedtaking i egen regi.
- Sandstrøing: Inngår i brøyteanbudet.
- Kosting etter vintervedlikehold : Inngår i anbud brøyting.

Sommervedlikehold:

- Ingen faste oppgaver

Oppgradering:

Oppgaver	2014	2015	2016	2017
• Oppretting veigrøfter		10.000,-		
• senking av kummtopper			20.000,-	

ØKONOMIPLAN

2014 - 2017

VEINAVN	2014	2015	2016	2017
Audun Hamnviks veg	0	0	0	0
Bakkevollveien	0		95000	0
Bekkstrandveien	5000	0	0	0
Bergveien	0	0	30000	250000
Blåbærsvingen	0	0	0	0
Brinkveien	0	0	0	0
Eidebakken industrivei	0	0	0	0
Einarvik veien	0	0	50000	0
Fyhnbukta veien	0	0	0	0
Grønnvollveien		750000	0	0
Hamnesveien	0	0	0	0
Hestegjerdet	0	0	0	0
Holmen	0	0	25000	
Industriveien	0	0	0	0
Kaldfaret	0	0	0	0
Karnesveien	0			0
Kirkeveien	0	0	0	0
Kjeldnesveien	0	0	30000	
Kråskogen			0	0
Kvitebergveien	0	0	0	0
Langgårdveien	0			0
Lassofjellveien	0	0	0	0
Lattervikveien	0		0	0
Lenangøyveien	210000	0	0	0
Lenangen skolevei	0	0	0	0
Lieveien	0	0	0	0
Mellomveien	0		300000	0
Mølneelva	0			100000
Naustnesveien	0	0	0	0
Nedre Jensvollvei	0	0	0	0
Nedre Stigen	0	0	0	0
Nygårdsveien	0	0	0	0
Nyheimveien	15000	0	0	0
Oladalen	0	0	0	0
Parkveien	0	0		0
Prestegårdsbakken	0	0	0	0
Pålplassveien	0	0	0	0
Ravikveien	0	0	0	0
Rundfjellveien	0	0	0	0
Veg til Rødtoppen barnehage	0	0	0	0
Sandnesveien	0	0	0	0
Sandvikveien	0	15000	35000	
Sattarveien	0	0	50000	0
Skakkeveien	0	0	0	0
Skjellvollveien	0		20000	0

2
4
4

Skoleveien	0	50000		500000
Småslotta	0	0	0	0
Solbakken	0	0	0	0
Skoleveien Furufleten	0	0	0	0
Solhov bo- og aktivitetssenter	0	0	0	0
Solhovlia	0	0	0	0
Sollia	0	0	0	0
Sollien Kjosien	0	0	0	0
Solliveien	0	0	0	0
Solvollveien	0	0	0	0
Sommersetveien	0	0	0	0
Sævenesveien	0	0	0	0
Tindevangen	0	0	0	0
Underfjellveien	0	0	30000	
Vardoveien	0	0	0	0
Veidalneset	0	0		0
Vågenveien	0	0	0	0
Øraveien	0	0	0	0
Ørnesveien	0	0	0	80000
Ørnesbakken	0	0	0	0
Øvergårdveien	0		0	0
Øvre Jensvollvei		10	20000	0
	230000	815010	685000	930000

112

Lyngen kommune v/ rådmannen
Kjosveien 12
9069 Lyngseidet

Deres ref:

Vår ref: 15/4817-13

Vår dato: 9.9.2015

DRIFSAVTALER FOR 2016 – ØKONOMISKE TILTAK

Aktuell situasjon

Inneværende år har NAV i Troms kommet i en situasjon hvor vi i utgangspunktet har fått et lavere budsjett enn i 2014, samtidig som vi må dekke inn ca. 5. mill. kroner – dvs. overforbruket fra 2014. Vi har iverksatt ulike innsparingstiltak, som blir fulgt lojalt opp av NAV-lederne. NAV i Troms har lite turnover og stor stabilitet i arbeidsstokken, og vil ikke engang med drastiske sparetiltak komme i balanse i 2015.

Flere faktorer gjør at stadig mer av NAV-kontorets ressurser brukes til kommunale arbeidsområder. Siden oppstart har vi flyttet mye saksbehandling ut av NAV-kontorene. De statlige ytelsene har blitt mer tilgjengelige gjennom selvbetjening på nett, og flere brukere klarer seg derfor selv. Av de som likevel må oppsøke NAV-kontoret, er en stor andel unge, snakker dårlig norsk, har dårlig systemforståelse og har ofte en kommunal ytelse.

Bakgrunn

Under etableringsfasen 2006-2009 hadde NAV i Troms en solid økonomi. Det skyldtes relativt gode budsjetter fordi vi nøt godt av budsjettfordelingsmodeller fra Aetat og Trygdeetaten. I tillegg disponerte vi en stor andel etableringsmidler. Siden oppstart er flere oppgaver/ressurser trukket ut av NAV-kontoret. I tillegg er det gradvis innført en ny fordelingsmodell mellom fylkene som er basert mer på saksmengde enn folketall og geografi. I praksis har fylkesramma vært gjenstand for ca. 2-3 % budsjettreduksjon hvert år i flere år. I hovedsak har vi tatt kuttene på fylkesnivå, for å legge mest mulig ressurser ut til NAV-kontorene.

Da vi etablerte NAV-kontorene, ble vi enige med alle kommuner i Troms om å ha én felles leder for kontoret. Det er nedfelt i samarbeidsavtalene. I de fleste kommuner ble vi enige om at lederen skulle ha statlige tilsettingsvilkår. De fleste NAV-lederne hadde vært trygdesjefer eller distriktsarbeidssjefer, og ønsket dermed fortsatt statlige vilkår. Det var dessuten bare to kommuner som aktivt ønsket å tilsette leder på kommunale vilkår.

NAV TROMS // FYLKESADMINISTRASJON

Postadresse: Postboks 889 // 9259 TROMSØ

Besøksadresse: Roald Amundsens pl 1, 5. etg. // 9008 TROMSØ
Tel: 55 55 33 33 // Faks: xx xx xx xx

www.nav.no // nav.troms@nav.no

Vi løste dette inntil videre med en formulering i alle samarbeidsavtaler: «*Ved ledighet i stillingen skal det vurderes om det er stat eller kommune som skal være formell arbeidsgiver*».

NAV-leders rolle og ansvar

NAV-lederen har det øverste administrative og faglige ansvar både for statlig og kommunal virksomhet i kontoret. Derfor er det rimelig at begge parter bærer sin andel av lønnskostnadene – enten 50-50 eller med samme fordelingsnøkkel som brukes på husleie og andre driftskostnader (basert på antallet statlige og kommunale medarbeidere – årsverksmodellen).

NAV-lederen får forventninger og budsjett fra både stat og kommune, og rapporterer til både rådmann og fylkesdirektør. Vedkommende gis fullmakter og har personal- og økonomiansvar for helheten, og er leder for alle ansatte i kontoret. Partene er enige om at NAV-leder kan fordele og delegerer statlige og kommunale oppgaver mellom statlige og kommunalt tilsatte på alle oppgaveområdene i henhold til organisasjonsplan. I praksis betyr det at alle statlige oppgaver kan delegeres til kommunalt tilsatte og alle kommunale oppgaver kan delegeres til statlig tilsatte.

De fleste fylker har allerede lagt seg på en kostnadsdeling enten 50-50 eller etter årsverksmodellen. I Dyrøy og Torsken har stat og kommune helt fra oppstart delt på disse kostnadene 50-50. Ved ledighet som oppstod i fjor sommer har Tromsø påtatt seg samme løsning 50-50, og Storfjord vil refundere etter årsverksmodellen fra 1.1.16.

Flere NAV-ledere oppgir at de bruker mer enn halve stillingen på «kommunale oppgaver og ledelse», mange nevner 50-50 og noen ligger rundt årsverksmodellen i arbeidsmengde og tidsbruk. Ingen oppgir å bruke mindre enn 30 % av stillingen.

Tiltak

Med bakgrunn i ovennevnte, må vi fra 2016 enten vurdere tiltak som gir kraftige kostnadskutt, eller se etter nye driftsmåter og inntektsmuligheter.

NAV Troms har ikke lenger finansiell kraft til å dekke lederlønnskostnadene alene, og vil fra 1.1.16 budsjettere med at samtlige kommuner dekker sin andel av lønnskostnader til leder etter samme kostnadsfordelingsmodell som legges til grunn for øvrige driftskostnader. Det vil si at kommune og stat svarer for sin andel av kostnadene til lederlønn i forhold til antall årsverk som partene er representert med i NAV-kontoret.

For Lyngen kommune vil forventet andel av lederlønnskostnader, basert på årsverksmodellen for 2016, være kr. 250 334 inkludert sosiale utgifter. Dette er beregnet ut fra at kommune og stat har hhv. 2,5 og 4 årsverk i kontoret.

Vi ønsker å drøfte saken nærmere i høstens partnerskapsmøter hvor driftsavtale for 2016 skal inngås.

Med vennlig hilsen

Stein Rudaa
Fylkesdirektør, NAV Troms

Gebyrregulativ Lyngen kommune 2016

Gebyrer og betalingssetser

Kommunestyrevedtak xx/15

Innhold

Gebyrer og betalingssatser – Lyngen kommune	3
Kopiering:	3
Salg- og skjenkeavgifter:.....	3
Oppvekst og kultur	3
Barnehagene:	3
SFO:.....	4
Kulturskole:.....	4
Svømmehall:.....	4
Jægervatn leirskole:.....	5
Helse, sosial og omsorg	5
Omsorgstjenester:	5
Legekantor:	5
Vaksinasjoner:	6
Plan, næring og teknikk	7
Vann og avløp:.....	7
Feiing:	7
Husleie kommunale boliger:	8
Husleie omsorgsboliger:.....	8
Behandlingsgebyr byggesak og landbruk:	9
Gebyrregulativ for kart og delingsforretning m.v.:	14
Renovasjon:	18

Gebyrer og betalingssatser – Lyngen kommune

Alle betalingssatser og gebyrer gjelder f.o.m. 1.1.2016. Det tas forbehold om endringer i forskrifter eller statlige føringer som medfører endringer i betalingssatsene.

Kopiering:

GEBYRNAVN	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
KOPIERING			
Kopi A4 farge	4,75	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A4 sort/hvit	2,00	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A3 farge	10	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A3 sort/hvit	8	Pr.kopi	Eks. mva.

Salg- og skjenkeavgifter:

GEBYRNAVN	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
SALG- OG SKJENKEAVGIFTER			
Salg øl/rusbrus	0,19	Pr. vareliter	
Minimumsgebyr salg	1 480,00	Pr. år	
Skjenking av øl/rusbrus	0,40	Pr. vareliter	
Skjenking av vin	1,08	Pr. vareliter	
Skjenking av brennevin	3,55	Pr. vareliter	
Minimumsgebyr skjenking	4 400,00	Pr. år	
Behandlingsgebyr ambulerende bevilling	310,00	Pr. behandling	

Jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften), kap. 6.

Oppvekst og kultur

Barnehagene:

Pris hel plass:	2 566,00	per mnd.
Kostpenger: kr. 330, pr. mnd	330,00	per mnd.
Nedre grense for plass: 50 %		
Søskenmoderasjon: 50 % for søsken i barnehage		

Det kan ved ledighet kjøpes enkeltdager for barn som allerede har plass i barnehagen
Pris kr. 300,- pr dag + kost kr.20,-

SFO:

Plass-størrelse	Foreldrebetaling	Søskenrabatt
Over 10 t/u	1700 kr.	Ingen
Under 10 t/u	950 kr.	Ingen
Korttidsopphold pr. time	50 kr.	
Kost (alle skoler)	7,50/måltid	Ingen

Kulturskole:

Kr. 1.200,- pr. skoleår for 40 min undervisning alene per uke. Ved undervisning i gruppe/kortere timer blir prisen tilpasset.

GEBYRNAVN	PRIS	ENHET	KOMMENTAR
MUSIKK			
Årskontingent instrumental/vokalopplæring (38 uker. Følger skoleruta)	1.200 40 min. pr. uke	Pr. skoleår	Alenetimer - 30 min. kr. 900,- pr. skoleår
Årskontingent	600	Pr. skoleår pr. elev	Timer delt med andre
Årskontingent	400	Pr. skoleår pr. elev	Grupper på 3 eller flere
DRAMA			
Drama	400	12 ukers kurs	
Drama	300	8 ukers kurs	

I musikkundervisning gis det 25 % søskenmoderasjon for 2., 3., 4. barn osv.

Svømmehall:

Basseng	Pris
Voksne	40
Barn	20
Pensjonister	20
Familie	80
Klippekort voksne	350
Klippekort familie	700

Jægervatn leirskole:

GEBYRNAVN	PRIS	ENHET
Jægervatnet leirskole		
Leie av leirstedet	500	Per døgn
Badestamp	500	Per døgn
Kano-/kajakkleie – barn	100	Pr. stk.
Kano-/kajakkleie voksen	150	Pr. stk.
Døgnpris:	80	Barn
	100	Voksen

Helse, sosial og omsorg

Kortidsopphold og egenbetaling på hjemmehjelp endres etter offentlig regulering.

Omsorgstjenester:

Omsorgstjenester	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Dagtilbud	77,00	pr. dag	
Trygghetsalarm	170,00	pr. mnd	
Matombringing	70,00	pr. 1/1 porsjon	
Kortidsopphold institusjon	147,00	pr. døgn	
Hjemmehjelp/praktisk bistand:			går etter inntekt
Husstander under 2G	186,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 2-3G	530,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 3-4G	880,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 4-5G	1257,00	pr. mnd.	
Inntekt over 5G	1764,00	pr. mnd.	
Selvkost	186,00	pr. time	

Helsestasjon:

Helsestasjon	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Utleie bilbelte for gravide	100,00	Pr. stk.	
Brystpumpe, liten	150,00	"	
Brystpumpe, stor	200,00	"	
Engangssett til pumpe, dobbel	350,00	"	
Engangssett til pumpe	200,00	"	
Enuresealarm	300,00	"	

Legekontor:

Legekontor	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Kopi av journal	70,00	pr. journal + porto	Legekontoret

Vaksinasjoner¹:

Vaksinasjoner	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Vaksiner:			Navn på vaksinen:
Difteri og stivkrampe(revaksinering)	120	stk	DTBooster "SSI"
Difteri, stivkrampe, polio, kikhoste	275	"	Boostrix polio Tetravac
Gul feber (NB! Vaksinasjonssertifikat)	290	"	Stamaril "Sanofi pasteur MSD"
Hepatitt A voksne og barn	300	"	Epaxal "Berna" (voksne og barn over 1 år)
Hep A barn	300		Havrix
Hep A voksen	380		Havrix
Hepatitt B voksne	280	"	Engerix B "BSK" (voksne)
Hepatitt B barn	200	"	Engerix B "BSK" (barn under 16 år)
Hepatitt A og B barn	340	"	Twinrix "GSK" (barn under 16 år)
Hepatitt A og B voksne	490	"	Twinrix "GSK" (voksne)
Japansk encefalitt	975	"	Ixiaro
Kolera og ETEC-diare	220	"	Echoral "SBL Vaccin " 1 dose
Tuberkulose	0	"	BCG
Tuberkulinprøve	0	"	Mantoux
Meningokokk A+W+C+Y	480		Menveo «Novartis»
Meningokokk B			Bexero «Novartis»
Meningokokk C	370		NeisVac-C «Baxter»
MMR (mesling, kusma og røde hunder)	0	"	Priorix "GSK"
Poliomyelitt	150	"	Imovax polio "Aventis Pasteur MSD"
Rabies		"	Verorab «SPMSD»
Skogflåttencefalitt voksne	365	"	Ticovac "Baxter " Voksendose fra alder 16 år
Skogflåttencefalitt barn	340	"	Ticovac Junior " Baxter " Barnedose fra alder 1-16 år
Tyfoidfeber	155 170	"	Typhim "GSK" Vivotif (kapsler)
Pneumokokkvaksine	230		Pneumowax
HPV vaksine til voksne kvinner	1200		Gardasil,
Influensavaksine	100		

¹ Kan endres fortløpende ihht prisendringer

Plan, næring og teknikk

Vann og avløp:

AVLØPSGEBYRER	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Tilknytningsgebyr for avløp	7 240,00	pr tilknytning	Alle kategorier bygninger
Abonnementsgebyr for avløp:			
Bolig, fritidsbolig	2 310,00	pr år	
Næring m/forbr. u/500 m3/år	2 310,00	pr år	
Næring m/forbr. o/500 m3/år	4 280,00	pr år	
Forbruksgebyr avløp:			
Bolig	11,00	pr m2	
Fritidsbolig	2,09	pr m2	
Andre kategorier	11,00	pr m2	
Målt forbruk	11,00	pr m3	

Avløpsavgift er økt med 10 % f.o.m. 1.1.2016.

Vanngebyr	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Alle priser er ekskl. m.v.a.			
Tilknytningsgebyr for vann	6 300,00	pr tilknytning	Alle kategorier bygninger
Abonnementsgebyr for vann:			
Bolig, fritidsbolig	2 630,00		
Næring m/forbr. u/500 m3/år	1 580,00		
Næring m/forbr. 500 - 5000 m3/år	1 580,00		
Næring m/forbr. o/5000 m3/år	1 580,00		
Forbruksgebyr vann:			
Bolig	3,15	pr m2	
Fritidsbolig	3,15	pr m2	
Andre kategorier	3,15	pr m2	
Målt forbruk (måler)	3,15	pr m3	
Leie av vannmåler	110,00	pr år	

Ingen endring fra 2015.

Feiing:

Feiing	Pris 2016	ENHET	KOMMENTAR
Feiing	590	pr. pipe	Alle priser er ekskl. m.v.a.

Økes med 17,3 % f.o.m. 1.1.2016.

Husleie kommunale boliger:

Husleie for boliger bygd f.o.m. 1970 økes ihht konsumprisindeks (KPI) for 2015 f.o.m. 1.1.2016. Prisene oppdateres.

Husleie kommunale boliger	Pris	ENHET	KOMMENTAR
HUSLEIESATSER			
Boliger bygd i per. 1938 - 1969	50,51	Pr. m2 leieareal	
Boliger bygd i per. 1970 - 1974	58,41 + KPI	Pr. m2 leieareal	
Boliger bygd fra og med 1975	69,07 + KPI	Pr. m2 leieareal	
Fullt møblert bolig	23,21 + KPI	Pr. m2 leieareal	
Sentralfyring	16,37 + KPI	Pr. m2 leieareal	Når utleier betaler strøm/oppvarming
Elektrisk oppvarming	23,2 + KPI	Pr. m2 leieareal	Når utleier betaler strøm/oppvarming
Garasjeleie	337	Pr. måned	

Husleie omsorgsboliger:

Husleie økes ihht KPI for 2015 f.o.m. 1.1.2016. Prisene oppdateres.

Husleie omsorgsboliger	Pris fra	Pris til	Økning 1.1.16	ENHET
Solhov bo- og aktivitetssenter	8 119,00	8 119,00	KPI	pr. mnd.
Husleie Lyngstunet helse- og omsorgssenter	6 129,00	6 879,00	KPI	pr. mnd.
Husleie Lenangen omsorgssenter	6 282,00	7 193,00	KPI	pr. mnd.
Husleie trygdebolig/omsorgsbolig	4 557,00	6 089,00	KPI	pr. mnd.
Kjosveien	3 751,00	3 751,00	KPI	pr. mnd.

Behandlingsgebyr byggesak og landbruk:

Forskrift om gebyrregulativ vedtatt med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 § 33-1:

- Lov om planlegging- og byggesaksbehandling (pbl), sist endret 01.07.2015
- Lov om eiendomsregistrering (Matrikkellova) 01.07.2015

Generelle bestemmelser

- Gebyr beregnes etter den sats som gjelder på tidspunktet fullstendig søknad foreligger og gebyr faktureres tiltakshaver når saksbehandling starter
- Alle gebyr forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper morarente, jfr. **Lov om renter ved forsinket innbetaling m.m.** ved forsinket betaling, samt purregebyr ihht gjeldende regler. Faktura som ikke blir betalt sendes til inkasso for tvangsinnfordring
- Ved betalingsmislighold kan kommunen utsette å treffe vedtak om igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest inntil fastsatt gebyr er betalt
- Forhåndskonferanse er inkludert i gebyrene
- Utstedelse av midlertidig brukstillatelse og/eller ferdigattest er inkludert i gebyrene
- Andelen gebyr som brukes til tilsyn er anslagsvis 10%
- Dersom søknaden krever dispensasjonsbehandling, vil det i tillegg bli krevd gebyr etter *egne satser under Dispensasjoner*

Reduksjon i gebyr

Ved overskridelse av fastsatt saksbehandlingstidsfrist reduseres gebyret, jfr Forskrift om byggesak § 7-4.

Gebyr ved avslag

Dersom en søknad om tillatelse til tiltak fører til avslag, betales fullt gebyr ihht regulativet for vedkommende tiltak.

Dersom det inne tre måneder etter avslag fremmes ny eller revidert søknad om samme eller tilsvarende tiltak, reduseres nytt gebyr med 50% av det gebyret som ble betalt ved første gangs behandling.

Arealberegning

Bruksareal (BRA) beregnes som beskrevet i Forskrift om tekniske krav til byggverk §5-4.

Meglerpakke

Innhenting av opplysninger for aktuell matrikkelenhet faktureres à kr 1500,-
Meglerpakken gjelder også for privatpersoner som selger bolig privat.

Tiltak som omfattes av byggesaksbestemmelsene etter plan- og bygningslovens § 20-1

Enebolig uten sekundærleilighet, pbl § 20-1 a)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
7.500,-	7.000,-	2.700,-

Fritidsbolig, pbl § 20-1 a)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
9.500,-	9.000,-	3.700,-

Tilbygg, påbygg til bolig og fritidsbolig, pbl § 20-1 a)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
4.500,-	3.000,-	2.700,-

Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter

Bruksendring, pbl § 20-1 d)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
4.500,- pr. Leilighet	3.000,- pr. leilighet	2.700,- pr. leilighet

Anlegg o.l. § 20-1, l)

Anlegg av lekeplass, idrettsanlegg	kr	1.000
Havn, kai, molo, småbåthavn	kr	9.500

Vesentlige terrenginngrep og anlegg § 20-1, k), l)

Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 1	Kr	7.000
Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 2	Kr	15.000
Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 3	Kr	20.000

Opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie § 20-1, m)

Opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie eller opprettelse av ny festegrunn for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, eller arealoverføring, jf. matrikkellova. NB! Det anmerkes at dette gjelder per matrikkelenhet, ikke per søknad.	Kr	3.100,-

Øvrige søknadspliktige tiltak etter § 20-1

Øvrige tiltak (eks. damanlegg, basseng, støttemurer, skilt, reklame, støyavskjerming, grave – og fyllingsarbeider o.l.).	Kr	3.100
Riving av tiltak, § 20-1 e)	kr	3.100

Endring av tillatelse før tiltak tas i bruk

Satsene gjelder pr. endringsøknad. Dersom endringsøknad medfører økt bruksareal, eller økning i antall leiligheter, skal det beregnes tilleggsgebyr for økt areal eller antall leiligheter

Endringsøknad – tekniske installasjoner	Kr	1.500,-
Endringsøknad – søknadspliktige tiltak	Kr	4.500,-

Næringsbygg - nybygg, tilbygg og påbygg

Gjelder næringsbygg – nybygg, tilbygg eller påbygg, der det ikke etableres nye boenheter. Ved kombinasjonsbygg som inneholder boligdel anvendes satser for «*Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter*»

Grunntakst ett –trinn	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
7.500,-	7.000,-	2.700,-

Søknadspliktige fasadeendringer § 20-1, c)

Søknadspliktige fasadeendringer	Kr	2.500,-

Bruksendring § 20-1, d), g)

Bruksendring uten bygningsmessige endringer	Kr	3.100,-
For bruksendring som medfører oppdeling av bruksenheter, etablering av nye boenheter eller som omfatter tilbygg/påbygg, betales gebyr som for tilsvarende nytt tiltak etter satsene i pkt. om « <i>Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter</i> » og « <i>Næringsbygg - nybygg, tilbygg og påbygg</i> »		
For bruksendring som medfører bygningsmessige endringer innenfor en bruksenhet eller sammenføring av bruksenheter, betales 50 % av grunntakst for tilsvarende nytt tiltak dersom endringen er søknadspliktig, med minstegebyr kr 3.100,-		

Tekniske installasjoner – oppføring, endring og reparasjon, § 20-1, f)

Vann- og avløpsanlegg, ventilasjonsanlegg, kulde- og varmpumpeanlegg, brannalarmanlegg og lignende	Kr	3.100,-
Oppgradering brannsikkerhet i bestående bygg, med ny prosjektering	Kr	7.500,-
Private vann- og avløpsledninger	Kr	3.100,-
Offentlige vann- og avløpsledninger: Trasélengde ≤ 5 km	Kr	7.500,-
Offentlige vann- og avløpsledninger: Trasélengde > 5 km	Kr	9.500,-
Nedgraving tanker/tanker på terreng (slamavskillere, oljetanker o.l.).	Kr	3.100,-
Utslippstillatelse	Kr	3.100,-

Søknadspliktige tiltak som kan forestås av tiltakshaver, plan- og bygningsloven § 20-4**Mindre tiltak på bebygd eiendom, byggesaksforskriften § 3-1 a-d)**

Mindre byggearbeid, forskriften § 3-1, a-d	Kr	3.100,-

Alminnelig driftsbygning i landbruket, byggesaksforskriften § 3-2

Driftsbygninger i landbruket, BRA < 1000 m ²	Kr	3.100,-

Midlertidige tiltak, § 20-4, c)

Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år	Kr	3.100,-

Tiltak som krever dispensasjon

Dispensasjon fra en enkelt bestemmelse i plan- og bygningslovgivningen	Kr	3.100,-
Dispensasjon fra flere bestemmelser i plan- og bygningslovgivningen	Kr	4.500,-
Der det kreves høring fra andre offentlige myndigheter betales i tillegg	Kr	3.100,-

Lokal godkjenning av foretak for ansvarsrett, pbl §22-3

Første gangs søknad om lokal godkjenning for ansvarsområder for foretak som ikke har sentral godkjenning	Kr	3.100,-
Søknad om nye lokale godkjenningsområder for områder som tidligere ikke er godkjent eller endring av tidligere lokal godkjenning	Kr	1.500,-
Søknad om ansvarsrett – lokal godkjenning hvor foretaket har sentral godkjenning	Kr	750,-
Søknad om ansvarsrett – lokal godkjenning hvor foretaket ikke har sentral godkjenning	kr	1.500,-
Søknad om personlig ansvarsrett	Kr	750,-

Dispensasjoner, pbl § 19

For behandling av søknad med dispensasjon fra plan- og bygningslovgivningen og fra planbestemmelser belastes gebyr etter følgende tabell:

Dispensasjonssøknad – politisk vedtak med høring	Kr	9.500,-
Dispensasjonssøknad – administrativt vedtak med høring	Kr	6.500,-

Situasjonsplan- /kart

Kommunale ledningsnett (V&A), veg og evt annen temadata fra kartserver (GIS/LINE).

For standard situasjonskart, levert digitalt pr e-post betales	Kr	600,-
For standard situasjonskart, levert på papir pr post betales	Kr	700,-

Type bistand

For tiltak som utføres i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen, herunder tiltak som utføres i strid med ramme- og/ eller igangsettingstillatelse.

Det må betales dobbelt gebyr for saksbehandling i forbindelse med etterhåndsgodkjenning, tilsyn og kontroll av slike ulovlige byggearbeider. Dersom den konkrete saken etter en beregning av faktisk medgått tid krever mer ressurser enn det som dekkes av det faste gebyret, kan det ilegges tilleggsgebyr etter bestemmelsene om medgått tid (100 % tillegg til ordinært gebyr, + evt. tillegg iht. bestemmelse om medgått tid).

Fritak for gebyr

Når særlige grunner tilsier det, kan kommunen etter kommunalt fastsatte retningslinjer helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak.

Kommunestyret vedtar følgende retningslinjer: Gebyrer etter gebyrregulativet for tekniske tjenester kan av vedkommende virksomhetsleder reduseres eller frafalles dersom følgende forutsetninger er oppfylt:

1. Saken må være av mindre omfang; for byggesaker må tiltaket være uten ansvarsrett og i tiltaksklasse 1.
2. Søkeren må være innenfor disse kategoriene:
 - 2.1. Lokal forening eller lag med ideelt formål som er berettiget kulturstøtte fra Lyngen kommune.
3. Tiltaket skal ikke tjene næringsformål.
4. Standardiserte byggesøknadsblanketter skal benyttes i byggesaken (f.eks. fra dibk.no).
5. Gyldige vedtekter for drift- og vedlikehold skal fremlegges søknad om tillatelse til tiltak etter pbl.

Gebyrregulativ for kart og delingsforretning m.v.:

Nytt gebyr trådte i kraft 1. januar 2015.

1.1	Oppretting av grunneiendom og festegrund	
	areal fra 0 – 500 m2	kr. 12.500,-
	areal fra 501 – 2000 m2	kr. 13.500,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.000,-
1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	
	areal fra 0 – 500 m2	kr. 12.500,-
	areal fra 501 – 2000 m2	kr. 13.500,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da	kr. 1.000,-
1.3	Oppretting av uteareal på eierseksjon	
	Gebyr for tilleggsareal pr. eierseksjon	
	areal fra 0 – 50 m2	kr. 6.000,-
	areal fra 51 – 250 m2	kr. 6.500,-
	areal fra 251 – 2000 m2	Kr. 7.000,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.	Kr.1.000,-
1.4	Oppretting av anleggseiendom	
	Gebyr som for oppretting av grunneiendom.	
		kr. 13.000,-
	areal fra 0 - 2000 m3 - fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da	
	areal fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.000,-
1.5	Registrering av jordsameie	
	Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie	
	faktureres etter medgått tid <u>fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da</u>	kr. 900,- pr. t

2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført

oppmålingsforretning

Viser til punktene 1.1 – 1.5. I tillegg kan komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretningen

kr. 2.000,-

2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering oppmålingsforretning

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter punktene 1 og 2.

3 Grensejustering oppmålingsforretning

3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m²

kr. 4.500,-

areal fra 251 – 500 m²

kr. 6.000,-

3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

areal fra 0 – 250 m³

kr. 5.500,-

areal fra 251 – 1000 m³

kr. 6.500,-

4 Arealoverføring

4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m²

kr. 11.000,-

	arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m2 medfører en økning av gebyret på	kr. 1.000,-
4.2	Anleggseiendom	
	For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er tilstede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.	
	<u>areal fra 0 – 500 m3</u>	kr. 9.000,-
	arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m3 medfører en økning av gebyret på	kr. 1.000,-
5	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålings-forretning	
	For inntil 2 punkter	kr. 2.500,-
	For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr. 900,-
6	Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt og/eller klarlegging av rettigheter	
	For inntil 2 punkter	kr. 4.000,-
	For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr. 1.000,-
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid	kr. 900,- pr. t
7	Private grenseavtaler	
	For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde	kr. 2.500,-
	For hvert nytt punkt eller påbegynte 100 m grenselengde	kr. 1.500,-
	Billigste alternativ for rekvirent velges	
	Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid	kr. 900,- pr. t

8 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

9 Betalingstidspunktet

Gebyret kreves inn forskuddsvis.

10 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

11 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr. 175,-

Matrikkelbrev over 10 sider kr. 350,-

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

12 Gebyr til kommunen når andre offentlige instanser utfører del av arbeidet

Gebyret fastsettes etter medgått tid kr. 900,- pr. t

13 Timepris for medgått tid på ikke-lovfestede oppmålingsoppdrag

Pris for medgått tid blir beregnet etter følgende satser:

feltarbeid kr. 900,- pr. t

kontorarbeid kr. 900,- pr. t

14 Gebyr for oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer.

For forretninger over større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenn fritids- og allmennyttige formål betales etter anvendt tid.

Minstesats som det høyeste beløp i pkt. 1.1

15 Gebyr for Oppmålingsforretning over punktbeste.

For oppmålingsforretning over punktbeste betales 50% av minstebeløpet i pkt. 1.1

Renovasjon:

AVFALLSSERVICE - Renovasjon og slam - priser 2016					
(Vedtatt 23.10.15 i styret for Avfallsservice AS)					
Type abonnement	2015		2016		Endring
	Eks. mva.	Inkl. mva.	Eks. mva.	Inkl. mva.	2015-2016
Standardabonnement	3 128	3 910	3 159	3 949	1,0 %
Miniabonnement	2 545	3 181	2 570	3 213	1,0 %
Miniabonnement kompost	2 545	3 181	2 570	3 213	1,0 %
Storabonnement	4 547	5 684	4 592	5 741	1,0 %
Fritidsabonnement	796	995	804	1 005	1,0 %
Fritidsabonnement m/dunk - NY	1 734	2 168	1 751	2 189	1,0 %
Slam inntil 4 m3					
- tømming hvert år	1 596	1 995	1 596	1 995	0,0 %
- tømming hvert 2. år	804	1 005	804	1 005	0,0 %
Slam fritidsboliger					
- tømming hvert 3. år	556	695	556	695	0,0 %
- tømming hvert 4. år	418	523	418	523	0,0 %
Slam pr. m3 (> 4 m3)	439	548	439	548	0,0 %
Ekstra tømming septik	2 104	2 630	2 104	2 630	0,0 %
Ekstra tømming i per. 1.11.-30.4.	3 157	3 946	3 157	3 946	0,0 %
Hentegebyr dunk inntil 6 m - NY	960	1 200	960	1 200	0,0 %
Gebyr manglende merking/rydding	490	613	490	613	
Byttegebyr dunk	248	310	248	310	0,0 %
Kjøp av dunk	496	620	496	620	0,0 %
Gjelder fra 01.01.2016					

LYNGEN KOMMUNE
Kommuneplanens handlingsdel
Økonomiplan 2016-2019
Årsbudsjett 2016

Formannskapetets innstilling 30.11.15 – sak 130/15

Kommunestyrets vedtak – sak xx/15

INNHALDSFORTEGNELSE

1	ØKONOMIPLAN 2016-2019	3
1.1	Innledning.....	3
1.2	Kommuneplanens samfunnsdel.....	4
1.2.1	Handlingsmål og tiltak 2016-2019	4
1.3	Rammebetingelser	8
1.3.1	Befolkningsutvikling	8
1.3.2	Statsbudsjett 2016.....	11
1.3.3	Eiendomsskatt.....	15
1.3.4	Andre frie midler	15
1.3.5	Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter	15
1.3.6	Lønnsbudsjett.....	15
1.3.7	Pensjonskostnader	16
1.3.8	Finansutgifter/- og inntekter	18
1.4	Økonomiske forutsetninger og oversikter	18
1.4.1	Konsekvensjustert økonomiplan.....	18
1.4.2	Prioriterte tiltak.....	20
1.4.3	Netto budsjetttrammer 2016-2019	22
1.4.4	Investeringer	23
2	BUDSJETT 2016	26
2.1	Ramme 1 - Politikk og kirke	26
2.2	Ramme 2 - Administrative fellestjenester	28
2.3	Ramme 3 - Oppvekst og kultur	31
2.4	Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg	37
2.5	Ramme 5 – Plan, teknikk og næring	42
2.6	Ramme 6 og 7 – finans og inntekter.....	48
3	VEDLEGG.....	49
3.1	Gebyrregulativ.....	49
3.2	Økonomiske oversikter	49

1 ØKONOMIPLAN 2016-2019

1.1 Innledning

I henhold til kommuneloven §§ 44 og 45, innstiller formannskapet økonomiplan og årsbudsjett for kommunestyret. «Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden» (§ 44 nr. 3). I tillegg skal andre planer som beskriver kommunens virksomhet integreres i økonomiplanen. I motsetning til økonomiplanen, er årsbudsjettet en bindende plan for kommunen jf § 46 nr. 1. Krav om realisme gjelder også årsbudsjettet.

I budsjett og økonomiplan er signalene fra forarbeidet med kommuneplanens samfunnsdel gjenspeilet og integrert. Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet med visjoner, mål og strategier for kommunens utvikling, mens oppfølgingen (handlingsdelen) er konkretisert i økonomiplan og årsbudsjett.

I dokumentet synliggjøres hvilke tiltak og utgiftsbehov det er funnet plass til innenfor rammen. Kommunene opplever en økning i ressursbruk til rettighetsfestede tjenester for enkeltbrukere. Dette kommer tydelig til syne innen spesialundervisning i skolene, og ressurskrevende tjenester innen helse og omsorg. Kommunens økonomi i planperioden preges i tillegg sterkt av økende netto kapitalkostnader som må betales av kommunes inntekter.

Lyngen kommune vil ha økonomiske utfordringer i hele økonomiplanperioden og driftsnivået må ytterligere ned. Eiendomsskatten er beholdt på 5 promille slik at man har en mulig inntektsøkning senere. Rasjonell bygningsdrift, bedre utnyttelse av selvkostgrunnet og økte brukerbetalinger må også være fokusområder for å bedre kommunens økonomiske situasjon. Hver sektor må også tilpasse driften ifht budsjettammen.

Vår tjenesteyting krever et stort antall ansatte, og ledernes og medarbeidernes kompetanse er helt avgjørende for å kunne gi god kvalitet på tjenestene. Systematisk og relevant kompetanseutvikling må stå sentralt. Mye arbeid gjenstår enda på forenkling av arbeidsprosesser og bruk av dataverktøy, samt styrking av tilfredsstillende internkontroll.

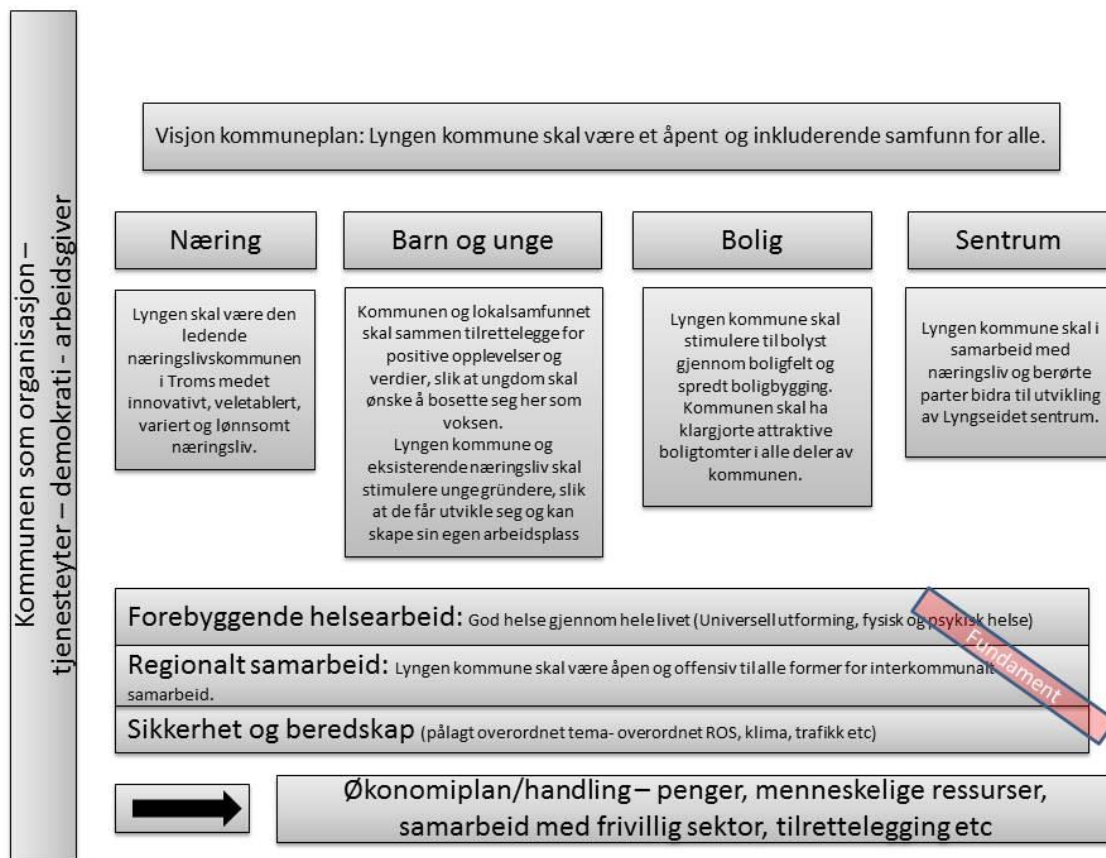
Kommunens realverdier må forvaltes på best mulig måte ut fra de rammer vi har. Lyngensamfunnets største utfordring er en minkende befolkning, noe som i årene fremover vil ha en mer og mer fremtredende innvirkning på kommunens frie inntekter. Dette reduserer vår økonomiske handlefrihet da rammeoverføringene fremover vil minke, samtidig som utgiftene øker.

Budsjett og økonomiplan må etableres på et nivå hvor drifts- og investeringsutgiftene er konsistent med fremtidige inntektsforutsetninger. Kun 12 kommuner har per i dag mer gjeld enn Lyngen kommune, og fremtidige investeringer vil legge ytterligere press på kommunens økonomi. Lyngen kommune må være svært omstillingsdyktig for å kunne møte utfordringene som kommer fremover. For å lykkes må det legges til grunn klare prioriteringer, langsiktig planlegging og stram budsjett disiplin, både administrativt og politisk. Lyngen kommune må derfor jobbe for å få gjeldsnivået ned på et forsvarlig nivå.

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Lyngen kommunes visjon er å være et åpent og inkluderende samfunn for alle.

Lyngen kommunes overordnede kommuneplan er under revidering. Oppstart for rullering av arealdelen og samfunnsdelen ble gjort samtidig. I prosessen med dette arbeidet har kommunestyret signalisert følgende satsningsområder:

Figur 1 Satsingsområder - kommuneplanens samfunnsdel

Hovedmålet for Lyngen Kommune i økonomiplanperioden er å skape vekst og forhindre befolkningsreduksjon. Dette gjøres ved å vektlegge satsingsområdene fra figuren over.

1.2.1 Handlingsmål og tiltak 2016-2019

Lyngensamfunnets største utfordring er en minkende befolkning. I arbeidet med satsingsområdene er det foreslått målsetninger som underbygger hovedutfordringen – befolkningsnedgang. Lyngen kommune og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksne. Sammen med eksisterende næringsliv skal man stimulere unge gründere, slik at de får utvikle seg og kan skape sin egen arbeidsplass. Lyngen kommune skal også stimulere til bolyst gjennom boligfelt og spredt boligbygging, og klargjøre attraktive boligtomter i alle deler av kommunen. Disse overordnede målsetningene er utfordrende å følge opp i det økonomiske handlingsrommet kommunen har.

Hoveddelen av de økonomiske ressursene er bundet opp til ordinær drift, derfor er mye av satsingsområdene innarbeidet i dette. Eksempelvis fører en større andel av eldre mennesker i

kommunen til at mesteparten av driften er rettet mot områder som ligger utenfor politiske satsingsområder.

Kommunen utfører en rekke handlinger knyttet til satsningsområdene som er innbakt i driftsbudsjettet. Flere av disse tiltakene retter seg til mer enn et av satsningsområdene på samme tid. Eksempel på dette er prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet i Lyngen skolen, arbeid med entreprenørskap, utvikling av sentrumsplan m.m. Dette kommenteres videre innenfor de ulike rammene.

1.2.1.1 Næring

Hovedmål:

Lyngen skal være den ledende næringslivskommunen i Troms med et innovativt, veletablert, variert og lønnsomt næringsliv.

Delmål

Videreutvikle samarbeidet mellom næringslivet og kommunen gjennom god tilrettelegging og bistand.

- Følge opp arbeidet med realiseringen av Ullsfjordforbindelsen
- Bidra til å sikre verdiskaping i kommunens næringsliv
- Bidra til etablering av næringsrelatert infrastruktur
- Ta initiativ til en satsting på markedsføring og omdømmebygging i samarbeid med næringslivet og regionen for øvrig
- Satse på utvikling av entreprenørskap både blant ungdom og voksne

1.2.1.2 Barn og unge

Hovedmål:

Kommunen og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksen.

Lyngen kommune og eksisterende næringsliv skal stimulere unge gründere, slik at de får utvikle seg og kan skape sin egen arbeidsplass

Delmål

- Tilby skoler og barnehager med godt kvalifisert personell og et miljø som er til barnets beste
- Videreføre prosjektet fysisk aktivitet og skolemåltid
- Fokuserer på trivselstiltak og motvirke mobbing
- Gi alle elever på ungdomstrinnet i Lyngen en innføring i entreprenørskap
- Videreutvikle og markedsføre vårt mangfoldige kulturliv og fritidstilbud som en viktig attraksjon for kommunen.
- Satse spesielt på barn og unge i utvikling av og tilrettelegging for kultur- og fritidsaktiviteter
- Bidra til at lag- og foreningsliv har utviklingsmuligheter og gode levekår
- Tilrettelegge for økt aktivitet ved hjelp av gratis utlån av lokaler

1.2.1.3 Bolig

Hovedmål:

Lyngen kommune skal stimulere til bolyst gjennom boligfelt og spredt boligbygging. Kommunen skal ha klargjorte attraktive boligtomter i alle deler av kommunen.

Delmål

- Inneha byggeklare boligtomter i alle deler av kommunen
- Disponere gjennomgangsboliger til nyinnflyttere
- Tilrettelegge for spredt boligbygging

1.2.1.4 Sentrum

Hovedmål:

Lyngen kommune skal i samarbeid med næringsliv og berørte parter bidra til utvikling av Lyngseidet sentrum.

Delmål

- Utvikle sentrumsplan for Lyngseidet med vekt på estetikk, trivsel og funksjonalitet
- Opprettholde et godt og desentralisert tjenestetilbud innen forsvarlige faglige og økonomiske rammer
- Arbeide aktivt med markedsføring og omdømmebygging

I figur 1 finner vi videre at hovedsatsingene skal bygge på et fundament bestående av Folkehelse, sikkerhet og beredskap og regionalt samarbeid.

1.2.1.5 Folkehelse

Hovedmål:

God helse, trivsel og miljø for alle.

Delmål

- Videreutvikle satsingen på fysisk aktivitet og FYSAK-prosjektet i samarbeid med lag og foreninger
- Videreutvikle frisklivssentralen
- Videreutvikle frivilligsentral
- Sikre god samhandling mellom aktørene til enkeltmenneskets beste
- Tilrettelegge for friluftsliv, idrett og annen kulturell aktivitet i alle deler av kommunen
- Ha fokus på at innvandrere ivaretas og integreres i lokalsamfunnet
- Trygge lokalsamfunn
- Bidra til meningsfull hverdag for alle

1.2.1.6 Regionalt samarbeid

Hovedmål:

Lyngen kommune skal være åpen og offensiv til alle former for interkommunalt samarbeid.

Delmål

- Utrede framtidig kommunestruktur
- Videreutvikle interkommunale prosjekter

- Vurdere eksisterende regionale samarbeidsarenaer

1.2.1.7 Sikkerhet og beredskap

Hovedmål:

Tilrettelegge for en effektiv og sikker infrastruktur og ivareta materielle verdier samt liv og helse.

Delmål

Sikre nødvendig rullering av eksisterende beredskapsplaner og sikre at også nye trusselbilder blir ivaretatt på en god måte.

- Øve regelmessig, minst en gang pr år
- Utarbeide plan over vann og avløp, samt inneha godkjente anlegg
- Informasjon og håndtering av Nordnes
- Utarbeide/avtale beredskap vedrørende Pollfjelltunnelen og transport av arbeidstakere/elever
- Foreta en helhetlig ROS-analyse

1.2.1.8 Kommunen som arbeidsgiver og organisasjon

Hovedmål

Kommunen skal som tjenesteyter ha et høyt service- og kvalitetsnivå.

Kommunen skal som arbeidsgiver utvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon som arbeider kontinuerlig med læring og forbedring.

Delmål

- Kontinuerlig kvalitetsforbedring av tjenestene ut fra kvalitetsmålinger og dialog med brukerne
- Organisering av tjenestene vurderes jevnlig for å sikre god ressursutnyttning
- Utvikle gode kvalitetssikringssystemer
- Arbeide aktivt med omdømmebygging og rekruttering
- Utvikle gode arbeidsmiljø som tar i bruk medarbeidernes ressurser og kreativitet
- Utvikle et godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene
- Drive systematisk kompetanseutvikling
- Sikre gode lokaler til alle kommunens enheter

1.3 Rammebetingelser

Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden:

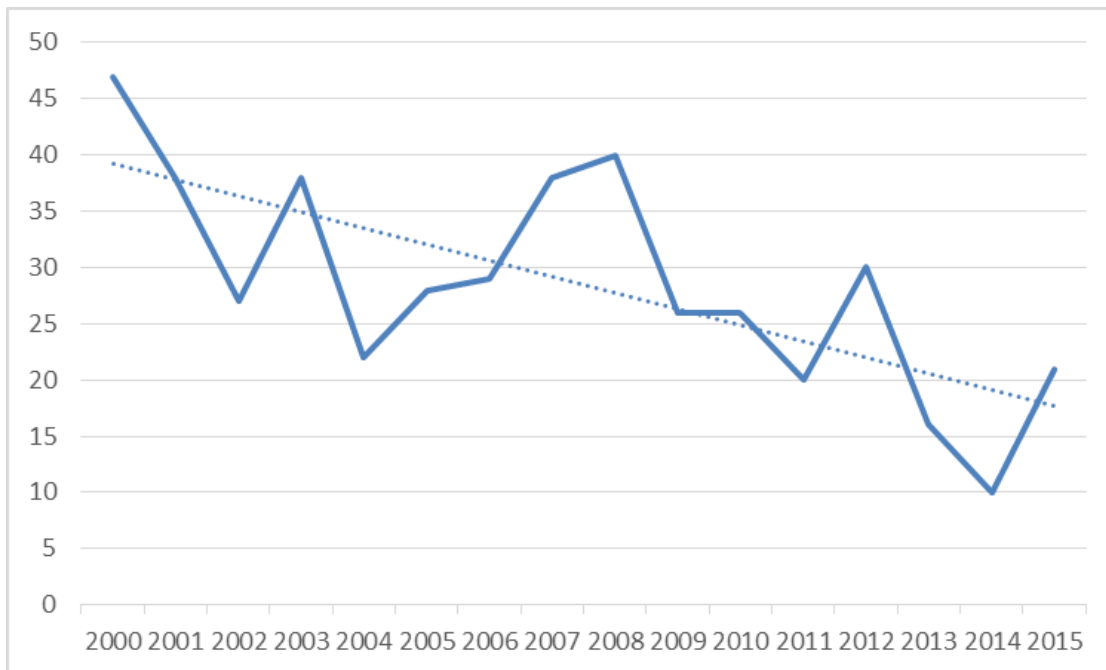
1. 2016-priser i hele økonomiplanperioden.
2. Årslønnsvekst på 3% fra 2015 til 2016. Det er satt av 3,9 mill. kroner til dekning av lønnsvekst i 2016.
3. Regnskapet for 2015 er forventet avlagt i balanse.
4. Det er budsjettert med differensiert rente, hhv. 1,3 prosent i 2016 og 2017, 1,68 prosent i 2018 og 2,05 prosent i 2019.
5. Økning i gebyrer og betalingssatser som i vedlagte gebyrregulativ.
6. Driftskostnader er økt etter kommunal deflator på 2,7 %.
7. Økning av lærlingeplasser i Lyngen kommune til 6. Dekkes ved omdisponering av budsjett – jf. egen sak.
8. For å oppnå balanse er følgende endringer i disposisjonsfond vedtatt for økonomiplanperioden:
 - 2016 - reduksjon av avsetning 2,772 mill. kroner
 - 2017 - reduksjon av avsetning 2,469 mill. kroner
 - 2018 - ingen avsetning, bruk disposisjonsfond 2,352 mill. kroner
 - 2019 - ingen avsetning, bruk disposisjonsfond 3,575 mill. kroner

1.3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av denne, er avgjørende for hvilket kommunalt tjenestenivå det er behov for. Det styrer derfor også hvor store utgifter en kommune er nødt til å ha. Samtidig har befolkningsutviklingen også avgjørende betydning for hvilke frie inntekter som kommunene har gjennom inntektssystemet.

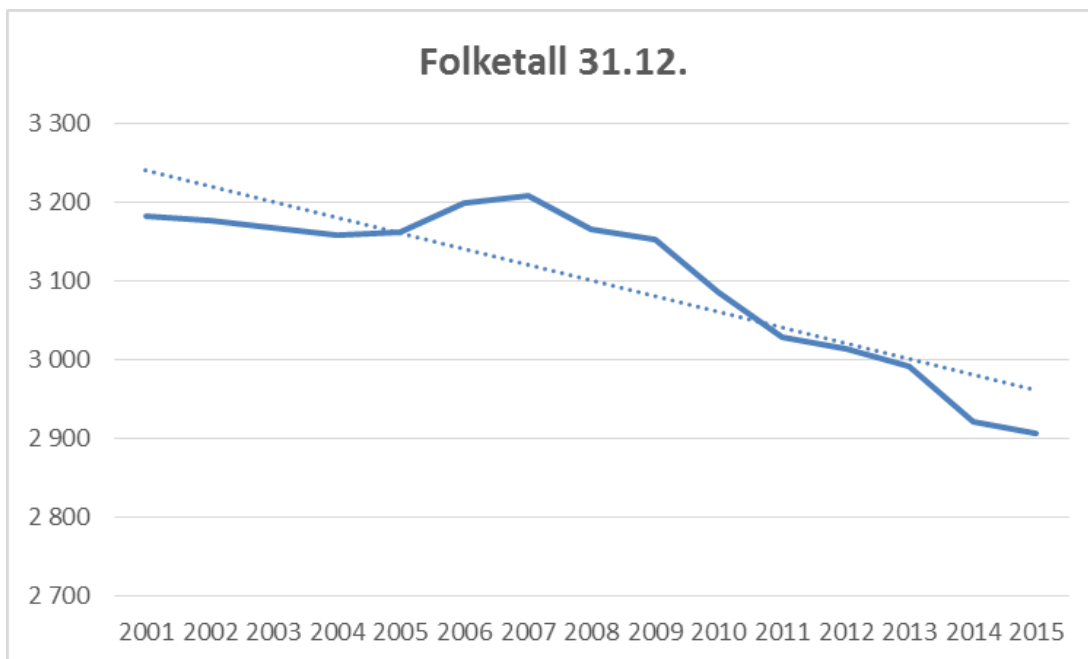
Gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene for de utgiftene de objektivt er forventet å ha for å dekke kommunale tjenester. Det er den yngste (2-15 år) og den eldste (fra 67 år) som forventes å ha behov for kommunale tjenester. I Lyngen kommune blir det færre unge og flere eldre relativt sett, samtidig som det totale folketallet går ned. I inntektssystemet gir dette seg utslag i lavere rammetilskudd til de yngste og høyere til de eldste. Kommunen står imidlertid fritt til å prioritere midlene uavhengig av dette.

Behovet for å opprettholde tjenestenivået i barnehager og skoler har sammenheng med fødselstallene. Fødselstallene for Lyngen kommune er slik i perioden 2000-2015:

Trenden viser en klar nedgang fra ca. 40 til ca. 20 pr. år, dvs. en halvering av antall fødte barn. Dette gir seg klare utslag i behovet for barnehage- og skoleplasser.

I samme periode er befolkningsutviklingen slik:

Trenden for befolkningsutviklingen viser samme utvikling som fødselstallene, en klar nedgang. De siste 5-6 årene har tendensen vært meget klar, sterkere befolkningsnedgang enn noen gang de siste 15 årene. Denne utviklingen har også fortsatt i løpet av 1. halvår 2015 med en nedgang på 15 personer pr. 1. juli.

I følge «Kommunebildet for Troms 2014» utgitt av Fylkesmannen i Troms i september 2015, har Lyngen den største prosentvise nedgangen i folketallet i fylket for perioden 2010-2015 med 7,8 %. Det siste året er det bare én kommune som har hatt større nedgang i folketallet.

Tabellen nedenfor viser utviklingen på aldersgruppene i inntektssystemet de siste fem årene:

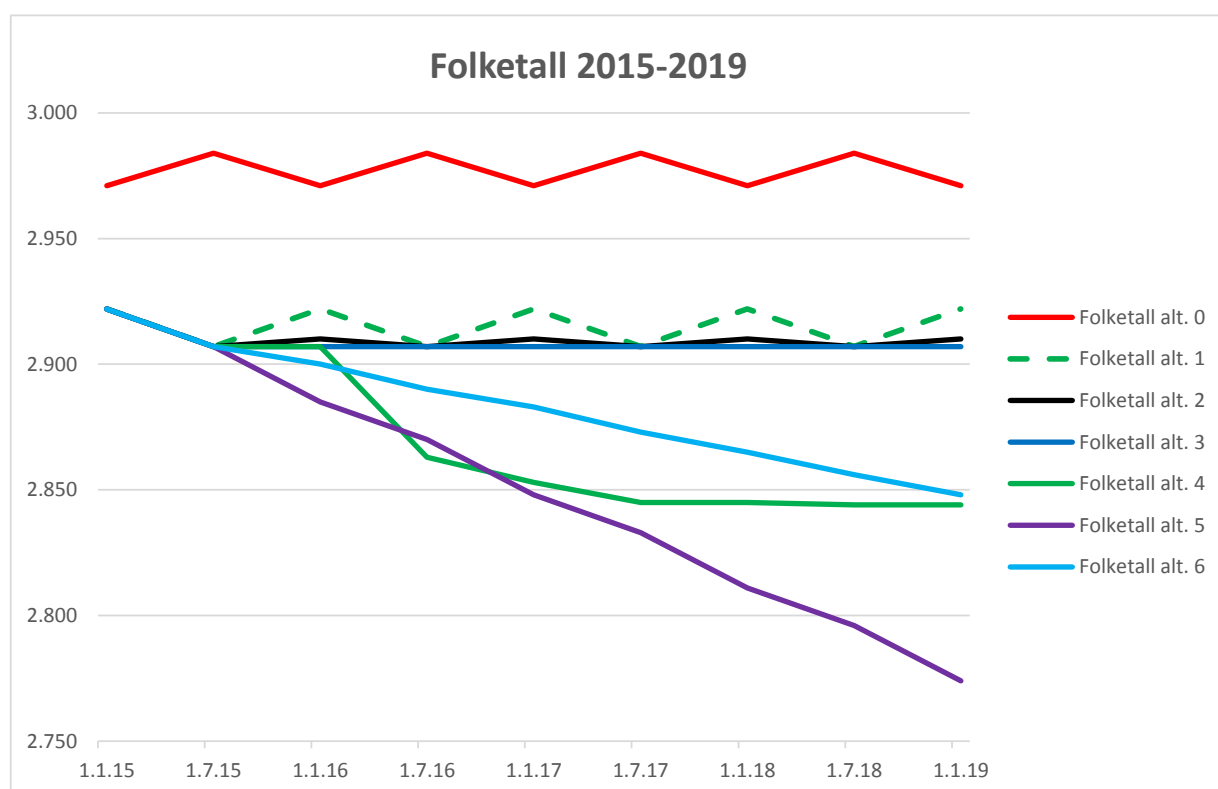
	2011		2012		2013		2014		2015		Endring	Endring	Gj.snitt pr. år
	1.1.11	1.7.11	1.1.12	1.7.12	1.1.13	1.7.13	1.1.14	1.7.14	1.1.15	1.7.15	11-15	%	
0 - 1 år	50	72	44	40	49	42	46	42	31	35	-15	-30 %	-3
2-5 år	132	101	122	121	110	110	100	93	93	91	-41	-31 %	-8
6-15 år	396	390	373	371	373	376	381	385	361	349	-47	-12 %	-9
16-22 år	270	276	265	274	275	269	255	255	247	245	-25	-9 %	-5
23-66 år	1.677	1.650	1.646	1.620	1.605	1.602	1.592	1.571	1.560	1.530	-147	-9 %	-29
67-79 år	373	383	388	397	407	410	422	441	434	455	82	22 %	16
80-89 år	155	151	153	157	158	157	154	155	156	163	8	5 %	2
Over 90 år	33	36	37	35	36	39	42	42	40	39	6	18 %	1
Folketall	3.086	3.059	3.028	3.015	3.013	3.005	2.992	2.984	2.922	2.907	-179	-6 %	-36

Av tabellen fremkommer det sterkest nedgang i folketallet i de yngste aldersgruppene og sterkest økning i de eldste aldersgruppene.

Tabellen nedenfor viser folketall brukt som grunnlag for ulike alternativer ved beregning av frie inntekter:

	1.1.15	1.7.15	1.1.16	1.7.16	1.1.17	1.7.17	1.1.18	1.7.18	1.1.19
Folketall alt. 0	2.971	2.984	2.971	2.984	2.971	2.984	2.971	2.984	2.971
Folketall alt. 1	2.922	2.907	2.922	2.907	2.922	2.907	2.922	2.907	2.922
Folketall alt. 2	2.922	2.907	2.910	2.907	2.910	2.907	2.910	2.907	2.910
Folketall alt. 3	2.922	2.907	2.907	2.907	2.907	2.907	2.907	2.907	2.907
Folketall alt. 4	2.922	2.907	2.907	2.863	2.853	2.845	2.845	2.844	2.844
Folketall alt. 5	2.922	2.907	2.885	2.870	2.848	2.833	2.811	2.796	2.774
Folketall alt. 6	2.922	2.907	2.900	2.890	2.883	2.873	2.865	2.856	2.848

Som grafer kjennes fargene igjen ved beregningene:

1.3.2 Statsbudsjett 2016

Forslaget til statsbudsjett for 2016 ble lagt fram 7. oktober 2015.

Hovedpunktene i økonomiinfo 3/2015 fra Fylkesmannen i Troms angående Statsbudsjettet 2016 og det økonomiske opplegget for kommunene følger nedenfor.

Kommuneopplegget i 2016

Ut over veksten i frie inntekter, foreslå regjeringen økte bevilgninger til flere tiltak innen helse og omsorg, barn og unge og samferdsel.

Innenfor veksten i frie inntekter skal kommunene demografiendringer og pensjon, samt dekke spesielle satsinger innen rusomsorg, helsestasjoner og skolehelsetjeneste.

Kommunal deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2016 legges til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 2,7 %. Lønnsveksten teller 2/3 i deflator, mens prisvekst teller 1/3.

Kommunal skattøre og anslag på skatteinntekter i 2016

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I kommuneproposisjonen 2016 ble det signalisert at skattørene for 2016 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 % av de samlede inntektene. Den kommunale skattøren foreslås derfor satt opp 0,45 prosentpoeng til 11,8 %.

Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å gjennomføre regelmessige beregninger på egne frie inntekter gitt utviklingen i skatteinntekten for kommunen og ikke minst for landet. Det er også viktig å være klar over at det i anslaget for skatteinntekter som legges til grunn i beregningen av frie inntekter i 2016 i statsbudsjettet er forutsatt lik vekst for alle kommunene. Her vil derfor tallene være overvurdert for noen kommuner og undervurdert for andre kommuner.

I tillegg må en huske på at det i inntektsutjevningen som legges til grunn i statsbudsjettets anslag for frie inntekter i 2016 er benyttet folketall pr. 1.1.2015. I den faktiske inntektsutjevningen for 2016 benyttes folketall pr. 1.1.2016. Disse tallene er ikke kjent ennå. Folketallsutviklingen i kommunen sett i forhold til utviklingen på landsbasis fra 1.1.2015 til 1.1.2016 vil derfor få betydning for inntektsutjevningen for den enkelte kommune.

Korreksjonssaker

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, skal kommunesektoren kompenseres eller trekkes i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene kommer i tillegg til veksten i frie inntekter. Dette er såkalte korreksjonssaker og dette gjelder i hovedsak følgende større saker som gjelder Lyngen:

- Øyeblikkelig hjelp, døgnopphold
- Lovfestet rett til brukerstyrt personlig assistanse
- Ny naturfagstime

Helse- og omsorgstjenesten

Regjeringens satsing på rusomsorgen og helsestasjons- og skolehelsetjenesten finansieres gjennom veksten i de frie inntektene.

Det fremmes forslag om plikt fra kommunene fra 1. januar 2020 å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Utbygging av tilbudet skjer fram mot denne datoen og det bevilges øremerkede midler i 2016.

Regjeringen har også varslet om at den vil innføre lovkrav om psykologkompetanse innen 2020 i alle norske kommuner. Det eksisterende rekrutteringstilskuddet foreslås omlagt til et flatt årlig tilskudd på 0,3 mill. per psykologårsverk som rekrutteres fra 2016.

Kommunene har fra 1. januar 2016 en plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp til døgnopphold for pasienter med somatiske sykdommer. Som en følge av dette er beregnet dekning overført til rammetilskuddet for kommuner fra 2016.

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester foreslås økt med 10.000 kroner utover prisjustering med kompensasjonsgraden holdes uendret. Det betyr at egne netto lønnsutgifter til helse- og omsorgstjenester pr. bruker blir kompensert med 80 % ut over innslagspunktet på 1,081 mill.

Barnehage

Veksten i frie inntekter er bl.a. knyttet til et mer fleksibelt barnehageopptak. I tillegg er det lagt til rette for at kommunene kan styrke sitt informasjons- og rekrutteringsarbeid for å øke barnehagedeltakelsen for barn fra familier med lav inntekt og/eller minoritetspråklig bakgrunn.

Skole

Det foreslås å øke timetallet i naturfag med én uketime på 5.-7. trinn fra høsten 2016 som en del av regjeringens realfagstrategi. Dette er kompensert gjennom økningen i rammetilskuddet.

Lærlingetilskuddet til lærlingebedrifter er foreslått økt med ytterligere 2 500 kroner per kontrakt i 2016. Dette kompenseres til fylkeskommunene.

Tiltakspakke for økt sysselsetting

Som en del av budsjettet legger regjeringen fram en særskilt tiltakspakke på 500 mill. til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg i kommunene. Midlene vil bli fordelt med likt kronebeløp per innbygger uten søknad. Dette er lokalt anslått til å utgjøre ca. 275 000 kroner for Lyngen, men er ikke endelig kvalitetssikret.

Flyktninger og integrering

I budsjettet for 2016 vil regjeringen styrke integreringstilskuddet etter visse kriterier. Styrke det særskilte tilskuddet for bosetting av enslige, mindreårige flyktninger.

Som følge av den store økningen i antall asylsøkere siden sommeren, har regjeringen også varslet at den vil legge fra en tilleggsproposisjon for 2016-budsjettet i løpet av høsten.

Veksten i frie inntekter for kommunene i Troms

Gjennomsnittlig realvekst for kommunene i Troms er beregnet til 1,4 % i 2016. For Lyngen sin del er det beregnet en realnedgang på 0,2 %, som en av åtte kommuner i fylket. (*Dette gjelder etter folketall pr. 1.1.2015 og oppdateres i de beregnede frie inntektene i kommunen*).

Skjønnsmidler i 2016

Lyngen får også i 2016 en kompensasjon gjennom skjønnsmidlene bl.a. for betydelige budsjettmessige utfordringer vedrørende utgifter knyttet til ressurskrevende tjenester. Skjønnsmidlene utgjør 3,604 mill. i 2016, en økning på kr 204 000 fra 2015.

Inntektssystemet

Småkommunetilskuddet holdes nominelt uendret i 2016. Dette tilskuddet har tidligere blitt prisjustert.

I statsbudsjettet for 2016 varsles det at forslag til nytt inntektssystem for kommunene skal sendes på høring før jul 2015. I kommuneproposisjonen for 2017 i mai 2016 vil det legges fram forslag til nytt inntektssystem.

Beregning av frie inntekter

På bakgrunn av forslag til statsbudsjett er det foretatt beregninger av forventet utvikling i de frie inntektene for Lyngen kommune i økonomiplanperiode 2016-2019.

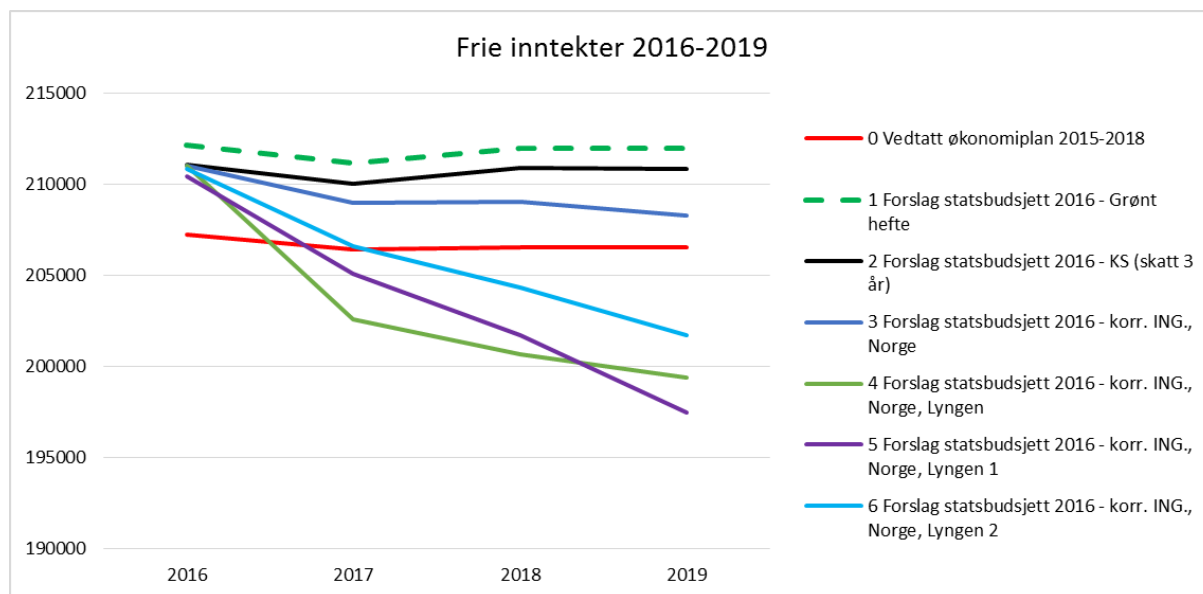
Som nevnt foran har kommunen store utfordringer med nedgang i folketallet over mange år. Dette vil påvirke de frie inntektene i perioden, og spesielt fra 2017. Det er foretatt flere simuleringer over ulike scenario.

Rådmannen har tatt utgangspunkt i faktiske personer i de ulike aldersgruppene i Lyngen kommune og flyttet de ett år videre for alle årene. Dernest er det forutsatt en gjennomsnittlig dødelighet på 35 personer i den voksne og eldre befolkning, slik at gjennomsnittlig befolkningsendring fra 2011 til 2015 legges til grunn for økonomiplanperioden. For de

Yngste aldersgruppene gir dette et relativt bra treff, mens for de eldre aldersgruppene er mer usikkert. Det er forutsatt null endring i inn- og utflytting.

For Norge er det forutsatt en gjennomsnittlig vekst som siste 3 år i de ulike aldersgruppene.

Med disse forutsetningene vil utviklingen i de frie inntektene for Lyngen kommune kunne bli slik i økonomiplanperioden 2016-2019:

Beste virkning av alternativ 4 (grønn hel linje) og 5 (lilla linje) er brukt som forutsetning for beregning av frie inntekter. Fra 2018 er det lagt inn økte rammeoverføringen pga. nedleggelse av Straumen skole fra høsten 2016. Dette gir en netto virkning på kr 876 000 i 2016-kroner.

Alternativ 6 (lyse blå linje), som er en litt mer moderat nedgang i folketallet, viser også at det økonomiske handlingsrommet blir betydelig mindre for hvert år i økonomiplanperioden.

Av tabellen framgår det ellers at både vedtatt økonomiplan 2015-2018 (alternativ 0) og forslag til statsbudsjett 2016 (alternativ 1-3) gir helt andre frie inntekter enn alternativene 4-6 pga. andre folketall. Dette gir utslag i feil forutsetninger for beregninger av kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunestyrets vedtak i økonomiplanen i desember 2014 har forutsatt med et stabilt folketall i kommunen like under 3.000 personer og var for optimistisk.

Oppdaterte faktiske folketall i ulike aldersgrupper, og prognoser for årene som kommer både på kommune- og landsnivå, er en forutsetning for å beregne hvor mye som er tilgjengelig til fordeling på kommunal tjenesteyting, kapitalkostnader, egenkapital til investeringer og andre avsetninger til styrking av kommunens økonomi.

Uavhengig hvilke alternativer som velges, svekkes det økonomiske handlingsrommet for Lyngen kommune betydelig i økonomiplanperioden 2016-2019. Spesielt utviklingen fra 2017 er bekymringsfull og kommunestyret har derfor et særlig ansvar for å tilpasse utgiftene i budsjettet i forhold til det inntektsnivå som kommunen kan forvente i de nærmeste årene. I tillegg er det forslag om nytt inntektssystem fra 2017, noe som medfører stor usikkerhet for det økonomiske handlingsrommet for kommuner med lavt og synkende folketall.

1.3.3 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt for perioden 2016-2019 er holdt på 5 promille.

1.3.4 Andre frie midler

Rente- og avdragskompensasjon for investeringer i skole- og omsorgsbygg er justert ifht rentenivået og utgjør kr 2,133 mill. i 2016. Nedgang i rentenivå medfører en årlig nedgang på ca. kr 150.000 i forhold til økonomiplan 2015-2018. Kompensasjonen kan sees opp mot rente- og avdragsutgiftene totalt sett.

1.3.5 Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter

Renovasjon-, avløp- og feiegebyr 2016

Styret i Avfallsservice AS har i styremøte 23.10.2015 vedtatt satser for kommunal renovasjon for 2016. Renovasjonsgebyrene er økt med 1 %, ingen økning i slamgebyr.

Kommunale gebyrer bør i størst mulig grad beregnes ihht selvkostprinsippet. På noen områder har derfor betalingssatsene sammenheng med økte driftskostnader, som da vil medføre økning i gebyret.

Årsgebyr for avløp er øket med 10 % i 2016. Årsaken er et udekket underskudd som er dekket inn via ordinær drift i tidligere år. Økningen i gebyret utgjør en inntektsøkning i overkant av ca. 200 000 kroner i budsjettet. Gebyret ble øket med 5 % i 2015. Pga. ekstraordinært vedlikehold, bl.a. i sentrum av Lyngseidet sammen med vedlikehold av vannledningsnettet, ser det ikke ut til at tidligere års underskudd blir delvis dekket inn i 2015. Forventning om lavere utgifter til vedlikehold på nettet i 2016 vil medføre delvis tilbakeføring av underskudd.

Feiegebyret er økt med 17,3 % i 2016, og gebyret blir nå kr 737,50 inkl. mva.

Husleieinntekter

Husleie i kommunale utleie- og omsorgsboliger økes ihht endringen i konsumprisindeksen fra 1.1.2015. Det foreslås at økningen kun skal gjelde for boliger med byggeår f.o.m. 1970 og nyere.

Byggesaksgebyrer, gebyrer etter matrikkelloven og jordloven, mv

De nevnte gebyrer kan reguleres etter særlover og forskrifter, og i noen grad til selvkost.

Gebyrregulativet for byggesak og landbruk økes som følge av endringer i forskrifter. For kart og delingsforretning er det ikke foretatt noen endringer for 2016. Plansaksbehandling ble tatt ut i 2015.

Foreldrebetaling

Barnehageprisene følger regjeringens satser for maksimalpris.

Alle betalingssatser presenteres i vedlagte gebyrregulativ.

1.3.6 Lønnsbudsjett

Fast lønn, tillegg, overtid, mv.

Det sentrale lønnsoppgjøret for kommunal sektor for 2015 er lagt inn i lønnsbudsjettet for 2016. Det må tas høyde for lokale forhandlinger 2016 ifht lønnsvekst for lønnsreserven. Avsetning for lønnsreserven er derfor f.o.m. 2016 satt til 3,9 mill. kroner.

Netto sykepengerefusjoner, dvs. refusjon fra NAV fratrukket utgifter til sykevikarer, er justert ihht regnskapsutviklingen.

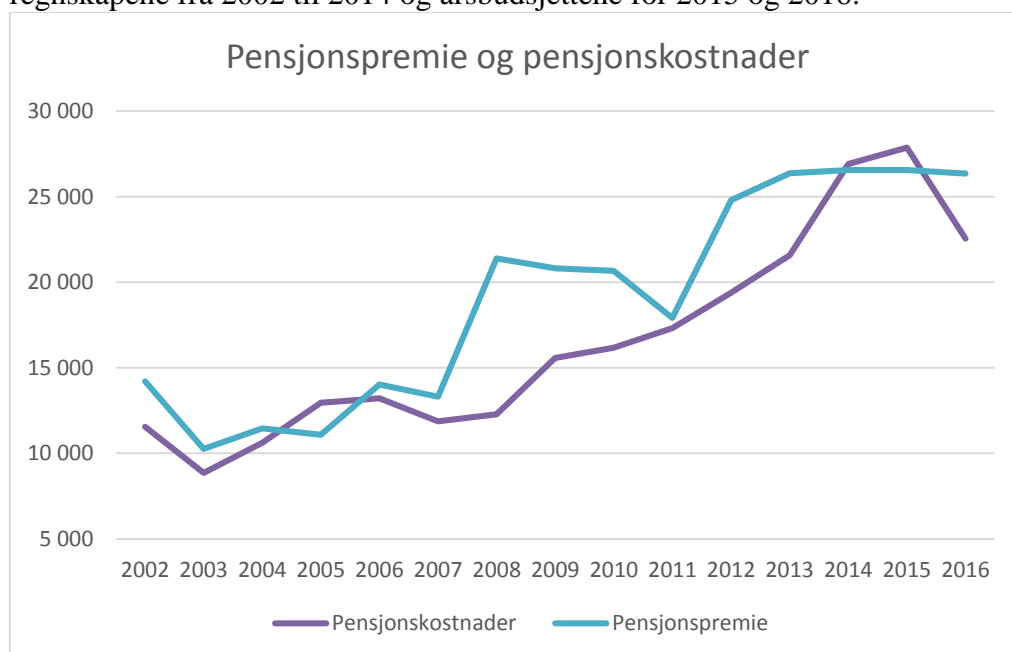
1.3.7 Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene i kommunene er en betydelig kostnad. For 2016 utgjør dette ca. 9 % av driftsutgiftene og ca. 8 % av driftsinntektene. I økonomiplanperioden vil andelen høyst sannsynlig stige som følge av kortere amortiseringstid (tilbakebetaling) av tidligere års premieavvik. Premieavviket er forskjellen mellom betalt pensjonspremie og en teoretisk beregnet pensjonskostnad med forutsetninger bestemt av departement og kredittilsyn.

KLP og SPK forventer en pensjonspremie i 2016 på ca. 26,350 mill. ifølge de foreløpige prognosene fra høsten 2015. Endelige premieprognoser blir ikke kjent før størrelsen på lønns- og trygdeoppgjøret neste sommer. Pensjonspremien blir derfor høyst sannsynlig forskjellig fra prognosene. Årets premieavvik for 2016 er beregnet til 8,356 mill., mens amortisering av tidligere års premieavvik er beregnet til 4,562 mill. Dvs. at ca. 3,8 mill. av pensjonspremien som betales til KLP og SPK i 2016 ikke kostnadsføres i dette året, men utjevnes over 7 år.

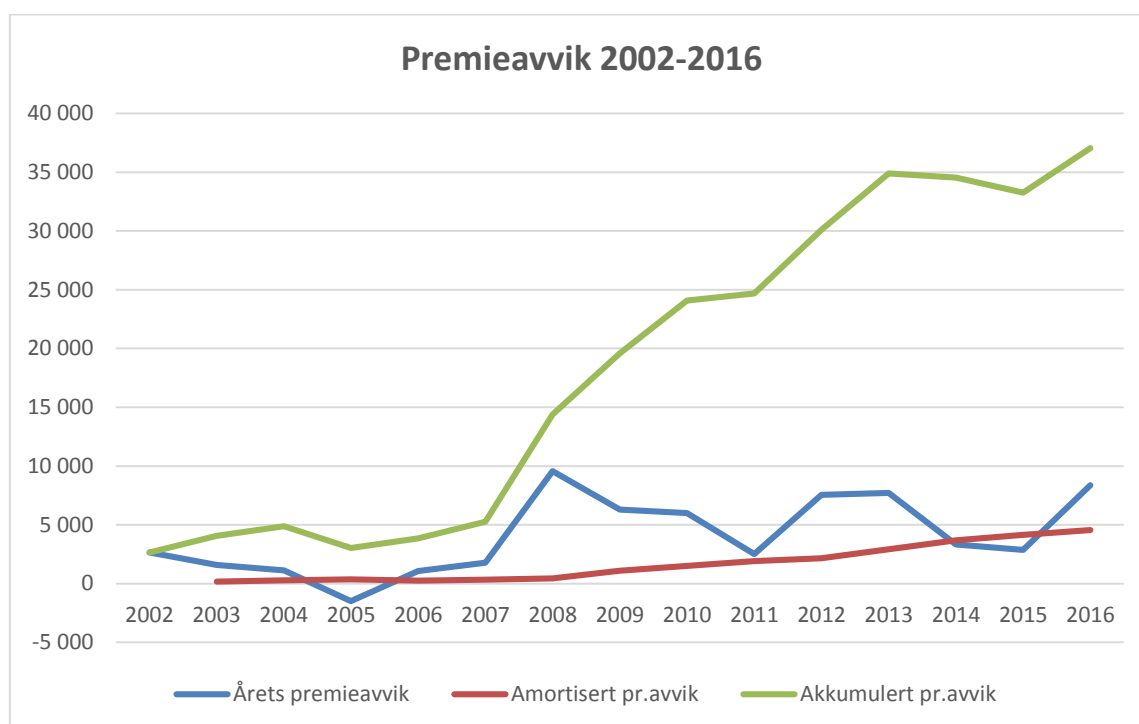
Forskjellen mellom årets premieavvik for 2015 og 2016 er ca. 5,5 mill. Dette er regnskaps-tekniske midler, innført av Regjeringen fra 2002, som merinntektsføres i 2016 i forhold til 2015 og skaper en teoretisk budsjettreserve. Dette burde ikke vært inntektsført i driftsregnskapet, men vært avsatt til amortisering i 2017. Dette teoretiske budsjettbehandlingsrommet er benyttet til saldering av økonomiplanen. Det kan ikke betraktes som god økonomistyring, men brukes for å unngå nødvendige innstrammingsiltak.

Nedenfor følger en oversikt over forskjellen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad i regnskapene fra 2002 til 2014 og årsbudsjettene for 2015 og 2016:

Dette viser at bokførte pensjonskostnader er betydelig lavere i de fleste år enn betalt pensjonspremie, som igjen gjør seg utslag i akkumulert premieavvik.

Oversikten over utviklingen i premieavviket er følgende:

Gjennomsnittlig årlig inntektsført positivt premieavvik er fra 2008 til 2016 på ca. 6 mill. Dette er i realiteten et regnskapsmessig underskudd som bokføres som akkumulert premieavvik, som vises som grønn linje i tabellen ovenfor. Pr. utgangen av 2016 er det forventet at akkumulert premieavvik utgjør ca. 37 mill., dvs. oppsamlet underskudd på pensjonspremie for perioden 2002-2016.

Tilbakebetalingen av premieavviket (amortisering) vises som brun linje og viser at denne er betydelig lavere pr. år, som da er årsaken til akkumulert premieavvik.

Den blå linjen viser hvor mye som er inntektsført i samme periode – årets premieavvik.

I følge regnskapsreglene er det anledning til å skifte amortiseringsprinsipp, ved overgang fra maksimaltid (7 år) til 1 år. På sikt bør det være en målsetting å gjøre denne endringen i Lyngen kommune, men da må det økonomiske handlingsrommet forbedres betydelig. Enten i form av utgiftsreduksjoner eller inntektsøkninger.

Det var betydelige utfordringer til budsjettering av pensjonspremien ved overgangen fra DNB Liv til KLP i 2015. Dette ble i budsjettdokumentet utformet slik:

«Økte pensjonskostnader er beregnet til i underkant av 3,5 mill. kroner fra vedtatt økonomiplan. Det er knyttet en viss usikkerhet til pensjonskostnadene i 2015 pga. bytte av tjenstepensjonsleverandør fra 1.1.2015. Kostnadene vil derfor måtte kvalitetssikres i løpet av første halvår.»

Regnskapsrapporteringa for 2015 viser at pensjonskostnadene ble betydelig lavere enn budsjettert som følge av bl.a. lavere lønns- og trygdeoppgjør enn forventet, dvs. endringer i forutsetninger. I tillegg var budsjettet satt forsiktig på utgiftssiden pga. usikkerheten ved skifte av pensjonsleverandør. For 2016 brukes livselskapenes prognoser og forutsetninger som justeres i regnskapsrapporteringa hvis endringer i forutsetningene oppstår.

1.3.8 Finansutgifter/- og inntekter

Videre utlån

Det forutsettes at renteinntekter fra utlån av videreformidlingslån fra Husbanken er tilstrekkelig til å dekke renteutgiftene på innlån fra Husbanken.

Det forutsettes nytt låneopptak på 4 mill. i 2016 og årene deretter for startlåneordningen.

Renteinntekter

Ordinære renteinntekter er uforandret fra 2015 som følge av lavt rentenivå og lite likvide midler.

Renteutgifter

Rentenivået er for tiden historisk lavt. Det er ikke forventet vesentlig endring i rentenivået for 2016, og nye låneopptak er beregnet til en rente på 1,3 % i 2016. Det er tatt høyde for en renteøkning i økonomiplanen på allerede opptatte og nye lån, for planperioden er det forventet en renteøkning til 2,05 %. Utviklingen på rentekostnader i planperioden er lavere enn forutsatt i økonomiplan 2015-2018 på mellom 1- 4 mill. kroner, men medfører likevel en utfordring da inntektsnivået blir lavere og utgiftsnivået øker.

Planlagte investeringer er lagt inn i forslaget sammen med nye forslag. Med vedtatt minsteavdrag skyver man de økonomiske utfordringene foran seg, og en økning i investeringene vil medføre ytterligere utfordringer for økonomiplanperioden med økte rentekostnader. Kommunens lånegjeld til kommunale formål er ved utgangen av 2015 på ca. 404 mill. kroner. Dette betyr at én prosent renteøkning betyr ca. 4 mill. kroner i økte renteutgifter, noe som viser konsekvensene dersom rentenivået normaliserer seg på ca. 5 %.

Avdrag

For 2016 er minsteavdrag satt til 15 mill. kroner. For kommende økonomiplanperiode er minsteavdraget beregnet på bakgrunn av vedtatte investeringer.

For å opprette en forsvarlig økonomi anbefales det at man i planperioden prioriterer nye låneopptak opp mot lovpålagte oppgaver, og reduserer nåværende gjeld til samme nivå som kommunens inntekter.

Med tanke på at kommunen ikke har et eget investeringsfond, ikke har egenkapital til nye investeringer og at man må redusere avsetning til disposisjonsfond for å oppnå balanse, vil en økning av lånegjelden medføre ytterligere reduksjoner i driftsmidler.

1.4 Økonomiske forutsetninger og oversikter

1.4.1 Konsekvensjustert økonomiplan

Utgangspunktet for saksframlegg er kommunestyrets vedtatte økonomiplan for 2015-2018.

Som tidligere år har man konsekvensjustert faste utgifter, nye inntektsforutsetninger og tidligere vedtak. Virkningene av konsekvensjusteringene er satt opp i egne tabeller for hver enkelt budsjettområde. Anslått nominell vekst i frie inntekter for Lyngen kommune utgjør kun 1,7 %, noe som fører til utfordringer ifht lønns- og prisutvikling. Og som vist i kap. 1.3.1 vil de frie inntektene reduseres i årene fremover med bakgrunn i befolkningsutviklingen i kommunen.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er bl.a. fast lønn, tillegg og lovpålagte engasjementer. Driftsutgifter konsekvensjusteres med kommunal deflator som for 2016 utgjør 2,7 %. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

Årsbudsjett med vedtatte budsjetttrammer, konsekvensjusterte rammer og nye tiltak er beskrevet i eget kapittel for hvert rammeområde. For å kunne iverksette nye tiltak og endringer ihht tidligere vedtak, er det derfor nødvendig med innsparinger og omprioriteringer innenfor de økonomiske forutsetningene kommunen har.

I økonomiplan 2015-2018 ble det lagt inn en forutsetning for omorganisering av skolestrukturen med en reduksjon tilsvarende drifta av Lyngsdalen oppvekstsenter som berører ramme 3 og 5. Denne innsparingen er foreslått forskjøvet til 2018, og konsekvensene av dette fremkommer både i tabellen for innsparinger og nye tiltak.

For å oppnå balanse er følgende innsparinger lagt inn i budsjett og økonomiplan:

		Årsbudsjett	Økonomiplan		
Ramme:		2016	2017	2018	2019
1 Politikk og kirke					
	Nord-Troms Regionråd		-381	-381	-381
2 Administrative tjenester					
	Reduksjon prosjektmidler ansvar 1300	-100	-100	-100	-100
3 Oppvekst og kultur					
	Lenangen barnehage avd. Rødtoppen	-462	-462	-462	-462
	Stillingsreduksjoner	-500	-700	-700	-700
	Eidebakken - reduksjon avd. lederfunksjon	-200	-200	-200	-200
	Halti - driftstilskudd		-23	-23	-23
	Nord-Troms museum		-238	-238	-238
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018	-	-	-1 028	-
4 Helse, sosial og omsorg					
	Aktiviteringssenter - omorganisering	-500	-1 000	-1 000	-1 000
5 Plan, teknikk og næring					
	Lenangen barnehage - avd. Rødtoppen	-278	-278	-278	-278
	Lyngsdalen oppv.senter - nedleggelse 2018			-456	-
	Effektivisering renhold	-115	-500	-500	-500
	Effektivisering vaktmestertjenesten	-	-	-	-500
7 Budsjettskjema 1A					
	Endring avsetning/bruk disposisjonsfond	-2 756	-2 381	-5 376	-6 431
I 1000 kroner	Sum innsparinger	-4 911	-6 263	-10 742	-10 813

(Formannskapetets egne forslag i kursiv.)

Ramme 1: Vedtatt innsparingstiltak innebærer at Lyngen kommune går ut av Nord-Troms regionråd.

Ramme 2: Dette rammeområdet har små muligheter for å redusere drifta, men her man har prosjektmidler som kan reduseres. Dette påvirker mulighetene for nye prosjekt, men innebærer at man må prioritere.

Ramme 3: Innsparing består i samlokalisering av avdelingene i Lenangen barnehage pga. stor nedgang i antall barn i avd. Rødtoppen. Videre er forslaget om omorganisering av skolestrukturen som ligger inne i økonomiplan 2015-2018, skjøvet frem til 2018. I vedtatt innsparing på stillingsreduksjoner inngår kutt i rektorstilling på Lyngsdalen oppvekstsenter med 40 %, kutt innenfor kultur i tillegg til reduksjon i avdelingslederstillinger på Eidebakken skole. Formannskapetets vedtak innebærer også kutt i driftstilskudd til Halti og utmeldelse av eierskap til Nord-Troms museum.

Ramme 4: En omorganisering av aktivitetssenter vil medføre reduserte kostnader uten at tilbudet endres.

Ramme 5: Samlokalisering av Lenangen barnehage fører til reduserte driftsutgifter. Det jobbes med en effektivisering av renholdstjenestene i Lyngen kommune, og man ser potensiale til innsparinger på dette området. Det samme gjelder vaktmestertjenesten, men her er tidsperspektivet litt lengre da man ønsker å løse dette ved naturlig avgang. Innsparte driftskostnader som følge av omorganisering av skolestruktur ligger inne i økonomiplan fra 2015-2018, og er forskjøvet frem til 2018.

Ramme 7: For å oppnå balanse er det behov for både å bruke av og redusere avsetning til disposisjonsfondet i planperioden.

1.4.2 Prioriterte tiltak

Med bakgrunn i konsekvensjusteringer, innsparinger og foreslåtte tiltak har formannskapet vedtatt følgende nye driftstiltak for økonomiplan 2016-2019 (formannskapetets egne forslag i *kursiv*):

Ramme 1: Kirkelig fellesråd - forslag til innsparing tatt ut, tilskudd uendret.

Ramme 2: Rammekutt tilbakeføres.

Ramme 3: Egen drift av Gamslett museum.

Ramme 4: Økning av stilling på NAV med 50%.

Ramme 5: Ny tilskuddsordning for boligbygging utenom boligfelt, opprettelse av skadefellingsjaktlag og økt vedlikehold av kommunale veier.

Ramme 7: Økning i rentekostnader pga. økte investeringer.

I 1000 kroner		Årsbudsjett	Økonomiplan		
Ramme: 1 Politikk og kirke		2016	2017	2018	2019
	Økt godtgjøring ordfører/varaordfører	85	85	85	85
	Sum	85	85	85	85
Ramme: 2 Administrative tjenester					
	Tilbakeføring av rammekutt	500	500	500	500
	Sum	500	500	500	500
Ramme: 3 Oppvekst og kultur					
	Svømmeskyss 2016	200	-	-	-
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	1 028	2 512	2 512	-
	<i>Gamslett museum - drift</i>		200	200	200
	Nye tiltak statsbudsjett	323	323	323	323
	Sum	1 551	3035	3035	523
Ramme: 4 Helse, sosial og omsorg					
	Økning økonomisk sosialhjelp	400	400	400	400
	Økt stilling barnevern	300	300	300	300
	Kommunepsykolog	440	440	440	440
	Velferdsteknologi - Mobil omsorg	200	60	60	60
	<i>Økt stilling 50% - NAV</i>	300	300	300	300
	Kommunal akutt døgnplass (KAD)	1 140	1 140	1 140	1 140
	Sum	2 780	2 640	2 640	2 640
Ramme: 5 Plan, teknikk og næring					
	Landbruksvikar	449	449	449	449
	Lyngsdalen - driftskostnader 2016 og 2017	456	932	932	-
	Off. toalett og parkering	167	500	500	500
	Miljøavgift - off. toalett og parkering	0	-500	-500	-500
	Overlapping vann/avløp 2016	300	-	-	-
	Økt vedlikehold	125	100	100	100
	Drift av gammelskolen Eidebakken - strøm	50	50	50	50
	Husleie rådhus 2016	2 200	-	-	-
	Leiekostnader Servicesenteret	250	250	250	250
	Byggesaksbehandler	600	600	600	600
	Busslomme Tindevangen/Svensby	800	-	-	-
	Økning brann	545	850	850	850
	<i>Boligbyggingstilskudd utenom boligfelt</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
	<i>Skadefellingsjaktlag</i>	100	100	100	100
	<i>Vedlikehold kommunale veier</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
	Sum	8 042	5 331	5 331	4 399
Ramme: 7 Budsjettskjema 1 A					
	<i>Renteutgifter investering</i>	595	1 238	1 507	1 202
	Sum	595	1 238	1 507	1 202
	TOTALT	13 553	12 829	13 098	9 349

Ikke-prioriterte tiltak:

Kommunal medfinansiering av 50 % av statlig lederstilling på NAV.

1.4.3 Netto budsjetttrammer 2016-2019

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Formannskapetets innstilling	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatt på inntekt og formue	53 448	53 689	56 618	55 312	54 033	53 703
Ordinært rammetilskudd	150 348	153 993	154 756	150 253	148 177	146 222
Skatt på eiendom	6 434	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	2 406	2 288	2 133	1 982	1 790	1 742
Sum frie disponible inntekter	212 636	216 470	220 007	214 047	210 500	208 167
Renteinntekter og utbytte	1 094	848	895	890	860	826
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	9 147	9 797	7 628	7 471	9 854	10 990
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	13 082	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto finansinnt./utg.	-21 135	-23 949	-21 733	-21 581	-23 994	-25 164
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	3 443	1 568	2 884	1 325	0	0
Til bundne avsetninger	11	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	987	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	2 352	3 575
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 467	-1 568	-2 884	-1 325	2 352	3 575
Overført til investeringsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Til fordeling drift	188 671	189 053	194 481	190 232	187 949	185 669
Budsjettskjema 1B - drift - formannskapetets innstilling						
1 Politikk og kirke	6 883	6 961	7 013	6 841	6 636	6 816
2 Administrative tjenester	19 644	17 760	18 386	18 386	18 386	18 386
3 Oppvekst og kultur	59 170	56 991	56 003	55 394	54 310	52 826
4 Helse, sosial og omsorg	87 021	80 703	83 319	82 679	82 779	82 779
5 Plan, teknikk og næring	33 661	19 788	26 597	22 575	21 481	20 505
6 Finans	-17 709	6 850	3 163	4 357	4 357	4 357
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	188 670	189 053	194 481	190 232	187 949	185 669
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

1.4.4 Investeringer

Det er i budsjett og økonomiplan 2016-2019 tatt høyde for en videreføring av vedtatte, men ikke fullførte investeringer fra 2015. Kapitalkostnader for låneopptak i 2016 til disse er tatt med sammen med nye investeringer. En forventet reduksjon i rentekostnader er også lagt inn f.o.m. 2016.

Kirkelig fellestråd

Lyngen kirkelig fellestråd har vedtatt følgende investeringsplan for 2016-2019:

Kirkelig fellestråd - investeringsbudsjett 2016-2019	2016	2017	2018	2019
Utvidelse av menighetshuset - lager	400			
Ny plenetraktor kirkegårdene		250		
Reparasjon av Lyngen kirke iflg rapport				3 000
Nytt orgel - Lyngen kirke				3 000
Sum	400	250	-	6 000

Alle investeringene forutsetter 100 % kommunal finansiering. Fellestrådets budsjettvedtak er lagt ved saksframlegget. Prioriterte investeringer er lagt inn i budsjettskjema 2 B.

Kommunale formål

Med bakgrunn i regler for investeringer er reguleringsplaner ikke tatt med i kommende budsjett og økonomiplan da dette skal dekkes over driftsbudsjettet. Dette berører bl.a. revisjon av reguleringsplan for Furufalten. Det foreslås at man dekker dette av disposisjonsfond, egen sak til kommunestyret vil komme på dette.

Det er fortsatt behov for å investere i flere IKT-verktøy for å effektivisere drifta på flere områder. Disse er ikke tatt med i forslag til investeringsbudsjett, men det er ønskelig at disposisjonsfondet benyttes til dette.

Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for kommunale veier i Lyngen i 2014 (vedlagt). Det anbefales av prosjekt 14129 – *Asfaltering av veier* prioriteres ihht denne planen. Veinavn i denne planen er ikke oppdatert, dette vil gjennomføres.

Det forventes en økning i investeringskostnadene for ombygging av Lenangen skole. Prosjektet forventes å slutføres 2017/2018.

To av prosjektene dreier seg om utvidelse av eksisterende og opprettelse av nytt dataverktøy. For å få bedre forvaltning og kontroll på kommunens inntekter er det behov for utvidelse av dataverktøyet KomTek. Digitalisering av kommunens planregister er foreslått økt med kr 300 000.

Det er foreslått en økning i prosjekt 14126 – *Kommunale veilys* for å slutføre dette prosjektet i 2016.

Tilrettelegging for samfunn og næringsliv

Det er lagt inn forslag om opparbeidelse av parkeringsplasser og toalettfasiliteter for reiselivet i 2016. Dette medfører driftskostnader som man forutsetter dekkes av tilsvarende inntekter fra en miljøavgift el.l. – se kap 2.5.

Formannskapet vedtok tomtekjøp for å stimulere til boligbygging. Her er det også forventet inntekter fra salg av disse.

Prosjekt 16008 *Lyngenhallen kunstgress/klatrevegg* er forventet delvis finansiert av spillemidler.

Det er stort behov for å investere i velfredsteknologi innenfor helsesektoren. Dette vil bl.a. demme opp for økt bemanningsbehov man i dag har da en del systemer ikke fungerer optimalt.

Finansiering

Investeringsbudsjett 2016-2019 – budsjettskjema 2 A og 2 B (i tusen kroner).

Budsjettskjema 2A	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	28 466	28 820	59 550	72 500	12 500	7 000
Utlån og forskutteringer	4 846	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Kjøp av aksjer og andeler	107	6 600	909	909	909	909
Avdrag på lån	2 747	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Dekning av tidligere års udekket	6 485	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 530	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	44 180	41 888	66 194	79 159	19 179	13 696
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	31 061	33 820	63 550	76 500	16 500	11 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 529	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	5 130	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	5 794	1 468	1 735	1 750	1 770	1 787
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	43 514	35 288	65 285	78 250	18 270	12 787
Overført fra driftsbudsjettet	363	1 900	909	909	909	909
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	304	4 700	0	0	0	0
Sum finansiering	44 180	41 888	66 194	79 159	19 179	13 696
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B		Økonomiplan			
	Til investering i anleggsmidler	Budsjett 2016	2017	2018	2019
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	2 400	-	-	-
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 600	-	-	-
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3 500	-	-	-
14107	KAI NORD-LENANGEN - UTBEDRINGER	500	-	-	-
14111	DIGITALT PLANREGISTER	800	-	-	-
14117	LENANGEN SKOLE - OMBYGGING	10 000	50 000	-	-
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	2 000	1 500	1 500	1 000
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	2 500	-	-	-
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	2 500	1 500	-	-
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5 000	5 000	5 000	5 000
15011	KOMTEK BYGGSÅK	750	-	-	-
15015	KAI FURUFLATEN	-	6 000	-	-
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	12 500	-	-	-
15710	AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	1 500	1 500	-	-
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5 000	5 000	5 000	-
16002	PARKERING OG OFFENTLIG TOALETT	1 500	-	-	-
16005	Tomtekjøp tilrettelegging boligbygging	1 000			
16006	Oppgradering Lyngen kirke	1 500	1 000		
16007	Basseng Solhov	500			
16008	Lyngehallen kunstgress/klatrevegg	1 000			
16009	Reg.plan gang-/sykkelsti Solhov-Geitnes	500			
16010	Velferdsteknologi - signalsystem	1 000	1 000	1 000	1 000
T O T A L T (I tusen kroner)		59 550	72 500	12 500	7 000

2 BUDSJETT 2016

Årsbudsjettet er konsekvensjustert med statsbudsjettets deflator på 2,7 % ifht faste utgifter. Virkningene av konsekvensjusteringen er satt opp i som eget punkt i tabellene for hvert enkelt budsjettområde.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er fast lønn, faste tillegg og lovpålagte engasjementer. Øvrige driftsutgifter justeres innenfor kommunal deflator på 2,7 %, dvs. at økte strømutgifter, brøyteutgifter, serviceavtaler og leieavtaler o.l. dekkes innenfor denne. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

Driftsbudsjettene er i 2015 redusert flere steder jf. tidligere innsparingsvedtak. *Negativ konsekvensjustering for 2016 forklares i tidligere vedtatte innsparinger.*

Det er lagt inn flere innsparingstiltak på de ulike rammene for å holde seg innenfor budsjetterte rammer.

2.1 Ramme 1 - Politikk og kirke

Budsjettramme 2016

Ramme: 1 Politikk og kirke	Budsjett 2015	Budsjett 2016
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANE	3 541	3 363
1208 KIRKE OG LIVSSYN	3 420	3 420
1299 BUDSJETTRAMME POLITIKK OG KIRKE	-	145
Konsekvensjustert budsjett	6 961	6 928
<i>Konsekvensjustering</i>	-33	
Nye tiltak:		
Økt godtgjøring ordfører/varaordfører		85
Sum ramme: 1 Politikk og kirke		7 013

Rammeområdet er fordelt på politiske utvalg, ordfører, kontrollutvalg og revisjon, AMU, råd for folkehelse og befolkningsvarsling, samt tilskudd til kirke og livssyn. Det foreslås at endringer dekkes av deflator (kr 145 000), samt omfordeling innenfor rammen med unntak av nye tiltak.

Politikk

Ordfører: Godtgjørelse til ordfører er per 2015 kr 637 000. Det er forutsatt en økning i godtgjørelse til ordfører og varaordfører tilsvarende 80 % av stortingsrepresentanters godtgjøring. Ordinær pensjonspremie utgjør kr 160 000. I tillegg kommer reguleringspremie mv. på kr 225 000. Total premieprognose for 2016 blir da 385 000.

Kontrollutvalgets (tjeneste 1100) budsjettforslag (se vedlegg til saken) utgjør en økning på kr 80 000, hvorav økning i kjøp av revisjonstjenester utgjør kr 18 000. I budsjettforslaget er det tatt høyde for 6 utvalgsmøter i 2016, men beregnet utgift er for høy ifht faktisk

møtegodtgjørelse. Deflator er beregnet til kr 21 000. Det foreslås at tjeneste 1803 reduseres med kr 40 000, da råd for folkehelse har en ufordelt budsjettpost tilsvarende dette beløpet.

Råd for folkehelse (tjeneste 1803) har tidligere hatt en svært liten budsjetttramme, og fikk en økning på kr 90 000 fra 11 000 i 2013 til 101 000 i 2014. Det synes imidlertid til at dette er for høyt med tanke på at dette er et rådgivende utvalg, og ikke et bevilgende utvalg. Det foreslås derfor at økningen på tjeneste 1100 omfordeles fra tjeneste 1803.

Med bakgrunn i regnskapstall og innkomne budsjettforslag foreslås følgende omfordeling på ansvar 1110:

Ramme:	1 Politikk og kirke	Budsjett	Budsjett	Endring	Budsjett
Ansvar:	1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	2015	2016		2016
1001	POLITISK STYRING	1 196	1 193	13	1 206
1002	ORDFØRER	905	905		905
1009	KOMMUNE- OG STORTINGSVALG	175	-		-
1100	KONTROLLUTVALG OG REVISJON	834	834	40	874
1206	ARBEIDSMILJØUTVALG	13	13	-13	-
1803	RÅD FOR FOLKEHELSE	105	105	-40	65
2855	NORDNES FJELLOVERVÅKING	313	313		313
	Sum ansvar: 1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 541	3 363	-	3 363

Deflator kommer i tillegg.

Kirke og livssyn

Tilskuddet til ordinær drift av kirkelig fellesråd ble i årsbudsjett/økonomiplan 2015-2018 videreført på nominelt 2014-nivå. Denne bevilgningen var på 3,259 mill. kroner, og videre økt til 3, 284.

Vedtatt tilskudd til kirkelig fellesråd for 2016-2019 utgjør 3,284 mill. + deflator kr 88 000. Fellesrådet har i sin budsjettbehandling vedtatt kommunal bevilgning på 3,397 mill. kroner i 2016. Det betyr at vedtatt bevilgning er kr 25 000 under fellesrådets vedtak.

Det er også lagt inn overføring vedrørende kapitalkostnader for bårehus i Nord-Lenangen, samt øremerkede driftsmidler.

2.2 Ramme 2 - Administrative fellestjenester

Dette budsjettområdet omfatter prosjekter, administrative tjenester, felleskostnader og IKT.

Budsjettramme 2016

Ramme:	2 Administrative tjenester	Budsjett 2015	Budsjett 2016
1300	PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	300	300
1310	ADMINISTRATIVE TJENESTER	10 925	10 915
1450	FELLESKOSTNADER	3 762	3 770
1451	IKT	3 273	3 273
1900	BUDSJETTTRAMME ADM. TJENESTER, MV.	-500	-272
	Konsekvensjustert budsjett	17 760	17 986
	<i>Konsekvensjustering</i>	226	
	Nye tiltak:		
	Reduksjon prosjektmidler		-100
	Tilbakeføring av rammekutt		500
	Sum ramme: 2 Administrative tjenester		18 386

Prosjektmidler for kommunal egenandel videreføres, men reduseres med kr 100 000. Rammekutt fra 2015 tilbakeføres.

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Satsingsområder:

Næring

- Bidra til markedsføring og omdømmebygging i samarbeid med næringslivet og regionen for øvrig

Barn og unge

- Sørge for informasjon om vårt mangfoldige kulturliv og fritidstilbud
- Yte service og bistå i forbindelse med gratis utlån av lokaler
- Tilby lærlingeplasser innenfor kontorlag eller IKT

Bolig

- Disponere og forvalte gjennomgangsboliger til nyinnflyttere

Sentrum

- Arbeide aktivt med markedsføring og omdømmebygging

Folkehelse

- Gi veiledning og informasjon til innbyggerne i kommunen for å bidra til god samhandling til enkeltmenneskets beste

Regionalt samarbeid

- Bidra til utredning av framtidig kommunestruktur
- Videreutvikle interkommunale prosjekter

Sikkerhet og beredskap

- Øve regelmessig, minst en gang pr år
- Informasjon og håndtering av Nordnes
- Bidra til en helhetlig ROS-analyse

Målsettinger for perioden:

- Bidra til godt samarbeid regionalt innenfor innkjøp og økonomi.
- Bygge et godt omdømme ved å ha god kvalitet på de tjenester vi yter ut mot innbyggere og egen organisasjon på de fagområder som er innenfor administrasjonens ansvarsområde
- Utvikle og implementere god internkontroll i hele organisasjonen
- Være en pådriver til økt nærvær på arbeidsplassen ved å drive gode prosjekter internt
- Opprettholde og videreutvikle tilfredsstillende infrastruktur
- Utvikle mer effektive arbeidsprosesser
- Øke antall lærlingeplasser i Lyngen kommune til 6 innen høsten 2017.

Gjennom disse målene og ved de tjenestene som leveres av administrasjon, sørger man for den infrastrukturen som er viktig for at den øvrige organisasjonen skal kunne utføre sine tjenester. Dette er en viktig premissleverandør for å nå de øvrige målene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel.

Administrasjonen har overordnet ansvar for internkontroll i Lyngen kommune. I 2016 vil vi derfor ha hovedfokus på å forbedre og implementere nye system for dette. Dette skal bidra til bedre forvaltning av kommunens ressurser, samt rapportering både til enhetsledere, rådmann og politisk nivå.

Administrasjonen leder også arbeidet med reduksjon av sykefraværet i organisasjonen. Rådmannens prosjektmidler brukes derfor i 2016 til et nærværprosjekt som et ledd i dette arbeidet. I tillegg er man i gang med et prosjekt i regi av NAV Arbeidslivssenter; iBedrift.

Hovedutfordringer:

Målet er å opprettholde en organisasjon som er robust, men likevel fleksibel, rasjonell og effektiv i forhold til stadig endring og økning i arbeidsoppgaver. Kommunene opplever en økning i rapporteringskrav til sentrale myndigheter, og behov for økt kompetanse på flere fagområder. Dette vil være utfordrende da administrasjonen de nærmeste årene står foran en betydelig utskifting i arbeidsstokken som følge av at ansatte går av med pensjon, og vil derfor ha stort behov for fleksible medarbeidere og god overlapping. I tillegg har området trange budsjettammer og begrensede muligheter for kompetanseheving, samtidig som man skal yte god service til både interne og eksterne aktører.

Lærlinger

Det er planlagt økning av antall lærlingeplasser i Lyngen kommune. Per i dag har man hatt budsjettmidler til to lærlinger, og man vil innen høsten 2017 øke til seks plasser.

Det er flere områder i organisasjonen som kan ta imot lærlinger:

- Feierfag
- Kontorfag
- IKT
- Helsefag
- Institusjonskokk
- Barne- og ungdomsarbeider

Det vil være en utfordring innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget da Lyngen kommune har stor overtallighet innenfor denne sektoren. Men avhengig av etterspørselen fra lærestedene, vil Lyngen kommune legge til rette for at man tar inn lærlinger innenfor alle disse fagene. Det forutsettes at denne økningen dekkes innenfor nåværende budsjettammer til oppvekst og helse- og omsorg i tillegg til sentral pott på kr 200 000 – jf. egen sak.

IKT

Lyngen kommune går ut av IKT-samarbeidet i Nord-Troms fra årsskiftet 2015/16 og vil drifte IKT-systemene i egen regi. Det er derfor behov for å styrke server- og lagringskapasiteten internt. Det er også behov for å øke IKT-bemanningen lokalt. Det forutsettes at dette gjøres innenfor budsjett.

Avdelingen jobber kontinuerlig med å sørge for oppdaterte og sikre systemer, samt brukerstøtte til kommunens ansatte. Utvikling og iverksetting av nye løsninger som kan forenkle arbeidshverdagen vil fortsatt ha fokus. Digitalisering er et satsingsområde slik at brev, saksdokumenter og fakturaer i framtiden vil sendes ut elektronisk. Det er derfor behov for flere IKT-verktøy for å effektivisere drifta:

- elektroniske reiseregninger,
- internkontrollsystem,
- intern opplæring/kurscenter,
- digital postkasse – SvarUt

Det skal i 2016 tas i bruk et nytt selvkostverktøy som vil bidra til bedre oversikt over selvkostområdene. Dette vil f.eks. gi et bedre beslutningsgrunnlag for videre investeringer innenfor vann- og avløp, og bedre rapportering på utviklingen i avgiftsnivået på kommunale gebyrer.

Et av satsingsområdene framover er velferdsteknologi. Velferdsteknologi kan defineres som «teknologisk assistanse» som skal understøtte og forsterke brukernes trygghet, sikkerhet, mobilitet, samt muliggjøre fysisk og kulturell aktivitet. Denne utbyggingen må også sees i sammenheng med at det er behov for å fornye telefoni-, sykesignal- og trygghetsalarmene ved Lyngstunet.

I dag har vi omkring 400 PC-er til ansatte og elever. Det er årlig behov for å erstatte ca. 80 PC-er. Det blir flere og flere mobile enheter koblet til nettet (nettbrett og mobiltelefoner) som i neste omgang stiller økt krav til sikkerhetssystemene.

2.3 Ramme 3 - Oppvekst og kultur

Budsjettområdet omfatter grunnskolen og barnehager, samt kulturtilbud i Lyngen kommune.

Budsjettramme 2016

Ramme:	3 Oppvekst og kultur	Budsjett 2015	Budsjett 2016
2100	GRUNNSKOLEPROSJEKTER	-	63
2101	GRUNNSKOLEN - FELLES	6 119	6 080
2111	LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 050	2 357
2115	LENANGEN BARNE-OG UNGDOMSSKOLE	7 480	7 735
2116	EIDEBAKKEN SKOLE	22 375	21 914
2201	BARNEHAGER - FELLES	134	134
2211	KAVRINGEN BARNEHAGE	3 614	4 356
2212	KNØTTELIA BARNEHAGE	5 371	5 135
2215	LENANGEN BARNEHAGE	3 504	2 802
2310	KULTURSKOLEN	1 307	1 332
2410	KULTURTILBUD	2 011	2 385
2411	BIBLIOTEK	1 026	1 087
2900	BUDSJETTRAMME OPPVEKST OG KULTUR	-	234
	Konsekvensjustert budsjett	56 991	55 614
	<i>Konsekvensjustering</i>	<i>-1 377</i>	
	Nye tiltak:		
	Stillingsreduksjoner		-500
	Eidebakken - reduksjon avd. lederfunksjon		-200
	Svømmeskys 2016		200
	Lyngsdalen - nedleggelse 2018		1 028
	Lenangen barnehage avd. Rødtoppen		-462
	Nye tiltak statsbudsjett		323
	Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur		56 003

Ramme 3 har i 2015 redusert budsjettet på flere områder med bakgrunn i innsparingsvedtak, derav negativ konsekvensjustering.

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Satsingsområde barn og unge:

- Tilby skoler og barnehager godt kvalifisert personell
- Videreutdanne lærere for å møte kompetansekravene i 2025.
- Videreføre prosjektet fysisk aktivitet og skolemåltid
- Fokuserer på trivselstiltak og motvirke mobbing
- Gi alle elever på ungdomstrinnet i Lyngen en innføring i entreprenørskap
- Sikre gode lokaler til alle kommunens enheter.
- Tilby lærlingsplasser innenfor oppvekstområdet.

- Ta initiativ til en satsing på markedsføring og omdømmebygging i samarbeid med næringslivet og regionen for øvrig.
- Satse på utvikling av entreprenørskap både blant ungdom og voksne blant annet gjennom interkommunalt prosjekt.
- Legge til rette for et SFO-tilbud som er bedre tilpasset brukernes behov.

Satsingsområde sentrum

- Utvikle sentrumsplan for Lyngseidet med vekt på estetikk, trivsel og funksjonalitet.
- Opprettholde et godt og desentralisert tjenestetilbud innen forsvarlige faglige og økonomiske rammer.
- Motivere unge til å bosette seg i egen kommune.
- Arbeide aktivt med markedsføring og omdømmebygging

Regionalt samarbeid:

- Samarbeid/prosjekt rundt videregående skole
- Interkommunal PP-tjeneste
- Interkommunalt samarbeid om prosjektet entreprenørskap i skolen
- Regionalt skole- og barnehagesamarbeid

Sikkerhet og beredskap

- Sikre nødvendig rullering av eksisterende beredskapsplaner og sikre at også nye trusselbilder blir ivaretatt på en god måte.
- Øve regelmessig, minst en gang pr år.
- Informasjon og håndtering av Nordnes
- Fortsette å arbeide med beredskap vedrørende Pollfjelltunnelen og transport av arbeidstakere/elever
- Foreta en helhetlig ROS-analyse

Folkehelse

- Videreutvikle satsingen på fysisk aktivitet og FYSAK-prosjektet i samarbeid med lag og Foreninger (skolemåltid og fysisk aktivitet)
- Arbeide med å organisere og opprette en forebyggende enhet
- Videreføre prosjektet aktiv ferie og fritid samt ungdom i arbeid.
- Sikre god samhandling mellom aktørene til enkeltmenneskets beste.
- Tilrettelegge fysisk for friluftsliv, idrett og annen kulturell aktivitet i alle deler av kommunen.
- Kartlegge og synliggjøre viktige friluftsområder i kommunen.
- Bidra til at friluftsområdene i kommunen blir ivaretatt.
- Videreutvikle samarbeidet med friluftsrådet

Tiltak i perioden 2016-2019

Av nye tiltak foreslås følgende nye investeringer /nye driftstiltak:

Renovering Lenangen skole

Helårsåpen SFO fra 1.juni 2016

Inntak av lærlinger i ramme 3

Planlegging/oppgradering bygg til kulturskole, voksenopplæring og Ungdomsklubb.
Renovering/oppretting/bygging av svømmehall på Eidebakken skole.
Svømmeskyss fram til svømmehallen er klar for bruk.

Innmeldte behov som det ikke er funnet rom for:

- Fast vikar Eidebakken og Solhov
- Økte driftsbudsjett til skolene og barnehagene

Barnehagene

Lyngen kommune har per i dag 4 kommunale barnehager med totalt 174 godkjente plasser. Per i dag er en avdeling i Kavringen barnehage stengt, samt at de to avdelingene i Lenangen og avdelingen i Lyngsdalen har åpent 18 plasser hver (Istedenfor 21,22,23). Dermed har vi i dag åpent 144 plasser. Kommunen har full barnehagedekning, det vil si at samtlige barn som har lovfesta rett til barnehageplass har fått plass i en barnehage, selv om ikke alle har fått plass på sitt 1.valg.

Kommunen har ledige barnehageplasser i Lyngsdalen og Lenangen. Også kommende barnehageår vil man holde en avdeling ved Kavringen stengt. Foreldrebetaling i barnehagen følger makspris fra statsbudsjettet.

Barnehagene i Lyngen har følgende satsingsområder hvorav spesielt uteliv, fysisk aktivitet og kosthold samsvarer med kommuneplanens satsinger:

- Språkstimulering
- IKT i barnehagen.
- Uteliv, fysisk aktivitet og kosthold
- Danning, verdier og holdninger
- De minste barna

Lokale mål for den gode barnehagen i Lyngen:

Barnehagene skal legge vekt på den spesielle kulturelle bakgrunnen i Lyngen med norsk, samisk og finsk, i tillegg til næringslivet som er spesielt for nærmiljøet i sin bygd.

Felles for hele kommunen:

- Bruke naturen i nærmiljøet – kjente steder
- Bli kjent med lokal kultur og tradisjoner i nærmiljøet
- Ha kontakt og samarbeid med skolen(e) i nærmiljøet
- Gi barna gode og varierte opplevelser i deres lokale omgivelser
- Gi barna fysiske utfordringer
- Gi barna et sunt og variert kosthold

Hovedutfordringer:

Barnehagenes driftsbudsjett gir ikke rom for innkjøp utover det som er helt nødvendig for å drive, slik at innkjøp av utstyr har vært nedprioritert i årevis. Dette gjelder både læremidler og utstyr/inventar, herunder kanskje spesielt IKT

Bygningsmessig har barnehagene fortsatt noen utfordringer.

- Grunnet lavt barnetall i Lenangen vil de to avdelingene i Lenangen samordnes per 1.januar 2016 i avdeling Solstua i Sør-Lenangen, og bygget i Nord- Lenangen vil kunne stenges og selges.

- Lenangen barnehage avdeling Sør-Lenangen tenkes omplassert i forbindelse med prosjekt renovering Lenangen skole. Dagens barnehagebygg i Sør-Lenangen bør da selges.
- Prosjekt renovering av Knøttelia barnehage må ferdigstilles.

Grunnskolene

Lyngen kommune har pr i dag 3 offentlige grunnskoler. I tillegg er det en privatskole i Straumen i Nord-Lenangen. Straumen har varslet at den avvikler driften i august 2016, og elevene vil da begynne på Lenangen skole.

Skolene i Lyngen har godt kvalifiserte lærere, men for å møte framtidens kompetansekrav har vi behov for å videreutdanne lærere i kjerne fagene helt fram til kompetanseforskriften trer i kraft i 2025. Vi forventer et fødselstall på rett over 20 i 2015.

Født år	2009 - skolestart 2015	2010 - skolestart 2016	2011 - skolestart 2017	2012 - skolestart 2018	2013 - skolestart 2019	2014 - skolestart 2020	2015 - skolestart 2021
Furuflaten	2	2	2	0	2	0	
Eidebakken	14	13	18	19	12	10	
Lenangen (2 skoler)	7	7	2	6	3	1	
Sum	23	22	22	25	17	11	

I 2015 forventer man at det fødes rett over 20 barn i hele Lyngen.

Skolene i Lyngen har følgende mål:

1. Grunnskolen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring
2. Undersøke nærmere årsakene til høy lærertetthet, herunder omfanget av spesialundervisning
3. Få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)
4. Skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing
5. Heve grunnskolepoengene opp mot nasjonalt nivå
6. Det skal gis tilbud om opplæring i entreprenørskap for elevene på ungdomstrinnet i Lyngen kommune

Målsettinger og utfordringer for perioden

Grunnet nedgang i barnetall må sektoren stadig tilpasse seg ved å nedbemanne. Dette har ført til overtallighet og omplasseringer i enkelte enheter. Med bakgrunn i et barnetall på ca. 20 per år vil det være naturlig å vurdere både antall skoler og barnehager kommunen skal drifte. I en slik vurdering er det viktig at en tar hensyn både til positive og negative sider ved effektiviseringen av drifta.

Rådmannen tilrår at Lyngen kommune bør være lite restriktive med hensyn til ønsker om oppstart på Eidebakken skole for elever fra Furuflaten-området.

Bassenget ved Eidebakken skole har vært stengt siden høsten 2014 grunnet skade. Det er viktig at man får fortgang i dette arbeidet slik at alle våre elever igjen kan få nødvendig svømmeopplæring. Per nå busses elevene til svømmeopplæring ved Lenangen skole, og for

Eidebakken skole er det bare trinn der det er satt kompetansemål i kroppsøvningsfaget som tilbys svømming. Lyngsdalen oppvekstsenter avdeling skole skysses også til Lenangen for svømming. For 2016 er det totalt satt av kr 280 000 i svømmeskyss fordelt på Eidebakken og Lyngsdalen skoler. Videre er det i investeringsbudsjettet tatt høyde for at svømmehallen skal oppgraderes.

Skoleeier har et system for kvalitetsutvikling som kvalitet sikrer skolenes arbeid i forhold til lover og forskrifter. Her melder rektorene at skolene har vansker med å gjennomføre undervisningen etter lovkravene grunnet manglende utstyr. En ytterligere oppgradering av IT utstyr er fortsatt påkrevd. I tillegg må de trådløse nettverkene oppgraderes, noe som krever ekstra investeringer innenfor IT. KOSTRA-tall viser fortsatt at Lyngen kommune ligger svært lavt på driftsutgifter, og har gjort dette over år.

Lyngsdalen Oppvekstsenter har behov for en del bygningsmessige oppgraderinger.

For å tilby gode skole- og barnehagebygg til alle våre barn og unge i Lyngen kommune er det viktig at renoveringen av Lenangen skole prioriteres, ikke minst for å ha et bygg tilpasset det antall elever og barnehagebarn vi faktisk har, og kunne drive kostnadseffektivt på den tekniske siden.

Lyngen kommune har sett en gradvis nedgang i antall elever som får spesialundervisning i kommunen. Dette er delvis en følge av prosjekt tilpassa opplæring/spesialundervisning i samarbeid med regionen, et prosjekt som har fokus på økt grad av tilpasning og mindre bruk av spesialundervisning (gitt etter Opplæringslova § 5-1).

Voksenopplæringa i Lyngen er administrativt underlagt Eidebakken skole. Inntektgrunlaget til tjenesten er avhengig av antallet brukere og derfor usikkert per i dag. Voksenopplæringa driver per i dag i gammelskolen på Eidebakken, men her er det behov for bygningsmessige forbedringer.

Prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet har vært i gang siden høsten 2013. Tiltaket synes å ha hatt positiv effekt. Prosjektet passer godt med samfunnsdelens satsingsområder og tilrås videreført i 2016.

Kultur

Ungdomsarbeid er viktig rusforebyggende arbeid i Lyngen kommune. På sikt er det ønskelig med en utvidelse av åpningstidene og tilbudene i ungdomskubbene. Fra 2016 tar økonomiplanen høyde for en utekontakt i 50 % stilling, for å ta over etter prosjektslutt i kommunale prosjekter. Gjennom prosjektene Aktiv ferie og fritid, treffpunkt Lyngen og ungdom på vei er det forebyggende ungdomsarbeidet styrket. En vil på sikt satse på at noe av dette blir en del av kommunens ordinære drift.

Kulturskolen ser et behov for å øke bemanningen. Per i dag har kulturskolen 2,3 stillinger som skal dekke en rekke ulike områder. Kulturskolen tilbyr i dag tjenester til Eidebakken skole, og voksenopplæringen som en oppfølging av tidligere innsparingsvedtak.

En prioritert oppgave innenfor området er å skaffe egnede bygg til kulturskolen, ungdomsklubben og voksenopplæringa. I dag er driften av disse svært vanskelig grunnet manglende lokaler. En investering i ombygging med tanke på framtidig bruk er prekær.

Nord Troms Museum:

Nord-Troms Museum har økte husleieutgifter på kr 55 672 per år etter innflytting i Halti 2.

BiblioteketMål:

Lyngen folkebiblioteks overordnede mål er å sikre befolkningen i regionen en best mulig bibliotekstjeneste (Bibliotekloven § 1).

Målsettinger og utfordringer for perioden

- Opprettholde og utvikle tjenesten, fortsatt ha et bibliotek med sentral beliggenhet og gode åpningstider, et lavterskeltilbud for folk flest. Være mer og lettere tilgjengelig ved å være på sosiale medier.
- Slutføre prosjektet "Framtidas kunnskapsarena" med de andre Nord-Troms bibliotekene.
- Økonomisk ramme til Ole-Bok arrangementer (utdeling av bøker for å fremme leselyst) årlig.
- Slitasje og deponering av bøker på bokbuss krever barne- og ungdomsbøker i flere eksemplarer.
- Tettere samarbeid med skolene – spesielt Eidebakken som ikke har skolebibliotek.
- Boktilbud i barnehagen
- Bli en naturlig møteplass ved å ha flere arrangement på biblioteket

2.4 Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg

Budsjettområdet omfatter sosialtjenesten, barnevernstjenesten, praktisk bistand, tiltak for funksjonshemmede, kommunens hjemmetjeneste, helse- og omsorgssenter og bo- og aktivitetssenter.

Budsjettramme 2016

Ramme:	4 Helse, sosial og omsorg	Budsjett 2015	Budsjett 2016
3100	HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	120	120
3105	HELSE OG OMSORG ADM.	2 749	2 827
3310	SOSIALTJENESTEN	3 588	3 641
3311	BARNEVERNSTJENESTEN	2 352	2 955
3411	PRAKTISK BISTAND	2 608	2 354
3412	TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	2 354	2 354
3414	HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	8 753	8 838
3450	LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSENTEI	49 562	49 751
3510	SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	8 617	7 453
3900	BUDSJETTRAMME HELSE, SOSIAL OG OMSO	-	746
	Konsekvensjustert budsjett	80 703	81 039
	<i>Konsekvensjustering</i>	336	
	Nye tiltak:		
	Økt stilling 50% - NAV		300
	Aktiviteringssenter - omorganisering		-500
	Økning økonomisk sosialhjelp		400
	Økt stilling barnevern		300
	Kommunepsykolog		440
	Velferdsteknologi - Mobil omsorg		200
	KAD-seng		1 140
	Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg		83 319

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Satsningsområde barn og unge:

- Oppfølging av de gravide
- Følge utviklingen av barns helse og samspillet med foreldre
- Veilede og støtte foreldre som er usikker i foreldrerollen
- Sørge for at omsorgen for barn og unge blir ivaretatt
- At kommunepsykologstillingen blir permanent.
- Sette inn tiltak ved omsorgssvikt

Satsingsområde sentrum:

- Å legge til rette for tilgjengelighet gjennom universell utforming
- Ha sitteplasser utendørs hvor folk kan sette seg ned for å hvile

Satsingsområde bolig:

- Få etablert tilpassede boliger til de som er vanskeligstilt.

Regionalt samarbeid:

- Krisesenter i Tromsø
- Samarbeid omkring barnevern med Kåfjord og Storfjord kommune.
- Samarbeid omkring rustjenesten, RIO i Tromsø og med våre nabokommuner
- Kompetanse og rekrutteringssamarbeid i Nord-Troms
- Formidling av legevakt/nødmeldetjeneste innfor helse, legevakta i Tromsø

Sikkerhet og beredskap:

- Sikre at vi er i stand til å gi tjenester ved krisesituasjoner
- Sikre lys og varme ved våre institusjoner ved strømbrudd.

Folkehelse:

- Være bevisst på helsegevinst ved planlegging og ha et langtidsperspektiv
- Få folk til å ta ansvar for sin egen helse, f.eks. røykeslutt og trim
- Sikre at alle har økonomi til å få dekket de primære behov (mat, bolig, helsehjelp osv.)
- Gi råd om kosthold, arrangere kurs i røykeslutt
- Videreutvikle frisklivssentralen
- Skape møteplasser hvor folk trives

Målsetting for perioden:

Gi tjenester i henhold til lovverket.

At alle blir gitt muligheter for å mestre hverdagen ut i fra de forutsetninger det enkelte individ har.

At mennesker med funksjonshemming og de med redusert helse pga. alderdom skal kunne bo hjemme hele livsløpet.

Forebyggende arbeid

Gjennom «Lov om folkehelse» er kommunene pålagt å tenke forebygging både under planlegging og i utførelse av tjenester.

De fleste av våre tjenester blir gitt med et forebyggende perspektiv. De mest synlig er arbeidet til helsesøster/jordmor, hjemmesykepleie, kommunepsykolog, leger, fysioterapeuter, ergoterapeuter og folkehelsekoordinator.

Nye planlagte tiltak:

- Ta inn nye lærlinger hvert år.
- Etablere mobil omsorg (bruk av ipad når de er ute hos brukere) for ansatte i hjemmetjenesten og i barnevern.
- Få inn på økonomiplan årlige investeringer innfor velferdsteknologi.
- Ansette kommunepsykologen fast. I sak 7/15 i levekårsutvalget ble det vedtatt et 3-årig engasjement. I henhold til statlige føringer skal dette være en lovpålagt tjeneste fra år 2020. Stillingen er tatt med i økonomiplanen.
- Opprette en kommunal akutt døgnplass (KAD) fra 01.01.16. Er videreført i økonomiplanen.
- Gi brukere av rus og psykisk helsetjeneste tilbud på kvelder og i helger.

Spesielle tiltak som er/blir iverksatt:

- Frisklivssentralen
- Frivilligsentralen
- Hverdagsrehabilitering
- Universell tilrettelegging og teknologiske løsninger(velferdsteknologi)
- Hjemmebaserte tjenester
- Støttekontakt
- Godt samarbeid med de pårørende, innbefattet regelmessig avlastning
- Tilbud om «brukerstyrt personlig assistent (BPA)
- Omsorgslønn
- Aktivitets- og arbeidstilbud

Arbeids- og aktivitetstilbud

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe hvor intensjonen er at en skal prøve å samle et felles tilbud for mennesker som ikke mestrer å jobbe ved Lyngsalpan Vekst AS. Aktivitetssenteret på Solhov vil bli omorganisert, og behov for aktiviteter for den enkelte der vil bli vurdert. Floka vil bli etablert i det nye bygget som blir bygd opp etter brannen, og en må se på om flere forskjellige brukergrupper kan bruke lokalet. Det vil også bli jobbet med å få etablert arbeidsplasser i kommunale virksomheter og i det private næringsliv.

Sosialtjenesten

I forbindelse med budsjett behandlingen for 2014 ble tjenesten redusert med 1 årsverk. Denne reduksjonen har gitt utfordringer for de to ansatte som er tilbake, og Lyngen kommune ligger under gjennomsnittet av ansatte ved sosialkontor. Selv om folketallet går ned i Lyngen, gir det ikke utslag for behov for hjelp fra tjenesten. Det har tvert imot vært en økning av mennesker som trenger bolig og økonomisk sosialhjelp. Det er vanskelig å skaffe boliger i kommunen, og det medfører et betydelig merarbeid for de ansatte ved NAV. En må tilstrebe å få økt tjenesten med 0.5 årsverk, slik at de ansatte har kapasitet til å gjøre en god jobb i arbeidet med å hjelpe mennesker over fra økonomisk sosialhjelp til en varig inntekt. Det blir foreslått å øke økonomisk sosialhjelp med kr 400 000 med bakgrunn i prognosen inneværende år.

Kvalifiseringsprogrammet er på kr 725 000, det samme som budsjett 2014. Programmet skal hjelpe mennesker som er uten arbeid til å gjøre seg kvalifisert til et arbeid.

Krisesenter.

Lyngen kommune har et interkommunalt samarbeid om tilbud i krisesenter, hvor Tromsø kommune er vertskommune. Krisesenteret vil i løpet av 2016/2017 få nye lokaler. Det vil gi økte utgifter for alle kommuner som er tilknyttet krisesenteret.

Barnevern

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet viderefører tilskudd til stillinger i det kommunale barnevernet som ble opprettet i 2011. I 2015 ble det opprettet ett nytt årsverk innfor barnevern (K-sak 36/15), hvor statlig tilskudd dekker 0.5 årsverk. Gjennom NAV blir det gitt midler til barn som bor i hjem med dårlig økonomi, slik at de på lik linje med andre barn kan være med på fritidsaktiviteter

Det er en utfordring å fange opp barn og unge som er i risikogrupper. I løpet av de to siste årene er det etablert et tverretattlig samarbeid mellom skole, helsestasjon, barnevern, psykisk helse, kommuneoverlege og NAV. Nå er også nytilsatt kommunepsykolog kommet inn i

teamet. Arbeidet i gruppa viser at det er behov for at alle instanser jobber sammen, og neste skritt vil være at det blir opprettet en forbyggende enhet for barn og unge.

Fra 2014 ble det er store endringer for det kommunale barnevern. Endringene gjelder både økonomi (blant annet økt egenandel for kommunene ved bruk av tiltak fra staten), samt dreining av ansvaret for ulike tiltak fra staten til kommunene. Det siste innebærer en ressursforskyvning fra BUF-etat (statens barnevern) til kommunene hva angår både kompetanse samt økonomi.

Det blir i 2016 planlagt å opprette et asylmottak for mindreårige flyktninger. Det vil være barn/unge som kommer hit uten pårørende. En må kunne regne med at flere av dem har opplevd traumer i forbindelse med krig og flukt. Det vil sannsynligvis øke behov for bistand fra det lokale barnevern og BUF-etat.

Helse- og omsorgstjenester

Hovedutfordringer:

- Være vertskommune for asylmottak, hvor det blir planlagt at 60 mindreårige flyktninger skal bo.
- Etablere en ø-hjelpsseng (KAD) i Lyngen kommune
- Følge opp forutsetninger i samhandlingsreformen
- Økt behov for tjenester, uten tilsvarende tilgang på nye ressurser
- Ha tilgang på kvalifisert personell
- Få nye ressurser for å følge med i utviklingen av velferdsteknologi.

Alderssammensetning av Lyngen befolkning endres, og kompleksiteten i oppgaveløsningen vil øke. Det er mange innbyggere over 90 år. Selv om flere av disse har god helse og bor hjemme uten minimalt med tjenester, vil det være vanskelig å få de rehabilitert tilbake til hjemmet om de blir syke. Samtidig er andelen av mennesker med funksjonshemming høy i forhold til landsgjennomsnittet. Dette er med på å øke etterspørsel på lege og omsorgstjenester.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har nå vært praktisert i snart 4 år. Våre tjenester merker at sykehuset skriver ut pasientene fortere enn før reformen, og at det kreves ekstra ressurser for å følge opp de som blir utskrevet.

Pr. 01.01.16 skal kommunen ha et tilbud for å ivareta øyeblikkelig hjelpsfunksjonen. Det var nedsatt ei intern arbeidsgruppe sammensatt av brukerrepresentant, politiker, hovedverneombud, organisasjoner og ansatte. Det er inngått en driftsavtale ang bruk av *øyeblikkelig hjelpssenga* med Universitetssykehuset i Tromsø, det var mulig pga at Lyngen kommune har fått etablert en egen legevakt. Det er budsjettert med 1.1 mill. ekstra, men kr 870 000 i statlig overføringer er øremerket til tiltaket. Det vil bli laget et eget saksfremlegg til levekårsutvalget om organisering og drift av tiltaket.

Demens sykdom

Det er igangsatt dagtilbud for mennesker med demens sykdom. Tilbudet blir gitt en dag i uka i Indre del av Lyngen og det samme i Lenangen. Det er behov for å øke tilbudet, men de økonomiske rammer tillater det ikke, staten gir et tilskudd på kr 67 000 pr plass 5 timer 5

dager i uka. Å utvide tilbudet til alle ukens dager 2 steder i kommunen, vil gi en lønnskostnad på ca. 2 mill. i året.

Flyktninger:

Det blir planlagt et mottak for 60 mindreårige flyktninger. Det vil medføre et stort behov for kommunale helse- og sosiale tjenester. Det vil i første omgang dreie seg om den medisinske tilstanden til flyktingene, som vil legge et stort press på lege og helsesøster. Deretter må en regne med at tjenestene til barnevern, NAV og de andre etater vil merke en økt etterspørsel.

Rus- og psykisk helse

Hovedutfordringer:

Gi et botilbud til mennesker som bruker rus, og til dem som er motiverte for å slutte.

Gi et botilbud til unge psykisk syke som ikke mestrer å bo alene.

Gi tilbud på alle ukens dager, samt på kvelder til brukere av rus- og psykisk helsetjenester.

Tiltak:

Få etablert boliger tilpasset de forskjellige grupper, de som er aktive brukere av rus og de som er motiverte for å slutte med rus. Gjennom omorganiseringer, etablere botilbud for unge psykisk syke som har behov for døgn tjenester.

Få etablert en utetjeneste også på kvelder og i helgene.

Få etablert et aktivitetstilbud og arbeidstilbud på Floka, i de nye lokaler som blir bygd opp.

2.5 Ramme 5 – Plan, teknikk og næring

Budsjettramme 2016

Ramme: 5 Plan, teknikk og næring	Budsjett 2015	Budsjett 2016
4405 PLAN OG NÆRING	4 094	3 662
4410 BYGG OG ANLEGG	13 485	12 755
4710 VANN OG AVLØP	-433	-534
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	2 642	2 668
4900 BUDSJETTRAMME PLAN, NÆRING OG TEKNI	-	397
Konsekvensjustert budsjett	19 788	18 948
<i>Konsekvensjustering</i>	<i>-840</i>	
Nye tilak:		
Lyngsdalen - nedleggelse 2018		456
Lenangen barnehage - avd. Rødtoppen		-278
Effektivisering renhold		-115
Effektivisering vaktmestertjenesten		0
Off. toalett og parkering		167
Miljøavgift - off. toalett og parkering		
Overlapping vann/avløp 2016		300
Økt vedlikehold		125
Drift av gammelskolen Eidebakken - strøm		50
Husleie rådhus 2016		2 200
Leiekostnader Servicesenteret		250
Byggesaksbehandler		600
Økning brann		545
Busslomme Tindevangen/Svensby		800
Boligbyggingstilskudd utenom boligfelt		1 000
Skadefellingsjaktlag		100
Vedlikehold kommunale veier		1 000
Landbruksvikar		449
Sum ramme: 5 Plan, teknikk og næring		26 597

Plan, næring og teknikk (PNT), har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens egen eiendomsmasse og brukere av disse, samt nærings- og samfunnsutvikling med aktivitet rettet mot kommunens innbyggere, næringsliv og sektormyndigheter. De faglige ansvarsområdene innenfor enheten omfatter:

- Plan — samfunns- og arealplanlegging, planbehandling og planproduksjon
- Endring av eiendom — "delingssak"
- Oppmåling og matrikkelføring
- Byggesaksbehandling og utslippstillatelse
- Jord- og skogbruksforvaltning
- Næringsutvikling
- Natur og miljøforvaltning
- Forvaltning, drift og vedlikehold av
 - kommunale vann og avløpsanlegg
 - kommunale veier og havner
 - kommunale bygg, anlegg, eiendommer og tomter

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Kommunestyret skal innen høsten 2016 utarbeide ny planstrategi for overordnet planverk, i tillegg til rullering av kommuneplanens samfunnsdel. Politisk nivå skal her utrede og drøfte utviklingstrekk og hovedutfordringer knyttet til samfunnsutviklingen i Lyngen herunder miljøutfordringer, sektorens virksomhet og vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. I påfølgende avsnitt viser rådmannen hvordan Lyngen kommune gjennom 2016 skal håndtere politisk definerte hovedsatsingsområder:

Næring

- Klarering av arealer for næringsutvikling og infrastruktur ihht retningslinjer nedfelt i arealplan samt etter konkrete behov.
- Planoppstart for ny områdereguleringsplan for Lyngseidet sentrum, mens områdeplanene for Tyttebærvika og Koppangen ferdigstilles.
- Tilrettelegging for næringsutvikling konkretisert via oppstart av arbeid med revidert områdeplan for Parakneset og Furuflaten.
- Fullføring av utvidelsen av Furuflaten industriområde sør for Lyngsdalselva.
- Påkostning og oppgradering av kai på Furuflaten.
- Oppstart av prosjektering og entreprisearbeid for ny kai på Sandneset.
- Fokus på tilrettelegging for næringslivsutvikling ved at kommunale midler på kr 400 000 for planlegging av Ullsfjordforbindelsen fortsatt finansieres via disposisjonsfondet.
- Tilrettelegging av 8-10 lokaliteter for parkering og offentlige toalett i forbindelse med økt reiseliv.

Barn og unge

- For barn- og unge satser kommunen ressurser gjennom renovering av skolen i Lenangen.
- Nye lokaler for ungdomsklubben på Lyngseidet og kulturskolen.

Bolig

- Gjennom revisjon av arealplanen legges det opp til muligheter for spedt boligbygging i alle deler av kommunen
- Gjennom revisjonen av områdeplan for Furuflaten se på mulighet for fortetting av boligområdene, samt mulighet for etablering av nye boligarealer.
- Innereidet boligfelt ferdigstilles med ca. 10 disponible boligtomter
- Kommunen har, via innkjøpstjenesten i Nord Troms, invitert til konkurranse for offentlig/privat samarbeid på oppføring av boliger. Tiltaket gjennomfører etter såkalt «Hamarøymodell», som innebærer at tilbyder inngår langsiktig leieavtale med kommunen på et antall leiligheter. Samtidig forplikter utbygger seg å føre opp et tilsvarende antall som denne disponerer til salg eller utleie.

Sentrum

- Videre arbeid med stedsutviklingsprosjektet i Lyngen med bl.a. oppstart av ny områdeplan for Lyngseidet sentrum.

Forebyggende helsearbeid

- Gjennomføring av kommunale byggeprosjekter i tråd med plan- og bygningslovens krav til universell utforming.
- Planmessig tilrettelegging og sikring av friluft- og fritidsaktiviteter gjennom revisjon av arealplanen

Regionalt samarbeid

- Vurdere og utvikle områder for interkommunalt samarbeid hvor dette er rasjonelt/effektivt.

Sikkerhet og beredskap

- Tverrsektoriell iverksetting av arbeid med utarbeidelse av helhetlig ROS.
- Revidering av beredskapsplan for Lyngen kommune og Nordnes.
- Etablering av modell for praktisk lokal årlig beredskapsøvinger.

Mål

For 2016 har PNT følgende hovedmål for forvaltning, drift og tjenesteproduksjon:

- Sørge for at frister for saksbehandling blir overholdt.
- Utarbeide strategier og planer for forvaltning og drift av kommunens eiendomsmasse. Det planlegges arbeid med FDVU-planer¹ for kommunale bygg.
- Utarbeide kommunal hovedplan for vann og avløp.
- Oppstart og håndtering av flere større samfunns- og arealplaner
- Slutføring av arbeid med kommunereformen i samarbeid med Storfjord, Kåfjord, Tromsø, Karlsøy og Balsfjord kommuner. Bidra til at kommunereformarbeidet håndteres effektivt, og at interessene til kommune, lokalsamfunn, innbyggere og næringsliv i Lyngen ivaretas på en optimal måte.
- Være et godt og positivt mellomledd mellom regionale myndigheter og private aktører/virksomheter.
- Bidra til positiv omdømmebygging av Lyngen kommune gjennom serviceorientert brukerkontakt mot innbyggere, næringsliv, andre offentlige myndigheter og media.

Hovedutfordringer:

I likhet med forutgående driftsår vil budsjettrammen for 2016 også være stram. Sektoren vil fortsatt rette særlig driftsmessig og økonomisk oppmerksomhet mot følgende områder/tema:

- Organisering av vaktmester- og rengjøringstjenester samt ledelse og operativ drift av teknisk sektor
- Styring og kontroll av kommunale investeringsprosjekter
- For bygge- og delingssaker stiller Plan – og bygningsloven frist for behandling. Som hovedregel gjelder 12 ukers frist. Under visse forutsetninger kan fristen settes helt ned i 3 uker. Slik kort frist stiller krav til effektivitet helt fra mottak av søknader, vurdering og behandling.

Bolig

- Det finnes ca. 7 regulerte boligtomter på Furufleten. Prisnivået virker å være høyt i forhold til sammenlignbare områder, kommunen bør derfor vurdere å kjøpe opp disse slik at prisnivået kan kontrolleres.

¹ FDVU = forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling

- Tindevangen boligfelt er ikke fullført da det er krav om busslomme fra Statens vegvesen. Driften av dette er noe SVV vil overta, og opparbeidelse av busslomme må da dekkes over drift og ikke investering. Det er derfor lagt inn som nytt tiltak for 2016.
- Kommunen disponerer liteforholdsvis lite byggeklart areal i sentrumsområdet, følgelig kan utbyggere bli avhengig av dispensasjoner fra planformål og avtale med private grunneiere for å realisere slike prosjekter i sentrum.

Næring:

- Inntrykket i dag er at næringsaktiviteten og utbyggingsbehovet i mange tilfeller dreies fra fiskeri og annen tung industri til reiseliv/overnatting/turisme. Områder regulert til industri kan dermed ikke bygges ut til slik virksomhet uten endringer av eksisterende planformål. Slike endringer blir ofte gjort under stort tidspress og fares for lite gjennomtenkte løsninger er derfor tilstedt under slike tilstander.
- Furuflaten industriområde: Tiltak nord for elva er sterkt frarådet av FM og NVE, kommunen må vurdere om eller på hvilken måte merknadene fra sektormyndighetene skal bli ivaretatt dersom området fylles ut. Dette området er regulert til naturformål og heilokopterlandingsplass, utfylling til industriformål krever dermed endring av reguleringsplan vedtatt 1.9.2012.
- Kommunen har tilgjengelig tunnelmasser fra Nordnes som kan benyttes til utfyllinger. Utfordringene er å skaffe arealer som er regulert til formålet, før utfyllinger blir utført skal grunnforholdene undersøkes og klareres av fagkyndig foretak. Utfyllinger nord for Cinderellas anlegg er tidligere vurdert som positivt både med hensyn til bedriftens behov og for å ivareta trafikksikkerheten (dagens avkjøring er svært uoversiktlig). Dersom området blir utfylt bør det også lagres tilstrekkelige masser på området slik at dette også kan benyttes til gang- og sykkelsti på Furuflaten. Tiltak som utføres skal ivaretar behovene til industrien, men også interessene til øvrige samfunnsformål. Det bør derfor være målsetningen å utarbeide reguleringsplaner som ivaretar disse interessene før tiltak planlegges iverksatt, man unngår da behovet for raske dispensasjoner som kan medføre lite gjennomtenkte løsninger.
- Opprettelse av flere offentlige toalett og parkering i kommunal regi vil medføre driftskostnader som man ikke har rom for i dagens budsjett. Det er derfor en forutsetning at gjennomføring av dette tiltaket finansieres av inntekter øremerket til drifta. Før prosjektet igangsettes bør det derfor tas stilling til dette i samråd med bl.a. turistnæringen.

Bygg og anlegg

Når det gjelder større og viktige prosjekt i 2016 fremheves oppstart med arbeid rettet mot renovering av Lenangen skole, vurdering av kommunens eiendomsmasse og utnytting av eksisterende bygningsmasse rundt skolen.

Det ble i 2014 vedtatt kjøp av eksisterende rådhus, og under forutsetning at kjøpet gjennomføres, vil det bli gjort oppstart av arbeidet med forprosjektering av funksjonene som skal lokaliseres i rådhuset. Rammebetingelse for denne prosessen vil bl.a. være strategidokumentet for kommunal eiendomsforvaltning.

Vedlikeholdsetterslepet på kommunens bygninger er betydelig, Lyngen kommune vil starte opp arbeidet med plan for vedlikehold fra årsskiftet. Det synes allikevel klart at tiltak må iverksettes i 2016 for å opprettholde, og helst heve, standarden på kommunens bygningsmasse.

Kommunale veier og kaier

På veisiden ønsker rådmannen å signalisere at det legges opp til at det tas økonomisk høyde for å få skiftet ut resterende, ikke-godkjente veilyarmaturer langs kommunale og fylkesveier. Dette arbeidet planlegges å være slutført innen 2016. Videre er det lagt opp til satsing på asfaltering f.o.m. 2016. Før asfaltering utføres må eventuelle oppgraderinger av veikroppen og utskifting av stikkrenner utføres. Veivedlikeholdsplan datert 30.5.2014 må legges til grunn for vedlikeholdstiltak på kommunale veier.

Når det gjelder kommunens kaianlegg er det behov for nødreparasjon av Furufalten kai i 2016. Videre legger rådmannen opp til at det foretas utbedringer av kommunens kaianlegg i Nord-Lenangen, samt at det iverksettes omfattende utbedringer av Furufalten kai i 2016.

Vann og avløp, (VA)

På vann og avløpssiden planlegges for 2016 løpende mindre vedlikeholds- og driftstiltak. Det er imidlertid et stort behov for å bytte ut gammelt ledningsnett som er utført med ukurante dimensjoner med dårlig kvalitet, slik at lekkasjer ofte oppstår. Dette fører til usikker vannforsyning for innbyggere og næringsliv, samt til høye drifts- og vedlikeholdskostnader som følge av nødløsninger. De ulike tiltakene for vannforsyningen finansieres via kommunens fondsmidler.

For nye anlegg planlegges fullføring av infrastruktur for vann og avløp på Innereidet boligfelt, (ca. 10 tomter). Videre er det i 2015 iverksatt utarbeidelse av hovedplan for vann og avløp for hele Lyngen kommune, som vil danne utgangspunktet for videre oppgradering av VA.

Arealplan og samfunnsutvikling

Hovedtiltakene på plansiden vil være primært koplet opp til videreføring og slutføring av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel samt gjennomføre utarbeidelse av ny kommunal planstrategi.

Endring av eiendom, (fradeling), oppmåling og byggesak

Det er, etter rådmannens vurdering, viktig for god økonomisk styring at Lyngen kommune utnytter inntektspotensialet på de områdene som kan avgiftsbelegges ved at tjenesteproduksjonen/driften i størst mulig grad skjer til selvkost.

Kommunen har i dag ansatt en byggesaksbehandler i 100 % prosjektstilling ut 2015, for å sikre rask saksbehandling og å kunne tilby god og nødvendig veiledning i byggesaker bør byggesaksbehandler i fast stilling opprettes fra 2016. Tilstrekkelig ressurser på dette området vurderes som en viktig del i forhold til næringslivsutvikling, bosetning og utvikling av kommunen. Det ligger til byggesaksbehandler å forestå saker som kommer inn under kommunens ansvarsområde i forurensingsforskriften.

Gebyrnivået på bygge- og delingssaker skal ligge på et slik nivå at disse dekker kommunens utgifter på området. Etter gjeldende regulativ er gebyret for enebolig kr 7 500, fritidsbolig kr 9 500, tilbygg til bolig/fritidsbolig kr 4 500 for mindre bygninger som ikke skal benyttes til beboelse (garasje<70m², uthus ol) er gebyret kr 3 100. De fleste byggesaker som behandles

dreier seg om tilbygg, garasje mindre enn 70m² og uthus. Det føres opp forholdsvis få boliger og fritidsboliger.

Gebyret for dispensasjonsbehandling av tiltak i strid med gjeldende plan er kr 9 500, slikt gebyr kommer i tillegg til ordinært byggesaksgebyr dersom tiltak ønskes ført opp i område avsatt til annet enn byggeformål.

Feiing og brannberedskap

Feiing

Driftsbudsjettet har ca. samme nivå som i 2015, med unntak av økt feieravgift. Det foretas behovsprøvd feiing i hele kommunen. Tilsyn tas hvert fjerde år.

Lyngen kommune vil få utfordringer med å få utført feiertjenesten i 2016, og man må se på alternative løsninger på dette.

Brannberedskap

Kompetanseheving av brannmannskapene vil fortsette i 2016. Bevilgning til dette fås over statsbudsjettet.

Nødnett tas i bruk i 9. desember 2015, og alle mannskaper vil da ha egen radio. Dette medfører økte utgifter for Lyngen kommune på ca. 250 000 per år i abonnementsavgift til staten.

Godtgjørelse til brannmannskapene for bæring av personsøker har til nå vært kr 9 200 per år, noe som er lavest i landet. Det har derfor blitt fremmet krav om økt godtgjøring, noe som medfører økning i budsjettet – jf. nye tiltak.

Lyngen brann og redning har fortsatt ikke fått gehør fra Statens vegvesen om bevilgning til å ivareta beredskapen i Pollfjelltunnelen.

2.6 Ramme 6 og 7 – finans og inntekter

Ramme:	6 Finans	Budsjett 2015	Budsjett 2016
8000	SKATTER, RAMMETILSKUDD M.V.	8 188	4 414
8900	AVSKRIVNINGER (MOTPOST)	-1 338	-1 251
	Sum ramme: 6 Finans	6 850	3 163

Avsetning til lønnsreserve er økt med kr 900 000 ihht forventet lønnsvekst på 3 % for 2016.

Ramme:	7 Budsjettskjema 1A	Budsjett 2015	Budsjett 2016
8001	EIENDOMSSKATTEKONTOR	-6 500	-6 500
9000	RENTER, AVDRAG, FIN. TRANS. ÅRSOPPGJØR	-182 553	-185 804
	Renteutgifter investering		595
	Endringer disposisjonsfond		-2 772
	Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A	-189 053	-194 481

Eiendomsskatt beholdes på 5 promille i 2016.

For å oppnå balanse må disposisjonsfond reduseres med 2,772 mill. kroner. Dette har i hovedsak sammenheng med nye investeringer. Avsetning til disposisjonsfond for 2016 blir da 1,568 mill. kroner.

Endring i investeringer medfører økning i renteutgiftene på kr 595 000 for 2016.

Da statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen ikke blir gjennomført, påvirker dette inntektsnivået tilsvarende estimert reduksjon på kr 381 000 for 2016.

3 VEDLEGG

3.1 Gebyrregulativ

Vedlagt saksfremlegg. Blir lagt til etter endelig vedtak i kommunestyret.

3.2 Økonomiske oversikter

Vedlegges når saken er ferdigbehandlet i kommunestyret.

15/2076

**Lyngen Kommune
Oppvekst og kultur**

Furuflaten, 29.10.2015

Viser til deres dokument datert 29.09.2015 som gjelder høring: nedlegging og overflytting av barn/elever/personale ved Lyngsdalen Oppvekstsenter.

Som nevnt i dokumentet er dette tiltaket tatt inn i økonomiplanen 2015-2018 for å få økonomisk balanse, og bakgrunnen for tiltaket er nedgangen i barnetall i hele Lyngen kommune.

Når det gjelder nedgangen i barnetallet, så har det alltid vært svingninger her på Furuflaten. Viser bla til skoleåret 2006-2007 hvor barneantallet var nede i 20, omtrent som dagens situasjon. For å få økning i barnetallet må vi få økt tilflytting, dette gjelder for hele kommunen. Her i bygda jobbes det aktivt for akkurat dette. En nedleggelse av skolen vil sette en stopper for dette prosjektet. Vi har allerede vært i kontakt med flere unge familier som kan tenke seg å flytte til Furuflaten, men samtidig vegrer seg pga. de stadige truslene om nedleggelse av barnehage og skole.

Det vil bli utrolig vanskelig å få kvinner tilbake til bygda om et av de viktigste lokkemidlene for kvinner med barn fjernes. Små skoler i små lokalsamfunn med trygge læringsmiljø, hvor alle kjenner alle, er det bygda har som skiller oss fra byer som Tromsø.

Det er vanskelig å beskrive hva skolen betyr for oss Furuflatinger. På folkemøtet på Furustua var det bred enighet og alle var helt klare på hvor mye skolen betyr, men det og forklare dette til andre som kun ser på skolen som en utgiftspost, er vanskelig.

Her har vi vokst opp. Her samles flere generasjoner til kollektive arrangementer i skolens regi, som f.eks. juletreffester, dugnader, avslutninger etc. De alle fleste bedriftslederne på Furuflaten har gått på denne skolen. Her har de blitt trygge på hverandre, noe som gjør sitt til at industrimiljøet her kan blomstre så godt som det gjør. Dugnadsånd og «sammen er vi sterke»- mentaliteten lærer vi her.

Det er en kjensgjerning av kommunene skal drive sine tjenester til beste for sine innbyggere. Da er det vel rimelig at vi forventer at det er foretatt en vurdering over hvilke økonomiske ulemper en skolesentralisering påføres elevenes foreldre. Skoleveien vil bli lengre. Det betyr at kostnadene med skyss til og fra SFO og til møter på skolen blir større, utgifter som vi foreldre må ut med.

For mange er skolen i nærmiljøet grunnen til at de bor nettopp der. Blir skolen borte, vil nok flere vurdere å flytte. Flytting og etablering på et nytt sted, enten innen kommunen eller i en annen kommune, er en stor investering. Dette er kostnader som et kommunalt vedtak påføres egne innbyggere. Dersom skolesentralisering fører til at folk flytter ut av kommunen, får kommunen mindre ramme-overføring fra staten siden folketallet går ned. En nedlegging av skolen forsterker utviklinga i kommunen vår som allerede sliter med folketallsnedgang. Samtidig som den kommunale økonomien vil svekkes.

En skolenedlegging vil alltid gi store samfunnsøkonomiske tap. Som vi allerede har vært inne på så vil foreldrene få nye, store kostnader. Samtidig vil det bli økte kostnader på mottakerskolen/barnehagen. Kommunale skyssutgifter økes betraktelig osv.

I de fleste kommunene utgjør lærerlønnen 85-90% av kostnadene med å drive skole. Dermed kan kommunen grovt sett kun spare penger på nedbemanning, altså oppsigelser. I dette tilfellet er det jo ikke snakk om nedbemanning, men en overflytting, jmf. Høringsgrunnlaget. Derfor mener vi at en evn. Besparelse ved nedleggelse av Lyngsdalen Oppvekstsenter ikke er i nærheten av de tallene vi er framlagt.

Vi stiller også spørsmål om det i det hele tatt er tatt hensyn til det miljømessige og de folkehelsemessige aspektene i regnestykket. Det er ikke å komme bort i fra at det både folkehelsemessig og miljømessig er en stor fordel å ha gangavstand til skolen. Og flere rapporter viser at skole og barnehage i nærmiljøet er viktig for at barna skal føle seg trygge og få en god psykisk helse.

Vi kan heller ikke komme utenom problemstillingen med Polfjelltunellen. Ingen av oss her på Furuflaten ønsker at våre små daglig skal fraktes gjennom den fæle tunellen, som er farlig både utenfor og innenfor. Hvordan kan dere mene at våre små skal være nødt til å bli satt i en situasjon hvor de, når det går ras og fjellet stenger, må bli isolert fra sine hjem og sine foreldre på ubestemt tid? Det vil være en dramatisk opplevelse og kan skape store traumer og usikkerhet. Både for barna og foreldre. 60% av barna ved Lyngsdalen Oppvekstsenter har foreldre som jobber i bedrifter her på Furuflaten, så det er en helt reell scenario.

Vi lurer på om dere politikere ser betydningen av å ha en befolkning i vekst på Furuflaten, om dere ser betydningen lokalsamfunnet Furuflaten har for bedriftene her på Furuflaten. Aktive samfunn krever aktive skoler. Furuflatene har ikke vært kravstore når det gjelder å forlange investeringer fra kommunen. Mye av det som er blitt gjort her, er gjort på dugnad. Det eneste kommunale tilbudet vi har er skolen og barnehagen. Vi vil heller ikke lengre høre noe mer om at sentrumsdelen av kommunen er med på «å subsidiere» skolen på Furuflaten.

Vi er et samfunn med 200 innbyggere som har bedrifter med 120 arbeidsplasser. For å opprettholde den «gullgruven» Furuflaten er for kommunen, både symbolsk og mht arbeidsplasser, må vi kunne forvente et minimum av kommunal velvilje og tilretteleggelse.

Lyngen kommune bør være stolt av Furuflaten og det vi har fått til her, og heller fremme tiltak som fører til vekst.

Det skulle bare mangle at vi i Lyngen kommune ikke skal ta oss råd til å ha en skole og barnehage her.

Med hilsen
FAU v/Lyngsdalen Oppvekstsenter

Mariann Meyer

**LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER,
9062 FURUFLATEN.**

Høringsuttalelse fra kollegiet på Lyngsdalen oppvekstsenter angående nedlegging og overflytting av barn/elever/personale ved Lyngsdalen oppvekstsenter.

I økonomiplanen 2015-2018 er tiltaket nedlegging og overflytting av barn/elever fra Lyngsdalen oppvekstsenter tatt inn som et tiltak for å få økonomisk balanse. Bakgrunnen for tiltaket er nedgangen i barnetallet i hele Lyngen kommune. I høringsdokumentet er det lagt inn en sum som forutsetning, denne summen ser ut til å være at besparelsen skal være det totale budsjettet for oppvekstsenteret. Hvis vi tolker dette rett, betyr det at barna fra Lyngsdalen oppvekstsenter ikke skal koste noe når de overføres Kavringen barnehage og Eidebakken skole uten å tilføre midler til disse enhetene, noe vi stiller oss undrende til. Vi kan imidlertid ikke si noe mer om de økonomiske aspektene før en reell økonomisk konsekvensanalyse av dette foreligger.

Når det gjelder barnetallet, som er lagt ved som det eneste grunnlagsmateriale i høringsdokumentet, vil vi påpeke at det alltid har vært svingninger i barnetallet på Furuflaten. I 2014 var det 25 elever. I år har vi 21 elever. Neste år har vi 19 elever. I 2006 hadde vi 20 elever. I 1991 var det 18 elever. Vi har unngått den store nedgangen i barnetall her på Furuflaten, og det mener vi i stor grad skyldes det at vi har et oppvekstsenter her som gjør at mange har flyttet tilbake til bygda. Vi vet at folk vurderer å flytte tilbake og at oppvekstsenterets eksistens er noe som veier tungt i deres avgjørelse. 66 prosent av ungene på skolen har foreldre som jobber i en av bedriftene her.

I utredningen fra slutten av september i år opereres det med et barnetall i barnehagen på 9. Disse barna utgjør 12 plasser. Utfra det vi vet i dag, i oktober, vil det starte to barn under tre år i barnehagen allerede på nyåret som følge av tilflytting til bygda. Dette utgjør 16 plasser.

Barnehagen har 18 plasser totalt. Det betyr at det bare er to ledige plasser eller ett barn under tre år fra full avdeling. Dette viser hvor fort ting kan svinge.

I den situasjonen Lyngen kommune er i nå, med nedgang i folketallet, er det viktig å ta vare på alt som kan stimulere til tilflytting av barnefamilier til kommunen vår, ikke gjøre tiltak som kan føre til en ytterligere befolkningsnedgang.

På vegne av kollegiet:

Eirin Larsen

Enhetsleder

Ann Kristin Eggen

Styrer barnehagen

Furuflaten Bygdeutvalg

Hovedveien 20

9062 Furuflaten

Lyngen kommune

9060 Lyngseidet

28.10.2015

Høring: Nedlegging og overflytting av barn/elever/personale ved Lyngsdalen oppvekstsenter.

Furuflaten Bygdeutvalg har mottatt Deres brev datert 29.09.2015. Sakens betydning og alvor har ført til at Bygdeutvalget har avholdt et meget godt besøkt bygdemøte. I tillegg har Furuflaten Bygdeutvalg, som består av samtlige lag og foreninger i Furuflaten, behandlet saken inkludert dette svarbrev.

Konklusjonen fra begge fora er helt entydige: Bygda går sterkt i mot at Lyngsdalen oppvekstsenter skal legges ned. Det ble i bygdemøtet gitt entydig svar på konkret spørsmål om dette.

Bygdeutvalget beklager befolkningsutviklingen i Lyngen kommune. Den er dramatisk negativ. Kommunens svar på denne utfordringen er å fortsette å legge ned skoler og helt nødvendig infrastruktur i Lyngens bygder. Dette er etter vår oppfatning feil politikk og tiltak: Hvis man ønsker flere innbygger, inkludert innflytting, er det vår oppfatning at viktig infrastruktur må opprettholdes og etableres i stedet for å legges ned.

Lyngen kommune har, sammen med Troms Fylkeskommune, nylig investert i utvidet industriområde på Furuflaten. Det burde tilsi styrking av alle deler av bygdas øvrige infrastruktur som skole, barnehage, tomter, vann, avløp, veier m.m.

Årsaken til lavt og temporært synkende barnetall (i kommunen så vel som på Furuflaten) er at Lyngen kommune ikke legger til rette for at folk skal kunne bosette seg her. På Furuflaten er ingen boligfelt eller nye tomter etablert. Ingen kommunal drivkraft kan spores i etablering av leilighetshus i bygda (jfr den motsatte politikk i nabokommunen Storfjord). I Grønnvollveien er det nedlagt byggeforbud inntil Lyngen kommune har etablert nytt veikryss. I tillegg har vannsituasjonen i bygda i mange år vært under en hver kritikk. Disse forhold har bidratt til at de som vil flytte hit etter hvert må gi opp. Vi har flere interesserte mulige nye innbyggere, men dessverre ikke hus eller tomter å tilby. Å true med nedleggelse av oppvekstsentret i en slik situasjon virker særdeles lite gjennomtenkt. Det samme må sies om å gjennomføre et slikt tiltak i Fylkets tetteste industristed med en totalomsetning på 2-300 mill kroner. Og nye bedrifter er på tur til Furuflaten. Det er klart at slike aktive samfunn krever aktive og identitetsskapende skoler.

Bygdeutvalget vil peke på de alvorlige konsekvensene av at Pollfjelltunnelen ikke forlenges mot Furuflaten. Situasjonen med rasfare og hyppig stengning om vinteren tilsier at nedleggelse av

Oppvekstsentret på Furufalten ikke kan gjennomføres som planlagt. Man kan da ikke mene at små unger skal måtte bli værende på feil side av tunnelen i forhold til hjem og foreldre?

En annen sak som gjør at det foreslåtte tiltak ikke kan være aktuelt nå, er at det, iflg våre informasjonen, for tiden ikke er plass til flere elever ved Eidebakken skole.

Når det gjelder brevets opplysninger om økonomi og mulige besparelser synes Lyngen kommune å fortsette sine meget spesielle kalkyler. Det er umulig å oppnå de nevnte besparelser uten at samtlige ved oppvekstsentret blir sagt opp. Det fører selvsagt til tapte skatteinntekter for kommunen, men det rimer heller ikke med overskriften i brevet: Der står det nemlig at de ansatte skal overføres! Hvis det er riktig er antydningene om besparelser for kommunen helt feilaktige.

Kommunen vil ved nedleggelse tape eiendomsskatt i og med at bygda da blir klassifisert ned fra 1 til 0,6. At Troms Fylkeskommune betaler skoleskyss betyr ikke at kostnadene ikke må dekkes av samfunnet. Et korrekt regnestykke i h.til overskriften vil således gi små besparelser for det offentlige ved en nedleggelse.

Planene om nedleggelse står i sterk kontrast til mulighetene vi har i Lyngen kommune. For første gang etter krigen er våre nordlige regioner i vekst. Lokalt har vi store muligheter på alle markedsområder. Det gjelder både vår industri, landbruk, fiskeri og tjenester. Innen turisme har Lyngen helt spesielle forutsetninger og muligheter. Vi anbefaler Lyngen kommune å delta på mulighetenes arena og legge til rette for slik deltagelse ved å bygge opp infrastrukturen.

Avslutningsvis vil Bygdeutvalget på vegne av bygda Furufalten gi uttrykk for frustrasjon over stadig tilbakevendende trusler om nedlegging av barnehage, skole, oppvekstsenter. I februar 2013 hadde Bygdeutvalget og Industriforumet møte med ledelsen i Lyngen kommune. Det ble gjort klart fra kommunens side at en aktiv industribygd må ha skole og barnehage. Så sent som i november 2013 vedtok formannskapet å frede Lyngsdalen oppvekstsenter. Det gikk et knapt år før langtidsbudsjettet igjen foreslo nedleggelse. Det kan synes som om Lyngen kommune ikke lengre har råd til å opprettholde industrisamfunnet Furufalten?

Med hilsen

Furufalten Bygdeutvalg

Aud Sørensen, leder

Aud Sørensen

for *Ernst Sommarseth*
Johannes Grønvoll
nestleder *FIL*

Sissel Stenberg
Sissel Stenberg

Odd Helge Lyngra

Stein Are Olsen
Stein Are Olsen

Turid Hausner
Turid Hausner

Laila Hamnvik

for *Ulf Skjerve*
Gunnar Grønvoll

Elsa Lill Lyngra
Elsa Lill Lyngra

Ulf Dalhaug
Ulf Dalhaug

Lyngen kommune
Oppvekst og kultur
9060 Lyngseidet

Høring: Nedleggelse og overflytting av barn/elever/personale ved Lyngsdalen oppvekstsenter

Utdanningsforbundet Lyngen vil i vår høringsuttalelse vektlegge områder som berører barnehagebarn og elever, organisering, kompetanse og samarbeid i personalgruppa. I tillegg vil vi si litt om konsekvenser for lokalmiljøet, næringsliv og bosetting.

Utdanningsforbundet Lyngen registrerer at Lyngen kommune ønsker å avvikle driften på Lyngsdalen oppvekstsenter. Utdanningsforbundet synes det er sterkt beklagelig at kommunen velger å starte denne prosessen igjen.

Furuflaten og Lyngsdalen oppvekstsenter har i en årrekke levd med varierende barnetall. At tallene nå er nede i en bølgedal, mener Utdanningsforbundet ikke er nok for å forsvare en nedleggelse. Erfaringene viser at Oppvekstsenteret også tidligere har hatt dårlige utsikter med hensyn til barnetall, men har da derimot opplevd et oppsving som f.eks. høsten 2014.

Denne variabelen i antall barn har gitt de ansatte en stor endringskompetanse og erfaring med å drive en pedagogisk institusjon på en god og kvalitativ måte til tross for disse utfordringene.

Utdanningsforbundet stiller seg også skeptisk til å sende barn, som kan være helt nede i femårsalderen, med skolebuss gjennom en tunnel som vinterstid er alt annet enn trygg grunnet periodevis skredfare. Ved evt. akutt stengning av tunnelen kan man i tillegg risikere at barnehagebarn helt ned i ett-årsalderen, ikke vil ha mulighet til å bli hentet av sine foreldre som kan være på «feil» side av tunnelen.

Praksis er også at når tunnelen er stengt, blir det funnet plass til ungdomsskoleelever og ansatte som ikke kommer seg til Eidebakken på Oppvekstsenteret, og elevene får et undervisningstilbud der. Ikke minst vil bygda ved en eventuell nedleggelse, miste et betydelig antall kvinnearbeidsplasser. Vi er også redde for at ei bygd uten barnehage og skoletilbud vil være mindre attraktiv for ev tilflytting, noe som også kan få konsekvenser for næringslivet i bygda.

Med vennlig hilsen

For Utdanningsforbundet Lyngen
Trude Bostad
-Lokallagsleder-

Bygdeutvalget for Oksvik skolekrets
v/Tone Iversen
Kvalvik
9060 Lyngseidet

28.10.2015

Lyngen kommune
v/Anette Holst
9060 Lyngseidet

SVAR PÅ HØRINGSUTTALSE ANG NEDLEGGELSE AV LYNGSDALEN SKOLE

Bygdeutvalget ser ingen konsekvenser som berører vårt geografiske område, verken positive eller negative.

Vi har derfor ingen bemerkninger til saken.

Med hilsen

Tone Iversen
Leder – Bygdeutvalget for Oksvik skolekrets

LYNGEN KOMMUNE

Kavringen barnehage

9060 LYGSEIDET

Telefon 400 28 633

E-post : Berit.Dyrstad.Larsen@lyngen.kommune.no

Lyngen kommune
Oppvekst- og kultursjef Anette Holst
9060 Lyngseidet

Mellomjord, 30.10.15.

Svar på høring: nedlegging og overflytting av barn/personale ved Lyngsdalen oppvekstsenter.

På personalmøtet 12.10.15 ble saken tatt opp til drøfting, og de ansatte kom frem til følgende uttalelse:

Kavringen barnehage er bygd med 3 avdelinger for barn i alderen 0-6 år. Barnehageåret 2015-2016 står en avdeling ubenyttet pga. lavt barnetall. Prognosene viser også at det for barnehageåret 2016-2017 kun vil være barn nok til å fylle to avdelinger.

Kavringen barnehage kan derfor av bygningsmessige hensyn ta i mot barnehagebarn og ansatte fra Lyngsdalen oppvekstsentr. Verken praktisk eller organisasjonsmessig ser vi grunner til at det ikke skal la seg gjennomføre.

Rent pedagogisk anser vi det som både berikende, interessant og utviklende for barna med mer aldershomogene barnegrupper. For personalet kan et større faglig miljø være en styrke og være kvalitetsutviklende.

I forhold til Lyngen kommunes totale antall barnehageplasser kan det i årene fremover bli for lite plasser i indre Lyngen dersom avdelinga i Lyngsdalen legges ned. Det vil dermed ikke være ledig kapasitet til søkere som kommer til Lyngen og søker etter hovedopptaket 1. mars.

Når det gjelder det logistikkmessig og konsekvenser for lokalmiljøet på Furufalten, er ikke vi de rette til å uttale oss om det.

Referent for personalet
ved Kavringen barnehage

Berit Dyrstad Larsen
styret

Til: Anette Holst

Fra: Astrid Ma Strøm

Referanse
2015/1472-20

Dato
27.10.2015

Høringsuttalelse fra Eidebakken skole vedrørende nedleggelse og overflytting av barn/ elever/ personale ved Lyngsdalen oppvekstsenter

Høringen er behandlet i lærerkollegiet, elevråd og FAU. Den er ikke behandlet i SUSMU, da det har vært valg til nytt kommunestyre og de politiske representantene som skal være medlem i SUSMU enda ikke var valgt.

Tilbakemeldingene fra lærerkollegiet er at de ønsker både elever, foresatte og ansatte velkommen til Eidebakken skole. Positive konsekvenser ved nedlegging av Lyngsdalen oppvekstsenter kan være at elevene får komme i større grupper og har større muligheter for å finne flere venner. Lærerkollegiet på Eidebakken skole er ganske stort og det har kompetanse i alle undervisningsfag i grunnskolen. En nedleggelse vil gi bedre økonomi, noe som vil komme alle elevene til gode.

Elevrådet behandlet høringen 15.10.15, de har følgende innspill:

Det som taler for nedlegging:

Bedre å vokse opp med flere rundt seg, lettere å finne venner

Det som taler mot nedlegging:

Bussen blir full, må ha en buss til.

Langt å reise med barnehagebarn

Lettere for elevene å gå til skolen

Lett å få hjelp i mindre klasser

Lettere å bli mobbet i store klasser

Nedlagt skole, hvor skal elevene være når tunellen er stengt?

FAU behandlet saken

011-2015/16 Høring: Nedleggelse og overflytting, Lyngsdalen Oppvekstsenter.
Konklusjon: FAU har ingen motforestillinger mot å ta imot elever fra Lyngsdalen
Oppvekstsenter. Vi ønsker både elever og foreldre hjertelig velkommen!

Rektor slutter seg til FAU og lærerkollegiet og ønsker elever, foresatte og ansatte velkommen til
Eidebakken skole.

Astrid Ma Strøm
Rektor

From: Nord-Lenangen Grendelag [mailto:nordlenangengrendelag@outlook.com]

Sent: Friday, October 30, 2015 4:07 PM

To: Post Lyngen <post@lyngen.kommune.no>

Subject: Rødtoppen barnehage

Nord-Lenangen grendelag har sett på saken angående Rødtoppen barnehage.

Vi vil gjerne ytre vår mening om at avdelingen MIDLERTIDIG legges ned, i påvente av utvikling og mulig flere arbeidsplasser.

Vi anser det som naturlig og et absolutt at pengene for drift, osv. forblir i ytre Lyngen, at de kan budsjetteres til annet hold hvor det er behov.

Også med tanke på økt trafikk til Sør-Lenangen avdelingen, vil vi gjenta oss selv i forhold til veilys og alles sikkerhet. Samtlige veilys og amatører i ytre Lyngen skal fikses og vedlikeholdes året rundt.

Med vennlig hilsen

Karina Mikkelsen

Leder Nord-Lenangen grendelag

Lyngen kommune Lenangen barnehage

Vedr. høring: Nedlegging av en avdeling Rødtoppen i Lenangen barnehage

Avdeling Rødtoppen er i økonomiplanen 2016-2019 foreslått nedlagt. Personalet i barnehagen foreslår å ikke legge ned avdeling Rødtoppen, men samlokalisere den slik at vi får utnyttet personalressursen best mulig, samt gi barna i barnehagen mulighet til å knytte flere vennskapsbånd.

Antall barn og plasser i de to avdelingene er pr d.d. til sammen 19,6 plasser. Det vil si at avdeling Solstua ikke kan ta imot barna fra avdeling Rødtoppen fordi de vi overstige 18 plasser som avdelingene er godkjent for. Bygget som avdeling Solstua er lokalisert i har mulighet for å organisere driften som to-avdelings barnehage. Personalet uttrykker at det er positivt at alle blir under samme tak.

Forskning viser at å skille de yngste barna fra de eldste vet vi har stor betydning på stressnivået hos små barn. Det har igjen betydning for barnas mulighet til lek og læring ut i fra hvert barns individuelle behov. En deling på to avdelinger vil også kunne ivareta SFO-elevenes behov for tilrettelegging.

Ved å organisere driften i to avdelinger vil man kunne organisere bemanningen til to tidligvakter og to seinvakter. Slik situasjonen er nå er det to vakter på jobb i avdeling Rødtoppen. De server ei 10 timers åpningstid, med mulighet for lokale tilpasninger. Det innebærer at begge ansatte er flere timer alene på vakt hver eneste dag. De ansatte har gitt uttrykk for at det går bra i det daglige, men hva dersom det skjer noen utforutsette hendelser? Det vil være en trygghet for personalet på begge avdelingene i forhold til kriseberedskap.

Vi har 10 timers åpningstid i avdeling Solstua. Daglig er det bare noen få barn som ikke er kommet til kl. 07.45 og samme antall barn er de eneste som er hentet inne kl. 16.15. De fleste barna i barnehagen oppholder seg i barnehagen 8-9 timer daglig. Så lang oppholdstid for barna krever tett samarbeid og god organisering for at hverdagen i barnehagen skal oppleves god for både barn og ansatte. 3 vakter er for lite til å kunne ivareta barnegruppa med dens forutsetninger slik vi kjenner rammene i dag.

For eksempel er det behov for flere enn tidligvakta på jobb i barnehagen på morgenen for å ta imot barn, lage frokost og hjelpe de som trenger hjelp ved frokostbordet. Noen vil kanskje ikke ha frokost/spist hjemme, kommer til barnehagen og ikke er i topp humør. Det er 13 barn med individuelle behov (15,6 plasser) som en person skal ivareta. Dersom vi er to på avdelinga fra kl. 8 for å ivareta overnevnte behov vil seinvakta være alene 2 timer på ettermiddagen (14.45-16.45) med 16 barn (15,6 plasser + SFO elever).

Ved fravær i avdeling Rødtoppen er det ikke mulig å holde barnehagen åpen uten å ta inn vikar. Dette vil få ringvirkninger for avdeling Solstua. Barnehagen drifter nøkternt og vurderer nøye bruken av vikar, noe som innebærer at barnehagen prøver å omplassere ansatte for å spare vikarbruk. Det

betyr at avdeling Solstua er færre ansatte på avdelingen med sine barn + SFO-elever og dermed endres arbeidssituasjonen vesentlig for de som er i Solstua.

Erfaringer barnehagen har gjort seg er at det svinger mye på kort tid på behov for barnehageplass. Dersom barnehagen organiseres slik at ved en nedlegging av avdeling Rødtoppen får full barnegruppe i avdeling Solstua, vil det blant annet føre til at barnehagen ikke kan tilby barnefamilier som ønsker å flytte til området tilbud om barnehageplass i vårt område. Lenangen skole vil heller ikke kunne legge SFO-tilbudet til barnehagen, men måtte tilby det ved Lenangen skole.

Ei samlokalisering av avdelingene vil barna mulighet for lek og samspill i ei større barnegruppe og det vil ikke merkes så godt for de dersom en venn er borte fra barnehagen en dag. Ei samlokalisering vil også gi personalet mulighet til tettere samarbeid mellom avdelingene og gi de ansatte et større faglig miljø. Avdelingene vil ved en samlokalisering bli mer «vi/oss» og ikke «vi/dere».

Personalet uttrykker bekymring for overtallighet og oppsigelse ved nedlegginga av avdeling Rødtoppen. Vi mener at det vil være mulig å unngå overtallighet ved å opprette/omgjøre en stilling til fastvikar stilling. Det er et stort behov for det i barnehagen, for slik situasjonen er i dag er det ikke mulig å ta ut avspaseringer i et langsiktig perspektiv. De vil også dekke barnehagens behov for å ta inn vikar når personalet skal avviklet ferie. Det er også behov for vikar for å kunne avvikle avdelingsmøter, pedagogmøter, HMS-gruppemøter o.l. Denne vil også kunne organiseres til å ivareta vikarbehov ved sykefravær (egenmeldinger/syke barn/sykemeldinger). En slik organisering vil skape mindre slitasje/belasting på personalet og dermed føre til en mulig nedgang i sykefraværet. En sammenslåing av avdelingene vil også føre til et endret behov for renholdspersonell.

Sammenslåing av avdelingene vil også endre arbeidssituasjonen til styrer. Hun vil være daglig til stede og tilgjengelig for alle. Samlokalisering vil også eliminere bort kjøring mellom avdelingene i arbeidstida og denne tiden vil kunne brukes direkte i barnehagen.

På bakgrunn av dette mener vi derfor at avdeling Rødtoppen ikke kan legges ned, men samlokalisere den med avdeling Solstua.

På vegne av personalet i Lenangen barnehage:

Angela Eriksen

Lyngen kommune
Oppvekst og kultur
9060 Lyngseidet

Høring: Nedlegging av en avdeling Rødtoppen i Lenangen barnehage

Utdanningsforbundet Lyngen vil i vår høringsuttalelse vektlegge områder som berører barnehagebarna, organisering og samarbeid i personalgruppa. I tillegg vil vi si litt om kompetanse og arbeidsmiljø.

Lenangen barnehage har to avdelinger med 18 plasser hver. Avdeling Rødtoppen er i økonomiplanen 2016-2019 foreslått nedlagt. Antall barn og plasser i de to avdelingene er pr d.d. til sammen 19,6 plasser. Det vil si at avdeling Solstua ikke kan ta imot barna fra avdeling Rødtoppen fordi de vi overstige 18 plasser som avdelingene er godkjent for. Vi mener derfor at avdeling Rødtoppen ikke kan legges ned, men for å lette samarbeidet mellom avdelingene vil vi foreslå å flytte avdeling Rødtoppen og samlokalisere den med avdeling Solstua.

Erfaringer barnehagen har gjort seg er at det svinger mye på behov for barnehageplass. På få måneder gikk avdeling Rødtoppen fra full barnegruppe med venteliste (mai 2014) til stor nedgang i barnetallet og ledige plasser (høst 2014). I samme periode hadde avdeling Solstua motsatte forutsetninger i barnetallet.

Dersom barnehagen har sprengt kapasitet og barnefamilier ikke flytter til området fordi det ikke er mulig å få barnehageplass mener Utdanningsforbundet Lyngen dette er beklagelig.

Slik situasjonen er nå er det to vakter på jobb i avdeling Rødtoppen. De server ei 10 timers åpningstid, med mulighet for lokale tilpasninger. Det innebærer at begge ansatte er flere timer alene på vakt hver eneste dag. De ansatte har gitt uttrykk for at det går bra i det daglige, men hva dersom det skjer noen utforutsette hendelser?

Det faglige miljøet er selvsagt begrenset når det er bare to personer som utgjør det, en pedagogisk leder og en assistent.

Ved fravær i avdeling Rødtoppen er det ikke mulig å holde barnehagen åpen uten å ta inn vikar. Dette vil få ringvirkninger for avdeling Solstua. Barnehagen drifter nøkternt og vurderer nøye bruken av vikar, noe som innebærer at barnehagen prøver å omplassere ansatte for å spare vikarbruk. Det betyr at avdeling Solstua er færre ansatte på avdelingen med sine barn + SFO-elever og dermed endres arbeidssituasjonen vesentlig for de som er i Solstua. Situasjonen i avdeling Solstua er at kjernetiden til barna i barnehagen er fra kl. 07.45-16.15. Det betyr at også i avdeling Solstua er hver av de 2 ansatte alene på vakt og skal ivareta/dekke barns primære og sekundære behov i (for barna) «sårbare tidspunkter» på dagen.

Ei **samløkalisering** av avdelingene vil barna mulighet for lek og samspill i ei større barnegruppe og det vil ikke merkes så godt for de dersom en venn er borte fra barnehagen en dag. Ei samløkalisering vil også gi personalet mulighet til tettere samarbeid mellom avdelingene og gi de ansatte et større faglig miljø. Avdelingene vil ved en samløkalisering bli mer «vi/oss» og ikke «vi/dere».

Utdanningsforbundet Lyngen mener at det vil være mulig å unngå overtallighet ved å opprette/omgjøre en stilling til fastvikar stilling. Det er et stort behov for det i barnehagen, for slik situasjonen er i dag er det ikke mulig å ta ut avspaseringer i et langsiktig perspektiv. De vil også dekke barnehagens behov for å ta inn vikar når personalet skal avvirket ferie. Det er også behov for

vikar for å kunne avvikle avdelingsmøter, pedagogmøter, HMS-gruppemøter o.l. Denne vil også kunne organiseres til å ivareta vikarbehov ved sykefravær (egenmeldinger/syke barn/sykemeldinger).

Sammenslåing av avdelingene vil også endre arbeidssituasjonen til styrer. Hun vil være daglig til stede og tilgjengelig for alle. Samlokalisering vil også eliminere bort kjøring mellom avdelingene i arbeidstida og denne tiden vil kunne brukes direkte i barnehagen.

Med vennlig hilsen

For Utdanningsforbundet Lyngen
Trude Bostad
-Lokallagsleder-

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
66/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Lovlighetskontroll Lyngenhallen drift AS

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift
- 2 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift
- 3 Særutskrift Kontrollutvalgssak 31/15- Lyngenhallen Drift
- 4 Brev fra FRP, Samhold Lyngen, H og Sp
- 5 Lovlighetsklagen oversendes kommunestyret for underinstansbehandling

Rådmannens innstilling

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

4 kommunestyrerepresentanter har framlagt anmodning om lovlighetskontroll av kommunestyrets behandling i sak 57/15.

Rådmannen viser til fylkesmannens brev datert 03.12.2015 og legger saken fram for kommunestyret.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Økonomiske konsekvenser

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Miljøkonsekvenser

Vurdering av alternativer og konsekvenser

K-Sekretariatet

Lyngen kommune v/ordføreren
9060 Lyngseidet

Deres ref:
Vår ref: 33/15/424.5.5/LM

Saksbehandler: Lill Martinsen
E-postadresse: lill@k-sek.no

Telefon:
77 78 83 43
99 24 27 93

Dato:
12.9.2015

KONTROLLUTVALGET I LYNGEN KOMMUNE

KONTROLLUTVALGSAK 31/15 – LYNGENHALLEN DRIFT

Kontrollutvalget har i møte 16.9.2015 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Innstilling:

Kontrollutvalget viser til sekretariatets redegjørelse og tar saken til orientering.

Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Behandling:

Medlem Rolf Magne Hansen meldte seg inhabil i behandling av saken og fratradte møte under behandling av saken.

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til sekretariatets redegjørelse og tar saken til orientering.

Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlagt følger kontrollutvalgssak 31/15 med vedlegg.

Med vennlig hilsen

Lill Martinsen
rådgiver

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Fossen 9144 SAMUELSBERG Tlf. 77 71 61 14	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune 9306 FINNSNES Tlf. 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920

K-Sekretariatet

Unntatt offentlighet jf forvaltningslovens § 13 nr 1.

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 31/2015	Møtedato: 16.9.2015	Saksbehandler: Audun Haugan

LYNGENHALLEN DRIFT AS

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget viser til sekretariatets redegjørelse og tar saken til orientering.

Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Redegjørelse fra Lyngenhallen Drift AS v/Johnny Hansen av 28. februar 2015.
2. Brev fra K-sekretariatet av 15. april 2015
3. E-post av 8. mai 2015 fra fra Lyngenhallen Drift AS v/Johnny Hansen med vedlegg

B: Utrykte vedlegg:

1. Sak 12/15 for kontrollutvalget.

Saksutredning:**1. INNLEDNING**

Kontrollutvalget behandlet under sak 12/15 spørsmål rundt Lyngenhallen Drift AS. Saken var tatt opp som følge av uro rundt selskapet Lyngenhallen Drift AS.

På bakgrunn av den uro som hadde vært, traff kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet om at følgende forhold undersøkes i selskapet Lyngenhallen Drift AS:

1. Er styremøter i Lyngenhallen Drift AS avholdt i henhold til aksjelovens regler, bl.a. i forhold til innkalling og møteform?

2. Har Lyngen/Karnes gjeld til Lyngenhallen Drift AS og hvordan er denne gjelden behandlet av selskapet?

3. Hvilke roller har styreleder og hvordan er disse rollene behandlet i forhold til reglene om habilitet og interessekonflikt?

4. Hva er bakgrunnen for avviklingen av selskapet og er beslutningen om å avvikle selskapet behandlet i samsvar med aksjelovens regler?

Kontrollutvalget anmoder også kommunestyret om å treffe følgende

vedtak:

Avvikling av selskapet Lyngenhallen Drift AS forventes til kontrollutvalgets undersøkelser er gjennomført.

Innsynsrett for kommunen i stiftelsen Lyngen frivillighetssentral hjemles i vedtektene.

Kontrollutvalget mottok allerede i angjeldende møte redegjørelse fra styreformann Hansen angående driften i selskapet, se vedlegg 1. Sekretariatet fant imidlertid grunn til å innhente noen nærmere opplysninger, herunder ble styreformann Hansen bedt om å kommentere de henvendelsene som hadde kommet angående selskapet, se vedlegg 2. Sekretariatet mottok utfyllende redegjørelse fra Lyngenhallen Drift AS i e-post av 8. mai, se vedlegg 3.

Sekretariatet skal innledningsvis få gjøre oppmerksom på at undersøkelsene ikke er noen gransking, eller full selskapskontroll i selskapet.

Kontrollutvalget bestilte begrensede undersøkelser rundt de forhold som hadde vært tatt opp i henvendelsen som hadde kommet til utvalget.

2. ER STYREMØTER I LYNGENHALLEN DRIFT AS AVHOLDT I HENHOLD TIL AKSJELOVENS REGLER, BL.A. I FORHOLD TIL INNKALLING OG MØTEFORM?

Denne del av undersøkelsen har sin bakgrunn i notatet/brevet fra de to styremedlemmene Sørensen og Robertsen, hvor de mener at det ikke er avholdt styremøter i selskapet, samt at

regnskapene ikke er behandlet av et samlet styre. De mener også det kun er avholdt ett styremøte per år, de siste år, samt at de har etterlyst hyppigere møter.

Det er opplyst og dokumentert referater fra følgende møter i selskapet de siste tre år:

Dato	Innkalling	Møteform
02.05.2012	pr. epost	Møte
05.12.2012	pr. epost	Møte
09.10.2013	pr. epost	Møte
05. og 06.09.2014 –	pr. telefon	Separate møter med medlemmer
04.11.2014	pr. telefon	Møte
20.01.2015	pr. epost	Møte

Aksjeloven oppstiller ikke krav om et bestemt antall styremøter i året, men styret må godkjenne regnskapene og årsberetningen i møte. Det er anbefalt at det avholdes fire møter i året, men dette er ikke et lovkrav. Anbefalingen har også sammenheng med at daglig leder kvartalsvis skal rapportere til styret, men Lyngenhallen Drift AS har ikke hatt daglig leder de siste år.

Utover at styret må avvikle styremøte til behandling av regnskap og årsberetning vil det langt på veg være opp til styreleders skjønn å bestemme behovet for møter ut fra hensynet til driften av selskapet. Visse saker skal imidlertid etter sin viktighet behandles av styret, men sekretariatet kan ikke se at dette har vært tema.

Siden det er opp til styreleders skjønn – ut fra hensynet til driften av selskapet – kan ikke sekretariatet kunne ha noen formening om styremøter burde vært avholdt hyppigere.

Dersom det enkelte styremedlem mener det avholdes for få møter, kan medlemmet kreve at «bestemte saker» behandles i møte og slikt sett fremtvinge hyppigere møter, se aksjelovens § 6-20.

Ut fra dokumentasjonen ba de to øvrige styremedlemmer om møte i brev/sms av 22.10.2014, øyensynlig på bakgrunn av beslutningen om å avvikle Lyngenhallen Drift AS. Det er fremlagt dokumentasjon på at denne anmodningen er etterkommet og at det er avholdt styremøte den 4.11.2015.

Det fremgår av aksjeloven § 6-19 bl.a. at:

(1) Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.

(2) Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.

Når det gjelder Lyngenhallen Drift AS har det vært avholdt møter, men regnskapet for 2013 ble behandlet i to separate møter den 5. og 6. september 2014. Det er imidlertid ikke krav om at regnskapene skal behandles i et samlet møte med alle til stede, men kan behandles på annen måte dersom styreleder finner det betryggende. Regnskapene må imidlertid underskrives av samtlige styremedlemmer.

Det fremgår av aksjeloven § 6-22 at styremøter skal «varsles» på «hensiktsmessig måte». Dette inkluderer e-post og telefon kan også anvendes.

Etter aksjelovens § 6-29 skal det føres styreprotokoll. Det sies her:

(1) Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Den skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 6-24.

(2) Er styrets beslutning ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot. Styremedlem og daglig leder som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

(3) Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. I så fall skal utskrift sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

Det er fremlagt «referat» fra samtlige styremøter. Det er ikke noe krav at nedtegnelsen fra møtet kalles en «protokoll». Et «referat» er greit, forutsatt at referatet inneholder de lovpålagte opplysningene. Det er ikke strenge krav til innholdet til en protokoll - eller referat – fra styremøter og sekretariatet kan ikke se at det hefter seg særlige innholdsmessige feil ved referatene.

Som det fremgår av siste ledd skal imidlertid styreprotokollene underskrives av samtlige styremedlemmer. Dette er ikke gjort, med unntak av protokollen fra møtet 4. 11.2014 og den fremlagte protokollen fra 1997. Det hefter seg derfor en feil i forhold til protokollføringen. Signatur på referat – eller protokoll – er imidlertid en ordensregel som skal skape klarhet og etterprøvbarehet. Mangler ved føring av protokoll har ikke betydning for gyldigheten av styrevedtak, utenom de rent bevismessige. Dersom det er på det rene at det forelå enighet mellom styremedlemmene om styrebeslutningen, kan manglende protokollasjon ikke føre til at et vedtak må settes til side. Det er opplyst at alle beslutninger i styret har vært enstemmige.

3. HAR LYNGEN/KARNES GJELD TIL LYNGENHALLEN DRIFT AS OG HVORDAN ER DENNE GJELDEN BEHANDLET AV SELSKAPET?

Styreformann Hansen har redegjort for gjelden på følgende måte:

«Det fremgår også av regnskapene at kundefordringene har vært høye i mange år. Dette gjelder fordringer på idrettslag, hvor Lyngen/Karnes Idrettslag har vært den største. I 2009 ble mye innbetalt. Senere har dette bygget seg opp igjen.

I 2014 er gjelda nedbetalt med kr 50.000. Det er nå inngått nedbetalingsavtale med kr 10.000 pr. måned.

Når idrettslagene har hatt betalingsproblemer har undertegnede purret pr. telefon, og mange ganger har det da blitt betalt. Det har hele tiden vært god dialog, og fordringene har vært akseptert. Ingen foreldelse. Selskapet er ikke påført tap.»

Det er fremlagt utskrift av regnskapene for perioden 1997-2014 som viser at utestående fordringer de 3 siste år har vært på omlag 350.000,-

Det er videre fremlagt e-post fra 4. september 2014 fra Lyngen Karnes, hvor Lyngen Karnes viser til gjentatte forespørsler fra Lyngenhallen Drift AS. Lyngen Karnes viser til en vanskelig finansiell situasjon som grunnlag for manglende innbetaling og hvor man foreslår en plan for nedbetaling av gjelden.

Det er videre fremlagt en saldoforespørsel/brev til Lyngen Karnes, som gir en oversikt over utestående fakturaer. Disse fakturaene strekker seg tilbake til 2007. Oversikten viser at idrettslaget per 31.12.2014 skyldte Lyngenhallen Drift AS totalt kroner 312.460,- per 31.12.2014. Det er videre fremlagt brev av 20.04.2015 hvor Lyngen Karnes erkjenner gjelden og hvor man tar sikte på å betale kroner 10.000,- per måned fremover.

En del av gjelden er av eldre dato, og om man skulle ha foretatt en mer «hardhendt» inndrivelse, kan sekretariatet vanskelig ha noen formening om. Ut fra styreleders redegjørelse og den fremlagte dokumentasjonen, synes imidlertid gjelden til Lyngen Karnes å ha blitt fulgt opp på adekvat måte og styreleder opplyser at ingen del av gjelden er foreldet.

Sekretariatet skal for ordens skyld bemerke at det løper stadig nye foreldelsesfrister dersom skyldneren «overfor fordringshaveren uttrykkelig eller ved sin handlemåte erkjenner forpliktelsen, så som ved løfte om betaling eller ved å betale rente», jf foreldelsesloven §14. Det er altså ikke slik at fordringer eldre enn 3 år «automatisk» er foreldet, noe som hyppig misforstås.

De øvrige styremedlemmene hadde i brev av 22.10.2014 innsigelser til at regnskapet hadde blitt behandlet på kort varsel, samt at de mente at de ikke var blitt orientert om selskapets økonomiske stilling og de ville ha innsyn i detaljregnskapet, herunder gjelden til Lyngen Karnes. Det er fremlagt referat fra styremøte den 4.11. 2014 hvor de forhold som ble etterlyst er gjennomgått. De innvendinger man hadde til regnskapene m.v. synes således å ha vært drøftet av det samlede styre.

4. HVILKE ROLLER HAR STYRELEDER OG HVORDAN ER DISSE ROLLENE BEHANDLET I FORHOLD TIL REGLENE OM HABILITET OG INTERESSEKONFLIKT?

Det foreligger to forhold som har vært fremme: Styreleder driver et regnskapskontor som fører regnskapene for Lyngenhallen Drift AS, samt at styreleder er engasjert i hovedstyret i Lyngen Karnes.

Styreleder har redegjort for dette på følgende måte:

I selskapets styremøte den 21.08.1997 ble det besluttet at JH-Regnskap AS gis oppdraget med å føre regnskap m.m. for selskapet. Dette selskapet eies av meg og min familie, med meg som daglig leder. Jeg fratradte selvsagt under denne behandlingen. Forholdet med JH-Regnskap AS som regnskapsfører for selskapet og undertegnede som styreleder har vært diskutert på selskapets generalforsamling flere ganger. Eierne har hatt full tillit til denne ordningen.

Regnskapsoppdraget har gått ut på løpende føring av regnskap, fakturering (med fakturagrunnlag fra vaktmester), månedlig lønnskjøring med terminoppgaver 2-månedlig og lønns- og trekkoppgaver årlig, løpende betaling av regninger, utarbeidelse av ligningspapirer og regnskap m/styreberetning og noter, samt innsending til Skatteetaten og Regnskaps-registeret Brønnøysund.

Min rolle i Lyngen/Karnes IL (LK) er at jeg er valgt som styremedlem i hovedstyret. Saker som har med LK (som kunde) har vært profesjonelt behandlet i Lyngenhallen Drift AS. Idrettslagene i Lyngen har vært purret pr. telefon, når man har vært på etterskudd med betaling, slik har det også vært med LK. I styret har utestående fordringer årlig vært behandlet i forbindelse med årsregnskapet. Det har aldri vært tema at noen fordringer har vært foreldet, eller at noe skulle ettergis. Som mangeårig medlem av styret i LK har jeg vært kjent med at ledelsen i LK har vært opptatt av å finne løsninger på gjelda til Lyngenhallen Drift AS. Senest på LKs årsmøte våren 2014 ble det diskutert i oppta banklån for å betale denne gjelda.

Aksjeloven har bestemmelser om inhabilitet i §6-2 som lyder:

§ 6-27. Inhabilitet

- (1) Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for daglig leder.*
- (2) Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.*

Det er som utgangspunkte det enkelte styremedlem som må vurdere sin habilitet.

Kjernen i inhabilitetsbestemmelsen er at styremedlemmet eller daglig leder ikke skal delta i saksbehandling eller avgjørelse av saker hvor vedkommende er selskapets motpart (avtale eller tvist) i de tilfeller må vedkommende anse å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse slik at det foreligger inhabilitet. Bestemmelsen har imidlertid også et videre virkeområde og omfatter også de tilfellene hvor vedkommende for øvrig må anses å ha en interesse på tvers av selskapets. I de situasjoner vil det bero på om det foreligger en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.

Forholdet til regnskapførsel.

Det fremgår av dokumentene at Hansen fratradte ved beslutningen om å engasjere JH Regnskap AS og det er opplyst at senere fakturaer er attestert av de øvrige styremedlemmene.

Dette er i samsvar med bestemmelsene.

Forholdet til Lyngen Karnes

I forhold til Lyngen Karnes vil vurderingen være om Hansen kan sies å ha en «fremtredende personlig ... særinteresse» i sakene som berørte Lyngen Karnes.

Sekretariatet finner ikke grunn til å drøfte dette i detalj, da det kreves at man skal ha en «fremtredende» personlig særinteresse i saken. Etter sekretariatets syn kan det forhold at man er sportsinteressert og medlem av hovedstyret i Lyngen Karnes ikke sies å utgjøre en slik «fremtredende», personlig særinteresse. Interessen synes avledet og noe perifer. Gjelden til

Lyngen Karnes har også vært gjenstand for drøftinger i et samlet styre, sist gang i møte 4.11.2015.

5. HVA ER BAKGRUNNEN FOR AVVIKLINGEN AV SELSKAPET OG ER BESLUTNINGEN OM Å AVVIKLE SELSKAPET BEHANDLET I SAMSVAR MED AKSJELOVENS REGLER?

Det fremgår av redegjørelsen at avviklingen av Lyngenhallen Drift AS ble besluttet på selskapets generalforsamling den 05.09.2014 etter benkeforslag fra ordfører Sølvi Jensen. Bakgrunnen for at selskapet ble besluttet avviklet synes å være at kommunen – som eier - anså det mer formålstjenlig å legge driften av hallen inn under en stiftelse.

Beslutningen om å avvikle selskapet er ikke begrunnet i selve måten selskapet er drevet på.

Etter aksjeloven §16-1 treffes beslutning om å oppløse selskapet av generalforsamlingen og *ikke* av styret. Det er altså generalforsamlingen som er enekompetent til å fatte slik beslutning. Beslutningen om å oppløse selskapet var derfor truffet av rett organ.

Det er styret som forbereder saker for generalforsamlingen og spørsmålet om å oppløse selskapet var ikke saksforberedt av styret. Ryddighet tilsier at spørsmålet om å oppløse saksforberedes av styret, men dette er imidlertid ikke noe formelt vilkår for at generalforsamlingen kan treffe vedtak om oppløsning. Det opprinnelige vedtaket synes derfor i samsvar med aksjelovens regler.

Styret har uansett i ettertid behandlet spørsmålet i møte 4.11.2014 og 5. 1.2015 og spørsmålet om oppløsning er i alle tilfelle styrebehandlet.

6. OPPSUMMERING

Sekretariatet har gjennomgått den informasjonen fra Lyngenhallen Drift AS. Referatene (protokollene) er ikke underskrevet i alle tilfeller, noe som ikke er i samsvar med reglene. Førings av protokoll er imidlertid en ordensregel som skal skape klarhet og etterprøvbarhet. Mangler ved førings av protokoll har ikke betydning for gyldigheten av styrevedtak, utenom det rent bevismessige.

Ut over dette kan sekretariatet ikke se at det hefter seg særlige feil ved styrebehandlingene i Lyngenhallen Drift AS.

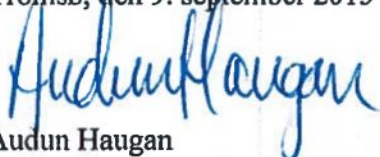
Det har vært reist visse innvendinger til antallet møter, men det tilligger langt på veg styreleders skjønn å avgjøre hvor mange møter som er nødvendig ut fra selskapets drift. De forhold som har vært tatt opp som nødvendige å styrebehandle, synes i alle tilfelle å ha blitt behandlet i møter 4.11.2014 og 5.01.2015.

Når det gjelder gjelden til Lyngen/Karnes er det fremlagt oversikt over gjelden og denne synes å ha blitt fulgt opp på adekvat måte ovenfor idrettslaget. Det er opplyst at gjelden ikke er foreldet og Lyngen/Karnes har også erkjent gjelden.

Sekretariatet kan ikke se at det er grunn til å konstatere inhabilitet, verken hva angår engasjementet av regnskapstjenester eller ved sakene som omhandlet Lyngen /Karnes.

Selskapet ble besluttet oppløst av generalforsamlingen, som er kompetent organ. Kompetansen til å beslutte oppløsning tilligger ikke styret. Ryddighet tilsier imidlertid at saken burde vært forelagt styret, før beslutning ble truffet. Saken er i alle tilfelle i ettertid blitt behandlet av styret og styrets syn er forelagt generalforsamlingen.

Tromsø, den 9. september 2015

Audun Haugan
rådgiver

LYNGENHALLEN DRIFT

Orientering om Lyngenhallen Drift AS – februar 2015

1. LYNGENHALLENS TILBLIVELSE

Lyngenhallen ble ferdigstillet høsten 1996.

Hallen var en del av Hall i nord prosjektet, som sto bak bygging av 10 slike haller i Nord-Norge, med særdeles gunstig finansiering – spillemidler, egen bevilgning fra Stortinget og gunstige byggekostnader (10 haller).

Lyngen vant kampen om den hallen som skulle bygges i Nord-Troms, bl.a. takket være stor strategisk innsats fra idretten i Lyngen inkl. undertegnede.

Undertegnede ble valgt som leder av byggekomiteen for byggingen av hallen. Prosjektet ble vellykket – byggekostnader ca. kr 19 mill – ingen kostnadsoverskridelser. Lyngen kommunes andel ble på kr 6,6 mill.

2. ETABLERINGEN AV LYNGENHALLEN DRIFT AS

Lyngen kommune bestemte seg for å flytte drift av Lyngenhallen i eget heleid kommunalt aksjeselskap.

Lyngenhallen Drift AS var i drift fra 01.07.1997 - aksjekapital kr 100.000.

Undertegnede ble valgt som styreleder, og har vært styreleder i alle år.

3. LOVER – KONTROLL – TILSYN

Lyngenhallen Drift AS drives etter aksjeloven.

Selskapet har egen revisor som kontrollerer virksomheten årlig.

Øverste organ er generalforsamlingen, som årlig behandler regnskap m/noter og styreberetning, samt revisors beretning.

4. SELSKAPETS ORGANISERING

Generalforsamling:

Selskapets generalforsamling er Lyngen formannskap.

Generalforsamlingen har behandlet alle årsregnskaper uten noen merknader.

Styre:

Selskapet har eget styre, som de siste årene har bestått av:

Styreleder Johnny Hansen

Styremedlem Irene Sørensen

Styremedlem Kjell Ivar Robertsen

Hele styret har vært valgt hvert år på generalforsamlingen.

Godtgjørelse til styret har de siste årene vært på kr 20.000 til leder og kr 5.000 til styremedlemmer + møtegodtgjørelse på kr 750 pr. møte.

Styremøter:

Det har de siste 3 årene vært avholdt følgende styremøter:

02.05.2012 – innkalt av undertegned pr. epost

05.12.2012 – innkalt av undertegnede pr. epost

09.10.2013 – innkalt av undertegnede pr. epost

05. og 06.09.2014 – separate møter med styremedl. innkalt av undertegnede pr. telefon

04.11.2014 – innkalt av undertegnede pr. telefon

20.01.2015 – innkalt av undertegnede på epost

Det fins selvsagt referater fra alle disse møtene.

I styret har det alltid vært gjort enstemmige vedtak.

Det har aldri vært fremmet mistillitsforslag, verken i styret eller i/til generalforsamlingen.

Daglig ledelse:

De første driftsårene (1997-2001) hadde selskapet daglig leder med administrativt ansvar.

De andre årene har det vært ansatt vaktmester med ansvar for vaktmesteroppgaver, oppfølging av leietakere, utarbeidelse av fakturagrunnlag.

Vaktmester Kjell Gunnar Mackay hadde i 2014 ei årslønn på ca. kr 100.000.

Daglig administrativ oppfølging har vært utført av undertegnede, uten lønn eller godtgjørelse.

Regnskap:

I selskapets styremøte den 21.08.1997 ble det besluttet at JH-Regnskap AS gis oppdraget med å føre regnskap m.m. for selskapet. Dette selskapet eies av meg og min familie, med meg som daglig leder. Jeg fratradte selvsagt under denne behandlingen.

Forholdet med JH-Regnskap AS som regnskapsfører for selskapet og undertegnede som styreleder har vært diskutert på selskapets generalforsamling flere ganger.

Elerne har hatt full tillit til denne ordningen.

Regnskapsoppdraget har gått ut på løpende føring av regnskap, fakturering (med fakturagrunnlag fra vaktmester), månedlig lønnskjøring med terminoppgaver 2-månedlig og lønns- og trekkoppgaver årlig, løpende betaling av regninger, utarbeidelse av lgningspapirer og regnskap m/styreberetning og noter, samt innsending til Skatteetaten og Regnskapsregisteret Brønnøysund.

Samlet honorar for 2013 var på kr 32.800 + moms.

Faktura er attestert at de to styremedlemmene.

Revisor:

Revisor for selskapet har de siste årene vært Lyngen Revisjon AS, v/statsautorisert revisor Jan Einar Sætre.

Alle selskapets regnskaper er revidert, og det er utstedt rene revisjonsberetninger (dvs. revisjonsberetninger uten noen anmerkninger).

5. ØKONOMI

Lyngen kommune har fra 1997 betalt en årlig leie for skolebruken av Lyngnehallen på kr 240.000 pr. år. Fra 2013 har kommunen i tillegg betalt kr 120.000 i leie, slik at kommunens lag/foreninger kan bruke Lyngnehallen gratis.

De første årene (1997-2001) da man hadde daglig administrativ leder, var drifta marginal, med høye kostnader og små underskudd. De øvrige årene, hvor undertegnede har administrert, er det blitt overskudd, med unntak av 2009/2010 hvor man også hadde inne en adm. daglig leder i delstilling.

Pr. 31.12.2013 hadde man en opptjent egenkapital på ca. kr 304.000 (samlet overskudd alle år).

Selskapets økonomi har i alle år vært under god kontroll, og gått rimelig på skinner. Driftsinntekter og driftskostnader har vært rimelig like i alle år.

Det er avklart med Skatteetaten at selskapet ikke er skattepliktig (skattefri institusjon). Derfor har selskapet aldri betalt skatt.

Kundefordringer – Lyngen/Karnes Idrettslag:

Det fremgår også av regnskapene at kundefordringene har vært høye i mange år. Dette gjelder fordringer på idrettslag, hvor Lyngen/Karnes Idrettslag har vært den største.

I 2009 ble mye innbetalt. Senere har dette bygget seg opp igjen.

I 2014 er gjelda nedbetalt med kr 50.000. Det er nå inngått nedbetalingsavtale med kr 10.000 pr. måned.

Når idrettslagene har hatt betalingsproblemer har undertegnede purret pr. telefon, og mange ganger har det da blitt betalt.

Det har hele tiden vært god dialog, og fordringene har vært akseptert. Ingen foreldelse.

Selskapet er ikke påført tap.

Se vedlagte oppstilling over alle regnskaper fra 1997-2014.

Det er lagt opp til at årsregnskap 2014 skal være selskapets avviklingsregnskap.

6. AVVIKLING AV LYNGENHALLEN DRIFT AS

På generalforsamling i Lyngnehallen Drift AS den 05.09.2014 fremmet ordfører Sølvi Jensen følgende forslag, som ble enstemmig vedtatt:

«Lyngnehallen Drift AS oppløses fra 01.01.2015. Styret bør sørge for avvikling.

Videre drift/organisering av Lyngnehallen drøftes mellom styret og Lyngen kommune innen 01.01.2015.»

Det er ikke styreleder som har fremmet dette forslaget. Det var derfor umulig for styret å behandle denne saken før generalforsamlingen.

Styret har diskutert denne saken i styremøte 04.11.2014 og 20.01.2015.

Etter dette har Irene Sørensen og Kjell Ivar Robertsen trukket seg fra styret.

7. VIDERE DRIFT AV LYNGENHALLEN

Undertegnede har deltatt i flere møter med administrasjon og ordfører i Lyngen kommune, hvor videre drift av Lyngenhallen har vært diskutert.

Administrasjonen ønsker å involvere stiftelsen Lyngen Frivilligsentral i videre drift.

Dette er ikke spilt inn av Lyngenhallen Drift AS.

Lyngen kommune har pr. 01.01.2015 overtatt alle økonomiske forpliktelser til Lyngenhallen Drift AS. Dette gjelder også ansettelsesforholdet til Kjell Gunnar Mackay.

8. ROLLER OG HABILITET

I et lite lokalsamfunn, slik som her i Lyngen, opplever vi ofte at personer har flere roller.

Dette gjelder også for meg: jeg driver egen virksomhet (regnskapskontor med 3 ansatte), har vært aktiv i idretten i hele mitt liv, er aktiv politiker (hvor jeg av og til får tildelt nye roller), er styreleder i Lyngenhallen Drift AS og deltar også i flere andre styrer.

Jeg mener selv at jeg er nøye med å skille mine roller, og melder meg innhabil når dette er nødvendig..

9. SLUTTORD

Lyngenhallen har alltid vært mitt «hjertebarn», hvor jeg har lagt ned mye gratis innsats i at dette skal være en flott arena for barn og unge i Lyngen.. Det har vi lykket med.

Det har vært god økonomisk kontroll i Lyngenhallen Drift AS.

Selskapets revisor har aldri hatt noen merknader.

Generalforsamlingen (Lyngen formannskap) har aldri hatt noen merknader til regnskap og drift. Tvert imot har det vanket «klapp på skuldrene».

Avtale JH-Regnskap AS, som selskapets regnskapsfører, er formelt inngått av styret.

Generalforsamlingen har også diskutert dette uten forslag til endringer.

Fordringen på Lyngen/Karnes IL har vært åpent diskutert i siste generalforsamling.

Lyngenhallen Drift AS er aldri blitt påført tap på fordringer på Lyngen/Karnes IL.

Kort sagt:

Jeg har gjort mitt beste som styreleder for selskapet Lyngenhallen Drift AS. Jeg har aldri fått noen signaler om at noe har vært galt. Heller ikke har det vært reist spørsmål om bytte av styreleder.

Den «heksejakten» som nå foregår føles både sår og urettferdig. Hvilke motiver som ligger bak kan man bare spekulere i.

Lyngseidet, februar 2015

Johnny Hansen

2

K-Sekretariatet

Lyngenhallen Drift AS
v/Johnny Hansen

Deres ref.:	Saksbeh.:	Audun Haugan	Telefon:	Dato:	
Vår ref.:	11/15/424.10.6/AH	E-postadr.:	audun@k-sck.no	77 78 80 43	15.4.2015
			91 69 18 42		

KONTROLLUTVALGET LYNGEN KOMMUNE – UNDERSØKELSER I LYNGENHALLEN DRIFT AS

Vi viser til tidligere møte i kontrollutvalget i Lyngen kommune, hvor også De møtte og redegjorde for saken. Vi beklager at det har tatt tid å komme tilbake til saken.

Kontrollutvalget traff i møtet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget ber sekretariatet om at følgende forhold undersøkes i selskapet Lyngenhallen Drift AS:

- 1. Er styremøter i Lyngenhallen Drift AS avholdt i henhold til aksjelovens regler, bl.a. i forhold til innkalling og møteform?*
- 2. Har Lyngen/Karnes gjeld til Lyngenhallen Drift AS og hvordan er denne gjelden behandlet av selskapet?*
- 3. Hvilke roller har styreleder og hvordan er disse rollene behandlet i forhold til reglene om habilitet og interessekonflikt?*
- 4. Hva er bakgrunnen for utviklingen av selskapet og er beslutningen om å avvikle selskapet behandlet i samsvar med aksjelovens regler?»*

Vi har mottatt Deres redegjørelse i notat fra februar 2015, men har behov for noen ytterligere opplysninger:

- Kopi av innkallinger og møtereferater fra styremøtene de tre siste år (fra de møtene De har opplistet).
- Oversikt over gjeld som Lyngen/Karnes har til Lyngenhallen Drift AS og kopi av avtaler, eller referater fra møter hvor gjelden har blitt behandlet.
- Hvilke rolle har du i Lyngen/Karnes? Hvordan er saker som omhandler Lyngen/Karnes behandlet i Lyngenhallen Drift AS?

Vi vedlegger også to skriv som vi har mottatt i forbindelse med driften i Lyngenhallen Drift AS for eventuelle kommentarer.

Vi ber om svar snarest mulig og senest innen 1. mai 2015.

Postadresse:	Hovedkontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Organisasjonsnr.:
K-Sekretariatet IKS	Fylkeshuset	Postmottak	Fossen	c/o Lenvik kommune	988 064 920
Postboks 6600	Strandvn. 13, TROMSØ	9179 HARSTAD	9144 SAMUELSBERG	9306 FINNSNES	
9296 TROMSØ	Tlf. 77 78 80 43	Tlf. 77 02 61 66	Tlf. 77 71 61 14	Tlf. 77 87 10 65	

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Audun Haugan', written in a cursive style.

Audun Haugan
rådgiver

Til: Kontrollutvalgets leder, Lyngen kommune

Fra: Uno Nesvik, privatperson og forhenværende styremedlem Lyngen/Karnes

Ad: Lyngenhallen Drift

K-Sekretariatet: J.N.
J.nr. 4211/15 3/15
Dato 27.1.15 Saksnr. LM
Arkiv 4211.60/10.6

Undertegnede har registrert at kontrollutvalget har saken til vurdering, og vil i den forbindelse komme med noen innspill til utvalgets oppfølging av saken.

Innledningsvis antar jeg at grunnlaget for saken er basert på opplysninger knyttet til selskapets drift etter aksjelov og selskapslov, og at disse opplysninger i hovedsak er kommet fra styrerepresentanter. Deretter har utvalget bedt om en juridisk vurdering av disse innspill.

Når kontrollutvalget straks skal ta stilling til saken, mener jeg det er en rekke andre momenter som må hensyntas i den beslutning utvalget treffer, og som i større grad belyser det bakenforliggende tema.

Til grunn for det arbeid som kontrollutvalget skal gjøre, er etter min oppfatning det viktigste at utvalget sikrer at befolkningen i Lyngen kommune har tillit til administrativ og politisk beslutningsnivå. Dersom en sak når et slikt nivå at det er grunn til å reise spørsmål ved beslutninger og avgjørelser som er tatt i et kommunalt selskap, så er det kontrollutvalgets plikt å påse at alle sider belyses med de midler som er til rådighet. Herunder kommer virkemidler som forvaltningsrevisjon, revisjon av regnskap og selskapskontroll.

Spørsmålene som reises er direkte i tilknytning til de utestående fordringer på over kr. 300 000 til Lyngen/Karnes.

1. Lyngenhallen Drift AS har så vidt jeg vet ikke vært underlagt selskapskontroll siden oppstart.

Styreleder i Lyngenhallen Drift AS har et eget privat firma som har ført regnskap for det kommunale selskapet. På samme tid har personen også innehatt styreleder verv (eller øvrig styreverv) i Lyngen/Karnes Idrettslag.

Dette har pågått i lang tid, uten at noen har stilt spørsmål eller eksternt fått kontrollert driften.

Bare på dette selvstendige grunnlaget bør det nå omsider knyttes selskapskontroll til Lyngenhallen Drift A/S.

2. Har det foregått en interessekonflikt mellom Lyngenhallen Drift A/S og Lyngen/Karnes IL?

Undertegnede spørsmål er om – og i så fall hvorfor – Lyngen/Karnes IL har hatt en akkumulert gjeld til Lyngenhallen Drift A/S, hvor man i en lang periode ikke har betalt sine fordringer, og/eller at det ikke har vært sendt ut fakturaer/purringer.

Når undertegnede trådte inn i styret for Lyngen/Karnes IL, så reiste jeg spørsmål om den gjeld som var knyttet til Lyngenhallen Drift AS. På styremøte i september 2014 ble denne opplyst å være på langt over 300 000 kr.

I den forbindelse krevde jeg å få innsyn i de dokumenter som lå til grunn for denne gjelden, herunder dokumenterte skriftlige purringer ihht inndriving av pengekrav etter inkassolovgivning.

Dette fordi det var et ankepunkt hvorvidt det forelå foreldede krav som ikke var korrekt purret. Slike krav er som kjent normalt foreldet, hvis de ikke foreligger skriftlig dokumentert.

Johnny Hansen ble da svært oppbrakt, og påsto at alt var i skjønneste orden, og kunne ikke skjønne hvorfor jeg stilte slike spørsmål. Jeg fastholdt mitt krav om innsyn, og at jeg ville tre ut av styret dersom dette ikke ble imøtekommet.

På styremøte i januar 2015 ble det fastsatt en betalingsplan for gjelden til Lyngenhallen Drift A/S. Det var da fortsatt ikke fremlagt noe skriftlig dokumentasjon til styremedlemmene.

Lyngenhallens leder, som fortsatt er medlem i styret, har vært svært pågående for å få denne avtalen sluttet – etter mitt syn for å forsøke å få saken avsluttet før kontrollutvalget beslutter gransking.

Som et resultat av stemmegivningen i styremøtet har jeg trukket meg fra styret, da jeg ikke – på vegne av medlemmene i L/K – kan stå inne for den avtale som nå er sluttet.

Min oppfatning er at en nedbetalingsavtale er gjort utelukkende for at det ikke skal stilles spørsmålstegn med Lyngenhallens forhold til Lyngen/Karnes IL, med den negative publisitet det kan medføre.

Etter mitt syn er det derimot en objektiv sterk grunn til gransking av Lyngenhallen Drift A/S sitt regnskap, fakturagrunnlag, purringer osv til Lyngen/Karnes IL, basert på den interessekonflikt og habilitetsproblematikk som er knyttet til Lyngenhallens styreleder.

Et eksempel kan i denne forbindelse nevnes: En gjennomgang av L/Ks regnskap for 2012 viste en kvittering for et a-kontobeløp på 40 000 kr til Lyngenhallen Drift AS. Det fremgikk ikke av regnskapet noen faktura knyttet til dette.

Min undring er da om det i svært lang tid har vært en stor kredittpost til Lyngen/Karnes IL, som verken eiere eller styret har vært klar over?

Dette underbygges av at regnskapet til Lyngnehallen Drift A/S viser et utestående fordringer på over kr. 300 000 hvert eneste år de siste 3-4 årene.

Spørsmålet er da om det er den samme gjeld som har vært utestående hele tiden, og at den bare har forrentet seg? I såfall, hvorfor er ikke beløp nedskrevet i selskapets regnskap, slik det normalt skal/bør gjøres? Foreligger det i selskapets papirer fakturaer og purringer knyttet til dette?

Det kan ikke være vanskelig å finne timegrunnet, fakturaer og purringer for hvert enkelt driftsår i selskapet og derav se om det har vært gode regnskapsrutiner og oversikt.

Dersom situasjonen ikke er slik, så må man i første omgang se på hvordan man kan unngå en lignende situasjon i fremtiden, og deretter vurdere andre tiltak.

Og, hvis forholdene derimot er uoversiktlig, hvor og når oppsto de første kredittforholdene? Snakker vi om gjeld opparbeidet fra midten av 2000-tallet?

Hvem har videre vært klar over kreditten til L/K og gitt tilsagn til at slik kreditt kan ytes?

Ved forespørsel til styremedlem Kjell Ivar Robertsen har jeg fått til svar at han ikke var klar over at L/K hadde en slik gjeld. Det samme svar har jeg fått ved forespørsel til formannskapsmedlem Pus Olsen, som sitter i generalforsamlingen til Lyngnehallen Drift A/S. Gjelden har heller ikke tidligere vært kjent internt i L/K.

Spørsmålet er da videre hvordan dette kan ha pågått uten at noen har hatt kjennskap til forholdet?

Jeg mener ut fra dette at det kan foreligge en interessekonflikt mellom Lyngnehallen Drift A/S og Lyngen/Karnes IL, hvor leder i begge selskaper har vært samme person og som også har stått for regnskapsføringen.

Hvilke fordeler/ulempes dette har medført er det på dags dato ingen som vet. Og man får heller ikke frem noe uten at man har satt seg inn i saken.

Selskapet bør således av hensyn til alle involverte parter granskes, for å utelukke at det har skjedd kritikkverdige forhold.

3. Hva skjer med Lyngnehallen Drift A/S fremover?

Undertegnede undrer seg over at kontrollutvalget har utelatt å være rådgivende ovenfor politikere og administrasjon.

Så lenge kontrollutvalget har saken til vurdering, burde det vært gitt et klart signal om at skjebnen til Lyngenhallen skulle bero til ting var avklart.

Når kontrollutvalget har mottatt en sak som omhandler styreleders rolle i selskapet, så er det svært uheldig at personen ufortrødent har fått jobbe videre med avvikling og lukking av poster.

Det er videre nylig kommet til min opplysning at Lyngenhallen nå skal legges inn under Frivilligsentralen, en nyoppstartet stiftelse.

I den forbindelse stiller jeg spørsmålet om kontrollutvalget er vaksom nok til å se at stiftelsesformen medfører at kommunens kontrollutvalg vil ha en svært begrenset mulighet til føre kontroll med en slik selskapsform.

4. Jeg informerer videre at jeg anser kontrollutvalgsmedlem Rolf Magne Hansen som inhabil i saken.

Dette med bakgrunn i at han har deltatt og diskutert saken mellom L/K og Lyngenhallen Drift A/S, i egenskap av styremedlem i L/K det siste halve året. Han har der videre påpekt at han har sett at det kan komme uheldig ut for idrettslaget, dersom man ikke uten videre godtar de krav som Lyngenhallen Drift A/S ved leder har stilt. Han har dermed også stemt for den nedbetalingsavtale som er gjort, og var ikke interessert i å avvente situasjonen til det var falt en avgjørelse i kontrollutvalget.

Situasjonen er dermed at han må anses inhabil etter fvl. § 6, andre ledd, en vurdering jeg regner med han allerede har tatt selv.

Jeg håper at kontrollutvalget med hjemmel i koml. §§ 77, nr. 5 og 80 beslutter å foreta en selskapskontroll, ved både å foreta en pliktig eierskapskontroll og en frivillig forvaltningsrevisjon for å få en fullgod oversikt over Lyngenhallen Drift A/S i hvert fall i perioden 2005-2015. Herunder bør forvaltningsrevisjonen inneholde en granskning for å belyse alle sider av saken.

Dersom det skulle vise seg at det har vært en mangelfull og rotete situasjon i selskapet, så burde muligens kontrollutvalget også vurdere å se på hvordan en god og sikker drift av kommunens eierskap bør utformes i fremtiden. En tilsvarende type eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan dessverre ikke hjemles i de samme paragrafer for en stiftelse...

På vegne av oss som styremedlemmer i Lyngnehallen drift har vi bedt om styremøte pr.22.10.14 pr.sms.

Det er fremkommet forslag fra styreleder til generalforsamling om nedleggelse av Lyngnehallen drift A/S.

Som styremedlemmer vil vi påpeke følgende:

Nedleggelse av Lyngnehallen drift A/S er ikke styrebehandlet av et samløst styre.

I tillegg vil vi påpeke følgende:

- Vi som styremedlemmer har ved flere anledninger reagert på at det ikke innkalles til styremøter. Dette kan dokumenteres med mail, og ved sms at styremøter har vært etterlyst. Satt og så blitt avlyst. Etter aksjeloven skal styret fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Vi har hatt ett styremøte pr. år de siste årene.
- Som styreleder og i perioder også daglig leder og regnskapsfører har det vært underrapportert til styret om selskapets økonomiske stilling. Dette tas opp i forbindelse med regnskapet som ikke ble behandlet av et SAMLET styre. Innkallingen kom på kort varsel og med press om å stille opp på meget kort varsel, for å få regnskapet godkjent til generalforsamlingen.
- Regnskapet ble ikke godkjent av et SAMLET styre.
- Det ble forelagt den enkelte styrerepresentant.
- I tillegg ble det presisert av Irene Sørensen s.d som generalforsamlingen var, at slik styret drives er det Johnny Hansen som er styret i Lyngnehallen drift A/S. Slik skal eller kan ikke selskapets virksomhet drives.
- Det fremmes mistillitsforslag til styrets leder på måten styret er blitt orientert om selskapets økonomiske stilling. Dette med hensyn til hvordan utestående fordringer er blitt håndtert. Det ble forelagt styrerepresentanter en betalingsplan på gjeld som var fiktiv med henvisning til LKs utestående fordringer, med referanse til økonomiansvarlig i LK Rune Larsen. Avtalen var inngått samme dag. I ettertid vil vi som styremedlemmer ha betalingsplanen verifisert om den er rett og vedtatt i styret i LK og om det er gjort noen formaliserte avtaler. I tillegg vil vi som styrerepresentanter ha innsyn i detalj regnskapet.
- Når det gjelder styreleders ansvar skal kvartalsrapporter på regnskap forelegges styret. Vi krever til neste møte å få innsyn i kontospesifisert saldoliste / regnskap og utskrift av kunde – leverandør reskontro
- De siste årene er det styrerepresentantene som har satt agenda og forlangt møte.

Vi vil også påpeke styrets PLIKT om at formuesforvaltningen, regnskap og virksomhet er gjenstand for betryggende kontroll.

Derfor ber vi om at saken sendes over til kontrollutvalget for endelig gjennomgang. Dette for at styret skal kunne avslutte sin

Styre jobb. I tillegg til oppklaringer i eventuelle spekulasjoner hvorfor Lyngnehallen drift A/S er vedtatt nedlagt.

Lyngseidet den 22.10.14

Med vennlig hilsen

Irene Sørensen

Kjell - Ivar Robertsen

3

Audun Haugan

Fra: Johnny Hansen <Johnny@jhregnskap.no>
Sendt: 8. mai 2015 12:30
Til: Audun Haugan
Kopi: solvi.jensen@lyngen.kommune.no
Emne: LYNGENHALLEN DRIFT AS
Vedlegg: LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTE 02.05.2012.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTE 05.12.2012.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTE 09.10.2013.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTER SEPARAT 05. OG 06.09.2014.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTE 04.11.2014.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREMØTE 20.01.2015.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-LYNGEN KARNES IL MELLOMVÆRENDE.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-STYREPROTOKOLL 21.08.1997 ENGASJEMENT JH REGNSKAP AS.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-JH REGNSKAP AS FAKTURA REGNSKAP 2013.pdf; LYNGENHALLEN DRIFT AS-ORIENTERING OM SELSKAPET FEBRUAR 2015.docx; LYNGENHALLEN DRIFT AS-REGNSKAPER 1997-2014.xlsx

Hei,

Viser til skriv fra K-sekretariat datert 15.04.2015 hvor noen spørsmål bes besvart i forbindelse med kontrollutvalgets undersøkelser i Lyngenhallen Drift AS.

Vedlagt følger:

1. Innkallinger/referater fra styremøter 02.05.2012, 05.12.2012, 09.10.2013, 05.06. og 06.09.2014, 04.11.2014 og 20.01.2015.
2. Oversikt over gjeld Lyngen/Karnes IL pr. 31.12.2014 med saldobekreftelse og to nedbetalingsavtaler (sept 2014 og april 2015).
3. Styreprotokoll fra 21.08.1997 hvor JH-Regnskap AS er engasjer som regnskapsfører for Lyngenhallen Drift AS.
4. Faktura fra JH-Regnskap AS til Lyngenhallen Drift AS – attestert av styret.
5. Orientering om selskapet fra februar 2015 – tidligere utdelt til kontrollutvalget.
6. Regnskaper 1998-2013 – tidligere utdelt til kontrollutvalget.

Min rolle i Lyngen/Karnes IL (LK) er at jeg er valgt som styremedlem i hovedstyret. Saker som har med LK (som kunde) har vært profesjonelt behandlet i Lyngenhallen Drift AS. Idrettslagene i Lyngen har vært purret pr. telefon, når man har vært på etterskudd med betaling, slik har det også vært med LK. I styret har utestående fordringer årlig vært behandlet i forbindelse med årsregnskapet. Det har aldri vært tema at noen fordringer har vært foreldet, eller at noe skulle ettergis. Som mangeårig medlem av styret i LK har jeg vært kjent med at ledelsen i LK har vært opptatt av å finne løsninger på gjelda til Lyngenhallen Drift AS. Senest på LKs årsmøte våren 2014 ble det diskutert i oppta banklån for å betale denne gjelda.

Vedlagte saldobekreftelse viser at fordring på LK i Lyngenhallen Drift AS sitt regnskap for 2014, stemmer med regnskapet til LK. Vedlagte bekreftelser fra september 2014 og april 2015 viser også at det er inngått betalingsavtaler.

Vedlegger for ordens skyld også styrevedtak fra 21.08.1997 hvor JH-Regnskap AS (JHR) er engasjert som regnskapsfører, og hvor jeg fratradte ved behandlingen. Vedlegger også kopi av faktura fra JHR til Lyngenhallen Drift AS for regnskap 2013 attestert av styret.

Vedlegger også orientering om selskapet og regnskaper 1997-2013 – som tidligere er utdelt til kontrollutvalget.

Som styrets leder har jeg årlig mottatt styregodtgjørelser vedtatt årlig av selskapets generalforsamling. Løpende administrering av selskapet, som jeg har utført i alle år, har jeg ikke mottatt noen lønn for (utført gratis) ! Jeg har alltid gjort mitt beste for å skille roller, og opptre ryddig. I årlige generalforsamlinger har det ofte vanket «klapp på skuldrene» og ros. Det har aldri vært fremmet forslag om misnøye eller mistillit. Selskapets årsregnskaper viser at selskapet har gått rimelig «på skinner» i alle år.

Avviklingen av Lyngenhallen Drift AS ble besluttet på selskapets generalforsamling den 05.09.2014 etter benkeforslag fra ordfører Sølvi Jensen. Det var derfor umulig å behandle dette i styret før møtet. Det ble derfor innkalt til styremøte i ettertid – jfr. styreprotokoll fra møte 04.11.2014.

Når det gjelder skriv fra styremedlemmene Irene Sørensen og Kjell-Ivar Robertsen samt fra Uno Nesvik lar jeg være å kommentere disse. Her florerer det med feil, og noen påstander oppleves på kanten til injurierende.

Jeg håper disse opplysninger og vedlegg er det kontrollutvalget trenger for å behandle saken. Skulle det være behov for flere opplysninger er det bare å ta kontakt.

Sender kopi av denne eposten til ordfører Sølvi Jensen, som også er generalforsamlingens leder.

Vennlig hilsen

Johnny Hansen

Telefon: + 47 777 10414
Mobil: + 47 918 50870
Øvre Jensvollvei 3, 9060 Lyngseidet

e-post: johnny@jhregnskap.no

Johnny Hansen

Fra: Johnny Hansen
Sendt: 26. april 2012 23:11
Til: kir64@online.no; 'irene.sorensen.lyngen@gmail.com'
Kopj: kjell.gunnar.mackay@lyngen.kommune.no
Emne: STYREMØTE LYNGENHALLEN ONSDAG 2. MAI 2012 KL. 09.00

Hel,

Viser til telefonsamtaler og innkaller herved til styremøte i Lyngenhallen Drift AS.

Tid: Onsdag 2. mai 2012 kl. 09.00

Sted: Lyngenhallen, nytt kontor

Saksliste:

1. Gjennomgang/omvisning Nye Eldebakken skole.
Kjell Gunnar er med.
2. Organiseringen av Lyngenhallen Drift AS.
3. Status drift og vedlikehold.
Investeringsbehov.
4. Utleie, leiesatser.
5. Nye muligheter med nye lokaler.
6. Skiltreklame.
7. Regnskap 2011.
8. Andre saker.

Ta kontakt hvis noe er uklart.

Vennlig hilsen
LYNGENHALLEN DRIFT AS

Johnny Hansen
styreleder
mobil 918 50870

REFERAT

Styremøte i Lyngenhallen drift AS

Tid: Onsdag 2. mai 2012 kl. 09.00

Sted: Lyngenhallen, nytt kontor

Tilstede: Irene Sørensen, Kjell Ivar Robertsen og Johnny Hansen,
Samt Kjell Gunnar Mackay som var med på deler av møtet.

Saker behandlet:

1. BEFARING LYNGENHALLEN OG NYE EIDEBAKKEN SKOLE

Det ble gjennomført befaring og omvisning hvor Kjell Gunnar Mackay var med som guide. Lyngenhallen ble gjennomgått, og det ble konstatert at hallen er i rimelig god forfatning.

2. ORGANISERINGEN AV LYNGENHALLEN DRIFT AS

Organiseringen av selskapet ble diskutert, og det var enighet om en organisering slik som i dag. Styret ønsker ikke å ansette ny daglig leder.

Det er ønskelig at det holdes 2-3 styremøter i året i tillegg til generalforsamlingen, hvor styret også innkalles. Antydende datoer: 01.03. – 01.06. – 15.09. – 01.12.

3. STATUS DRIFT OG VEDLIKEHOLD

Lyngenhallen er i rimelig bra forfatning, men det er ønskelig å arbeide for skifte av kunstgressdekke, samt vedlikehold av løpebane m.m.

Det skal innhentes tilbud og foretas kostnadsberegning til neste møte.

Før man igangsetter må planene forhåndsgodkjennes i Lyngen kommune, i forhold til søknad om spillemidler.

4. UMLEIE – LEIESATSER

Nye leiesatser ble gjennomgått.

Lyngen kommune, som eier av Lyngenhallen, skal ha gratis leie av hallen.

5. NYE MULIGHETER MED NYE LOKALER

De nye fasilitetene i tilknytning til Lyngenhallen, åpner for nye muligheter for utleie av hallen med tilstøtende fasiliteter. Dette bør indikere muligheter for større leieinntekter.

6. SKILTREKLAME

Det skal arbeides med innsalg av skiltreklame i Lyngenhallen. Det vil være nødvendig å gå en helt ny runde med alle skiltannonsører.

Det arbeides med å finne en person som kan engasjeres til innsalg av skiltreklame.

7. REGNSKAP 2011

Regnskap 2011 ble gjennomgått og godkjent.

Selskapets strømkostnader ble diskutert, og det var enighet om å undersøke nærmere om byggestrøm til utbyggingen av Nye Eidebakken skole er gått på egen strømmåler, eller om Lyngenhallen Drift AS er blitt belastet for slike strømkostnader.

8. ANDRE SAKER

Det var ingen andre saker.

Møte slutt.

Johnny Hansen
referent

JOHNNY

Johnny Hansen

Fra: Johnny Hansen
Sendt: 30. november 2012 13:28
Til: 'kjell.livar.robertsen@lyngen.kommune.no'; kir64@online.no;
irene.sorensen.lyngen@gmail.com;
kjell.gunnar.mackay@lyngen.kommune.no
Emne: LYNGENHALLEN DRIFT AS - STYREMØTE ONSDAG 5. DESEMBER KL. 15.00

Hel,

Det innkalles herved til styremøte i Lyngenhallen Drift AS.

Tid: Onsdag 5. desember 2012 kl. 15.00
Sted: Lyngenhallen, kontor

Saksliste:

1. Omvisning, befaring.
2. Perioderegnskap 30.10.2012.
3. Utleie, utleiesatser.
Konsekvenser vedtak om gratis leie for lokale brukere.
4. Nye muligheter med nye lokaler.
5. Skiltreklame.
6. Andre saker.

Ta kontakt hvis noe er uklart.

Vennlig hilsen
LYNGENHALLEN DRIFT AS

Johnny Hansen
styreleder
mobil 918 50870

REFERAT

Styremøte i Lyngenhallen drift AS

Tid: Onsdag 5. desember 2012 kl. 15.00.
Sted: Lyngenhallen - kontor

Tilstede: Irene Sørensen, Kjell Ivar Robertsen og Johnny Hansen,
Samt Kjell Gunnar Mackay som var med på deler av møtet.

Saker behandlet:

- 1. REGNSKAP 2011**
Regnskap 2011 ble gjennomgått og signert.
- 2. PERIODEREGNSKAP 31.10.2012**
Perioderegnskap pr. 31.10.2012 ble gjennomgått
Regnskapet viser at økonomien i selskapet er rimelig god, og at det går mot et lite overskudd for selskapet i 2012.
- 3. UMLEIE - UMLEIESATSER**
Lyngen kommunestyre har bestemt at lag og foreninger i Lyngen skal ha gratis leie av Lyngenhallen. Lyngen kommune skal betale en årlig leie på kr 120.000 for dette. Dette er positivt, og gir en betydelig enklere innkreving av leie for lokal bruk av hallen. Det ble fastsatt en leie av hallen til eksterne brukere på kr 300,- pr. time for 1/3-hall. Helgeleien settes til kr 3.000 – kr 5.000 alt etter hvilken type helgeleie (overnatting, kjøkken osv.)
- 4. LØNN DAGLIG LEDER/VAKTMASTER**
Kjell Gunnar Mackay er engasjert i delstilling som en forenklet form for daglig leder og vaktmester i Lyngenhallen Drift AS.
Kjell Gunnar skal holde kontroll med hallen, og skal iverksette nødvendig løpende vedlikehold. Han skal også ha kontakt med leietakerne, og sette opp timelister for leietakerne.
Arbeidstiden skal være utenfor normal arbeidstid som Kjell Gunnar her i Lyngen kommune. Dette har han selv ansvar for å avklare med Lyngen kommune, som hans hovedarbeidsgiver. Kjell Gunnar skal ha ei månedslønn i Lyngenhallen Drift AS på kr 8.000.
- 5. MARKEDSFØRING UMLEIE**
Det skal lages en presentasjon av våre utleietilbud på vår hjemmeside.
Presentasjonen sendes til de enkelte særrettskretser, som bes sende til sine respektive idrettslag. Ansvar: Kjell Gunnar, Johnny, Irene

6. SKILTREKLAME

Det skal tas kontakt med skiltelerne for å diskutere videre reklame, eventuelt bytting av skilt. Det skal videre tas kontakt med Lyngsalpan Vekst AS for å høre om de kan påta seg innsalg, vedlikehold m.m., mot at de innrømmes en provisjon på salg og en godtgjørelse for vedlikehold m.m.

Ansvar: Johnny

7. INVESTERINGER - VEDLIKEHOLD

Følgende investeringer/vedlikehold ønskes gjennomført/planiagt:

- Skifte av kunstgressdekke + renovering av løpebane.
Søke Lyngen kommune om å få lov til å ta opp lån.
Ansvar: Johnny
- Renovere skillevegg.
Innhente tilbud fra Nordtro.
Ansvar: Kjell Gunnar
- Vurdere anskaffelse av varmepumper, for å redusere oppvarmingskostnadene.
Ansvar: Kjell Gunnar
- Anskaffe diverse husgeråd til kjøkken ny gymsal: kopper, asjetter, tefat, glass, mugger m.m. Ansvar: Irene.
- Lage utstyrsbod/-skap i hallen, som lag og foreninger kan bruke for oppbevaring av utstyr. Ansvar: Kjell Gunnar

8. SPORTSDEKKE

Syklus for av/på av sportsdekket skal avklares med Eidebakken skole.

Ansvar: Kjell Gunnar

Møte slutt.

Johnny Hansen
referent

Johnny Hansen

Fra: Johnny Hansen
Sendt: 3. oktober 2013 09:16
Til: kir64@online.no; irene.sorensen.lyngen@gmail.com
Emne: STYREMØTE LYNGENHALLEN DRIFT AS

Hel,

Innkaller herved til styremøte i Lyngenhallen Drift AS.

Sted: Møterom Lyngenhallen
Tid: Onsdag 9. oktober 2013 kl. 18.00

Saksliste:

1. Gjennomgang regnskap 2012.
2. Orientering om løpende drift, herunder:
 - Bruk av hallen til Barents Rescue.
 - Andre driftsforhold.
3. Nytt kunstgress i hallen, herunder:
 - Kostnader og finansiering.
 - Anvendelse av det gamle gresset.
4. Eventuelt.

Oppfatter det slik at tidspunktet passer for oss alle.
Ta gjerne kontakt hvis noe er uklart.

Vennlig hilsen

Johnny Hansen
styreleder
mobil 918 50870

REFERAT

Styremøte i Lyngnehallen drift AS

Tid: Onsdag 9. oktober 2013 kl. 18.00

Sted: Lyngnehallen - kontor

Tilstede: Irene Sørensen, Kjell Ivar Robertsen og Johnny Hansen,

Saker behandlet:

1. REGNSKAP 2012

Regnskap 2012 ble gjennomgått og signert.

Herunder ble faktura fra JH-Regnskap AS for regnskap, lønn, fakturering m.m. 2012 gjennomgått og attestert av Irene og Kjell Ivar.

2. PROGNOSE REGNSKAP 2013

Selskapets likviditet er grei, og selskapets økonomi rimelig god.

Det ligger an til et overskudd i 2013 på ca. kr 50.000.

3. ORIENTERING OM LØPENDE DRIFT

- Lyngnehallen ble benyttet under øvelsen Barents Rescue. Utleie til øvelsen er gjort uten godkjenning av Lyngnehallen Drift AS. Dette er svært kritikkverdig, og bør påtales overfor Lyngen kommune.

Det tas kontakt med Lyngen kommune for å avklare leie av hallen under øvelsen.

For ettertiden skal slik leie gå via Lyngnehallen Drift AS, hvor det skal inngås en skriftlig avtale.

Garasjeporten i hallen ble reparert under øvelse. Vi er blitt presentert en faktura i denne forbindelsen. Styret mener at denne reparasjonen må betales av Lyngen kommune, i og med at det ikke er Lyngnehallen Drift AS som har bestilt dette.

- For øvrig ingen andre saker knyttet til løpende drift.

4. NYTT KUNSTGRESS

Det er innhentet tilbud på nytt kunstgress i Lyngnehallen fra Bresco AS.

Det er ønskelig at gammelt gress kan gjenbrukes i tilknytning til Lenangen skole.

Samlede kostnader blir da på ca. kr 1.100.000.

Dette kan finansieres med spillemidler ca. kr 458.000, momsrefusjon ca. kr 190.000, resterende ca. kr 452.000 er rabatt/dugnad/egenkapital.

Når det gjelder spillemidler må prosjektet stå i kø for å nå opp. Dette kan bety flere års venting før man får tilsagn om spillemidler.

Styret ønsker å forespørre Lyngen kommune om Lyngnehallen Drift AS får tillatelse til å oppta lån til dette prosjektet, som delvis kan nedbetales når man får spillemidler.

Resterende nedbetales på vanlig måte, f.eks. over 10 år.

Saken tas opp med Lyngen kommune med tanke på å legge nytt kunstgress i løpet av 2014, og søke om spillemidler i 2013/2014.

5. ANNET

Følgende prosjekter er det ønskelig å arbeide videre med:

- Oppstillingsplass/-muligheter for campingvogner i nærheten av Lyngnehallen.
- Arbeide for å skaffe utstyr til det nye styrketreningsrommet.
- Klatrevegg i Lyngnehallen.

Møte slutt.

Johnny Hansen
referent

REFERAT

Møte enkeltvis med styret i Lyngenhallen Drift AS

Tid: Torsdag 5. september 2014 kl. 19.00 med Kjell Ivar Robertsen
Fredag 6. september 2014 kl. 09.00 med Irene Sørensen

Sted: Kontor JH-Regnskap AS

Tilstede: I tillegg til ovennevnte personer møtte Johnny Hansen

Saker behandlet:

1. REGNSKAP 2013

Regnskap 2013 ble gjennomgått og signert.

Selskapets kundefordringer ble diskutert.

Kundefordring Lyngen/Karnes IL ble spesielt diskutert.

Denne kundefordringen er purret muntlig gjentatte ganger.

Det er enighet om at her nå må fremskaffes en nedbetalingsavtale.

Møtene slutt.

Johnny Hansen
referent

REFERAT

Styremøte i Lyngenhallen Drift AS

Tid: Tirsdag 04.11.2014 kl. 17.30

Sted: Kontor JH-Regnskap AS.

Tilstede: Irene Sørensen, Kjell Ivar Robertsen, Johnny Hansen

Saker behandlet:

1. VIDERE DRIFT AV LYNGENHALLEN DRIFT AS

Styret diskuterte videre drift av Lyngenhallen, og ser 4 mulige driftsløsninger framover:

- a. Inngår i kommunal virksomhet.
- b. Kommunalt foretak.
- c. Aksjeselskap som i dag.
- d. Aksjeselskap med å invitere nye eiere inn, som kan bidra til å løfte drifta av hallen. Lyngen kommune eier 51%.

Det innkalles til møte mellom styret i Lyngenhallen Drift AS og Lyngen kommune, om veien videre for Lyngenhallen.

2. FORDRING LYNGEN/KARNES IL

Styret diskuterte utestående fordring på Lyngen/Karnes IL.

Inngått betalingsavtale følges opp.

Innfordring av utestående fordringer innskjerpes for ettertiden.

3. REGNSKAP 2013

Regnskap 2013 er tidligere behandlet og godkjent i separate møter med styremedlemmer.

Styret har i dag gjennomgått regnskap 2013 i detalj.

4. EIERSTRATEGI

Styret vil signalisere at Lyngen kommune bør ha en eierstrategi for sitt/sine kommunale aksjeselskaper.

Dette bør utøves i årlige elermøter.

Møtet slutt kl. 20.00

Johnny Hansen (sign)
referent

Irene Sørensen (sign)

Kjell-Ivar Robertsen (sign)

LYNGENHALLEN DRIFT AS

Til:

Lyngen/Karnes Idrettslag
v/kasserer Rune Larsen

SALDOFORESPØRSEL PR. 31.12.2014

Regnskapet til Lyngenhallen Drift AS pr. 31.12.2014 viser følgende utestående fordringer på Lyngen/Karnes IL. Jfr. vedlagte åpne postlister.

Kundenr.	121001	Lyngen/Karnes IL-fotball senior	kr	52.575,-
Kundenr.	121003	Lyngen/Karnes IL-fotball junior	kr	259.885,-
Til sammen			kr	312.460,-

Vi ber Idrettslaget bekrefte om nevnte saldoer stemmer med idrettslagets regnskap. Videre bes idrettslaget angi hvordan nevnte gjeld tenkes nedbetalt. Jfr. tidligere avtaler om månedlig nedbetaling.

Lyngseidet, april 2015

Vennlig hilsen
LYNGENHALLEN DRIFT AS

Johnny Hansen

Lyngenhallen Drift AS

9060 Lyngseidet

Lyngseidet, 200415

Vedrørende saldoforespørsel

Det vises til saldoforespørsel fra april 2015. Det bekreftes med dette at beløpet på kr 312 460 stemmer med Idrettslagets regnskap.

Idrettslaget tar sikte på å nedbetale kr 10 000 pr måned framover.

Med hilsen

Rune Larsen

Kasserer, Lyngen/Karnes IL

Kundenr	Navn	Org.nr	Telefonnr	E-postadresse							
121001	LYNGEN/KARNES IL-FOTB. SENIOR										
Fakturanr/ Bilagsnr	Bilagsdato	Forfallsdato	Bilags- art	Tekst	Beløp	Restbeløp	Betalt sist	Purret pr. dato purr	Ant.	Visma ID	
8025	25.11.2010	10.12.2010	11	Utgående faktura	29 535,00	29 535,00					
8050	21.12.2012	05.01.2013	11	Utgående faktura	23 040,00	23 040,00					
	08.05.2015			Saldo		52 575,00					

Kundenr Navn Org.nr Telefonnr E-postadresse

121003 LYNGEN/KARNES IL-FOTB. JUNIOR

Fakturanr/ Bilagsnr	Bilagsdato	Forfallsdato	Bilags- art	Tekst	Beløp	Restbeløp	Betalt sist	Purret pr. dato purr	Ant.	Visma ID
6012	18.12.2006	02.01.2007	11	Utgående faktura	47 425,00	12 010,00	05.09.2014			
- 88	28.12.2012	28.12.2012	1	Bank	15 570,00	0,00	28.12.2012			
- 48	05.09.2014	05.09.2014	1	Bank	19 845,00	0,00	05.09.2014			
7018	04.12.2007	19.12.2007	11	Utgående faktura	40 320,00	40 320,00				
8022	31.01.2010	15.02.2010	11	Utgående faktura	63 315,00	63 315,00				
8026	25.11.2010	10.12.2010	11	Utgående faktura	39 690,00	39 690,00				
8035	02.11.2011	17.11.2011	11	Utgående faktura	47 475,00	47 475,00				
8049	21.12.2012	05.01.2013	11	Utgående faktura	57 075,00	57 075,00				
	08.05.2015			Saldo		259 885,00				

Johnny Hansen

Fra: Rune Larsen <runelarsen1967@gmail.com>
Sendt: 4. september 2014 22:08
Til: Johnny Hansen
Emne: Nedbetalingsavtale - Lyngen/Karnes IL

UTESTÅENDE - LYNGENHALLEN

Det vises til gjentatte forespørsler fra Lyngenhallen.

Lyngen/Karnes IL har dessverre i en lengre periode vært i en svært utfordrende likviditetsmessig situasjon. Vi arbeider nå med en refinansieringsplan.

Fram til denne er på plass, vil vi betjene det idrettslaget skylder Lyngenhallen på følgende måte:

* innen 050914: betale kr 50.000

* fra 201014 og hver måned framover innen den 20. i måneden: betale kr 20.000

Vi håper dette er en akseptabel ordning for Lyngenhallen.

mvh Rune Larsen, økonomiansvarlig, Lyngen/Karnes IL

E-posten er skannet av Serit

Johnny Hansen

Fra: Johnny Hansen
Sendt: 13. januar 2015 10:29
Til: kir64@online.no; irene.sorensen.lyngen@gmail.com
Emne: LYNGNEHALLEN DRIFT AS - STYREMØTE

Hei,

Det innkalles herved til styremøte i Lyngnehallen Drift AS.

Tid: Tirsdag 20.01.2015 kl. 18.00.
Sted: JH-Regnskap AS

Saker:

1. Avvikling av Lyngnehallen Drift AS.
2. Videre drift av Lyngnehallen.
3. Økonomi.
4. Andre saker.

Ta gjerne kontakt hvis noe er uklart

Vennlig hilsen
LYNGNEHALLEN DRIFT AS

Johnny Hansen
styret

telefon +47 777 10414
mobil +47 918 50870
Øvre Jensvollvei 3, 9060 Lyngsædet

e-post: johnny@lhregnskap.no

REFERAT

Styremøte i Lyngenhallen Drift AS

Tid: Tirsdag 20.01.2015 KL. 15.00

Sted: Kontor Lyngenhallen Drift AS.

Tilstede: Irene Sørensen, Kjell Ivar Robertsen, Johnny Hansen

Saker behandlet:

1. MØTER MED LYNGEN KOMMUNE

Møter med Lyngen kommune den 05.01.2015 og 15.01.2015 ble referert.

Her er det staket ut veien videre, hvor Lyngen kommune overtar drifta av Lyngenhallen.

2. VIDERE DRIFT AV LYNGENHALLEN

Lyngen kommune skal drifte Lyngenhallen videre.

Det antydes fra kommunens side at de vil engasjere Lyngen Frivilligsentral i videre drift.

3. ØKONOMI

Regnskap 2014 skal være avviklingsregnskap for Lyngenhallen Drift AS.

Regnskapet behandles av styret snarest mulig.

4. AVVIKLINGEN AV LYNGENHALLEN DRIFT AS

Styret ber selskapets generalforsamling behandle avviklingen av Lyngenhallen Drift AS på nytt.

Styret er av den oppfatningen at videre drift av Lyngenhallen i et AS vil være den beste løsningen. Et slikt AS kan gjerne skje i samarbeide med andre, som også kan skyte inn aksjekapital og delta i styret. Næringslivet kan gjerne inviteres til å være med.

Neste møte holdes den 03.02.2015 kl. 14.30 i Lyngenhallen.

Møtet slutt ca. kl. 16.30

Johnny Hansen
referent

LYNGENHALLEN

REFERAT STYREMØTE LYNGENHALLEN DRIFT AS 21.08.97

1.0 ÅPNING AV STYREMØTE

1.1 Godkjenning innkalling med dagsorden

Møteinnkalling og dagsorden til styremøte 21.08.97 ble godkjent.

1.2 Opprop og konstatering av styrets beslutningsdyktighet

Tilstede fra styret;

Styreformann Johnny A. Hansen
Nestleder Svein-Olav Bårdsen
Kjell-Ivar Robertsen
Franz Hausner

Forfall: Anita Engenes

På grunn av at telefonnettet til Lenangen var ute av drift ble det ikke innkalt varamedlem.
Med 4 av 5 styremedlemmer tilstede ble styret erklært vedtaksdyktig.

1.3 Referent

Prosjektleder Viggo Jørn Dale

2.0 GODKJENNING OG SIGNERING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 21.08.97

Styret godkjente protokoll fra styremøte 08.07.97. Signering av protokoll fra styremøte 21.08.97 ble vedtatt gjort på styremøte 24.09.97.

3.0 ORIENTERING OG OPPFØLGING

3.1 Oppfølging av tidligere styrevedtak

Styret for Lyngenhallen Drift AS har fattet følgende vedtak om iverksetting av tiltak på styremøte 21.08.97; .

- Kartlegging av kostnader vaktmester. Tilbud til Lyngen kommune på utføring av vaktmestertjenester
- tidbryter anlegg temperatur/lys
- Innstallering brannvarslingsanlegg

3.2.1.2 Utleie

Styret ønske oversikt over hvilke sponsorer som leier plass samt hva hver enkelt sponsor betaler for sponsorplass.

Styret fattet vedtak om å skille mellom brukere over og under 18 ved fastsettelse av leiepriser for hallareal. I tillegg må leietakere utenfra kommunen betaler en høyere sats enn brukere med tilhørighet i Lyngen kommune.

Styret fattet følgende leiesatser;

Leie av hall	Brukere under 18 år	Brukere over 18 år	Bruk utenfra Lyngen
1/3 hall	60,-	80,-	150,-
2/3 hall	120,-	160,-	300,-
1/1 hall	180,-	240,-	450,-

For helgeleie av Lyngenhallen (fredag ettermiddag til søndag kveld) vedtok styret at det beregnes leie for 30 timer å kr. 240,-, til sammen kr. 7.200,-. I tillegg blir det leietakers økonomiske ansvar å finansiere/organisere fjerning/pålegging av næringsgulv og sportsdekke. Leietaker må i tillegg dekke kostnader for materiale til montering av gulv (tape) kr. 750,-.

Styret besluttet at den fastsatte leien gjelder for høsten 1997 og våren 1998.

Styret besluttet å utlyse leietid i Lyngenhallen i Fremtid i Nord og Nordlys.

Postboks 73
9060 Lyngsæidet

Tlf: 77 71 35 60 / Fax: 77 71 35 61 / Mob: tlf: 91 53 52 90 / E-mail: alyngsei@online.no

c:\rsoffice\winword\lynghall\bi11.doc

3.2.3.1 Aksjekapitalkonto

Styret besluttet å anmode Lyngen kommune om å overføre resterende kr. 50.000,- til driftsselskapets aksjekapitalkonto.

Styret besluttet å anmode Lyngen kommune om overføring av oppvekstetatsens leie for hallareal hurtigst mulig.

3.2.4.1 Møterom

Beslutning om innkjøp av møteroms møbler utsettes til senere, men at innkjøpet finansieres sammen med innkjøp av stoler og bord til hallen/kantinen ved å øke låneopptaket.

Styret foreslår at oppussing av møterom tas over byggeregnskapet.

3.2.4.2 Innkjøp stoler/bord

Styret foreslår at innkjøp av stoler og bord finansieres over hallens byggeregnskap ved å øke låneopptaket.

3.2.5 Organisasjon/personalsituasjon

Prosjektleder lønnes i lønnstrinn 33 (kr. 234.500,-). Lønnen revurderes etter 12 mnd. Arbeidsgiver betaler dessuten privat/kommunal pensjonsforsikring for prosjektleder.

4.0 MØTEPLAN

4.1 Følgende saker ble behandlet av styret i henhold til møteplan;

4.1.1 Forslag til arbeidsplan for styret perioden august-desember 1997

Styret vedtok styreformannens forslag til møtedato og arbeidsplan for styret. Forslaget er kopiert og vedlagt utsendelse av møtereferat.

4.1.2 Utkast til avtale mellom Lyngenhallen Drift AS og Lyngen kommune

Styret for Lyngenhallen Drift AS ønsker at leieavtale med Lyngen kommune om fremleie av hallareal til kommunens oppvekstetat underskrives snarest.

Postboks 73
9060 Lyngsæidet
Tlf: 77 71 35 60 / Fax: 77 71 35 61 / Mob. tlf: 91 53 52 90 / E-mail: alyngsel@online.no

c:\msoffice\winword\lynghall\bj11.doc

4.1.3 Behandling av tilbud på føring av regnskap og lønn

Styreformann Johnny A. Hansen fratradte under behandling av pkt. 4.1.3 og nestleder Svein-Olav Bårdsen tiltrådte som styreleder.

Det var til styremøte 21.08.97 kommet inn tilbud på føring av regnskap og lønn fra ett selskap; JH-Regnskap AS. Styret vedtok å tildele JH-Regnskap AS føring av regnskap og lønn forutsatt at regnskapsmaterieell, porto m.v inkluderer i tilbudet på kr. 18.000,- + mva.

Daglig leder av JH-Regnskap AS, Johnny A. Hansen aksepterte styrets forutsetning og tilbud. JH-Regnskap AS er av styret tildelt føring av regnskap og lønn for Lyngenhallen Drift AS.

4.1.4 Arbeidskontrakt prosjektleder

Underskrives på styremøte 24.09.97.

4.1.5 Utkast til budsjett

Styret besluttet å utarbeide forslag til budsjett til styremøte 24.09.97 på bakgrunn av tallmateriale (leiepriser) behandlet på styremøte 20.08.97.

Styret besluttet å vedta budsjett for høsten 1997 på styremøte 20.08.97.

4.2 Saker fhh. til ledelsens behov og/eller selskapets situasjon

4.2.1 Styrets sammensetning

Styret ønsker at næringskonsulenten innkalles i møter (godtgjøres ikke) hvor prosjektsaker behandles.

4.3 Saker styret ønsker behandlet i senere møte

Styret ønsker nærmere utredning omkring oppføring av klatrevegg.

Postboks 73
9060 Lyngseidet

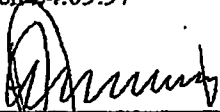
Tlf: 77 71 35 60 / Fax: 77 71 35 61 / Mob. tlf: 91 53 52 90 / E-mail: alyngsei@online.no

c:\msoffice\winword\lynghall\bj11.doc

Møtet ble hevet kl. 17.35:

Godkjenning protokoll

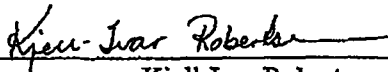
Lyngseidet den 24.09.97

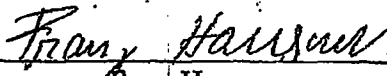
Jonny A. Hansen
styreformann

Svein-Olav Bårdsen
nestformann

Kjell-Ivar Robertsen
styremedlem

Franz Hausner
styremedlem

Postboks 73
9060 Lyngseidet

Tlf: 77 71 35 60 / Fax: 77 71 35 61 / Mob. tlf: 91 53 52 90 / E-mail: alyngsel@online.no

c:\vnsoffice\winword\lyngshall\bj11.doc

JH Regnskap AS
Øvre Jensvollvei 3

9060 LYGSEIDET

LYNGENHALLEN DRIFT AS
Postboks 73

9060 LYGSEIDET

Faktura

9099

Fakturadato: 26.09.2014
Forfallsdato: 06.10.2014
Kundenr: 121084
Ordrenr.: 122452
Deres ref.:
Vår ref.:
Telefon: 777 10414
Telefax: 777 10700

Org.nr 970996478 MVA
Bankgiro: 1503 21 87290
Side: 1

Lev.adr: LYNGENHALLEN

Postboks 73

9060 LYGSEIDET

Produktnr	Beskrivelse	Anfall	Pris	Rabatt %	Beløp
10	Regnskap, lønn, fakturering 2013: Medgått tid	35	600,00		21 000,00
10	Utført betalinger: Medgått tid	8	600,00		4 800,00
10	Årsoppgjør, ligningspapirer m.m. 2013: Samlet pris	1	7 000,00		7 000,00
10	Betalt a konto	1	-15 000,00		-15 000,00
	25 % mva av 17 800,00				4 450,00
	Ordresum				22 250,00

*Att: Kjetil-Lar Robert
15.10.2014
4/11-2014*

57

Kvittering
Innbetalt til konto

Beløp

Betalernes kontonummer

Blankettnummer

22 250 00

6355257957

Betalingsinformasjon

Faktura 9099
Kundenr: 121084

GIRO

Underskrift ved girering

Betalings-
frist

06.10.2014

Kjetil-Lar Robert 1/10

Betalt av

Betalt til

Bet. 5/11-14

LYNGENHALLEN DRIFT AS
Postboks 73

JH Regnskap AS
Øvre Jensvollvei 3

9060 Lyngseidet

9060 LYGSEIDET

Belast
konto

Kvittering
tilbake

Kundidentifikasjon (KID)

Kroner

Øre

Til konto

Blankettnummer

H

22 250 00 < > 1503 21 87290

<6355257957>

GIRO 110-1 Betaling AS 01.10 til 2014-F

LYNGNEHALLEN DRIFT AS

Regnskaper 1997-2014

RESULTATREGNSKAP	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Leieinntekter	199	417	404	439	413	372	390	356	377	387	400
Reklame- og andre inntekter	52	211	101	92	76	74	77	65	66	50	31
SUM INNTEKTER	251	628	505	531	489	446	467	421	443	437	431
Lønn og sosiale kostnader	148	292	201	212	190	86	113	95	115	92	112
Andre driftskostnader	104	350	327	293	308	318	322	284	246	233	226
Avskrivninger	1	3	3	8	8	10	9	7	48	69	0
SUM DRIFTSKOSTNADER	253	645	531	513	506	414	444	386	409	394	338
DRIFTSRESULTAT	-2	-17	-26	18	-17	32	23	35	34	43	93
Finansposter	0	0	-3	-1	0	-2	-1	-3	-2	-1	-2
ÅRSRESULTAT	-2	-17	-29	17	-17	30	22	32	32	42	91
BALANSEREGNSKAP	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Inventar og utstyr	12	9	7	32	35	25	17	9	68	0	0
Langsiktig fordring	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUM ANLEGGSMIDLER	62	9	7	32	35	25	17	9	68	0	0
Kundefordringer	21	55	79	81	128	104	129	150	254	281	296
Andre kortsiktige fordringer	47	100	0	0	11	2	2	41	0	0	58
Kasse, bank	7	10	28	18	-40	10	25	30	15	22	42
SUM OMLØPSMIDLER	75	165	107	99	99	116	156	221	269	303	396
SUM EIENDELER	137	174	114	131	134	141	173	230	337	303	396
Aksjekapital	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Annen egenkapital	-2	-19	-48	-31	-48	-18	4	36	68	110	202
SUM EGENKAPITAL	98	81	52	69	52	82	104	136	168	210	302
Leverandørgjeld	13	1	-1	28	25	14	6	10	57	5	0
Skyldig offentlige avgifter	11	10	29	7	32	16	24	21	23	17	14
Annen kortsiktig gjeld	15	82	34	27	25	29	39	63	89	71	80
SUM KORTSIKTIG GJELD	39	93	62	62	82	59	69	94	169	93	94
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	137	174	114	131	134	141	173	230	337	303	396
Lele Lyngen/Karnes IL	28	43	52	46	48	84	55	53	67	84	94

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
409	339	398	357	359	396	
0	0	0	0	0	0	
409	339	398	357	359	396	0
92	149	134	96	134	136	
241	291	265	226	170	215	
0	0	0	0	0	0	
333	440	399	322	304	351	0
76	-101	-1	35	55	45	0
-1	-1	0	-4	-1	0	
75	-102	-1	31	54	45	0

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0
413	176	350	320	361	386	
71	131	19	26	0	0	
26	123	36	23	65	90	
510	430	405	369	426	476	0
510	430	405	369	426	476	0
100	100	100	100	100	100	
276	175	174	205	259	304	
376	275	274	305	359	404	0
14	25	19	7	-4	10	
21	12	18	22	22	23	
99	118	94	35	49	39	
134	155	131	64	67	72	0
510	430	405	369	426	476	0

102	82	81	85	95	1099

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
57/15	Lyngen kommunestyre	11.11.2015

Kontrollutvalgssak 31/15- Lyngenhallen Drift

Henvisning til lovverk:

Aksjeloven

Vedlegg

- 1 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift
- 2 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift

Saksprotokoll i Lyngen kommunestyre - 11.11.2015

Behandling:

Ordfører åpnet saken for debatt og etter 3 innlegg ble det reist spørsmål om habiliteten til representanten Stein Are Olsen. I påvente av nødvendige avklaringer mht lovverket, ble saken utsatt til senere i møtet.

Rådmannen v/jurist fra K-sekretariatet Audun Haugan orienterte kommunestyret om forvaltningslovens § 6. Deretter konkluderte rådmannen med at styreleder i Lyngenhallen Drift Johnny Hansen er inhabil og stilte spørsmål om habiliteten til tidligere styremedlem Kjell Ivar Robertsen.

Kommunestyre tok imidlertid ikke stilling til habilitetsspørsmålene og saken ble umiddelbart tatt opp til votering som en orienteringssak.

VEDTAK:

Lyngen kommunestyre tiltrer kontrollutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

Lyngen kommunestyre tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget viser til sekretariatets redegjørelse og tar saken til orientering. Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Viser til vedlagt saksutredning og rapport fra kontrollutvalget.

Til : Fylkesmannen i Troms

15/6641 1
323
MHO

LOVLIGHETSKONTROLL

Undertegnede politikere ber med dette Fylkesmannen foreta lovlighetskontroll av kommunestyret i Lyngens behandling av k-sak 57/15.

Saken omhandler en kontrollutvalgssak (31/15 - Lyngenhallen Drift AS), som ble meldt inn som en politisk sak med følgende innstilling: Tas til orientering.

Bakgrunn for klagen:

1. Saksbehandlingsfeil

Faktisk grunnlag:

Ved åpning av saken gir ordføreren ordet fritt. Representant Stein Are Olsen (Samhold Lyngen) ber om ordet. Idet han står på talerstolen, kommer det spørsmål fra representant Sølvi Jensen (AP), om ikke Stein Are Olsen er inhabil, da det er han som har meldt saken inn for KU? Kommentar fra salen, og ikke k-styrets talerstol.

Rådmannen ber om at saken utsettes, til at man får klarlagt dette. Etter en kort pause har rådmannen fått den nødvendige avklaring, med følgende vurdering: Styreleder i Lyngenhallen drift as . Johnny Hanssen (AP) er inhabil, og at kommunestyret må behandle spørsmålet om habilitet for representant Kjell Ivar Robertsen (styremedlem i Lyngenhallen drift as)

Spørsmålet behandles ikke, men ordfører åpner på nytt for videre behandling av saken.

Flere representanter får deretter uttale seg. Stein Are Olsen tegner seg på nytt på, men i det han er på tur til talerstolen kommer det et spørsmål fra representant Johnny Hanssen (AP) til ordfører: "Er ikke denne saken kun en orienteringssak?". Denne kommentaren kommer fra salen, og ikke fra k-styrets talerstol?.

Ordfører nikker, og lukker saken for videre behandling med følgende ordlyd: "Saken er en orienteringssak, lukkes og tas til orientering".

Vurdering:

De undertegnede representanter mener at dette er en grov saksbehandlingsfeil, og at Fylkesmannen må vurdere denne saken.

For det første er det en fallitt for vårt demokratiske system dersom bare noen representanter skal få komme med sitt syn på en sak, mens andre blir nektet å fremme sitt. For det andre fremsto det for de undertegnede slik at det var to ulike syn som skulle fremstilles, men hvorav det ene ikke fikk komme til orde. Det er en utbredt og klar oppfatning blant representantene at dette også var tilkjennegitt på forhånd.

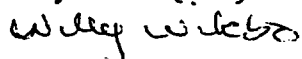
For det tredje mener vi at dette ikke var en vanlig orienteringssak. Det er en omfattende sak, den har fått mye oppmerksomhet, den er i offentlig interesse og det er lagt ned mye ressursbruk. Det har da også sin prinsipielt viktige side ved at kommunestyrerepresentantene får fremme sitt syn. Det var etter vårt syn derfor riktig av ordfører å åpne saken til behandling, og den skulle også hatt full behandling med mulighet for et endret vedtak som resultat. Man er således klar over at en orienteringssak ofte er å betrakte som nettopp det – men at det lå i sakens natur at så ikke var tilfelle her.

De undertegnede mener at saken må behandles på nytt, på bakgrunn av de redegjorte forhold.

Vedlegg : 1. Særutskrift

Lyngen, 14.11.15

Willy Wikbo (FRP)

Stein Are Olsen (Samhold Lyngen)

Fred Skogeng (H)

Karl Arvid Brose (SP)

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
57/15	Lyngen kommunestyre	11.11.2015

Kontrollutvalgssak 31/15- Lyngenhallen Drift

Henvisning til lovverk:

Aksjeloven

Vedlegg

- 1 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift
- 2 Kontrollutvalgssak 31/15 - Lyngenhallen drift

Saksprotokoll i Lyngen kommunestyre - 11.11.2015

Behandling:

Ordfører åpnet saken for debatt og etter 3 innlegg ble det reist spørsmål om habiliteten til representanten Stein Are Olsen. I påvente av nødvendige avklaringer mht lovverket, ble saken utsatt til senere i møtet.

Rådmannen v/jurist fra K-sekretariatet Audun Haugan orienterte kommunestyret om forvaltningslovens § 6. Deretter konkluderte rådmannen med at styreleder i Lyngenhallen Drift Johnny Hansen er inhabil og stilte spørsmål om habiliteten til tidligere styremedlem Kjell Ivar Robertsen.

Kommunestyre tok imidlertid ikke stilling til habilitetsspørsmålene og saken ble umiddelbart tatt opp til votering som en orienteringssak.

VEDTAK:

Lyngen kommunestyre tiltrer kontrollutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

Lyngen kommunestyre tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget viser til sekretariatets redegjørelse og tar saken til orientering.
Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Viser til vedlagt saksutredning og rapport fra kontrollutvalget.

Lyngen kommune
Strandveien 24
9060 Lyngseidet

Lovlighetsklagen oversendes kommunestyret for underinstansbehandling

Vi viser til vedlagte kopi av lovlighetsklage over kommunestyrets behandling av sak 57/15, «Kontrollutvalgssak 31/15 – Lyngenhallen Drift».

Lovlighetsklagen er fremsatt av kommunestyrerepresentantene Willy Wikbo (FrP), Stein Are Olsen (Samhold Lyngen), Fred Skogeng (H) og Karl Arvid Brose (Sp).

Klagen er sendt direkte til Fylkesmannen. Slik den er formulert, og underskrevet av fire representanter, legger vi til grunn at intensjonen har vært å fremme krav om lovlighetskontroll etter kommuneloven (kompl.) § 59 nr. 1. Av kommuneloven § 59 nr. 2 fremgår det at krav om lovlighetskontroll skal framsettes «for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelse.» Det fremgår videre at «hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til departementet¹.» I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder om lovlighetskontroll uttaler departementet følgende om behandlingen i det organ som klagen skal fremsettes:

Det har vært reist spørsmål om dette innebærer at kommunen/vedtaksorganet har plikt til å ta stilling til saken på nytt, ved å fatte nytt vedtak i saken hvor en enten opprettholder tidligere avgjørelse, eller treffer ny endret avgjørelse. Forholdet er ikke kommentert i lovens forarbeider.

...

Det samsvarer best med lovens ordlyd «Hvis dette opprettholder...» at vedtaksorganet formelt må ta stilling til saken på nytt. Det er imidlertid tvilsomt om det kan settes som krav at saken må være gjenstand for ny realitetsbehandling og votering i vedtaksorganet før oversendelsen til Fylkesmannen.

Likevel mener departementet det bør synliggjøres i protokollen eller i oversendelsen til Fylkesmannen at avgjørelsen er opprettholdt av vedtaksorganet. Dette (opprettholdelsen) kan skje ved at vedtaksorganet i møte, gjennom votering eller på annen måte, bestemmer at saken skal oversendes til klageinstansen. Dersom det ikke fremkommer noe informasjon som tilsier at

¹ myndigheten til å avgjøre lovlighetskontroller over kommunale avgjørelser er delegert til fylkesmennene i de enkelte fylker.

kommunen har tatt stilling til om avgjørelsen opprettholdes før oversendelsen til klageinstansen, bør Fylkesmannen sende saken tilbake til kommunen for behandling.

Som nevnt ovenfor er lovlighetsklagen sendt direkte til Fylkesmannen. På bakgrunn av det ovennevnte oversendes lovlighetsklagen til kommunestyret for behandling iht. kommuneloven § 59 nr. 2 og retningslinjer nevnt ovenfor.

Marianne Hovde
fagansvarlig

Kopi til:
Willy Wikbo mfl. Solbakken 22 9060 Lyngseidet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
133/15	Lyngen formannskap	07.12.2015
67/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Kommunereformen- politisk behandling av utredningsrapporter samt videre håndtering av reformen

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Storkommunealternativet - utredning 12.08.2015
- 2 Lyngenfjordalternativet - 15.10.2015
- 3 Kommunereformen - Sammenligningsdokument utredningsalternativer

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst.

Vedtak:

1. Lyngen kommune tar Lyngenfjord- og storkommuneutredningen til orientering og ønsker å følge opp rapportenes anbefalinger.
2. Lyngen kommune vil delta i videre forhandlinger om sammenslåing både etter Lyngenfjordalternativet og storkommunealternativet for å få avklart hva disse alternativene konkret vil bety for dagens Lyngen kommune.
 - a) Vedrørende Lyngenfjordalternativet ønskes forhandlinger primært mellom alle 3 kommunene. Sekundært ønskes forhandlinger med en av de andre kommunene.
 - b) Vedrørende storkommunealternativet ønskes forhandlinger mellom alle 5 kommunene, Sekundært ønskes forhandlinger med færre antall kommuner, forutsatt at Tromsø kommune også er med.

3. Lyngen kommunes forhandlingsutvalg skal bestå av:
 - Ordfører
 - Varaordfører
 - En representant fra opposisjonen (velges i KST-møtet)
 - Rådmannen
4. Som øverste organ for forhandlingene tilrår Lyngen kommune tilrår at det etableres en styringsgruppe sammensatt av ordførerne/byrådsleder for kommunene. For organisering, administrering og koordinering av prosessen velges en felles prosjektkoordinator. Rådmannen må i tillegg besørge tilstrekkelig administrativ utredningskapasitet som kan bistå styringsgruppe og forhandlingsutvalget i eventuelle delutredninger innenfor ulike fagfelt.
5. For framdrift av prosessen, legger Lyngen kommune til grunn følgende tentative framdriftsplan:
 - a) Senest 10. jan 2016: Oppstart forhandlinger
 - b) Innen 30. april 2016: Forhandlinger avsluttet og resultat klart
 - c) Innen 30. april 2016: Alternativet med å fortsette som egen kommune ferdig utredet

Rådmannens innstilling

6. Lyngen kommune tar Lyngenfjord- og storkommuneutredningen til orientering og ønsker å følge opp rapportenes anbefalinger.
7. Lyngen kommune vil delta i videre forhandlinger om sammenslåing både etter Lyngenfjordalternativet og storkommunealternativet for å få avklart hva disse alternativene konkret vil bety for dagens Lyngen kommune.
 - c) Vedrørende Lyngenfjordalternativet ønskes forhandlinger primært mellom alle 3 kommunene. Sekundært ønskes forhandlinger med en av de andre kommunene.
 - d) Vedrørende storkommunealternativet ønskes forhandlinger mellom alle 5 kommunene, Sekundært ønskes forhandlinger med færre antall kommuner, forutsatt at Tromsø kommune også er med.
8. Lyngen kommunes forhandlingsutvalg skal bestå av:
 - Ordfører
 - Varaordfører
 - En representant fra opposisjonen (velges i KST-møtet)
 - Rådmannen

9. Som øverste organ for forhandlingene tilrår Lyngen kommune tilrår at det etableres en styringsgruppe sammensatt av ordførerne/byrådsleder for kommunene. For organisering, administrering og koordinering av prosessen velges en felles prosjektkoordinator. Rådmannen må i tillegg besørge tilstrekkelig administrativ utredningskapasitet som kan bistå styringsgruppe og forhandlingsutvalget i eventuelle delutredninger innenfor ulike fagfelt.
10. For framdrift av prosessen, legger Lyngen kommune til grunn følgende tentative framdriftsplan:
 - d) Senest 10. jan 2016: Oppstart forhandlinger
 - e) Innen 30. april 2016: Forhandlinger avsluttet og resultat klart
 - f) Innen 30. april 2016: Alternativet med å fortsette som egen kommune ferdig utredet

Saksopplysninger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, (KMD), har på vegne av Solbergregjeringen fått i oppdrag å fremme kommunereformen overfor kommuner, fylkeskommuner, Fylkesmenn og KS, og 18. juni 2014 ga Stortinget sin tilslutning til hovedelementene i regjeringens kommunereform gjennom Stortingsmelding nr. 14, (2014-2015).

KMD la 14. mai 2014 fram Prop. 95 S (2013 – 2014) *Kommuneproposisjonen 2015* med en egen meldingsdel om kommunereformen. Her ble behovet for reform, målene for reformen, kriteriene fra ekspertutvalgets delrapport, samt en omtale av prosess og virkemidler presentert. Målene for reformen er gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, bærekraftige og økonomisk robuste kommuner og styrket lokaldemokrati.

Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen til større kommuner som bedre kan møte morgendagens utfordringer. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre kvalitet i tjenestene og muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn. Reformen handler om å utvikle velferd og lokalt folkestyre i store og små lokalsamfunn, til det beste for innbyggerne, næringslivet og lokalsamfunnet. Regjeringen er opptatt av å ta vare på samisk språk, og vil vektlegge at samiske språkbrukere ikke skal komme dårligere ut som følge av endringer i kommuneinndelingen.

For å ivareta kommunereformens utredningsplikt, har Lyngen kommune deltatt i to prosjekt – utredning av henholdsvis storkommunealternativet, (Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø kommune), og Lyngenfjordalternativet, (Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner). Utredningene for storkommunealternativet ble offentliggjort og overrakt kommunene i Tromsø 12.08.2015, mens Lyngenfjordutredningen ble offentliggjort og overrakt kommunene på Oteren 15.10.2015.

I begge alternativene er den faglige tilrådommen fra konsulent at kommunene innleder konkrete forhandlinger om sammenslåing.

For styringen av arbeidet med Lyngenfjordutredningen, (Fase 1), har Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner etablert et felles prosjekt for håndtering av utredningsarbeidet. Prosjektet har vært ledet av en styringsgruppe sammensatt av ordførere, rådmenn, tillitsvalgte og

ungdomsrepresentanter fra de tre kommunene. For administrering av utredningen av arbeidet, har det vært engasjert en egen prosjektkoordinator i 50 % stilling ut 2015. Med forankring i de tre kommunenes formannskapsmøter, har styringsgruppen i møte 18.05.2015 vedtatt mandat for gruppens arbeid, samt vedtatt framdrift- og milepælplan for prosessen. Det er her lagt opp til en prosess hvor utredningsmaterialet og videre prosess skal behandles i de tre kommunestyrene i løpet av desember 2015.

Vedrørende utredningen av storkommunemodellen, (Fase 1), har denne prosessen vært mer løst organisert, og ikke formalisert på samme måte som for Lyngenfjordutredningen. Arbeidet har her i stedet vært basert på en arbeidsgruppe med representanter for rådmannen i de enkelte kommunene. Overordnet styring/ledelse har vært fundamentert på fellesmøter mellom kommunenes politiske ledelse v/ordførere/byråd. Administrativ håndtering av utredningen har vært ivaretatt av Tromsø kommune. I forbindelse med storkommuneutredningen, er det her også lagt opp til en prosess hvor utredningsmaterialet skal behandles i de fem kommunestyrene i løpet av desember 2015.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Hovedformålet med utredning av storkommune- og Lyngenfjordmodellen har vært at rapportmaterialet skulle produsere et bredere og mer systematisk kunnskapsgrunnlag for senere beslutninger om eventuell videreføring av kommunereformarbeidet inn i Fase 2 – Forhandlingsfasen.

Med referanse til det foreliggende utredningsmaterialet, samt til signaler fra nasjonalt politisk-administrativt nivå, foreligger det for Lyngen kommune fire alternativer for videre håndtering av reformprosessen:

- Alt. 1: Terminering av arbeidet ved å fatte vedtak om at Lyngen kommune skal bestå som pr. 2015. Det innledes ikke forhandlinger med andre kommuner om sammenslåing.
- Alt 2: Videreføring av arbeidet ved å fatte vedtak om at det innledes forhandlinger om sammenslåing av Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommune – eventuelt en av disse.
- Alt 3: Videreføring av arbeidet ved å fatte vedtak om at det innledes forhandlinger om sammenslåing av Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø kommuner – eventuelt noen av disse forutsatt at Tromsø kommune også er med.
- Alt 4: Videreføring av arbeidet ved å fatte vedtak om at det innledes parallelle forhandling om sammenslåing etter *både* storkommunemodellen og Lyngenfjordmodellen, (alternativ 2 og 3).

Vedrørende de ulike alternativene, er det rådmannens vurdering at kommunereformprosessen videreføres i Lyngen kommune ved at kommunestyret fatter vedtak om at det innledes forhandlinger etter alt. 4 – forhandling om både storkommune- og Lyngenfjordalternativet.

Rådmannens begrunnelse er at det er viktig å få konkret kartlagt hvilke konkrete konsekvenser de ulike modellene vil ha for Lyngen kommune, samt at det vil genererer stor usikkerhet omkring kommunens framtid dersom prosessen avsluttes uten konkrete forhandlinger. Det må her tas med i vurderingen at fylkesmannen skal foreta oppsummering av status av kommunereformen i Troms høsten 2016, og på den bakgrunn, oversende tilrådning om framtidig kommunestruktur i Troms til Kommunal og moderniseringsdepartementet samme

høst. Det vil kunne innebære et negativt signal til fylkesmannen at kommunen ikke ønsker å videreføre reformarbeidet inn i forhandlingsfasen.

I tillegg påpeker rådmannen at dersom innbyggerne i Lyngen kommune skal tas med i prosessen som rådgivere gjennom folkeavstemming, så foreligger det ikke slik rådmannen vurderer det, et tilstrekkelig systematisert kunnskapsgrunnlag pr. desember 2015 som innbyggerne kan fatte sin beslutning på. Dette fordi de gjennomførte utredningene kun har hatt fokus på strukturelle, overordnede, generelle problemstillinger/tema vedrørende sammenslåing. Konkrete problemstillinger vedrørende politisk og administrativ organisering, organisering av tjenesteproduksjon, kommunesenter, infrastruktur mellom kommunens ulike geografiske deler, samt løsninger for disse, vil bare kunne manifestere seg gjennom forhandlinger. Dersom kun de foreliggende utredningene legges til grunn for terminering av videre forhandlinger, så vil dette i realiteten bety at kommunen fatter sin avgjørelse på et generelt utredningsgrunnlag – ikke på konkrete løsninger/modeller fremkommet gjennom forhandlinger.

Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø

Utredning av storkommunealternativet

12. august 2015

Tromsø kommune
Rådhusgata 2
9008 TROMSØ

12. august 2015

Storkommunealternativet – et spennende valg med stort potensial

Kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø har tatt initiativ til en felles utredning av sammenslåing i det såkalte «Storkommunealternativet». Utredningen skal være en del av beslutningsgrunnlaget når kommunene skal ta beslutning om ny kommunestruktur. Rapporten danner også grunnlag for eventuelt videre prosess fram mot en intensjonsavtale om kommunesammenslåing.

PwC er hovedansvarlig for rapporten som er utarbeidet i samarbeid med våre underleverandører Stiftelsen Telemarksforskning og Burson-Marsteller AS. Oppdraget har blitt utført av et team bestående av Geir Are Nyeng, (prosjektleder), Wenche Vennes, Geir Årset, Rolf Tørring og Trond Solbakken fra PwC, Kjetil Lie, Audun Thorstensen, Marit Owren Nygaard og Anja Hjelseth fra Telemarksforskning, samt Peter Gitmark, Christian Marius Stryken og Erik Strøm fra Burson-Marsteller AS. Reinholdt Bredrup i PwC har vært ansvarlig partner på oppdraget.

Fra oppdragsgivers side har prosjektet vært ledet av en arbeidsgruppe bestående av administrative ledere fra hver enkelt kommune. Oppdragsgivers prosjektleder har vært rådgiver Kjell Robert Pedersen i Tromsø kommune.

Vi vil benytte anledningen til å takke for et godt samarbeid i forbindelse med utredningen. Vi vil også takke ansatte og folkevalgte i kommunene som har deltatt i intervjuer, svart på kommunenes egenvurdering og bidratt med annen informasjon. Dette har vært til stor nytte i utredningsarbeidet.

Med vennlig hilsen

Reinholdt Bredrup
Partner

Geir Are Nyeng
Prosjektleder

Denne rapporten er utarbeidet av PricewaterhouseCoopers (PwC) i samarbeid med stiftelsen Telemarksforskning og Burson-Marsteller AS for Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø kommuner i samsvar med inngåtte og signerte kontrakter.

Våre vurderinger bygger på faktainformasjon som har fremkommet gjennom offentlig tilgjengelig statistikk og utredninger, kommunenes egne statusbilder, i intervjuer med de involverte aktørene og i relevant dokumentasjon som har blitt gjort tilgjengelig for oss. Vi anser våre kilder og vårt informasjonsgrunnlag som pålitelig, men PwC garanterer ikke for at dette er fullstendig, korrekt og presis. Fremlagt informasjon må ikke oppfattes å være verifisert av PwC.

Aktørene har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med inngått avtale og kontrakt. Rapporten er å betrakte som et offentlig dokument i hht offentlighetsloven. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av næringsutviklingsaktørene, eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller gjeldende avtale.

Sammendrag og samlet vurdering av fordeler og ulemper ved storkommunealternativet

Formålet med utredningen er å vurdere konsekvenser, fordeler og ulemper ved en sammenslåing av kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø i det såkalte storkommunealternativet. Rapporten gir en bred analyse av de ulike faktorene som anses relevante for en mulig sammenslåing.

Storkommunealternativet skiller seg fra tidligere kommunesammenslåinger i Norge ved at det omfatter hele 5 kommuner og ved at en av kommunene er vesentlig større enn de fire andre. Selv om det finnes erfaring fra flere kommunesammenslåinger de siste 15 årene er ikke erfaringene derfra direkte overførbare til storkommunealternativet. De involverte kommunene vil kunne oppleve ulike konsekvenser og endringer som en følge av sammenslåingen. Innbyggerne i Tromsø vil trolig knapt merke forskjell som følge av en sammenslåing, mens innbyggerne i for eksempel Storfjord kan oppleve forskjeller i måten de samhandler med kommunen på, måten tjenestene blir organisert på og hvor kommunesenteret ligger.

Kommunene har i prosessen vært tydelige på at det primære spørsmålet er hvilke konsekvenser en sammenslåing vil kunne ha for innbyggerne og at dette har større interesse en regjeringens 10 kriterier for en robust kommunestruktur. Dette har vi forsøkt å vektlegge i utredningen og vil derfor heller ikke i oppsummeringen kun ta utgangspunkt i de nevnte kriteriene. For å oppsummere fordeler og ulemper ved storkommunealternativet tar vi her utgangspunkt i regjeringens overordnede mål for kommunereformen, som oppfattes høyst relevante både for innbyggerne og kommunenes politiske- og administrative ledelse.

Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Regjeringen forventer at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester. Større fagmiljø skal gi mer stabile arbeidsmiljø, bredere kompetanse og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester. Vil så dette kunne oppnås ved å slå sammen Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø?

Gjennom en analyse av kommunenes statusbilder, KOSTRA-statistikk, Kommunebarometeret og ikke minst kommunenes egne vurderinger av utfordringsbildet har vi fått et godt innblikk i dagens status og hvilke utfordringer kommunene står ovenfor.

To faktorer som i stor grad påvirker kommunenes tjenester er økonomiske rammer og organisering. Dette har igjen betydning for kommunens evne til å oppnå gode fagmiljø, god kompetanse, tilstrekkelig kapasitet og kvalitet på sine tjenester. En kommunesammenslåing etter storkommunealternativet kan gi betydelige økonomiske gevinster, først og fremst knyttet til mulig effektivisering og ekstraordinære overføringer fra Staten. På både kort og mellomlang sikt vil kommunene nyte godt av regjeringens økonomiske intensiver i kommunereformen. En sammenslått kommune vil her motta engangsgangsutbetalinger på 90 mill. kr i forbindelse med sammenslåingen. 60 mill. kr av dette er imidlertid ment å dekke engangskostnader som er en direkte konsekvens av sammenslåingen og kan ikke forventes å disponeres fritt.

Storkommunen vil få en marginal økning i de statlige overføringene de første 15 årene, men vil måtte påregne en nedgang etter 20 år på ca 88 mill. kr pr år. Vi har imidlertid synliggjort et effektiviseringspotensial som følge av kommunesammenslåing, spesielt innenfor administrasjon. Dersom den nye kommunen kan driftes med samme administrasjonsutgift pr innbygger som Tromsø gjør i dag gir dette en innsparing på 56 mill. kr pr år. Dette er midler som kan brukes på mer innbyggerrettede tjenester og dermed bidra til større omfang eller bedre kvalitet på de tjenestene innbyggerne er mest opptatt av. Det er også et betydelig potensial for effektivisering

i tjenesteproduksjonen, men dette er både vanskeligere å tallfeste og ikke minst realisere. Oppsummert ligger det en økonomisk motivasjon i sammenslåing, men de økonomiske fordelene vurderes ikke å være store nok til å kunne stå alene som argument for sammenslåing.

Per i dag har kommunene størst utfordring med tjenestene plan, barnevern, NAV/Sosiale tjenester, pleie og omsorg, samt kommunehelse. Den tjenesten kommunene har tydeligst forventninger til er barnevern, hvor sammenslåing forventes å bidra til tilstrekkelig distanse og bedre kompetanse. På den andre siden ser kommunene store framtidig utfordringer i pleie og omsorg. Dette er utfordringer som ikke vil kunne la seg løse gjennom kommunesammenslåing. Totalt sett forventer kommunene, med unntak av Tromsø, at mange av utfordringene i tjenesteproduksjonen vil kunne løses ved en sammenslåing etter storkommunealternativet. Tilgang på større fagmiljø og det å bli del av en større og tilsynelatende mer attraktiv organisasjon kan synes å være en del av disse positive forventningene. Kapasiteten forventes imidlertid ikke å bli nevneverdig bedre som følge av en sammenslåing. Dette kan ha sammenheng med at kapasiteten utledes av økonomiske forutsetninger og politiske prioriteringer, uavhengig av kommunenes størrelse. Samtidig gir en sammenslåing rom for å hente ut betydelige effektiviseringsgevinster. Dette kan gi et økonomisk handlingsrom som kan brukes til å øke kapasiteten og kvaliteten på prioriterte tjenester.

I sine egne vurderinger av regjeringens kriterier for god kommunestruktur har kommunene størst forventninger til kriteriene forbedret kompetanse og tilstrekkelig distanse. Dette er for øvrig sammenfallende med erfaringer fra tidligere kommunesammenslåinger. Vår vurdering er at en sammenslåing i storkommunealternativet vil bidra til større fagmiljø med lavere sårbarhet og bedre kompetanse. Distansen mellom saksbehandler og bruker vil bli større der det er nødvendig og en kan forvente en noe mer effektiv tjenesteproduksjon, avhengig av hvilken organisering som velges. Dette gjelder spesielt på tjenester som i dag er marginale i de minste kommunene og hvor behovet for spesialkompetanse er stort.

Innbyggernes tilgjengelighet til tjenestene vil i stor grad avhenge av hvilken organisasjonsmodell som velges. Vi anbefaler at de store førstelinjetjenestene som grunnskole, barnehage, kommunehelse, samt pleie og omsorg lokaliseres på samme sted som i dag. Samtidig anbefaler vi en stor grad av samlokalisering av administrative tjenester og tjenester som ikke er avhengige av geografisk nærhet til brukerne. Dersom dette kombineres med en satsing på digitalisering og begrensede servicetorg, vurderes ikke dette å redusere innbyggernes tilgjengelighet til tjenestene. Det ligger store muligheter i teknologi og oppdaterte verktøy som ikke utnyttes fullt ut i dag. Bruk av videokonferanseutstyr på servicekontor kan for eksempel gi innbyggerne møte med saksbehandler nært eget bosted og gjør det mindre viktig hvor saksbehandlerne sitter fysisk. Lokalisering av administrasjon og rådhus er mer følelsesmessig engasjerende for innbyggerne enn det har praktisk betydning. Et viktig poeng for de små kommunene er imidlertid viktigheten av kommunale arbeidsplasser. For å redusere den negative konsekvensen en samlokalisering kan ha anbefaler vi at kommunene drøfter en viss grad av funksjonsdeling.

I forhold til det samiske og kvenske perspektivet kan en sammenslåing i storkommunealternativet ha positive konsekvenser, først og fremst knyttet til flere flerspråklige ansatte. Det synes i dag å være knapphet på kommunalt ansatte som behersker samisk og kvensk. Det er derfor nærliggende å forvente at en samordning av dagens ressurser på dette område vil komme alle kommunene til gode. Det er også viktig at det i planlegging av ny tjenesteorganisering tas hensyn til innbyggernes identitet og språk, noe som erkjennes allerede i dag i avtalen Tromsø kommune har inngått med Sametinget. En sammenslått kommune vil totalt sett ha flere samisk- (og kvensk-)språklige ansatte og vil oppnå en større fleksibilitet og lavere sårbarhet enn i dag.

Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Samarbeidet om utredning av storkommunealternativet har sitt utspring i kommunenes samarbeid i «Byregionprogrammet». I dette ligger det en oppfatning om at kommunene allerede utgjør en naturlig geografisk region, eller i det minste har et potensial for å kunne bli det. Utviklingen i regionen er på grunn av kommunenes størrelse sterkt preget av Tromsø kommunes utvikling. Dette gjelder både befolkningsutvikling, arbeidsplasser, bransjesammensetning og bostedsattraktivitet. Enkelt sagt klarer Tromsø

seg stort sett godt alene. Spørsmålet blir da om en sammenslåing kan bidra til at Tromsø drar resten av storkommunealternativet med seg og om sammenslåingen kan styrke storkommunen som regional aktør.

Tromsø har en variert bransjesammensetning i dag og et stort antall arbeidsplasser. Den nye storkommunen vil måtte forvente en noe lavere vekst i næringslivet enn landet som helhet, men dette skyldes at regionen har mange arbeidsplasser i bransjer som opplever nedgang på landsbasis, for eksempel fiske. Totalt sett har hele storkommunealternativet hatt høy arbeidsplassvekst i perioden etter finanskrisen. Til tross for ugunstige strukturelle forhold for arbeidsplassvekst har kommunene fått en bedre vekst enn forventet og viser seg attraktive for næring. Dette er et godt utgangspunkt for videre arbeid med samfunnsutvikling i storkommunealternativet.

Andelen pendlere mellom kommunene viser seg ikke å være veldig stor. Faktisk er Tromsø en av kommunene i landet med lavest arbeidsmarkedsintegrasjon. Dette tyder på at kommunene ikke utgjør et så naturlig felles arbeidsmarked slik vi først antok. På den andre siden er omlandskommunene mer integrert med Tromsø enn med deres respektive nabokommuner i sør. Dette vil naturlig forsterke seg ved en kommunesammenslåing.

Til tross for at Tromsø kommune er stor nok til å klare seg alene vil en sammenslåing med Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord gi en folketallsøkning på 16%. I seg selv vil dette bidra til at den nye kommunen står sterkere som samfunnsutviklingsaktør.

Et viktig spørsmål for videre samfunnsutvikling i regionen er hvordan en kommunesammenslåing vil påvirke tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms som omfatter bl.a. Karlsøy, Lyngen og Storfjord. Vår vurdering er at storkommunealternativet ikke kan forvente tilhørighet innenfor tiltakssonen. Med Tromsø som kommunesenter vil bystatusen og Tromsøs vekst redusere behovet for statlige tiltak for bosetting, næringsutvikling og arbeidsplasser. Regjeringen har imidlertid besluttet at personrettede ordninger knyttet til nedskrivning av studielån, fritak for el-avgift på forbruk og redusert personbeskatning skal videreføres for innbyggere i Karlsøy, Lyngen og Storfjord, også etter en sammenslåing i storkommunealternativet. Det er også besluttet at gjeldende satser for arbeidsgiveravgift for de fem kommunene blir videreført til og med 2020, når satsene skal revideres på nytt. Det synes ikke urimelig å anta at en sammenslått storkommune da vil havne i sone 4a, og dermed få samme arbeidsgiveravgift som Tromsø har i dag (7,9%). Det vil i så fall bety en betydelig økning for spesielt Karlsøy, Lyngen og Storfjord som har fritak for arbeidsgiveravgift i dag.

Bærekraftig og robust kommune

Vår analyse av kommunenes økonomiske situasjon viser at det er relative forskjeller mellom kommunene. Per i dag er det kun Storfjord av kommunene som er på ROBEK-lista. Ingen av kommunene framstår som svært robuste over tid, og har hver for seg ulike utfordringer. Tromsø kommune er selvfølgelig i en særstilling i forhold til størrelse, men hadde likevel et negativt netto driftsresultat i 2014 og har reelt sett ingen oppsparte midler i disposisjonsfond. Av kommunene her er det kun Lyngen som har betydelige oppsparte midler i disposisjonsfond. Tromsø har imidlertid lavest netto lånegjeld av kommunene med omtrent halvparten av Lyngen, som ligger høyest også her.

En kommunesammenslåing trenger ikke automatisk å føre til en mer økonomisk robust kommune. Sammenslåingen vil likevel gi grunnlag for en betydelig effektivisering, spesielt innenfor administrasjon. Også i den ordinære tjenesteproduksjonen vil det over tid være et potensial for effektivisering. Dette kan gi mulighet for større økonomisk handlingsrom, men bruken av dette vil være opp til det til enhver tid sittende politiske flertall. Generelt sett vil en større kommune ha større fleksibilitet og mulighet til å gjøre tilpasninger for å lykkes med god økonomistyring. En større kommune vil også kunne etablere helt andre fagmiljø innenfor økonomiområdet enn de hva minste kommunene kan oppnå i dag. Engangsoverføringene i forbindelse med kommunereformen vil kunne gi kommunen rom for noe mer handlingsrom og fleksibilitet i overgangsfasen. Den største økonomiske muligheten ved sammenslåing ligger imidlertid i effektivisering av administrasjonen og tjenestene.

En storkommune vil også bli en større og mer robust aktør i sitt samspill med andre regioner og offentlige myndigheter. Tromsø kommune er allerede i dag den klart største og sterkeste kommunale aktøren i Troms. Dette bildet antas å forsterke seg etter en sammenslåing. Storkommunen vil ha et langt større geografisk areal og også mer mangfoldig arbeidsmarked og befolkning enn dagens kommuner har isolert sett. Dette kan gi utfordringer med tanke på prioriteringer og politiske valg, men styrker kommunen i samspill med andre regioner.

Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord vil oppleve en klart større effekt med tanke på bærekraft og robusthet gjennom sammenslåing enn Tromsø. Tromsø er på mange måter stor nok alene, men vil likevel kunne oppnå økonomiske og samfunnsmessige fordeler gjennom en sammenslåing. Samlet er vår vurdering at storkommunealternativet vil bli en mer bærekraftig og robust kommune.

Styrket lokaldemokrati og flere kommunale oppgaver

Tidligere forskning gir ikke noe entydig svar på hvordan kommunesammenslåinger påvirker lokaldemokratiet. Forskjellene i størrelse mellom kommunene vil trolig også gi utslag for hvordan lokaldemokratiet vil utvikle seg i storkommunealternativet etter en sammenslåing. Erfaringer fra sammenslåinger i perioden 2004 – 2009 (Brandtzæg 2009) tyder på noe redusert interesse for å ta på seg politiske verv, samtidig som at det demokratiske engasjementet utenfor de folkevalgte arenaene har økt noe. Den politiske ledelsen i Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord frykter at en kommunesammenslåing kan bidra til å svekke lokaldemokratiet. Dette skyldes primært tre faktorer: geografiske avstander, lavere politisk representasjon og konsekvensene av parlamentarisk styringsform.

En kommunesammenslåing vil helt naturlig bidra til større geografiske avstander mellom beslutningstakerne og innbyggerne i Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. Kombinert med lavere geografisk representasjon i kommunestyret fryktes det at den opplevde distansen mellom innbyggerne og politikerne kan øke. Ved en sammenslåing av kommunene vil nødvendigvis det totale antallet kommunestyrerepresentanter bli betydelig redusert, slik at de enkelte bygdene får en lavere representasjon i besluttede organer. Kommunene frykter for eksempel at dette kan gi seg utslag ved diskusjoner om tjenestestruktur, prioritering mellom tiltak i de ulike bygdene osv. Både Tromsø og de andre kommunene har uttrykt ønske om en forhåndsdefinert geografisk representasjon i et nytt kommunestyre, men valgloven åpner ikke for slike ordninger. Dette må derfor løses ved at de politiske partiene selv prioriterer geografisk representasjon i sine nominasjonsprosesser før kommunevalg. Selv om partiene skulle støtte opp under dette begrenser valgloven hvor mange kandidater hvert enkelt parti kan forhåndskumulere. For storkommunealternativet sin del vil dette begrense seg til 6 eller 10 kandidater, avhengig av hvor mange medlemmer det nye kommunestyret skal bestå av.

Et mulig tiltak for å motvirke dette er opprettelse av såkalte nærdemokratiordninger. Dette kan være frivillige organisasjoner, foreningsbaserte lokalutvalg eller kommunedelutvalg med beslutningskompetanse og/eller tjenesteansvar. Den politiske ledelsen i alle kommunene er positive til opprettelsen av slike ordninger. En drøfting av mulig innhold i dette vil derfor være en naturlig del av den videre prosessen.

At Tromsø har parlamentarisk styringsform og de andre kommune er organisert etter formannskapsmodellen kan framstå som en mulig barriere for sammenslåing. Tromsø uttrykker tilfredshet med hvordan organiseringen fungerer i dag og har ingen umiddelbare planer om å gå tilbake til formannskapsmodellen. De andre kommunene frykter at dette vil styrke Tromsøs dominerende rolle og at modellen virker sentraliserende og lite åpen. Det er likevel synliggjort en vilje til å se på hvordan dette kan løses, slik at dette bør være et viktig tema i prosessen videre.

Gjennom Meld. St 14 (2014 – 2015) har regjeringen varslet overføring av nye oppgaver til kommunene. Dette gjelder blant annet tannhelse, rehabilitering, landbruk, boligtiltak og psykiatri. Prinsippet om «generalistkommuner» som alle skal ha samme oppgaver ligger fast, men det åpnes for enkelte ekstra oppgaver til de største kommunene. Storkommunealternativet vil totalt kunne få i overkant av 85 000 innbyggere og forventes derfor også å kunne få overta ansvaret for videregående skoler, kollektivtransport og skoleskyss.

Samlet vurderer vi at en sammenslåing i storkommunealternativet ikke nødvendigvis vil styrke lokaldemokratiet, men at det med gode prosesser og målrettede tiltak heller ikke nødvendigvis vil svekkes. Spørsmål om nær demokrati og parlamentarisk styringsform bør drøftes mellom kommunene i den videre prosessen.

Konklusjon og anbefaling

Utredningen har etter ønske fra kommunene vurdert et stort antall problemstillinger knyttet til sammenslåing av kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø.

For å lykkes økonomisk er kommunene avhengig av å lykkes med å hente ut effektiviseringsgevinster. Dette gjøres enklest innenfor administrasjon, men bør også i en viss grad være mulig i selve tjenesteproduksjonen. Likevel er ikke de økonomiske gevinstene tydelige nok til at de alene er godt nok argument for en kommunesammenslåing. De personrettede tiltakene knyttet til tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms vil bli videreført for innbyggerne i Karlsøy, Lyngen og Storfjord, også etter en sammenslåing i storkommunealternativet.

De viktigste positive konsekvensene ved en sammenslåing vil være større fagmiljø i hver enkelt tjeneste, tilgang på mer spesialisert kompetanse, større økonomisk fleksibilitet og muligheten til å bli en sterkere regional aktør. På den andre siden vil også sammenslåingen kunne medføre svakere politisk representasjon fra bygdene og en opplevelse av større avstand til politiskere og saksbehandlere. Vi mener imidlertid ulempene ved en sammenslåing kan forebygges gjennom nær demokratiske tiltak, satsing på digitalisering og lokale servicetorg.

Totalt anser vi fordelene med en sammenslåing i storkommunealternativet å være større enn ulempene. Hvor store de positive og negative konsekvensene av en sammenslåing blir vil i stor grad påvirkes av hvilke valg kommunene tar i den videre prosessen fram mot sammenslåing og i driften av en ny storkommune. Med riktig organisering og oppfølging framstår storkommunealternativet som et spennende valg med stort potensial.

Vi anbefaler at utredningen følges opp i en ny prosess med de involverte kommunene. Formålet med den videre prosessen bør være utarbeidelse av en intensjonsavtale om sammenslåing, som igjen kan ligge til grunn for reelle forhandlinger og prosess fram mot endelig beslutning innen juni 2016.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag og samlet vurdering av fordeler og ulemper ved storkommunealternativet	3
1. Innledning.....	11
1.1. Bakgrunn for utredningen	11
1.2. Om kommunereformen.....	11
1.2.1. Formål	11
1.2.2. Kriterier for god kommunestruktur	11
1.2.3. Tidsløp	12
1.3. Nye oppgaver til større kommuner	13
1.4. Om rapporten	15
2. Datagrunnlag og metode	16
2.1. Statusbilder etter mal fra Fylkesmannen i Troms	16
2.2. Egenvurdering fra kommunene.....	16
2.3. Intervju med rådmenn og politisk ledelse	17
2.4. Statistikk- og dokumentstudier	17
2.5. Økonomisk analyse	17
3. Befolkning- og næringsutvikling	19
3.1. Folkemengden	19
3.2. Arbeidsplassutvikling i storkommunealternativet	20
3.3. Andelen arbeids-plasser i de ulike sektorene	21
3.3.1. Kommunal sektors andel av arbeidsplassene over tid	21
3.4. Næringstyper	22
3.5. Pendling	24
4. Økonomi	27
4.1. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner.....	27
4.2. Økonomisk status	27
4.2.1. Korrigerte frie inntekter	27
4.2.2. Finansielle nøkkeltall	29
4.2.3. Oppsummering økonomisk status.....	32
4.3. Effekter på overføringene fra inntektssystemet	32
4.3.1. Illustrasjonsberegninger for effekten på frie inntekter – Storkommunealternativet	34
4.3.2. Oppsummering	36
4.4. Andre økonomiske effekter ved sammenslåing.....	36
4.4.1. Tiltakssonen	36
4.4.2. Eiendomsskatt og kommunal prissetting	38
4.4.3. Konesjonskraft	39
4.4.4. Kommunesammenslåing og behov for ny infrastruktur, utstyr og tiltak for samkjøring	40
4.5. Direkte støtte til kommunesammenslåing	41

4.6. Mulige effektiviseringsgevinster ved sammenslåing	43
4.6.1. Mulige effektiviseringsgevinster i administrasjonen for storkommunealternativet	43
4.6.2. Mulige effektiviseringsgevinster ved tjenesteproduksjonen i storkommunealternativet	45
4.7. Demografi og kommuneøkonomi	47
4.8. Oppsummering - økonomi	50
5. Tjenestetilbud og myndighetsutøvelse	52
5.1. Kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver	52
5.2. Status og utfordringer	52
5.2.1. Kommunenes utfordringer vedrørende kapasitet, kompetanse og distanse	52
5.2.2. Nærmere analyse av status og utfordringer for utvalgte tjenesteområder	57
5.3. Fordeler og ulemper ved sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse	68
5.4. Organisering av tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse i en eventuell storkommune	69
5.4.1. Avstand til nytt kommunesenter	71
5.4.2. Mulige organisasjonsmodeller	71
5.4.3. Digitalisering og ny kommunikasjon som alternativ til fysisk nærhet	74
5.5. Oppsummering - tjenestetilbud og myndighetsutøvelse	75
6. Interkommunalt samarbeid	77
6.1. Bakgrunn	77
6.2. Interkommunalt samarbeid i Tromsøregionen	77
6.3. Økt interkommunalt samarbeid – et alternativ til kommunesammenslåing?	79
7. Samfunnsutvikling	80
7.1. Kommunens rolle som samfunnsutvikler	80
7.2. Strukturelle forhold med betydning for arbeidsplassvekst	81
7.2.1. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene	81
7.2.2. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i besøksnæringene	81
7.2.3. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i de regionale næringene	81
7.2.4. Hva skyldes arbeidsplassutviklingen i næringslivet, strukturelle forhold eller attraktivitet? ...	82
7.3. Arbeidsmarkeds-integrasjon	83
7.4. Næringsattraktivitet	84
7.5. Flytting	89
7.5.1. Strukturelle flyttefaktorer	90
7.5.2. Bostedsattraktivitet	91
7.6. Framtidig befolkningsutvikling	92
7.6.1. Framtidig utvikling med ulike nivåer av attraktivitet	93
7.7. Oppsummering samfunnsutvikling	93
8. Lokaldemokrati	95
8.1. Ekspertutvalgets kriterier for lokaldemokrati	95
8.2. Status i kommunene i dag	97
8.2.1. Valgdeltagelse og politisk representasjon	97

8.2.2. Politisk styring.....	98
8.2.3. Geografiske faktorer og identitet.....	99
8.3. Nærdemokratiske ordninger, tilhørighet og styresett i en storkommune.....	100
8.3.1. Nærdemokratiordninger og politisk representasjon fra hele storkommunen.	101
8.3.2. Det lokale styringssystem - parlamentarisme eller formannskap?	104
8.3.3. Økonomisk og politisk handlingsrom	105
8.4. Oppsummering lokaldemokrati og styring av storkommunen	106
9. Samisk og kvensk perspektiv	107
9.1. Bakgrunn.....	107
9.2. Kulturelle mønstre, interesser og aktører.....	108
9.3. Deltakelse i prosjekter i kommunene for å fremme samiske og kvenske interesser.....	109
9.4. Kartlegging av bruk av samisk og kvensk språk i kommunene	110
9.5. Oppsummering - samisk og kvensk perspektiv	112
Appendiks A Referanser	114
Appendiks B Nye oppgaver til kommunene	115
Appendiks C Befolkning og næringsutvikling – utfyllende statistikk	118
Appendiks D Statistikk øvrige tjenesteområder	131
Appendiks E – Interkommunalt samarbeid i storkommunealternativet	138

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for utredningen

Regjeringen og Stortinget har iverksatt arbeid med revidering av norsk kommunestruktur, og pålagt kommunene utredningsplikt til vurdering av nye, alternative geografiske inndelinger. Kommunene har ikke anledning til kun å utrede status quo alternativ for egen kommune, men må i praksis også se på minimum én større geografisk modell som innebærer sammenslåing av minst to kommuner.

Kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø samarbeidet høsten 2014 i «Byregionprogrammet». Dette var et prosjekt igangsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) som bl.a. resulterte i rapporten «Samspill og regional vekstkraft i Tromsøregionen» (NIBR-rapport 2015:4). I etterkant av dette samarbeidet tok Tromsø kommune initiativ til et samarbeid om utredning av sammenslåing av de nevnte kommunene i det såkalte «storkommunealternativet», og valgte PwC i samarbeid med Telemarksforskning og Burson-Marsteller til å bistå i analysearbeidet.

1.2. Om kommunereformen

1.2.1. Formål

Regjeringen omtaler kommunereformen som en av de viktigste velferdsreformene på 50 år. Implisitt i dette ligger en av regjeringens viktigste mål med reformen – nemlig at færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver.

Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

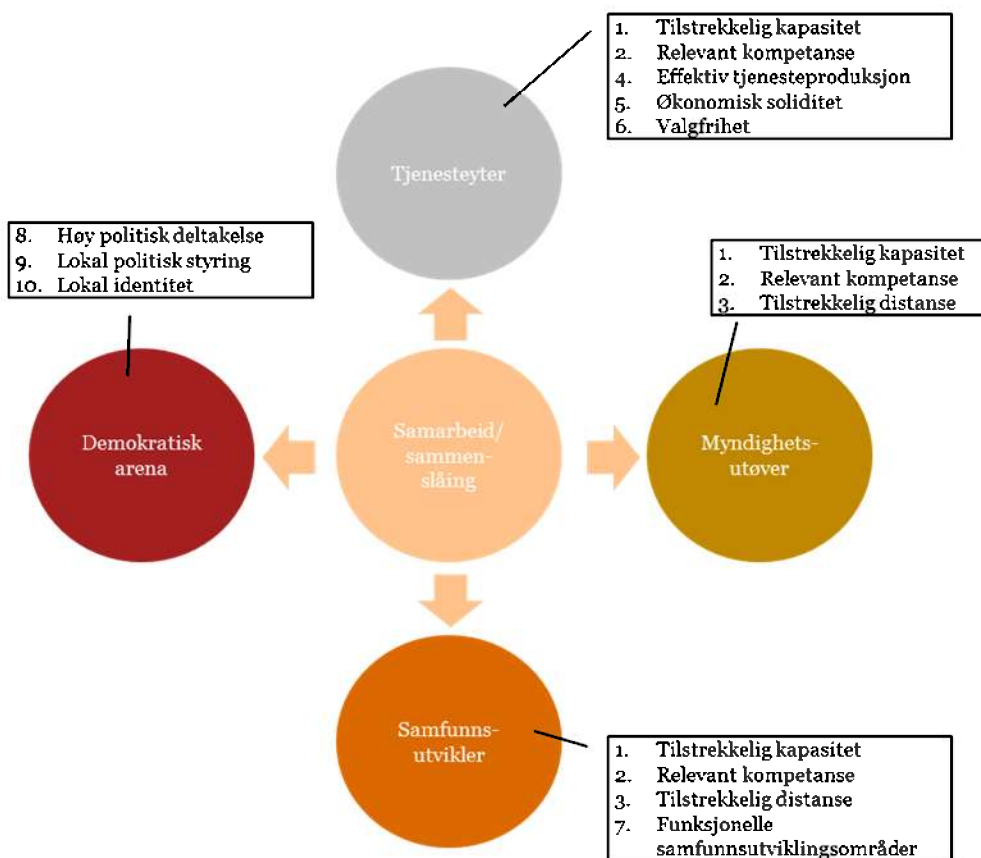
- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne.
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling.
- Bærekraftig og robuste kommuner.
- Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

1.2.2. Kriterier for god kommunestruktur

Kommunal- og moderniseringsdepartementet satte 3. januar 2014 ned et ekspertutvalg som skulle se på oppgaveløsning i kommunene. På bakgrunn av ekspertutvalgets anbefalinger, utarbeidet regjeringen et forslag til kommunereform med 10 kriterier for god kommunestruktur. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag 18. juni 2014.

Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense. De anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur. Kriteriene angir hva som skal til for at kommunene på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som henholdsvis tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Kobler vi kriteriene for god kommunestruktur sammen med kommunenes fire roller vil bildet se slik ut:

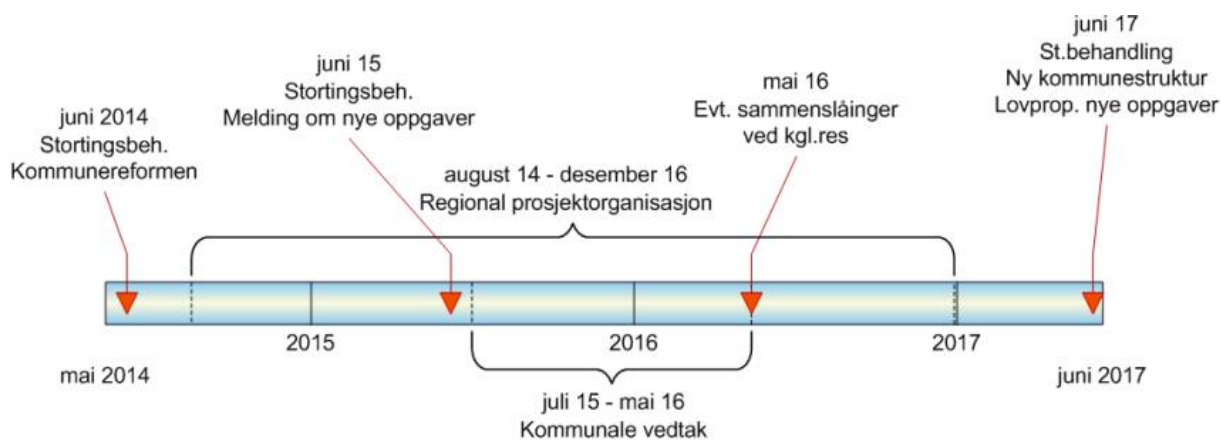
Figur 1: Ekspertutvalgets 10 kriterier for god kommunestruktur koblet sammen med kommunenes fire roller

1.2.3. Tidsløp

Reformen ble satt i gang første halvår 2014 og forventes å være til de nødvendige vedtak er fattet nasjonalt, trolig innen 1. januar 2018. Regjeringen har lagt opp til to alternative tidsløp. Løp 1 legger opp til kommunale vedtak innen høsten 2015 med påfølgende vedtak av Kongen i statsråd våren 2016.

Løp 2 legger opp til at alle kommuner innen 30. juni 2016 skal gjøre vedtak om evt. kommunesammenslåing. Regjeringen tar stilling til disse vedtakene i en proposisjon om helhetlig kommunestruktur våren 2017. Det er signalisert at lokal enighet om sammenslåingsalternativ er ønskelig, men ikke en forutsetning for sammenslåing.

Kommunene i «storkommunealternativet» har signalisert at de ønsker å følge løp 2.

Figur 2: Tidslinje kommunereform fra mai 2014 til juni 2017 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Dette medfører at en eventuell ny «storkommune» bestående av Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø vil kunne tre i kraft fra 1. januar 2020.

1.3. Nye oppgaver til større kommuner

20. mars 2015 la Regjeringen fram en stortingsmelding om nye oppgaver til større kommuner ¹. Stortingsmeldingen inneholder en redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Disse følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp. Videre inneholder meldingen forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen, samt tiltak for å redusere statlig styring. Stortingsmeldingen ble endelig vedtatt av stortinget 6. juni 2015.

Det er lagt noen førende prinsipper til grunn for oppgavefordelingen. Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn. Generalistkommunen skal fortsatt være hovedmodellen for kommunesektoren. Det legges slik sett ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av innbyggerstørrelse, men det åpnes for at de største kommunene kan overta noen flere oppgaver. Kommuner som er for små til å løse oppgaver på egen hånd kan bli pålagt interkommunalt samarbeid. Videre skal individuelle rettigheter ligge fast og pengene skal følge oppgaven.

¹ Meld. St. 14 (2014-2015) «Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner»

Tabell 1: Nye oppgaver

Velferdstjenester	Samfunnsutvikling	Andre oppgaver
Tannhelse	Tilskudd frivillighetssentraler	Vigselsrett for borgerlige vielser
Rehabilitering	Lokal nærings- og samfunnsutvikling	Notarialforretninger
Basishjelpemidler	Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Godkjenning svømmeanlegg
Forsøk DPS (Distriktpsikiatrisk senter)	Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	
Boligtilskudd	Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	
Varig tilrettelagt arbeid	Naturforvaltning	
Arbeids- og utdanningsreiser		

De nye oppgavene til kommunene er mer utførlig beskrevet i Appendiks B.

Som nevnt er det flere pågående prosesser som ikke nødvendigvis følger samme løp som kommunereformen. Disse er:

- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
- Mulig overføring av familieverntjenesten til kommunene
- Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
- Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
- Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
- Finansieringsansvaret for pasienttransport
- Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
- Forenkling av utmarksforvaltningen
- Utviklingsavtaler på planområdet
- Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
- Konesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
- Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Vannscooterregelverket

For de største kommunene åpnes det for å overta videregående opplæring og kollektivtrafikk, inkludert TT-transport og skoleskyss. Det er ikke satt noen innbyggergrense for hva som defineres som de største kommunene, men to sentrale forutsetninger må være på plass:

- Kommunene må være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre et geografisk funksjonelt område.
- Oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene må kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene. Befolkningsgrunnlag og geografiske avstander vil være sentrale faktorer i denne sammenheng.

Storkommunealternativet vil etter en ev. sammenslåing ha ca 85.000 innbyggere. Med bakgrunn i regjeringens vurderinger i St. Mld 14 (2014-2015), antas storkommunealternativet å få tilstrekkelig befolkningsgrunnlag og å utgjøre et funksjonelt nok geografisk området til å kunne få overført ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport. Dette skal imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle, og forutsetter en avtale mellom kommunen og Troms fylkeskommune om hvordan dette tilbudet skal ivaretas i praksis.

1.4. Om rapporten

Denne rapporten oppsummerer utredningen av konsekvensene ved en ev. sammenslåing av kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø i det såkalte «storkommunealternativet, og vil være en viktig del av kommunenes grunnlag for beslutninger om videre geografisk veivalg og prosess.

Utredningen har hatt som formål å belyse konsekvenser for følgende temaer:

- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner (kap. 4)
- Gode og likeverdige tjenester og god myndighetsutøvelse (kap. 5)
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling (kap. 7)
- Styrket lokaldemokrati (kap. 8)
- Samisk og kvensk perspektiv (kap. 9),

Rapportstrukturen er lagt opp i henhold til de ovennevnte temaene.

I rapporten vil vi innledningsvis gi en oppsummering av de kilder og metoder som ligger til grunn for analysearbeidet i kapittel 2, før vi i kapittel 3 gir en gjennomgang av ulike utviklingstrekk for befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling, områdeorganisering og regional integrasjon. Dette er sentral bakgrunnsinformasjon som er relevant for å vurdere konsekvenser knyttet til kommunenes oppgaver og funksjoner. For øvrig har vi lagt til et kapittel 6 som omhandler interkommunalt samarbeid.

2. Datagrunnlag og metode

Kommunene har ønsket en ekstern utredning uten særlig involvering fra kommunenes side, noe som sikrer objektivitet og nøytralitet. Midtveis i utredningsperioden ble foreløpige analyseresultater drøftet med den administrative arbeidsgruppen. Dette kvalitetssikret at utredningen var på riktig spor og bidro til å forankre prosessen i kommunene. Den administrative gruppen er for øvrig også blitt forelagt et utkast til rapport i forkant av at endelig rapport foreligger, med mulighet for å komme med innspill og kommentarer.

Selve analysearbeidet har omfattet ulike problemstillinger som krever ulike typer data og ulike metodiske innfallsvinkler. Disse er nærmere redegjort for i dette kapittelet.

2.1. Statusbilder etter mal fra Fylkesmannen i Troms

En av de viktigste kildene for utredningen har vært kommunenes egne statusbilder. Disse er utarbeidet etter mal fra Fylkesmannen i Troms, hvor kommunene bes om å vurdere sine styrker, svakheter og viktigste utfordringer innenfor de ulike rollene som kommunene skal ivareta. I disse statusbildene gir også Fylkesmannen sin vurderingen av kommunene innenfor hvert enkelt område.

2.2. Egenvurdering fra kommunene

Som et supplement til kommunens statusbilder er det gjennomført en egenvurdering i hver enkelt kommune på framtidig status knyttet til ekspertutvalgets 10 kriterier for god kommunestruktur. Dette har gitt høyst relevant informasjon som gir innblikk i kommunenes egen opplevelse av nåværende og framtidig utfordringer. For hver enkelt fagsektor har kommunene svart på følgende spørsmål:

1. Med utgangspunkt i kunnskapen om egen kommune, gi en oppsummering og statusvurdering for hver av de 10 kriteriene med utgangspunkt i dagens kommunestørrelse og situasjon.
2. Dersom kommunestrukturen ikke endres, hvordan tror dere utfordringsbildet vil se ut for egen kommune i et 10 til 15 års perspektiv innenfor de 10 kriteriene?
3. Dersom kommunesammenslåing i «storkommunealternativet», hvordan tror dere utfordringsbildet vil se ut innenfor de 10 kriteriene?

Kommunene har gjort en grundig jobb med egenvurderingene. Rådmannen eller kommunaldirektør har vært involvert i prosessen i alle kommunene og de mener selv resultatet gir et realistisk utfordringsbilde. Ved slike egenvurderinger er det imidlertid alltid en risiko for at kommunene ikke legger samme innhold i kriteriene for god oppgaveløsning og/eller varierende oppfatningen av når situasjonen oppleves utfordrende. Like fullt uttrykker egenvurderingen hvordan den enkelte kommune oppfatter sine utfordringer. For å kvalitetssikre egenvurderingen og se om resultatene gir et riktig bilde av kommunenes utfordringer er dessuten resultatene sett i sammenheng med relevante KOSTRA-tall og kommunenes resultater i Kommunebarometeret for 2015. ²

² Kommunebarometeret utarbeides av Kommunal Rapport og er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 123 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås KOSTRA-database, foreløpige tall for 2014, samt offentlig statistikk fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking.

2.3. Intervju med rådmenn og politisk ledelse

For å sikre et større datagrunnlag når det gjelder hvordan en kommunesammenslåing kan ventes å påvirke lokaldemokratiet i kommunene, samt sikre en noe større involvering av folkevalgte i utredningsprosessen, er det videre gjennomført intervjuer med rådmann, ordfører, varaordfører og opposisjonsleder i de fem ≤kommunene. Tema for intervjuene har vært hvordan en kommunesammenslåing forventes å påvirke demokratiet, mulige tiltak for å styrke lokalpolitisk representasjon, opplevelsen av økonomisk handlingsrom m.m.

2.4. Statistikk- og dokumentstudier

Som grunnlag for å beskrive en del sentrale utviklingstrekk i kommunen knyttet til befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling og tjenesteproduksjon (kap. 3), er det tatt utgangspunkt i statistikk som allerede foreligger gjennom at Telemarksforskning gjennom flere år har sammenstilt et bredt spekter av data på kommunenivå som grunnlag for endringsanalyser.

Utredningen vil også støtte seg på erfaringer fra tidligere kartlegginger, utredninger og evalueringer knyttet til frivillige kommunesammenslåinger. Av disse nevnes spesielt:

- Følgeevaluering av kommunesammenslåingene mellom Ølen og Vindafjord, Aure og Tustna, Kristiansund og Frei og Bodø og Skjerstad (Telemarksforskning: Sunde og Brandtzæg 2006, Brandtzæg 2009).
- Utredningsarbeid knyttet til sammenslåingen av Våle og Ramnes kommuner (Brandtzæg 2001) og Mosvik og Inderøy (Telemarksforskning; Brandtzæg 2010).
- Utredning av prosessene med kommunesammenslåing i Ørland/Bjugn og Mosvik/Inderøy (PwC: Tørring og Vennes 2014).

Uttømmende liste over dokumenter og rapporter som er brukt i forbindelse med utredningen finnes i Appendiks A.

2.5. Økonomisk analyse

Vurdering av de økonomiske problemstillingene er den mest tekniske delen av utredningen (jf. kap. 5). Metode for dette området beskrives derfor særskilt.

For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet, potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon. Vi har også innhentet informasjon om kommunene fra årsmeldinger og budsjetter for å få nærmere innsikt i dagens situasjon i kommunene.

En kommunesammenslåing vil påvirke følgende fem kriterier i kommunenes inntektssystem ³:

- Basistillegget
- Urbanitetskriteriet
- Reiseavstand innen sone
- Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets
- Opphopningsindeksen

³ I tillegg vil korreksjonsordningen for elever i ikke-kommunale skoler bli påvirket. Ved at en «ny kommune» vil få tilbakeført midler på bakgrunn av en nytt beregnet utgiftsbehov.

Basistilskuddet er like stort for alle kommuner med et fast beløp pr. kommune og ikke pr. innbygger. Målt i kroner pr. innbygger blir dermed basistilskuddet for den enkelte kommune større dess færre innbyggere kommunen har. For små kommuner utgjør basistilskuddet en betydelig del av inntektene, noe som vil kunne påvirke valg om sammenslåing med en nabokommune. For å dempe denne negative effekten av en sammenslåing kompenseres bortfall av basistilskuddet fullt ut over inndelingstilskuddet. De fire andre kriteriene som er listet opp, slår direkte ut på rammetilskuddet til den sammenslåtte kommunen, og omfattes ikke av noen tilsvarende overgangsordning.

Urbanitetskriteriet er en indikator som fanger opp en rekke sosioøkonomiske forhold som påvirker kommunenes beregnede utgiftsbehov knyttet til rus- og psykiatriområdet. Studier har vist at større kommuner har høyere utgifter til rus og psykiatri enn mindre kommuner. I kostnadsnøkkelen er det et eget urbanitetskriterium som kompenserer for at sosialhjelpsutgifter i kroner per innbygger normalt øker med innbyggertallet. Kriteriet er en eksponentiell funksjon av innbyggertallet (innbyggertall opphøyd i 1,2) og skal fange opp utgiftsvariasjoner mellom store og mellomstore kommuner, og tilsvarende mellom mellomstore og små kommuner.

Kriterieverdiene knyttet til sone og nabokrets kan også bli påvirket gjennom en sammenslåing, avhengig av sone- og kretsinnstillingen i områdene som ligger inn mot kommunegrensene. Her vil utslagene imidlertid kunne bli mer tilfeldige etter en sammenslåing.⁴

Opphopingsindeksen består av kriteriene skilte/separerte, arbeidsledige, fattige og innbyggertall pr. 1. januar 2014. Indeksen er beregnet ved å multiplisere grunnlagstall fra kriteriene dividert med innbyggertall opphøyd i annen.

Kriteriet for urbanitet, opphopningsindeks og netto tilskudd/trekk for elever i statlige og private skoler er beregnet av oss. Verdiene for de øvrige kriteriene er konstruert ved å summere tilsvarende verdier for enkeltkommunene. Det samme er gjort for skatteinntektene. Verdien av et basistilskudd er satt til 12,837 mill. kr i beregningene av inndelingstilskudd (som tilsvarer basistilskuddet i inntektssystemet for 2015).

Beregningene er gjennomført i prognosemodellen til KS (versjon «prok1407GH⁵») ved å opprette nye, «konstruerte» kommuner og legge inn nye verdier for følgende kriterier:

- Alle kriteriene i kostnadsnøkkelen for utgiftsutjevning
- Anslag på skatteinntekter som foreslått i KS-modellen
- Inndelingstilskudd

Med disse dataene har vi gjennomført partielle beregninger ved hjelp av KS sin prognosemodell både med og uten sammenslåing. De direkte økonomiske effektene av en sammenslåing slår bare ut på rammetilskuddet, men siden rammetilskuddet også inneholder et element koblet til skatt – nemlig inntektsutjevningen – går vi veien om «frie inntekter» (skatt + rammetilskudd) for å finne fram til differansene mellom dagens nivå, nivået de 15 årene man har fullt inndelingstilskudd, og nivået etter 20 år når inndelingstilskuddet er trappet ned og borte. Et problem med å lage en slik fremstilling, er at kommunenes inntektssystem ikke er en statisk størrelse. Våre beregninger er dermed kun gyldige for den situasjonen vi kjenner pr. i dag.

⁴ Grunnlagsdata knyttet til bosettingskriteriene «sone» og «nabo» er beregnet av SSB som et betalt oppdrag. Reiseavstand innen sone (i km) er reiseavstand for alle innbyggerne i sonen til sonesenteret, summert for alle innbyggerne i kommunen. En sone er et geografisk sammenhengende område, sammensatt av grunnkretser. Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets (i km) er reiseavstand fra senter i egen grunnkrets til senter i nærmeste nabogrunnkrets innenfor samme sone, summert for alle kommunene sine innbyggere.

⁵ Modellen er datert 8.12.15 og bygger på forslaget til statsbudsjett for 2015.

3. Befolkning- og næringsutvikling

Dette kapitlet gir en gjennomgang av ulike utviklingstrekk for befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling, områdeorganisering og regional integrasjon. Dette er sentral bakgrunnsinformasjon som er relevant for å vurdere konsekvenser knyttet til kommunenes oppgaver og funksjoner. Utfyllende statistikk med befolkningsutviklingen dekomponert, arbeidsplassutvikling, bransjer i næringslivet, samt vekstimpulser fra næringslivet finnes i Appendiks C.

3.1. Folkemengden

Storkommunealternativet vil basert på innbyggertall per 31. mars 2015 ha 85 759 innbyggere. Tromsø er den største kommunen, med 72 987 innbyggere, og vil utgjøre 85,1 prosent av folketallet i storkommunealternativet. Balsfjord er nest størst med 5 710 innbyggere. Storfjord er minst, med 1 884 innbyggere, og vil utgjøre 2,2 prosent av folketallet i storkommunealternativet.

Tromsø er Norges 9. største kommune. Balsfjord er nummer 185 av 428 kommuner, og er dermed større enn de fleste andre kommuner i Norge (dvs. over medianverdien). Folkemengden i de øvrige kommunene er under medianverdien blant kommunene.

Figuren til høyre viser befolkningsveksten fra 31. mars 2005 til 31. mars 2015 i den enkelte kommune, i storkommunealternativet samlet og i Norge. Kommunene er i figuren også rangert etter vekst i perioden blant landets totalt 428 kommuner (angitt bak kommunenavnet).

I perioden har Norges befolkning økt med 12,2 prosent. Tromsø er den eneste kommunen i alternativet som har hatt høyere befolkningsvekst enn Norge. Tromsøs befolkning har økt med 15,9 prosent, og bare 57 kommuner har hatt høyere vekst enn Tromsø i landet totalt sett.

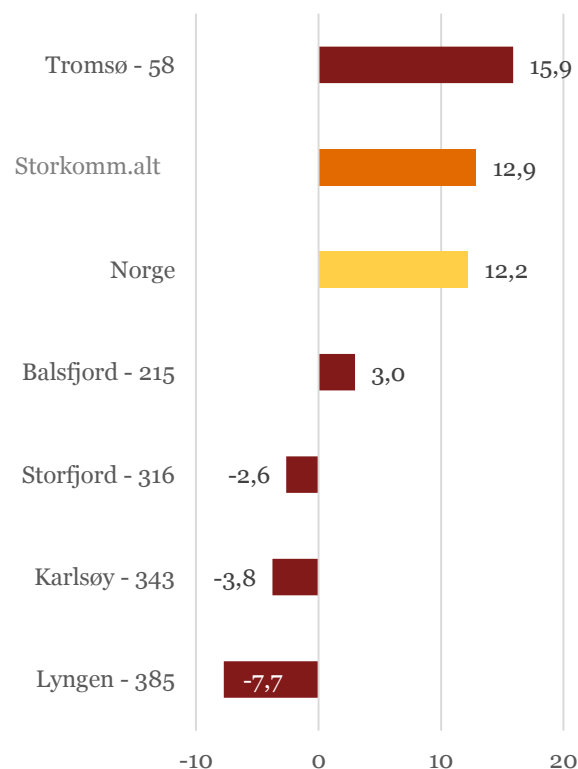
Veksten i Storkommunealternativet har vært litt høyere enn landsgjennomsnittet, som selvfølgelig skyldes den høye veksten i Tromsø.

Balsfjord har hatt en befolkningsvekst på 3 prosent, og rangerer med det middels blant landets 428 kommuner.

Storfjord, Karlsøy og Lyngen har hatt befolkningsnedgang i perioden, og er også i den nedre halvdel av kommuner rangert etter befolkningsvekst.

Tabell 2: Antall innbyggere i kommunene i storkommunealternativet, 31. Mars 2015

	Folkemengde 31. mars 2015	% av SUM	Rang. blant 428 kommuner
Tromsø	72 987	85,1	9
Balsfjord	5 710	6,7	185
Karlsøy	2 270	2,6	315
Lyngen	2 908	3,4	275
Storfjord	1 884	2,2	340
SUM	85 759		

Figur 3: Befolkningsvekst i prosent for den enkelte kommune, storkommunealternativet og Norge, fra 31. mars 2005 – 31. mars 2015. Tallet bak kommunenavnet gir rangering blant landets 428 kommuner mht. vekst.

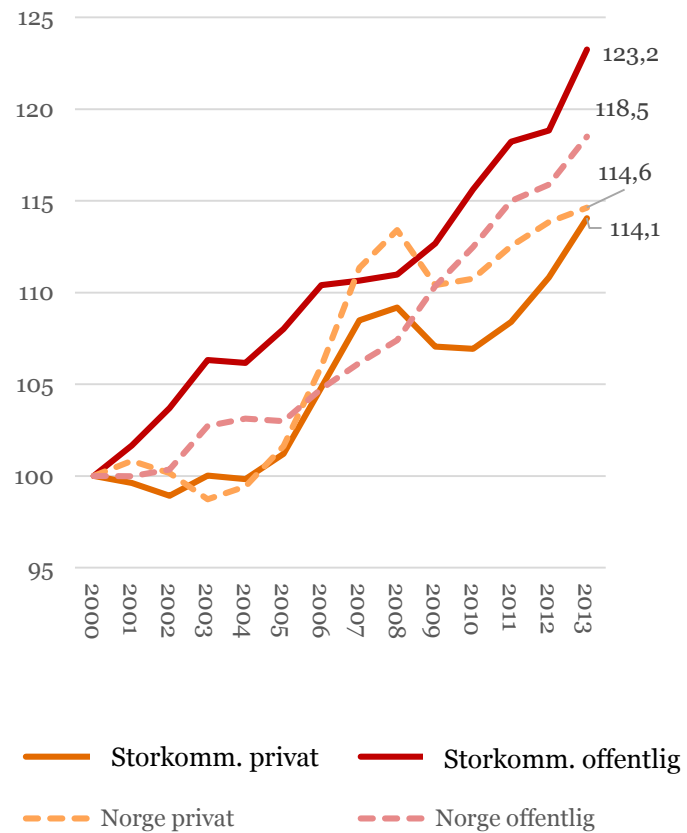
3.2. Arbeidsplassutvikling i storkommunealternativet

Figuren til høyre viser den indekserte veksten i offentlig og privat sektor fra 2000 til 2013 for de fem kommunene i storkommunealternativet samlet. Offentlig sektor er her kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor slått sammen. Antall arbeidsplasser er definert som sysselsatte etter arbeidssted. Antall arbeidsplasser i 2000 er indeksert til å være lik 100.

Arbeidsplassutviklingen i de fem kommunene samlet blir sterkt påvirket av arbeidsplassutviklingen i Tromsø.

Offentlig sektor har hatt kraftig arbeidsplassvekst, 23,3 prosent mot 18,5 prosent nasjonalt.

Privat sektor har hatt en arbeidsplassvekst som er omtrent like høy som i landet som helhet på 14,6 prosent.

Figur 4: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Storkommunealternativet og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

3.3. Andelen arbeidsplasser i de ulike sektorene

Figuren til høyre viser hvordan arbeidsplassene er fordelt på sektorene i hver av kommunene i 2013.

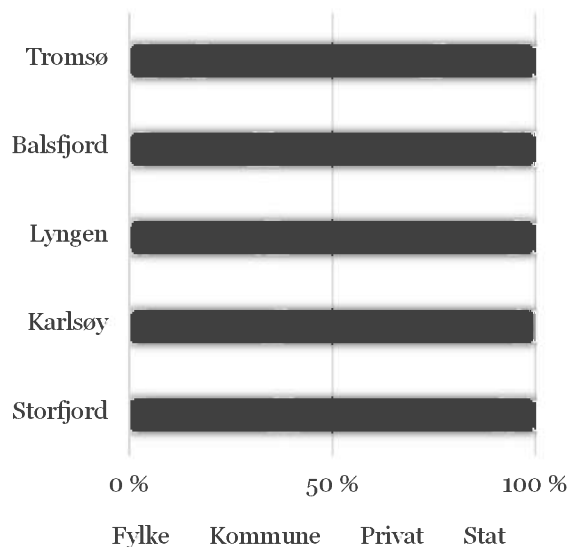
Storfjord har høyest andel av arbeidsplassene i kommunal sektor. Tromsø har lavest andel arbeidsplasser i kommunal sektor.

Storfjord har også lavest andel arbeidsplasser i privat sektor, etterfulgt av Tromsø.

Andelen arbeidsplasser i privat sektor i de andre kommunene er på litt over 60 prosent.

På landsbasis utgjør privat sektor 70 prosent av arbeidsplassene. Storkommunealternativet har derfor relativt lav andel privat næringsliv sammenliknet med landet som helhet.

Nesten hver fjerde arbeidsplass i Tromsø er i statlig sektor.

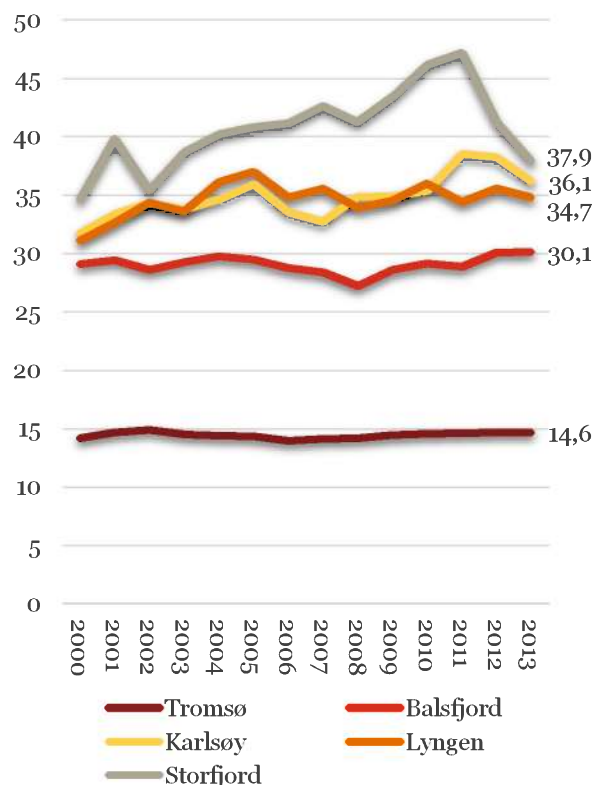

Figur 5: Andelen arbeidsplasser i prosent fordelt på de ulike sektorene, 2013.

3.3.1. Kommunal sektors andel av arbeidsplassene over tid

Tromsø har helt siden 2000 hatt en lav andel arbeidsplasser i kommunal sektor. Storfjord hadde en økende andel frem til 2011, men andelen har sunket deretter. Storfjord har høyest andel arbeidsplasser i kommunal sektor, og har hatt det helt siden 2000.

Kommunale arbeidsplasser har dermed mye større betydning for de for minste kommunene enn for Tromsø. Dersom en skulle lykkes med å hente ut effektiviseringsgevinster gjennom en kommunesammenslåing vil det kunne få betydning for verdifulle kommunale arbeidsplasser i Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord.

Figur 6: Kommunal sektors andel i prosent av det totale antall arbeidsplasser i kommunene, 2000-2013.

3.4. Næringstyper

Figurene på neste side viser hvordan arbeidsplassene i storkommunealternativet og Norge er fordelt på ulike sektorer og næringstyper.

Arbeidsplasser i offentlig sektor reflekteres i større grad av befolkningsstørrelsen og tjenestebehovet i kommunen, mens privat sektor kan bidra til vekst i seg selv, som igjen kan bidra til høyere nettoflytting. Det er derfor gjerne næringslivet som er i fokus når man ønsker å stimulere til arbeidsplassvekst.

Det finnes mange forskjellige bransjeinndelinger.⁶ For vårt formål har vi delt næringslivet inn i fire strategiske næringstyper:

Basisnæringer er næringsliv som konkurrerer på et nasjonalt eller internasjonalt marked. Basisnæringene produserer varer eller tjenester på et sted, som selges og konsumeres hovedsakelig utenfor stedet der produksjonen foregår. Primærnæringer, som landbruk, gruvedrift og industri, tilhører basisnæringene. Samtidig er det en del tjenesteproduksjon som også defineres som basisnæringer, som IT, telekom og teknologiske tjenester. Basisnæringene regnes ofte som motoren i økonomien. Det er ut fra basisnæringene mye annen næringsvirksomhet blir skapt.

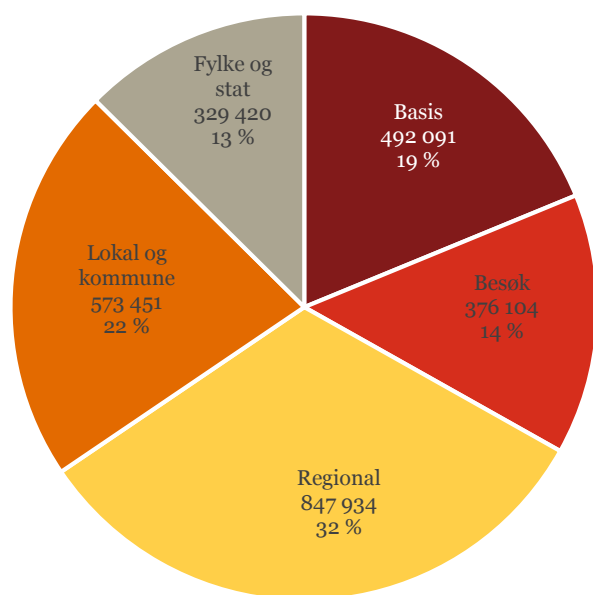
Besøksnæringer er næringsliv som kjennetegnes av at kunden må være personlig til stede. Besøksnæringene inkluderer all turisme, men også butikkhandel og en del personlige tjenester. Stedets egne innbyggere og besøkende er kunder hos besøksnæringene.

De *regionale* næringene består av bransjer som både har annet næringsliv, offentlige institusjoner og befolkningen som kunder, og som hovedsakelig retter seg mot et regionalt marked. Det er bransjer som bygg og anlegg, transport og forretningsmessig tjenesteyting. Vi finner ofte en konsentrasjon av de regionale næringene i byer og regionale sentra. Det er en sammensatt næringstype, og vi antar at det er ulike drivere for vekst i de ulike bransjene som utgjør de regionale næringene.

Lokale næringer er næringsliv som leverer tjenester til den lokale befolkningen, og som i stor grad substituerer tjenester fra offentlig sektor. Dette er tjenester som barnehager, skoler, primærhelsetjenester og renovasjon. I analysene framover vil vi derfor slå sammen kommunal sektor og lokale næringer.

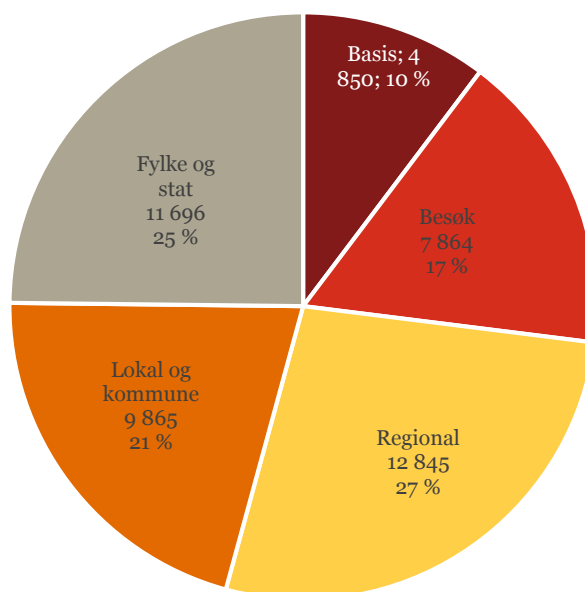
⁶ Bransjeinndelingen tar utgangspunkt i registerdata for arbeidssted, med tilhørende NACE på 5-siffernivå.

Norge

Figur 7: Antall arbeidsplasser fordelt på de ulike sektorene og næringsstypene i storkommunealternativet i 2013

Storkommunealternativet

Figur 8: Antall arbeidsplasser fordelt på de ulike sektorene og næringsstypene i Norge i 2013

Figurene viser at fylkeskommunal og statlig sektor er større i storkommunealternativet enn i Norge som helhet, mens basisnæringene er nesten bare halvparten så store. Besøksnæringene er forholdsvis store i storkommunealternativet, mens det er relativt få arbeidsplasser i de regionale næringene.

3.5. Pendling

Pendlingsdata kan si noe om interaksjonen på tvers av kommunegrensene og i hvilken grad kommunene inngår i en funksjonell bo- og arbeidsmarkedsregion. Dette er også av relevans for en eventuell kommunesammenslåing, for dersom kommunene utgjør et felles bo- og arbeidsmarked vil det være lettere å hente ut potensielle gevinster av en eventuell kommunesammenslåing. Vi vil fokusere på pendlingen mellom kommunene i utredningen og på pendlingen med kommuner som ligger utenfor storkommunealternativet.

I tabellen under viser den siste kolonnen antall sysselsatte i kommunen, dvs. antall personer som er bosatt i kommunen og som er i arbeid. Antall sysselsatte er fordelt på arbeidssted i de øvrige kolonnene. Foruten utredningskommunene har vi spesifikt inkludert kommunene Målselv, Lenvik, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen.

Siste rad i tabellen summerer antall arbeidsplasser i kommunen. Nest siste rad viser hvor mange som pendler til kommunen, men som ikke bor i en av kommunene som er med i tabellen.

Tabell 3: Antall sysselsatte personer fordelt på hvor de jobber, 2013.

		Arbeidssted											Sysselsatte	
		Tromsø	Målselv	Lenvik	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord	Kåfjord	Skjervøy	Nordreisa	Kvæningen		Utenfor
Bosted	Tromsø	36 620	51	107	148	78	28	29	19	56	38	4	2 431	39 609
	Målselv	115	2 912	141	43	0	3	2	0	1	0	0	295	3 512
	Lenvik	205	170	4 562	18	0	7	0	0	2	2	0	629	5 595
	Balsfjord	396	117	18	1 931	0	3	42	0	0	5	0	186	2 698
	Karlsøy	243	0	1	1	860	0	0	0	3	1	0	55	1 164
	Lyngen	195	2	3	21	2	1 116	14	3	3	5	0	78	1 442
	Storfjord	118	11	2	93	0	42	593	8	2	6	0	59	934
	Kåfjord	147	6	4	7	1	14	22	659	10	56	2	103	1 031
	Skjervøy	92	0	3	2	2	1	1	5	1 127	57	3	100	1 393
	Nordreisa	149	3	4	19	1	8	10	13	61	1 851	19	219	2 357
	Kvæningen	41	3	0	5	0	0	0	3	4	25	433	60	574
		Utenfor	3 386	479	1 021	124	30	82	10	8	32	43	29	
Arbeidsplasser		41 707	3 754	5 866	2 412	974	1 304	723	718	1 301	2 089	490		

Tromsø er en typisk innpendlingskommune: det er flere personer som jobber i kommunen (41 707) enn det er sysselsatte bosatt i kommunen (39 609). Flest innpendlere til Tromsø kommer fra Balsfjord. Det var i 2013 93 personer bosatt i Storfjord som jobbet i Balsfjord, og 42 personer bosatt i Balsfjord som jobbet i Storfjord. Ellers er pendlingen mellom kommunene i storkommunealternativet stort sett konsentrert inn mot Tromsø.

Tabellen på neste side viser andelen pendlere av de sysselsatte bosatt kommunene fordelt på hvilke kommuner de jobber i.

Tabellen viser at 92,5 prosent av den sysselsatte befolkningen i Tromsø jobber i egen kommune. I Målselv, Lenvik og Skjervøy jobber mer enn fire av fem arbeidstakere i egen kommune. Storfjord og Kåfjord er derimot kommuner med en viss andel utpendling, der mer enn hver tredje arbeidstaker jobber utenfor egen kommune.

Pendlingen inn mot Tromsø er forholdsvis høy, spesielt fra kommunene i utredningen, samt fra Kåfjord. Mer enn 20 prosent av de som bor i Karlsøy jobber i Tromsø. Over ti prosent av de som bor i Balsfjord, Lyngen, Storfjord og Kåfjord jobber også i Tromsø.

10 prosent av den sysselsatte befolkningen i Storfjord jobber i Balsfjord. Ellers er andelen som pendler mellom kommunene i utredningen og kommunene rundt, lav.

Tabell 4: Andelen av den sysselsatte befolkningen i kommunene fordelt på hvilken kommune de jobber i. Siste rad og kolonne viser antall arbeidsplasser og sysselsatte, 2013.

		Arbeidssted											Sysselsatte	
		Tromsø	Målselv	Lenvik	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord	Kåfjord	Skjervøy	Nordreisa	Kvænangen		Utenfor
Bosted	Tromsø	92,5	0,1	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	6,1	39 609
	Målselv	3,3	82,9	4,0	1,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	8,4	3 512
	Lenvik	3,7	3,0	81,5	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2	5 595
	Balsfjord	14,7	4,3	0,7	71,6	0,0	0,1	1,6	0,0	0,0	0,2	0,0	6,9	2 698
	Karlsøy	20,9	0,0	0,1	0,1	73,9	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	4,7	1 164
	Lyngen	13,5	0,1	0,2	1,5	0,1	77,4	1,0	0,2	0,2	0,3	0,0	5,4	1 442
	Storfjord	12,6	1,2	0,2	10,0	0,0	4,5	63,5	0,9	0,2	0,6	0,0	6,3	934
	Kåfjord	14,3	0,6	0,4	0,7	0,1	1,4	2,1	63,9	1,0	5,4	0,2	10,0	1 031
	Skjervøy	6,6	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	80,9	4,1	0,2	7,2	1 393
	Nordreisa	6,3	0,1	0,2	0,8	0,0	0,3	0,4	0,6	2,6	78,5	0,8	9,3	2 357
	Kvænangen	7,1	0,5	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,5	0,7	4,4	75,4	10,5	574
	Utenfor	8,1	12,8	17,4	5,1	3,1	6,3	1,4	1,1	2,5	2,1	5,9		
Arbeidsplasser		41 707	3 754	5 866	2 412	974	1 304	723	718	1 301	2 089	490		

Tromsø har lav arbeidsmarkedsintegrasjon og pendlingen mellom Tromsø og de øvrige kommunene i utredningen har heller ikke endret seg mye siden 2000. Vi ser derfor nærmere på pendlingen til og fra Tromsø.

Figuren til høyre viser antall personer som pendler fra Tromsø til de åtte kommunene som det pendles mest til i 2001, 2005, 2009 og 2013.

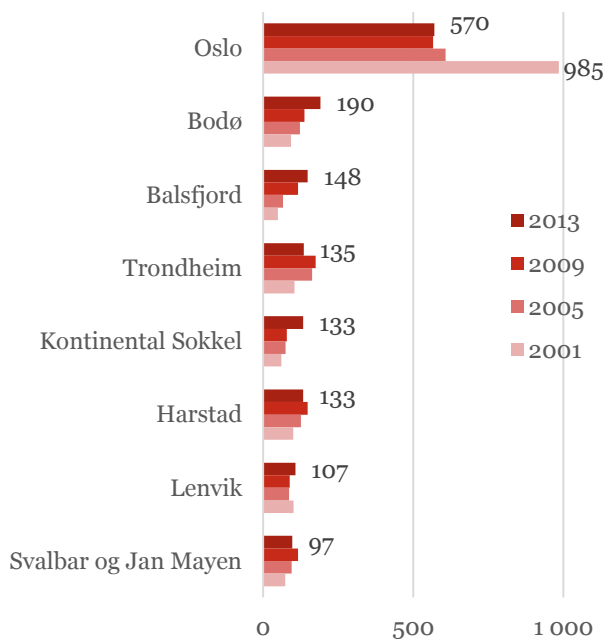
Oslo er kommunen de fleste av de som pendler ut fra Tromsø pendler til. Antallet var 570 i 2013, nesten en halvering av antallet i 2001.

Deretter kommer Bodø. 190 personer bosatt i Tromsø hadde sin arbeidsplass i Bodø i 2013. Antallet har steget siden 2001.

Deretter kommer Balsfjord. 148 personer bosatt i Tromsø jobbet i Balsfjord i 2013. Antallet har økt siden 2001.

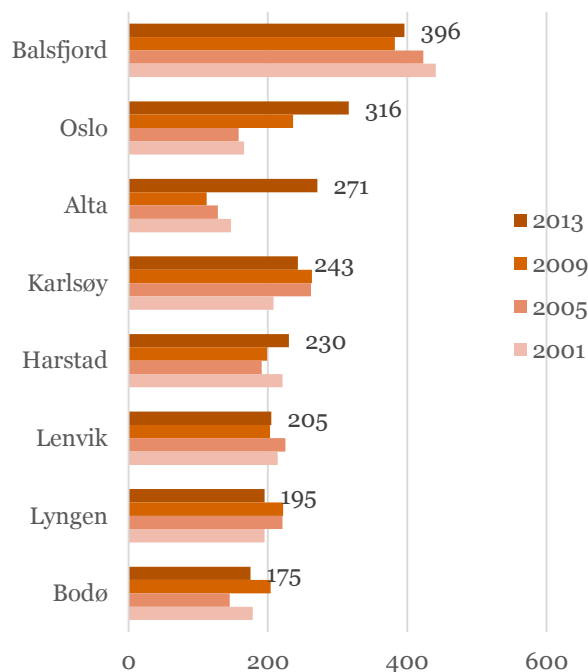
Videre er det kommuner som ikke er med i utredningen, som det pendles mest til fra Tromsø.

Utpendling fra Tromsø

Figur 9: Antall personer som pendler fra Tromsø til de åtte kommunene det er flest pendlere til, 2001, 2005, 2009 og 2013.

Pendling inn til Tromsø

Figur 10: Antall personer som pendler til Tromsø fra de åtte kommunene med flest innpendlere til Tromsø, 2001, 2005, 2009 og 2013.

Figuren til høyre viser antall personer som pendler inn til Tromsø fra de åtte kommunene som har flest pendlere til Tromsø.

396 personer som er bosatt i Balsfjord jobber i Tromsø. Antallet har gått litt ned siden 2001.

Antallet personer som er bosatt i Oslo, men som jobber i Tromsø, har økt betydelig siden 2001. Det har også antallet personer som er bosatt i Alta.

Deretter kommer Karlsøy. 243 personer bosatt i Karlsøy jobbet i Tromsø i 2013. Antallet har økt litt siden 2001, men gått ned siden 2009.

Deretter følger Harstad, Lenvik, Lyngen og Bodø.

Med unntak av Balsfjord, er det ikke først og fremst fra utredningskommunene at Tromsø får tilført arbeidskraft.

4. Økonomi

Økonomiske effekter er naturligvis et interessant tema i vurderingen av en kommunesammenslåing. For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing, har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet. Videre har vi sett på potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og drøftet andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon.

4.1. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Bærekraft og økonomi er ikke noen rolle og funksjon som kommunene forutsettes å ivareta, men er naturligvis et helt sentralt fundament for kommunenes aktivitet og tjenesteproduksjon. Økonomisk soliditet (i betydningen handlingsrom) framgår da også som et kriterium fra ekspertutvalget for at tjenesteytingen skal ivaretas på en god og trygg måte.⁷

4.2. Økonomisk status

Vi ser her nærmere på ulike økonomiske indikatorer for å kunne si noe om dagens økonomiske status i de ulike kommunene, og hvilke utfordringer de står overfor.

4.2.1. Korrigerte frie inntekter

Korrigerte frie inntekter er en indikator som gir uttrykk for kommunens reelle inntektsnivå. Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatt, og utgjør om lag 80 prosent av de samlede inntektene. Korrigerte frie inntekter viser nivået på de frie inntektene justert for variasjon i utgiftsbehov. Indikatoren viser dermed inntekts- og utgiftssiden samlet. Kommuner med et lavt beregnet utgiftsbehov («billige») får justert opp sine inntekter, mens kommuner med et høyt beregnet utgiftsbehov («dyre») får justert ned sine inntekter i beregningen fra vanlige, «ukorrigerte» til korrigerte frie inntekter.

Det er først og fremst variasjoner i omfanget av regionalpolitiske overføringer, skjønnstilskudd og skatteinntekter som forklarer variasjoner i (utgifts-)korrigerte inntekter mellom kommunene. Dessuten bør det nevnes at frie inntekter ikke omfatter for eksempel utbytteinntekter og annen finansavkastning.

For å få et mest mulig komplett bilde av kommunenes frie inntekter, viser vi i tabellen under nivået på korrigerte frie inntekter både med og uten eiendomsskatt og inntekter fra konsesjonskraft. Tabellen viser at alle de aktuelle kommunene hadde et inntektsnivå over landsgjennomsnittet i 2013. Tromsø hadde et nivå på korrigerte frie inntekter, inkl. eiendomsskatt og inntekter fra konsesjonskraft, som lå 4 prosent over landsgjennomsnittet dette året.

⁷ Vi vil oversatt til konkrete kommunaløkonomiske termer knytte soliditetsbegrepet til størrelsen på frie fondsmidler (disposisjonsfond) og netto driftsresultat.

Tabell 5: Frie inntekter i 2013 korrigert for variasjon i utgiftsbehov. Tabellen viser prosent av landsgjennomsnittet av inntekt pr. innbygger. Landsgjennomsnittet = 100.

Kilde: Kommuneproposisjonen 2015.

Kommune	Korrigerte frie inntekter, ekskl. e-skatt og konsesjonskraftinnt.	Korrigerte frie inntekter, inkl. e-skatt og konsesjonskraftinnt.
Tromsø	104	104
Balsfjord	102	106
Karlsøy	115	116
Lyngen	114	113
Storfjord	118	129
Troms	106	107
Landet	100	100

Vi skal se nærmere på noen indikatorer som sier litt mer om hvordan kommunene forvalter de disponible midlene.

4.2.2. Finansielle nøkkeltall

Endelige KOSTRA-tall for 2014 viser at regnskapsresultatene varierer mellom kommunene. Staten og KS har siden 2002 vært enige om at kommunenes netto driftsresultat bør ligge på 3%. Dette for både å ha en driftsmargin, bevare verdiene sektoren allerede sitter på og å kunne sette av nok midler til investeringer.

Tabell 6: Netto driftsresultat, langsiktig gjeld og netto lånegjeld per innbygger⁸

	Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser i % av brutto driftsinntekter	Netto lånegjeld i kroner pr innbygger
Tromsø	-1,7	105,1	62 393
Balsfjord	2,9	89,6	59 251
Karlsøy	0,9	116,8	84 241
Lyngen	1,1	136,7	126 642
Storfjord	5,0	95,1	81 986
Landet uten Oslo	1,0	91,2	50 139
Troms	0,0	103,2	71 050

Kilde: Endelige publiserte KOSTRA-tall for 2014 (SSB).

Av kommunene i oversikten er det bare Storfjord kommune som er registrert i ROBEG⁹-registeret, etter Kommunelovens § 60 nr 1 bokstav c og d.

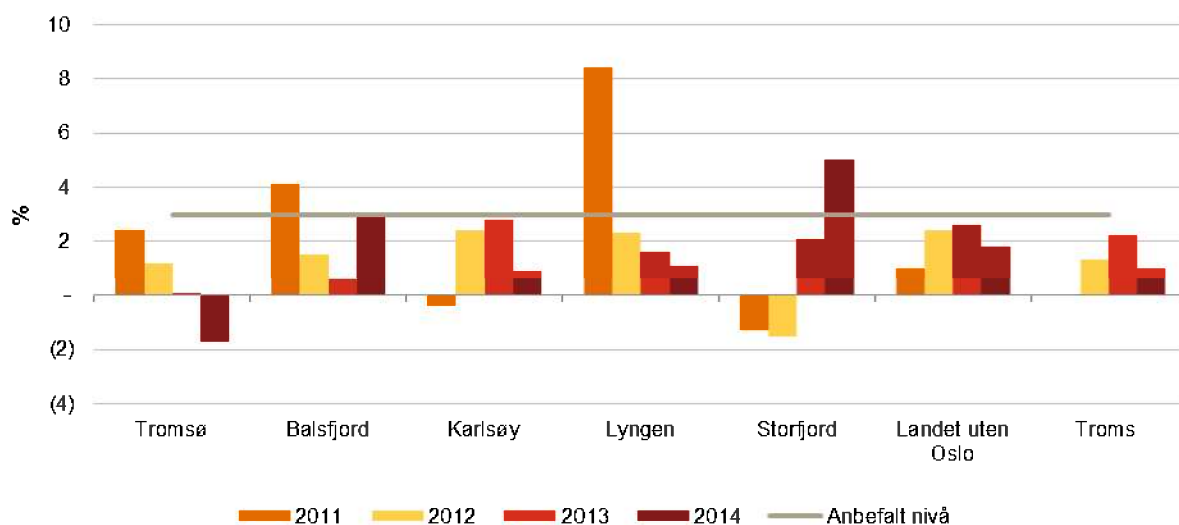
I tabellen under ser vi at Storfjord hadde et resultat bedre enn anbefalt i 2014 (5%), mens Balsfjord var like under (2,9%). For kommunene Karlsøy og Lyngen var resultatet hhv 0,9% og 1,1%. Tromsø hadde negativt netto driftsresultat med -1,7%.

Det bemerkes imidlertid at Teknisk beregningsutvalg høsten 2014 la fram en oppdatert anbefaling der det framgår at et netto driftsresultat på 1,75% anses som tilstrekkelig, med begrunnelse i at blant annet momskompensasjon nå føres direkte i investeringsregnskapet.

⁸ Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

⁹ Register om betinget godkjenning og kontroll

Hvis man ser på kommunenes utvikling i Netto driftsresultat de siste 4 år, viser KOSTRA følgende utvikling:

Figur 11: Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter siste 4 år. Kilde: KOSTRA 2014

Når det kommer til langsiktig gjeld, viste forrige tabell at Lyngen har størst gjeldsbyrde blant kommunene målt i prosent av brutto driftsinntekter (136,7%), med Karlsøy som nummer to (116,8%). Gjennomsnittet for kommunene i Troms er 103,2%. Dette gjenspeiles også i netto lånegjeld i kroner pr innbygger, som vises i neste tabell.

Tabell 7: Samlet lånegjeld, utvikling frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Samlet lånegjeld 2015	Lånegjeld pr innbygger 2015	Samlet lånegjeld 2018	Lånegjeld pr innbygger 2018	Endring lånegjeld pr innbygger	Endring i %
Tromsø	72 681	5 456 000 000	75 068	6 315 000 000	86 887	11 819	16 %
Balsfjord	5 720	442 068 000	77 285	431 046 000	75 358	-1 927	-2 %
Storfjord	1 898	205 500 000	108 272	215 700 000	113 646	5 374	5 %
Karlsøy	2 289	283 881 000	124 020	291 571 000	127 379	3 360	3 %
Lyngen	2 922	426 865 000	146 087	482 715 000	165 200	19 114	13 %
SUM	85 510	6 814 314 000	79 690	7 736 032 000	90 469	10 779	14 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Samlet lånegjeld er planlagt økt med kr 921 mill. i perioden, hvorav Tromsø står for kr 859 mill. av økningen (93%). Det er likevel Tromsø som har lavest lånegjeld pr innbygger i 2015, selv om økningen i lånegjeld pr innbygger er høyest i perioden (16%). I 2018 er det Balsfjord som har lavest lånegjeld pr innbygger, og kommunen har planlagt en netto reduksjon i lånegjelda i perioden. Samlet for alle kommunene øker lånegjeld pr innbygger med kr 10 779 i perioden, tilsvarende 14% økning.

Av de øvrige kommunene er det Lyngen som har planlagt den største prosentvise økningen i lånegjeld pr innbygger (13%). Lyngen har også høyest lånegjeld pr innbygger av alle kommunene både i 2015 og i 2018, med Karlsøy og Storfjord på de neste plassene.

Tabell 8: Utvikling i egenkapital per kommune - frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Disposisjonsfond 2015	Disposisjons- fond pr innbygger 2015	Disposisjonsfond 2018	Disposisjons- fond pr innbygger 2018	Endring disposisjons- fond pr innbygger	Endring i %
Tromsø	72 681	5 900 000	81	7 400 000	102	21	25 %
Balsfjord	5 720	6 004 000	1 050	8 203 000	1 434	384	37 %
Storfjord	1 898	1 360 980	717	1 360 980	717	-	0 %
Karlsøy	2 289	111 000	48	583 000	255	206	425 %
Lyngen	2 922	10 746 000	3 678	17 305 000	5 922	2 245	61 %
SUM	85 510	24 121 980	282	34 851 980	408	125	44 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Tabellen over viser at Lyngen har størst disposisjonsfond både i 2015 og planlagt i 2018, også pr innbygger. Økningen i disposisjonsfondet pr innbygger i Lyngen er på kr 2 245 tilsvarende 61%. Samtlige kommuner har planlagt økning i disposisjonsfondet i perioden bortsett fra Storfjord. Samlet for alle kommuner er det planlagt en økning i disposisjonsfond med kr 10,7 mill. Dette tilsvarer en økning pr innbygger på kr 125 (44%).

Tromsø har nest lavest disposisjonsfond pr innbygger i 2015 (kr 81), kun Karlsøy har lavere (kr 48). I 2018 har Tromsø lavest disposisjonsfond pr innbygger med kr 102, mens Lyngen har kr 5 922 pr innbygger.

Tabell 9: Utvikling i ubundne investeringsfond frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Ubundne investeringsfond 2015	Ubundne investerings- fond pr innbygger 2015	Ubundne investeringsfond 2018	Ubundne investerings- fond pr innbygger 2018	Endring ubundne investeringsfond pr innbygger	Endring i %
Tromsø	72 681	-	-	-	-	-	0 %
Balsfjord	5 720	-	-	-	-	-	0 %
Storfjord	1 898	1 661 000	875	461 000	243	- 632	- 72 %
Karlsøy	2 289	-	-	-	-	-	0 %
Lyngen	2 922	4 630 000	1 585	-	-	- 1 585	- 100 %
SUM	85 510	6 291 000	74	461 000	5	- 68	- 93 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Det er kun Lyngen og Storfjord som har ubundne investeringsfond i 2015, og Lyngen har planlagt brukt dette i løpet av perioden. I 2018 har kommunene samlet ubundne investeringsfond på kr 461 000, tilsvarende kr 5 pr innbygger.

4.2.3. Oppsummering økonomisk status

Det er relative forskjeller i kommunenes økonomiske status. Storfjord er i dag den eneste kommunen på ROBEK-lista, men var også den kommunen med størst prosentvis netto driftsresultat i 2014. Lyngen er den kommunen med klart høyest lånegjeld, faktisk har de over dobbelt så høy lånegjeld pr innbygger som Balsfjord og Tromsø. Alle kommunene har imidlertid mer gjeld enn landets øvrige kommuner (uten Oslo).

Alle kommunene planlegger investeringer i løpet av den neste fireårsperioden og forventer å finansiere denne med økt låneopptak. Totalt forventes lånegjelden å øke med 14% for de aktuelle kommunene hvor Tromsø står for hoveddelen.

I praksis er det kun Lyngen og Balsfjord som har relevante disposisjonsfond på henholdsvis kr. 3.678 og kr. 1.050 pr innbygger. Lyngen og Storfjord har også noe midler på ubundne investeringsfond, men disse planlegges brukt i løpet av de nærmeste fire årene.

4.3. Effekter på overføringene fra inntektssystemet

Kommunenes inntektssystem har som formål å sikre fordeling av inntektene mellom kommunene slik at de kan yte et mest mulig likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Dette gjøres ved å korrigere for ulikheter i inntektsnivået (skatteinntektene) og i utgiftsbehovet mellom kommunene.

Slik inntektssystemet er utformet, vil ikke rammetilskuddet for en ny sammenslått kommune være lik summen av rammeoverføringene for de «gamle» kommunene. Hvordan rammetilskuddet – og dermed de frie inntektene – blir påvirket ved en kommunesammenslåing, vil være forskjellig avhengig av hvilke kommuner som slår seg sammen.

For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger, ble det fra og med budsjettåret 2002 innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommunene ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av sammenslåing. Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistilskudd (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd.

Inndelingstilskuddet varer over en 20-års periode, der det etter de 15 første årene skjer en gradvis nedtrapping. Etter 20 år er så rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt. Det er viktig å være oppmerksom på at inntektssystemet er under stadig endring, og at langsiktige konsekvenser derfor er beheftet med stor usikkerhet. Våre beregninger illustrerer effekter gitt dagens inntektssystem og tilhørende kriterieverdier for den enkelte kommune i 2015.

Utgiftsutjevningssiden i kommunenes inntektssystem påvirkes av følgende komponenter: ¹⁰

- Basistillegget
- Urbanitetskriteriet
- Opphopningsindeksen
- Reiseavstand innen sone
- Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets

Bortfall av basistillegget blir kompensert fullt ut over inndelingstilskuddet. De fem andre kriteriene som er listet opp, slår direkte ut på rammetilskuddet til den sammenslåtte kommunen – og omfattes ikke av noen overgangsordninger.

Ny verdi på urbanitetskriteriet er kurant å beregne siden dette kriteriet er definert som innbyggertall opphøyd i 1,2. Opphopningsindeksen består av kriteriene skilte/separerte, arbeidsledige, fattige per 01.01.2013. ¹¹

Kriterieverdiene knyttet til sone og nabokrets kan også bli påvirket gjennom en sammenslåing, avhengig av sone- og kretsinnstillingen i områdene som ligger inn mot kommunegrensene. Her vil utslagene kunne bli mer tilfeldige etter en sammenslåing. ¹²

Også inntektsutjevningen vil kunne bli påvirket av en kommunesammenslåing. Inntektsutjevningen vil bli påvirket hvis kommunene ligger i ulike «skatteinntektsklasser», dvs. har hatt forskjellig kompensasjonsgrad. Siden innføringen av mer symmetrisk inntektsutjevning i 2005, har det vært to slike «skatteinntektsklasser»; skatteinntekt per innbygger som utgjør mer eller mindre enn 90 prosent av landsgjennomsnittet. De aktuelle kommunene ligger per i dag i samme skatteinntektsklasse (dvs. under 90 % av landsgjennomsnittet). En eventuell sammenslåing vil derfor ikke påvirke inntektsutjevningen over rammetilskuddet.

Regionaltilskuddene i inntektssystemet som tildeles som et gitt beløp til den enkelte kommune, kompenseres fullt ut over inndelingstilskuddet. I 2015 kvalifiserer Karlsøy, Lyngen og Storfjord til småkommunetilskudd. Disse tilskuddene vil med andre ord bli påvirket av en kommunesammenslåing. Dersom kommuner med ulik sats for Nord-Norgetilskudd slår seg sammen, vil ny kommune kompenseres gjennom inndelingstilskuddet for eventuelt tap av tilskudd på sammenslåingstidspunktet. I beregningene har vi lagt til grunn at «storkommunealternativet» vil få lave Troms-satser. Redusert Nord-Norgetilskudd vil dermed bli kompensert over inndelingstilskuddet. ¹³

¹⁰ I tillegg vil korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler bli påvirket ved en eventuell kommunesammenslåing. Ved at en «ny kommune» vil få tilbakeført midler på bakgrunn av en nytt beregnet utgiftsbehov.

¹¹ Indeksen blir beregnet ved å multiplisere grunnlagstallene fra de tre kriteriene og dele på innbyggertall².

¹² Grunnlagsdataene for kriteriene sone og nabo er beregnet av SSB som et betalt oppdrag.

¹³ Kommuner som slår seg sammen vil kompenseres for netto nedgang i samlede regionalpolitiske tilskudd. Det vil si at dersom den nye sammenslåtte kommunen mottar regionalpolitiske tilskudd, skal kommunen kompenseres for differansen mellom tidligere og nye regionalpolitiske tilskudd.

4.3.1. Illustrasjonsberegninger for effekten på frie inntekter – Storkommunealternativet

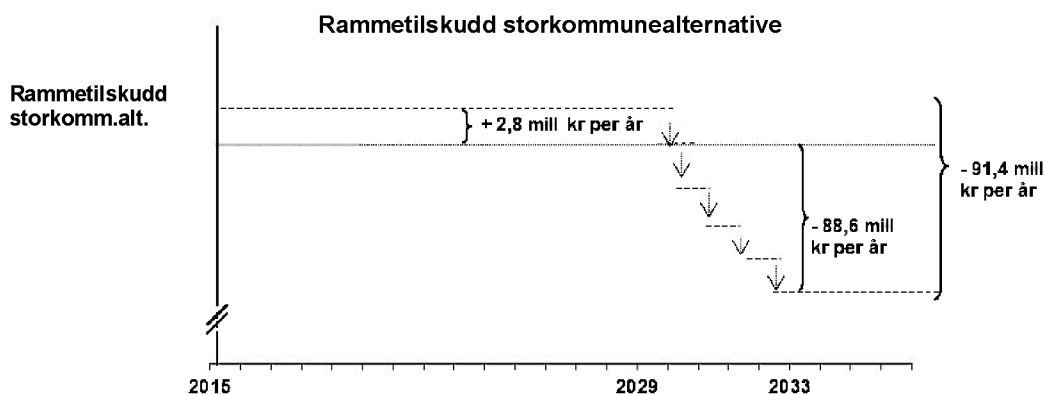
Tabellen under viser kortsiktige og langsiktige effekter ved en eventuell sammenslåing av Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord, mens figur 12 viser hvordan rammetilskuddet vil utvikle seg over tid.

Illustrasjonsberegningene viser at en sammenslått kommune vil få økt sitt rammetilskudd med om lag 2,8 mill. kr (tilsvarende om lag 0,01 prosent av dagens samlede driftsinntekter) hvert år de første 15 årene etter sammenslåing. Inntektsnivået vil være rundt 88,6 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Dette utgjør 1,5 prosent i forhold til dagens brutto driftsinntekter.

I perioden 2015-2029 vil den nye kommunen ha mottatt 42,5 mill. kr mer enn de selvstendige kommunene ville fått i sum.¹⁴

Tabell 10 Frie inntekter per år i mill. 2015-kr. Alternativ - storkommunealternativet

Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	4 143,3
Frie inntekter pr år i 15 år etter sammenslåing (B)	4 146,1
Frie inntekter pr år fra og med år 20 etter sammenslåing (C)	4 054,7
Årlig effekt av sammenslåing de første 15 årene (B-A)	2,8
Årlig effekt av sammenslåing fra og med år 20 (C-A)	-88,6

Figur 12: Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Alternativ 1

Det samlede inndelingstilskuddet for storkommunealternativet er altså i disse beregningene satt til 91,429 mill. kr, slik at etter år 20 fra sammenslåingstidspunktet blir det en isolert reduksjon i frie inntekter på 88,6 mill. kr framfor en økning på 2,8 mill. kr på årsbasis. Gitt dagens inntektssystem vil altså en slik inntektsreduksjon slå ut med full tyngde først etter 20 år fra sammenslåingstidspunktet.

¹⁴ Beregnet som 15 år à 2,833 mill. kr. Inndelingstilskuddet trappes deretter ned med 18,286 mill. kr per år i en femårsperiode.

Hvordan rammetilskuddet fordeler seg på de ulike elementene er vist i tabellen under. Beregningene viser at en sammenslått kommune vil få en økning i den delen av rammetilskuddet som skriver seg fra kriteriene sone (26,1 mill. kr) og urbanitet (7,5 mill. kr). Kriteriene nabo (-8,0 mill. kr), netto virkning for elever i statlige og private skoler (-155 000 kr) opphopningsindeksen (-128 000 kr) og inntektsutjevningen (-22,5 mill. kr) slår negativt ut på rammetilskuddet for den nye kommunen. Kommunene ligger i ulike skatteinntektsklasser. En eventuell sammenslåing vil derfor påvirke inntektsutjevningen over rammetilskuddet. I inndelingstilskuddet inngår fire basistillegg à ca. 12,8 mill. kr, tre småkommunetilskudd à ca. 11,9 mill. kr og kompensasjon for redusert Nord-Norgetilskudd på ca. 4,1 mill. kr.

Tabell 11: Endring i ulike tilskuddselement 2015 - kr. «Storkommunealternativet»

Tilskuddselement	Endring i 1000 kr
Sone	26 097
Nabo	-7 958
Nto.virkn. statlige/private skoler	-155
Opphopningsindeks	-128
Urbanitetskriterium	7 450
Basistillegg	-51 346
Nto. inntektsutjevning	-22 475
Nord-Norgetilskudd med Troms-satser (utenfor tiltakssonen)	-4 084
Veksttilskudd	-426
Småkommunetilskudd	-35 571
Inndelingstilskudd	91 429
Sum	2 833

4.3.2. Oppsummering

Tabellen under oppsummerer kortsiktige og langsiktige effekter ved sammenslåing for storkommunealternativet, som vi har presentert foran.

Tabell 12: Oppsummering effekter på overføringene fra inntektssystemet, storkommunealternativet

	År 1-15		Etter år 20	
	I mill kr	I % av brutto driftsinntekter	I mill kr	I % av brutto driftsinntekter
Storkommunealternativet	2,8	0,01 %	-88,6	-1,5 %

Beregningene viser at alternativet vil få en endring i rammetilskuddet hvert år de første 15 årene på ca. 2,8 mill. kr.

Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistillegg og regionaltilskudd over en periode på 20 år, med gradvis nedtrapping etter 15 år. Etter 20 år er rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt. Inntektsnivået vil være rundt 88,6 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Dette utgjør 1,5 prosent i forhold til dagens brutto driftsinntekter.

For at kommunesammenslåing skal være økonomisk lønnsomt, må kommunene innen 20 år ha realisert et innsparingspotensial tilsvarende reduksjonen i rammetilskuddet. Vi i avsnitt 4.6 se nærmere på innsparingspotensialet ved kommunesammenslåing.

4.4. Andre økonomiske effekter ved sammenslåing

Spesielle økonomiske ordninger som kan bli påvirket ved kommunesammenslåing, er bl.a. sone for arbeidsgiveravgift, distriktspolitisk virkeområde og landbrukstilskudd.¹⁵ I tillegg vil eiendomsskatt, kommunal prissetting og uttak av konsesjonskraft være aktuelle problemområder.

4.4.1. Tiltakssonen

Tiltakssonen omfatter alle kommuner i Finnmark samt sju kommuner i Nord-Troms: Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænanen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. De viktigste virkemidlene i tiltakssonen er fritak for arbeidsgiveravgift, nedskrivning av studielån avgrenset oppad til 25.000 kr per år, fritak for el-avgift på forbruk og lettelser/reduksjon i personbeskatningen. Vi tror ikke storkommunealternativet kan påregne noen plass eller tilhørighet innenfor tiltakssonen. I den sammenheng har vi forsøkt å få kartlagt nærmere i hvilken grad det kan være aktuelt med innføring av noen kompenserende tiltak for bortfall av slike særordninger.

Når det gjelder arbeidsgiveravgift er Tromsø i sone 4a og betaler 7,9 % i arbeidsgiveravgift. Balsfjord er i sone 4, som de fleste av Troms-kommunene, og betaler 5,1 % i arbeidsgiveravgift. Karlsøy, Lyngen og Storfjord er som tidligere nevnt blant de kommunene i Troms som ligger innenfor tiltakssonen, og har dermed fritak for arbeidsgiveravgift.

¹⁵ Alle kommunene i Troms er innenfor det distriktspolitiske virkeområdet (sone III). Dette vil derfor ikke være en aktuell problemstilling her.

I kommuneproposisjonen for 2016 er det gitt gode og presise avklaringer på spørsmål/avgrensninger for temaet kommunesammenslåing og virkeområdet for differensiert arbeidsgiveravgift. Gjeldende satser for arbeidsgiveravgiften i dagens fem kommuner vil bli videreført til og med 2020. Ved spørsmål om soneplassering i neste revisjon vil dagens kommuner i en ny sammenslått kommune, behandles som én kommune. Vi forventer da at den sammenslåtte storkommunen vil få en sats for arbeidsgiveravgift tilsvarende den som i dag gjelder for Tromsø kommune, sone 4a.

«Personordningene» innenfor tiltakssonen er ikke knyttet til noe regelverk for statsstøtte, og er dermed ikke underlagt godkjenningssystemet fra EU (ESA). Det vil derfor til enhver tid være opp til Stortinget å avgjøre hvorvidt de aktuelle kommunene skal beholde disse særskilte tiltakene for personer/husholdninger. I forbindelse med utredningsarbeidet har vi etterspurt en avklaring på disse spørsmålene fra regjeringen. 24.06.2015 sendte regjeringen ut en pressemelding hvor statsråd Jan Tore Sanner offentliggjorde at de personrettede ordningene i tiltakssonen videreføres ved eventuelle sammenslåinger mellom kommuner innenfor og utenfor tiltakssonen. Det betyr at innbyggerne i Karlsøy, Lyngen og Storfjord får beholde disse fordelene, selv om kommunene skulle slå seg sammen i storkommunealternativet. Det geografiske nedslagsfeltet for tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms vil altså gjelde som i dag, også etter eventuelle sammenslåinger.

Karlsøy, Lyngen og Storfjord har som kommuner innenfor tiltakssonen også høyere småkommunetilskudd enn andre kommuner. Det skal ikke være grunn til å så tvil om at det vil være det faktiske, høyere småkommunetilskuddet som kommer til å regnes inn i et inndelingstilskudd – gitt altså at en eventuell kommunesammenslåing vedtas i reformperioden. Nord Norge-tilskuddet for Troms-kommuner i tiltakssonen er også noe høyere enn for de andre kommunene i fylket. Det må antas at storkommunealternativet ikke vil bli liggende innenfor tiltakssonen. Redusert Nord Norge-tilskudd skal imidlertid kunne påregnes kompensert over inndelingstilskuddet. Alt dette skal være tatt høyde for i effektberegningene i forrige avsnitt.

Innenfor landbruket er det ulike soner for distriktstilskudd for melk, kjøtt og areal- og kulturlandskapstilskudd. Høyere sonenummer gir høyere tilskudd. I utgangspunktet skal ikke en kommunesammenslåing ha betydning for soneinndelingen for kjøtt og melk, siden soneinndelingen her ikke alltid følger kommunegrensene. Det gjør derimot areal- og kulturlandskapstilskuddet. Basert på avklaringene i kommuneproposisjonen, vil ikke en eventuell sammenslåing av de fem kommunene påvirke bøndernes inntektsgrunnlag ¹⁶

¹⁶ Alle de fem kommunene er dessuten i samme sone (sone 6).

4.4.2. Eiendomsskatt og kommunal prissetting

Kommunene har i dag forskjellige nivå på eiendomsskatt og andre gebyrer. En kartlegging av dette er viktig for å kunne se på behovet og mulighetene for harmonisering i forbindelse med en sammenslåing.

Tabell 13 Eiendomsskattesats 2015 til 2018 – næringseiendom/verker og bruk (promille)

Kommune	2015	2016	2017	2018
Tromsø	5,4	5,4	5,4	5,4
Balsfjord	7,0	7,0	7,0	7,0
Storfjord	7,0	7,0	7,0	7,0
Karlsøy	7,0	7,0	7,0	7,0
Lyngen	5,0	5,0	5,0	5,0

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

Som det fremgår av tabellen har ingen av kommunene planer/vedtak om å endre inneværende skattesats.

Balsfjord, Storfjord og Karlsøy har høyeste skattesats på næringseiendom/ verker og bruk med 7 promille. Tromsø har 5,4 promille, og Lyngen 5 promille. Med det høye antall skatteobjekter som Tromsø har er det grunn til å anta et betydelig potensiale for økte skatteinntekter her.

Tabell 14: Planlagt skattesats bolig/fritidseiendom (promille)

Kommune	2015	2016	2017	2018
Tromsø	3,0	3,0	3,0	3,0
Balsfjord	7,0	7,0	7,0	7,0
Storfjord	-	-	-	-
Karlsøy	7,0	7,0	7,0	7,0
Lyngen	5,0	5,0	5,0	5,0

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

Tabellen over viser at skattesatsen for bolig/fritidseiendom varierer stort mellom kommunene. Balsfjord og Karlsøy har høyeste sats (7 promille), Lyngen har 5 promille og Tromsø har 3 promille. Storfjord har ikke eiendomsskatt på bolig/fritidseiendom. Også her er det rimelig å anta at det høye antall skatteobjekter som Tromsø har utgjør et betydelig potensiale for økte skatteinntekter.

Tabell 15: Sum årsgebyr vann, avløp, renovasjon samt feiing og tilsyn, 100kvm bolig, eks mva

Kommune	2015	2016	2017	2018
Tromsø	8 736	8 736	8 736	8 736
Balsfjord	9 740	9 740	9 740	9 740
Storfjord	12 252	12 497	12 747	13 001
Karlsøy	7 800	7 800	8 000	8 500
Lyngen	6 510	6 588	6 668	6 749

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

Innbyggerne i Storfjord betaler mest i årsgebyr (kommunale gebyrer), med kr 12 252 i 2015. Innbyggerne i Lyngen betaler minst – kr 6 510. Differansen er kr 5 742 og betyr at det er 88,2% dyrere i Storfjord enn i Lyngen. Gjennomsnittet er kr 9 008. Planlagt utvikling fram til 2018 endrer lite på dette bildet.

I forbindelse med en eventuell kommunesammenslåing vil det være nødvendig å harmonisere nivået på både eiendomsskatt og øvrige gebyr/avgifter i den nye kommunen. Nivået spriker betydelig mellom kommunene, slik at dette kan framstå utfordrende. Det er imidlertid verd å merke seg at Storfjord, som har desidert høyest avgiftsnivå for vann, avløp, renovasjon, feiing og tilsyn, også er den eneste kommunen som ikke har eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer. Avgifter for førstnevnte tjenester skal tilsvare selvkost og kan derfor ikke justeres etter politisk prioritering som andre avgifter. Det vil likevel være interessant å se på hvordan dette vil utjevnes i storkommunealternativet og om dette kan bidra til at det totale skatte- og avgiftstrykket i Storfjord kan holdes omtrent som i dag, også etter en eventuell sammenslåing.

4.4.3. Konesjonskraft

Kraftverkseiere skal avstå inntil 10 prosent av kraftgrunnet som konesjonskraft til kommunene og fylkeskommunen der kraftanlegget ligger. Kommunene sin rett til konesjonskraft er derimot avgrenset til kommunenes behov for allmenn elektrisitetsforsyning. For kommuner med lavt folketall – men med store utbygginger – innebærer dette at fylkeskommunen får overført det overskytende. En kommunesammenslåing mellom små kraftkommuner og kommuner med større innbyggertall, innebærer et større behov for allmenn el-forsyning. En større del av konesjonskraften vil dermed gå til den nye kommunen, mens fylkets andel blir tilsvarende redusert. På den måten kan en si at regelverket og regimet som er knyttet til fordeling og uttak av konesjonskraft, ikke er sammenslåingsnøytralt (Brandtzæg et.al 2011).

Tabellen under gir en oversikt over konsesjonskraftmengde, alminnelig forbruk og eventuell overskytende konsesjonskraft i kommunene som inngår i storkommunealternativet. Alminnelig forbruk er definert som alt forbruk av elektrisk energi til husholdning, jordbruk, bedrifter unntatt kraftintensiv industri. Alle tallene er oppgitt i GWh.

Tabell 16: Konsesjonskraft storkommunealternativet. Tall fra NVE, kommunene og lokale energiutredninger.

Kommune	Konsesjonskraftmengde	Alminnelig forbruk	Overskytende konsesjonskraft
Tromsø	2	61	-59
Balsfjord	0	160	0
Karlsøy	0	53	0
Lyngen	1	55	-54
Storfjord	33	38	-5

Samtlige kommuner har per i dag et høyere alminnelig forbruk enn konsesjonskraftmengde. En sammenslåing av kommunene i storkommunealternativet vil derfor ikke gi økte inntekter i form av konsesjonskraftsinntekter.

4.4.4. Kommunesammenslåing og behov for ny infrastruktur, utstyr og tiltak for samkjøring

Den enkelte kommuneorganisasjons utstyrspark, digitale systemløsninger, kommunikasjonsløsninger og eksisterende interkommunale IKT-samarbeid vil utfordres ved en kommunesammenslåing. IKT-plattformer, nettdesign, infrastruktur, inngåtte avtaler, kostnadsfordeling og opplegg for nettilknytning er erfaringsvis forskjellig fra kommune til kommune, og også mellom etablerte interkommunale samarbeid. Hva som bør håndteres sentralt og hva som bør finne sin løsning mer lokalt, hvilke prinsipper skal legges til grunn og hvilke endringer i eksisterende leverandøravtaler som er nødvendige, vil være viktige problemstillinger å løse for den nye kommunen. Det vil være avgjørende å etablere gode planer og prosesser for dette - fra vedtak om sammenslåing er gjort til harmoniseringen er gjennomført.

Alle kommunene i utredningen er medlemmer av Bredbåndsfylket Troms AS, der målsetningen er utbygging av høyhastighets bredbåndsinfrastruktur i hele fylket. Dette gir en fordel i det arbeidet som i praksis starter umiddelbart etter at man har tatt et retningsvalg og vedtak om sammenslåing. Kommunene har stadig behov for endring på IKT-området, uavhengig av kommunereformen. Et eksempel på dette er for eksempel samhandlingsreformen og behovene for effektiv elektronisk meldingsutveksling i behandlingsskjeden mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse og omsorgstjeneste. Erfaringer så langt viser store variasjoner kommuner imellom når det gjelder å få dette til i praksis. Variasjonene knytter seg både til teknologi og digitale kommunikasjons-løsninger, men også til kompetanse og kapasitet i kommunene til å bruke verktøyene på en hensiktsmessig måte, (jf. KS FoU/2014). Kommunereformen vil utfordre også disse erfaringene og løsningene.

Vi ser at kommunereformen har ført til at kommuner venter med beslutninger om å inngå eller endre IKT-samarbeid i påvente av en eventuell beslutning om sammenslåing. I noen tilfeller er dette formålstjenlig og fornuftig, men andre ganger kan også dette redusere tjenesteeffektiviteten.

4.5. Direkte støtte til kommunesammenslåing

For å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen, vil regjeringen benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslutning i reformperioden. Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell, kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune, samt at dagens ordning med inndelingstilskuddet videreføres. Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018. De økonomiske virkemidlene i kommunereformen kan deles i tre:

1. Engangskostnader

Engangskostnader er et gitt beløp for å dekke kostnader ved en kommunesammenslåing. Beløpet er regulert ut fra hvor mange kommuner som inngår i sammenslåingen, og hvor store kommunene er målt i antall innbyggere. Eksempler på engangskostnader er lønn og drift av felles folkevalgt nemnd, lønn til prosjektleder (eventuell prosjektmedlemmer/hovedtillitsvalgt), involvering av innbyggerne, tiltak for felles kultur, harmonisering av IKT, tilrettelegging av servicekontor m.m. Tabell under viser en sammenstilling av hva ulike konstellasjoner av kommuner får til dekking av engangskostnader.

Tabell 17: Engangskostnader ved kommunesammenslåing, i 1000 kroner. Kilde: KMD

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0 – 19 999 innbyggere	20 – 49 999 innbyggere	50 – 99 999 innbyggerne	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

2. Reformstøtte

Reformstøtte er et engangsbeløp som den nye kommunen får til fri benyttelse på tidspunktet kommunen slår seg sammen. Beløpet er basert på antall innbyggere i den sammenslåtte kommunen. Tabellen under viser en oversikt over hvor mye kommunene kan få i reformstøtte.

Tabell 18: Reformstøtte til sammenslåtte kommuner, i 1000 kroner. Kilde: KMD¹⁷

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 – 14 999 innbyggere	5 000
15 – 29 999 innbyggere	20 000
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

¹⁷ Regjeringen har besluttet å fjerne den nedre grensen på 10 000 innbyggere for at en sammenslått kommune skal kunne motta reformstøtte. Alle nye kommuner vil nå få reformstøtte, uavhengig av innbyggertallet i den nye kommunen.

Hvis vi ser nærmere på storkommunealternativet, vil kommunene her i form av støtte til engangskostnader og reformstøtte utløse 90 mill. kr i støtte, tilsvarende 1,5 prosent av dagens brutto driftsinntekter.

Tabell 19: Oversikt over støtte til engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåinger. 1 000 kr. Kilde: KMD

	Innbyggertall 2014	Støtte til engangskostnader (1000 kr)	Reformstøtte (1000 kr)	Samlet (1000 kr)	I % av sum driftsinntekter
Storkommunealternativet (5 kommuner)	84 450	60 000	30 000	90 000	1,5 %

Regjeringen legger opp til en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i løpet av reformperioden. Gjennomgangen vil sees i sammenheng med kommunereformen.

Det vil bli gitt en vurdering av smådriftsulemper, og hvorvidt dette er en ufrivillig kostnad for kommunene, eller om kommunestørrelse kan sees som en frivillig kostnad for kommunene. Utforming og omfang av regionalpolitiske tilskudd vil bli vurdert (Nord-Norge- og Namdalstilskudd, småkommunetilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge og storbytilskudd). Regjeringen ønsker også at kommunene skal beholde mer av skatteinntektene enn i dag. Det betyr at skatteelementene i inntektssystemet og systemet for inntektsutjevning vil bli vurdert. Regjeringen vil legge fram et nytt opplegg for inntektssystemet for kommunene i kommune-proposisjonen for 2017.

3. Inndelingstilskudd

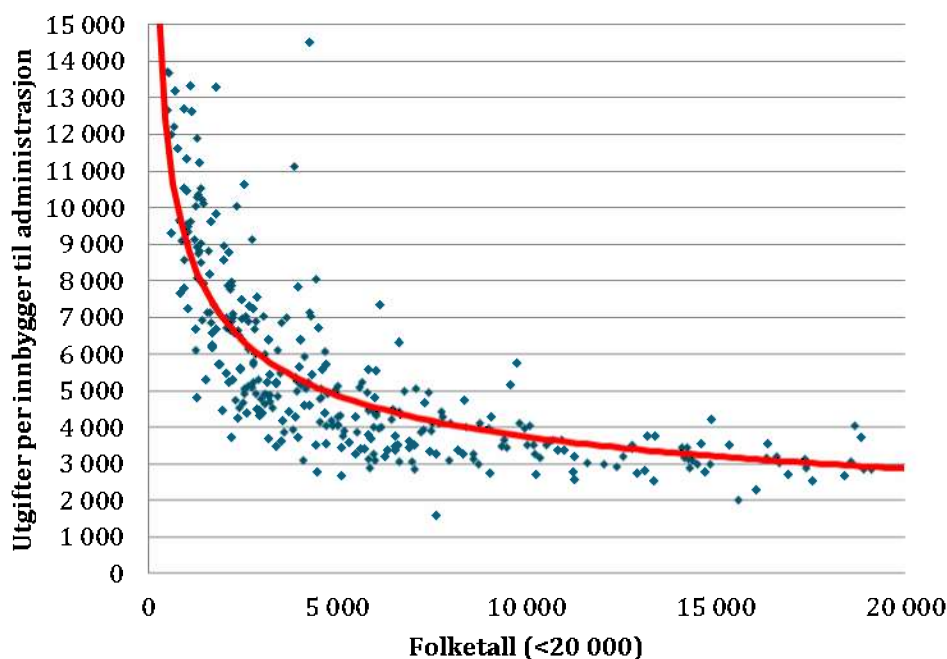
Dagens inndelingstilskudd videreføres, det vil si at en ny sammenslått kommune får beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over fem år. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Hvordan omfanget og innretningen på ordningen skal være, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.

Regjeringen har bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016. Grunnlaget for beregning av inndelingstilskudd har til nå vært inntektssystemet som gjelder på det tidspunktet kommunene faktisk slår seg sammen. I kommune-reformen er det lagt opp til sammenslåinger i årene 2018 til 2020. Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet med virkning fra 2017, noe som kan føre til at størrelsen på inndelingstilskuddet blir endret i perioden fra kommunen vedtar at de ønsker å slå seg sammen, til de faktisk blir slått sammen. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, legger regjeringen opp til at alle sammenslåingene blir behandlet likt.

I neste avsnitt har vi sett nærmere på mulige effektiviseringsgevinster ved kommunesammenslåing.

4.6. Mulige effektiviseringsgevinster ved sammenslåing

Det er klart at en kommunesammenslåing kan gi grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon. Erfaringene fra tidligere kommunesammenslåinger viser at det er størst effektiviseringspotensial knyttet til administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing får én administrativ og politisk organisasjon, og at man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder. Her har de minste kommunene klart høyere utgifter pr. innbygger, noe som viser at det er et klart effektiviseringspotensial i forhold til å slå sammen små kommuner (jf. figuren under). Når man nærmer seg kommunistørrelser på 15-20 000 tusen innbyggere, ser vi at stordriftsfordelene knyttet til administrasjon i stor grad er realisert.

Figur 13: Sammenhengen mellom administrasjonsutgifter og innbyggertall 2013. Kilde: KOSTRA

4.6.1. Mulige effektiviseringsgevinster i administrasjonen for storkommunealternativet

Vi har ikke foretatt noen detaljert vurdering av effektiviseringspotensialet innen administrasjon, noe som ville krevd at vi gikk konkret inn i den enkelte kommune og vurderte hver enkelt stilling og måten kommunene er organisert på. Vi har derfor heller forsøkt å finne fram til mulige innsparingsgevinster ved å analysere KOSTRA-data fra 2013. Dette vil være en metode som gir et bilde av mulige innsparingsgevinster. Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner: 100 Politisk styring, 110 Kontroll og revisjon, 120 Administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og 130 Administrasjonslokaler.

Tabellen under viser administrasjonsutgiftene per kommune i dag og mulige innsparingsgevinst ved en eventuell kommunesammenslåing av Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord.

Tabell 20: Administrasjonsutgifter og mulig effektiviseringsgevinst. Kilde: KOSTRA (Konsern) 2013.¹⁸

	Innbyggere (1.1.2014)	Netto driftsutgifter (kr per innb.)	Netto driftsutgifter (1000 kr)
Tromsø	71 590	3 109	222 573
Balsfjord	5 593	4 820	26 958
Karlsøy	2 334	9 111	21 265
Lyngen	2 992	8 206	24 552
Storfjord	1 941	11 900	23 098
Sum (storkommunealternativet)	84 450	3 771	318 447
Landsgjennomsnittet		3 885	
Gevinst/innsparing ved nivå tilsvarende Tromsø			55 892

Tromsø har i dag lavest administrasjonskostnader av de fem kommunene (3 109 kr per innbygger). Hvis den nye kommunen klarer å operere med et tilsvarende nivå på administrasjonsutgiftene, vil gevinsten kunne bli om lag 56 mill kr sammenlignet mot summen for dagens fem kommuner (tilsvarende om lag 0,9 prosent av dagens brutto driftsinntekter for de fem kommunene). Denne illustrasjonsberegningen er verdt å merke seg. Selv om det er anslag, får beregningene fram at det bør være et klart potensial for reduserte administrasjonsutgifter ved en eventuell kommunesammenslåing.

Tatt i betraktning den betydelige forskjellen i størrelse på kommunene, er det også et interessant tankeeksperiment å se for seg at den nye storkommunene kan driftes med samme totale administrative ressurser som i dag. Begrunnelsen for dette vil måtte være at en innlemmelse av oppgaver fra de mindre kommunene ikke utgjør en avgjørende mengde for administrasjonen i Tromsø kommune. Skulle dette være oppnåelig ville den nye storkommunen kunne spart inn Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord sine utgifter til administrasjon i sin helhet, altså ca. 96 mill. kr. per år. Dette vil i praksis være svært vanskelig å gjennomføre, spesielt med tanke på Tromsø kommunes egen opplevelse av dagens ressursnivå i administrasjonen. I kommunens statusbilde betegner kommunen dagens administrative kapasitet som «sprengt». Et effektiviseringspotensial på opp mot 96 mill. kr per år for administrasjon anses derfor som urealistisk.

Tidligere i rapporten ble det vist til illustrasjonsberegninger av effekten på rammetilskuddet ved kommunesammenslåing. Det ble her vist at inntektsnivået vil være ca. 89 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Gitt dagens inntektssystem vil altså en slik inntektsreduksjon slå ut med full tyngde først etter 20 år fra sammenslåingstidspunktet. Reduksjon i administrasjonsutgifter bør imidlertid kunne realiseres vesentlig tidligere enn etter 15-20 år fra tidspunktet for en eventuell kommunesammenslåing. Slik sett må altså ikke et inntektsbortfall på 88,6 mill. kr etter at inndelingstilskuddet i sin helhet faller bort etter 20 år, oppfattes som en tilsvarende redusert økonomisk handlefrihet sammenlignet med dagens situasjon. I mellomtiden bør en altså ha klart å redusere administrasjonsutgiftene.

¹⁸ Storfjord kommune har over tid rapportert for mye til KOSTRA for funksjonene 120,121 og 130 - utgifter som skulle vært fordelt andre tjenestefunksjoner. Feilrapporteringen utgjør imidlertid begrensede beløp.

4.6.2. Mulige effektiviseringsgevinster ved tjenesteproduksjonen i storkommunealternativet

I tillegg til innsparing i administrasjon vil en sammenslått kommune også kunne hente ut innsparingsgevinster på tjenesteområdene gjennom realisering av stordriftsfordeler og harmonisering av utgiftsnivået. En skal ikke undervurdere innsparingsmuligheter innen tjenesteområdene. Erfaringer tilsier imidlertid at det er vanskelig å hente ut direkte økonomiske effektiviseringsgevinster for førstelinjetjenester, spesielt for tjenester hvor nærhet til innbyggerne er viktig. Erfaringer fra de gjennomførte kommunesammenslåingene er at skoler, barnehager, sykehjem og lignende gjerne blir liggende hvor de er (Brandtzæg 2009). Det kan være en fordel for prosessen å avklare på et tidlig tidspunkt hvilke områder som vil være gjenstand for vurdering av ny lokalisering og hvilke områder som eventuelt skjermes for slike endringer.

Innen administrasjon definerte vi i forrige avsnitt et mulig innsparingspotensiale som en nedjustering til den av de sammenslåtte kommunene som i dag har lavest utgifter. Etter vår vurdering vil tilsvarende øvelse være urealistisk for tjenesteområdene, og vi har derfor sett på hvilket innsparingspotensiale som kan hentes ut i de nye kommunekonstellasjonene dersom de hadde samme driftsutgifter som landsgjennomsnittet på utvalgte sentrale tjenesteområder. Hvorvidt man klarer å hente ut innsparingspotensialet, vil blant annet avhenge av samlokalisering og om man klarer å redusere stillinger ved naturlig avgang.

Oppstillingene under viser netto driftsutgifter på ulike tjenesteområder i dag.

Tabell 21: Netto driftsutgifter i kr per innbygger (i målgruppen) på utvalgte tjenesteområder 2013. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforskning.

	Tromsø	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	134 543	120 502	134 461	127 937	115 400	119 752
Grunnskole (6-15 år)	97 068	126 194	160 227	131 885	136 462	98 465
Barnevern (0-17 år)	8 063	9 041	9 092	3 864	11 094	7 297
Sosialtjeneste (20-66 år)	2 481	1 883	1 932	2 174	2 731	3 320
Pleie og omsorg (67 år +)	120 855	112 464	115 103	100 267	140 938	111 467
Kommunehelse	1 785	2 949	4 066	5 279	3 472	2 133
Brann/ulykkesvern	659	659	908	842	1 523	683
Fysisk planlegging	510	312	243	816	1 478	556
Samferdsel	566	1 773	1 308	1 522	1 769	746
Kirke	374	512	677	1 167	691	522
Kultur	2 102	643	1 540	2 005	2 582	1 921

Kommunene i storkommunealternativet har i dag generelt høye utgifter på de fleste tjenesteområdene i forhold til landsgjennomsnittet. Dersom netto driftsutgifter for disse tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, vil de fem kommunene samlet sett ha et effektiviseringspotensiale på

om lag 141 mill. kr (jf. tabellen under). Etter justering for utgiftsbehovet, viser beregningen et samlet innsparingspotensiale på om lag 132 mill. kr.

I vurderingen av det samlede utgiftsnivået for tjenesteområdene har vi tatt høyde for kommunenes samlede utgiftsbehov – for på den måten å gi et fullstendig bilde av om kommunen ligger høyere eller lavere på samlet ressursbruk enn hva det utgiftsutjevningen over inntektssystemet skulle tilsi. Vi vil imidlertid presisere at et slikt beregnet utgiftsnivå generelt ikke må oppfattes som en slags fasit på et «riktig» nivå. Beregningene er mer en illustrasjon på hvordan kommunene faktisk har tilpasset seg et forbruksnivå på de aktuelle tjenesteområdene i sum - sammenlignet med hva utgiftsbehovet (ifølge kriteriene i inntektssystemet) skulle tilsi. Dessuten skal det nevnes at kriteriene i inntektssystemet ikke inkluderer alle tjenesteområder.

Tabell 22: Innsparingspotensial i mill. kr på utvalgte tjenesteområder sammenlignet mot landsgjennomsnittet i 2013. Kilde: KOSTRA (Konsern)/beregninger ved Telemarksforskning.

	Tromsø	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord	Storkomm.alt.
Barnehage (1-5 år)	68,3	0,2	1,3	1,0	-0,4	70,5
Grunnskole (6-15 år)	-11,9	18,7	14,4	12,7	9,0	43,0
Barnevern (0-17 år)	12,1	1,9	0,7	-2,0	1,5	14,3
Sosialtjeneste (20-66 år)	-39,3	-4,6	-1,9	-1,9	-0,7	-48,5
Pleie og omsorg (67 år +)	66,7	1,1	1,8	-6,9	8,5	71,1
Kommunehelse	-24,9	4,6	4,5	9,4	2,6	-3,8
Brann/ulykkesvern	-1,7	-0,1	0,5	0,5	1,6	0,8
Fysisk planlegging	-3,3	-1,4	-0,7	0,8	1,8	-2,8
Samferdsel	-12,9	5,7	1,3	2,3	2,0	-1,5
Kirke	-10,6	-0,1	0,4	1,9	0,3	-8,0
Kultur	13,0	-7,1	-0,9	0,3	1,3	6,5
Sum	55,5	19,0	21,4	18,0	27,6	141,4
Behovsjustering (-)	-5,7	2,5	4,0	3,6	4,9	9,3
Sum etter justering	61,2	16,4	17,4	14,4	22,7	132,1

I kroner og øre er pleie og omsorg, barnehage og grunnskole de sektorene der det blir beregnet høyest merforbruk i forhold til landsgjennomsnittet. På barnevern og kultur blir det også beregnet et relativt høyt merforbruk i forhold til landsgjennomsnittet. På sosialtjeneste, kommunehelse, fysisk planlegging, samferdsel og kirke er det beregnet et mindreforbruk i forhold til landsgjennomsnittet.

Tabellen under oppsummerer at samtlige fem kommuner får beregnet et merforbruk/effektiviseringspotensiale i forhold til landsgjennomsnittet. Etter justering for utgiftsbehovet får kommunene samlet sett beregnet et merforbruk/effektiviseringspotensiale på 132 mill. kr, tilsvarende om lag 2,2 prosent av sum

driftsinntekter. Målt i prosent av brutto driftsinntekter får Tromsø beregnet lavest effektiviseringspotensial med 1,2 prosent, mens Storfjord får beregnet høyest effektiviseringspotensial med 11,7 prosent.

Tabell 23: Mulige effektiviseringspotensiale i mill., kr og i % av sum driftsinntekter.

Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking

	I mill. kr	I % av brutto driftsinntekter
Tromsø	61,2	1,2 %
Balsfjord	16,4	3,7 %
Karlsøy	17,4	7,7 %
Lyngen	14,4	5,1 %
Storfjord	22,7	11,7 %
Storkommunealternativet	132,1	2,2 %

Effektivisering i tjenesteproduksjonen som følge av kommunesammenslåing kan skje på flere måter. Eksempler på dette kan være samlokalisering, forbedring av arbeidsprosesser, ny teknologi, digitalisering og automatisering, strukturtiltak m.m. Ettersom de fleste kommuner bruker størstedelen av sine budsjett på lønnsrelaterte kostnader må en forvente at effektivisering vil påvirke bemanningen. Skal en realisere effektiviseringspotensialet vil det derfor bety en viss reduksjon i antall stillinger og ansatte. Dette trenger ikke å medføre oppsigelser, men skal potensialet hentes ut og den nye kommunen skal bruke mindre penger på tjenesteproduksjon vil det over tid medføre en viss nedbemanning.

Vi må presisere at det ikke nødvendigvis er realistisk eller ønskelig å hente ut hele innsparingspotensialet slik vi har beregnet det i disse tilfellene. Beregningene gir likevel et bilde av områder som det er mulig å se nærmere på, uavhengig av en sammenslåing eller ikke. For tjenesteproduksjon vil direkte økonomiske innsparinger uansett ikke være blant de viktigste effektene av en sammenslåing. De største gevinstene knyttet til en sammenslåing må heller være muligheter for større fagmiljøer og bedre og mer fleksibel utnyttelse av de ressurser som kommunene samlet sett har. Større og sterkere fagmiljøer vil være viktig som grunnlag for å kunne håndtere de framtidige utfordringene som kommunene står overfor.

Erfaringene fra de siste, frivillige kommunesammenslåingene er likevel at det største innsparingspotensialet på kort sikt ligger innenfor administrasjon. I denne sammenheng er det imidlertid viktig å være oppmerksom på at det i alle disse sammenslåingsprosessene har vært gitt garantier om at ingen av de ansatte skulle miste jobben som følge av kommunesammenslåingene, for å skape trygghet blant de ansatte. Ansatte som har vært direkte påvirket av kommunesammenslåing har fått tilbud om nye jobber, og overskudd av ansatte har vært håndtert gjennom naturlig avgang. Når slike garantier blir gitt tar det lengre tid å hente ut stordriftsfordelene. Inndelingstilskuddet som kommunen mottar de første 20 årene etter sammenslåing, tar nettopp hensyn til at det tar tid å hente ut effektiviseringsgevinster i en ny kommune.

4.7. Demografi og kommuneøkonomi

Kommunene har ansvaret for blant annet barnehage, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene i stor grad påvirkes av den demografiske utviklingen. Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige rammeoverføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere

at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassa det samme. De yrkesaktive klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader innen helse- og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Tromsø har generelt en yngre befolkning enn landsgjennomsnittet, mens de øvrige kommunene har en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. For de fem kommunene samlet utgjorde andelen eldre over 67 år 11,7 prosent av befolkningen pr. 1.1.2015. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 14,2 prosent og 14,0 prosent.

Tabell 24 Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper per 1.1.2015. Kilde: SSB

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67 år+
Tromsø	7,4 %	11,9 %	5,1 %	65,5 %	10,2 %
Balsfjord	5,4 %	11,5 %	5,3 %	57,6 %	20,2 %
Karlsøy	4,8 %	8,7 %	5,3 %	59,6 %	21,5 %
Lyngen	4,2 %	12,4 %	5,0 %	56,8 %	21,6 %
Storfjord	5,7 %	11,4 %	5,7 %	61,0 %	16,2 %
Storkommunealternativet	7,0 %	11,8 %	5,1 %	64,4 %	11,7 %
Troms	6,7 %	11,7 %	5,3 %	62,0 %	14,2 %
Hele landet	7,2 %	12,0 %	5,1 %	61,6 %	14,0 %

I forbindelse med konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren om kommende års statsbudsjett legger teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) fram beregninger om hvordan den demografiske utviklingen antas å påvirke kommunesektorens utgifter. I kommuneproposisjonen for 2016 har TBU beregnet at kommunesektoren kan få merutgifter på om lag 2,1 mrd. kr i 2016 som følge av den demografiske utviklingen. KMD har anslått at om lag 1,7 mrd. kr av disse merutgiftene må dekkes av veksten i frie inntekter. Anslagene er basert på uendret standard, dekningsgrad og effektivitet i tjenesteytingen, og er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å bygge ut tjenestetilbudet for å holde tritt med befolkningsutviklingen. Flere 0-15-åringer trekker isolert sett i retning av økte utgifter til barnehage og grunnskole. Flere eldre i aldersgruppen 67-79 år og over 90 år bidrar isolert sett til økte utgifter til pleie- og omsorgstjenesten, mens færre eldre i alderen 80-89 år trekker i motsatt retning.

Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet at kommunene samlet sett kan få økte «demografikostnader» på ca. 28 mill. kr i 2015 (jf. figuren under). Tromsø er anslått å få merutgifter på 30 mill. kr, mens Karlsøy er anslått å få mindretgifter på rundt 2,1 mill. kr.

Tabell 25 Beregnede mer-/mindreutgifter 2015 knyttet til den demografiske utviklingen. Mill 2015 - kr.
Kilde: SSB/TBU.

	0-5 år	6-15 år	16-18 år	19-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	Sum	Ekskl. 16-18
Tromsø	-18,8	17,5	-10,1	12,7	16,9	1,8	6,1	20,0	30,0
Balsfjord	0,0	-2,9	0,6	1,3	1,0	0,3	0,8	0,4	-0,2
Karlsøy	-0,2	-2,0	0,4	0,0	0,7	-0,6	1,2	-1,7	-2,1
Lyngen	-0,8	-2,1	0,2	-0,3	0,7	1,0	-1,6	-1,3	-1,5
Storfjord	0,5	-1,2	-1,9	0,3	1,4	1,1	1,2	0,2	2,1
Storkomm.	-19,3	9,3	-10,7	14,0	20,7	3,5	7,8	17,6	28,3

I neste tabell har vi også sett på utviklingen i perioden fram til 2030. TBU presiserer at beregningene må betraktes som grove anslag. Vi vil understreke at usikkerheten også vil øke når vi ser flere år framover i tid.

Basert på beregningsopplegget fra TBU, er det anslått at de fem kommunene samlet kan få merutgifter på om lag 710 mill. kr i perioden 2015 til 2030, som følge av den demografiske utviklingen. Samtlige kommuner, med unntak av Lyngen, er anslått å få økte demografikostnader i denne perioden. Tromsø er anslått å få høyest kostnader målt i prosent av dagens sum driftsinntekter på 12,9 prosent.

Tabell 26 Beregnede mer-/mindreutgifter 2015-2030 knyttet til den demografiske utviklingen. Faste mill. 2015-kr og i % av dagens sum driftsinntekter. Kilde: SSB/TBU/beregninger ved Telemarksforskning

	2015	2015-2020	2015-2030	2015-30 i % av dagens brutto driftsinntekter
Tromsø	30,0	211,9	633,2	12,9 %
Balsfjord	-0,2	12,7	48,6	11,0 %
Karlsøy	-2,1	3,9	10,7	4,8 %
Lyngen	-1,5	-10,4	-5,3	-1,9 %
Storfjord	2,1	7,8	23,2	11,9 %
Storkomm.alt	28,3	226,0	710,4	11,7 %

Mer- og mindreutgiftene vil gjenspeiles gjennom økt rammetilskudd, og vil slik sett gi en indikasjon på hvilke økonomiske rammebetingelser en kommune vil ha for å håndtere befolkningsvekst og merkostnader knyttet til dette.

4.8. Oppsummering - økonomi

For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing, har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet. Videre har vi sett på potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og drøftet andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon.

Tabellen under oppsummerer de viktigste effektberegningene for storkommunealternativet. Utslagene er vist i % av sum driftsinntekter for aktuelle kommuner.

Tabell 27: Oppsummerende tabell for økonomiske effekter av storkommunealternativet

	I mill. kr	I % av brutto driftsinntekter
Økonomiske virkemidler (engangsstøtte)	90,0	1,5 %
Effekt frie inntekter år 1-15 (årlig)	2,8	0,01 %
Effekt frie inntekter etter år 20 (årlig)	-88,6	-1,5 %
Effektiviseringsgevinst administrasjon (årlig)	55,9	0,9 %
Effektiviseringsgevinst tjenesteområdene (årlig)	132,1	2,2 %

For å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen, vil regjeringen benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslutning i reformperioden. Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018. I reformvirkemidler fra staten vil storkommunealternativet utløse støtte på 90 mill. kr, tilsvarende 1,5 prosent av dagens brutto driftsinntekter.

For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger ble det også fra og med budsjettåret 2002 innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommunene ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av sammenslåing. Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistilskudd (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd.

Beregningene viser at storkommunealternativet vil få en endring i rammetilskuddet hvert år de første 15 årene på ca. 2,8 mill. kr. Etter 20 år når rammetilskuddet er nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt, viser beregningene at sammenslåingsalternativet vil få en reduksjon i rammetilskuddet på ca. 89 mill. kr, tilsvarende om lag 1,5 prosent av dagens brutto driftsinntekter. Det er viktig å presisere at beregningene illustrerer effekter gitt dagens inntektssystem og tilhørende kriterieverdier for den enkelte kommune i 2015.

Etter 20 år, når inndelingstilskuddet er trappet ned, må det være realisert et innsparingspotensial tilsvarende reduksjonen i rammetilskuddet. Det vil i utgangspunktet være lettest å realisere innsparingspotensialet på administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing får én administrativ og én politisk organisasjon, og dermed unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder. Innsparingspotensialet på tjenester kan være mer krevende å realisere, og vil innebære at tjenester samlokaliseres slik at forutsetningene for utnyttelse av stordriftsfordeler er til stede.

Når det gjelder innsparingspotensial innenfor administrasjon, har vi vist at dersom det nye kommunealternativet driver administrasjonen like effektivt som den billigste kommunen i dag (Tromsø), vil innsparingspotensialet sammenlignet med dagens kommuner være på ca. 56 mill. kr årlig, tilsvarende om lag 0,9 prosent av dagens brutto driftsinntekter. Disse illustrasjonsberegningene er verdt å merke seg.

Selv om det er anslag, får beregningene fram at det bør være et klart potensial for reduserte administrasjonsutgifter ved slike eventuelle kommunesammenslåinger.

Vårt anslag på innsparingspotensial på tjenesteproduksjonen tar høyde for utgiftsbehovet kommunene har i dag. Beregningene viser et mulig årlig effektiviseringspotensiale på tjenestekområdene på ca. 132 mill. kr, tilsvarende om lag 2,2 prosent av dagens brutto driftsinntekter. Med tanke på tjenesteproduksjon vil likevel ikke direkte økonomiske innsparinger være blant de viktigste effektene av en sammenslåing. De største gevinstene knyttet til en sammenslåing må heller være muligheter for større fagmiljøer og bedre og mer fleksibel utnyttelse av de ressurser som kommunene samlet sett har. Større og sterkere fagmiljøer vil være viktige som grunnlag for å kunne håndtere de framtidige utfordringene som kommunene står overfor.

Generelt kan det forventes at andre statstilskudd og øremerkede tilskudd, vil være sammenslåingsnøytrale.

Spesielle økonomiske ordninger som kan bli påvirket ved kommunesammenslåing, er bl.a. sone for arbeidsgiveravgift, distriktpolitisk virkeområde og landbrukstilskudd. I tillegg vil eiendomsskatt, kommunal prissetting og uttak av konsesjonskraft være aktuelle problemområder.

I kommuneproposisjonen for 2016 er det gitt gode og presise avklaringer på spørsmål/avgrensninger for temaet kommunesammenslåing og virkeområdet for differensiert arbeidsgiveravgift. Gjeldende satser for arbeidsgiveravgiften i dagens fem kommuner vil bli videreført til og med 2020. Ved spørsmål om soneplassering i neste revisjon vil dagens kommuner i en ny sammenslått kommune, behandles som én kommune. Vi vil da tro at den sammenslåtte storkommunen vil få en sats for arbeidsgiveravgift tilsvarende den som i dag gjelder for Tromsø kommune. De personrettede ordningene i tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark vil bli videreført for innbyggere i Karlsøy, Lyngen og Storfjord, også etter en sammenslåing i Storkommunealternativet.

Basert på avklaringene i kommuneproposisjonen, vil ikke en eventuell kommunesammenslåing i storkommunealternativet påvirke bøndenes inntektsgrunnlag.

Kommunene har i dag ulik praksis for utskriving av eiendomsskatt. Det er ikke bare områdene som eiendomsskatten blir skrevet ut for som må harmoniseres, også nivået/takstgrunnlaget på eiendomsskatten må harmoniseres ved en kommunesammenslåing. Prissettingen av tjenestene varierer noe mellom kommunene, og satsene må bli harmonisert i en ny kommune.

Ellers er det slik en kommunesammenslåing kan gi økte inntekter fra salg av konsesjonskraft for en ny sammenslått kommune. Kommunenes rett til konsesjonskraft er avgrenset til behovet for alminnelig elektrisitetsforsyning. I kommuner med lavt innbyggertall –men med store utbygginger –innebærer dette at fylkeskommunen blir tildelt den overskytende mengden. Samtlige kommuner i storkommunealternativet har per i dag et høyere alminnelig forbruk enn konsesjonskraftmengde. En sammenslåing av kommunene i storkommunealternativet vil derfor ikke gi økte inntekter i form av konsesjonskraftsinntekter.

Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for de fem kommunene hver for seg og for storkommunealternativet. Mer- og mindretgiftene vil gjenspeiles gjennom endret rammetilskudd og vil slik sett gi en indikasjon på hvilke økonomiske rammebetingelser en kommune vil ha for å håndtere befolkningsvekst og merkostnader knyttet til dette.

Basert på beregningsopplegget fra TBU, er det anslått at de fem kommunene samlet kan få merutgifter på om lag 710 mill. kr (11,7 prosent av dagens brutto driftsinntekter) i perioden 2015 til 2030, som følge av den demografiske utviklingen. Samtlige kommuner med unntak av Lyngen, er anslått å få økte demografikostnader i denne perioden. Tromsø er anslått å få høyest kostnader – målt i prosent av dagens brutto driftsinntekter – tilsvarende 12,9 prosent.

5. Tjenestetilbud og myndighetsutøvelse

5.1. Kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver

Kommunene har i dag en bred oppgaveportefølje når det gjelder tjenesteproduksjon. Som «generalister» skal de ivareta både demokratiske funksjoner, tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og utviklingsoppgaver i lokalmiljøet. Dette innebærer også at alle kommuner som utgangspunkt skal produsere samme type tjenester. Som eksempel på store tjenester trekker ekspertutvalget fram fastlegeordningen, sykehjem og hjemmetjenester, helsestasjon, grunnskole, skolefritidsordning, barnehage og sosiale tjenester. Som eksempel på mindre, spesialiserte tjenesteområder nevnes spesialundervisning, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), barnevern, brann- og eksplosjonsvern, renovasjon, rusarbeid og psykisk helsearbeid, kulturskole, krisesenter, sivilt beredskap, bibliotek, vei, vann og avløp. Det er ingenting som tilsier at omfanget av kommunale oppgaver og kravene til gjennomføring av disse vil avta i framtiden. I forbindelse med gjennomføring av kommunereformen er det nettopp et mål å få større og sterkere kommuner som er i stand til å ta på seg nye oppgaver.

Tjenesteproduksjon kan beskrives langs ulike dimensjoner; blant annet ut fra effektivitet, hvor godt tjenestene er tilpasset innbyggernes ønsker og behov, samt hvilken målbar kvalitet det er på tjenestene. Innbyggerne har forventninger om et noenlunde likeverdig tjenestetilbud uansett hvor i landet de bor og i hvilken kommune de bor.

5.2. Status og utfordringer

5.2.1. Kommunenes utfordringer vedrørende kapasitet, kompetanse og distanse

Hver av kommunene har sine utfordringer når det kommer til rollen som tjenesteyter og myndighetsutøver. Disse kommer delvis til uttrykk gjennom kommunenes «statusbilder», utarbeidet basert på mal fra Fylkesmannen.

I tillegg har vi bedt kommunene gjøre en mer kvantitativ egenvurdering av ulike tjenesteområder etter følgende av kriterier for god oppgaveløsning fra ekspertutvalget¹⁹:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon

¹⁹ I opprinnelig egenvurderingsskjema var også kriteriene økonomisk soliditet og valgfrihet inkludert, men arbeidsgruppa for kommunene besluttet i fellesskap å utelate disse fra analysene på grunn av for stor variasjon i tolkning og vurdering av disse kriteriene kommunene imellom.

For hvert tjenesteområde har kommunene rangert seg selv med hensyn til de ovennevnte kriterier med karakteren 1-5 der:

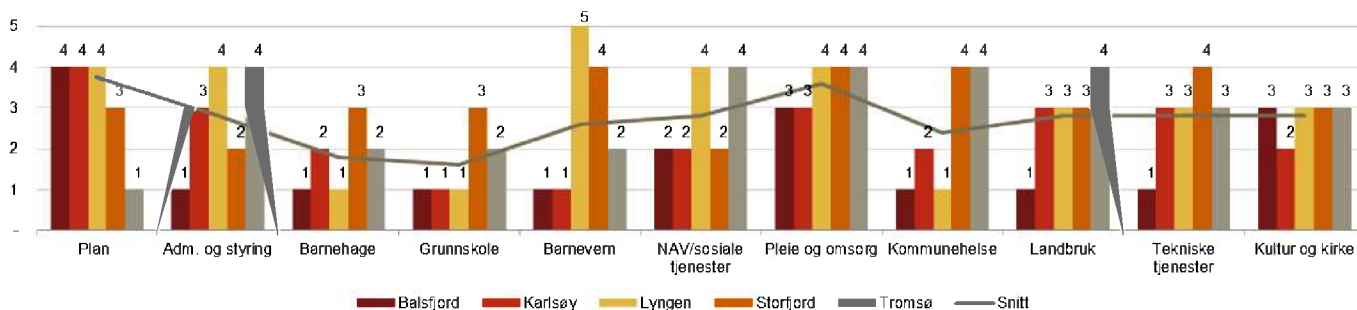
- 1 = Svært lite utfordrende
- 2 = Lite utfordrende
- 3 = Verken eller
- 4 = Utfordrende
- 5 = Svært utfordrende

Som nevnt også i kapittel 2 er det ved slike egenvurderinger alltid en risiko for at kommunene ikke legger samme innhold i kriteriene for god oppgaveløsning og/eller varierende oppfatningen av når situasjonen oppleves utfordrende. Like fullt uttrykker egenvurderingen hvordan den enkelte kommune oppfatter sine utfordringer.

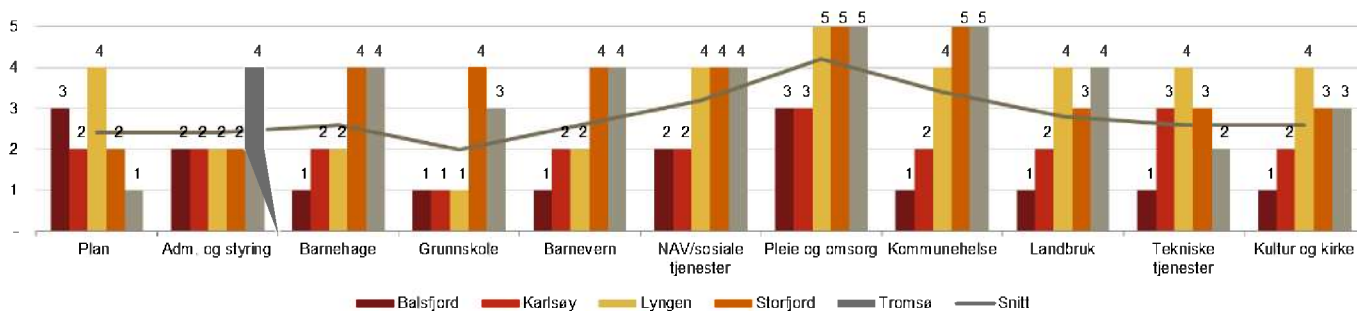
I tillegg til å rangere dagens tjenestetilbud, ble kommunene utfordret på rangere utfordringene tilsvarende i en eventuell fremtidig storkommune. Dermed blir det interessant å se på hvilke tjenesteområder kommunene ser på som mest utfordrende i dag, og samtidig se hvorvidt den enkelte kommune forventer at en sammenslått kommune kan løse disse utfordringene.

Tilstrekkelig kapasitet

Figurene under oppsummerer kommunenes egenvurdering av tilstrekkelig kapasitet for de ulike tjenesteområdene, henholdsvis for dagens kommuner og i en fremtidig sammenslått kommune.

Figur 14: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig kapasitet" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

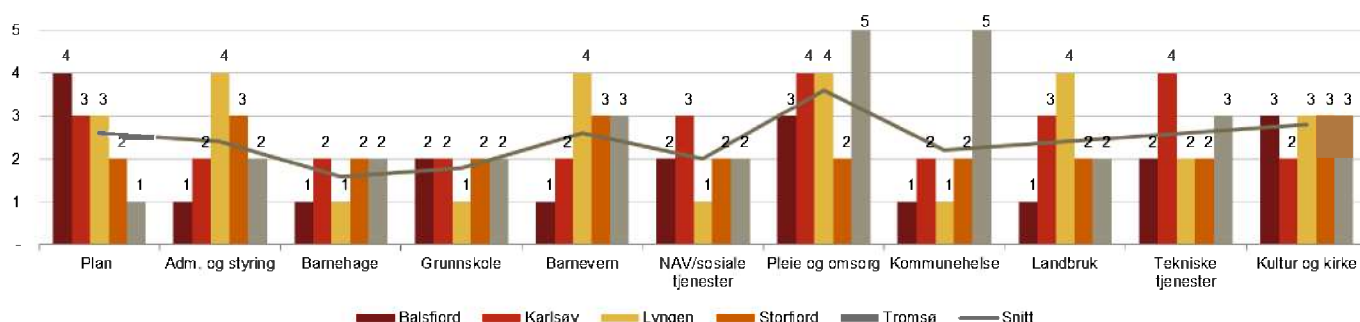

Figur 15: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig kapasitet" per tjenesteområde i storkommunealternativet

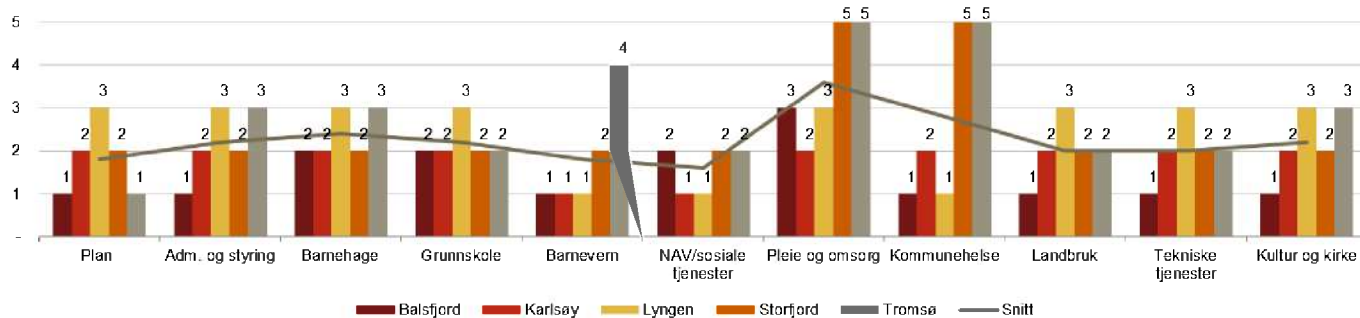
I snitt er plan og pleie og omsorg vurdert som de tjenesteområdene med størst kapasitetsutfordringer per i dag. Men mens utfordringene på plan i snitt forventes redusert i storkommunealternativet, forventes utfordringene innen pleie og omsorg å øke i omfang. Trolig er førstnevnte et resultat av sammenslåing til en større kommune, mens sistnevnte nok i større grad må sees i sammenheng med forventning om større behov innenfor pleie- og omsorgssektoren i fremtiden generelt. Tilsvarende forventes også kapasitetsutfordringene innenfor NAV/sosiale tjenester og kommunehelse i snitt å øke fra dagens situasjon til en eventuell fremtidig storkommune.

Relevant kompetanse

Figurene under oppsummerer kommunenes egenvurdering av relevant kompetanse for de ulike tjenesteområdene, henholdsvis for dagens kommuner og i en eventuell fremtidig sammenslått kommune.

Figur 16 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "relevant kompetanse" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

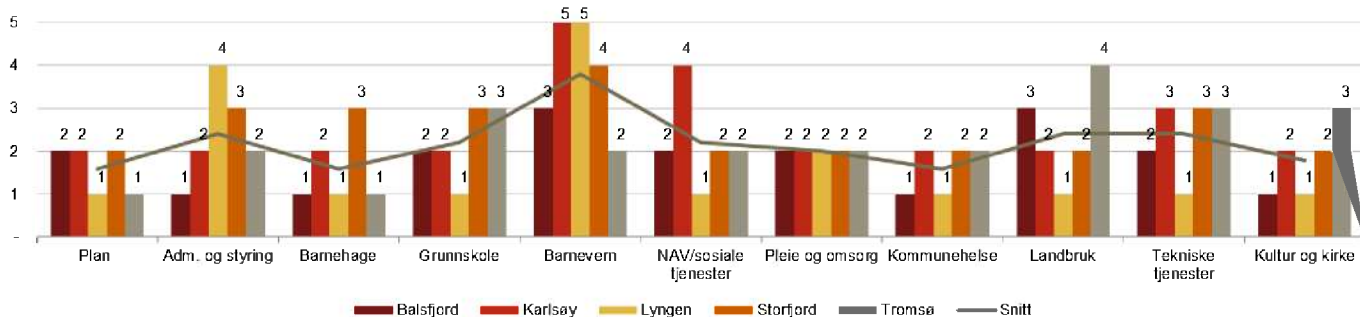
Figur 17 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "relevant kompetanse" per tjenesteområde i storkommunealternativet

Sammenlignet med de to «kapasitetsfigurene» viser «kompetansefigurene» en generell tendens til at kommunene vurderer kompetanse som en mindre utfordring enn kapasitet. Og mens kapasitetsutfordringene i snitt oppfattes større i storkommunealternativet enn i dag, forventer kommunene i snitt at kompetansen bedres fra dagen situasjon og til en eventuell fremtidig storkommune.

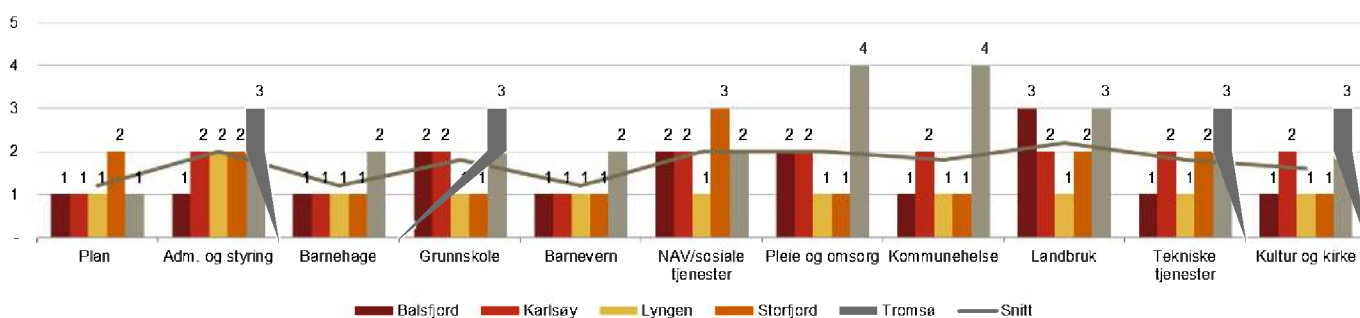
Når det gjelder kompetanse er det igjen pleie- og omsorgstjenesten som oppfattes mest utfordrende, både i dag og i en eventuell fremtidig storkommune. Kun Karlsøy har en forventning om at kompetansen i sektoren i storkommunealternativet vil gå fra å være utfordrende til lite utfordrende, mens Balsfjord, Lyngen, Storfjord og Tromsø forventer at kompetansen i sektoren enten blir mer utfordrende eller like utfordrende også i storkommunealternativet.

Tilstrekkelig distanse

Figurene under oppsummerer kommunenes egenvurdering av tilstrekkelig distanse for de ulike tjenesteområdene, henholdsvis for dagens kommuner og i en eventuell fremtidig sammenslått kommune.

Figur 18: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig distanse" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

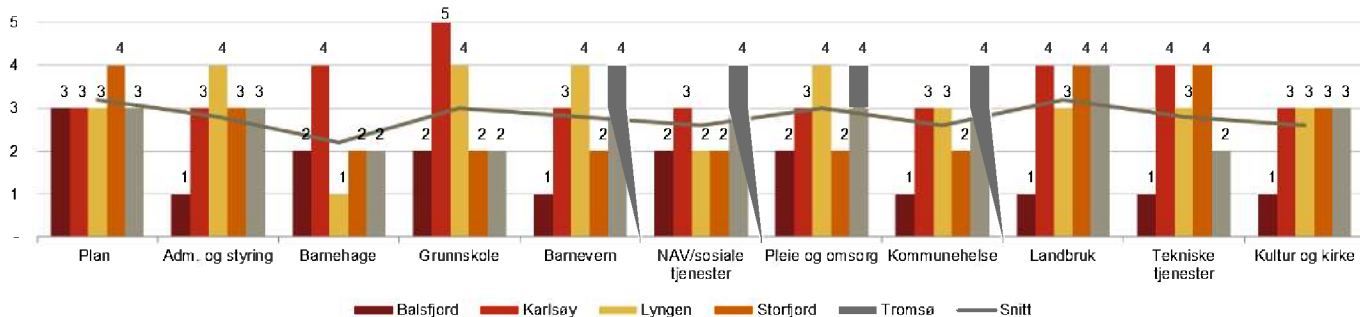

Figur 19: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig distanse" per tjenesteområde i storkommunealternativet

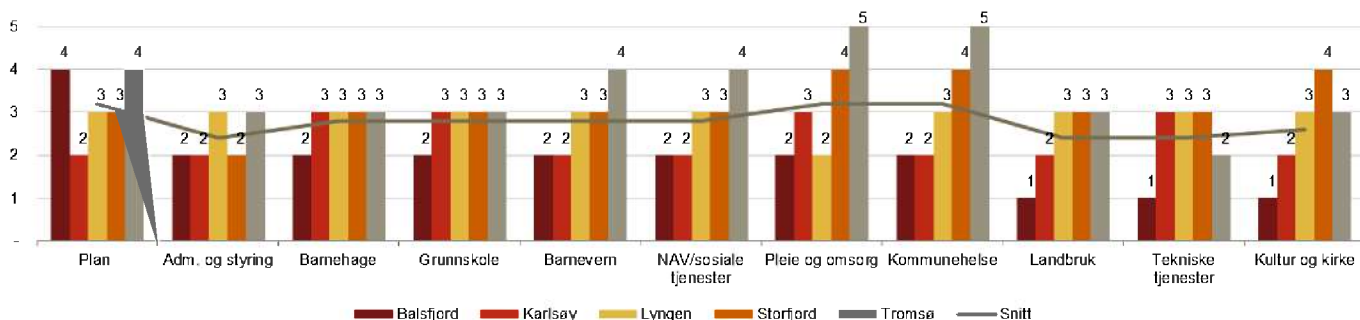
Ikke uventet er det barnevernstjenesten som vurderes som mest utfordrende når det kommer til tilstrekkelig distanse i dagens kommunestruktur. I storkommunealternativet er derimot distanse innen barnevern forventet å være svært lite utfordrende også i de fire mindre kommunene.

Effektiv tjenesteproduksjon

Figurene under oppsummerer kommunenes egenvurdering av effektiviteten i tjenestetilbudet for de ulike tjenesteområdene, henholdsvis for dagens kommuner og i en eventuell fremtidig sammenslått kommune.

Figur 20: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "effektiv tjenesteproduksjon" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

Figur 21: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "effektiv tjenesteproduksjon" per tjenesteområde i storkommunealternativet

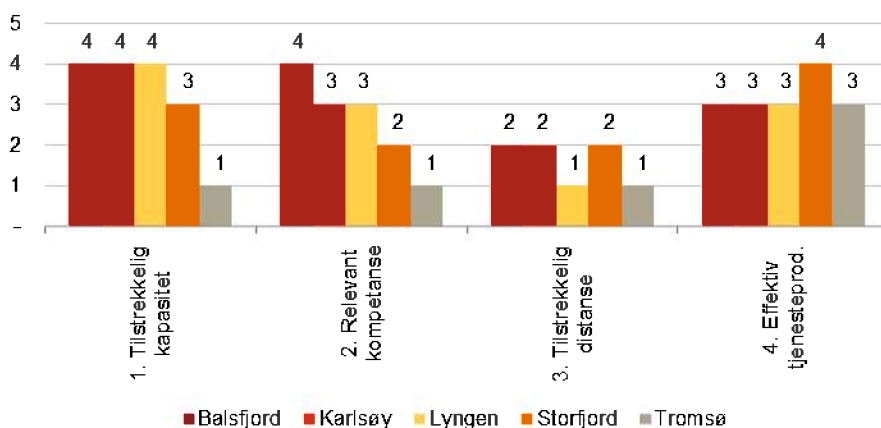
Kommunene ser ut til å vurdere effektiviteten i tjenesteproduksjonen som verken svært utfordrende eller svært lite utfordrende. Vi vil i det videre ikke gå nærmere inn på analyse av mulige effektiviseringsgevinster i tjenesteproduksjonen, men viser heller til analysene i kapittel 4.

5.2.2. Nærmere analyse av status og utfordringer for utvalgte tjenesteområder

Figurene i forrige kapittel viser at tjenesteområdene med i snitt størst utfordringer i dag og/eller i en eventuell fremtidig storkommune er plan, barnevern, NAV/sosiale tjenester, pleie og omsorg, samt kommunehelse. I dette delkapitlet vil vi detaljere status og utfordringer for disse tjenesteområdene. For de øvrige tjenesteområdene som var tema i statusbildene og egenvurderingene gir kapitlet kun en kort oppsummering av utfordringsbildet, og det vises til Appendiks D for mer detaljert statistikk for disse tjenesteområdene.

Plan

Figuren under oppsummerer hvordan kommunene rangerer sitt eget planarbeid per i dag.

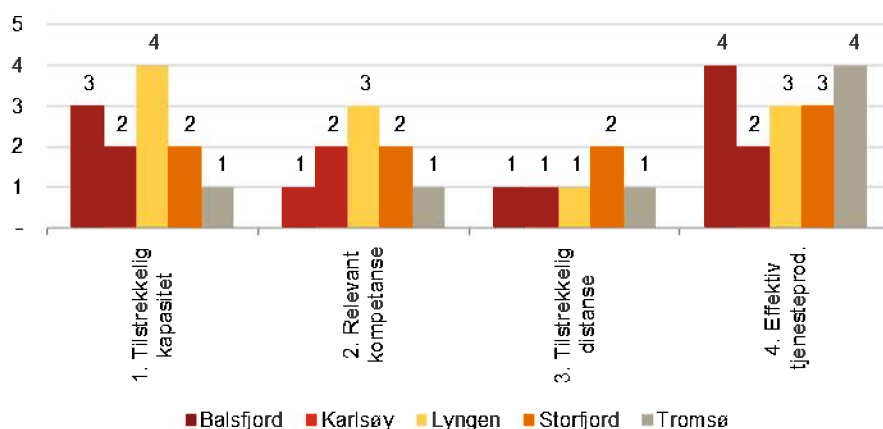
Figur 22: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget planområde i dagens kommunestruktur

Figuren viser at det kun er Tromsø kommune som per i dag vurderer å ha lite utfordringer med kapasitet innen planområdet. I Karlsøy er stillingen som planlegger (jf plan- og bygningsloven) som innsparingstiltak satt i vakanse frem til årsskiftet, og kommunen kommenterer at det er utfordrende å rekruttere kompetent personell som blir værende i stillingen over tid. Som alternativ, om de ikke lykkes med utlysning av planleggerstillingen, vil de sterkt vurdere interkommunalt samarbeid på dette området.

Fylkesmannen påpeker utfordringer ved kapasitet og kompetanse når det gjelder planlegging for både Balsfjord, Karlsøy og Storfjord, og sårbarhet tilsvarende for Lyngen. Alle de fire kommunene har inntil ferdigstilling av (revidert versjon av) kommuneplanenes areal- og samfunnsdel et noe begrenset styringsverktøy for å drive samfunnsutvikling, der eksisterende planer ligger til grunn frem til revidert plan foreligger. Fylkesmannen legger til at kommunene med (revidert) kommuneplan på plass vil ha bedre forutsetninger for å ivareta de ulike sektorhensynene etter intensjonene i plan- og bygningsloven på en tilfredsstillende måte. For øvrig kommenterer Fylkesmannen at de fire kommunene per i dag ikke har utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse eller en oversikt over helsetilstanden i befolkningen i tråd med kravene i hhv sivilbeskyttelsesloven og folkehelsesloven.

Derimot beskriver Fylkesmannen Tromsø som kommunen i særstilling når det gjelder kapasitet, ressurser og kompetanse innenfor planlegging, og godt rustet til å møte fremtidens planleggingsutfordringer. Dette i tråd med Tromsøs egenvurdering, som oppsummerer svært lite utfordringer innenfor planområdet. Fylkesmannen påpeker likevel at også Tromsø kommune har noen planmessige utfordringer knyttet til særskilte tema som

areal og transport, universell utforming, ivaretagelse av naturmangfoldloven i private reguleringsplaner, støy og forurensning, samt ivaretagelse av landbrukets kjerneområder.

Figur 23: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved planområdet i storkommunealternativet

Som vist i figuren over, forventes kapasitet- og kompetanseutfordringene å begrenses i en eventuell fremtidig storkommune. Dette i tråd med Fylkesmannens anmodning om at det vil være fordelaktig for de fire mindre kommunene å inngå i plansamarbeid med omkringliggende kommuner i fremtiden.²⁰

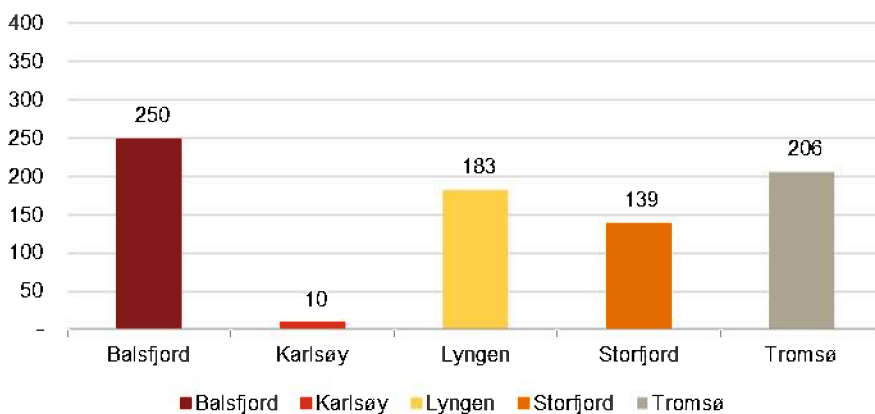
Barnevern

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende barnevernstilbudet for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av barnevernstilbudet i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

Tabell 28: Statistikk vedr. barnevernstjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

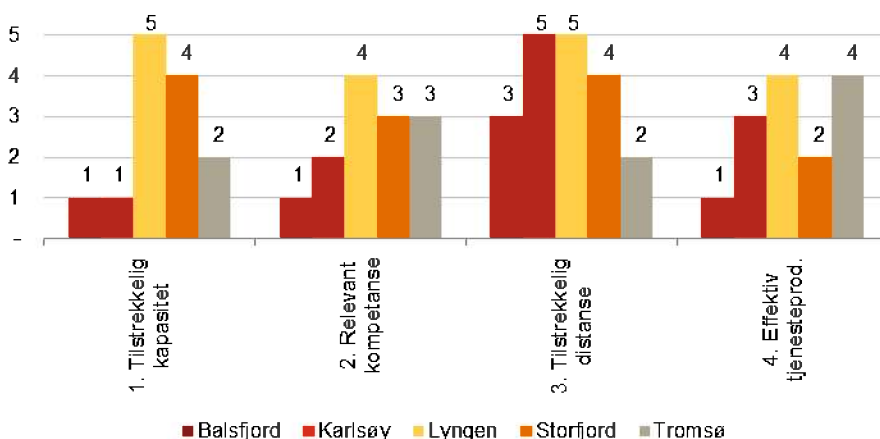
Kommune	Andel barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	Andel undersøkelser med beh.tid over tre måneder	Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	Brutto driftsutgifter per barn med undersøkelse/tiltak (kr)
Balsfjord	12,2%	18,3%	3,6	23.605
Karlsøy	6,3%	17,6%	6,1	37.306
Lyngen	5,0%	25,0%	4,2	42.707
Storfjord	6,4%	28,6%	6,2	76.353
Tromsø	3,7%	20,9%	4,4	48.986
Landet uten Oslo	4,4%	27,3%	3,9	41.099

²⁰ Storfjord inngår per i dag i et plansamarbeid som «medeier» i Nord-Troms plankontor.

Figur 24: Rangering av barnevernstjenesten iht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sitt eget barnevernstilbud per i dag.

Figur 25: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnevernstilbud i dagens kommunestruktur

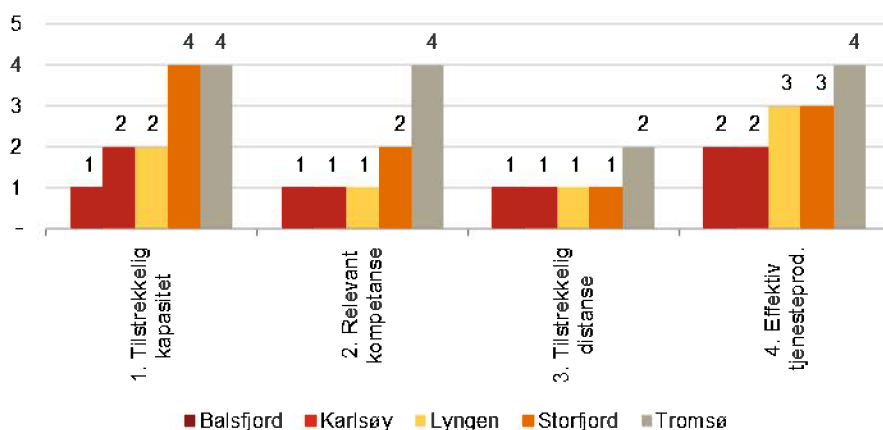
Både Lyngen og Storfjord opplever i dag kapasitetsutfordringer i barnevernstjenesten, noe som kan bidra til å forklare en relativt større andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder enn de øvrige tre kommunene. Storfjord kommenterer spesifikt i sitt statusbilde å ha en ustabil bemanning. Balsfjord har vesentlig større andel barn med undersøkelse enn de andre kommunene, men opplever med 5 saksbehandlere å likevel ha tilstrekkelig kapasitet. Til sammenligning er det 3 ansatte i hver av kommunene Karlsøy, Lyngen og Storfjord.

Kun Lyngen vurderer eget kompetansenivå som utfordrende per i dag. Storfjord kommenterer at det er utfordrende å være en liten kommune hvor man stort sett må importere kompetanse for å drifte hjemmebaserte tiltak, da det ikke finnes noen internt som innehar denne kompetansen.

Fylkesmannen i Troms har kommentert i statusbildene til alle de fire mindre kommunene at barnevernstjenesten er lite robust og dermed sårbar, og at små tjenester generelt har utfordringer med å rekruttere og oppretthold tilstrekkelig fagkompetanse. Karlsøy kommenterer selv kompetanse som en

utfordring for kommunen på lengre sikt og argumenterer i statusbildet for å møte økt kompetansekrav med større fagmiljø. Karlsøy kommer for øvrig bemerkelsesverdig høyt opp på kommunebarometerets rangering av landets kommuner, uten at det er åpenbart hva som skiller kommunen fra de øvrige når man analyserer egenvurderinger og statusbilder.

Ikke uventet er det per i dag kun bykommunen Tromsø som opplever lite utfordringer med tilstrekkelig distanse i saksbehandlingen. Det er naturlig at saksbehandlerne i mindre kommuner fort kan komme opp i situasjoner hvor de har private relasjoner til brukere. Påfølgende figur viser at de fire mindre kommunene forventer at en eventuell fremtidig storkommune vil løse dagens distanseutfordringer.

Figur 26 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved barnevernstilbudet i storkommunealternativet

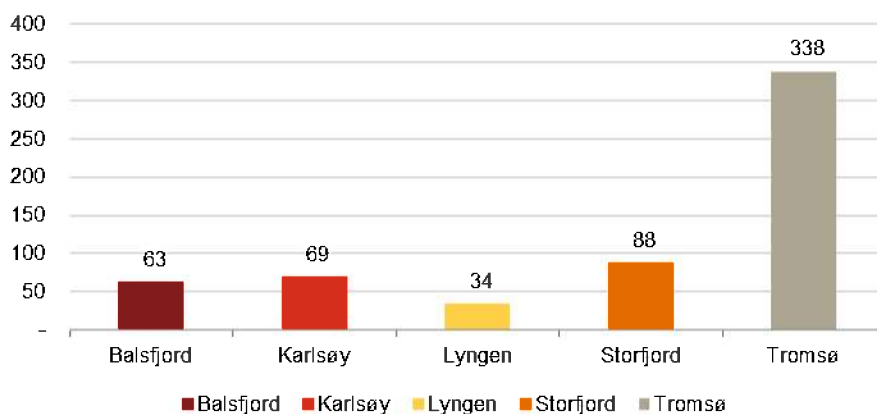
Figuren viser dessuten at Tromsø forventer større utfordringer med kapasitet og kompetanse i storkommunealternativet – til forskjell fra de fire andre kommunene.

NAV/Sosiale tjenester

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende sosialtjenesten for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av sosialtjenesten i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

Tabell 29 Statistikk vedr. sosialtjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

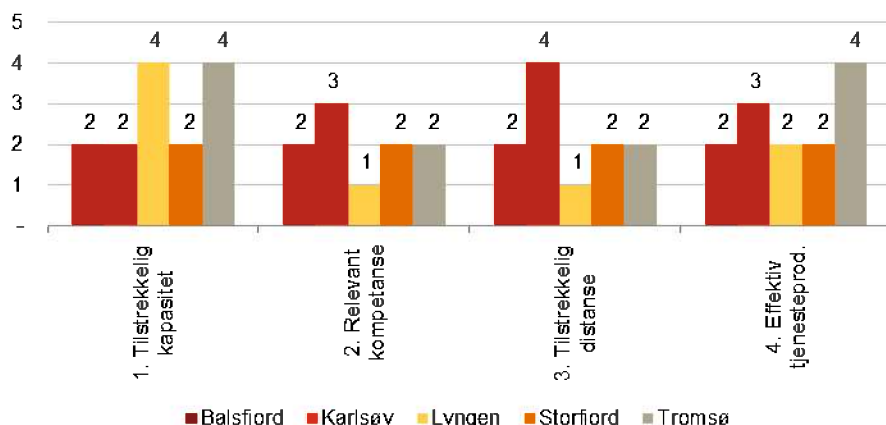
Kommune	Andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år	Årsverk i sosialtjenesten per 1000 innbygger	Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned (kr)	Brutto driftsutgifter per sosialhjelpsmottaker (kr)
Balsfjord	4,0%	1,41	6.091	50.977
Karlsøy	5,5%	0,90	6.012	36.075
Lyngen	3,5%	0,84	7.644	68.934
Storfjord	3,1%	1,29 ²¹	6.859	81.950
Tromsø	3,0%	1,29	9.220	91.270
Landet uten Oslo	3,8%	0,98	7.993	83.696

Figur 27: Rangering av sosialtjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

²¹ Inkluderer kommunens ruskonsulent, en stilling som ikke ligger til NAV.

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer egen sosialtjeneste per i dag.

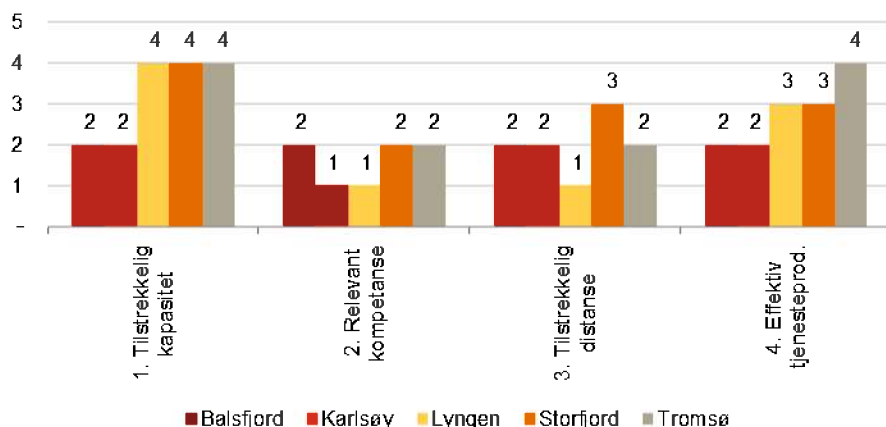
Figur 28: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen sosialtjeneste i dagens kommunestruktur

Lyngen og Tromsø oppfatter begge å ha kapasitetsutfordringer ved egen sosialtjeneste per i dag. Tromsø vurderer i tillegg å ha effektivitetsutfordringer innenfor tjenesten, noe som gjenspeiles i relativt høye brutto driftsutgifter per sosialhjelpsmottaker sammenlignet med de øvrige kommunene, samt landsgjennomsnittet. Dette kan trolig være også være med på å forklare hvorfor Tromsø har en relativt svak plassering i kommunebarometerets rangering av landets kommuner.

Ingen av kommunene rapporterer særlige utfordringer når det kommer til kompetanse. Fylkesmannen fremhever som positivt i alle de fem kommunene bruken av kvalifiseringsprogram som virkemiddel i arbeidet med å forebygge at innbyggerne som står lengst unna arbeidslivet blir avhengige av økonomisk sosialhjelp.

Karlsøy er den eneste kommunen som per i dag vurderer å ha utfordringer med tilstrekkelig distanse i leveransen av sosialtjenester. Kommunen kommenterer i sitt statusbilde at det i et relativt lite samfunn selvfølgelig blir små forhold, men at utfordringen løses ved å bytte saksbehandler eller eventuelt be om bistand fra et annet NAV-kontor.

Figuren under viser at en eventuelt fremtidig sammenslått kommune ikke forventes å løse alle kapasitetsutfordringer innenfor tjenesten.

Figur 29: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved sosialtjenesten i storkommunealternativet

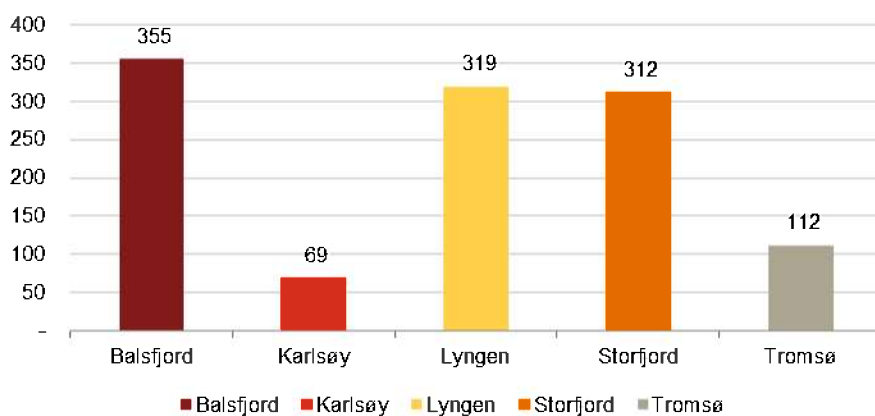
Merk også at Tromsø fortsatt forventer effektivitetsutfordringer i tjenesteproduksjonen i storkommunealternativet.

Pleie og omsorg

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende pleie- og omsorgstjenesten for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av eldreomsorgstjenesten i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

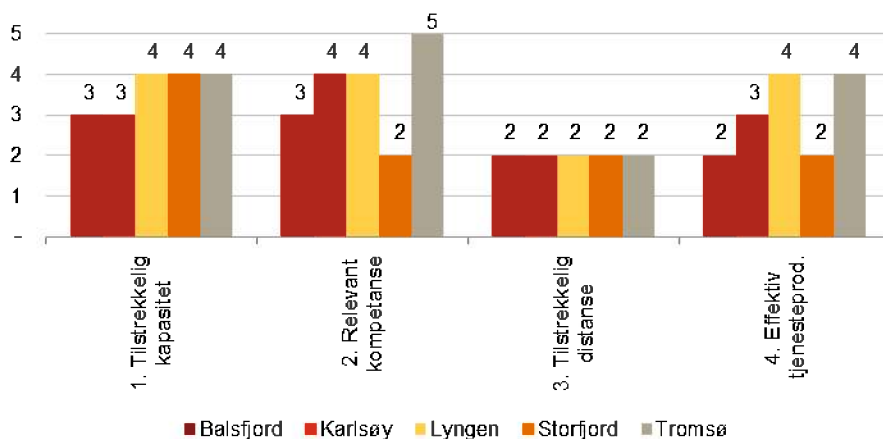
Tabell 30: Statistikk vedr. pleie- og omsorgstjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Antall mottakere av hjemmetjenester pr 1000. innb. 80 år og over	Plasser i institusjon i % av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	Brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester (kr)	Brutto driftsutgifter per kommunal institusjonsplass (kr)
Balsfjord	346	19,7%	199.973	879.535
Karlsøy	430	14,1%	182.113	1.232.846
Lyngen	423	11,0%	246.318	998.346
Storfjord	365	15,9%	253.042	977.884
Tromsø	380	16,9%	258.442	1.040.273
Landet uten Oslo	339	18,0%	223.081	977.884

Figur 30: Rangering av eldreomsorgstjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sin egen pleie- og omsorgstjeneste per i dag.

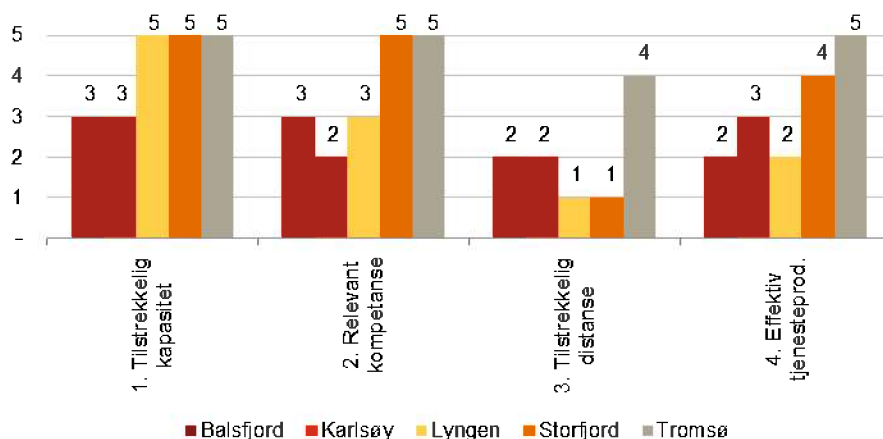

Figur 31: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen pleie- og omsorgstjeneste i dagens kommunestruktur

Figuren viser at kommunene oppfatter å ha utfordringer i pleie- og omsorgstjenesten både når det gjelder kapasitet og kompetanse. Kommunenes egenvurdering av utfordringsbildet er også relativt unisont, og gjenspeiler dermed ikke rangeringen gitt av kommunebarometeret.

Pleie- og omsorgstjenesten skal dekke et bredt spekter av tjenester, og hvor kravet til kommunene har økt med samhandlingsreformen og målsetting om omsorgstrapp etter prinsipp om beste effektive omsorgsnivå (BEON). Særlig for de mindre kommunene er det klart at kapasitet og kompetanse ved et økende behov for mer differensierte helse- og omsorgstjenester vil være begrenset. Samtidig som det også vil være utfordringer med å tilby et godt og ressurseffektivt tilbud i en geografi med store avstander. Sistnevnte medfører i flere tilfeller tidlig behov for institusjonsplasser dersom hjemmetjenestetilbudet ikke er tilgjengelig.

Kommunene har også som følge av en aldrende befolkning opplevd økt etterspørsel etter hjemmetjenester, sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Når denne utviklingen fortsetter og andelen yrkesaktive i befolkningen reduseres, samtidig som kompleksiteten i oppgaveløsningen i tråd med innbyggernes krav og behov med stor sannsynlighet vil fortsette å øke, vil utfordringene med kompetanseheving og rekruttering i sektoren øke ytterligere. Dette er også kommentert av Fylkesmannen, og gjenspeiles i kommunenes forventninger til utfordringer i pleie- og omsorgstjenesten i storkommunealternativet:

Figur 32 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved pleie- og omsorgstjenesten i storkommunealternativet

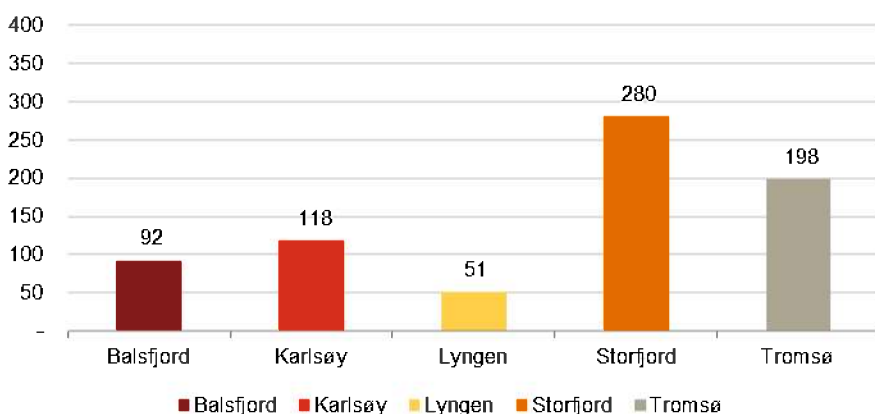
Figuren viser at kommunene forventer enda større utfordringer med kapasitet og kompetanse innenfor pleie- og omsorgsområdet enn hva tilfellet er i dag. En eventuell fremtidig storkommune forventes dermed ikke å kunne løse mer fundamentale utviklingstrekk innenfor sektoren.

Kommnehelse

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende kommunehelsetjenesten for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av tjenesten i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

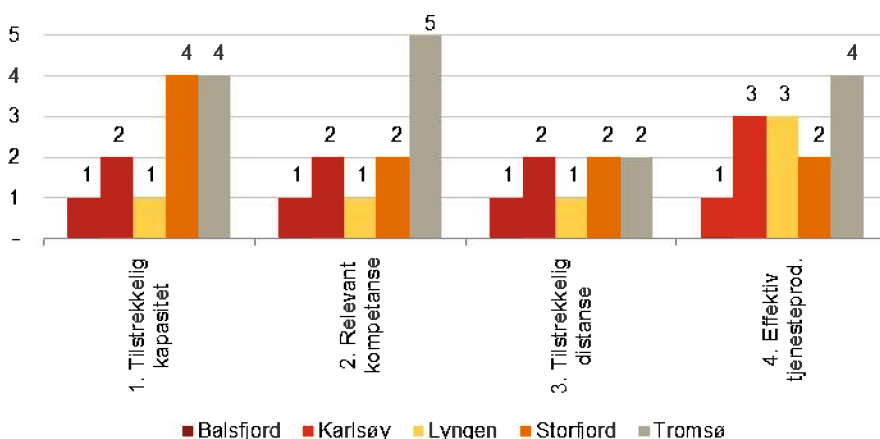
Tabell 31 Statistikk vedr. kommunehelsetjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10.000 innb.	Brutto driftsutgifter til personer med rusproblemer per innb. 18-66 år (kr)	Gjennomsnittlig listelengde, fastlegeregisteret	Brutto driftsutgifter per innbygger, kommnehelse (kr)
Balsfjord	14,2	520	802	3.745
Karlsøy	8,6	225	656	4.970
Lyngen	11,2	153	736	7.499
Storfjord	22,1	36	963	4.354
Tromsø	7,4	806	1.252	2.186
Landet uten Oslo	8,0	450	1.125	2.740

Figur 33: Rangering av helsetjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sin egen kommunehelsetjeneste per i dag.

Figur 34: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen kommunehelsetjeneste i dagens kommunestruktur

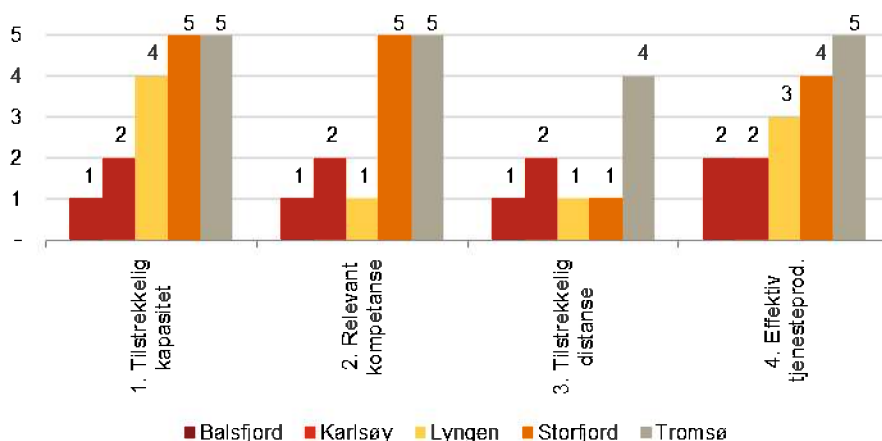
Storjord vurderer å ha kapasitetsutfordringer innen kommunehelsetjenesten, og hvor Fylkesmannen påpeker at legetjenesten i kommunen er sårbar og har over flere år hatt problemer med rekruttering og stabilitet. Det er likevel Tromsø som skiller seg ut med en egenvurdering som viser utfordringer med både kapasitet og kompetanse per i dag, uten at det er åpenbart hvorfor utfordringsbildet i Tromsø er særlig annerledes enn i de andre kommunene. Samtidig viser også kommunebarometeret svakest rangering for de to ovennevnte kommunene.

Tromsø er den eneste av de fem kommunene som av Fylkesmannen vurderes å ha god samfunnsmedisinsk kompetanse. Fylkesmannen kommenterer for de øvrige kommunene, som har lege i samfunnsmedisinsk deltidsstilling, at tjenesten er sårbar fordi den ikke er del av et interkommunalt samfunnsmedisinsk fagmiljø. Når det gjelder dagens legevaktordninger har Balsfjord og Storjord inngått interkommunalt samarbeid, mens Karlsøy og Lyngen per i dag har egne legevaktordninger, noe som medfører sårbarhet. Alle fem kommunene inngår imidlertid i interkommunalt legevakttelefonertjeneste lokalisert i Tromsø.

Karlsøy kommenterer å ha vurdert å overføre hele legevaktordningen til Tromsø, men at faglige vurderinger med hensyn til avstander og utrykningstid tilsier at dette kan bli vanskelig.

Ettersom Samhandlingsreformen også gjelder innen rus og psykiatri, har kommunene også her fått ansvar for brukere med omfattende og sammensatte behov. Karlsøy kommenterer spesifikt at en liten kommune vil møte utfordringer med tilpasset kompetanse og kostnadseffektivitet for denne gruppa, samtidig som en storkommune også vil få utfordringer i og med krav til dekning av behov i hjemlige lokalmiljø. Likevel påpeker Karlsøy i sitt statusbilde at det vil være bedre muligheter i en storkommune å samle de med mest omfattende behov i bogrupper tilknyttet bemanning med riktig kompetanse.

Tatt i betraktning også nye krav til de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus, som trer i kraft i løpet av 2015, vil det fremover stilles enda strengere krav til kompetansen hos helsepersonell i kommunalhelse-tjenesten. Dette er trolig gjenspeilet i kommunenes forventninger til utfordringer i sektoren i storkommunealternativet:

Figur 35: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved kommunehelsetjenesten i storkommunealternativet

Merk for øvrig at Balsfjord og Karlsøy i storkommunealternativet i likhet med dagens situasjon ikke vurderer det til å være særlige utfordringer innen kommunehelsetjenesten.

Øvrige tjenesteområder

Innenfor **administrasjon og virksomhetsstyring** beskriver Tromsø en utvikling med økt etterspørsel etter tjenester som utløser økt behov for administrative ressurser, samtidig som man opplever budsjettkutt og stadig nedgang i administrative årsverk. Dagens administrative kapasitet i Tromsø er derfor sprenget, mens kompetansen på fagfeltet beskrives som betydelig. Også i storkommunealternativet forventer Tromsø å ha kapasitetsutfordringer innenfor administrasjon og virksomhetsstyring. For øvrig er administrasjon og styring et tjenesteområde hvor det trolig er stordriftsfordeler (se kapittel 4).

Ingen av kommunene vurderer å ha utfordringer knyttet til verken distanse, kompetanse eller kapasitet ved dagens **barnehage tilbud**, der samtlige kommuner rapporterer om full dekning for de som søker barnehageplass. Storjord og Tromsø forventer imidlertid kapasitetsutfordringer i en eventuell fremtidig storkommune, som for Tromsø gjelder fremtiden uavhengig av hvorvidt kommunene slås sammen eller ikke. De beskriver i sitt statusbilde at i henhold til «Barnehagebehovsplanen 2013-2016» er det utfordrende å finne

tomter til nye barnehager, samtidig som flere eksisterende barnehager vil stå i fare for å måtte legge ned på grunn av leieforhold som avsluttes eller at barnehagen holder til i uegnede eller nedslitte bygg.

Heller ikke for dagens **grunnskoler** har kommunene vurdert særlige utfordringer knyttet til kapasitet, kompetanse eller distanse. Karlsøy og Lyngen i motsetning til de tre andre kommunene vurderer imidlertid effektivitet i dagens tjenesteproduksjonen som utfordrende. Karlsøy viser til at høye driftsutgifter per elev, mange skoler og liten gjennomsnittlig gruppestørrelse gjør produktivitet utfordrende. Fylkesmannen i Troms har for øvrig kommentert at de fire mindre kommunene vil møte utfordringer med økte kompetansekrav for å kunne undervise på mellom- og ungdomstrinnet, samt å være attraktive nok for å rekruttere nye lærere. Ingen av de fem kommunene forventer imidlertid spesielle utfordringer i grunnskolen når de vurderer en eventuell fremtidig storkommune.

Innen **landbruksområdet** har kommunene Balsfjord, Tromsø, Karlsøy og Storfjord opprettet felles landbruksforvaltning, hvor Balsfjord (som er Nord-Norges største jordbrukskommune) er vertskap. Denne fusjonen forventes å resultere i tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på området. Fylkesmannen kommenterer likevel at den skogbruksfaglige kapasiteten er for liten til å ivareta alle lovpålagte oppgaver og tjenester, samt at den felles landbruksforvaltninga synes å ha for lite kapasitet til å følge opp investeringssakene gjennom Innovasjon Norge. Lyngen står på utsiden av den felles landbruksforvaltninga, og oppfatter også å ha utfordringer med hensyn til kompetanse innen landbruksområdet. Nylig har også Storfjord vedtatt å opprette en egen stilling for landbruksforvaltning, med sannsynlig konsekvens for kommunens videre deltakelse i den felles forvaltningsordningen. Før øvrig etterlyser Fylkesmannen for alle de fem kommunene større fokus på rekruttering og kompetanseutvikling i landbruket.

Kun Storfjord har vurdert å ha kapasitetsutfordringer innen **tekniske tjenester**. I sitt statusbilde kommenterer de at utfordringene ligger i kapasitet til å dekke behovene som ligger ute i bygningsmasse, veier, vann og avløpsnett etc, hvor stort etterslep kombinert med nedbemanning medfører at det nesten kun gjennomføres «brannslukking». Tromsø kommenterer derimot å ha vanskelig for å peke på noen bestemte svakheter for å ivareta rollen som tjenesteyter, og at kommunen har alle muligheter for å levere tekniske tjenester også i fremtiden. Kommunene har generelt lagt inn en forventning om relativt få utfordringer innen tekniske tjenester i storkommunealternativet.

5.3. Fordeler og ulemper ved sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse

I Norge har vi begrensede erfaringer fra kommunesammenslåinger de siste tiårene sammenlignet med for eksempel vårt naboland, Danmark. Telemarksforskning har på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet kartlagt erfaringer fra de fire kommunesammenslåingene som ble gjennomført i Norge i 2005 – 2008 og vurdert hvilke konsekvenser sammenslåingene har hatt for bl.a. tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse ²². De fire kommunesammenslåingene var henholdsvis Bodø og Skjerstad, Ølen og Vindafjord, Aure og Tustna, samt Kristiansund og Frei.

Telemarksforskningens kartlegging viser at kvaliteten på tjenestene er bedret på de områdene hvor man har lyktes med å skape større fagmiljøer. Større fagmiljøer har også gitt økt sikkerhet for korrekte beslutninger og bidrar til å unngå problemer med inhabilitet. Dette gjelder spesielt innenfor områdene barnevern og tekniske tjenester. Erfaringene ser derfor ut til å støtte opp under de fem utredningskommunenes samlede forventninger om at en eventuell fremtidig storkommune kan løse de utfordringer man i dag opplever innenfor barnevernstjenesten – særlig med tanke på tilstrekkelig distanse.

²² «Frivillige kommunesammenslutninger 2005 – 2008», TF-rapport nr. 258 (Brandtzæg)

Videre rapporterer de sammenslåtte kommunene om sparte ressurser på ledelse, administrasjon og fellesoppgaver, som i stedet blir brukt på tjenesteproduksjon. Samtidig som ressursbruken på ledelse og administrasjon er redusert, rapporterer kommunene at man også innenfor de administrative tjenestene har fått en sterkere og mer robust tjeneste, hvor spesielt de mindre kommunene nå opplever lavere sårbarhet på kritiske funksjoner enn tidligere. Som beskrevet også i kapittel 4 er det derfor grunn til å tro at de fem utredningskommunene vil kunne hente ut stordriftsfordeler innenfor administrasjon og styring, da man gjennom en sammenslåing får én administrativ organisasjon dermed unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder.

For flere av de sammenslåtte kommunene viser Telemarksforskings arbeid at det har vært en utfordring å harmonisere tjenestenivået innenfor enkeltområder. Store forskjeller i kvalitet og omfang kan framtvinge en harmonisering og utjevning i etterkant av en sammenslåing, for eksempel for pleie- og omsorgstjenester. I ytterste konsekvens kan det bidra til at tjenestene på ett område i en kommune blir noe dårligere etter en sammenslåing. Telemarksforskning fant imidlertid også eksempler på det motsatte, nemlig at forskjeller bidro til en positiv endring. Slike effekter må vil man også kunne regne med for de fem utredningskommunene ved en eventuell sammenslåing.

I alle de fire sammenslåingene viser Telemarksforskings utredning at det er valgt å opprettholde et visst desentralisert tjenestetilbud. Større førstelinjetjenester som skoler, barnehager og sykehjem er lokalisert som før sammenslåingen. I tillegg er noen andre tjenester som barnevern, landbruk m.m. beholdt desentralisert. Telemarksforskning konkluderer derfor at innbyggerne ikke har opplevd lokalisering og tilgjengelighet til tjenestene som et problem.

For kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø vil det på samme måte være nærliggende at førstelinjetjenestene i stor grad beholdes som i dag, avstander og nærhet til brukerne tatt i betraktning. Samtidig vil det være mulig å dra noen fordeler ut av at lærere, barnehageansatte, leger etc. blir del av et større fagmiljø med muligheter for samordning og erfaringsutveksling, selv om den daglige tjenesteproduksjonen blir relativt lite påvirket av en eventuell sammenslåing. Gitt at førstelinjene opprettholdes som før er det i alle tilfeller betryggende at kommunene per i dag opplever få utfordringer innenfor tjenestekområdene barnehage og grunnskole.

Ut fra de erfaringene som Telemarksforskning har beskrevet synes fordelene med en kommunesammenslåing ut til å ha vært større enn ulempene, både for rollen som tjenesteproducent og myndighetsutøver. Det foreligger ikke fakta som taler mot at konsekvensene av en sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse vil være vesentlig annerledes for de fem utredningskommunene.

5.4. Organisering av tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse i en eventuell storkommune

Gjennom de siste tiårene har det skjedd store endringer i kommunenes rammebetingelser, samtidig som den administrative inndelingen i praksis har ligget fast. Forbedret infrastruktur har for eksempel resultert i bedre kommunikasjoner og lettere tilgjengelighet til mange kommunesentra. I tillegg bidrar nye, nettbaserte løsninger til at innbyggernes behov for fysisk oppmøte på et rådhus stadig reduseres.

Når innbyggerne blir spurt om hva som er viktig for dem ved en eventuell sammenslåing er erfaringene samstemte. Innbyggerne er mest opptatte av hvordan en ny kommunestruktur vil påvirke tjenestene de har behov for. Typiske spørsmål som dukker opp er: Hva skjer med nærskolen vår? Blir helsestasjonen flytta? Blir det færre sykehjemsplasser i en ny kommune?

Det viser seg ofte at de tjenestene innbyggerne er mest opptatt av gjerne er de store velferdstjenestene som grunnskole, barnehage, eldreomsorg og helse. Samtidig, som beskrevet i forrige delkapittel, er dette tjenester som ikke nødvendigvis blir endret i betydelig grad som en direkte følge av en kommunesammenslåing.

Skolene, sykehjemmene og barnehagene må nødvendigvis ligge der det bor folk. Så lenge innbyggerne fortsatt blir boende der de bor i dag, vil ikke en kommunesammenslåing nødvendigvis bidra til endringer i tjenestestrukturen, i alle fall ikke på kort sikt.

To faktorer som spiller inn på kvalitet og brukertilfredshet er ressurstilgang og struktur. For eksempel påvirkes grunnskoletilbudet i en kommune av hvor stort budsjett den enkelte skolen har til rådighet, og skolestrukturen i kommunen. En kan tenke seg at dette er drøftingstemaer i forbindelse med en kommunesammenslåing, spesielt dersom kommunegrensene lager kunstige skiller mellom to skolekretser. Likevel vil det, uavhengig av kommunereformen og en eventuell kommunesammenslåing, være det til enhver tid sittende kommunestyre som har myndighet til å bestemme dette. Også til tross for eventuelle «hستهandler» og avtaler som gjøres i forbindelse med en kommunesammenslåing, har et framtidig kommunestyret myndighet til å overkjøre og omgjøre et hvilket som helst vedtak.

I samråd med kommunene har vi i utredningen lagt til grunn at de største velferdstjenestene skal ligge der de er i dag, også i en eventuell ny storkommune. Ny organisasjonsstruktur er derfor kun vurdert for tjenester som ikke er avhengig av å plasseres geografisk ut i fra hvor innbyggerne er bosatt.

5.4.1. Avstand til nytt kommunesenter

Tabellen under gir en oversikt over kjøretid i minutter mellom kommunesentre for kommunene i storkommunealternativet. For å beregne avstanden i minutter har vi benyttet www.visveg.no, og korteste vei er lagt til grunn for tabellen.²³ Med to unntak, Storsteinnes–Hatteng (38 minutter) og Lyngseidet–Hatteng (52 minutter), vil reisetiden i en ny storkommune være over 60 minutter mellom dagens kommunesentre.

Tabell 32 Antall minutt reisetid mellom dagens kommunesentre.

	Tromsø	Hatteng	Storsteinnes	Lyngseidet	Hansnes
Tromsø		90	89	109	74
Hatteng	90		38	52	153
Storsteinnes	89	38		84	150
Lyngseidet	109	52	84		175
Hansnes	74	153	150	175	

I praksis anses det som lite sannsynlig med et annet valg av kommunesenter enn Tromsø. Av dagens kommunesentre er det lengst reisetid til Tromsø fra Lyngseidet. Uten ventetid på ferge vil reisetiden her bli på 109 minutter.

Storkommunealternativet vil bli en omfangsrik kommune på om lag 7500m². Den nye kommunen må derfor forholde seg til å ha innbyggerne spredt over et langt større område enn noen av dagens kommuner har i dag. Avstanden mellom ytterpunktene i storkommunealternativet vil bli betydelig og må hensynstas i framtidig samfunnsplanlegging.

Størrelsen på den nye kommunen og reiseavstandene vil åpenbart kunne påvirke de eksisterende lokalsamfunnene og ha konsekvenser for innbyggerne. Dette er ikke utredet i detalj som en del av denne rapporten. Vi vil likevel påpeke at størrelsen på disse konsekvensene i stor grad vil påvirkes av hvilke valg kommunene tar knyttet til politisk organisering, antall kommunestyrerepresentanter og ikke minst administrativ organisering som vi ser nærmere på i kapittel 5.4.2.

5.4.2. Mulige organisasjonsmodeller

I det følgende vil vi se nærmere på fire mulige organisasjonsmodeller for administrative oppgaver og funksjoner i en ny storkommune:

- i. Samlokalisering av administrative oppgaver
- ii. Geografisk funksjonsdeling
- iii. Desentralisert administrasjon
- iv. Lokale servicekontor

Valg av organisasjonsmodell vil ha ulike konsekvenser for blant annet tilgjengelighet for brukere, integrasjon av fagmiljø og økonomiske gevinster.

²³ Vi har ikke tatt hensyn til ventetid på ev. ferje.

Samlokalisering av administrative oppgaver

Som analysen i kapittel 4.6 viser, er potensialet for stordriftsfordeler ved en kommunesammenslåing betydelig, spesielt innenfor administrasjon. En stor del av potensialet ligger i samlokalisering av administrative oppgaver og funksjoner. Dette vil typisk gjelde sentraladministrasjonen, tekniske funksjoner, plan- og byggesaksavdeling, oppmålingsavdeling, kultur, barnevern, PPT, næringsavdeling, landbruk m.m. I praksis vil dette gjelde tjenester hvor geografisk lokalisering ikke er avgjørende for innbyggernes opplevelse av kvalitet og tilgjengelighet.

I en slik modell ser vi derfor for oss at det meste av kommunenes administrative oppgaver og funksjoner samlokaliseres på samme sted. I storkommunealternativet vil dette naturlig være rådhuset i Tromsø.

Forventede konsekvenser ved en samlokaliseringsmodell er:

- Økonomiske stordriftsfordeler
- Større fagmiljø og forventet positiv effekt på rekruttering og kompetanse
- Større distanse til bruker i myndighetsutøvelse
- Mindre muligheter for tilgjengelighet for innbyggerne gjennom direkte kontakt
- Potensielt lang reisevei for ansatte som får nytt arbeidssted
- Færre kompetansearbeidsplasser i distriktene

De mest positive konsekvensene er her knyttet til effektivisering gjennom lavere administrasjonsutgifter og mulighetene for større fagmiljø.

Et vesentlig tema vil imidlertid være betydningen av at et vesentlig antall stillinger i Balsfjord, Karlsøy Lyngen og Storfjord vil bli flyttet til Tromsø. I det store bildet er det ikke nødvendigvis snakk om svært mange arbeidsplasser, anslagsvis 200 – 250 stillinger. Samtidig er dette stillinger få bedrifter i nærmiljøet kan dekke opp, slik at ansatte kan bli stilt overfor valget mellom å pendle eller å risikere arbeidsledighet. For et sentrum som Lyngseidet vil det å miste 40 – 50 slike arbeidsplasser merkes godt.

Geografisk funksjonsdeling

En geografisk funksjonsdeling i en eventuell storkommune medfører at funksjoner og avdelinger som har naturlig samhandling, samlokaliseres i de forskjellige kommunesentrene. Dette kan bygge på eksisterende interkommunale samarbeid, eller opprettes som en del av en kommunesammenslåing. På samme måte som for modellen ovenfor er dette mest aktuelt for tjenester hvor innbyggerne er lite avhengig av direkte oppmøte. I praksis innebærer dette en deling av de administrative funksjonene mellom dagens fem kommuner.

Geografisk funksjonsdeling kan for eksempel brukes for tjenestene:

- Økonomi, regnskap og lønn
- Barnevern
- PPT og familievernkontor
- Kultur
- Plan og byggesaksbehandling
- Landbruk

En geografisk funksjonsmodell vil kunne ha følgende konsekvenser:

- Større fagmiljø og mulighet for spesialisert kompetanse innenfor den enkelte tjenesten
- Fordeling av vekstimpulser, utvikling og ikke minst arbeidsplasser mellom dagens fem kommuner
- Lavere stordriftsfordeler og økonomiske gevinster sammenlignet med samlokaliseringalternativet
- Tilgjengeligheten for innbyggerne vil variere etter bosted og aktuell tjeneste
- Mindre optimal samhandling og en kompleks organisasjon sammenlignet med samlokaliseringalternativet

Denne modellen kan oppfattes som en slags kompromissløsning for at ikke noen av kommunene skal få et for stort tap av arbeidsplasser i forbindelse med kommunesammenslåingen. Det medfører også at det blir en slags mellomløsning som kan være krevende å drifte i etterkant. Flere kommuner som forhandler om sammenslåing drøfter forskjellige varianter av denne modellen. Felles for disse kommunene er at det primært er snakk om sammenslåing av to kommuner, og at kommunene er omtrent jevnstore.

Desentralisert administrasjon

En desentralisert modell innebærer at hoveddelen av de administrative funksjonene videreføres på samme lokaliteter som i dagens kommuner. Det etableres en felles sentral ledelse i den nye kommunens kommunesenter, mens den øvrige administrasjonen opprettholdes som før. Dette innebærer at alle dagens kommunehus eller rådhus videreføres som i dag, med et bredt spekter av funksjoner. Ansatte får da i stor grad samme arbeidssted som i dag.

Denne modellen antas å få følgende konsekvenser:

- God tilgjengelighet for innbyggerne
- Kortere reiseavstand for ansatte
- Dagens kommunesenter beholder samme antall kommunale arbeidsplasser som i dag
- Dagens fagmiljø videreføres, men det gir ingen mulighet for større fagmiljø eller spisskompetanse
- Samhandlingen internt i den nye kommunen vil bli komplisert
- Det vil ikke være mulig å hente ut noen økonomiske stordriftsfordeler

En slik modell vil i praksis innebære videre drift av fem selvstendige kommuner, selv om kommunene formelt sett er sammenslått. Det vil ikke være mulig å utvikle en felles organisasjonskultur og en tydelig helhetlig linje så lenge driften videreføres som i dag. Forenklet sagt kan man spørre seg om det har noen hensikt å slå sammen kommunene dersom driften videreføres som i dag og det ikke er mulig å hente ut noen stordriftsfordeler.

Dersom en slik modell i det hele tatt vurderes vil vi sterkt anbefale at ansatte innen samme fagområde samles på felles arbeidsplass/rådhus minst 1 – 2 dager i uka slik at det blir mulig for ledelsen å utvikle en viss form for faglig samordning og arbeidsmiljø.

Lokale servicekontor

Selv om de administrative tjenestene samlokaliseres enten i et nytt kommunesenter eller fordeles mellom de gamle kommunene, kan det være fornuft med noe administrativ drift i dagens kommunesenter også etter en kommunesammenslåing.

En mulighet er opprettelse av lokale servicekontor i dagens kommuner. Dette innebære en begrenset bemanning som fungerer som førstelinjetjeneste for publikum. Her kan innbyggere få informasjon om kommunens tjenester, levere søknader og avtale møter med saksbehandlere. På den måten opprettholdes noe av tilgjengeligheten til kommunens tjenester samtidig som servicekontoret blir et kontaktpunkt for innbyggerne der de kan få hjelp med de fleste spørsmål. Lokalt servicekontor kan for eksempel etableres i dagens rådhus/kommunehus for å utnytte deler av lokaler som kan bli stående tomme. En annen mulighet er å etablere servicekontor i tilknytning til for eksempel bibliotek. På den måten kan en oppnå større fleksibilitet i utnyttelsen av ansattressurser, samtidig som innbyggerne vil oppleve større tilgjengelighet gjennom åpningstid også på kveldstid.

Vi anbefaler at det i eventuelt servicekontor etableres møterom med videokonferanseutstyr. På den måten kan innbyggerne bestille møte med sin saksbehandler, som har kontor i en annen del av kommunen, og med bistand fra det lokale servicekontoret gjennomføre møte med for eksempel en byggesaksbehandler via videokonferanse. På den måten får innbyggerne samme tilgang til saksbehandlerne som tidligere, selv om disse er samlokalisert i et nytt kommunesenter.

Opprettholdelsen av lokale servicekontor vil være noe mer ressurskrevende enn en fullstendig samlokalisering. Samtidig vil det, uten veldig store kostnader, bidra til å opprettholde nærheten til innbyggerne og god tilgjengelighet til kommunenes tjenester.

5.4.3. Digitalisering og ny kommunikasjon som alternativ til fysisk nærhet

Innbyggernes kommunikasjon og dialog med kommunene har endret seg radikalt de siste par tiårene. Fra manuell og byråkratisk saksbehandling og kommunikasjon gjennom brev og oppslag, ser vi nå at kommunene jobber systematisk og strategisk for å forbedre dette. Gjennom digitalisering, nye og bedre arbeidsmetoder og dialog gjennom nettsider og sosiale medier skal kommunene være beredt til å møte framtida. Likevel har kommunene i liten grad digitalisert sine tjenester. Mange tilbyr i dag flere søknadsskjema på nett, men gjennomfører resten av saksbehandlingen manuelt uten at innbyggerne kan følge saksbehandlingen på nett.

Mange av de som jobber med digitalisering har bankene som forbilde. Finansbransjen har de siste tiåra gjennomført en liten revolusjon. Dagens kundebehandling og tjenester i bankbransjen kan knapt sammenlignes med metodene de brukte for 15 år siden. Fra at alle tjenester ble utført over skranke og regninger i beste fall ble betalt via brevgiro, utfører kundene i dag det aller meste av tjenestene selv gjennom nettbanken sin.

Flere kommuner jobber i dag aktivt med digitalisering for å oppnå bedre tjenester for innbyggerne og mer effektiv saksbehandling. PwC har blant annet bistått syv kommuner på Fosen i Sør-Trøndelag med prosjektet «Digital Døgnåpen Forvaltning». Gjennom prosjektet utarbeider Fosen-kommunene et nettsted – rettpåsak.no hvor innbyggerne skal kunne søke om alle tjenester, følge behandlingen av sin egen sak og kommunisere direkte med sin saksbehandler. Behovet for å oppsøke et rådhus eller servicetorg blir da minimalt og kommunen kan bruke mer midler på tjenesteproduksjon framfor saksbehandling.

København kommune har gjennomført beregninger av hva kontakten med innbyggerne faktisk koster. Deres beregninger viser noe av potensialet som ligger i en overgang til mer selvbetjening og digital kontakt med publikum. Dette er gjort kun i utgangspunkt i kostnadsbildet for kommunen og har derfor ikke tatt

hensyn til hvordan publikum opplever nytten ved de ulike dialogformene. Eventuelle investeringskostnader er heller ikke hensyntatt.²⁴

Personlig oppmøte
80 kr

Telefon
40 kr

Digital selvbetjening
3 kr

Gjennom en overgang fra personlig oppmøte til digital selvbetjening kan man altså oppnå en kostnadsreduksjon på hele 94%. Dette vil selvfølgelig ikke være mulig for alle tjenester, og mengden tjenester som løses ved personlig oppmøte er også begrenset i dag. Det sier likevel noe om hvor stort det økonomiske potensialet for kommunene er ved digitalisering. Dersom man skulle lykkes like godt med en slik prosess som bankene har gjort, vil man faktisk også kunne oppleve mer fornøyde brukere.

Det vil derfor være naturlig for en eventuelt ny storkommune å jobbe systematisk med digitalisering av tjenester. Dette vil både bidra til effektivisering i saksbehandlingsprosesser og administrasjon, samtidig som det kan gi innbyggerne bedre tilgjengelighet til tjenester, bedre informasjon om behandlingen av egne saker og lettere dialog med saksbehandlere.

5.5. Oppsummering - tjenestetilbud og myndighetsutøvelse

Gjennom analyse av KOSTRA-tall, kommunenes statusbilder, Kommunebarometeret og kommunenes egne vurderinger av utfordringsbildet har vi vurdert status og utfordringer i kommunenes utøvelse av rollen som tjenesteyter og myndighetsutøver. Kommunene forventer å få størst utfordringer med både relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet innenfor pleie og omsorg, en utfordring som ikke forventes å kunne løses gjennom kommunesammenslåing. Som en generell tendens ser ikke kapasitetsutfordringene til å kunne løses ved hjelp av kommunesammenslåing, men kompetansen forventes å bli bedre i storkommunealternativet enn i dag. For kriteriet «tilstrekkelig distanse» er det ikke uventet barnevernstjenesten som gir kommunene størst utfordringer. Kommunene forventer imidlertid at distanseutfordringene vil la seg løse i storkommunealternativet.

Kommunene oppgir i dag å ha størst utfordringer innenfor områdene plan, barnevern, NAV/sosiale tjenester, pleie og omsorg, samt kommunehelse. Jevnt over opplever Tromsø kommune langt mindre utfordringer med sine tjenester enn de andre aktuelle kommunene, med unntak av kommunehelsetjenesten. Dette til tross for at Fylkesmannen vurderer Tromsø til å være den eneste av de fem kommunene som har god samfunnsmedisinsk kompetanse.

²⁴ «På nett med Norge» - Regjeringens digitaliseringsprogram (2012).
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/kampanje/dan/regjeringensdigitaliseringsprogram/digit_prg.pdf

De kommunene som har gjennomført kommunesammenslåing i Norge har erfart at fordelene ved sammenslåing har vært større enn ulempene når det gjelder tjenesteproduksjon. De undersøkte kommunene har valgt å la alle store førstelinjetjenester være lokalisert på samme sted som før sammenslåingen. Imidlertid har de gjennomført betydelige innsparinger innenfor administrasjon, noe som har gitt muligheter for en større ressursbruk på førstelinjetjenestene. Dette antas å kunne være mulig, også innenfor storkommunealternativet. Dette forutsetter imidlertid at kommunene velger en organisasjonsmodell som gir tilfredsstillende effektivisering. Det oppleves ikke å være noen uenighet om at Tromsø er det naturlige kommunesenteret i en sammenslått storkommune. Et viktig spørsmål er derfor i hvor stor grad administrative og «geografisk uavhengige» tjenester skal samlokaliseres i Tromsø.

Jo større grad av samlokalisering som velges, jo større vil effektiviseringen være. Samtidig ser vi at den kommunale sysselsettingens andel av arbeidsmarkedet er betydelig større for Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord enn for Tromsø. En reduksjon i kommunalt administrative stillinger har derfor større konsekvenser for lokalsamfunnene der, enn tilfellet ville vært i Tromsø.

På den andre siden vil en organisering uten en grad av administrativ samlokalisering i Tromsø medføre at store deler av fordelene med en sammenslåing uteblir. Tar en utgangspunkt i brukerperspektivet og innbyggernes behov bør det være mulig å gjennomføre en stor grad av samlokalisering, uten av kvalitet og service svekkes.

Med bakgrunn i gjennomgangen i kapittelet og de lokale forhold vil vi anbefale at hoveddelen av de administrative tjenestene samlokaliseres i Tromsø. Dette vil gi størst effektivisering, størst effekt i form av økte fagmiljø, forbedret rekruttering, redusert sårbarhet og tilstrekkelig distanse. Vi foreslår samtidig at det opprettholdes et servicekontor i de eksisterende rådhusene i de fire andre kommunene som kan tilby innbyggerrettede tjenester uten betydelig bemanning. Dersom kommunene de neste 3 – 5 årene satser på digitalisert saksbehandling og en nettbasert tilgang til egen saksbehandling vil de færreste av innbyggerne ha behov for å besøke rådhuset. Digitalisering ventes også i seg selv å kunne bidra til betydelig effektivisering og innsparing. Gjennom å investere i videokonferanseutstyr kan kommunen som en ekstra service tilby innbyggerne møter med sin saksbehandler ved det lokale servicekontoret, til tross for at saksbehandleren er lokalisert i Tromsø.

For å redusere de samfunnsmessige konsekvensene ved tap av kommunale arbeidsplasser kan det samtidig vurderes noen grad av funksjonsdeling, ved at enkelte avgrensede tjenester lokaliseres i henholdsvis Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. Dette vil redusere effektiviseringsgraden noe og gi en noe mer kompleks organisasjon, men vurderes til å være et viktig virkemiddel dersom sammenslåingen skal realiseres. Aktuelle tjenester for funksjonsdeling kan være regnskap, lønn, landbruk, barnevern, samt plan- og byggesaksbehandling. Innhold og omfang i eventuell funksjonsdeling bør være gjenstand for forhandling mellom kommunene i forbindelse med utarbeidelse av intensjonsavtaler.

Til tross for et ønske om gjennomføring av prosessen uten oppsigelser, er avstandene fra de ulike kommunesentrene såpass store at det er et spørsmål om det er praktisk gjennomførbart i dette tilfellet. Ansatte som ved vedtak om endret arbeidsplass får en arbeidsreise på nærmere to timer vil kunne oppleve det som såpass byrdefullt at de heller velger å si opp sin stilling.

I all hovedsak vurderes en kommunesammenslåing i storkommunealternativet til å bidra positivt for kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

6. Interkommunalt samarbeid

6.1. Bakgrunn

De senere årene er det lagt til rette for økt interkommunalt samarbeid, blant annet gjennom endringer i kommuneloven. Fra 1.1.2007 fikk man en ny bestemmelse i kommuneloven (§ 28) som gir anledning til etablering av vertskommunesamarbeid med overføring av myndighet til en annen kommune. Dette har åpnet for samarbeid på nye områder, og vi har blant annet sett en stor økning i omfanget av interkommunale barnevern, og det er nå registrert rundt 50 slike samarbeid på landsbasis.

Det antas at det til sammen er ca. 1500 formelle og uformelle/avtalebaserte samarbeidsordninger mellom kommuner på landsbasis. I snitt deltar hver kommune i 11 forskjellige interkommunale samarbeid, men samarbeider likevel lite innenfor de store kjerneoppgavene som barnehage, grunnskole og pleie- og omsorg. Samarbeidene varierer både i organisasjonsform, innhold og omfang. De største kommunene samarbeider mest om samferdsel, næringsutvikling havn og kultur, mens de minste kommunene samarbeider mest om barnevern og legevakt.²⁵ Det er i denne utredningen ikke gjort en fullstendig utredning av videre interkommunalt samarbeid i de aktuelle kommunene, men det er gjort en overordnet vurdering av interkommunalt samarbeid som alternativ løsning dersom kommunene ikke kommer til enighet om en kommunesammenslåing.

Det er tidligere gjennomført flere utredninger og evalueringer av interkommunalt samarbeid som organisasjonsform i Norge. NIBR undersøkte høsten 2009 omfanget av vertskommunesamarbeid og så også på kommunenes erfaringer med samarbeidsformen. Et overveiende flertall av kommunene var positive til effekten av samarbeidet og mange små kommuner pekte på viktigheten av samarbeidet.²⁶

Dag Ingvor Jakobsen undersøkte i 2010 på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet kommunenes formelle samarbeid etter kommunelovens §27.²⁷ Kommunene var nesten utelukkende positive til samarbeidenes påvirkning av kvalitet og «robusthet». Den økonomiske effekten framstår ikke som det viktigste argumentet i ettertid, men det ble av flere understreket at man har fått «mer ut av pengene».

Enkelte har imidlertid pekt på at utbredt interkommunalt samarbeid kan svekke den folkevalgte styringen. Rent formelt er dette riktig i kraft av at kommunen overfører oppgaver og myndighet til en annen kommune eller til et styre. Kommunestyrets mulighet til påvirke tjenesten direkte blir dermed mindre, selv om representativiteten forsøkes ivaretatt.

6.2. Interkommunalt samarbeid i Tromsøregionen

Basert på kommunens statusbilder har vi i forbindelse med utredningen laget en oversikt over interkommunale samarbeidsordninger kommunene i storkommunealternativet er involvert i. Oversikten er i sin helhet tatt inn i Appendiks E. Forutsatt at kommunene egen rapportering er riktig, deltar kommunene i totalt 40 samarbeidsordninger. Storfjord og Lyngen har klart flest interkommunale samarbeidsordninger med henholdsvis 34 og 30, mens Tromsø, Balsfjord og Karlsøy samarbeider om henholdsvis 19, 17 og 17 tjenester. Rene nettverkssamarbeid i regi av Fylkesmannen i Troms er da holdt utenfor.

²⁵ KS, Introduksjonshefte – formelt interkommunalt samarbeid (2013)

²⁶ NIBR-notat 2010:105 - «Vertskommunesamarbeid i norske kommuner»

²⁷ Dag Ingvor Jakobsen: Evaluering av interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27 – omfang, organisering og virkemåte (2010)

Differansen i antall samarbeidsordninger skyldes at Lyngen og Storfjord har 19 samarbeidsordninger som involverer kommuner i Nord-Troms og hvor Balsfjord, Karlsøy og Tromsø ikke deltar. De to kommunenes preferanse til samarbeid nordover gjenspeiles også i regionrådsstrukturen. Balsfjord, Karlsøy og Tromsø samarbeider om «Tromsøområdets Regionråd», noe de har gjort siden 2001. Lyngen og Storfjord har siden 1997 deltatt i «Nord-Troms Regionråd» sammen med Kåfjord, Skjærvøy, Nordreisa og Kvæningen.

De to regionrådene har relativt like målsettinger og formål, nemlig å jobbe med saker av felles interesse for kommunene og fremme regionens interesser utad. Det kan imidlertid se ut til at Nord-Troms Regionråd har hatt et noe større fokus på utvikling av tjenestesamarbeid, noe som gjenspeiles i antall samarbeidsordninger mellom medlemskommunene.

Ingen av samarbeidene omhandler de store kjerneoppgavene som barnehage, skole, helse og omsorg. Av de store administrative tjenestene er det kun IKT som organiseres som interkommunalt samarbeid. Denne avtalen omfatter kommunene Lyngen, Storfjord, Kvæningen, Kåfjord, Nordreisa og Skjærvøy. I motsetning til andre regioner har ingen av de aktuelle kommunene samarbeid om for eksempel lønningskontor, regnskap eller kemner. Det er heller ingen av kommunene som har samarbeid om felles barneverntjeneste i dag.

Mange av samarbeidskonstellasjonene blant kommunene i storkommunealternativet går mellom Lyngen og Storfjord på den ene siden og Balsfjord, Karlsøy og Tromsø på den andre. Dette er trolig en direkte konsekvens av at kommunene tilhører to forskjellige regionråd. Likevel ser det ut til at samarbeidet mellom kommunene er økende, noe som bl.a. synliggjøres gjennom samarbeid i byregionprogrammet og rapporten «Samspill og regional vekstkraft i Tromsøregionen»²⁸. I dag samarbeider de fem kommunene formelt kun om 10 tjenester, hvor alle må kunne betegnes som mindre tjenester:

- Ishavskysten Friluftsråd
- Interkommunalt arkiv Troms (sammen med andre kommuner i Troms)
- Felles innkjøpsavtale (i samarbeid med Troms Fylkeskommune og andre kommuner i fylket)
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA), region Midt- og Nord-Troms
- Legevaktsentral
- Nord-Norsk Reiseliv AS (felles reiselivsselskap for hele Nord-Norge)
- Krisesenter
- Revisjon (KomRev Nord IKS)
- Kontrollutvalgssekretariat
- Brannvarsling

Kommunene rapporterer i statusbildene om god tilfredshet med de interkommunale samarbeidene. De ser ikke ut til å gi nevneverdig økonomisk gevinst, men bidrar til lavere sårbarhet, større fagmiljø, tidvis bedre kvalitet og bedre rekruttering.

²⁸ NIBR-rapport 2015:3 – «Samspill og regional vekstkraft i Tromsøregionen» (2015)

6.3. Økt interkommunalt samarbeid – et alternativ til kommunesammenslåing?

Dersom kommunene ikke skulle bli enige om en kommunesammenslåing i storkommunealternative, eller andre sammenslåingsalternativ vil det være naturlig å stille spørsmål om det er hensiktsmessig å inngå et mer omfattende og mer forpliktende interkommunalt samarbeid. Det interessante spørsmålet i denne sammenhengen er imidlertid om dette er et fullgodt alternativ til sammenslåing.

Kommunene er som nevnt godt fornøyde med det interkommunale samarbeidet og det framstår som et positivt bidrag i organiseringen. Samtidig er potensialet åpenbart ikke utnyttet full ut og det er fortsatt mange tjenester kommune kunne ha samarbeidet om.

Kommunene oppnår en god del fordeler gjennom samarbeidet og nevner selv større fagmiljø, bedre rekruttering, lavere sårbarhet og tidvis bedre kvalitet som resultater så langt. Det er likevel grunn til å tro at kommunene ikke vil kunne oppnå like stor effekt som ved en kommunesammenslåing. Bl.a. vil ikke det økonomiske potensialet i en kommunesammenslåing kunne hentes ut ved interkommunalt samarbeid. Kommunene sier selv at de ikke opplever noen innsparing som følge av samarbeidet og det er kanskje heller ikke et mål. Erfaringer fra andre kommuner viser noe av den samme tendensen og at organiseringen gjøre økonomiske kutt mer komplekst enn om kommunen utfører tjenesten selv. I stedet for å vedta kutt i egen kommune må man da oppnå en enighet mellom fem rådmenn og fem kommunestyre, noe som ikke trenger å være enkelt.

Samtidig vil en kraftig utvidelse av det interkommunale samarbeidet gi en mer kompleks organisering som kan vise seg vanskelig å styre.

Økt interkommunalt samarbeid kan altså være et godt tiltak dersom kommunene ikke skulle bli enige om kommunesammenslåing, men er ikke et fullgodt alternativ til sammenslåing.

7. Samfunnsutvikling

7.1. Kommunens rolle som samfunnsutvikler

Rollen som samfunnsutvikler handler om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand. En viktig målsetting med kommunesammenslåing er å få en mer handlekraftig kommune som kan spille en større rolle som både lokal og regional samfunnsutvikler. Dette er bl.a. avhengig av evnen til å drive god og effektiv planlegging og mulighetene for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dette forutsetter også at kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, miljøvern, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.

En viktig målsetting for de fleste kommuner er å stimulere til næringsutvikling og økt sysselsetting. Dette er noe som også krever kompetanse, evne til nettverksbygging, gode planer og god infrastruktur. Dersom flere kommuner innen den samme bo-, arbeids- og serviceregionen driver næringsrettet arbeid på hver sin måte, er det en fare for at man ender opp med konkurrerende tiltak istedenfor tiltak som understøtter og bygger opp om hverandre. Dersom forutsetningene ellers er til stede, kan en samlet næringspolitikk bidra til å styrke grunnlaget for næringsutviklingen i hele regionen.

En større kommune står sterkere når det gjelder muligheter for å skaffe utviklingsmidler, trekke til seg nye virksomheter (både offentlige og private) og delta i samarbeids- og utviklingsprosjekt både nasjonalt og internasjonalt. Det er en klar styrke å kunne tale til omverdenen med en felles stemme, i stedet for å krangle seg imellom. Kommuner som har slått seg sammen de senere årene har gode erfaringer med en slik samlet opptreden. En sammenslått kommune vil kunne reagere raskere enn om man må vente på likelydende vedtak i et stort antall kommuner.

Kommunestrukturen har betydning for utøvelsen av samfunnsutviklingsrollen på ulike måter. *Antallet innbyggere* vil ha betydning for størrelsen på kommuneorganisasjonen, og dermed også de ressurser som er tilgjengelig for å engasjere seg i ulike oppgaver. Kommunenes *geografiske avgrensing og lokalisering* har imidlertid også betydning for mulighetene til å håndtere ulike oppgaver og utfordringer. Forvaltning av sammenhengende natur- og friluftsområder, håndtering av klimaspørsmål og tilrettelegging av gode løsninger for utvikling av funksjonelle samfunnsutviklingsroller, krever felles løsninger.

7.2. Strukturelle forhold med betydning for arbeidsplassvekst

Det er en klar sammenheng mellom arbeidsplassvekst og tilflytting, men det er flere faktorer som spiller inn. Nedenfor har vi sett nærmere på betydningen av ulike strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i ulike næringer (se definisjoner i kap. 3). Bevissthet om hvordan disse slår ut, vil ha betydning for hvilke strategier man legger til grunn for framtidig utvikling, og hva som bør være sentrale målsetninger for en eventuell kommunesammenslåing.

7.2.1. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene

Landbruket, fisket og industrien har hatt kraftig arbeidsplassnedgang i Norge siden 2000. Mange av næringene har kanskje gått økonomisk bra, men det har i så fall skyldtes rasjonaliseringer. De naturbaserte næringene, som inkluderer bl.a. fiske og landbruk, har hatt en arbeidsplassnedgang på nesten 25 prosent på landsbasis siden 2000. Industrien har mistet mer enn ti prosent av arbeidsplassene sine i samme periode. Noen bransjer i industrien, som olje- og gassutvinning, har hatt sterk vekst, mens mer tradisjonell industri og prosessindustri har hatt kraftig nedgang. Teknologiske tjenester, som leverandørtjenester til olje- og gassindustrien, tele og IKT, og tekniske og vitenskapelige tjenester, har hatt sterk arbeidsplassvekst nasjonalt. Samlet sett har basisnæringene hatt vekst, men veksten har vært svakere enn veksten i besøksnæringene og de regionale næringene.

Steder som har mye næringsliv i teknologiske tjenester har hatt gode strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene. De har hatt en strukturell fordel, og har ikke selv måttet kjempe hardt for å få arbeidsplassvekst. Steder der mye av næringslivet er knyttet til fiskeri, landbruk og tradisjonell industri, har hatt en strukturell ulempe. Siden disse bransjene har vært i nedgang nasjonalt, har steder med mye næringsliv i disse bransjene også kunnet forvente arbeidsplassnedgang.

7.2.2. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i besøksnæringene

Besøksnæringer er ikke bare turisme, men også handel. Stedets egen befolkning er den største kundegruppen i besøksnæringene. Derfor vil steder med høy befolkningsvekst etterspørre flere varer og tjenester fra besøksnæringene. Befolkningsvekst er derfor et strukturelt forhold for vekst i besøksnæringene. Steder med høyere befolkningsvekst enn Norge kan forvente høyere arbeidsplassvekst i besøksnæringene enn landsgjennomsnittet. Tilsvarende vil steder med befolkningsnedgang eller relativt svak befolkningsvekst forvente å få svakere arbeidsplassutvikling i besøksnæringene enn landet som helhet. Befolkningsveksten anses derfor som et strukturelt forhold for arbeidsplassutvikling i besøksnæringene.

7.2.3. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i de regionale næringene

Med unntak av transportbransjen har samtlige bransjer i de regionale næringene hatt arbeidsplassvekst på landsbasis siden 2000. De fleste steder, hvert fall steder av en viss størrelse, har en god blanding av arbeidsplasser i de ulike bransjene i de regionale næringene. Bransjesammensetningen på et sted blir påvirket av om stedet har mye næringsliv i bransjene med høyest nasjonal vekst eller i bransjene med lavest nasjonalt vekst. Bransjestrukturen betyr mindre for utviklingen i de regionale næringene enn for basisnæringene. På den annen side er de regionale næringene store, og utgjør nesten hver tredje arbeidsplass nasjonalt.

7.2.4. Hva skyldes arbeidsplassutviklingen i næringslivet, strukturelle forhold eller attraktivitet?

Når vi skal analysere arbeidsplassutviklingen på et sted, er det viktig å skille struktur fra attraktivitet. Strukturelle forhold er forhold som ikke kan påvirkes i særlig grad på stedet vi analyserer, men som har en signifikant påvirkning på næringslivets utvikling. Hvis utviklingen kan forklares fullt ut av de strukturelle forholdene, betyr det at utviklingen er «som normalt» på stedet. Det vil si at næringslivet utvikler seg som statistisk forventet ut fra forutsetningene. Dersom utviklingen avviker fra det statistisk normale, tyder det på at det har skjedd noe spesielt på stedet som ikke skyldes ytre forhold. Dersom en har et spesielt godt og effektivt næringsarbeid på et sted, f.eks. i en kommune eller i en region, vil det kunne føre til at utviklingen blir bedre enn de strukturelle forutsetningene tilsier. Da vil målingene vise at attraktiviteten er høy. Høy attraktivitet kan også skyldes at de største bedriftene har vært spesielt dyktige. Dessuten kan det være spesielle forhold i regionen som har hatt betydning, men som ikke fanges opp i de statistiske analysene. Attraktivitetsanalyser vil derfor gi en god pekepinn på om stedet har vært attraktivt for bedrift, besøk og bosted, men analysene må tolkes varsomt og helst på bakgrunn av lokal kjennskap til utviklingen på stedet.

7.3. Arbeidsmarkeds-integrasjon

Arbeidsmarkedsintegrasjonen er et strukturelt forhold som har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted. Arbeidsmarkedsintegrasjonen er summen av andelen av arbeidsplassene på et sted som det pendles inn til, og andelen av den sysselsatte befolkningen på stedet som jobber i en annen kommune.

Hvis man bor på et sted der arbeidsmarkedsintegrasjon er god, har man flere arbeidsmarkeder å velge i. Det gjør det enklere for en familie å flytte dit, siden arbeidsmarkedet er større, og sannsynligheten for at begge partnerne kan få jobb øker. I tillegg er steder med høy arbeidsmarkedsintegrasjon mindre sårbare enn isolerte steder. Dersom det blir arbeidsplassnedgang i én kommune, finnes det muligheter for å finne jobb i andre kommuner som er i pendlingsavstand.

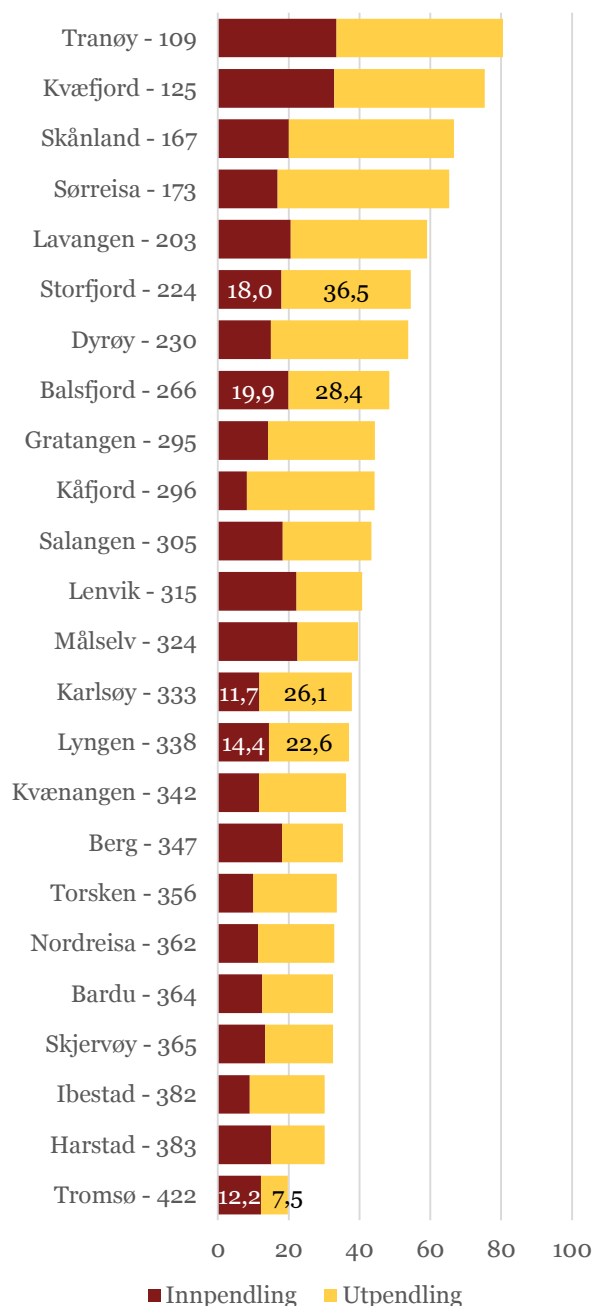
Mange kommuner på det sentrale Østlandet har god arbeidsmarkedsintegrasjon, mens arbeidsmarkedsintegrasjonen er lav på mange steder på Vestlandet og i Nord-Norge.

Figuren til høyre viser hvordan arbeidsmarkedsintegrasjonen er i kommunene i Troms. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner.

Tromsø har lavest arbeidsmarkedsintegrasjon blant kommunene i Troms. Bare 7,5 prosent av den sysselsatte befolkningen jobber i en annen kommune, og bare 12,2 prosent av arbeidsplassene i kommunen er besatt av noen som bor utenfor kommunen. Bare seks kommuner i Norge har lavere arbeidsmarkedsintegrasjon enn Tromsø.

Storfjord er kommunen i utredningen med best arbeidsmarkedsintegrasjon. 36,5 prosent av den sysselsatte befolkningen jobber utenfor kommunen, og 18 prosent av arbeidsplassene er besatt av noen som bor utenfor Storfjord. Storfjord er likevel rangert under middels blant kommunene i Norge.

De fleste kommunene i Troms har lav arbeidsmarkedsintegrasjon. Samtlige av kommunene i utredningen er rangert under middels blant kommunene i Norge.

Figur 36: Arbeidsmarkedsintegrasjonen målt som summen av andelen av arbeidsplassene som det pendles inn til og andelen av den sysselsatte befolkningen på stedet som pendler ut, 2013. Tallet bak kommunenavnet rangerer kommunene blant landets totalt 428 kommuner.

7.4. Næringsattraktivitet

Vi har nå redegjort for hvilke strukturelle forhold som påvirker arbeidsplassutviklingen i næringslivet. De strukturelle forholdene utgjør sammen med den nasjonale veksten den forventede arbeidsplassveksten på et sted. Noen steder har imidlertid hatt høyere vekst enn forutsetningene skulle tilsi, og disse sier vi at har vært attraktive.

Figuren under viser vekstimpulsene fra basis-, besøks- og de regionale næringene for perioden etter finanskrisen. Vekstimpulsene er dekomponert i forventet vekst grunnet nasjonal vekst og strukturelle forhold (summen av brune og røde stolper), og bransjejustert vekst som er den delen av veksten som ikke finner sin forklaring i strukturelle forhold. Den bransjejusterte brukes som et mål på attraktivitet. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner med hensyn til samlet næringsattraktivitet som er summen av attraktiviteten i de tre næringstypene.

Næringsattraktivitet i Karlsøy

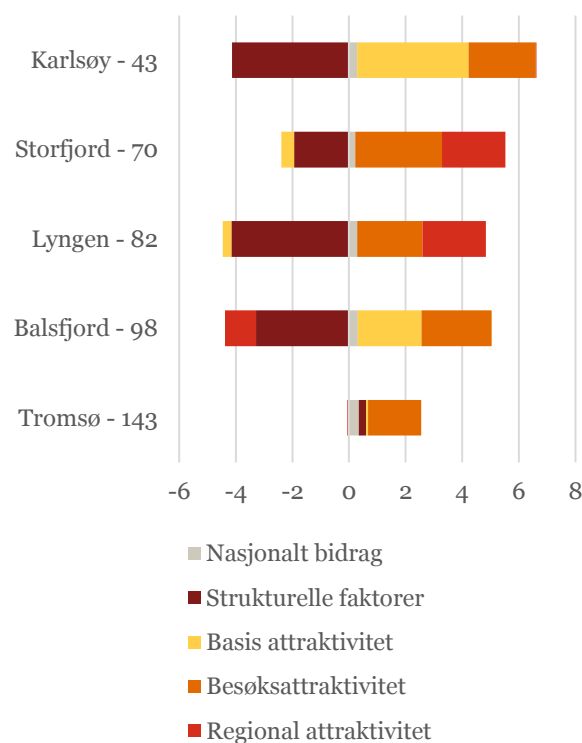
I tabellen over antall arbeidsplasser i de ulike bransjene 2013 som ligger i Appendiks C, ser vi at det var 130 personer som jobbet innen fisket i Karlsøy. Det er et relativt høyt tall, når en tar i betraktning at det er 601 arbeidsplasser i privat sektor i Karlsøy. Faktisk er fisket 20 ganger større i Karlsøy enn i Norge.²⁹ Det var 143 personer som jobbet innen næringsmiddelindustrien i Karlsøy i 2013, og bransjen er 6,5 ganger så stor som i Norge. Karlsøy har derfor relativt mye næringsliv i bransjer som har hatt arbeidsplassnedgang på landsbasis, og kan derfor også forvente arbeidsplassnedgang i basisnæringene. Men utviklingen i basisnæringene har vært bedre enn de strukturelle forholdene skulle tilsi, og Karlsøy regnes derfor for å ha vært attraktiv for basisnæringer i perioden etter finanskrisen. I perioden mellom 2000 og 2008 sank antall arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien kraftig, men bransjen har fått et oppsving igjen etter finanskrisen. Det er denne veksten som er «unormal» og som gjør Karlsøy attraktiv.

I en periode der landet som helhet har hatt høy befolkningsvekst, har Karlsøy hatt befolkningsnedgang. Dette tilsier at veksten i antall arbeidsplasser i besøksnæringene i Karlsøy skulle være lavere enn veksten på landsbasis. Men Karlsøy har hatt et oppsving i antall arbeidsplasser i aktivitetsnæringene etter

²⁹ Vi har regnet ut dette vha. lokaliseringkvotienter (LQ). LQ regnes ut ved å dele antall arbeidsplasser i en bransje på antall sysselsatte. Denne andelen er så delt på tilsvarende andel på landsbasis. Dersom LQ er lik 1, er bransjen like stor som i Norge. Dersom LQ er 2, er den dobbelt så stor som i Norge. Er LQ lik 0,5 er den halvparten så stor som i Norge osv.

finanskrisen. Den faktiske arbeidsplassutviklingen i besøks-næringene har vært bedre enn de strukturelle forholdene skulle tilsi. Karlsøy har derfor vært attraktiv for besøk i perioden etter finanskrisen.

Utviklingen i de regionale næringene har vært som forventet.

Figur 37 Vekstimpulser fra basis-, besøks- og de regionale næringene, dvs. endring i antall arbeidsplasser som prosentvis andel av sysselsettingen, 2008-2013. Tallet bak kommunenavnet rangerer kommunene mht. samlet næringsattraktivitet blant landets 428 kommuner.

Samlet sett har Karlsøy hatt en arbeidsplassutvikling i næringslivet som er bedre enn de strukturelle ulempe skulle tilsi. Når vi rangerer Karlsøy blant alle landets kommuner, kommer Karlsøy ut som nummer 43. Det er en god plassering når vi tar i betraktning at det er 428 kommuner i Norge. Karlsøy har vært mer attraktiv for næring enn de andre kommunene i utredningen.

Næringsattraktivitet i Storfjord

Fisket og landbruket er mer enn dobbelt så stort i Storfjord som i Norge. I absolutte tall er imidlertid ikke antallet så stort, siden Storfjord er en liten kommune. Det var 13 personer som jobbet innenfor fisket i 2013, og 31 som jobbet innen landbruket. I og med at Storfjord har relativt mye næringsliv i bransjer som har vært i nedgang på landsbasis, har kommunen hatt en strukturell ulempe med hensyn til å oppnå arbeidsplassvekst i basisnæringene. Arbeidsplassnedgangen i basisnæringene har også vært dårligere enn forventet, og Storfjord regnes derfor ikke for å ha vært attraktiv for basisnæringer i perioden etter finanskrisen. Riktignok har det skjedd en positiv endring i løpet av 2013, som kan tyde på at utviklingen er på rett vei igjen.

I perioden etter finanskrisen har Storfjord hatt befolkningsvekst, men veksten har vært svakere enn veksten nasjonalt. Dette er en strukturell ulempe for arbeidsplassutviklingen i besøksnæringene. Men samtlige bransjer i besøksnæringene har hatt arbeidsplassvekst. Storfjord har derfor hatt bedre arbeidsplassutvikling enn den strukturelle ulempe skulle tilsi, og kommunen har vært attraktiv for besøk.

Bransjesammensetningen i de regionale næringene tilsier at veksten i antall arbeidsplasser skal være omtrent like høy som veksten nasjonalt. Transportbransjen og diverse-kategorien er relativt store bransjer i Storfjord. Veksten i de regionale næringene har vært høyere enn forventet, spesielt i de siste to årene. Storfjord har derfor vært attraktiv for regionale næringer.

Storfjord har hatt bedre arbeidsplassvekst i næringslivet enn forutsetningene skulle tilsi. Kommunen kommer ut som nummer 70 blant landets 428 kommuner med hensyn til samlet næringsattraktivitet. Plasseringen er godt over middelverdien av norske kommuner.

Næringsattraktivitet i Lyngen

Lyngen har relativt mange arbeidsplasser innen fisket, næringsmiddelindustrien, prosessindustrien, gruvedriften og landbruket. I 2013 var det over 60 personer som jobbet innen hhv. prosessindustrien, fisket og landbruket. Disse bransjene har hatt kraftig arbeidsplassnedgang på landsbasis. Lyngen har derfor hatt en strukturell ulempe med hensyn til arbeidsplassvekst i basisnæringene. Den faktiske arbeidsplassutviklingen i basisnæringene har vært litt svakere enn de strukturelle forholdene skulle tilsi. Lyngen har derfor ikke vært attraktiv for basisnæringer.

Lyngen har hatt befolkningsnedgang etter finanskrisen, og dette er en strukturell ulempe mht. sannsynlighet for å oppnå arbeidsplassvekst i besøksnæringene. Lyngen har hatt nedgang i antall arbeidsplasser i besøksnæringene etter finanskrisen, men nedgangen har ikke vært så sterk som befolkningseffekten skulle tilsi. Derfor har Lyngen vært attraktiv for besøk.

Bygg- og anleggsbransjen i Lyngen har vokst etter 2008. Det har også utleie av arbeidskraft. I 2012 ble det en sterk øking i antall arbeidsplasser i sistnevnte bransje. Det har medført at veksten i de regionale næringene i Lyngen er betydelig høyere enn bransjestrukturen skulle tilsi. Lyngen har derfor vært attraktiv for regionale næringer.

Samlet sett kommer Lyngen ut som Norges 82. mest attraktive kommune for næring. Også Lyngen får altså en plasseringen er godt over middelverdien av norske kommuner.

Næringsattraktivitet i Balsfjord

Balsfjord har, relativt til landet som helhet, mange arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien, fisket, gruvedrift og landbruket. Balsfjord har nesten ingen arbeidsplasser i de bransjene innen basisnæringene som har vært i vekst nasjonalt, f.eks. tekniske og vitenskapelige tjenester og tele/IKT. Balsfjord har derfor hatt en strukturell ulempe med hensyn til å oppnå arbeidsplassvekst i basisnæringene. Etter finanskrisen har imidlertid Balsfjord hatt arbeidsplassvekst i næringsmiddelindustrien, og basisnæringene generelt har hatt en bedre arbeidsplassutvikling enn forventet. Balsfjord har derfor vært attraktiv for basisnæringer.

Befolkningsutviklingen i Balsfjord har vært svakere enn befolkningsveksten nasjonalt. Det er en strukturell ulempe for Balsfjord med hensyn til å oppnå arbeidsplassvekst i besøksnæringene. Balsfjord skulle i perioden etter finanskrisen forvente arbeidsplassnedgang i besøksnæringene. Men i realiteten har Balsfjord hatt vekst. Veksten har vært spesielt høy innen overnattingsbransjen og serveringsbransjen. Siden Balsfjords arbeidsplassvekst i besøksnæringene ikke skyldes strukturelle forhold, har kommunen vært attraktiv for besøk.

Balsfjord har relativt sett ganske mange arbeidsplasser innen bygg- og anleggsbransjen. Det er en bransje som har vært i vekst nasjonalt. Også utleie av arbeidskraft er en bransje som er relativt stor i Balsfjord, og også denne bransjen har vært i vekst på landsbasis. Balsfjords sammensetning av bransjer i de regionale næringene tilsier at kommunen skal ha litt høyere vekst i de regionale næringene enn i landet som helhet. Den faktiske veksten har imidlertid vært svakere enn forventet, og Balsfjord har ikke vært attraktiv for regionale næringer.

Samlet sett rangerer likevel Balsfjord over middelveiden blant norske kommuner med hensyn til næringsattraktivitet, med plass nr. 98 blant 428 kommuner.

Næringsattraktivitet i Tromsø

Blant kommunene i utredningen er Tromsø den eneste som har en bransjesammensetning som har tilsagt arbeidsplassvekst i privat sektor.

Tromsø har relativt lite industri og relativt få arbeidsplasser i de teknologiske tjenestene, men forholdsvis mange innen fisket. Bransjesammensetningen i basisnæringene tilsier at Tromsø skal ha en vekst som er omtrent lik som i landet som helhet. Den faktiske veksten har i noen perioder vært svakere enn forventet, i andre perioder sterkere enn forventet. I perioden etter finanskrisen har veksten vært som forventet. Tromsø har hatt nøytral attraktivitet i basisnæringene.

Besøksnæringene er store i Tromsø. Samtlige bransjer i besøksnæringene er større enn i landet som helhet. Tromsø har hatt høyere befolkningsvekst enn landet som helhet, og har derfor kunnet forvente høyere arbeidsplassvekst i besøksnæringene enn landet som helhet. Tromsø har også hatt høyere vekst i besøksnæringene enn befolkningseffekten skulle tilsi, og har derfor vært attraktiv for besøk. Særlig handelsbransjen og serveringsbransjen har fått mange nye arbeidsplasser etter finanskrisen.

De regionale næringene konsentrerer seg ofte til store byer og tettsteder. I Troms fylke er det Tromsø som har høyest konsentrasjon av regionale næringer. De regionale næringene har hatt arbeidsplassvekst etter finanskrisen, men veksten har vært lavere enn veksten i besøksnæringene. Bransjesammensetningen tilsier at veksten skal være lik som i landet som helhet. I de siste to treårsperiodene har Tromsø hatt høyere vekst i de regionale næringene enn landet som helhet, mens veksten var noe svakere enn i Norge årene før. Over femårsperioden etter finanskrisen har Tromsøs arbeidsplassutvikling i de regionale næringene vært like høy som i Norge – og som forventet.

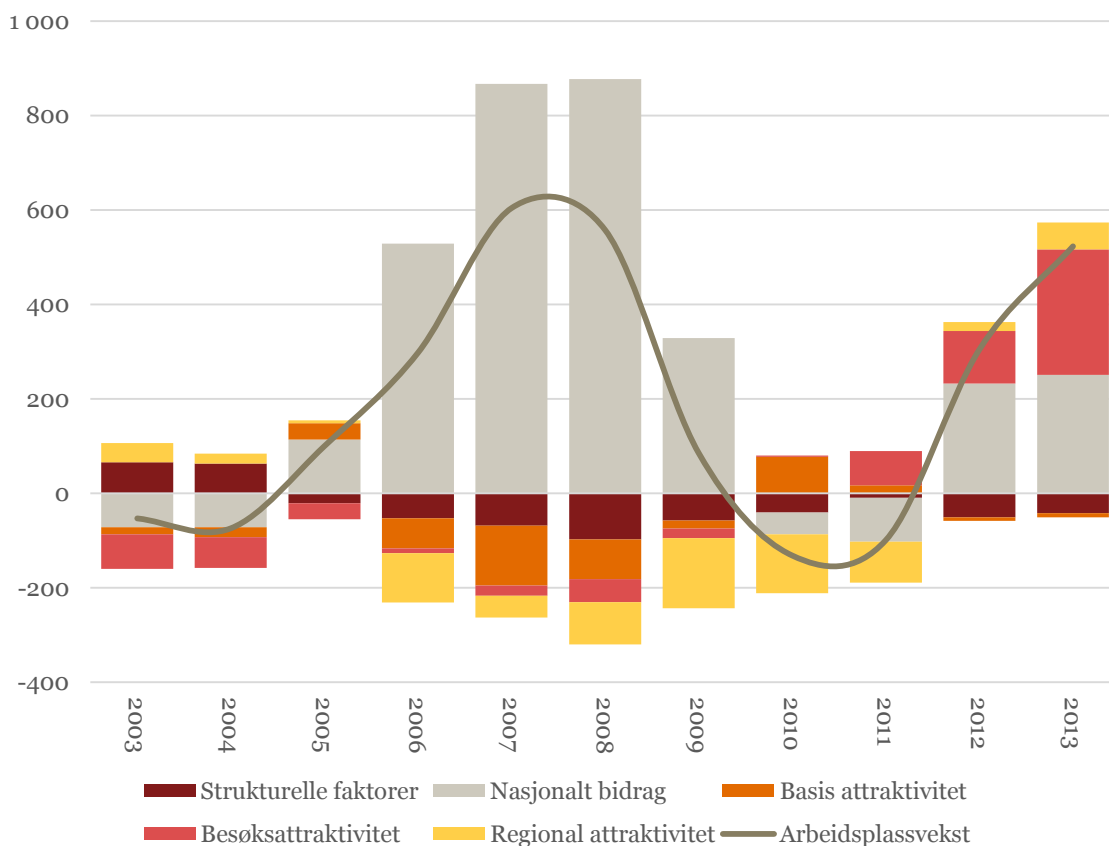
Tromsø har da vært attraktiv for besøk, men ikke for øvrig næringsliv. I det øvrige næringslivet har arbeidsplassutviklingen vært som forventet.

Tromsø rangerer som nummer 143 blant landets 428 kommuner mht. næringsattraktivitet. Det er en over middels plassering.

Alle kommunene i storkommunealternativet har dermed vært attraktive for næring, dvs. for bedrift og/eller besøk, i perioden etter finanskrisen.

Næringsattraktivitet i storkommunealternativet

Vi kan nå se på hvordan næringsattraktiviteten har vært i storkommunealternativet samlet.

Figur 38: Årlig vekst i antall arbeidsplasser i basis-, besøks- og de regionale næringene i storkommunealternativet fra 2003 til 2013. Den mørkerøde linjen viser den årlige veksten. Stolpene viser hvordan veksten kan forklares av nasjonal vekst, strukturelle forhold og attraktivitet. Tre års glidende gjennomsnitt.

Figuren over viser hvordan den årlige arbeidsplassveksten (mørkerød linje) kan forklares av strukturelle forhold (røde stolper), nasjonal vekst og attraktivitet (oransje og grå stolper). Når det er arbeidsplassvekst i Norge, kan de fleste steder i landet også forvente å få arbeidsplassvekst. Figuren over viser hvordan den nasjonale høykonjunkturen før finanskrisen påvirket arbeidsplassveksten i storkommunealternativet positivt. Når det er arbeidsplassnedgang i Norge, vil de fleste steder i landet også kunne forvente arbeidsplassnedgang. Figuren viser hvordan storkommunealternativet hadde arbeidsplassnedgang i takt med den nasjonale nedgangen. I de siste to årene har det vært nasjonal vekst igjen, og storkommunealternativet har også hatt arbeidsplassvekst.

Videre spiller bransjesammensetningen en stor rolle, men den spiller som regel en større rolle for næringsutviklingen på små enn på store steder. Storkommunealternativet har med Tromsø som sentrum en variert næringsstruktur som bidrar til at bransjeeffekten er ganske liten. Det er kun små justeringer som må til

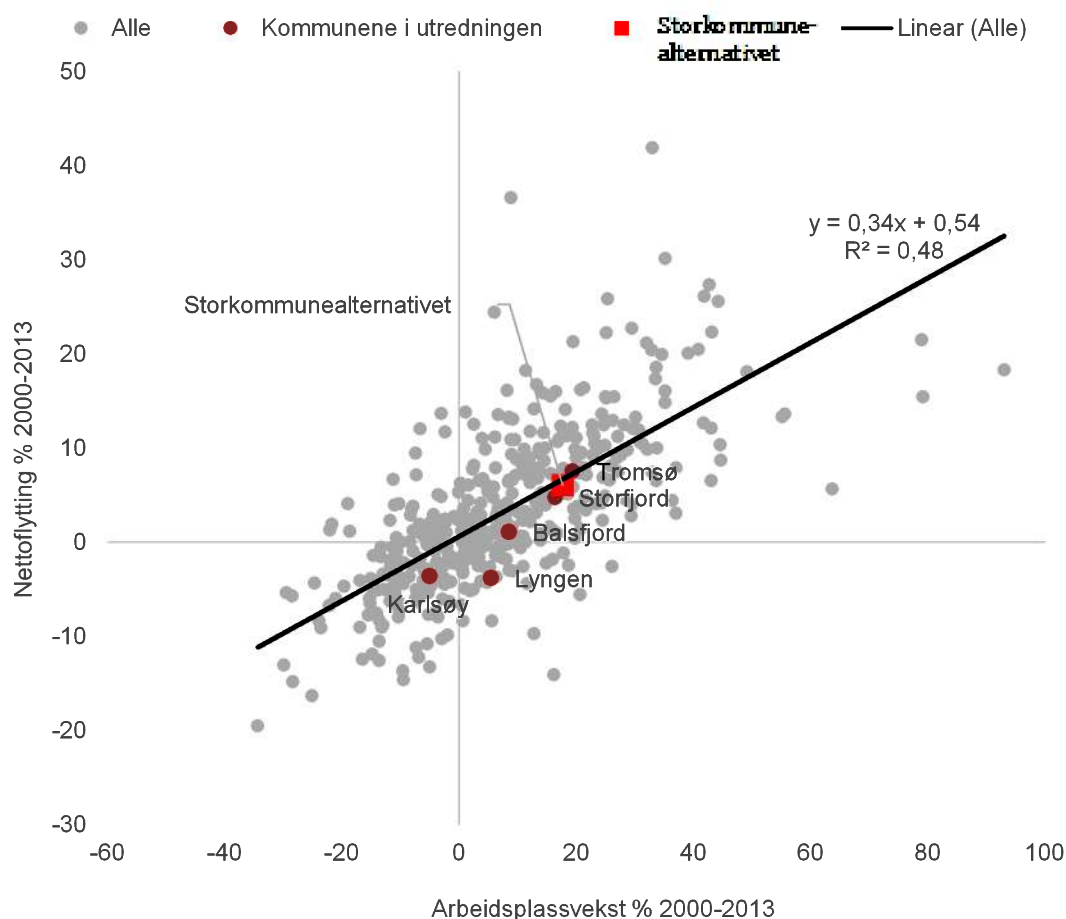
for å gi et rettferdig mål på næringsutviklingen. Bransjesammensetningen i storkommunealternativet tilsier at regionen skal ha litt svakere vekst i næringslivet enn landet som helhet. Men effekten er ikke stor. Det er bl.a. regionens høye andel arbeidsplasser i fisket som bidrar til at regionen kan forvente noe lavere arbeidsplassvekst enn landet som helhet. Det er fordi landet som helhet har hatt sterk arbeidsplassnedgang innen fisket i hele perioden vi har målt for.

Når vi filtrerer bort effekten av nasjonal vekst og strukturelle forhold, sitter vi igjen med den bransjejusterte veksten, som er et mål på næringsattraktiviteten. De siste to treårsperiodene har Storkommunealternativet hatt en betydelig høyere vekst i besøksnæringene enn forventet. De siste tre årene har det i snitt blitt skapt 265 flere arbeidsplasser i besøksnæringene enn forventet. De regionale næringene hadde i perioden mellom 2006 og 2011 svakere vekst enn forventet. Men i de siste to treårsperiodene har veksten vært høyere enn forventet. I snitt den siste treårsperioden har det blitt skapt 57 flere arbeidsplasser årlig enn forventet. Basisnæringene har hatt en utvikling som er som forventet av bransjesammensetningen.

Mens det var høykonjunktur i Norge var storkommunealternativet ikke attraktiv for næring. De to siste treårsperiodene har imidlertid storkommunealternativet blitt attraktiv for både bedrift og besøk, for regionale næringer og for besøksnæringer.

7.5. Flytting

Det er viktig å avdekke sammenhengen mellom arbeidsplassvekst og nettoflytting. Når vi kjenner denne sammenhengen, kan vi finne ut av hvor mye av flyttingen som skyldes andre forhold. Disse andre forholdene kan være strukturelle. Den delen av nettoflyttingen som ikke skyldes arbeidsplassvekst eller strukturelle forhold, kaller vi bostedsattraktivitet.

Figur 39: Et plott som viser arbeidsplassveksten (alle sektorer) og nettoflyttingen i perioden 2000-2013 for alle kommuner i Norge. De mørkerøde prikkene viser kommunene som er med i utredningen. Den lyserøde firkanten viser nettoflytting og arbeidsplassvekst i storkommunealternativet.

Figuren over viser sammenhengen mellom arbeidsplassveksten og nettoflyttingen i alle kommunene i Norge fra 2000 til 2013. Streken viser den statistiske sammenhengen mellom disse størrelsene, og representerer forventet nettoflytting, gitt arbeidsplassvekst. Det er en nesten selvfølgelig og positiv sammenheng mellom disse størrelsene. Mange kommuner avviker riktignok fra forventningslinjen.

De mørkerøde prikkene representerer kommunene i utredningen. Den lyserøde firkanten viser arbeidsplassveksten og nettoflyttingen i storkommunealternativet.

Nettoflyttingen til storkommunealternativet har vært som forventet ut fra arbeidsplassutviklingen. Nettoflyttingen og arbeidsplassutviklingen er nesten helt lik som i Tromsø og Storfjord. Balsfjord har hatt arbeidsplassvekst og positiv nettoflytting, men nettoflyttingen har vært lavere enn det arbeidsplassveksten isolert sett skulle tilsi. Lyngen har hatt arbeidsplassvekst, men negativ nettoflytting. Karlsøy har hatt arbeidsplassnedgang og negativ nettoflytting.

7.5.1. Strukturelle flyttefaktorer

Som vi så av figuren på forrige side, kan arbeidsplassveksten forklare mye av flyttingen til et sted. Likevel er det mye av flyttingen som også skyldes andre ting. Det kan være strukturelle flyttefaktorer eller at stedet er attraktivt å bo på. Vi har identifisert tre strukturelle flyttefaktorer som har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted etter at effekten av arbeidsplassutviklingen er trukket fra.

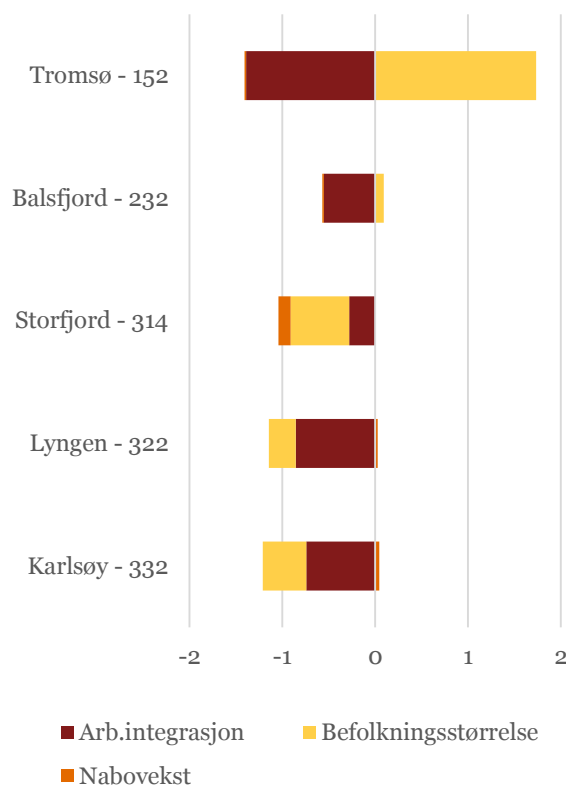
De strukturelle flyttefaktorene er:

1. *Arbeidsmarkedsintegrasjon* – summen av andelen av den sysselsatte befolkningen på et sted som pendler ut og andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til.
2. *Nabovækst* – arbeidsplassvekst i kommunene som det pendles til.
3. *Befolkningsstørrelse* – befolkningsstørrelsen på stedet.

Figuren til høyre viser hvordan de strukturelle flyttefaktorene har påvirket den delen av nettoflyttingen som ikke skyldes arbeidsplassvekst.

Tromsø har best forutsetninger for positiv nettoflytting blant kommunene i utredningen. Blant kommunene i Norge er Tromsø rangert som nummer 152 mht. strukturelle flyttefaktorer, dvs. bedre enn middels, men ikke i toppen. Tromsøs høye befolkningsstørrelse har hatt en positiv effekt på nettoflyttingen, mens den dårlige arbeidsmarkedsintegrasjonen har hatt en negativ effekt på nettoflyttingen.

Alle kommunene har lav arbeidsmarkedsintegrasjon, og det har virket negativt på nettoflyttingen. Balsfjord har i likhet med Tromsø tjent noen innflyttere på grunn av den relativt høye befolkningsstørrelsen. De øvrige kommunene har tapt innflyttere på grunn av både lav arbeidsmarkedsintegrasjon og lav befolkningsstørrelse.

Figur 40: Den delen av nettoflyttingen til kommunene i utredningen som ikke skyldes arbeidsplassvekst, men som skyldes strukturelle flytteforhold. Perioden er for de fire siste ikke-overlappende treårsperiodene, dvs. 2001-2013. Enheten er antall standardavvik fra gjennomsnittet summert over fire treårsperioder. Tallet bak kommunenavnet gir rangering blant landets 428 kommuner mht. strukturelle flyttefaktorer.

7.5.2. Bostedsattraktivitet

Vi har nå sett hvordan sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst har vært, og vi har sett at Tromsø har gode strukturelle forhold for flytting, mens de øvrige kommunene i utredningen ikke har det. Vi kan nå se på hvordan sammenhengen er mellom forventet flytting og faktisk flytting. Stedene som har hatt en høyere nettoflytting enn arbeidsplassutviklingen og de strukturelle flyttefaktorene skulle tilsi, har vært attraktive som bosted. Når man vet hvilke steder som har vært attraktive eller ikke attraktive som bosted, kan man forsøke å identifisere egenskaper ved stedet som kan tenkes å ha påvirket nettoflyttingen. Dette krever imidlertid både lokal kjennskap til stedet og mere forskning.

Figuren til høyre viser hvordan nettoflyttingen i perioden 2001-2013 kan forklares av arbeidsplassvekst, strukturelle flyttefaktorer og bostedsattraktivitet. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner med hensyn til bostedsattraktivitet.

Storfjord og Tromsø har hatt høyere nettoflytting enn arbeidsplassveksten og de strukturelle forholdene skulle tilsi. De har derfor vært attraktive som bosted. Storfjord har vært Norges 133. mest attraktive bostedskommune, mens Tromsø er rangert som nummer 177.

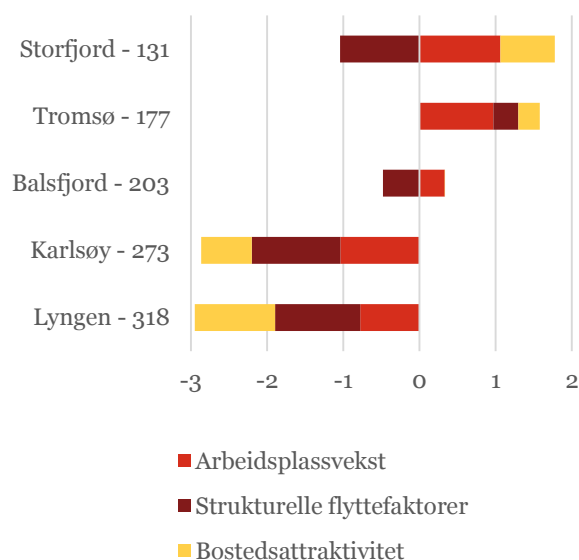
I Balsfjord har nettoflyttingen vært som forventet. Arbeidsplassutviklingen har ikke vært god nok til å kompensere for de ugunstige strukturelle flyttefaktorene, slik at kommunen har hatt svakere nettoflytting enn landet som helhet.

Karlsøy og Lyngen har hatt svakere nettoflytting enn forventet, og har i perioden 2001-2013 ikke vært attraktive som bosted.

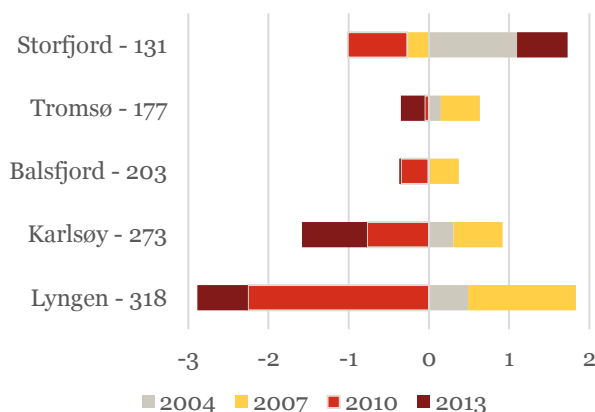
Figuren under viser hvordan bostedsattraktiviteten har utviklet seg over tid. Storfjord er den eneste kommunen som har vært attraktiv som bosted i den siste treårsperioden. Storfjord hadde negativ bostedsattraktivitet i perioden mellom 2004 og 2010, men har tydeligvis klart å tiltrekke eller beholde sine innbyggere i større grad nå enn før.

Tromsø har ikke vært attraktiv som bosted i den siste treårsperioden, men var attraktiv årene før. Nettoflyttingen til Balsfjord har vært som forventet de siste tre årene.

Karlsøy og Lyngen hadde i perioden 2001-2007 bedre flyttebalanse enn forventet og var attraktive som bosted. De siste seks årene har imidlertid nettoflyttingen vært svakere enn forventet. Særlig Karlsøy har hatt negativ bostedsattraktivitet den siste treårsperioden.

Figur 41: Nettoflyttingen i perioden 2001-2013 (fire siste ikke-overlappende treårsperioder) forklart av arbeidsplassutvikling, strukturelle flyttefaktorer og bostedsattraktivitet.

Figur 42: Bostedsattraktiviteten som i figuren over, men for hver treårsperiode. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner mht. bostedsattraktivitet i hele tolvårsperioden.

7.6. Framtidig befolkningsutvikling

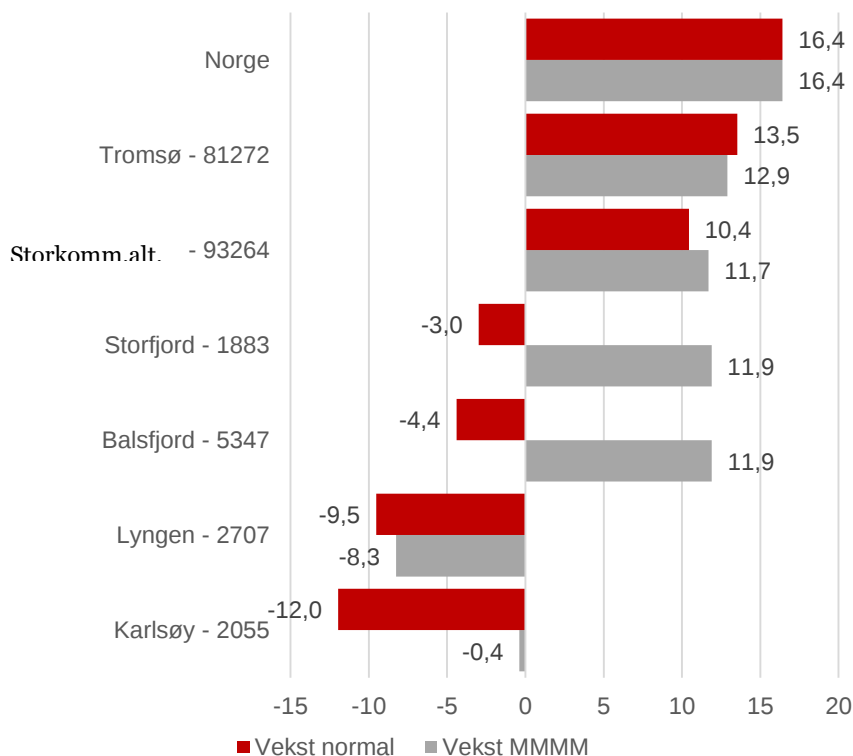
I følge SSBs middelframskrivninger (MMMM) vil Norge få en befolkningsvekst på 16,4 prosent fra 2014 til 2030.

Tromsø forventes å få en befolkningsvekst på 12,9 prosent. Vi har gjort en analyse der vi har lagt SSBs middelframskrivning nasjonalt til grunn. Samtidig har vi lagt til de strukturelle forholdene for vekst i næringslivet og de strukturelle forholdene for flytting til grunn. Vi har da kunnet regne ut hvordan befolkningsveksten i en kommune vil bli, dersom kommunen har nøytral attraktivitet for bedrift, besøk og bosted. Vi så i tidligere analyser at arbeidsplassvekst, arbeidsmarkedsintegrasjon, befolkningsstørrelse og nabovekst har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted. Dersom de strukturelle forholdene fortsetter som før, og dersom deres effekt på nettoflyttingen fortsetter som før, vil Tromsø få høyere befolkningsvekst enn det SSBs middelframvisninger viser. Da vil Tromsø kunne oppnå en befolkningsvekst på 13,5 prosent.

Storkommunealternativet vil ifølge MMMM få en befolkningsvekst på 11,7 prosent fra 2014 til 2030. Det er lavere enn den forventede veksten i Tromsø. Storkommunealternativet forventes derfor lavere vekst enn Tromsø alene, fordi noen av de andre kommunene forventer lav vekst eller befolkningsnedgang.

Dersom flyttemønstrene fortsetter som før, gitt de strukturelle flyttefaktorene, vil storkommunealternativet oppnå en svakere befolkningsvekst enn det MMMM spår. I så fall vil storkommunealternativet få en befolkningsvekst på 10,4 prosent.

I vår modell har vi lagt til grunn av flyttemønstrene vil fortsette som før og at stedene har nøytral attraktivitet. Hvis dette fortsetter, vil alle omlandskommunene i utredningen få befolkningsnedgang de neste 15 årene. Befolkningsveksten i storkommunealternativet vil komme fra Tromsø.

Figur 43: Norges befolkningsvekst 2014-2030, SSBs middelframskrivning (MMMM) og prognosene fra vår modell.

7.6.1. Framtidig utvikling med ulike nivåer av attraktivitet

Vi har sett at alle kommunene har vært attraktive for bedrift og besøk, men ikke som bosted. Hva skjer med befolkningsutviklingen i storkommunealternativet dersom dette fortsetter? Å være attraktiv for bedrift og besøk betyr at man har høyere arbeidsplassvekst enn forventet. Arbeidsplassvekst gir en positiv effekt på nettoflyttingen til et sted, og det bidrar til befolkningsvekst. På den annen side vil den negative bostedsattraktiviteten bidra til at nettoflyttingen er lavere enn forventet. Hvilken effekt trekker sterkest? Det viser seg at storkommunealternativet kan forvente høyere befolkningsvekst enn det både MMMM og vårt normalscenario viser, dersom kommunen fortsetter å være attraktiv for bedrift og besøk. Storkommunealternativet kan i så fall oppnå en befolkningsvekst på 12,3 prosent, noe som er høyere enn både MMMM og vårt normalscenario fra figuren over.

Men hva om alle kommunene i storkommunealternativet klarer å bli attraktive som bosted i tillegg til å være attraktive for bedrift og besøk. Hvordan vil befolkningsveksten bli da?

Våre analyser viser at storkommunealternativet potensielt sett kan oppnå en befolkningsvekst på 20 % fra 2014 til 2030. Men dette forutsetter at alle kommunene er attraktive for bedrift, besøk og bosted hvert år frem til 2030. Vi går ut ifra at det er mulig å gjøre noe med sin egen attraktivitet. Og i så fall er det potensiale for en befolkningsvekst som er høyere enn den nasjonale befolkningsveksten.

Karlsøy og Lyngen vil ifølge våre analyser tape innbyggere de neste femten årene også dersom de er attraktive for hhv. bedrift, besøk og bosted. Det skyldes de ugunstige strukturelle forholdene for vekst i næringslivet og de ugunstige strukturelle flyttefaktorene.

Så det er potensiale for høy vekst i storkommunealternativet, men mye tyder på at det er Tromsø som vil få mesteparten av veksten.

7.7. Oppsummering samfunnsutvikling

En viktig målsetting med kommunesammenslåing er få en mer handlekraftig kommune som kan spille en større rolle som både lokal og regional samfunnsutvikler. Storkommunealternativet har per 31. mars 2015 85.759 innbyggere, hvorav Tromsøs del utgjør rundt 85 prosent. At Tromsø i utgangspunktet vil klare seg fint uten sammenslåing ser ut til å være en allmenn oppfatning. En sammenslåing vil imidlertid gi en betydelig vekst og befolkningsøkning som også vil kunne gi nye muligheter for dagens Tromsø kommune. Ca. 13.000 nye innbyggere medfører faktisk en økning fra dagens Tromsø på over 17%, og gjør storkommunealternativet til en klart større aktør også som samfunnsutvikler. Utover befolkningsøkningen og nytt areal ser vi midlertid få særskilte fordeler for Tromsø på samfunnsutviklingsområdet. Derimot er det etter vårt syn mye som tilsier at de øvrige kommunene i alternativet vil ha noe å hente på sammenslåing sett ut fra et samfunnsutviklingsperspektiv. Disse fire kommunene har relativt mange arbeidsplasser i bransjer som har vært i nedgang på landsbasis. Storkommunealternativet vil derfor samlet sett få et bredere og mer variert næringsliv enn det den enkelte kommune (med unntak av Tromsø) har i dag, og vil som helhet dermed være mindre sårbare for svingninger i enkelte bransjer. Storfjord, Karlsøy og Lyngen har hatt befolkningsnedgang de siste årene. Storkommunealternativet vil være en stor kommune som forventes å få omtrent like høy befolkningsvekst som landet som helhet.

Tromsø alene har bransjesammensetning som tilsier at kommunen skal få like høy arbeidsplassvekst i næringslivet som Norge. Tromsø har da også hatt høyere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet de siste årene. Dersom Tromsø slår seg sammen med de andre fire kommunene, vil storkommunen kunne forvente noe lavere vekst i næringslivet enn landet som helhet.

Pendlingsdata kan si noe om interaksjonen på tvers kommunegrensene og på hvilken måte kommunene inngår i en funksjonell bo- og arbeidsmarkedsregion. Dersom kommunene utgjør et felles bo- og arbeidsmarked, vil det være lettere å hente ut potensielle gevinster av en eventuell kommunesammenslåing.

Det er ingen tydelige tegn på at storkommunealternativet har blitt et mer integrert arbeidsmarked. På den annen side er omlandskommunene mer integrert med Tromsø enn med deres respektive nabokommuner i nord og sør. Vi mener likevel ikke at storkommunealternativet bestående av de fem kommunene, naturlig kan karakteriseres som et funksjonelt samfunnsutviklingsområde (slik ekspertutvalget definerer det).

8. Lokaldemokrati

Ett av målene med kommunereformen er å styrke lokaldemokratiet. Det er viktig at kommunestrukturen bidrar til å ivareta hensynet til demokrati og deltagelse. Et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret, og en forutsetning for tillit og legitimitet til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å beskrive et godt lokaldemokrati er blant annet nærhet, innbyggernes engasjement og deltagelse, og politisk handlingsrom og reell påvirkning på samfunnsutviklingen.

Kartleggingen av utfordringer ved kommunesammenslåinger knyttet til lokaldemokrati er gjennomført ved dokumentstudier og intervjuer med rådmenn, ordførere og ledere av opposisjonspartier. Intervjuene er supplert med kommunenes egenvurdering av nåværende og framtidig utfordringsbilde, samt statusbilder fra hver enkelt kommune. Eksisterende forskning på kommunesammenslåinger og lokaldemokrati ligger også til grunn for analysene i dette kapitlet.

8.1. Ekspertutvalgets kriterier for lokaldemokrati

Ekspertutvalget har definert i alt fem kriterier for godt kommunalt demokrati. I denne delen av rapporten konsentrerer vi oss hovedsakelig om følgende tre kriterier:

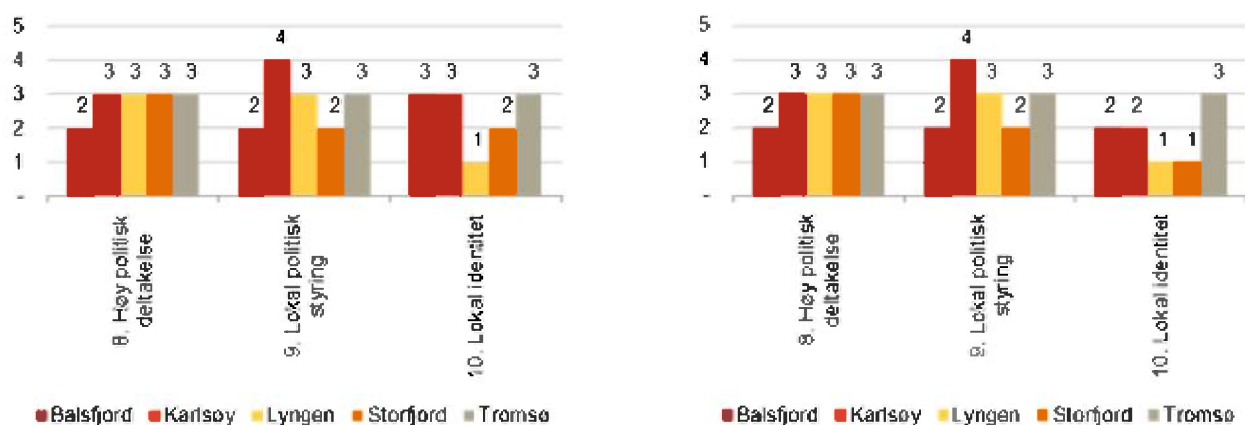
- høy politisk deltagelse
- lokal politisk styring
- lokal identitet

Ekspertutvalget slår fast at det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med høy politisk deltakelse ved og mellom valg. Et aktivt lokaldemokrati kjennetegnes ved at velgerne har flere politiske partier man kan stemme på, mens aktivitet mellom valg henger sammen med muligheter for innflytelse og engasjement, og organisering av nærdemokratiske ordninger.

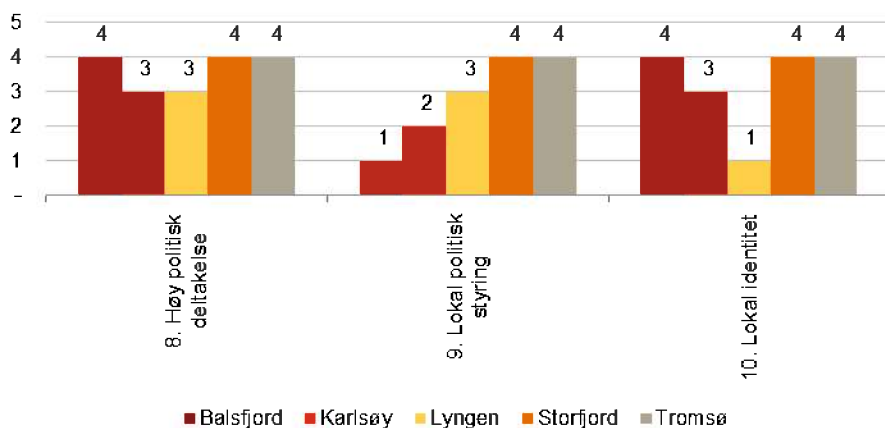
Når det gjelder lokal politisk styring mener utvalget at muligheten for lokalt folkevalgte til å styre og kontrollere kommunenes virksomhet særlig knytter seg til tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, distanse i den kommunale administrasjonen samt omfanget av interkommunalt samarbeid. Interkommunalt samarbeid er i dette perspektivet foreslått begrenset ved at lovpålagte oppgaver i stedet kan utføres i én (større) kommune, og dermed sikre demokratisk styring i den enkelte kommune.

Lokal identitet handler både om identitet knyttet til byen/bygda man bor i og fellesidentiteten til området/regionen.

I egenvurderingen, som vist i figuren under, ble kommunene bedt om å evaluere lokaldemokratiet i dag og i et 10-15 års perspektiv dersom kommunestrukturen opprettholdes som i dag (ingen sammenslåing). Basert på disse vurderingene forventes status for lokaldemokratiet å være til dels uendret over tid i alle kommunene

Figur 44: Kommunenes egenvurdering av ekspertutvalgets kriterier vedrørende demokratisk arena hhu per i dag (til venstre) og i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur (til høyre)

Figur 45 Kommunenes egenvurdering av ekspertutvalgets kriterier vedrørende demokratisk arena i storkommunealternativet.

Figuren viser at Balsfjord, Storfjord og Tromsø alle forventer at politisk deltakelse, styring og lokal identitet vil bli utfordrende. Dette bildet ble i intervju med de folkevalgte noe nyansert. Her ble det forklart at politikerne i Tromsø er av den oppfatning at det ikke vil være behov for at Tromsø slår seg sammen med andre kommuner, mens Balsfjord og Storfjord forventer at den formelle politiske deltagelsen vil gå ned. Det blir derimot påpekt av politikerne i Balsfjord at nærdemokratiet kan bli styrket ved en sammenslåing.

8.2. Status i kommunene i dag

8.2.1. Valgdeltagelse og politisk representasjon

Som vist i tabellen under, ligger alle kommunene i utredningsalternativet nær eller over landssnittet for politisk deltagelse ved forrige kommunevalg.

Tabell 33: Stemmetall i prosent ved kommunevalg i perioden 1991-2011. Kilde: SSB.

Kommune	1991	1995	1999	2003	2007	2011
Tromsø	56.7	53.1	53.4	55.2	57.1	65
Balsfjord	61.2	58.8	57.2	51.8	62.3	63.6
Karlsøy	59.9	63.4	61.6	57.2	62.2	61.7
Lyngen	63.6	60.6	59.3	60.4	64.9	63.8
Storfjord	70.2	62.8	60.9	62.8	66.3	68.9
Landet	66,0	62,8	60,4	59,0	61,2	64,2
Troms fylke					58,9	64,6

Neste tabell gir en oversikt over partifordelingen i kommunene i dag. Tromsø har flest partier representert, mens Storfjord har færrest. De resterende kommunene har 6 partier representert. De største norske partiene er representert i alle de fem kommunene. Tromsø har også partier som Miljøpartiet de grønne og Rødt i kommunestyret, mens Karlsøy, Lyngen og Storfjord har lokale lister/andre lister representert.

Tabell 34: Fordeling av parti i dagens kommunestyrer etter valget i 2011. Kilde: SSB.

	Ap	FrP	H	KrF	SP	SV	V	MDG	E	KP	Lokale lister	Antall lister
Tromsø	11	6	16	1	1	2	2	1	3	0	0	9
Balsfjord	12	4	6	1	3	1	0	0	0	0	0	6
Karlsøy	6	4	0	0	2	1	0	0	0	2	2	6
Lyngen	8	3	3	2	2	0	0	0	0	0	1	6
Storfjord	7	2	3	0	3	0	0	0	0	0	2	5

Det er noe usikkert hvilken effekt og retning en sammenslåing vil ha på valgdeltagelsen i den nye kommunen. Erfaringer fra tidligere kommunesammenslåinger viser at sammenslåingen har hatt varierende effekter på valgdeltagelsen, for noen av kommunene ble valgdeltagelsen høyere, mens den for andre ble lavere (Brandtzæg 2009). Erfaringer etter kommunereformen i Danmark tilsier at det der har blitt noe lavere deltagelse ved valg (Hansen og Hjelmar 2013).

Basert på utviklingen i stemmetallene er det grunn til å tro at den formelle politiske deltagelsen vil holde seg på samme nivå som i dag. Det er deltagelsen mellom valg i form av nærdemokratiske ordninger som kan bidra til en eventuell høyere/sterkere grad av deltagelse. I lys av intervju med politikerne er det også grunn til å tro at engasjementet gjennom nærdemokratiske ordninger vil spille en viktig rolle for lokaldemokratiet etter en sammenslåing.

Antall kommunestyrerepresentanter har vist seg å enten bli høyere eller likt som i den kommunen med flest representanter før kommunesammenslåing (Brandtzæg 2009). I dette tilfellet vil et nytt kommunestyre ha minst 35 representanter i henhold til kommuneloven §7.³⁰ Til sammenligning har Tromsø i dag 43 representanter i kommunestyret. Det er uansett grunn til å anta at en kommunesammenslåing vil føre til at antall innbyggere per folkevalgt vil bli flere enn i dag.

Det blir i intervjuene uttrykt en frykt fra de fire mindre kommunene for å ikke bli «godt nok» representert i et nytt kommunestyre. I kommuneloven er det ikke åpning for å sikre geografisk balanse i et fremtidig kommunestyre. Det er per i dag heller ikke mulig å organisere valgkretser med et gitt antall mandat fra hver av de gamle kommunene for å sikre representasjon (Aardal 2015). Det blir derfor opp til partiene å sørge for en fordeling av mandater fra de ulike geografiske områdene ved en eventuell sammenslåing. Erfaringer fra tidligere sammenslåinger tilsier at partiene i stor grad har vektlagt å sørge for at alle innbyggerne i den nye kommunen har mulighet til å bli representert (Brandtzæg 2009).

8.2.2. Politisk styring

Ifølge egenvurderingene er den lokale politiske styringen per i dag i stor grad tilfredsstillende i alle kommunene. I statusbildene rapporteres det om en god balanse mellom administrasjon og politikk. Ett unntak er Karlsøy, der administrasjonen opplever at lokal politisk styring kan være utfordrende. Kommunene rapporterer også om at de vanligvis har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på de fleste områder. I de små kommunene blir det rapportert om sårbarhet ved sykdomsfravær.

Manglende kapasitet og kompetanse blir i dag delvis løst ved interkommunalt samarbeid. Både i intervjuene og statusbildene fra kommunene blir det trukket fram at det interkommunale samarbeidet i de fleste tilfeller fungerer godt, som nærmere omtalt i kapittel 6.

Når det gjelder politisk styringsmodell er det særlig én stor forskjell mellom Tromsø og de øvrige kommunene. Tromsø har parlamentarisme, mens de andre kommunene er organisert etter formannskapsmodellen. Kommunal parlamentarisme forutsetter at byrådet må ha tillit fra kommunestyret. Byrådet kan enten søke støtte fra sak til sak eller ha en stabil partigruppering bak seg.

Formannskapsmodellen, som er klart mest utbredt blant landets kommuner, innebærer at formannskapet velges blant medlemmene av kommunestyret ved flertallsvalg. Formannskapet er kommunens nest høyeste organ og består av minst fem medlemmer, deriblant ordfører og varaordfører. Formannskapet er i de fleste tilfeller den reelle beslutningsarenaen i kommunen, mens det er byrådet som har denne funksjonen i en kommune med parlamentarisme.

Ved en sammenslåing blir valg av styringsmodell en sentral problemsstilling. Siden dette trolig vil bli et sentralt tema i en ny kommune vil vi derfor diskutere dette mer inngående i kapitlet som omhandler nærdemokratiske ordninger, tilhørighet og styresett i en storkommune.

Et annet tema som omhandler representasjon er at reell makt og innflytelse vil bli fordelt på færre politikere. Dette er en klar oppfatning fra de små kommunene. Tromsø peker på den andre siden på at en ny storkommune vil ha mer slagkraft opp mot staten og at muligheten til å påta seg nye oppgaver vil øke.

³⁰ Over 50 000, men ikke over 100 000: Minst 35

Samtidig vil en større kommune bidra til en økt profesjonalisering av kommunepolitikken. Dette kan virke positivt inn på lokaldemokratiet ved at kommunen får politikere med bedre tid til å sette seg inn i saker og opparbeide seg kompetanse på relevante spørsmål i kommunen.

De mindre kommunene peker også på at lokaldemokratiet kan bli svekket fordi avstanden til kommunemakten blir stor, og at man ikke lenger styrer i egen kommune. Storfjord, Karlsøy og Balsfjord nevner manglende lokalkunnskap i en ny sentralisert administrasjon som en mulig utfordring. Nåværende administrasjon har god kjennskap til sitt lokalmiljø og brukere av offentlige tjenester. I Lyngen blir det påpekt at folk er vant til å snakke direkte med ordfører og administrasjon. Ved en sammenslåing kommer denne muligheten til å forsvinne. Dette fremkommer både i intervjuene og i statusbildene.

Avstanden mellom administrasjonen og befolkningen kan imidlertid også bli for liten i en kommune med få innbyggere. Karlsøy påpeker for eksempel at for liten avstand i noen tilfeller kan være problematisk.

8.2.3. Geografiske faktorer og identitet

Geografien i den nye kommunen blir i intervju trukket frem som en problematisk faktor, da kommunen vil bli stor i geografisk utstrekning. Utkantsproblematikk blir også drøftet som en negativ faktor, og mange av de små kommunene er redde for å bli en utkant til Tromsø i større grad enn de er i dag.

Den lokale identiteten kan i seg selv være en utfordring ved eventuell sammenslåing. Dette fordi identiteten i dag i stor grad er knyttet til egen kommune/bygd, som beskrevet av kommunene både i egenrapporteringene og intervjuer. Forskning viser derimot at geografisk identitet ikke er en avgjørende betingelse for lokalpolitisk engasjement og deltagelse. Vi mener derfor, basert på intervjuer og forskning, at lokal identitet er et avgjørende tema som må håndteres med forsiktighet, men at det er langt fra sikkert at lokal identitet i en storkommune blir en barriere som svekker demokrati, engasjement og deltakelse.

Interkommunal identitet er dessuten en faktor som kan knyttes til modenheten for sammenslåing. Forskere påpeker at en interkommunal identitet vokser frem ved bred samhandling over kommunegrenser (Frisvoll og Almås 2004). Kommuner med høy grad av slik interaksjon kan derfor i større grad være klar for sammenslåing enn kommuner som ikke har et eksisterende samarbeid. På den annen side, og ifølge ekspertutvalget, vil en reduksjon av interkommunalt samarbeid styrke lokaldemokratiet. Interkommunalt samarbeid kan i dette perspektivet skape et demokratisk underskudd, særlig i små kommuner, siden kapasitet og kompetanse til å styre og håndtere formelle samarbeid er lavere enn i større kommuner (Skjetne og Frisvold 2014).

Tromsø påpeker at det i dag er flere av kommunene som føler seg sterkt knyttet til Tromsø. I alle tilfeller kan identitet og tilhørighet raskt bli en sentral faktor i diskusjonen om foretrukne sammenslåingspartnere ifølge Tromsø sin del.

8.3. Nærdemokratiske ordninger, tilhørighet og styresett i en storkommune

Demokratisk styringsordning og nærdemokrati i en eventuell ny storkommune oppleves som en krevende utfordring i alle de fem kommunene. Utfordringen er todelt:

1. Hvilke nærdemokratiske ordninger bør innføres for å sikre demokratisk deltakelse, engasjement og innflytelse fra alle deler av en ny storkommune?
2. Skal storkommunen styres etter en parlamentarismemodell som i dagens Tromsø, eller etter en formannskapsmodell som i de fire mindre kommunene?

Utgangspunktet for analysen av storkommunealternativet er følgende situasjon:

- Det eksisterer ingen konsensus mellom kommunene om hvilke nærdemokratiske ordninger som bør iverksettes.
- Kommunene er heller ikke enige om storkommunen bør styres etter en parlamentarismemodell eller en formannskapsmodell.

I sum handler de to utfordringene 1-2 om innflytelse og representasjon av ulike geografiske områder i en eventuell storkommune. Som vi har omtalt tidligere, kan den geografiske representasjonen i noen grad påvirkes ved at antallet kommunestyrerepresentanter øker etter en sammenslåing. Et stort antall kommunestyrerepresentanter kan imidlertid medføre mer krevende politiske prosesser og være kostnadskrevende. Et stort kommunestyre kan være verdt å vurdere i en oppstartsfase, for deretter å gradvis redusere antallet etter en eller to valgperioder. Innføring av nærdemokratiske ordninger kan alternativt gjøre de politiske prosessene mer inkluderende, men kan samtidig også skape mer krevende politiske prosesser.

I det følgende vurderer vi først hvilke nærdemokratiske alternativer som foreligger, og gjengir vurderinger av disse etter intervjuer med ordfører, varaordfører og leder i opposisjonen i hver enkelt kommune. Deretter presenterer vi forskjeller mellom parlamentarismemodellen og formannskapsmodellen, og gjengir vurderingene av alternativene hos den politiske ledelsen i kommunene.

8.3.1. Nærdemokratiordninger og politisk representasjon fra hele storkommunen.

Nærdemokratiske organer omfatter et avgrenset geografisk område som er mindre enn kommunen. De fungerer som plattform for deltakelse og engasjement for befolkningen i dette avgrensede området (NIBR-rapport 2013:4). De fleste av organene er rådgivende og fungerer som sparrings- og høringspartnere for kommunen, uten selvstendig beslutningsmyndighet. Noen forvalter imidlertid store ressurser og har vidtgående beslutningsmyndighet. Figuren under viser en oversikt over ulike typer nærdemokratiske ordninger.

Tabell 35: Fra NIBR-rapport 2013:4

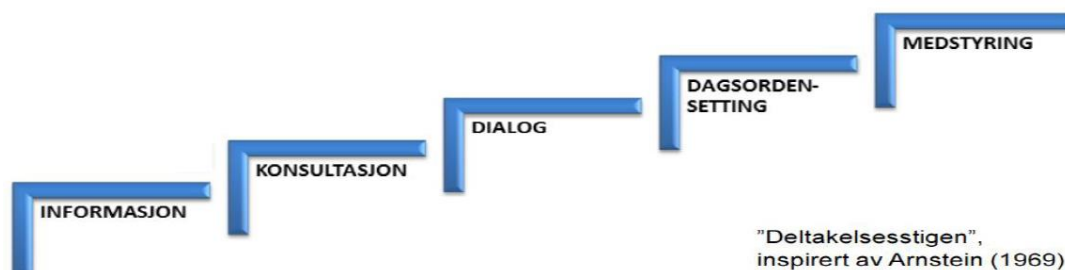
Sivilsamfunn	Nærdemokratiorgan (Strukturert relasjon med kommunen)	
1. Frivillige organisasjoner med et bestemt geografisk nedslagsfelt	2. Foreningsbasert lokalutvalgsmodell	3. Organ med delegert beslutningskompetanse og tjenesteansvar (et ytre ledd av kommunen)
Velforeninger, beboerforeninger	Grendeutvalg, lokalsamfunnsutvalg, utviklingslag	Bydeler/kommunedeler
Fri og uavhengig Innbyggeraktivitet Ivareta interesser Felleskap- og identitetsskapende Varierende relasjon til kommunen	Informasjon Initiativ Diskusjonsfora Link mellom folkelig engasjement og representative organer Felleskap- og identitetsskapende	Delegert ansvar for budsjett eller tjenester En viss beslutningskompetanse

Kommunelovens § 12 gir kommunen relativt vidtgående fullmakter til å etablere nærdemokratiske ordninger av både type 2 og 3 i tabellen over. Kommunestyret kan etablere formelle kommunedels-/bydelsutvalg og enten selv oppnevne medlemmer til utvalgene eller foreta direktevalg. Utvalgenes antall og myndighet fastsettes av kommunestyret. Opprettelse og bruk av kommunedelsutvalg er et meget fleksibelt system, og kan være et effektivt virkemiddel for å styrke nærdemokratiet. Foreningsbasert lokalutvalgsmodeller kan også være relevant, uten å ha samme formelle stilling som kommunedelsutvalg (NIBR-rapport 2013:4).

Som tabellen over viser er det stor forskjell mellom frivillige organisasjoner som kan gi innspill i ulike saker på den ene siden, til etablering av kommunale administrative og politiske organer med delegert ansvar for budsjett og tjenester på den andre siden. Det siste alternativet kan oppfattes som et fjerde politikk- og forvaltningsnivå, under kommunen, fylket og staten. Her kan man vurdere delegering av både administrativ og politisk myndighet. Det er imidlertid også mulig å se for seg bare delegert administrativ kompetanse, uten folkevalgt representasjon på bydels-/kommunedelsnivået.

Forskningen har synliggjort tre felles kriterier som å oppfylles for at nærdemokratiske ordninger skal fungere godt. Alle tre kriteriene handler om koblingen til kommunen som politisk og administrativ organisasjon:

- 1 De nærdemokratiske organene må ha et klart mandat og reell innflytelse. «Deltakelsesstigen» under kan tjene som rettesnor for hvilket samspill og hvilken innflytelse man legger opp til.
- 2 God informasjonsflyt må sikres gjennom at en bygger gode strukturer for dette.
- 3 Det er viktig med tilrettelegging og god administrativ støtte.

Figur 46: Graden av medbestemmelse varierer fra deltakelse i beslutninger til enveisinformasjon

Gode medvirkningsprosesser er også viktig for å trekke innbyggerne med mellom valg. Det kan gi bedre beslutningsgrunnlag, større tillit fra innbyggerne, synliggjøre dilemmaer og avveininger og begrunne politiske prioriteringer (NIBR/Rokkansenteret 2013). Kommunene har i dag gode medvirkningsmodeller.

Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at omfattende ansvar, kompetanse og beslutningsmyndighet i kommunedelsutvalg langs dagens kommunegrenser ikke er uproblematisk. Det kan skape segmentering i stedet for integrasjon, og kan i praksis medføre et fjerde forvaltnings- og beslutningsnivå. Hvis det legges omfattende ansvar, kompetanse og beslutningsmyndighet til kommunedelsutvalg, kan en eventuell storkommune kunne bli en løs sammenslutning. På noen områder, eksempelvis videregående skole, kollektivtransport og infrastruktur, kan storkommunen opptre samlet, mens på andre tjenestoområder som helse og skole kan makten bli liggende i kommunedelsutvalgene. Hensiktsmessigheten ved en slik variabel kommuneintegrasjon er viktig å vurdere fra saksområde til saksområde. Videre kan en variabel integrasjon føre til en dragkamp om hvor makten skal ligge; i byrådet, kommunestyret eller i kommunedelsutvalgene? En variabel integrasjon kan i siste instans få konsekvenser for i hvor stor grad en storkommune kan opptre koordinert og handlekraftig overfor staten, fylkeskommunene og andre regioner i Troms.

Det er generelt høyt fokus på nærdemokratiske alternativer i alle de fem kommunene. Den forventede svekkelsen av lokaldemokratiet er bakgrunnen for at de fire mindre kommunene ønsker nærdemokratiske ordninger. Tromsø ser en todelt begrunnelse: For det første har kommunen i flere tiår hatt konsultative nærdemokratiske ordninger. For det andre er det høy bevissthet i kommunens politiske ledelse om at de fire mindre kommunene må sikres innflytelse i en ny storkommune.

Intervjuene med politisk ledelse i de fem kommunene viser nærmere bestemt at det på nåværende tidspunkt ikke eksisterer én omforent løsning for nærdemokrati i en ny storkommune. I de fire mindre kommunene varierer holdningen fra skepsis til nysgjerrighet på nærdemokratiske ordninger. Kommunedelsråd uten delegert ansvar for administrative og politiske beslutninger som budsjett og tjenester, blir så langt ikke oppfattet som en god løsning. Uten slike oppgaver oppfattes kommunedelsutvalg i hovedsak å få for liten innflytelse på utviklingen i de eksisterende kommunene, og for lite innflytelse på Tromsø i utviklingen av en ny storkommune.

Politisk ledelse og opposisjonsleder i Tromsø kommune ser som nevnt behovet for at de fire mindre kommunene skal sikres innflytelse gjennom en variant av kommunedelsutvalg. Dette vurderes som

avgjørende for å få til kommunesammenslåing. Det oppfattes videre som strategisk viktig å kommunisere at desentralisering er viktig i en ny storkommune. Det må imidlertid ikke være «mini-kommuner» med både politisk- og administrativt nivå.

En kommunedelsadministrasjon og et politisk beslutningsnivå etter modell fra Oslo kommune anses av kommunene ikke som et aktuelt alternativ. En slik ordning antas å medføre økte administrative kostnader og behov for økt kommuneovergripende administrativ kompetanse for tjenesteproduksjonen i hele den nye storkommunen.

Gitt at det ikke eksisterer konsensus mellom de fem kommunene om hvor forpliktende eventuelle nærdemokratiske ordninger bør være, anbefaler vi i denne utredningen at de fem kommunene starter en prosess med å diskutere målsetninger for utvikling av tjenesteproduksjonen sektor for sektor. Slik kan kommunene gradvis utvikle en felles forståelse av kommunedelsutvalgenes administrative og politiske ansvar, kompetanse og innflytelse. Utgangspunktet for å kunne komme til enighet eksisterer ettersom det i alle kommuner later til å være oppfatning at kommunedelsutvalgene ikke kun bør være konsulterende eller innstillende til kommunestyret i storkommunen.

Politisk ledelse i Tromsø kommune har synliggjort stor forståelse for de andre kommunenes ønske om forutsigbarhet for framtidig politisk representasjon. Egne geografiske valgkretser ble nevnt som et forslag, men dette er det som nevnt ikke anledning til i dagens valglov. Departementet har også avkreftet at det vil åpnes for overgangsordninger for dette i forbindelse med kommunereformen. Det er derfor avgjørende at partiene etter en eventuell sammenslåing på storkommunenivå sikrer representasjon i kommunestyret fra hele storkommunen gjennom sine nominasjonsprosesser. Valgloven §6-2 setter imidlertid visse begrensninger for dette. Hvor mange kandidater det enkelte parti kan forhåndskumulere avhenger av antall medlemmer i kommunestyret:

11 – 23 medlemmer:	opptil 4 forhåndskumulerte
25 – 53 medlemmer:	opptil 6 forhåndskumulerte
55 medlemmer eller flere:	opptil 10 forhåndskumulerte

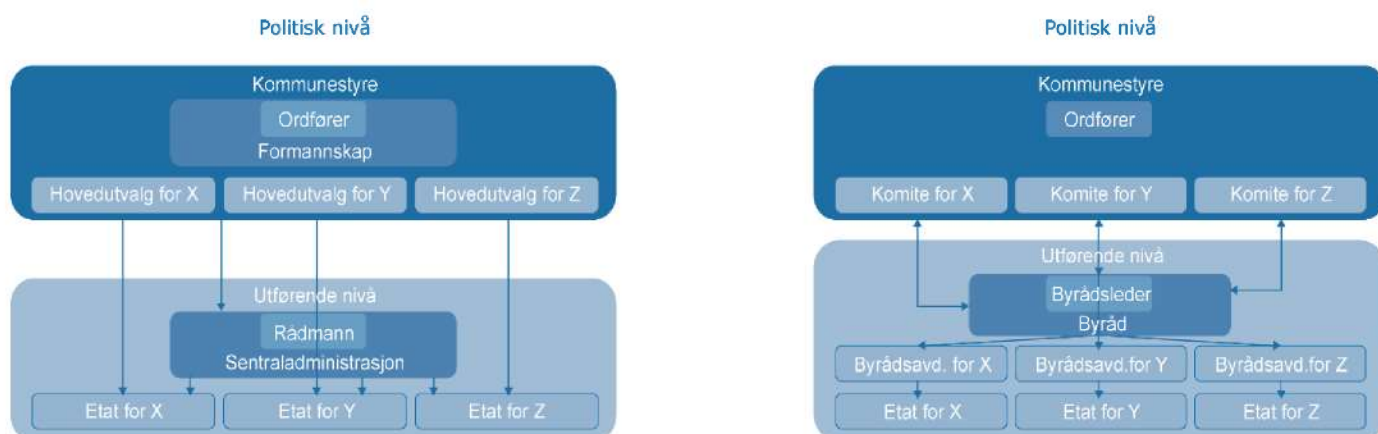
Dersom en storkommunen fortsetter med et parlamentarisk styre, vil det videre være vanskelig å se for seg at alle deler av den nye storkommunen er representert i byrådet. Dette forventes heller ikke fra dagens politiske ledelse i de andre kommunene. Byråder bør utnevnes ut fra partitilhørighet og kompetanse, ikke geografi.

8.3.2. Det lokale styringssystem - parlamentarisme eller formannskap?

Spørsmålet om en sammenslått kommune skal styres ved lokal parlamentarisme eller en formannskapsmodell kan vise seg å bli et avgjørende spørsmål for hvorvidt sammenslåingen kan bli en realitet.

Formannskapsprinsippet og parlamentarisme er prinsipielt likestilte styringssystemer, som har tre grunnleggende forskjeller: valg og sammensetning, avsetning og øverste leder av administrasjonen.

Følgende figurer illustrerer forskjellene:

Figur 47: Formannskapsmodell og parlamentarisk modell

På kommunalt nivå i Norge er det enighet om at parlamentarisme i hovedsak passer best for store kommuner. Hvor grensen går for hva som er store nok kommuner er det imidlertid delte meninger om.

Utfordringene med en eventuell overgang fra et styringssystem basert på formannskapsmodellen til et parlamentarisk styringssystem ligger blant annet i:

- Økt profesjonalisering av folkevalgte og deres erfaring med parlamentarisk styringssystem
- Politisering langs nasjonale og regionale skillelinjer
- Selvstendighetskrav og håndtering av forholdet mellom politisk posisjon og opposisjon jfr. mistillitsinstutttet
- Driftskostnader for styringssystemet

I de gjennomførte intervjuene avviser den politisk ledelsen i de fire mindre kommunene kommunal parlamentarisme som styringssystem i en ny storkommune. Ledelsen i de fire mindre kommunene karakteriserer Tromsøs parlamentarisme som “mislykket”, “lukket” og “sentraliserende”. Videre oppfattes parlamentarisme å marginalisere de mindre kommunene i større grad enn ved en formannskapsmodell. Parlamentarisme fryktes ytterligere å forsterke Tromsøs dominans i en ny storkommune. Det er imidlertid noe uenighet i enkelte av kommunene om det skal reises krav om avvikling av parlamentarisme for å slutte seg til storkommunen.

I Tromsø kommune er det derimot bred politisk støtte for å fortsette med parlamentarisme, riktignok med eventuelle justeringer etter en evaluering fra Universitetet i Tromsø.

Til tross for motstanden mot parlamentarismemodellen, er det ikke synliggjort løsningsforslag for disse motsetningene. Det er samtidig vanskelig å se for seg et kompromiss - et tredje styringsalternativ - ettersom de to styringsmodellene prinsipielt er ulike. Vår anbefaling er derfor at kommunene i forbindelse med forhandling om intensjonsavtaler starter en egen prosess for politisk organisering. Første steg vil være å bli kjent med hverandres standpunkter, før kommunene sammen kan utforme en organisasjonsmodell for storkommunen. I denne prosessen bør også nærdemokratiske ordninger vurderes, slik at kommunedelsutvalg kan vurderes i lys av styresett på toppnivå i kommunene.

8.3.3. Økonomisk og politisk handlingsrom

Et annet viktig spørsmål knyttet til lokaldemokrati handler om kommunenes økonomiske og politiske handlingsrom. Kommunene opplever i dag dette handlingsrommet som begrenset. Statlige lovpålagte oppgaver og lovpålagte rettigheter gir liten opplevelse av reelle økonomiske prioriteringer. Det er ingen sterk forventning om at en kommunesammenslåing i seg selv vil forbedre det økonomiske handlingsrommet.

I hvilken grad en storkommune kan føre til mer helhetlig og direkte styring, og i tillegg oppnå større regional slagkraft overfor staten, fylkeskommunen og andre regioner, vil være sentralt for det politiske handlingsrommet i en ny storkommune.

Til tross for at innbyggertallet bare øker med om lag 13.000, er oppfatningen i politisk ledelse i Tromsø kommune at en storkommune kan bli en sterkere aktør overfor staten og fylkeskommunen. Grenseoverskridende utfordringer som areal - og næringspolitikk kan løses bedre enn i dag. Det gjelder også infrastruktur, kollektivtransport og videregående utdanning, som allerede er administrert fra Tromsø.

En ny storkommunen vil også kunne posisjonere seg annerledes overfor andre kommuner i Troms enn det Tromsø kommune makter i dag. Det er i dag konkurranse mellom ulike regioner i Troms fylke. Dersom kommunereformen skulle endre dagens struktur til kun 5-7 større kommuner i fylket, kan det også endre konkurranse - og konfliktdynamikken innad i Troms.

Det er karakteristisk at Tromsø kommunes perspektiver om nye kommunale oppgaver, og posisjon overfor staten, fylkeskommunen og andre regioner, ikke er fremtredende i intervjuet med politisk ledelse i de fire mindre kommunene.

For det første er det liten tro blant de fire mindre kommunene at de kan styrke sin posisjon overfor staten og fylkeskommunene gjennom en sammenslåing. Tvert imot opplever enkelte av disse at de i dag er i posisjon til å jobbe målrettet opp mot fylkeskommunen og staten, gjerne basert på personlige nettverk og politiske posisjoner. De frykter at Tromsøs posisjon i en ny kommune blir for dominerende og på den måten kan legge begrensninger på det politiske handlingsrommet kommunene utnytter i dag.

Dessuten er de regionale utviklingsperspektivene i en storkommune anerkjent, men også noe underkjent av de fire mindre kommunene. Økt regionalisering fremstår ikke som svaret på sentraliseringstrenden i samfunnet. Tvert imot oppleves en storkommune som en del av sentraliseringstrenden. Det oppleves som viktig at kommunene forsøker å utnytte sine fortrinn eksempelvis ved å tiltrekke seg næringsliv og utvikle turisme. Eksisterende samarbeid i regionrådene og interkommunalt samarbeid oppleves av flere som tilstrekkelig, om ikke ideelt.

I sum har Tromsø og andre kommunene ulike regionalpolitiske utviklingsperspektiver. Felles for alle er imidlertid at de i stor grad tar utgangspunkt i sin egen posisjon og potensiale i dag, noe som innebærer store ulikheter. Vi anbefaler at de fem kommunene som en oppfølging av denne utredningen starter en prosess med mål om å utvikle omforente regionalpolitiske målsettinger for en ny storkommune. Videre fremstår det som

viktig å diskutere om regionsutviklingen skal baseres på sterk integrasjon eller snarere differensiering, der de mindre kommunene utnytter sine personlige og politiske kontakter - også som del av en storkommune.

8.4. Oppsummering lokaldemokrati og styring av storkommunen

Kommunene i storkommunealternativet har forskjellige forventninger om hvordan en kommunesammenslåing vil påvirke lokaldemokratiet. Mens Tromsø ser potensialet for godt lokaldemokrati også etter en sammenslåing, er de fire andre kommunene noe mer bekymret for at en sammenslåing kan bidra til svakere lokaldemokrati. Tromsø uttrykker på sin side forståelse for dette og et ønske om å finne kompenserende løsninger.

En av faktorene som kan skape demokratiske utfordringer i storkommunealternativet er store geografiske avstander. I tillegg kommer flytting av makt fra lokalmiljøet til ett kommunestyre og en mulig samlokalisering av administrative ressurser i Tromsø.

Lokal identitet knyttet til grend, bydel og dagens kommune er også viktige faktorer for lokaldemokratiet. Kommunene Karlsøy og Balsfjord er nærmere knyttet til Tromsø kommune enn de to andre mindre kommunene gjennom eksisterende samarbeid, mens Lyngen og Storfjord også har samarbeidsrelasjoner mot Kåfjord og Nord-Troms. Til tross for at det på det nåværende tidspunktet ikke er en felles forståelse av hvordan det skal gjøres i praksis, så er alle kommunene enige om at det bør etableres noen form for nærdemokratiske ordninger i en ny storkommune. De er også samstemte om at positive erfaringer fra interkommunalt samarbeid kan bidra til å gjøre en eventuell kommunesammenslåing enklere.

Et naturlig neste steg etter utredningen er en prosess fram mot en intensjonsavtale om sammenslåing. Vi anbefaler at man i denne prosessen også gjør seg kjent med hverandres standpunkter om kommunal parlamentarisme vs. formannskapsstyre, og ulike nærdemokratiske ordninger.

At Tromsø i dag har parlamentarisme og ønsker en videreføring av dette oppleves av de andre kommunene som en mulig barriere for sammenslåing. Dette og andre faktorer ligger bak en viss frykt for svekket lokaldemokrati. Også her uttrykker imidlertid Tromsø vilje til å se på hvordan dette kan løses på en måte som oppleves akseptabel for de andre kommunene. En løsning kan for eksempel være en kombinasjon av kommunal parlamentarisme og delvis desentralisering gjennom nærdemokratiordninger og evt. noe administrativ virksomhet i dagens kommuner. Byrådet vil uansett etableres ut i fra et politiske flertall i kommunestyret.

Valgloven gir ikke åpning for geografisk representasjon i kommunestyret slik at det påligger partiene et ansvar for at dagens kommune også blir representert i et framtidig kommunestyret i storkommunealternativet.

En positiv konsekvens ved sammenslåing kan være at storkommunen blir en mer slagkraftig regionalpolitisk utviklingsaktør. Dette forutsetter imidlertid at det etableres et styringssett og system som bidrar til å unngå ressurskamp og rivalisering langs tidligere kommunegrenser. I hvilken grad storkommunens politiske styring blir preget av rivalisering og ressurskamp eller samling rundt felles målsetninger vil i stor grad være avhengig av om det utvikles en felles politisk kultur og identitet.

9. Samisk og kvensk perspektiv

9.1. Bakgrunn

Tromsø og nabokommunene er i en region som har vært møtepunkt for ulike kulturer, og har utgangspunkt i en samisk, norsk og kvensk befolkning.

Samene er anerkjent som urfolk i Norge gjennom grunnlovens §110-A. Lovfestede rettigheter ble gitt i 1987 gjennom Sameloven.³¹ I denne heter det blant annet at norsk og samisk er likeverdige språk, jf § 1-5. Loven beskriver videre hvilke forpliktelser som gjelder innenfor det samiske språkforvaltningsområdet. Ingen av kommunene som omfattes av denne utredningen inngår i dette forvaltningsområdet. I tillegg er det lovfestet at enhver som retter en henvendelse til et offentlig organ på samisk, også skal kunne få svar på samisk. Det medfører forpliktelser for kommunene som omfattes av denne utredningen. Det er spesifisert i §3-8 at enhver har rett til å få opplæringstilbud på samisk. I §3-12 er Sametinget gitt en særskilt forpliktelse for å arbeide for vern og videre utvikling av det samiske språk i Norge.

Sametingets posisjon ble styrket som følge av norsk ratifisering av ILO-konvensjon 169 i 1990. Konvensjonen skal ligge til grunn for øvrig myndighetsutøvelse. Det betyr blant annet at Sametinget skal konsulteres i forbindelse med reformer som er igangsatt av staten. Formålet med konsultasjonen er å:

- Bidra til en praktisk gjennomføring av statens forpliktelse til å konsultere med urfolk
- Søke å oppnå enighet mellom statlige myndigheter og Sametinget når det overveies å innføre lover eller tiltak som kan påvirke samiske interesser direkte
- Legge til rette for utvikling av et partnerskapsperspektiv mellom statlige myndigheter og Sametinget som virker til styrking av samisk kultur og samfunn
- Utvikle felles forståelse for situasjonen og utviklingsbehovet i samisk samfunn

Sametinget har iverksatt et eget utredningsarbeid om kommunereformen.³² Det er lagt opp til politisk behandling av saken i Sametinget i september 2015. Sametingets overordnede krav er at de nye kommunene må jobbe for å kunne tilby gode og likeverdige tjenester, noe som tilsier helhetlig og samordnet samfunnsutvikling knyttet til samisk språk og samfunnsliv. Sametinget har så langt vektlagt språk, helse- og sosialtjenester, barnehager og opplæring, og samisk næring og arealbruk.

Kvenene ble anerkjent som en nasjonal minoritet i Norge i 1998, og er en folkegruppe som primært er knyttet til Nord-Norge. Det foreligger ingen offisiell statistikk over hvor mange som regner seg som kvener i dag. I offentlige dokumenter brukes ofte tallet 10-15 000, der de fleste av disse bor i fylkene Troms og Finnmark. Offentlige myndigheter er gitt særskilte forpliktelser overfor minoriteter gjennom Menneskerettighetsloven, Opplæringsloven og Kommuneloven. Sistnevnte gir for eksempel muligheter for å gi stedsnavn på kvensk i tillegg til norsk og samisk. Dette er noe Storfjord kommune har valgt. Opplæringsloven skal sikre at elever får opplæring i sitt morsmål.

³¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-06-12-56?q=sameloven>

³² <http://www.sametinget.no/Kommunereformen>

9.2. Kulturelle mønstre, interesser og aktører

Samisk og kvensk utgjør en vesentlig del av den kulturelle tilhørigheten i hele området som inngår i denne utredningen, og er vesentlig for identiteten og tilhørigheten for hele befolkningen. Det betyr at området historisk fremstår som flerkulturelt, noe som også kommer til uttrykk gjennom næringsveier og måter lokalsamfunn har vært organisert og uttrykt seg på.

I 2013 viser samemanntallet at 10,5 prosent av registrerte samer i Norge bor i kommunene som er omfattet av denne utredningen. Totalt er det registrert 1 581 i samemanntallet. Det betyr ikke at det er 1 581 samer i disse kommunene, men at 1 581 personer har valgt å registrere seg i manntallet for blant annet å kunne stemme ved Sametingsvalget. Tabellen under viser fordelingen av de som er registrert i manntallet i de ulike kommunene.

Kommune	Antall registrert i samemanntallet
Tromsø	1 159
Lyngen	178
Storfjord	151
Balsfjord	57
Karlsøy	36

Samisk og kvensk kultur står sterkt i Storfjord. Allerede i 2007 vedtok kommunestyret at de tre språkene norsk, samisk og kvensk skulle likestilles. Siden det har det kommet navneskilt på bygdene på samisk og kvensk.³³ Kommunen ble etablert i 1930, da Kåfjord og Storfjord ble skilt ut av Lyngen kommune. Kommunen har grense mot Enontekiö kommune i Finland og Kiruna kommune i Sverige. Historisk har Storfjord og Skibotn-dalen vært et møtepunkt og handelssted i regionen, uavhengig av landegrenser. Kvensk kultur har stått sterkt. Det samme har samisk. Kommunen har gitt uttrykk for dette i sitt slagord «Mangfold styrker», og ønsker å bli oppfattet som en kommune med sterke tradisjoner forankret i ulike kulturer. Det er også utformet veiledere for bruk av samisk og kvensk i eldreomsorgen.

I Balsfjord er bruken av kvensk mindre fremtredende, mens samisk kultur og språk står sterkere. I Karlsøy er samisk og kvensk kultur og interesser mindre fremtredende. I Lyngens tilbakemelding til utredningsarbeidet er det vist til at samisk og kvensk identitet er en av flere identitetsfaktorer i kommunen. I følge kommunen gir det mening å identifisere andre kulturelle identitetsfaktorer enn tilhørighet til steder i kommunen og kommunen selv, og samisk/kvensk tilhørighet er blant de som kommunen viser til.

I Tromsø kommune har hensyn til samisk kultur og språk vært gjenstand for betydelig diskusjon etter at kommunen trakk søknaden om å bli en del av det samiske forvaltningsområdet i 2011. I 2013 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Tromsø kommune og Sametinget. I avtalen heter det at «Tromsø kommune erkjenner at det er behov for tilrettelegging slik at den samiske befolkningen i Tromsø kommune mottar kommunale tjenester tilpasset sine behov».³⁴

Avtalen fra oktober 2013 forplikter Tromsø kommune innenfor en rekke tjenestekområder, og gir kommunen plikt til å informere om ordninger for utvikling av samisk språk, kultur og næringsliv. De øvrige kommunene som er omtalt i denne utredningen har ikke denne type samarbeidsavtaler, men det må antas at samarbeidsavtalen som er inngått mellom Tromsø kommune og Sametinget vil bli forsøkt fornyet av Sametinget ved en sammenslåing av kommunene.

³³ <http://www.nrk.no/troms/kvensk-sisu-i-storfjord-1.11605412>

³⁴ <http://www.sametinget.no/Dokumenter>

Tromsø er også vertskommune for mange statlige institusjoner og virksomheter. Disse offentlige institusjonene har alle skilting på norsk og samisk som følge av at de er i et fylke hvor enkelte kommuner inngår i det samiske språkforvaltningsområdet.

9.3. Deltakelse i prosjekter i kommunene for å fremme samiske og kvenske interesser

Samtlige kommuner er innenfor virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN). Virkeområdet omfatter lokalsamfunn som vurderes som betydningsfulle for å bevare og videreutvikle samisk kultur og næringsliv, samtidig som Sametinget disponerer særskilte virkemidler for dette. Tromsø og Storfjord ble en del av dette virkeområdet i 1997, Lyngen i 2005 mens de øvrige ble en del av virkeområdet i 2012.³⁵

Sametinget deler ut om lag 35 mill. kroner årlig i næringstilskudd innenfor STN-området. Samtlige kan motta tilskudd fra STN-ordningene, slik at dette ikke er avgrenset til samiske næringsutøvere. I budsjettet for 2014 var fordelingen 17,5 mill. kroner til duodji, 8 mill. kroner til primærnæringene, 7 mill. kroner til attraktive lokalsamfunn, 5 mill. kroner til nyetableringer og 2,5 mill. kroner til regional utvikling.

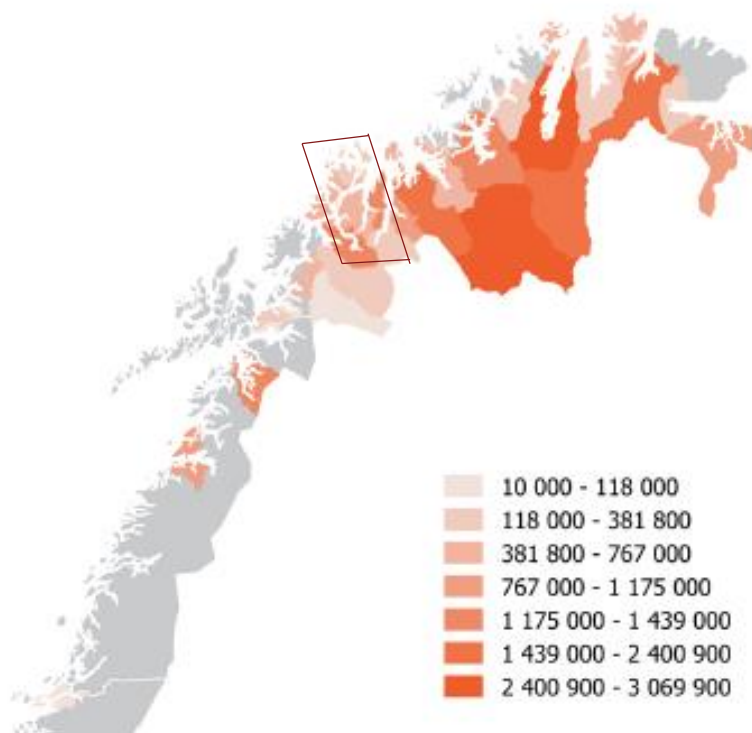
Kartet på neste side viser en fordeling av næringstilskudd fra STN midler i kommunene fra Sametinget (Sametingets årsmelding, 2014). Kommunene som er omfattet i denne utredningen er innenfor firkanten. Kartet viser at ingen av kommunene har virksomheter som i sum gjør dem til de største brukerne av kommunene som mottar STN midler, som er Alta og Kautokeino. Balsfjord og Lyngen er blant de som er på trinnet etter disse kommunene, blant annet sammen med Tana og Karasjok. Virksomheter i Tromsø og Storfjord er beskjedne mottagere av denne type midler. Det gir uttrykk for at næringssammensetningen i kommunene varierer, og at det er i Lyngen og Balsfjord det primært er næringer som nyttiggjør seg denne type tilskudd. Det betyr at det i disse kommunene også er virksomheter og næringer som kan sies å være forankret i og som fremmer en samisk identitet.

Bildet kan imidlertid nyanseres noe ved at for eksempel Storfjord kommune inngår, som de fleste andre kommunene i Nord-Norge, i beitearealet til flere reinbeitedistrikt. De som utøver reindrift har også tilhørighet andre steder, mens det er betydelig aktivitet knyttet til reindrift i kommunen:

- Distrikt 24 Bassevuovdi/Helligskogen er et helårsdistrikt hvor størsteparten av beitearealene er lokalisert i Storfjord kommune. Distriktet besto i hht siste avlagte Ressursregnskap for reindriftsnæringen av 20 personer fordelt i 7 siidaandeler, med et samlet reintall på omlag 2200 rein. Distriktet har nylig fått 2 nye siidaandeler utover de 7 som er omtalt i ressursregnskapet.
- Distrikt 19/32T Ivgoláhku/Lakselvdal-Lyngsdal har sommerbeite i Storfjord/Tromsø/Lyngen. Distriktet besto i hht siste avlagte Ressursregnskap for reindriftsnæringen av 22 personer fordelt i 7 siidaandeler, med et samlet reintall på omlag 2700 rein.
- Könkämä sameby er den nordligste svenske samebyen, og har sommerbeiter i Storfjord/Målselv. Reindriftsnæringen på svensk side av riksgrensen er organisert i mye større enheter enn i Norge, men data om reintall, personer som er involvert er vanskelig tilgjengelig. I Wikipedia oppgis at samebyen hadde omlag 13000 rein i 2011.

I samarbeidsavtalen med Tromsø kommune er det forøvrig vist til at kommunen «plikter i sin planlegging å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsnivå». Det må antas at dette vil kunne gi forpliktelser for kommunen i arealplanlegging i områder hvor det blant annet er reindrift.

³⁵ https://ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/161540?_ts=1441bb68798

Figur 48: Kommunevis fordeling av de søkerbaserte næringstilskuddene i 2014.

9.4. Kartlegging av bruk av samisk og kvensk språk i kommunene

Ingen av kommunene er i dag en del av det språklige forvaltningsområdet for samisk. Samtlige kommuner har imidlertid ambisjoner om å fremme bruk av samisk språk. Når det gjelder kvensk språk og kultur, står dette særlig sterkt i Storfjord og Lyngen, men i mindre grad i de øvrige kommunene.

I sin uttalelse vedrørende kommunereformen forventer Sametinget at kommuner utenfor forvaltningsområdet legger forholdene til rette for at samiske barn kan utvikle og sikre sitt språk og sin kultur.

I Opplæringsloven er dette spesifisert på følgende måte, ved at det i § 6-2 heter:

«I samiske distrikt har alle i grunnskolealder rett til opplæring i og på samisk.

Utanfor samiske distrikt har minst ti elever i ein kommune som ønskjer opplæring i og på samisk, rett til slik opplæring så lenge det er minst seks elever igjen i gruppa.

Kommunen kan vedta å leggje opplæring på samisk til ein eller fleire skolar i kommunen.

Kommunen kan gi forskrifter om at alle i grunnskolealder i samiske distrikt skal ha opplæring i samisk.

Utanfor samiske distrikt har samar i grunnskolealder rett til opplæring i samisk. Departementet kan gi forskrifter om alternative former for slik opplæring når opplæringa ikkje kan givast med eigna undervisningspersonale på skolen.

Elevane avgjer sjølv om dei vil ha opplæring i og på samisk frå og med 8. årstrinnet etter første, andre og femte leddet.»

Språkarbeidet i Storfjord kommune er basert på et enstemmig kommunestyrevedtak fra mai 2007 om at Storfjord kommune er en flerspråklig kommune, med tre likeverdige språk og kulturer; samisk, kvensk/finsk og norsk. I Storfjord er det etablert et eget flerspråklig senter som skal jobbe for å styrke samisk og finsk/kvensk kultur og språk i Storfjord kommune.³⁶ Senteret er det eneste i sitt slag i landet, og mottar årlig bevilgning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Senteret ble først etablert som et prosjekt i 2010, men er nå en egen kommunal avdeling. Senteret arbeider med dokumentasjon av språk, men arbeider også med utvikling av kurs for voksne, tilbud i barnehager og det er etablert muligheter for finsk som andrespråk i grunnskolen. Skibotn skole er den skolen i Norge som har flest elever med finsk som 2.språk. I barnehagene finansieres samisk morsmålsopplæring via tilskudd fra Sametinget, mens finsk morsmålsopplæring finansieres via Språksenteret og kommunen.

Lyngen kommune konstaterer i sin tilbakemelding de forpliktelser de har som følge av at de har en samisk befolkning. Her peker de særskilt på hvordan dette håndteres av barnehagene. Etersom kommunen har en samisk befolkning er det viktig at det fortsatt legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur gjennom et tilrettelagt barnehagetilbud. Det samme gjelder for skolene.

Fra kommunene Balsfjord og Karlsøy er tilbud innenfor samisk og finsk/ kvensk i skole og barnehager ikke omtalt i tilbakemeldingene til utredningsarbeidet.

I tilbakemeldingen fra Tromsø kommune er språktilbudet i barnehagene særskilt omtalt. Kommunen har en betydelig samisk befolkning, noe som gjør at kommunen mener det er viktig at det fortsatt legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur gjennom et tilrettelagt barnehagetilbud. I Tromsø er det egne samiske barnehager, og det gis et eget tilbud til opplæring i samisk språk i barnehagene. I følge Statistisk sentralbyrå er det det 95 barn i samiske barnehager i Tromsø. Totalt i Norge er det 895 barn i slike barnehager. Det betyr at det er en betydelig andel av disse barna i Tromsø. I de øvrige kommunene er det ingen egne barnehager for samiske barn, men i Lyngen og Storfjord er det barnehager som gir tilbud i samisk språkopplæring.³⁷ Tromsø har også i likhet med Storfjord etablert et senter for å fremme bruk av samisk, og for å utvikle tilbud i barnehager og skoler.

I samarbeidsavtalen som ble inngått mellom Sametinget og Tromsø kommune er bruken av samisk språk omtalt innenfor hele bredden av det offentlige tjenestetilbudet. Innenfor helse- og sosialtjenester skal kommunen tilstrebe at det er sykehjems plasser for brukere hvor de kan kommunisere på samisk. Ansatte i kommunen skal gis tilbud for kompetanseheving på forståelse av samisk kultur. Det er avtalt aktiviteter for å fremme samisk litteratur i offentlige bibliotek og innenfor rammen av den kulturelle spaserstokken. I skolen skal grunnskolenes timeplan tilpasses slik at samisk språkopplæring skal kunne skje innenfor den ordinære skoletiden. Det skal utvikles en kunnskapspakke som skal tas i bruk ved skolene, og ansatte skal kunne ta relevant etterutdanning for å lære elevene om samisk kultur og leveste. Ved Prestevannet skole i Tromsø er det en egen samisk klasse. For øvrig skal alle elever gis tilbud om opplæring i samisk språk, og det er et mål fra Tromsø kommune sin side om å øke andelen elever som tar samisk språkopplæring.

Ut fra tilbakemeldingene fra kommunene kan det virke som om hensyn til bruk av- og opplæring i samisk og kvensk/ finsk er ulikt vektlagt i kommunene. Det er særlig i Storfjord og Tromsø det er avsatt ressurser til dette. En mulig forklaring på at det ikke er etablert egne senter eller prosjekter i de øvrige kommunene, er at et slikt tilbud vil ha en betydelig kostnad i forhold til det antall som vil kunne nyttiggjøre seg det. En snever tolkning av blant annet Opplæringsloven innebærer imidlertid at dette er tilbud som kommunene skal realisere, og som innbyggere har rett til. Kompetansen og tilbudet som er etablert i Storfjord og Tromsø vil da kunne være relevant for de øvrige kommunene, slik at en eventuell kommunesammenslåing vil kunne bidra til å løse denne utfordringen.

³⁶ <http://www.spraakcenter.no/?cat=7>

³⁷ https://ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/161540?_ts=1441bb68798

9.5. Oppsummering - samisk og kvensk perspektiv

Ved en sammenslåing av kommunene vil diskusjonen om samisk forvaltningsområde og bruken av samisk og kvensk kunne få fornyet betydning. Videre vil det være en sterk forventning om at disse interessene blir ivaretatt i nye politiske og administrative enheter.

1. Etter en eventuell sammenslåing vil en ny storkommune være forvalter av samiske og kvenske interesser, fordi kommunen vil ha en betydelig andel av den totale kvenske og samiske befolkningen.
2. Det vil være en betydelig forventning om at den nye kommunen skal ivareta samiske og kvenske interesser, og bygge sin virksomhet på at det samiske og kvenske fremstår som kulturbærere.
3. Enkelte institusjoner for samiske og kvenske interesser har tilhørighet i disse kommunene. Det er etablert samarbeidsavtale med Sametinget og det mottas tilskudd til utvikling av språk og næringer i kommunene.

Det er særlig tre områder som er vesentlige når det gjelder å ivareta hensyn til samiske og kvenske interesser i en kommunesammenslåing; hensyn til næringsutvikling, kultur og språk og utforming av kommunale tjenester.

Næringsutvikling

Samtlige kommuner som er omfattet av utredningen og en eventuell sammenslåing er en del av virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN). Det betyr at det er betydelige interesser knyttet til samisk næringsutvikling, og at det er forventninger til tilrettelegging for samiske næringer i disse kommunene. Sistnevnte handler blant annet om disponering av arealer og planlegging, samt regulering av arealer som har relevans for primærnæringer. Det at kommunene er en del av STN-området gjør også at Sametinget vil ha oppmerksomhet om næringsutviklingen i områdene. Dette handler om mer enn tilskuddene som gis, og handler om rammer og utvikling i arbeidsstyrke, utdanning og andre typer rammevilkår for næringsutvikling. Rapporter om dette blir laget av Sametinget årlig og av Statistisk sentralbyrå. Det er ikke tilsvarende oppmerksomhet om utvikling av næringer som kan støtte opp om kvensk kultur.

Det er i dag ulike ambisjoner mellom kommunene når det gjelder utvikling av næringer med særlig tilknytning til samisk og kvensk kultur og identitet. Som allerede nevnt, er det Balsfjord og Lyngen som i dag mottar mest midler fra STN-ordningen. Det reflekterer antagelig at disse kommunene har større innslag av primærnæringer, som mottar større volum fra STN-støtteordningene enn mer håndverksmessig virksomhet.

Det er mulig å tenke seg at samordning ved sammenslåing av kommunene kan gi gevinster for å fremme denne type næringsutvikling. Det vil primært være knyttet til etablering og bruk av felles kompetanse, slik at det blir enklere å sikre likeartet behandling i saker som angår næringsutvikling. I tillegg kan det bli enklere å etablere felles strategiprojekter som fremmer denne type næringsutvikling. Imidlertid er det betydelige forskjeller i struktur og ambisjoner for ulike næringer mellom kommunene. Det gjør at samordning kan gi utfordringer ved at kommunene tvinges inn i felles planlegging for utvikling av næringer som er lite hensiktsmessig.

Kultur og språk

Det vil være åpenbare gevinster ved en samordning av ressurser, kompetanse og tjenestetilbud når det gjelder utvikling av kultur og språk. I enkelte kommuner er det etablert satsinger og personale for å fremme samisk og kvensk språk og kultur som kan ha relevans også for de øvrige kommunene. I Tromsø eksisterer det bredeste tilbudet, og her er det som nevnt også en egen samisk skole og samiske barnehager. Kompetansen

og tilbudene som gis kan være relevant for flere av kommunene, og på den måten sikre en effektiv bruk av ressurser. I tillegg vil større fagmiljøer kunne gi gevinster ved et kvalitativt bedre tilbud.

Et vesentlig spørsmål i denne forbindelse er avtalen Tromsø kommune har med Sametinget. En mulighet er at denne avtalen videreføres i en sammenslått kommune. Gevinsten vil være at avtalen gir faste rammer og forpliktelser, noe som kan bidra til et mer målrettet arbeid for samisk kultur og språk i samtlige kommuner som inngår i den sammenslåtte kommunen. Det vil imidlertid bli utfordrende om enkelte av kommunene ikke ønsker en slik avtale med Sametinget. Avtalen med Sametinget vil uansett måtte fornyes av en ny sammenslått kommune, men hvis avtalen ikke videreføres vil det antagelig gi grunnlag for politiske diskusjoner og uenigheter om ambisjonsnivået når det gjelder bidrag til bruk og utvikling av samisk kultur og språk. Utfordringen er noe annerledes når det gjelder kvensk kultur og språk, fordi det her ikke eksisterer samme type forpliktende avtaler.

Kommunale tjenester

I utformingen av kommunale tjenester er det vesentlig å sikre innbyggerne likeartet tilbud tilpasset deres behov. Innenfor det som handler om fysisk infrastruktur og tilbud knyttet til disse er hensyn til urfolk og minoriteter mindre relevant. Når det gjelder velferd, helse og omsorgstjenester er imidlertid hensyn til innbyggernes identitet og språk viktig. Dette er også erkjent i avtalen Tromsø kommune har med Sametinget, og det er også flere tiltak i de øvrige kommunene som handler om å kunne gi særlig eldre tilgang på personale som behersker deres språk.

Innenfor dette området vil en samordning på tvers av kommunene omfattet av utredningen kunne gi åpenbare gevinster. Det er knapphet på personale som behersker samisk (og kvensk), og det er nærliggende å tenke seg at det vil være mulig å realisere gevinster ved at kompetanse som er bygget opp et sted også tas i bruk andre steder innenfor en sammenslått kommune. Det er imidlertid slik at en utbygging av tilbudet som Tromsø kommune per i dag har forpliktet seg til, også kan gi økte kostnader som da må vurderes opp mot gevinstene for innbyggerne.

Appendiks A

Referanser

Baldersheim, H., Pettersen, P.A. & Rose L.E. 2011. *Den krevende borger – utfordringer for demokrati og tjenesteyting i kommunene*. UiO: Institutt for statsvitenskap.

Blåka, S., Tjerbo, T. & Zeiner, H. 2012. *Kommunal organisering 2012*. NIBR-rapport 2012:21

Brandtzæg, B.A., Aastvedt, A., Thorstensen, A. & Vareide, K. 2010. Mosvik og Inderøy. *Utredning av kommunesammenslåing*. – Telemarksforskning. Rapport nr. 264.

Brandtzæg, B.A. 2009. *Frivillige kommunesammenslutninger 2005-2008. Erfaringer og effekter fra Bodø, Aure, Vindafjord og Kristiansund*. Telemarksforskning. Rapport nr. 250.

Bukve, O. 1999. *Samanslåing, samarbeid eller status quo? Kva bør skje med kommunestrukturen*. Høgskulen i Sogn og Fjordane. R-nr 1/99.

Det kongelige kommunal og moderniseringsdepartement. *Kommuneproposisjonen 2016 - Prop. 121 S (2014-2015)*

Det kongelige kommunal og moderniseringsdepartement. *Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner*. Meld. St. 14 (2014-2015).

Hansen, G., Klausen J.E. & Winsvold, M. *Erfaringer med nærdemokratiske ordninger i Norden*. NIBR-rapport 2013:4

Jakobsen, D.I. 2010. *Evaluering av interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27*.

Johansen, S., Onsager, K., Sørli K. 2015. *Samspill og regional vekstkraft i Tromsøregionen*. NIBR-rapport 2015:4

NOU 2005:13 (2005). *Fordeling, forenkling, forbedring. Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner*.

Skjetne K.T. & Lindtvedt, F. 2014. *Kommunestørrelse og lokaldemokrati*. KS

TBU (2014). *Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi*. Mai 2014. KMD

Tørring, R. & Vennes, W. 2015. *Endring kommunestruktur – suksessfaktorer og utfordringer i prosessen fram til vedtak*. PwC 2015.

Vareide, K. & Storm, H. 2010. *Hvordan måle bostedsattraktivitet*. Telemarksforskning. Rapport 227.

Appendiks B

Nye oppgaver til kommunene

Tabell 36: Nye oppgaver. Velferdstjenester

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene.
Forsøk DPS (Distriktpsikiatriske senter)	Forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra Husbanken.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene. Dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.
Arbeids- og utdanningsreiser	Skal sikre at personer med nedsatt arbeidsevne kan ta utdanning og jobb (får finansiert reise). Ansvaret ligger i dag hos NAV.

Tabell 37 Nye oppgaver. Samfunnsutvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetssentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetssentraler overføres til kommunene, også for de sentralene som ikke er kommunalt drevne.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres på dette området. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommer som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunene og bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	• Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. • Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. • Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. <i>Alle disse oppgavene avhenger av en gjennomgang av miljøvirkemidlene som utføres i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.</i>
Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller.
Naturforvaltning	• For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. Dersom kommunen eller styrene ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. • Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd. • Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter §2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse.

Tabell 38 Andre oppgaver

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolenes vigselsmyndighet.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi.
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstianlegg utendørs og innendørs og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

Appendiks C

Befolkning og næringsutvikling

– utfyllende statistikk

Befolkningsutviklingen dekomponert

Figurene under viser hvordan befolkningsutviklingen er satt sammen av:

1. Netto innvandring - innvandring minus utvandring
2. Innenlands flytting - flytting fra et annet sted i Norge inn til kommunen/stedet minus flytting fra kommunen/stedet til et annet sted i Norge, og
3. Fødselsbalanse – antall fødte minus antall døde

Alle tallene er i prosent av folketallet. Dataene er oppdatert kvartalsvis, og hver stolpe viser utviklingen de siste tolv måneder. Stolpene overlapper derfor hverandre med ni måneder.

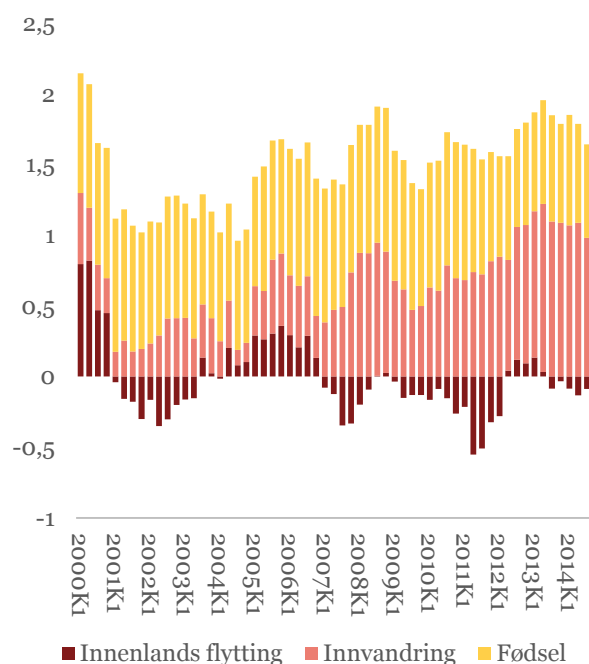
Befolkningsutviklingen fra utgangen av første kvartal 2000 til og med utgangen av siste kvartal 2014 er vist for de fem kommunene enkeltvis og til slutt for de fem kommunene samlet.

Tromsø

Tromsø har høy fødselsbalanse, og den har bidratt mye til befolkningsveksten de siste fjorten årene. Fødselsbalansen er høyere enn fødselsbalansen nasjonalt.

Nettoinnvandringen er positiv, og har i de siste årene bidratt mest til befolkningsveksten. Innvandringen har de siste to årene vært høyere enn på landsbasis. Fra 2005 til 2012 var innvandringen til Tromsø lavere enn innvandringen nasjonalt.

Den innenlandske flyttingen har skiftet mellom å være positiv og negativ. Det siste året har Tromsø tapt noen innbyggere til andre kommuner i Norge. Den innenlandske flyttingen står imidlertid uansett for en liten del av befolkningsutviklingen i kommunen.

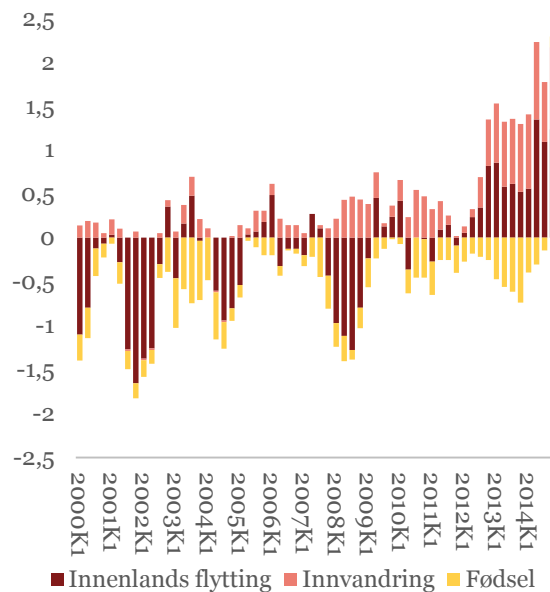

Figur 49: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014. Tromsø.

Balsfjord

Balsfjord var preget av befolkningsnedgang fra 2000 til 2009. Siden 2012 har Balsfjord hatt høy befolkningsvekst igjen, og har nesten like mange innbyggere i dag som i år 2000. Balsfjord har positiv netto innvandring. Innvandringen har imidlertid vært lavere enn innvandringen nasjonalt inntil i fjor (2014).

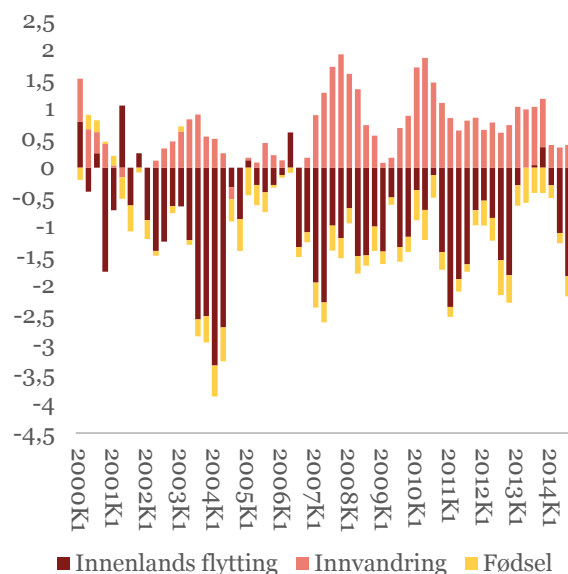
Den innenlandske nettoflyttingen har vært positiv de siste to årene, og har sammen med innvandringen bidratt til befolkningsvekst.

Figur 50: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014. Balsfjord.

Karlsøy

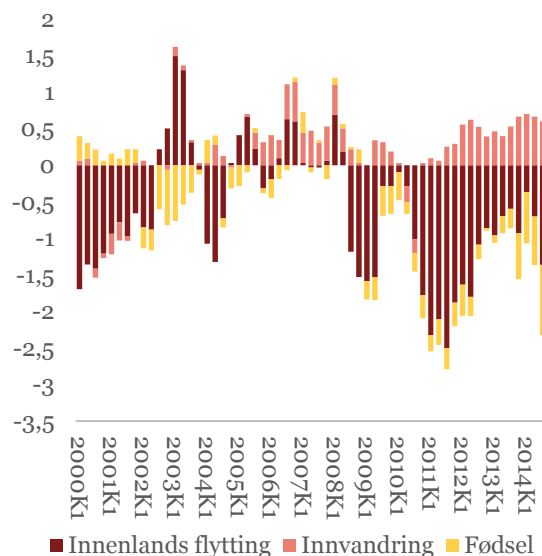
Karlsøy har hatt befolkningsnedgang siden 2000. Det er den innenlandske fraflyttingen som har bidratt mest til befolkningsnedgangen. Fødselsbalansen er negativ, men bidrar forholdsvis lite til befolkningsutviklingen. Nettoinnvandringen er positiv, og bidrar til å dempe befolkningsnedgangen. Innvandringen er imidlertid lavere enn innvandringen på landsbasis.

Figur 51: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014. Karlsøy.

Lyngen

Lyngen har hatt befolkningsnedgang siden 2007. Det er den innenlandske fraflyttingen som har bidratt mest til dette. Fødselsbalansen er negativ, og har i de siste årene bidratt betydelig til befolkningsnedgangen. De siste årene har nettoinnvandringen vært positiv, men ikke høy nok til å kompensere for den innenlandske fraflyttingen. Innvandringen er også lavere enn innvandringen på landsbasis.

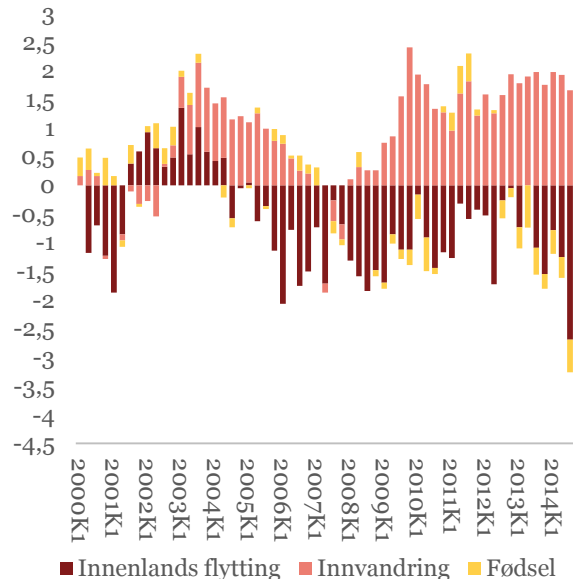
Figur 52: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014. Lyngen.

Storjord

Storjord har hatt befolkningsvekst mellom 2009 og 2013, men befolkningsnedgang igjen i 2014. Nettoinnvandringen er høy og har i enkelte år kompensert for tapet av innbyggere til andre kommuner. Innvandringen har siden 2009 vært høyere enn innvandringen i Norge.

Fødselsbalansen har vært negativ de siste årene.

2014 har vært preget av høy innenlands fraflytting.

Figur 53: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014. Storjord.

De fem kommunene samlet, storkommunealternativet

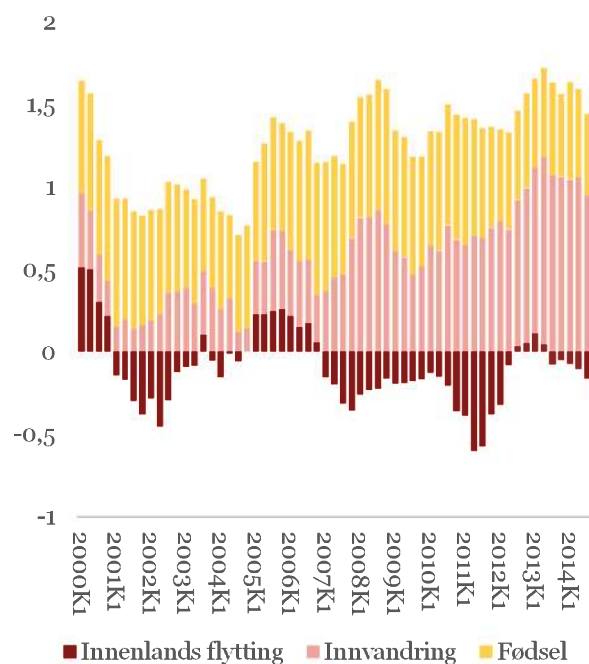
Befolkningsutviklingen i de fem kommunene samlet (storkommunealternativet) er i stor grad dominert av befolkningsutviklingen i Tromsø.

Regionen har opplevd jevn befolkningsvekst de siste årene, og er preget av positiv nettoinnvandring og positiv fødselsbalanse.

De siste årene er det nettoinnvandringen som har bidratt mest til befolkningsvekst, og nettoinnvandringen har vært høyere enn innvandringen på landsbasis siden 2012.

Fødselsbalansen er høyere enn på landsbasis og har vært det helt siden 2000. Fødselsbalansen var imidlertid relativt høyere før enn nå.

Regionen har i mange perioder, inkludert de siste to årene, tapt innbyggere til andre steder i Norge. Den innenlandske flyttingen er negativ.

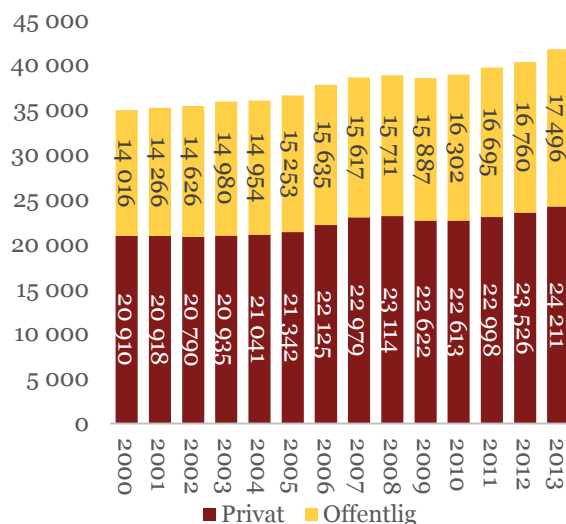
Figur 54: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. desember 2014.

De fem kommunene samlet (storkommunealternativet).

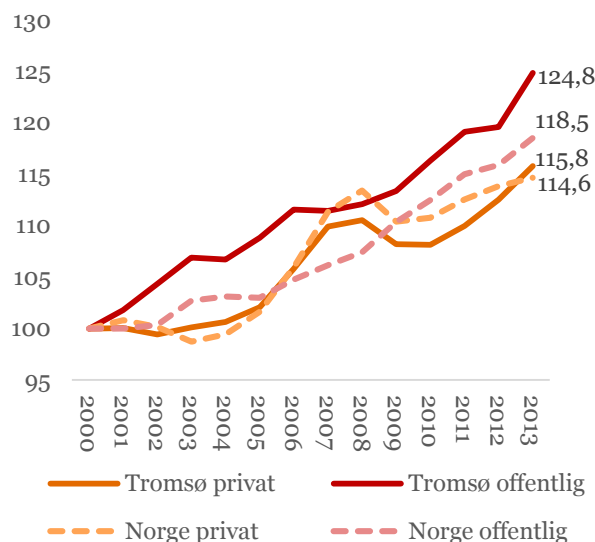
Arbeidsplass-utvikling

Tromsø

Tromsø har hatt høy vekst i antall arbeidsplasser. Både i offentlig og privat sektor har veksten vært høyere enn veksten nasjonalt. Offentlig sektor har hatt høyest vekst, og veksten har vært betydelig høyere enn veksten i offentlig sektor nasjonalt (24,8 prosent i Tromsø mot 18,5 prosent på landsbasis.)

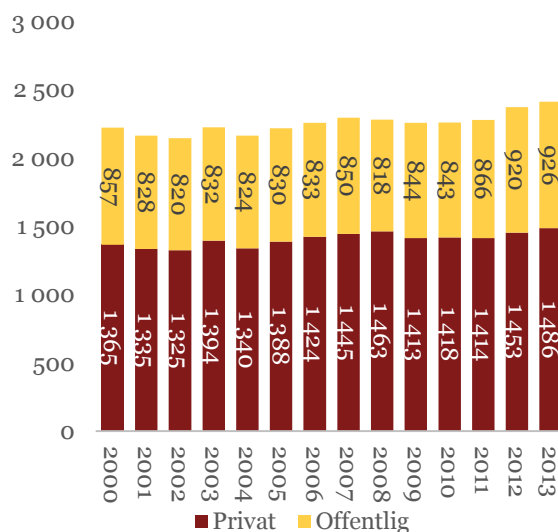
Figur 55: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2013, Tromsø.

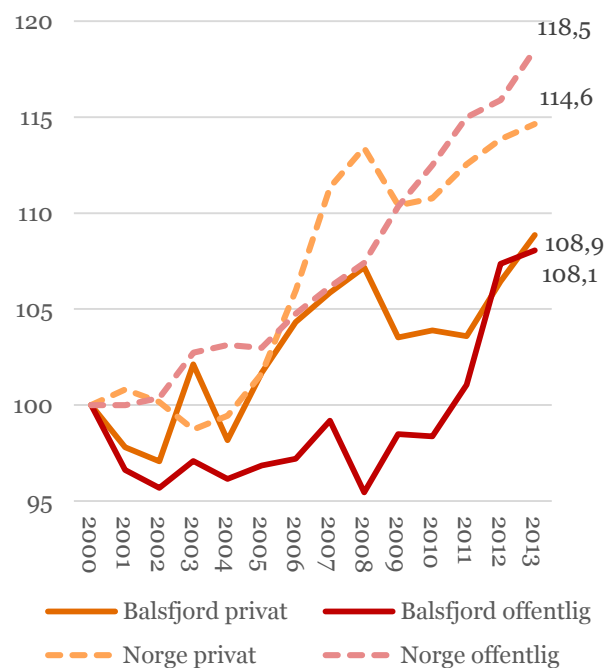
Figur 56: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Tromsø og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

Balsfjord

Balsfjord har hatt relativt svak arbeidsplassvekst. Offentlig sektor hadde nedgang frem til 2008, men høy vekst deretter. Både offentlig og privat sektor har hatt lavere vekst enn landet som helhet.

Figur 57: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2013, Balsfjord.

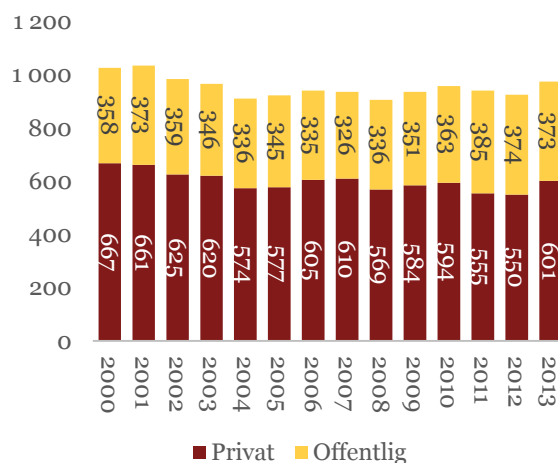
Figur 58: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Balsfjord og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

Karlsøy

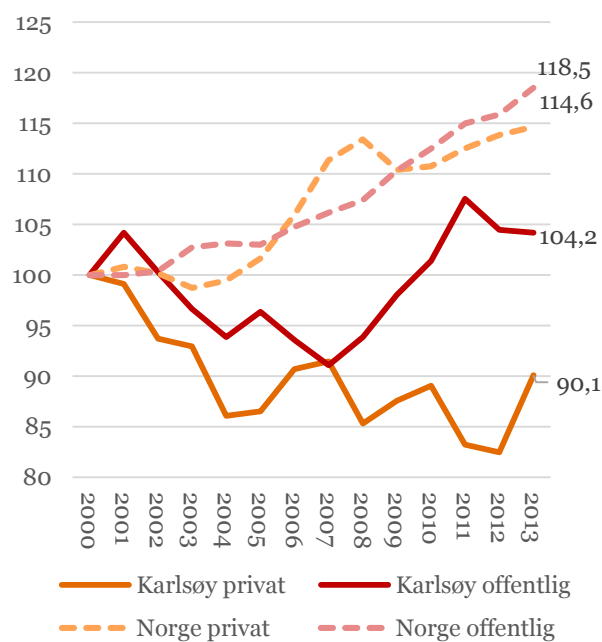
Karlsøy mistet nesten 10 prosent av arbeidsplassene sine i privat sektor fra 2000 til 2013, men har hatt vekst fra 2012 til 2013.

Offentlig sektor hadde arbeidsplassnedgang fra 2001 til 2007, men forholdsvis høy vekst fra 2007 til 2011. De siste to årene har imidlertid kommunen mistet arbeidsplasser i offentlig sektor igjen.

Både offentlig og privat sektor i Karlsøy har hatt lavere vekst enn landet som helhet.

Figur 59: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2013, Karlsøy.

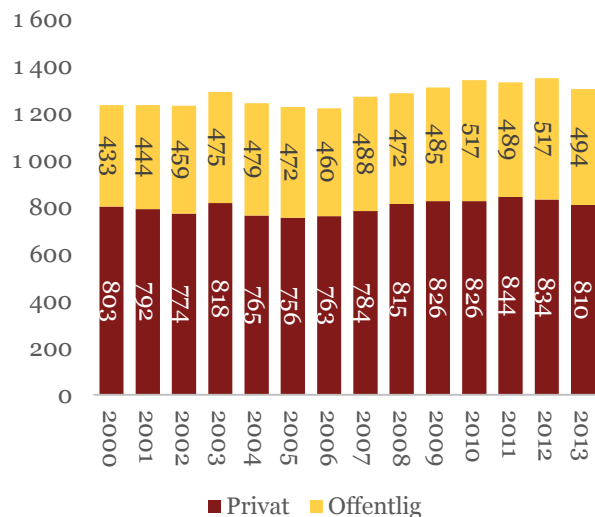

Figur 60: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Karlsøy og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

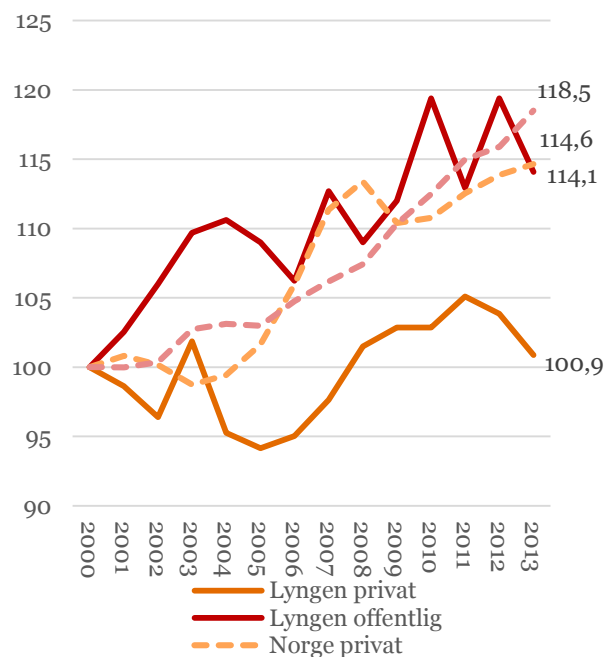
Lyngen

Veksten i offentlig sektor i Lyngen har vært omtrent like høy som veksten nasjonalt.

Privat sektor har omtrent like mange arbeidsplasser i dag som i 2000. Det betyr at utviklingen har vært relativt svak, i og med at landet som helhet har hatt en arbeidsplassvekst på 14,1 prosent i privat sektor i samme periode.

Figur 61: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2013, Lyngen.

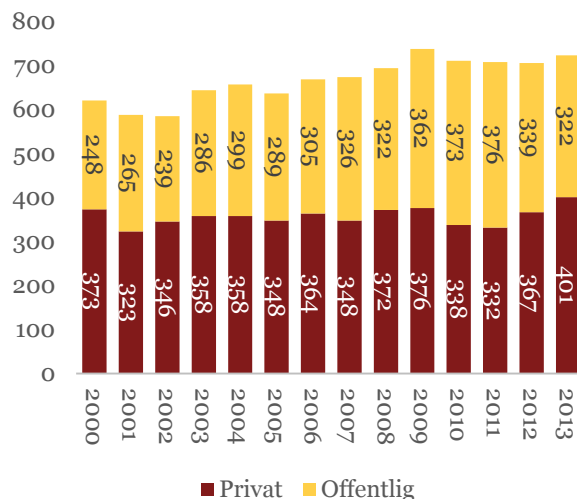

Figur 62: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Lyngen og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

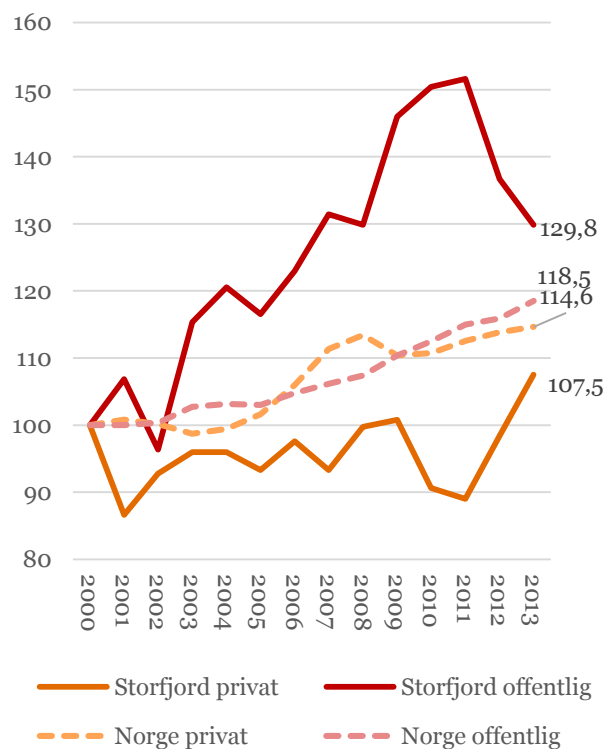
Storfjord

Storfjord har en høy andel arbeidsplasser i offentlig sektor. Offentlig sektor hadde også høy arbeidsplassvekst i perioden mellom 2001 og 2011. De siste to årene har imidlertid offentlig sektor mistet relativt mange arbeidsplasser. Fra 2000 til 2013 har likevel veksten i antall arbeidsplasser i offentlig sektor vært langt høyere enn i landet som helhet (29,8 prosent i Storfjord vs. 18,5 prosent i Norge).

Privat sektor har opplevd vekst siden 2011. Fra 2000 til 2013 har veksten vært på 7,5 prosent. Det er omtrent halvparten av veksten i privat sektor nasjonalt i samme periode.

Figur 63: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2013, Storfjord.

Figur 64: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Storfjord og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

Bransjer i næringslivet

Næringstypene består av bransjer. Tabellen under viser antall arbeidsplasser i de ulike bransjene.

Tabell 39: Antall arbeidsplasser i de ulike bransjene i privat sektor i 2013.

Næring	SubNæring	Bransje	Tromsø	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord
Basis	Industri	Anna industri	341	25	4	15	15
		Næringsmidler	659	213	143	49	
		Olje- og gassutvinning					
		Prosessindustri	97	11		68	
		Verkstedindustri	393	40	3	16	8
	Natur	Fisk	400	21	130	69	13
		Gruve	10	16		9	
		Landbruk	109	156	35	63	31
	Tekn tjenester	Olje og gass	91				
		Teknisk/vitenskap	941	6	1	4	1
		Tele og IKT	639	2			3
Besøk	Besøk	Aktivitet	1 030	30	26	22	20
		Handel	4 319	202	53	87	49
		Overnatting	696	56	2	8	19
		Servering	1 202	19	2	17	5
Lokal		Lokal	1 805	71	10	50	14
Regional		Agentur og Engros	1 374	4	14	5	2
		Bygg og anlegg	2 685	275	49	119	39
		Diverse	1 873	42	29	5	109
		Finans, eiendom, utleie	1 236	8	6	14	5
		Forr tjenesteyting	1 422	26	10	25	8
		Transport	2 369	115	76	87	58
		Utleie av arbeidskraft	520	148	8	78	2
Totalsum			24 211	1 486	601	810	401

Bransjen med flest arbeidsplasser er handelen, som går inn under besøksnæringene. Tromsø har 4 319 arbeidsplasser innenfor handel. De øvrige kommunene har kun et fåtall arbeidsplasser innen handelen. Balsfjord er nummer to, med 202 arbeidsplasser.

For øvrig er det Tromsø som har flest arbeidsplasser, og mange av dem er innenfor de regionale næringene. Bransjene som utpeker seg mest er bygg og anlegg med over 2 600 arbeidsplasser og transport med over 2 300 arbeidsplasser.

Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord har nesten ingen arbeidsplasser i de teknologiske tjenestene. På landsbasis har de teknologiske tjenestene hatt høy arbeidsplassvekst de siste tretten årene.

Bransjenes andel av arbeidsplassene i næringslivet

Tabellen under viser bransjenes andel av det totale antall arbeidsplasser i privat sektor i 2013. Nederste rad viser antall arbeidsplasser i næringslivet i absolutte tall.

Tabell 40: Arbeidsplassene i bransjene som prosentvis andel av det totale antall arbeidsplasser i privat sektor. 2013. Siste rad viser det totale antallet arbeidsplasser i privat sektor.

Næring	SubNæring	Bransje	Tromsø	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord
Basis	Industri	Anna industri	1,4	1,7	0,7	1,9	3,7
		Næringsmidler	2,7	14,3	23,8	6	0
		Olje- og gassutvinning	0	0	0	0	0
		Prosessindustri	0,4	0,7	0	8,4	0
		Verkstedindustri	1,6	2,7	0,5	2	2
	Natur	Fisk	1,7	1,4	21,6	8,5	3,2
		Gruve	0	1,1	0	1,1	0
		Landbruk	0,5	10,5	5,8	7,8	7,7
	Tekn tjenester	Olje og gass	0,4	0	0	0	0
		Teknisk/vitenskap	3,9	0,4	0,2	0,5	0,2
		Tele og IKT	2,6	0,1	0	0	0,7
	Besøk		Aktivitet	4,3	2	4,3	2,7
Handel			17,8	13,6	8,8	10,7	12,2
Overnatting			2,9	3,8	0,3	1	4,7
Servering			5	1,3	0,3	2,1	1,2
Lokal		Lokal	7,5	4,8	1,7	6,2	3,5
Regional		Agentur og Engros	5,7	0,3	2,3	0,6	0,5
		Bygg og anlegg	11,1	18,5	8,2	14,7	9,7
		Diverse	7,7	2,8	4,8	0,6	27,2
		Finans, eiendom, utleie	5,1	0,5	1	1,7	1,2
		Forr tjenesteyting	5,9	1,7	1,7	3,1	2
		Transport	9,8	7,7	12,6	10,7	14,5
		Utleie av arbeidskraft	2,1	10	1,3	9,6	0,5
		Totalsum	24 211	1 486	601	810	401

I Karlsøy utgjør næringsmiddelindustrien nesten en fjerdedel av alle arbeidsplassene i privat sektor. Mer enn hver femte arbeidsplass er innenfor fisket.

I Storfjord utgjør diverse-kategorien 27,2 prosent av arbeidsplassene i privat sektor. Diverse-kategorien inkluderer bl.a. arbeidsplasser innenfor frivillige organisasjoner, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og trafikkskoler.

I nesten alle kommunene utgjør handelen en forholdsvis stor del av arbeidsplassene i privat sektor. Det gjør også bygg- og anleggs- og transportbransjen.

Vekstimpulser fra næringslivet

Tabellene under viser vekstimpulsene fra næringslivet i perioden etter finanskrisen. Vekstimpuls er endring i antall arbeidsplasser som prosentvis andel av sysselsettingen. Tolkningen av vekstimpulser er noe mindre intuitiv enn tolkningen av prosentvis vekst. Men vekstimpulser sier mer om hvordan veksten har bidratt i forhold til sysselsettingen på stedet. Vi bruker vekstimpulser for å sammenlikne vekst på ett sted med vekst på et annet sted, og for å unngå følgende problem: Gitt at en bransje har én arbeidsplass, og så øker antallet til to. Da har veksten vært på 100 %. Det høres høyt ut, men én arbeidsplass er ikke særlig mye. Én arbeidsplass bidrar ikke mye til sysselsettingsvekst. Vi unngår dette problemet når vi bruker vekstimpulser i stedet for prosentvis vekst. Tabellen under viser vekstimpulsene fra bransjene privat sektor. De er da regnet ut som endring i antall arbeidsplasser fra 2008 til 2013 delt på samlet sysselsetting i 2008 (og ganget med 100 for å få det på prosentform).

Tabell 41: Vekstimpulser fra bransjene i privat sektor, 2008 – 2013.

Næring	SubNæring	Bransje	Tromsø	Balsfjord	Karlsøy	Lyngen	Storfjord
Basis	Industri	Anna industri	0	-0,1	0,3	-0,1	0
		Næringsmidler	-0,1	2,8	7,4	-0,8	
		Olje- og gassutvinning					
		Prosessindustri	0			0,1	
		Verkstedindustri	0,1	-0,3	0,1	-1	-0,3
	Natur	Fisk	-0,4	-0,5	-5,1	-0,3	-0,9
		Gruve	0	0,4			
		Landbruk	-0,1	-2,5	-0,3	-0,7	-0,5
	Tekn tjenester	Olje og gass					
		Teknisk/vitenskap	0,3	0,1	0	-0,3	
		Tele og IKT	0,1	0			0,1
Besøk		Aktivitet	0,2	-0,1	1,5	-0,2	0,8
		Handel	0,9	0,3	-0,8	-1	0,5
		Overnatting	0,1	0,9	0		0,6
		Servering	0,7	0,4	-0,1	0,9	0,3
Lokal		Lokal	0,5	0,2	0,3	-0,7	-0,1
Regional		Agentur og Engros	-0,4	-0,8	0,9	-0,6	-0,4
		Bygg og anlegg	0	1,2	1,5	0,7	0
		Diverse	0,5	-1,2	0,4	-1,3	0,7
		Finans, eiendom, utleie	-0,3	-0,5	-0,1	-0,3	0,3
		Forr tjenesteyting	0	0,3	-0,8	-0,1	0,4
		Transport	0,6	-0,6	1,7	-0,6	1,5
		Utleie av arbeidskraft	0	0,4	-3,9	4,9	-0,1
	Totalsum	3,0	0,9	2,8	-0,3	3,1	

Arbeidsplassveksten i næringsmiddelindustrien i Karlsøy har tilsvart 7,4 prosent av sysselsettingen. Det er dermed bransjen blant kommunene i Storkommunealternativet med høyest vekstimpulser. Også Balsfjord har fått positive vekstimpulser fra næringsmiddelindustrien. Veksten i antall arbeidsplasser har tilsvart 2,8 prosent av sysselsettingen.

Lyngens vekst i antall arbeidsplasser innenfor utleie av arbeidskraft har tilsvart nesten 5 prosent av sysselsettingen. Karlsøy har tapt mange arbeidsplasser innenfor fisket. Nedgangen har tilsvart 5,1 prosent av samlet sysselsetting. Karlsøy har også mistet et betydelig antall arbeidsplasser innenfor utleie av arbeidskraft. Balsfjords oppgang i næringsmiddelindustrien har kompensert for en sterk nedgang i antall arbeidsplasser i landbruket. Storfjord har hatt sterkest vekstimpulser fra næringslivet totalt. Veksten i antall arbeidsplasser i næringslivet har tilsvart 3,1 prosent av samlet sysselsetting.

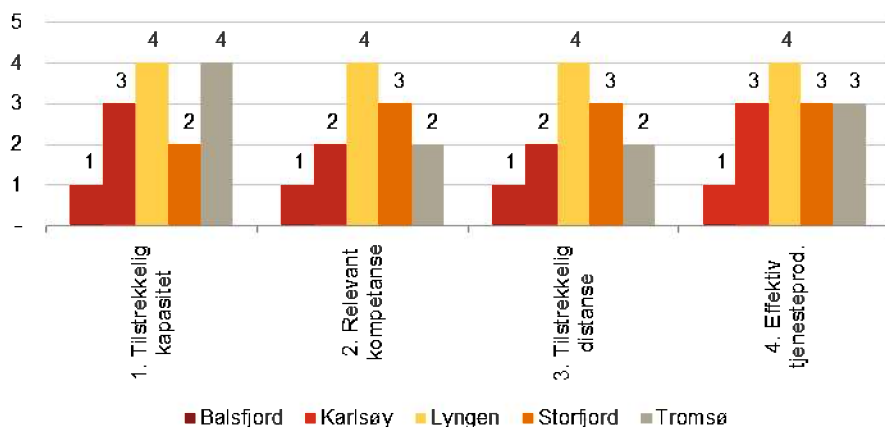
Veksten i antall arbeidsplasser i næringslivet i Tromsø har tilsvart 3 prosent av sysselsettingen. Lyngen har hatt arbeidsplassnedgang i næringslivet i perioden mellom 2008 og 2013.

Appendiks D Statistikk øvrige tjenesteområder

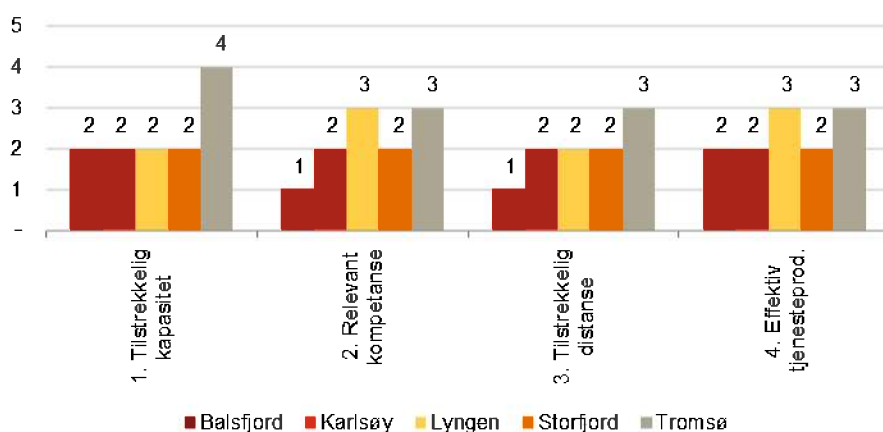
Administrasjon og virksomhetsstyring

Tabell 42: Statistikk vedr. administrasjon og virksomhetsstyring i kommunene. Kilde: statusbilder.

Kommune	Størrelse, målt ved antall innbyggere (30.09.2014)	Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale driftsutgifter (2013)
Balsfjord	5.680	8,2%
Karlsøy	2.294	13,6%
Lyngen	2.963	12,3%
Storfjord	1.900	17,9%
Tromsø	72.402	6,7%
Landet uten Oslo		8,1%

Figur 65: Kommunenes egen vurdering av utfordringer ved egen administrasjon og virksomhetsstyring i dagens kommunestruktur

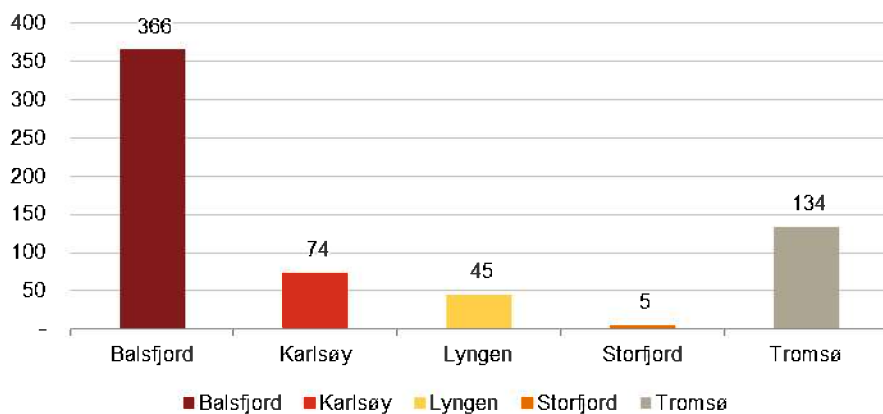

Figur 66: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved administrasjon og virksomhetsstyringen i storkommunealternativet

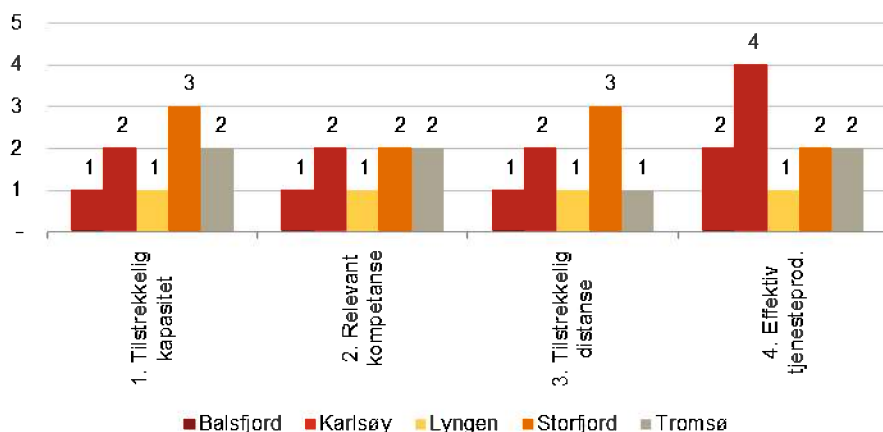
Barnehage

Tabell 43: Statistikk vedr. barnehagetilbud i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

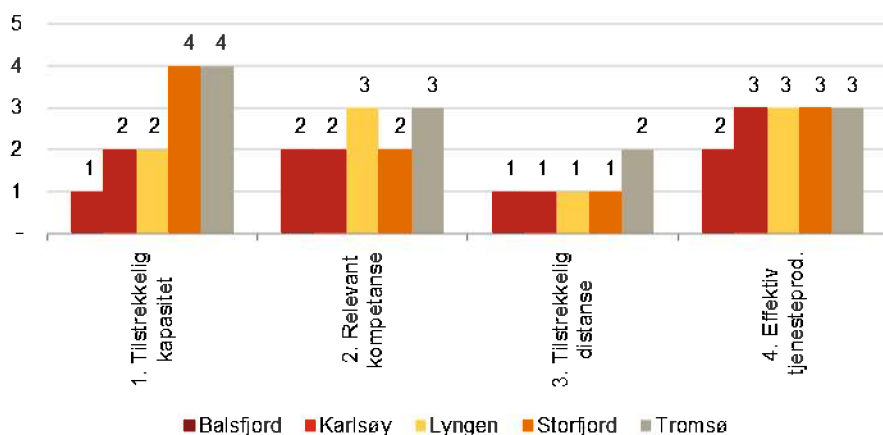
Kommune	Antall barn 1-5 år i barnehage (2014)	Andel barn 1-5 år med barnehageplass	Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	Brutto driftsutgifter pr barn i kommunal barnehage (kr)
Balsfjord	247	86,6%	30,2%	156.621
Karlsøy	89	88,8%	18,9%	177.114
Lyngen	127	89,8%	48,9%	178.730
Storfjord	90	91,1%	37,9%	158.839
Tromsø	4.621	96,5%	38,4%	170.680
Landet uten Oslo		90,8%	37,5%	163.400

Figur 67 Rangering av barnehagetilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 68: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnehagetilbud i dagens kommunestruktur.

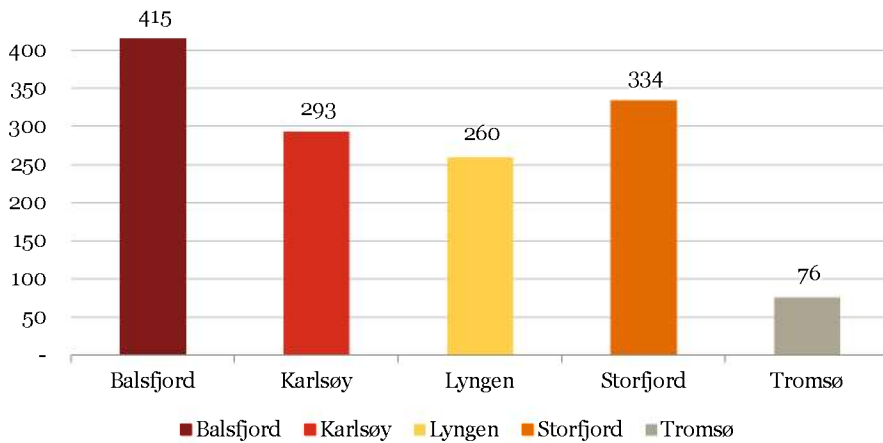

Figur 69 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved barnehagetilbudet i storkommunealternativet.

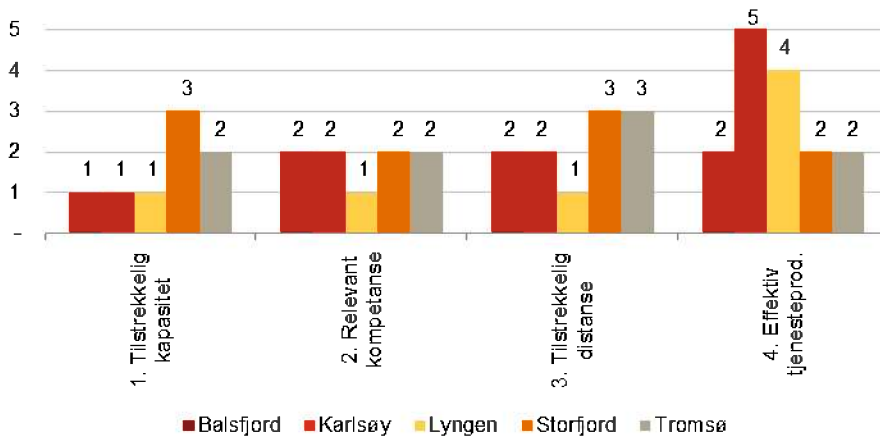
Grunnskole

Tabell 44: Statistikk vedr. grunnskoletilbud i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

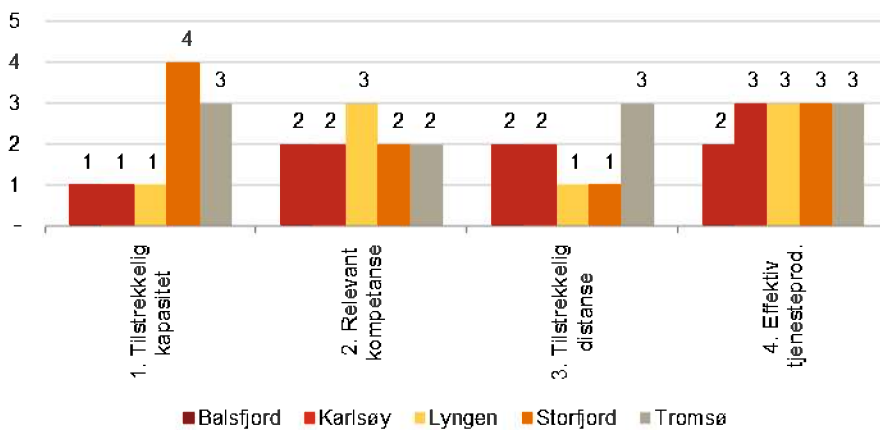
Kommune	Antall barn 6-15 år (2014)	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Andel lærere med universitet/høyskoleutdanning	Brutto driftsutgifter til grunnskolesektor pr elev (kr)
Balsfjord	676	17,1%	87,5%	134.326
Karlsøy	233	11,3%	93,2%	159.560
Lyngen	381	14,7%	95,1%	150.213
Storfjord	238	12,4%	95,3%	133.183
Tromsø	8.542	8,6%	96,1%	110.427
Landet uten Oslo		8,4%	93,4%	107.996

Figur 70: Rangering av grunnskoletilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 71: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget grunnskoletilbud i dagens kommunestruktur.

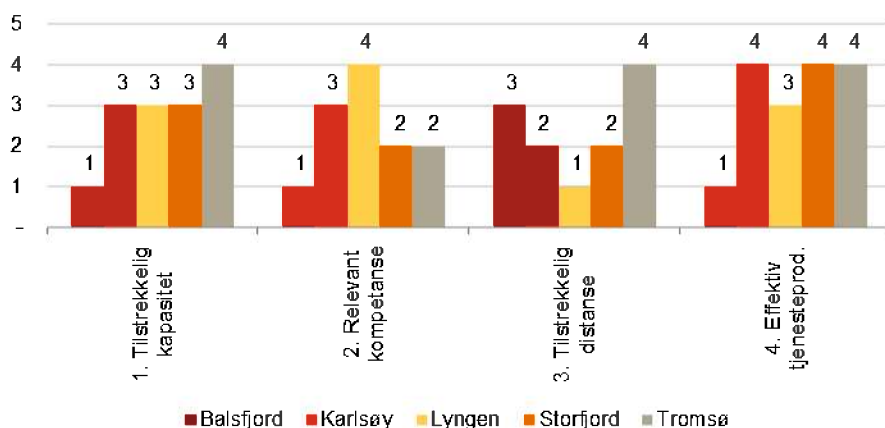

Figur 72: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved grunnskoletilbudet i storkommunealternativet.

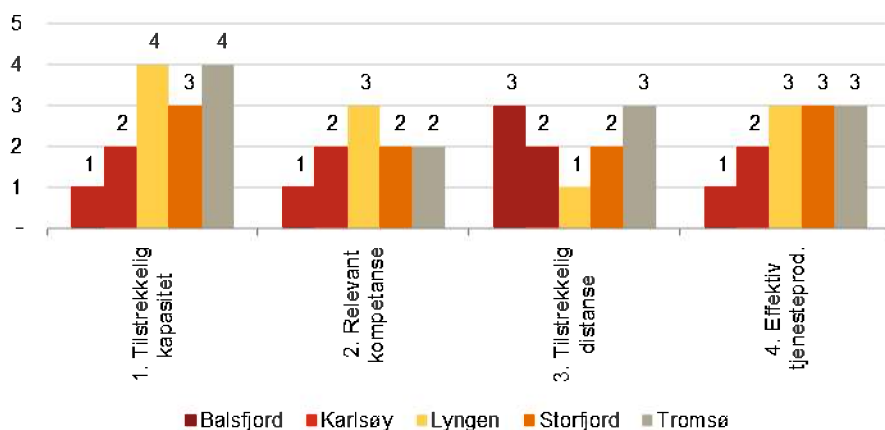
Landbruk

Tabell 45 Statistikk vedr. land- og jordbruk i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Produktivt skogareal (dekar)	Jordbruksareal i drift (dekar)	Antall jordbruksbedrifter	Antall jordbruksbedrifter med husdyr
Balsfjord	412.313	39.841	169	158
Karlsøy	6.428	3.892	25	21
Lyngen	34.770	14.750	59	59
Storfjord	69.157	55.842	26	19
Tromsø	142.950	17.150	96	81

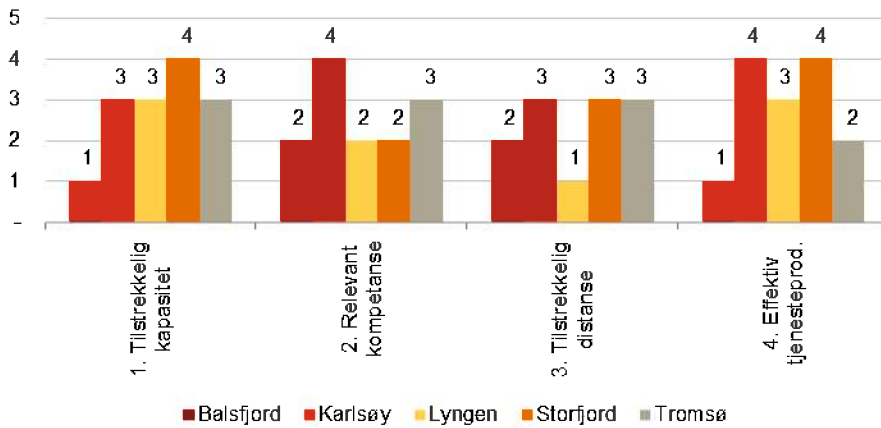

Figur 73: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen landbrukssektor i dagens kommunestruktur.

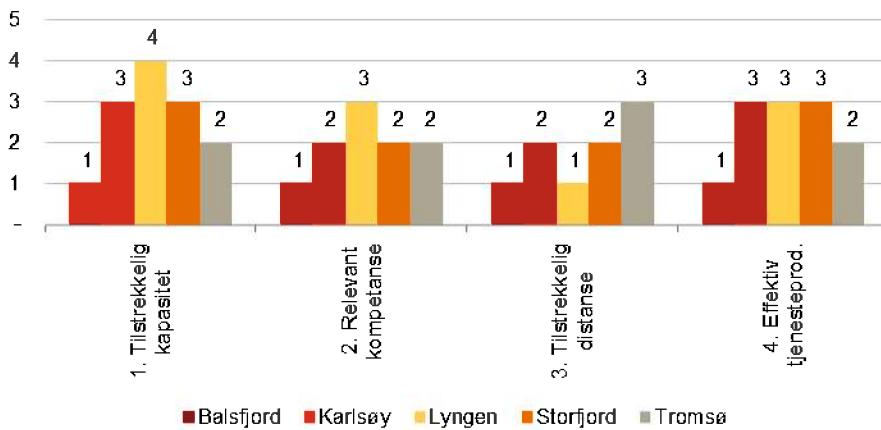

Figur 74: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved landbrukssektoren i storkommunealternativet.

Tekniske tjenester

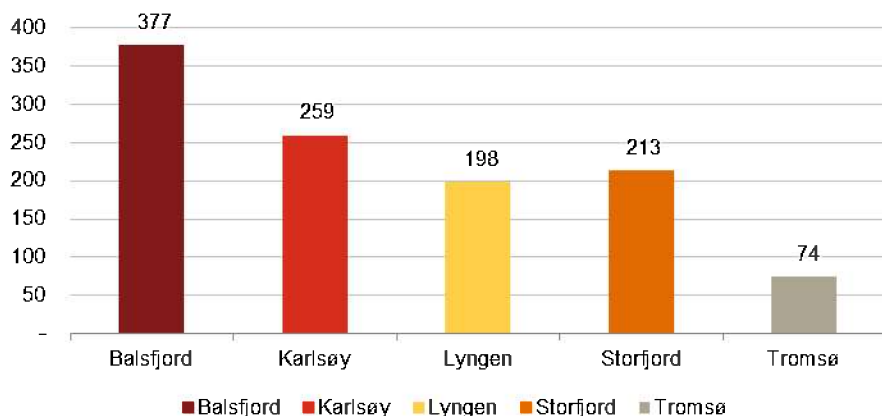

Figur 75 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen teknisk tjeneste i dagens kommunestruktur

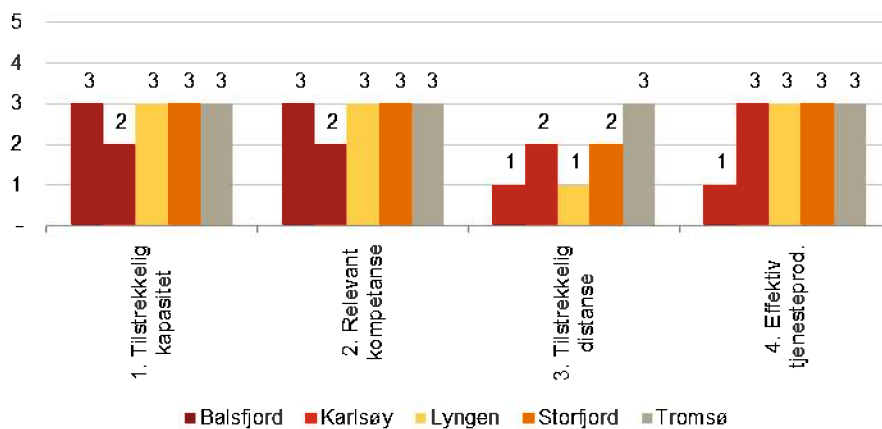

Figur 76 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved tekniske tjenester i storkommunealternativet.

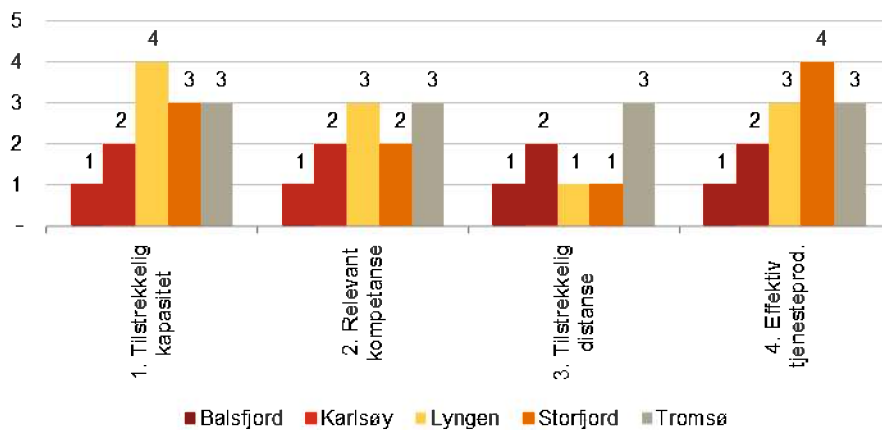
Kirke og kultur

Figur 77: Rangering av kulturtilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 78: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget tilbud innen kultur og kirke i dagens kommunestruktur

Figur 79: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved tilbud innen kultur og kirke i storkommunealternativet

Appendiks E – Interkommunalt samarbeid i storkommunealternativet

	Storfjord	Karløy	Lyngen	Balsfjord	Tromsø	Andre kommuner
Arbeidsgiverkontroll	X	X	X		X	X
Befolkningsvarsling og beredskap	X		X	X	X	
Biblioteksamarbeidet Nord-Troms	X		X			X
Boligutvikling	X		X			
Brann og feiing		X			X	
Brannvarsling	X	X	X	X	X	X
EVRY-økonomisystem	X					X
Felles regionkontor grunnskolene/vgs	X		X			X
Felles ungdomssatsing (RUST)	X		X			X
Friluftsråd (Ishavskysten Friluftsråd)	X	X	X	X	X	
Halti Kvenkultursenter	X					X
IKAT (arkiv)	X	X	X	X	X	X
IKT-samarbeid	X		X			X
Innkjøp (felles innkjøpssjef)	X		X			X
Innkjøpsavtale	X	X	X	X	X	X
Interkommunal legevakt	X			X		
Interpolar AS	X					X
IUA*	X	X	X	X	X	X
KomOpp opplæringskontor	X		X			X
KomRev NORD IKS	X	X	X	X	X	X
Kontrollutvalgssekretariat	X	X	X	X	X	X
Krisesenter	X	X	X	X	X	X
Landbruk	X	X		X	X	
Legevaktsentral (formidling)	X	X	X	X	X	
Nord Troms museum	X		X			X
Nord-Norsk Reiseliv AS	X	X	X	X	X	X

Nord-Norsk Skredovervåkning			X	X	X	
Nord-Troms Studiesenter	X		X			X
Omdømmeprosjektet	X		X			X
PPT**	X		X	X		
PPT		X			X	
Regionråd		X		X	X	
Regionråd	X		X			X
Reiseliv – Visit Lyngenfjord AS	X		X			X
Renovasjon – Avfallsservice AS	X		X			X
Renovasjon – Remiks AS		X			X	
Renovasjon – Senja Avfall AS				X		X
Skogbruk	X		X			X
Skogbrukssjef	X		X			X
VTA-plasser***	X		X			
Ø-hjelpsenger		X			X	

* IUA – Interkommunalt utvalg mot akuttforurensing

** PPT – Pedagogisk-psykologisk tjeneste

*** VTA – Varig tilrettelagt arbeid, individuelt tilrettelagte arbeidsplasser NAV og kommunene tilbyr personer som er innvilget varig uførepensjon.

Kåfjord, Lyngen og Storfjord

Utredning av Lyngenfjordmodellen

15. oktober 2015

Lyngen kommune
Strandveien 24
9060 Lyngseidet

15. oktober 2015

Lyngenfjordmodellen – et naturlig valg med felles kultur og historie

Kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord har tatt initiativ til en felles utredning av sammenslåing i den såkalte «Lyngenfjordmodellen» Utredningen skal være en del av beslutningsgrunnlaget når kommunene skal ta beslutning om ny kommunestruktur. Rapporten danner også grunnlag for eventuelt videre prosess fram mot en intensjonsavtale om kommunesammenslåing.

PwC er hovedansvarlig for rapporten som er utarbeidet i samarbeid med våre underleverandører Stiftelsen Telemarksforskning og Burson-Marsteller AS. Oppdraget har blitt utført av et team bestående av Geir Are Nyeng, (prosjektleder), Wenche Vennes, Rolf Tørring, Geir Årset og Trond Solbakken fra PwC, Kjetil Lie og Audun Thorstensen fra Telemarksforskning, samt Peter Gitmark, Lars Vidar Gullestad og Erik Strøm fra Burson-Marsteller AS. Reinholdt Bredrup i PwC har vært ansvarlig partner på oppdraget.

Fra oppdragsgivers side har prosjektet vært ledet av en arbeidsgruppe bestående Viggo Jørn Dale (prosjektleder) i Lyngen kommune, May-Tove Lilleng i Storfjord kommune og Håkon Jørgensen i Kåfjord kommune.

Vi vil benytte anledningen til å takke for et godt samarbeid i forbindelse med utredningen. Vi vil også takke ansatte og folkevalgte i kommunene som har deltatt i intervjuer, svart på kommunenes egenvurdering og bidratt med annen informasjon. Dette har vært til stor nytte i utredningsarbeidet.

Med vennlig hilsen

Reinholdt Bredrup
Partner

Geir Are Nyeng
Prosjektleder

Denne rapporten er utarbeidet av PricewaterhouseCoopers (PwC) i samarbeid med stiftelsen Telemarksforskning og Burson-Marsteller AS for kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord i samsvar med inngåtte og signerte kontrakter.

Våre vurderinger bygger på faktainformasjon som har fremkommet gjennom offentlig tilgjengelig statistikk og utredninger, kommunenes egne statusbilder, i intervjuer med de involverte aktørene og i relevant dokumentasjon som har blitt gjort tilgjengelig for oss. Vi anser våre kilder og vårt informasjonsgrunnlag som pålitelig, men PwC garanterer ikke for at dette er fullstendig, korrekt og presist. Fremlagt informasjon må ikke oppfattes å være verifisert av PwC.

Aktørene har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med inngått avtale og kontrakt. Rapporten er å betrakte som et offentlig dokument i henhold til offentlighetsloven. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av næringsutviklingsaktører eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller gjeldende avtale.

Sammendrag og samlet vurdering av fordeler og ulemper ved Lyngenfjordmodellen

Formålet med utredningen er å vurdere konsekvenser, fordeler og ulemper ved en sammenslåing av kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord i Lyngenfjordmodellen. Rapporten gir en bred analyse av de ulike faktorene som anses relevante for en mulig sammenslåing.

Et interessant faktor med Lyngenfjordmodellen er at kommunene faktisk har vært samlet som en felles kommune tidligere. Kåfjord og Storfjord ble skilt ut fra den «gamle» Lyngen kommune 1. juli 1930 og har de siste 85 årene vært tre selvstendige kommuner. Selv om dette ikke har direkte relevans for dagens kommunereform, er det interessant fordi kommunene historisk sett har utgjort et naturlig geografisk område og i stor grad har et felles kulturelt utgangspunkt. I tillegg til at kommunene i dag samarbeider om en rekke tjenester utgjør dette et relevant bakteppe for utredningsprosessen.

Parallelt med utredningen av Lyngenfjordmodellen er det gjennomført en utredning av det såkalte «Storkommunealternativet», bestående av Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Det har vært en forutsetning fra kommunene at utredningen av Lyngenfjordmodellen skal følge samme struktur og inkludere samme problemstillinger som «Storkommunealternativet» slik at de to alternativene er lettest mulig å sammenligne for beslutningstakerne i etterkant.

Kommunene har i prosessen ønsket å prioritere hvilke konsekvenser en sammenslåing vil kunne ha for innbyggerne og har vektlagt at dette har større interesse en regjeringens 10 kriterier for en robust kommunestruktur. Dette har vi forsøkt å vektlegge i utredningen og vil derfor heller ikke i oppsummeringen ta utgangspunkt i de nevnte kriteriene.

For å oppsummere fordeler og ulemper ved Lyngenfjordmodellen tar vi her utgangspunkt i regjeringens overordnede mål for kommunereformen, som oppfattes høyst relevante både for innbyggerne og kommunenes politiske- og administrative ledelse.

Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Regjeringen forventer at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester. Større fagmiljø skal gi mer stabile arbeidsmiljø, bredere kompetanse og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester. Vil så dette kunne oppnås ved å slå sammen Kåfjord, Lyngen og Storfjord?

Gjennom en analyse av kommunenes statusbilder, KOSTRA-statistikk, Kommunebarometeret og ikke minst kommunenes egne vurderinger av utfordringsbildet har vi fått et godt innblikk i dagens status og hvilke utfordringer kommunene står ovenfor.

To faktorer som i stor grad påvirker kommunenes tjenester er økonomiske rammer og organisering. Dette har igjen betydning for kommunens evne til å oppnå gode fagmiljø, god kompetanse, tilstrekkelig kapasitet og kvalitet på sine tjenester. En kommunesammenslåing i Lyngenfjordmodellen kan gi betydelige økonomiske gevinster, først og fremst knyttet til mulig effektivisering og ekstraordinære overføringer fra Staten. På både kort og mellomlang sikt vil kommunene nyte godt av regjeringens økonomiske insentiver i kommunereformen. En sammenslått kommune vil her motta engangsgangsutbetalinger på 35 mill. kr i forbindelse med sammenslåingen. 30 mill. kr av dette er imidlertid ment å dekke engangskostnader som er en direkte konsekvens av sammenslåingen og kan ikke forventes å disponeres fritt.

En sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen vil få en årlig økning på 7,2 mill. kr i de statlige overføringene de første 15 årene, men vil måtte påregne en nedgang etter 20 år på ca 52 mill. kr pr år. Vi har samtidig synliggjort et effektiviseringspotensial som følge av kommunesammenslåing, spesielt innenfor administrasjon. En sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen vil bli omtrent på størrelse med Balsfjord. Dersom den nye kommunen kan driftes med samme administrasjonsutgift pr innbygger som Balsfjord gjør i dag gir dette en innsparing på 25 mill. kr pr år. Dette er midler som kan brukes på mer innbyggerrettede tjenester og dermed bidra til større omfang eller bedre kvalitet på de tjenestene innbyggerne er mest opptatt av. Det er også et betydelig potensial for effektivisering i tjenesteproduksjonen, men dette er både vanskeligere å tallfeste og ikke minst realisere. Oppsummert ligger det en klar økonomisk motivasjon i sammenslåing, men de økonomiske fordelene vurderes ikke å være store nok til å kunne stå alene som argument for sammenslåing.

Paradoksalt nok er det største økonomiske argumentet for sammenslåing knyttet til forventede utfordringer som vil møte kommuner som består som egne kommuner også etter kommunereformen. Regjeringen har nemlig varslet endringer i kommunenes inntektssystem fra 2017, noe som etter all sannsynlighet vil gi små distriktkommuner mer utfordrende rammevilkår enn i dag. Dagens inntektssystem legger til grunn at smådriftsulemper er en ufrivillig kostnad for kommunene, som kompenseres fullt ut gjennom ulike tilskuddsordninger. I lys av kommunereformen vil det bli sett på om dette fortsatt kan vurderes som en ufrivillig kostnad. I tillegg til at kommunene kompenseres for kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen, inneholder inntektssystemet tilskudd som er begrunnet med regionalpolitiske målsetninger. Dette omfatter Nord-Norge- og Namdalstilskudd, småkommunetilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge og storbytilskudd. Utformingen og omfang av de regionalpolitiske tilskuddene vil også bli vurdert som en del av gjennomgangen av inntektssystemet. Denne usikkerheten må kommunene ta med seg inn i prosessene om kommunesammenslåing. Regjeringens økonomiske system for kommunereformen inkluderer et inndelingstilskudd som sikrer sammenslåtte kommuner minst like store statlige overføringer som sammenslåinger. Denne forutsigbarhet får kommunene kun dersom de gjør positive vedtak om sammenslåing før 1.7.2016.

Per i dag har kommunene størst utfordring med tjenestene plan, barnevern, og pleie og omsorg, samt kommunehelse. Den tjenesten kommunene har tydeligst forventninger til er barnevern, hvor sammenslåing forventes å bidra til tilstrekkelig distanse og bedre kompetanse. På den andre siden ser kommunene store framtidige utfordringer i pleie og omsorg. Dette er utfordringer som ikke vil kunne løses gjennom kommunesammenslåing. Selv om utslagene ikke er veldig markante forventer kommunene at deler av utfordringene i tjenesteproduksjonen vil kunne løses ved en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen. Tilgang på større fagmiljø og det å bli del av en større og tilsynelatende mer attraktiv organisasjon kan synes å være en del av disse positive forventningene. Kapasiteten forventes å bli noe bedre som følge av en sammenslåing, men utgjør trolig ikke vesentlige endringer. Dette kan ha sammenheng med at kapasiteten utledes av økonomiske forutsetninger og politiske prioriteringer, uavhengig av kommunenes størrelse. Samtidig gir en sammenslåing rom for å hente ut betydelige effektiviseringsgevinster. Dette kan gi et økonomisk handlingsrom som kan brukes til å øke kapasiteten og kvaliteten på prioriterte tjenester.

I sine egne vurderinger av regjeringens kriterier for god kommunestruktur har kommunene størst forventninger til kriteriene forbedret kompetanse og tilstrekkelig distanse. Dette er for øvrig sammenfallende med erfaringer fra tidligere kommunesammenslåinger. Vår vurdering er at en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen vil bidra til større fagmiljø med lavere sårbarhet og bedre kompetanse. Distansen mellom saksbehandler og bruker vil bli større der det er nødvendig og en kan forvente en noe mer effektiv tjenesteproduksjon, avhengig av hvilken organisering som velges. Dette gjelder spesielt på tjenester som i dag er marginale og hvor behovet for spesialkompetanse er stort.

Innbyggernes tilgjengelighet til tjenestene vil i stor grad avhenge av hvilken organisasjonsmodell som velges. Vi anbefaler at de store førstelinjetjenestene som grunnskole, barnehage, kommunehelse, samt pleie og omsorg lokaliseres på samme sted som i dag. Dette er viktig for innbyggerne og for at prosessen om sammenslåing skal kunne få framdrift. Samtidig anbefaler vi at kommunene vurderer en funksjonsdeling av de administrative tjenestene. Dette vil gi noe mindre effektivisering enn en full samlokalisering, men vurderes å være et viktig virkemiddel dersom sammenslåing skal kunne realiseres. Aktuelle tjenester kan være regnskap, lønn, landbruk, barnevern, plan- og byggesaksbehandling m.m. De mest sentrale administrative tjenestene må lokaliseres administrasjonssenteret i den nye kommunen. Dette foreslås kombinert med en satsing på digitalisering og

begrensede servicetorg. Innbyggernes tilgjengelighet til tjenestene skal da ikke bli nevneverdig redusert. Det ligger store muligheter i teknologi og oppdaterte verktøy som ikke utnyttes fullt ut i dag. Bruk av videokonferanseutstyr på servicekontor kan for eksempel gi innbyggerne møte med saksbehandler nært eget bosted og gjør det mindre viktig hvor saksbehandlerne sitter fysisk. Lokalisering av administrasjon og rådhus er ofte mer følelsesmessig engasjerende for innbyggerne enn det har praktisk betydning. Samtidig er det viktig å erkjenne at de administrative arbeidsplassene kommunen kan tilby er viktige for lokalsamfunnene, spesielt for kommuner av Kåfjord, Lyngen og Storfjords størrelse. Valg av framtidig kommunesenter er ikke vurdert som en del av denne utredningen.

I forhold til det samiske og kvenske perspektivet er det særlig tre områder som er vesentlige i en kommunesammenslåing: næringsutvikling, kultur/språk, samt kommunale tjenester. En sammenslåing kan gi gevinster for næringer knyttet til samisk og kvensk aktivitet, primært ved at bruk av felles kompetanse gjør det enklere å sikre likeartet behandling i næringssaker. Også for kultur og språk kan en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen ha positive konsekvenser, først og fremst knyttet til flere flerspråklige ansatte. Det synes i dag å være knapphet på kommunalt ansatte som behersker samisk og kvensk. Det er nærliggende å forvente at en samordning av dagens ressurser på området vil komme alle innbyggerne til gode. Når det gjelder de kommunale tjenestene er hensynet til urfolk og minoriteter spesielt viktig innenfor oppvekst, velferd, helse- og omsorgstjenester. Også her kan sammenslåing gi gevinster gjennom samordning av det samiske og kvenske kompetansen i kommunene. Et viktig spørsmål som må avklares ved en sammenslåing er imidlertid om den nye kommunen skal bli en del av det samiske forvaltningsområdet slik Kåfjord er i dag. Dette vil i så fall sikre at alle innbyggere som henvender seg til kommunen har rett til å bli svart på samisk. Å bli en del av forvaltningsområdet vil imidlertid kunne medføre en vesentlig kostnad for den nye kommunen, samtidig som man i motsatt tilfelle risikerer at samiske rettigheter blir svekket om den ikke skal være en del av forvaltningsområdet.

Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Samarbeidet om utredning av sammenslåing har delvis sitt utspring i kommunenes eksisterende interkommunale samarbeid. Kåfjord, Lyngen og Storfjord har tidligere vært samlet som en kommune og utgjør et naturlig geografisk område rundt Lyngenfjorden. I dette ligger det en forståelse av at kommunene har et historisk, geografisk og kulturelt grunnlag å bygge videre på. Kommunene er alle å betrakte som små, men relativt jevnstore kommuner ut i fra innbyggertall. Samtidig har alle de tre kommunene hatt en klar befolkningsnedgang. Dette, sammen med en bransjestruktur med overvekt av bransjer som har hatt nedgang, har gitt uheldige strukturelle forhold for vekst i næringslivet. Storfjord og Kåfjord har likevel hatt vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet, mens Lyngen har hatt en nedgang. Videre har Kåfjord en noe høyere andel kommunale arbeidsplasser av den totale sysselsettingen enn Lyngen og Storfjord.

Skal kommunene klare å øke folketallet og skape flere arbeidsplasser må de lykkes med å øke bostedsattraktiviteten og gjøre seg attraktiv for næringslivet. Dette krever et kontinuerlig og kraftfullt utviklingsarbeid. Størrelsen tatt i betraktning vil dette være enklere og i en sammenslått kommune med koordinerte ressurser på dette området enn om kommunene fortsatt skal stå alene. Dette er et godt utgangspunkt for videre arbeid med samfunnsutvikling i Lyngenfjordmodellen.

Andelen pendlere mellom kommunene er ikke veldig stor. Generelt er det lite innpendling til kommunene i Lyngenfjordmodellen. 74% av de sysselsatte i Lyngen jobber innenfor egen kommunegrense, mens det tilsvarende tallet for Kåfjord og Storfjord er henholdsvis 64,5% og 63,4%. Av de som pendler jobber de fleste i Tromsø - i 2014 pendlet ca 12% av innbyggerne i Kåfjord, Lyngen og Storfjord til Tromsø. Altså utgjør ikke kommunene i Lyngenfjordmodellen et så naturlig felles arbeidsmarked slik vi antok i oppstarten av utredningsarbeidet.

En vesentlig gevinst ved sammenslåing er at den nye kommunen kan bli en mer slagkraftig regionalpolitisk utviklingsaktør. Det forutsetter at det etableres et styringssett og systemer forankret i politisk kultur og felles

identitet som bidrar til å redusere kamp om ressurser og rivalisering langs tidligere kommunegrenser. Kåfjord, Lyngen og Storfjords kulturelle likheter og geografisk utgangspunkt kan bidra til å realisere dette.

Bærekraftig og robust kommune

Vår analyse av kommunenes økonomiske situasjon viser at det er relative forskjeller mellom kommunene. Per i dag er det kun Storfjord av kommunene som er på ROBEK-lista. Ingen av kommunene framstår som svært robuste over tid, og har hver for seg ulike utfordringer. Av kommunene i Lyngenfjordmodellen er det kun Lyngen som har nevneverdige midler i disposisjonsfond. Lyngen har imidlertid også høyest netto lånegjeld pr innbygger med omtrent dobbelt så mye gjeld som Kåfjord.

En kommunesammenslåing trenger ikke automatisk å føre til en mer økonomisk robust kommune. Sammenslåingen vil likevel gi grunnlag for en betydelig effektivisering, spesielt innenfor administrasjon. Også i den ordinære tjenesteproduksjonen vil det over tid være et potensial for effektivisering. Dette kan gi mulighet for større økonomisk handlingsrom, men bruken av dette vil være opp til det til enhver tid sittende politiske flertall. Generelt sett vil en større kommune ha større fleksibilitet og mulighet til å gjøre tilpasninger for å lykkes med god økonomistyring. En større kommune vil også kunne etablere helt andre fagmiljø innenfor økonomiområdet enn de hva minste kommunene kan oppnå i dag. Engangsoverføringene i forbindelse med kommunereformen vil kunne gi kommunen noe mer handlingsrom og fleksibilitet i overgangsfasen, selv om en engangsoverføring på 25 mill. kr ikke vil skape langvarig handlingsrom. Den største økonomiske muligheten ligger i effektivisering av administrasjonen og tjenestene. Samtidig er som nevnt den økonomiske uforutsigbarheten i framtidens inntektssystem for kommunene en faktor det er vanskelig å overse.

En sammenslått kommune vil også kunne bli en større og mer robust aktør i sitt samspill med resten av regionen og ikke minst Tromsø kommune som største nabokommune, andre regioner og offentlige myndigheter. En sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen vil få ca 7000 innbyggere og vil med forbehold om andre kommunesammenslåinger i Troms bli fylkets fjerde største kommune etter Tromsø, Harstad og Lenvik. Dette vil fortsatt ikke være en spesielt stor kommune, men det styrker likevel kommunenes posisjon i det regionale bildet. Den sammenslåtte kommunen vil ha et langt større geografisk areal og også mer mangfoldig arbeidsmarked og befolkning enn hva dagens kommuner har hver for seg. Dette kan gi utfordringer med tanke på prioriteringer og politiske valg, men kan også åpne nye muligheter.

Kåfjord, Lyngen og Storfjord er alle i dag å regne som små kommuner, og vil gjennom en sammenslåing oppleve en effekt med tanke på bærekraft og robusthet. Samlet er vår vurdering at Lyngenfjordmodellen vil bli klart mer bærekraftig og robust enn hva hver av kommunene vil klare å oppnå for seg.

Styrket lokaldemokrati og flere kommunale oppgaver

Tidligere forskning gir ikke noe entydig svar på hvordan kommunesammenslåinger påvirker lokaldemokratiet. Erfaringer fra sammenslåinger i perioden 2004 – 2009 (Brandtzæg 2009) tyder på noe redusert interesse for å ta på seg politiske verv, samtidig som at det demokratiske engasjementet utenfor de folkevalgte arenaene har økt noe. Den politiske ledelsen i Kåfjord, Lyngen og Storfjord frykter at en kommunesammenslåing kan gjøre det vanskeligere å rekruttere nye innbyggere til politisk arbeid. De ser også for seg at en kommunesammenslåing kan gjøre det mer utfordrende å oppnå en felles identitet blant innbyggerne i kommunen. Likevel ser ikke Kåfjord og Lyngen på en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen som mer utfordrende for lokaldemokratiet enn om kommunene består som i dag.

En kommunesammenslåing vil helt naturlig bidra til noe større geografiske avstander mellom beslutningstakerne og innbyggerne i Kåfjord, Lyngen og Storfjord. Kombinert med lavere geografisk representasjon i kommunestyret fryktes det at den opplevde distansen mellom innbyggerne og politikerne øker. Ved en sammenslåing av kommunene vil nødvendigvis det totale antallet kommunestyrerepresentanter bli

betydelig redusert, slik at de enkelte bygdene får en lavere representasjon i besluttede organer. Det fryktes at lange reiseavstander kan skape barrierer for politisk deltakelse. En sammenslått kommune med et mindre antall folkevalgte gir også et spørsmål om man vil oppnå en geografisk representasjon fra alle dagens kommuner og grender i et nytt kommunestyre. Selv om enkelte hadde ønsket en forhåndsdefinert geografisk representasjon i et nytt kommunestyre, åpner ikke valgloven for slike ordninger. Dette må derfor løses ved at de politiske partiene selv prioriterer geografisk representasjon i sine nominasjonsprosesser før kommunevalg. Selv om partiene skulle støtte opp under dette begrenser Valgloven hvor mange kandidater hvert enkelt parti kan forhåndskumulere.¹ For Lyngenfjordmodellen sin del vil dette begrense seg til fire eller seks kandidater, avhengig av hvor mange medlemmer det nye kommunestyret skal bestå av. Et mulig tiltak for å motvirke dette er opprettelse av såkalte nærdemokratiordninger. Dette kan være frivillige organisasjoner, foreningsbaserte lokalutvalg eller kommunedelutvalg med beslutningskompetanse og/eller tjenesteansvar. Selv om den politiske ledelsen i kommunene ikke uttrykte stor interesse for slike nærdemokratiordninger i forbindelse med utredningen, anbefaler vi at dette drøftes i den videre prosessen. Med god forankring og oppfølging kan slik tiltak virke avbøtende på de negative konsekvensene som kan komme på grunn av lavere politisk representasjon.

Gjennom Meld. St 14 (2014 – 2015) har regjeringen varslet overføring av nye oppgaver til kommunene. Dette gjelder blant annet tannhelse, rehabilitering, landbruk, boligtiltak og psykiatri. Prinsippet om «generalistkommuner» der alle skal ha samme oppgaver ligger fast, men det åpnes for enkelte ekstra oppgaver til de største kommunene. Lyngenfjordmodellen vil totalt kunne få omtrent 7000 innbyggere og forventes ikke å kunne få overta ansvaret for kollektivtransport og skoleskysse.

Samlet vurderer vi at en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen ikke nødvendigvis vil styrke lokaldemokratiet, men at det med gode prosesser og målrettede tiltak heller ikke nødvendigvis vil svekkes. Spørsmål om nærdemokratiordninger bør drøftes mellom kommunene i den videre prosessen.

Konklusjon og anbefaling

Utredningen har etter ønske fra kommunene vurdert et stort antall problemstillinger knyttet til sammenslåing av kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord.

For å lykkes økonomisk er kommunene avhengig av å lykkes med å hente ut effektiviseringsgevinster. Dette gjøres enklest innenfor administrasjon, men bør også i en viss grad være mulig i selve tjenesteproduksjonen. I seg selv er ikke de økonomiske gevinstene tydelige nok til at de alene er godt nok argument for en kommunesammenslåing. Samtidig bør kommunene være bevisst endringene som er varslet i kommunenes inntektssystem. Sannsynligheten er stor for at små kommuner som Kåfjord, Lyngen og Storfjord vil få vanskeligere økonomiske rammevilkår når det nye inntektssystemet for kommunene trer i kraft fra 2017. Det eneste som kan sikre kommunene samme forutsigbare inntektsnivå som i dag er faktisk at de slår seg sammen.

De viktigste positive konsekvensene ved en sammenslåing vil være større fagmiljø i hver enkelt tjeneste, tilgang på mer spesialisert kompetanse, større økonomisk fleksibilitet og muligheten til å bli en sterkere regional aktør. På den andre siden vil også sammenslåingen kunne medføre svakere politisk representasjon fra bygdene og en opplevelse av større avstand til politikere og saksbehandlere. Vi mener imidlertid ulempene ved en sammenslåing kan forebygges gjennom nærdemokratiske tiltak, satsing på digitalisering, en grad av funksjonsdeling og lokale servicetorg.

Totalt anser vi fordelene med en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen å være større enn ulempene. Hvor store de positive og negative konsekvensene av en sammenslåing blir vil i stor grad påvirkes av hvilke valg kommunene tar i den videre prosessen fram mot sammenslåing og i driften av en ny kommune. Kommunenes felles historie som en tidligere samlet kommune, naturlig geografisk område og kulturelt mangfold gir et godt

¹ Valgloven, § 6-2

utgangspunkt for en videre prosess. Med riktig organisering og oppfølging framstår Lyngenfjordmodellen som et naturlig valg med felles kultur og historie.

Vi anbefaler at utredningen følges opp i en ny prosess med de involverte kommunene. Formålet med den videre prosessen bør være utarbeidelse av en intensjonsavtale om sammenslåing, som igjen kan ligge til grunn for reelle forhandlinger og prosess fram mot endelig beslutning innen juni 2016.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag og samlet vurdering av fordeler og ulemper ved Lyngenfjordmodellen.....	3
1. Innledning.....	12
1.1. Bakgrunn for utredningen	12
1.2. Om kommunereformen.....	12
1.2.1. Formål	12
1.2.2. Kriterier for god kommunestruktur	12
1.2.3. Tidsløp	13
1.3. Nye oppgaver til større kommuner	14
1.4. Om rapporten	16
2. Datagrunnlag og metode	17
2.1. Statusbilder etter mal fra Fylkesmannen i Troms	17
2.2. Egenvurdering fra kommunene.....	17
2.3. Intervju med rådmenn og politisk ledelse	18
2.4. Statistikk- og dokumentstudier	18
2.5. Økonomisk analyse	18
3. Befolkning- og næringsutvikling	20
3.1. Folkemengden	20
3.2. Arbeidsplassutvikling i Lyngenfjordmodellen.....	21
3.3. Andelen arbeidsplasser i de ulike sektorene.....	22
3.3.1. Andel av arbeidsplassene, lokal og kommune, over tid	22
3.4. Næringstyper	23
3.5. Pendling	25
4. Økonomi	28
4.1. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner.....	28
4.2. Økonomisk status	28
4.2.1. Korrigerte frie inntekter	28
4.2.2. Finansielle nøkkeltall	30
4.2.3. Oppsummering økonomisk status.....	32
4.3. Effekter på overføringene fra inntektssystemet	33
4.3.1. Illustrasjonsberegninger for effekten på frie inntekter – Lyngenfjordmodellen	34
4.3.2. Oppsummering	36
4.4. Andre økonomiske effekter ved sammenslåing.....	37
4.4.1. Tiltakssonen	37
4.4.2. Eiendomsskatt og kommunal prissetting	37
4.4.3. Konesjonskraft	38
4.4.4. Kommunesammenslåing og behov for ny infrastruktur, utstyr og tiltak for samkjøring	39
4.5. Direkte støtte til kommunesammenslåing	40

4.6. Mulige effektiviseringsgevinster ved sammenslåing	42
4.8.1. Spesielt om økonomi for Status quo-alternativet	52
5. Tjenestetilbud og myndighetsutøvelse	53
5.1. Kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver	53
5.2. Status og utfordringer	53
5.2.1. Kommunenes utfordringer vedrørende kapasitet, kompetanse og distanse	53
5.2.2. Nærmere analyse av status og utfordringer for utvalgte tjenesteområder	59
5.3. Fordeler og ulemper ved sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse	70
5.4. Organisering av tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse i en sammenslått kommune	71
5.4.1. Avstand til nytt kommunesenter	71
5.4.2. Mulige organisasjonsmodeller	72
5.4.3. Digitalisering og ny kommunikasjon som alternativ til fysisk nærhet	75
5.5. Oppsummering - tjenestetilbud og myndighetsutøvelse	76
5.5.1. Spesielt om tjenestetilbud og myndighetsutøvelse for Status quo-alternativet	78
6. Interkommunalt samarbeid	79
6.1. Bakgrunn	79
6.2. Interkommunalt samarbeid i Kåfjord, Lyngen og Storfjord	79
6.3. Økt interkommunalt samarbeid – et alternativ til kommunesammenslåing?	81
7. Samfunnsutvikling	82
7.1. Kommunens rolle som samfunnsutvikler	82
7.2. Strukturelle forhold med betydning for arbeidsplassvekst	83
7.2.1. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene	83
7.2.2. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i besøksnæringene	83
7.2.3. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i de regionale næringene	83
7.2.4. Hva skyldes arbeidsplassutviklingen i næringslivet, strukturelle forhold eller attraktivitet? ...	84
7.3. Arbeidsmarkeds-integrasjon	85
7.4. Næringsattraktivitet	86
7.5. Flytting	91
7.5.1. Strukturelle flyttefaktorer	92
7.5.2. Bostedsattraktivitet	93
7.6. Framtidig befolkningsutvikling	94
7.6.1. Framtidig utvikling med ulike nivåer av attraktivitet	95
7.7. Oppsummering samfunnsutvikling	95
7.7.1. Spesielt om samfunnsutvikling for Status quo-alternativet	95
8. Lokaldemokrati	97
8.1. Ekspertutvalgets kriterier for lokaldemokrati	97
8.2. Status i kommunene i dag	99
8.2.1. Valgdeltagelse og politisk representasjon	99
8.2.2. Politisk styring	100
8.2.3. Geografiske faktorer og identitet	101

8.2.4. Nærdemokratiordninger og politisk representasjon fra hele den sammenslåtte kommunen..	101
8.2.5. Økonomisk og politisk handlingsrom	102
8.3. Oppsummering lokaldemokrati og styring i Lyngenfjordmodellen	103
8.3.1. Spesielt om lokaldemokrati for Status quo-alternativet.....	104
9. Samisk og kvensk perspektiv	105
9.1. Rammer og bakgrunn.....	105
9.2. Kulturelle mønstre, interesser og aktører.....	107
9.3. Deltakelse i prosjekter i kommunene for å fremme samiske og kvenske interesser.....	108
9.4. Kartlegging av bruk av samisk og kvensk språk i kommunene	109
9.5. Oppsummering - samisk og kvensk perspektiv	110
9.5.1. Spesielt om samisk- og kvensk perspektiv for Status quo-alternativet	112
Appendiks A Referanser	113
Appendiks B Nye oppgaver til kommunene	114
Appendiks C Befolkning og næringsutvikling – utfyllende statistikk	117
Appendiks D Statistikk øvrige tjenesteområder	127
Appendiks E – Interkommunalt samarbeid i Lyngenfjordmodellen.....	138

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for utredningen

Regjeringen og Stortinget har iverksatt arbeid med revidering av norsk kommunestruktur, og pålagt kommunene utredningsplikt til vurdering av nye, alternative geografiske inndelinger. Kommunene har ikke anledning til kun å utrede status quo alternativ for egen kommune, men må i praksis også se på minimum én større geografisk modell som innebærer sammenslåing av minst to kommuner.

Kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord samarbeider allerede om en lang rekke interkommunale tjenester og utgjør et naturlig geografisk område. Faktisk var de tre kommuner også tidligere samlet i én felles kommune fram til 1. juli 1930, hvor Kåfjord og Storfjord var en del av den gamle Lyngen kommune. I forbindelse med kommunereformen har nå kommunene blitt enige om å utrede den såkalte «Lyngenfjordmodellen» for å vurdere om kommunene igjen skal slå seg sammen. Kommunene valgte PwC i samarbeid med Telemarksforskning og Burson-Marsteller til å bistå i analysearbeidet.

1.2. Om kommunereformen

1.2.1. Formål

Regjeringen omtaler kommunereformen som en av de viktigste velferdsreformene på 50 år. Implisitt i dette ligger en av regjeringens viktigste mål med reformen – nemlig at færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver.

Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

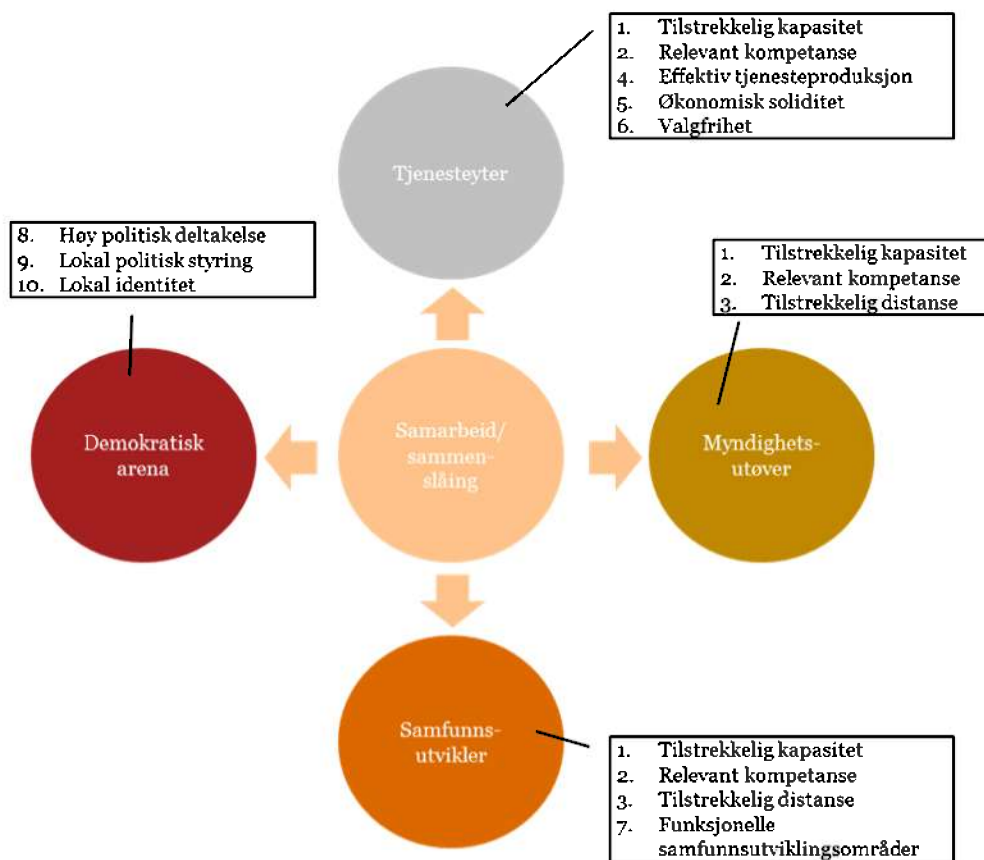
- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne.
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling.
- Bærekraftig og robuste kommuner.
- Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

1.2.2. Kriterier for god kommunestruktur

Kommunal- og moderniseringsdepartementet satte 3. januar 2014 ned et ekspertutvalg som skulle se på oppgaveløsning i kommunene. På bakgrunn av ekspertutvalgets anbefalinger, utarbeidet regjeringen et forslag til kommunereform med 10 kriterier for god kommunestruktur. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag 18. juni 2014.

Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense. De anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur. Kriteriene angir hva som skal til for at kommunene på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som henholdsvis tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Kobler vi kriteriene for god kommunestruktur sammen med kommunenes fire roller vil bildet se slik ut:

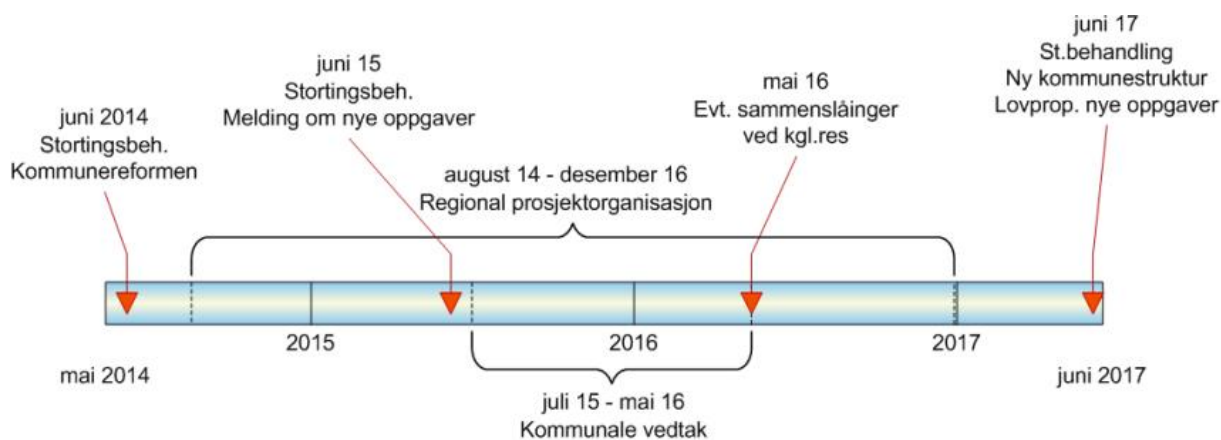
Figur 1: Ekspertutvalgets 10 kriterier for god kommunestruktur koblet sammen med kommunenes fire roller

1.2.3. Tidsløp

Reformen ble satt i gang første halvår 2014 og forventes å være til de nødvendige vedtak er fattet nasjonalt, trolig innen 1. januar 2018. Regjeringen har lagt opp til to alternative tidsløp. Løp 1 legger opp til kommunale vedtak innen høsten 2015 med påfølgende vedtak av Kongen i statsråd våren 2016.

Løp 2 legger opp til at alle kommuner innen 30. juni 2016 skal gjøre vedtak om ev. kommunesammenslåing. Regjeringen tar stilling til disse vedtakene i en proposisjon om helhetlig kommunestruktur våren 2017. Det er signalisert at lokal enighet om sammenslåingsalternativ er ønskelig, men ikke en forutsetning for sammenslåing.

Kommunene i «Lyngenfjordmodellen» har signalisert at de ønsker å følge løp 2 ved en eventuell sammenslåing.

Figur 2: Tidslinje kommunereform fra mai 2014 til juni 2017 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Dette medfører at en eventuell sammenslått kommune bestående av Kåfjord, Lyngen og Storfjord vil kunne tre i kraft fra 1. januar 2020.

1.3. Nye oppgaver til større kommuner

20. mars 2015 la Regjeringen fram en stortingsmelding om nye oppgaver til større kommuner². Stortingsmeldingen inneholder en redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Disse følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp. Videre inneholder meldingen forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen, samt tiltak for å redusere statlig styring. Stortingsmeldingen ble endelig vedtatt av Stortinget 6. juni 2015.

Det er lagt noen førende prinsipper til grunn for oppgavefordelingen. Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn. Generalistkommunen skal fortsatt være hovedmodellen for kommunesektoren. Det legges slik sett ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av innbyggerstørrelse, men det åpnes for at de største kommunene kan overta noen flere oppgaver. Kommuner som er for små til å løse oppgaver på egen hånd kan bli pålagt interkommunalt samarbeid. Videre skal individuelle rettigheter ligge fast og pengene skal følge oppgaven.

² Meld. St. 14 (2014-2015) «Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner»

Tabell 1: Nye oppgaver

Velferdstjenester	Samfunnsutvikling	Andre oppgaver
Tannhelse	Tilskudd frivillighetssentraler	Vigselsrett for borgerlige vielser
Rehabilitering	Lokal nærings- og samfunnsutvikling	Notarialforretninger
Basishjelpemidler	Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Godkjenning svømmeanlegg
Forsøk DPS (Distriktpsikiatrisk senter)	Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	
Boligtilskudd	Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	
Varig tilrettelagt arbeid	Naturforvaltning	
Arbeids- og utdanningsreiser		

De nye oppgavene til kommunene er mer utførlig beskrevet i Appendiks B.

Som nevnt er det flere pågående prosesser som ikke nødvendigvis følger samme løp som kommunereformen. Disse er:

- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
- Mulig overføring av familieverntjenesten til kommunene
- Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
- Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
- Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
- Finansieringsansvaret for pasienttransport
- Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
- Forenkling av utmarksforvaltningen
- Utviklingsavtaler på planområdet
- Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
- Konesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
- Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Vannscooterregelverket

For de største kommunene åpnes det for å overta videregående opplæring og kollektivtrafikk, inkludert TT-transport og skoleskyss. Det er ikke satt noen innbyggergrense for hva som defineres som de største kommunene, men to sentrale forutsetninger må være på plass:

- Kommunene må være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre et geografisk funksjonelt område.
- Oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene må kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene. Befolkningsgrunnlag og geografiske avstander vil være sentrale faktorer i denne sammenheng.

Det er videre presisert at overføring av ansvaret for videregående opplæring i første omgang kun vil være mulig som en forsøksordning.

Lyngenfjordmodellen vil etter en eventuell sammenslåing ha ca 7.000 innbyggere. Med bakgrunn i regjeringens vurderinger i St. Mld 14 (2014-2015), antas Lyngenfjordmodellen *ikke* å få verken et tilstrekkelig befolkningsgrunnlag eller å utgjøre et funksjonelt stort nok geografisk området til å kunne få overført ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport. Dette skal imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle, og forutsetter en avtale mellom den nye kommunen og Troms fylkeskommune om hvordan dette tilbudet skal ivaretas i praksis.

1.4. Om rapporten

Denne rapporten oppsummerer utredningen av konsekvensene ved en eventuell sammenslåing av kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord i den såkalte «Lyngenfjordmodellen», og vil være en viktig del av kommunenes grunnlag for beslutninger om videre geografisk veivalg og prosess.

Utredningen har hatt som formål å belyse konsekvenser for følgende temaer:

- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner (kap. 4)
- Gode og likeverdige tjenester og god myndighetsutøvelse (kap. 5)
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling (kap. 7)
- Styrket lokaldemokrati (kap. 8)
- Samisk og kvensk perspektiv (kap. 9),

Rapportstrukturen er lagt opp i henhold til de ovennevnte temaene.

I rapporten vil vi innledningsvis gi en oppsummering av de kilder og metoder som ligger til grunn for analysearbeidet i kapittel 2, før vi i kapittel 3 gir en gjennomgang av ulike utviklingstrekk for befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling, områdeorganisering og regional integrasjon. Dette er sentral bakgrunnsinformasjon som er relevant for å vurdere konsekvenser knyttet til kommunenes oppgaver og funksjoner. For øvrig har vi lagt til et kapittel 6 som omhandler interkommunalt samarbeid.

Rapporten gir også en drøfting og vurdering av Status quo-alternativet. Denne er valgt integrert med øvrig statistikk, informasjon og vurderinger under hvert tema/kapittel. I tillegg gis en kort oppsummering avslutningsvis i hvert kapittel.

2. Datagrunnlag og metode

Kommunene har ønsket en ekstern utredning uten særlig involvering fra kommunenes side, noe som sikrer objektivitet og nøytralitet. Den administrative gruppen er blitt forelagt et utkast til rapport i forkant av at endelig rapport foreligger, med mulighet for å komme med innspill og kommentarer.

Det har vært et ønske fra kommunene at rapporten skal følge samme struktur som utredningen av «Storkommunealternativet» (kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø). Dette for å gjøre det enklest mulig med en sammenligning av de to utredningsrapportene.

Selve analysearbeidet har omfattet ulike problemstillinger som krever ulike typer data og ulike metodiske innfallsvinkler. Disse er nærmere redegjort for i dette kapitlet.

2.1. Statusbilder etter mal fra Fylkesmannen i Troms

En av de viktigste kildene for utredningen har vært kommunenes egne statusbilder. Disse er utarbeidet etter mal fra Fylkesmannen i Troms, hvor kommunene bes om å vurdere sine styrker, svakheter og viktigste utfordringer innenfor de ulike rollene som kommunene skal ivareta. I disse statusbildene gir også Fylkesmannen sin vurderingen av kommunene innenfor hvert enkelt område.

2.2. Egenvurdering fra kommunene

Som et supplement til kommunens statusbilder er det gjennomført en egenvurdering i hver enkelt kommune på framtidig status knyttet til ekspertutvalgets 10 kriterier for god kommunestruktur. Dette har gitt høyst relevant informasjon som gir innblikk i kommunenes egen opplevelse av nåværende og framtidig utfordringer. For hver enkelt fagsektor har kommunene svart på følgende spørsmål:

1. Med utgangspunkt i kunnskapen om egen kommune, gi en oppsummering og statusvurdering for hver av de 10 kriteriene med utgangspunkt i dagens kommunestørrelse og situasjon.
2. Dersom kommunestrukturen ikke endres, hvordan tror dere utfordringsbildet vil se ut for egen kommune i et 10 til 15 års perspektiv innenfor de 10 kriteriene?
3. Dersom kommunesammenslåing i «Lyngenfjordmodellen», hvordan tror dere utfordringsbildet vil se ut innenfor de 10 kriteriene?

Kommunene har gjort en grundig jobb med egenvurderingene. Rådmannen har vært involvert i prosessen i alle kommunene og de mener selv resultatet gir et realistisk utfordringsbilde. Ved slike egenvurderinger er det imidlertid alltid en risiko for at kommunene ikke legger samme innhold i kriteriene for god oppgaveløsning og/eller varierende oppfatningen av når situasjonen oppleves utfordrende. Like fullt uttrykker egenvurderingen hvordan den enkelte kommune oppfatter sine utfordringer. For å kvalitetssikre egenvurderingen og se om resultatene gir et riktig bilde av kommunenes utfordringer er dessuten resultatene sett i sammenheng med relevante KOSTRA-tall og kommunenes resultater i Kommunebarometeret for 2015.³

³ Kommunebarometeret utarbeides av Kommunal Rapport og er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 123 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås KOSTRA-database, foreløpige tall for 2014, samt offentlig statistikk fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking.

2.3. Intervju med rådmenn og politisk ledelse

For å sikre et større datagrunnlag når det gjelder hvordan en kommunesammenslåing kan ventes å påvirke lokaldemokratiet i kommunene, samt sikre en noe større involvering av folkevalgte i utredningsprosessen, er det videre gjennomført intervjuer med fortrinnsvis rådmann, ordfører, varaordfører og opposisjonsleder i de tre kommunene. Tema for intervjuene har vært hvordan en kommunesammenslåing forventes å påvirke demokratiet, mulige tiltak for å styrke lokalpolitisk representasjon, opplevelsen av økonomisk handlingsrom m.m.

2.4. Statistikk- og dokumentstudier

Som grunnlag for å beskrive en del sentrale utviklingstrekk i kommunen knyttet til befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling og tjenesteproduksjon (kap. 3), er det tatt utgangspunkt i statistikk som allerede foreligger gjennom at Telemarksforskning gjennom flere år har sammenstilt et bredt spekter av data på kommunenivå som grunnlag for endringsanalyser.

Utredningen vil også støtte seg på erfaringer fra tidligere kartlegginger, utredninger og evalueringer knyttet til frivillige kommunesammenslåinger. Av disse nevnes spesielt:

- Følgeevaluering av kommunesammenslåingene mellom Ølen og Vindafjord, Aure og Tustna, Kristiansund og Frei og Bodø og Skjerstad (Telemarksforskning: Sunde og Brandtzæg 2006, Brandtzæg 2009).
- Utredningsarbeid knyttet til sammenslåingen av Våle og Ramnes kommuner (Brandtzæg 2001) og Mosvik og Inderøy (Telemarksforskning: Brandtzæg 2010).
- Utredning av prosessene med kommunesammenslåing i Ørland/Bjugn og Mosvik/Inderøy (PwC: Tørring og Vennes 2014).

Uttømmende liste over dokumenter og rapporter som er brukt i forbindelse med utredningen finnes i Appendiks A.

2.5. Økonomisk analyse

Vurdering av de økonomiske problemstillingene er den mest tekniske delen av utredningen (jf. kap. 5). Metode for dette området beskrives derfor særskilt.

For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet, potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon. Vi har også innhentet informasjon om kommunene fra årsmeldinger og budsjetter for å få nærmere innsikt i dagens situasjon i kommunene.

En kommunesammenslåing vil påvirke følgende fem kriterier i kommunenes inntektssystem:⁴

- Basistillegget
- Urbanitetskriteriet
- Reiseavstand innen sone
- Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets
- Opphopningsindeksen

⁴ I tillegg vil korreksjonsordningen for elever i ikke-kommunale skoler bli påvirket ved at en «ny kommune» vil få tilbakeført midler på bakgrunn av en nytt beregnet utgiftsbehov.

Basistilskuddet er like stort for alle kommuner med et fast beløp pr. kommune og ikke pr. innbygger. Målt i kroner pr. innbygger blir dermed basistilskuddet for den enkelte kommune større dess færre innbyggere kommunen har. For små kommuner utgjør basistilskuddet en betydelig del av inntektene, noe som vil kunne påvirke valg om sammenslåing med en nabokommune. For å dempe denne negative effekten av en sammenslåing kompenseres bortfall av basistilskuddet fullt ut over inndelingstilskuddet. De fire andre kriteriene som er listet opp, slår direkte ut på rammetilskuddet til den sammenslåtte kommunen, og omfattes ikke av noen tilsvarende overgangsordning.

Urbanitetskriteriet er en indikator som fanger opp en rekke sosioøkonomiske forhold som påvirker kommunenes beregnede utgiftsbehov knyttet til rus- og psykiatriområdet. Studier har vist at større kommuner har høyere utgifter til rus og psykiatri enn mindre kommuner. I kostnadsnøkkelen er det et eget urbanitetskriterium som kompenserer for at sosialhjelpsutgifter i kroner per innbygger normalt øker med innbyggertallet. Kriteriet er en eksponentiell funksjon av innbyggertallet (innbyggertall opphøyd i 1,2) og skal fange opp utgiftsvariasjoner mellom store og mellomstore kommuner, og tilsvarende mellom mellomstore og små kommuner.

Kriterieverdiene knyttet til sone og nabokrets kan også bli påvirket gjennom en sammenslåing, avhengig av sone- og kretsinnstillingen i områdene som ligger inn mot kommunegrensene. Her vil utslagene imidlertid kunne bli mer tilfeldige etter en sammenslåing.⁵

Opphopingsindeksen består av kriteriene skilte/separerte, arbeidsledige, fattige og innbyggertall pr. 1. januar 2014. Indeksen er beregnet ved å multiplisere grunnlagstall fra kriteriene dividert med innbyggertall opphøyd i annen.

Kriteriet for urbanitet, opphopningsindeks og netto tilskudd/trekk for elever i statlige og private skoler er beregnet av oss. Verdiene for de øvrige kriteriene er konstruert ved å summere tilsvarende verdier for enkeltkommunene. Det samme er gjort for skatteinntektene. Verdien av et basistilskudd er satt til 12,837 mill. kr i beregningene av inndelingstilskudd (som tilsvarer basistilskuddet i inntektssystemet for 2015).

Beregningene er gjennomført i prognosemodellen til KS⁶ ved å opprette nye, «konstruerte» kommuner og legge inn nye verdier for følgende kriterier:

- Alle kriteriene i kostnadsnøkkelen for utgiftsutjevning
- Anslag på skatteinntekter som foreslått i KS-modellen
- Inndelingstilskudd

Med disse dataene kjøres det partielle beregninger ved hjelp av KS sin prognosemodell både med og uten sammenslåing. De direkte økonomiske effektene av en sammenslåing slår bare ut på rammetilskuddet, men siden rammetilskuddet også inneholder et element koblet til skatt – nemlig inntektsutjevningen – går vi veien om «frie inntekter» (skatt + rammetilskudd) for å finne fram til differansene mellom dagens nivå, nivået de 15 årene man har fullt inndelingstilskudd, og nivået etter 20 år når inndelingstilskuddet er trappet ned og borte. Et problem med å lage en slik fremstilling, er at kommunenes inntektssystem ikke er en statisk størrelse. Våre beregninger er dermed kun gyldige for den situasjonen vi kjenner pr. i dag.

⁵ Grunnlagsdata knyttet til bosettingskriteriene «sone» og «nabo» er beregnet av SSB som et betalt oppdrag. Reiseavstand innen sone (i km) er reiseavstand for alle innbyggerne i sonen til sonesenteret, summert for alle innbyggerne i kommunen. En sone er et geografisk sammenhengende område, sammensatt av grunnkretser. Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets (i km) er reiseavstand fra senter i egen grunnkrets til senter i nærmeste nabogrunnkrets innenfor samme sone, summert for alle kommunene sine innbyggere.

⁶ Modell versjon «prok1407GH», datert 8.12.15 og bygger på forslaget til statsbudsjett for 2015.

3. Befolkning- og næringsutvikling

Dette kapitlet gir en gjennomgang av ulike utviklingstrekk for befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling, områdeorganisering og regional integrasjon. Dette er sentral bakgrunnsinformasjon som er relevant for å vurdere konsekvenser knyttet til kommunenes oppgaver og funksjoner. Utfyllende statistikk med befolkningsutviklingen dekomponert, arbeidsplassutvikling, bransjer i næringslivet, samt vekstimpulser fra næringslivet finnes i Appendiks C.

3.1. Folkemengden

Lyngenfjordmodellen hadde samlet 7.154 innbyggere i 2014. Lyngen er den største kommunen med 41,8 prosent av alle innbyggere i dette sammenslåingsalternativet, mens innbyggerne i Storfjord utgjør 31 prosent.

Sammenlignet med landet som helhet er alle kommunene i Lyngenfjordmodellen under landsgjennomsnitt målt etter innbyggertall.

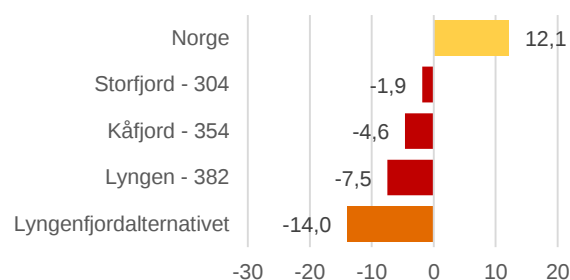
Figuren til høyre viser befolkningsveksten fra 2005 til 2014 i den enkelte kommune, i Lyngenfjordmodellen samlet og i Norge. Kommunene er i figuren også rangert etter vekst i perioden blant landets totalt 428 kommuner (angitt bak kommunenavnet).

I perioden har Norges befolkning økt med 12,1 prosent. Alle kommunene hver for seg og totalt har hatt mindre befolkningsvekst enn landet. Det er verd å merke seg at Storfjord, som den minste kommunen, også er den kommunen blant disse som har hatt minst befolkningsnedgang.

Storfjord, Kåfjord og Lyngen har alle hatt befolkningsnedgang i perioden, og er også i den nedre halvdel av kommuner rangert etter befolkningsutvikling.

Tabell 2: Antall innbyggere i kommunene i Lyngenfjordmodellen i 2014.

	Folkemengde 31. mars 2015	% av SUM	Rang. blant 428 kommuner
Lyngen	2 992	41,8	271
Storfjord	1 941	27,1	338
Kåfjord	2 221	31,0	320
SUM	7 154		

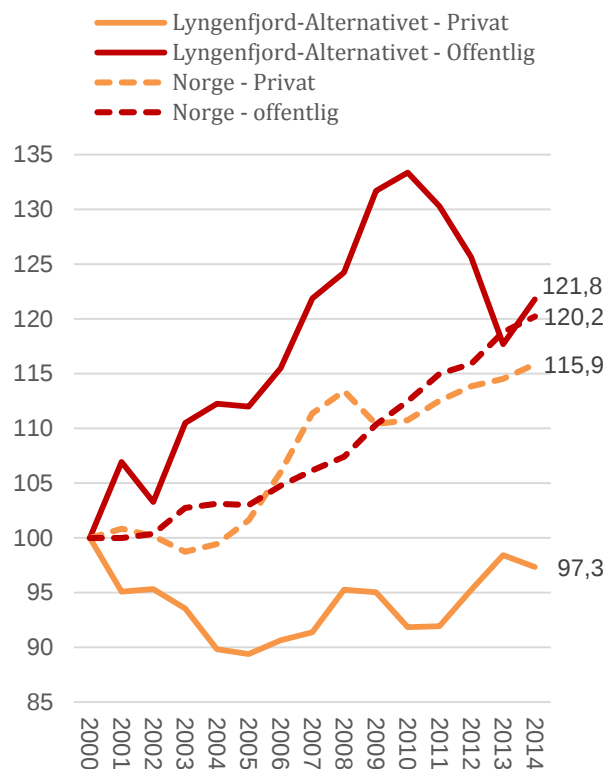
Figur 3: Befolkningsvekst i prosent for den enkelte kommune, Lyngenfjordmodellen og Norge, fra 2005 – 2014. Tallet bak kommunenavnet gir rangering blant landets 428 kommuner mht. vekst.

3.2. Arbeidsplassutvikling i Lyngenfjordmodellen

Figuren til høyre viser den indekserte veksten i offentlig og privat sektor fra 2000 til 2014 for de tre kommunene i Lyngenfjordalternativet samlet. Offentlig sektor er her kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor slått sammen. Antall arbeidsplasser i 2000 er indeksert til å være lik 100.

Arbeidsplassutviklingen i privat sektor i de tre kommunene samlet blir sterkt påvirket av arbeidsplassutviklingen i Kåfjord som har hatt en nedgang i antall arbeidsplasser på 16 prosent siden 2000. Lyngen har hatt en nedgang på 3 prosent, mens Storfjord har hatt en arbeidsplassvekst på 11 prosent siden 2000.

Offentlig sektor har hatt kraftig arbeidsplassvekst, nesten 22 prosent mot 20 prosent nasjonalt. Antall arbeidsplasser i offentlig sektor hadde en sterk vekst fram til 2010, før antallet ble redusert de neste årene. Offentlig sektor i disse tre kommunene er hovedsakelig knyttet til kommunal sektor. Der er få arbeidsplasser i statlig og fylkeskommunal sektor.

Figur 4: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Lyngenfjordalternativet og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

3.3. Andelen arbeidsplasser i de ulike sektorene

Figuren til høyre viser hvordan arbeidsplassene er fordelt på sektorene i hver av kommunene i 2014. I statistikken er bedrifter knyttet til barnehager, primærhelsetjenester og renovasjon (lokale næringer) lagt til kommunal sektor for at ikke ulik praksis med hensyn til privatisering skal påvirke tallene.

Kåfjord har hele 46 prosent av arbeidsplassene i kommunal sektor. Lyngen har 36 prosent, mens Storfjord har 37. Det er en liten andel av arbeidsplassene som er knyttet til stat og fylke. Storfjord har åtte prosent av arbeidsplassene i stat og fylke, mens de andre kommunene har tre prosent.

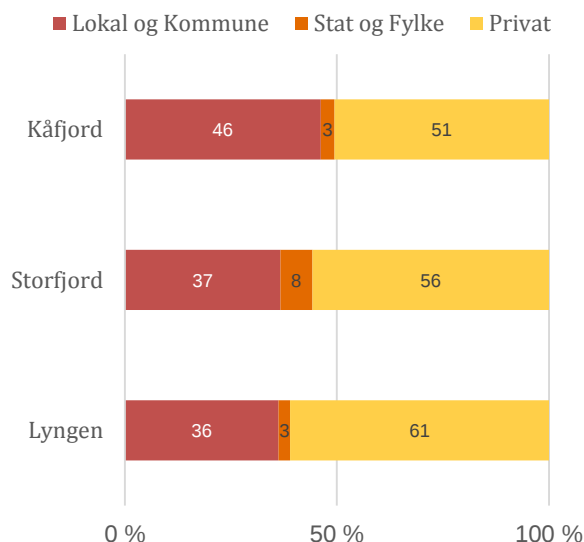
Lyngen har 61 prosent av arbeidsplassene i privat næringsliv, Storfjord har 56 mens i Kåfjord er 51 prosent av arbeidsplassene i privat sektor.

3.3.1. Andel av arbeidsplassene, lokal og kommune, over tid

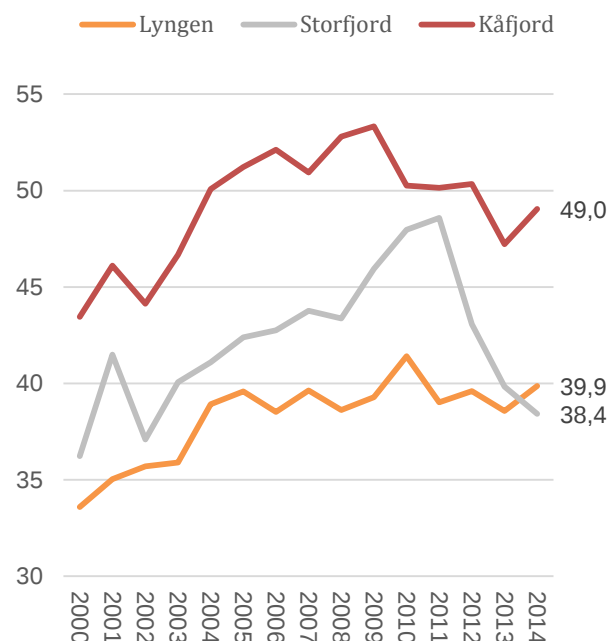
Storfjord hadde en sterkt økende andel offentlige arbeidsplasser i kommunen frem til 2011, men andelen har sunket deretter. Nedgangen i andelen skyldes en kombinasjon av at antall offentlige arbeidsplasser har falt, mens antall arbeidsplasser i næringslivet har økt.

Kåfjord har høyest andel offentlige arbeidsplasser, og har hatt det helt siden 2000. I Lyngen har andel offentlige arbeidsplasser steget i 2014 og er dermed høyere enn i Storfjord i dag.

Etttersom de offentlige arbeidsplassene stort sett er i kommunene, har kommunale arbeidsplasser stor betydning for alle de tre kommunene. Dersom en skulle lykkes med å hente ut effektiviseringsgevinster gjennom en kommunesammenslåing vil dette få konsekvenser for verdifulle kommunale arbeidsplasser.

Figur 5: Andelen arbeidsplasser i prosent fordelt på de ulike sektorene, 2014.

Figur 6: Arbeidsplassene i offentlig sektor i andel i prosent av det totale antall arbeidsplasser i kommunene, 2000-2014.

3.4. Næringstyper

Figurene på neste side viser hvordan arbeidsplassene i Lyngenfjordmodellen og Norge er fordelt på ulike sektorer og næringstyper.

Arbeidsplasser i offentlig sektor reflekteres i større grad av befolkningsstørrelsen og tjenestebehovet i kommunen, mens privat sektor kan bidra til vekst i seg selv, som igjen kan bidra til høyere nettoflytting. Det er derfor gjerne næringslivet som er i fokus når man ønsker å stimulere til arbeidsplassvekst.

Det finnes mange forskjellige bransjeinndelinger.⁷ For vårt formål har vi delt næringslivet inn i fire strategiske næringstyper:

Basisnæringer er næringsliv som konkurrerer på et nasjonalt eller internasjonalt marked. Basisnæringene produserer varer eller tjenester på et sted, som selges og konsumeres hovedsakelig utenfor stedet der produksjonen foregår. Primærnæringer, som landbruk, gruvedrift og industri, tilhører basisnæringene. Samtidig er det en del tjenesteproduksjon som også defineres som basisnæringer, som IT, telekom og teknologiske tjenester. Basisnæringene regnes ofte som driveren i økonomien. Det er ut fra basisnæringene mye annen næringsvirksomhet blir skapt.

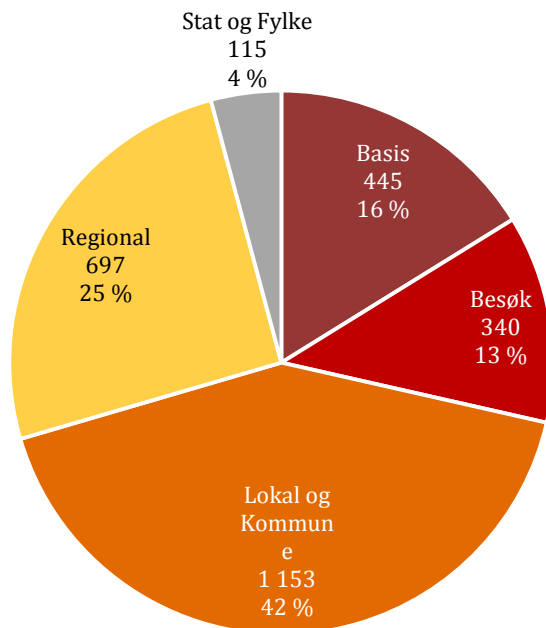
Besøksnæringer er næringsliv som kjennetegnes av at kunden må være personlig til stede. Besøksnæringene inkluderer all turisme, men også butikkhandel og en del personlige tjenester. Stedets egne innbyggere og besøkende er kunder hos besøksnæringene.

De *regionale* næringene består av bransjer som både har annet næringsliv, offentlige institusjoner og befolkningen som kunder, og som hovedsakelig retter seg mot et regionalt marked. Det er bransjer som bygg og anlegg, transport og forretningsmessig tjenesteyting. Vi finner ofte en konsentrasjon av de regionale næringene i byer og regionale sentra. Det er en sammensatt næringstype, og vi antar at det er ulike drivere for vekst i de ulike bransjene som utgjør de regionale næringene.

Lokale næringer er næringsliv som leverer tjenester til den lokale befolkningen, og som i stor grad substituerer tjenester fra offentlig sektor. Dette er tjenester som barnehager, skoler, primærhelsetjenester og renovasjon. I analysene framover vil vi derfor slå sammen kommunal sektor og lokale næringer.

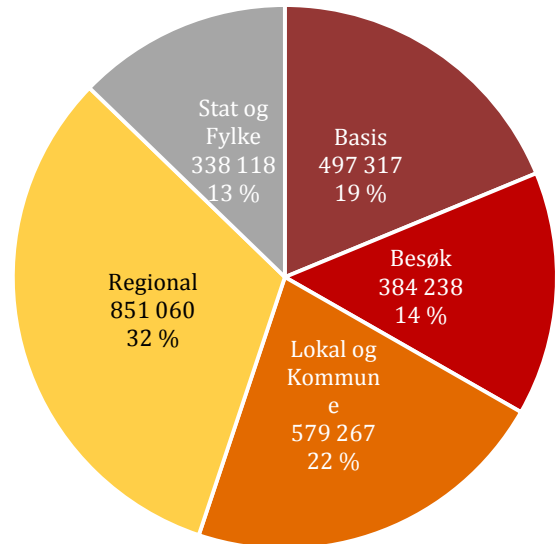
⁷ Bransjeinndelingen tar utgangspunkt i registerdata for arbeidssted, med tilhørende NACE på 5-siffernivå.

Lyngfjordmodellen

Figur 7: Antall arbeidsplasser fordelt på de ulike sektorene og næringsstypene i Lyngfjordmodellen i 2014

Norge

Figur 8: Antall arbeidsplasser fordelt på de ulike sektorene og næringsstypene i Norge i 2014

Figurene viser at kommunal sektor er mye større i Lyngfjordmodellen enn i Norge som helhet, mens den statlige sektor er en tredel sammenlignet med Norge. Besøksnæringene er forholdsvis like stor i Lyngfjordmodellen som i landet som helhet, mens det er 7 prosentpoeng lavere andel av arbeidsplasser i de regionale næringene.

3.5. Pendling

Pendlingsdata kan si noe om interaksjonen på tvers av kommunegrensene og i hvilken grad kommunene inngår i en funksjonell bo- og arbeidsmarkedsregion. Dette er også av relevans for en eventuell kommunesammenslåing, for dersom kommunene utgjør et felles bo- og arbeidsmarked vil det være lettere å hente ut potensielle gevinster av en eventuell kommunesammenslåing. Vi vil fokusere på pendlingen mellom kommunene i utredningen og på pendlingen med kommuner som ligger utenfor Lyngenfjordmodellen.

I tabellen under viser den siste kolonnen antall sysselsatte i kommunen, dvs. antall personer som er bosatt i kommunen og som er i arbeid. Antall sysselsatte er fordelt på arbeidssted i de øvrige kolonnene. Foruten utredningskommunene har vi spesifikt inkludert kommunene Målselv, Lenvik, Skjervøy, Nordreisa, Tromsø, Karlsøy, Balsfjord og Kvæangen.

Siste rad i tabellen summerer antall arbeidsplasser i kommunen. Nest siste rad viser hvor mange som pendler til en av kommunene i tabellen men som ikke bor i en av disse.

Tabell 3: Antall sysselsatte personer fordelt på hvor de jobber, 2014.

		Arbeidssted												Sysselsatte
		Tromsø	Storfjord	Skjervøy	Nordreisa	Målselv	Lyngen	Lenvik	Kåfjord	Kvæangen	Karlsøy	Balsfjord	Utenfor	
Bosted	Tromsø	36 768	29	80	46	61	28	118	26	4	82	139	2 513	39 894
	Storfjord	107	592	2	6	15	41	3	10	0	1	99	59	935
	Skjervøy	75	0	1 175	40	0	1	5	4	1	3	1	100	1 405
	Nordreisa	142	11	59	1 941	4	14	4	16	23	1	11	242	2 468
	Målselv	112	4	0	2	2 968	2	145	0	0	0	47	293	3 573
	Lyngen	182	17	2	24	4	1 070	1	4	1	3	21	84	1 413
	Lenvik	201	1	2	1	174	3	4 556	0	0	1	17	629	5 585
	Kåfjord	133	19	13	61	4	20	3	665	1	1	16	96	1 032
	Kvæangen	35	0	3	26	1	0	2	1	389	0	5	85	547
	Karlsøy	245	0	2	1	0	1	2	0	0	819	0	50	1 120
	Balsfjord	435	41	1	6	121	1	22	0	0	0	1 910	194	2 731
	Utenfor	3 117	28	32	47	494	91	1 061	10	30	39	120		
Arbeidsplasser		41 552	742	1 371	2 201	3 846	1 272	5 922	736	449	950	2 386		

Ingen av kommunene i Lyngenfjordmodellen er innpendlingskommuner: det er ikke flere personer som jobber i kommunen enn det er sysselsatte bosatt i kommunen. Det vil si at det er en høy utpendling i alle tre kommuner. Alle tre kommuner har en høy utpendling til Tromsø, mens det er lite pendlingen mellom kommunene i Lyngenfjordmodellen med minst pendling inn til Kåfjord.

Tabellen på neste side viser andelen pendlere av den sysselsatte befolkningen i kommunene fordelt på hvilke kommuner de jobber i.

Tabellen viser at nesten fire av fem sysselsatte i Lyngen jobbet i egen kommune i 2014. Storfjord og Kåfjord er derimot kommuner med en viss andel utpendling, her jobbet cirka kun tre ut av fem sysselsatte i egen kommune i 2014.

Pendlingen inn mot Tromsø fra alle tre kommuner i Lyngenfjordmodellen er forholdsvis høy med mer enn 10 prosent. Høyest andel pendling inn mot Tromsø av de listede kommuner er fra Karlsøy, mer enn 20 prosent av de som bor i Karlsøy jobber i Tromsø.

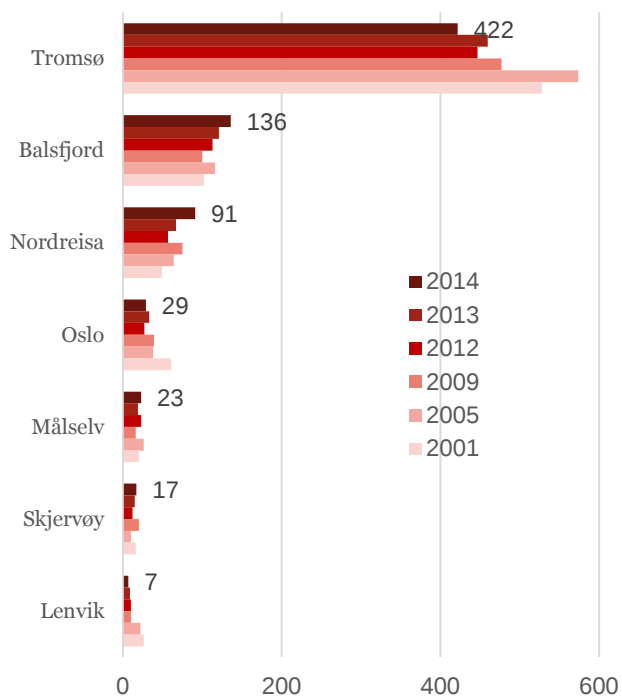
10,6 prosent av den sysselsatte befolkningen i Storfjord jobber i Balsfjord. Ellers er andelen som pendler mellom kommunene i utredningen og kommunene rundt, lav.

Tabell 4: Andelen av den sysselsatte befolkningen i kommunene fordelt på hvilken kommune de jobber i. Siste rad og kolonne viser henholdsvis antall arbeidsplasser og sysselsatte, 2014.

		Arbeidssted											Sysselsatte	
		Tromsø	Storfjord	Skjervøy	Nordreisa	Målselv	Lyngen	Lenvik	Kåfjord	Kvænangen	Karlsøy	Balsfjord		Utenfor
Bosted	Tromsø	92,8	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,2	0,4	6,3	39 894
	Storfjord	11,5	63,4	0,2	0,6	1,6	4,4	0,3	1,1	0,0	0,1	10,6	6,3	935
	Skjervøy	5,4	0,0	84,4	2,9	0,0	0,1	0,4	0,3	0,1	0,2	0,1	7,1	1 405
	Nordreisa	6,0	0,5	2,5	82,4	0,2	0,6	0,2	0,7	1,0	0,0	0,5	9,8	2 468
	Målselv	3,2	0,1	0,0	0,1	84,5	0,1	4,1	0,0	0,0	0,0	1,3	8,2	3 573
	Lyngen	12,6	1,2	0,1	1,7	0,3	74,2	0,1	0,3	0,1	0,2	1,5	5,9	1 413
	Lenvik	3,6	0,0	0,0	0,0	3,1	0,1	81,4	0,0	0,0	0,0	0,3	11,3	5 585
	Kåfjord	12,9	1,8	1,3	5,9	0,4	1,9	0,3	64,5	0,1	0,1	1,6	9,3	1 032
	Kvænangen	6,1	0,0	0,5	4,5	0,2	0,0	0,3	0,2	67,8	0,0	0,9	15,5	547
	Karlsøy	21,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	70,4	0,0	4,5	1 120
	Balsfjord	16,1	1,5	0,0	0,2	4,5	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	70,8	7,1	2 731
	Utenfor	7,5	3,8	2,3	2,1	12,8	7,2	17,9	1,4	6,7	4,1	5,0		
Arbeidsplasser		41 552	742	1 371	2 201	3 846	1 272	5 922	736	449	950	2 386		

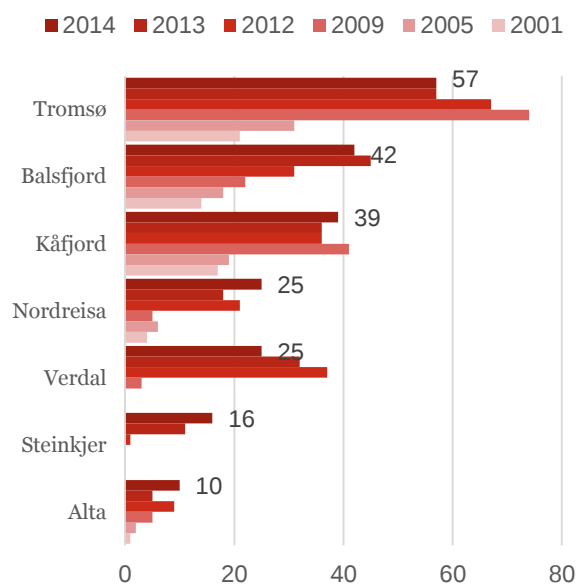
De neste figurene oppsummerer inn- og utpendling til og fra kommunene i Lyngenfjordalternativet. Figurene bekrefter høy utpendling fra de tre kommunene til Tromsø, mens det er begrenset innpendling til Lyngenfjordkommunene fra omkringliggende kommuner.

Pendling fra Lyngenfjord

Figur 9: Antall personer som pendler fra Lyngenfjorden til de kommunene det er flest pendlere til, 2001, 2005, 2009, 2012, 2013 og 2014.

Pendling til Lyngenfjord

Figur 10: Antall personer som pendler til Lyngenfjord fra de åtte kommunene med flest innpendlere, 2001, 2005, 2009, 2012, 2013 og 2014.

4. Økonomi

Økonomiske effekter er naturligvis et interessant tema i vurderingen av en kommunesammenslåing. For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing, har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet. Videre har vi sett på potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og drøftet andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon.

4.1. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Bærekraft og økonomi er ikke noen rolle og funksjon som kommunene forutsettes å ivareta, men er naturligvis et helt sentralt fundament for kommunenes aktivitet og tjenesteproduksjon. Økonomisk soliditet (i betydningen handlingsrom) framgår da også som et kriterium fra ekspertutvalget for at tjenesteytingen skal ivaretas på en god og trygg måte.⁸

4.2. Økonomisk status

Vi ser her nærmere på ulike økonomiske indikatorer for å kunne si noe om dagens økonomiske status i de ulike kommunene, og hvilke utfordringer de står overfor.

4.2.1. Korrigerte frie inntekter

Korrigerte frie inntekter er en indikator som gir uttrykk for kommunens reelle inntektsnivå. Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatt, og utgjør om lag 80 prosent av de samlede inntektene. Korrigerte frie inntekter viser nivået på de frie inntektene justert for variasjon i utgiftsbehov. Indikatoren viser dermed inntekts- og utgiftssiden samlet. Kommuner med et lavt beregnet utgiftsbehov («billige») får justert opp sine inntekter, mens kommuner med et høyt beregnet utgiftsbehov («dyre») får justert ned sine inntekter i beregningen fra vanlige, «ukorrigerte» til korrigerte frie inntekter.

Det er først og fremst variasjoner i omfanget av regionalpolitiske overføringer, skjønnstilskudd og skatteinntekter som forklarer variasjoner i (utgifts-)korrigerte inntekter mellom kommunene. Dessuten bør det nevnes at frie inntekter ikke omfatter for eksempel utbytteinntekter og annen finansavkastning.

For å få et mest mulig komplett bilde av kommunenes frie inntekter, viser vi i tabellen under nivået på korrigerte frie inntekter både med og uten eiendomsskatt og inntekter fra konsesjonskraft. Tabellen viser at alle de aktuelle kommunene hadde et inntektsnivå over landsgjennomsnittet i 2013.

⁸ Vi vil oversatt til konkrete kommunaløkonomiske termer knytte soliditetsbegrepet til størrelsen på frie fondsmidler (disposisjonsfond) og netto driftsresultat.

Tabell 5: Frie inntekter i 2014 korrigert for variasjon i utgiftsbehov. Tabellen viser prosent av landsgjennomsnittet av inntekt pr. innbygger. Landsgjennomsnittet = 100.

Kilde: Kommuneproposisjonen 2016.

Kommune	Korrigerte frie inntekter, ekskl. e-skatt og konesjonskraftinnt.	Korrigerte frie inntekter, inkl. e-skatt og konesjonskraftinnt.
Lyngen	113	113
Storfjord	118	122
Kåfjord	119	124
Troms	106	107
Landet	100	100

I KOSTRA er kommunene delt inn i ulike kommunegrupper etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser (bundne kostnader og frie inntekter). Hensikten er å gjøre det mulig å sammenligne «like kommuner». Tabellen under viser at alle de aktuelle kommunene er plassert i kommunegruppe 6, dvs. små kommuner med høye bundne kostnader og høye frie disponible inntekter.

Tabell 6: Kommunegruppeoversikt og definisjon. Kilde: KOSTRA 2014

Kommune	Kommunegruppe (definisjon)
Lyngen, Storfjord og Kåfjord	6 (Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter)

Vi skal se nærmere på noen indikatorer som sier litt mer om hvordan kommunene forvalter de disponible midlene.

4.2.2. Finansielle nøkkeltall

Endelige KOSTRA-tall for 2014 i tabellen under viser at regnskapsresultatene varierer mellom kommunene. Staten og KS har siden 2002 vært enige om at kommunenes netto driftsresultat bør ligge på 3%. Dette for både å ha en driftsmargin, bevare verdiene sektoren allerede sitter på og å kunne sette av nok midler til investeringer.

Tabell 7: Netto driftsresultat, langsiktig gjeld og netto lånegjeld per innbygger

	Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser i % av brutto driftsinntekter	Netto lånegjeld i kroner pr innbygger
Kåfjord	1,7	78,4	62 602
Lyngen	1,1	136,7	126 642
Storfjord	5,0	95,1	81 986
Landet uten Oslo	1,0	91,2	50 139
KOSTRA-gruppe 6	2,2	74,6	72 490
Troms	0,0	103,2	71 050

Kilde: Endelige publiserte KOSTRA-tall for 2014 (SSB).

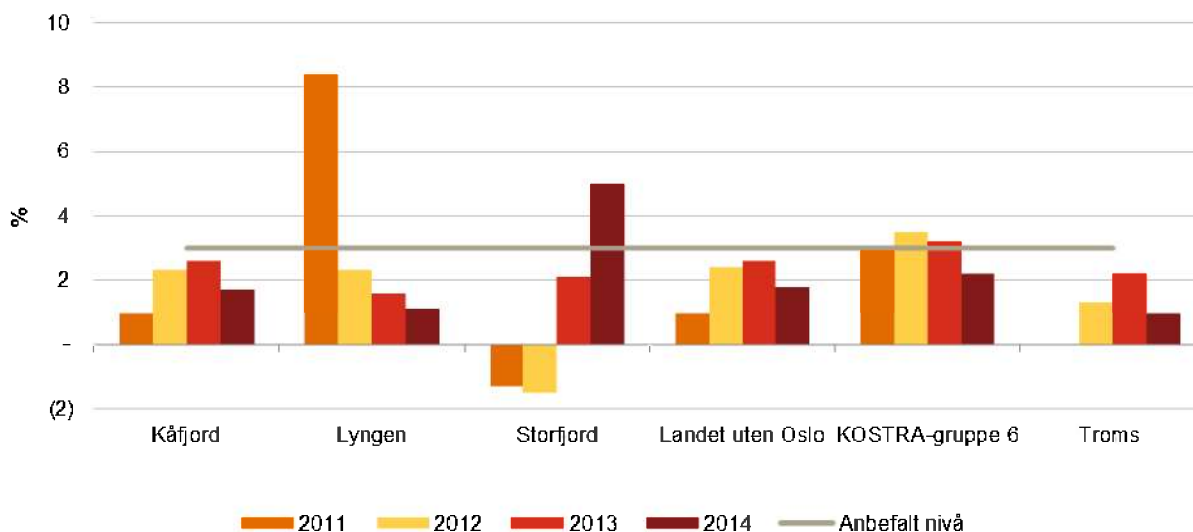
Av kommunene i Lyngenfjordmodellen er det bare Storfjord kommune som er registrert i ROBEK-registeret,⁹ etter Kommunelovens § 60 nr. 1 bokstav c og d.

I figuren under ser vi at Storfjord hadde et resultat bedre enn anbefalt i 2014 (5%), mens resultatet for Kåfjord og Lyngen var hhv 1,7% og 1,1%.

Det bemerkes imidlertid at Teknisk beregningsutvalg høsten 2014 la fram en oppdatert anbefaling der det framgår at et netto driftsresultat på 1,75% anses som tilstrekkelig, med begrunnelse i at blant annet momskompensasjon nå føres direkte i investeringsregnskapet.

⁹ Register om betinget godkjenning og kontroll

Hvis man ser på kommunenes utvikling i Netto driftsresultat de siste 4 år, viser KOSTRA følgende utvikling:

Figur 11: Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter siste 4 år. Kilde: KOSTRA 2014

Når det kommer til langsiktig gjeld, viste forrige tabell at Lyngen har størst gjeldsbyrde blant kommunene målt i prosent av brutto driftsinntekter med 136,7%, mens Kåfjord og Storfjord har henholdsvis 78,4% og 95,1%. Gjennomsnitt for KOSTRA-gruppe 6 er 74,6%, og gjennomsnittet for kommunene i Troms er 103,2%. Dette gjenspeiles også i netto lånegjeld i kroner pr innbygger, som vises i neste tabell.

Tabell 8: Samlet lånegjeld, utvikling frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Samlet lånegjeld 2015	Lånegjeld pr innbygger 2015	Samlet lånegjeld 2018	Lånegjeld pr innbygger 2018	Endring lånegjeld pr innbygger	Endring i %
Storfjord	1 898	205 500 000	108 272	215 700 000	113 646	5 374	5 %
Kåfjord	2 182	201 328 000	92 268	263 812 000	120 904	28 636	31 %
Lyngen	2 922	426 865 000	146 087	482 715 000	165 200	19 114	13 %
SUM	7 002	833 693 000	119 065	962 227 000	137 422	18 357	15 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Samlet lånegjeld er planlagt økt med kr 128 mill. i perioden, hvorav Kåfjord står for halvparten med kr 62,5 mill. (49%). Det er likevel Kåfjord som planlegger størst økning i lånegjeld i perioden med 31%. Fra å ha lavest lånegjeld pr innbygger i 2015 vil dagens planer føre til at Kåfjord passerer Storfjord i løpet av den neste fireårsperioden. I 2018 er det Storfjord som har lavest lånegjeld pr innbygger, med en økning på kun 5% i perioden. Samlet for alle kommunene øker lånegjeld pr innbygger med kr 18 357 i perioden, tilsvarende 15% økning.

Tabell 9: Utvikling i egenkapital per kommune - frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Disposisjonsfond 2015	Disposisjons- fond pr innbygger 2015	Disposisjonsfond 2018	Disposisjons- fond pr innbygger 2018	Endring disposisjons- fond pr innbygger	Endring i %
Storfjord	1 898	1 360 980	717	1 360 980	717	-	0 %
Kåfjord	2 182	2 107 000	966	3 590 000	1 645	680	70 %
Lyngen	2 922	10 746 000	3 678	17 305 000	5 922	2 245	61 %
SUM	7 002	14 213 980	2 030	22 255 980	3 179	1 149	57 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Lyngen har størst disposisjonsfond både i 2015 og planlagt i 2018, også pr innbygger. Økningen i disposisjonsfondet pr innbygger i Lyngen er på kr 2 245 tilsvarende 61%. Kåfjord har planlagt en samlet økning i disposisjonsfondet med kr 1 483 000, som tilsvarer en økning på kr 680 pr innbygger (70%). Storfjord har ikke planlagt endring i disposisjonsfondet.

Samlet for alle kommuner er det planlagt en økning i disposisjonsfond med kr 8 mill. Dette tilsvarer en økning pr innbygger på kr 1 149 (57%).

Tabell 10: Utvikling i ubundne investeringsfond frem mot 2018

	Innbyggere 1.1.15	Ubundne investeringsfond 2015	Ubundne investerings- fond pr innbygger 2015	Ubundne investeringsfond 2018	Ubundne investerings- fond pr innbygger 2018	Endring ubundne investeringsfond pr innbygger	Endring i %
Storfjord	1 898	1 661 000	875	461 000	243	- 632	- 72 %
Kåfjord	2 182	-	-	-	-	-	0 %
Lyngen	2 922	4 630 000	1 585	-	-	- 1 585	- 100 %
SUM	7 002	6 291 000	898	461 000	66	(-) 833	-93 %

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune. Innbyggertall hentet fra SSB. Det forutsettes ingen endring i innbyggertallet i perioden.

Det er kun Lyngen og Storfjord som har ubundne investeringsfond i 2015, og Lyngen har planlagt brukt dette i løpet av perioden. Storfjord har planlagt brukt over 70% av ubundne investeringsfond, og står igjen med kr 461 000 i 2018 som eneste kommune med investeringsfond.

I 2018 har kommunene samlet da ubundne investeringsfond på kr 461 000, tilsvarende kr 66 pr innbygger.

4.2.3. Oppsummering økonomisk status

Det er relative forskjeller i kommunenes økonomiske status. Storfjord er i dag den eneste kommunen på ROBEK-lista, men var også den kommunen med størst prosentvis netto driftsresultat i 2014. Som Fylkesmannen bemerker i kommunens statusbilde ser det ut til at kommunen nå «har kommet på rett vei» igjen. Lyngen er den kommunen med klart høyest gjeld, med 74,4% høyere lånegjeld pr innbygger enn

Kåfjord, Lyngen og Storfjord har begge mer gjeld enn landet forøvrig (uten Oslo), men også Kåfjord har marginalt høyere lånegjeld pr innbygger enn KOSTRA-gruppe 6.

Alle kommunene planlegger investeringer i løpet av den neste fireårsperioden og forventer å finansiere denne med økt låneopptak. Totalt forventes lånegjelden å øke med 15% for de aktuelle kommunene, hvor Kåfjord står for den største økningen.

I praksis er det kun Lyngen som har disposisjonsfond med henholdsvis kr 5.922 pr innbygger. Lyngen og Storfjord har også noe midler på ubundne investeringsfond, men disse planlegges brukt i løpet av de nærmeste fire årene.

4.3. Effekter på overføringene fra inntektssystemet

Kommunenes inntektssystem har som formål å sikre fordeling av inntektene mellom kommunene slik at de kan yte et mest mulig likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Dette gjøres ved å korrigere for ulikheter i inntektsnivået (skatteinntektene) og i utgiftsbehovet mellom kommunene.

Slik inntektssystemet er utformet, vil ikke rammetilskuddet for en ny sammenslått kommune være lik summen av rammeoverføringene for de «gamle» kommunene. Hvordan rammetilskuddet – og dermed de frie inntektene – blir påvirket ved en kommunesammenslåing, vil være forskjellig avhengig av hvilke kommuner som slår seg sammen.

For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger, ble det fra og med budsjettåret 2002 innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommunene ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av sammenslåing. Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistilskudd (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd. Det er imidlertid opplyst fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet at dette kun gjelder kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018. Siste frist for kommunale vedtak er da 1.7.2016. Departementet har signalisert at ordningen vil bli strammet inn etter reformperioden og at omfang og innretning på ordningen, herunder perioden for inndelingstilskuddet, da vil bli vurdert.

Inndelingstilskuddet varer over en 20-års periode, der det etter de 15 første årene skjer en gradvis nedtrapping. Etter 20 år er rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt. Det er viktig å være oppmerksom på at inntektssystemet er under stadig endring, og at langsiktige konsekvenser derfor er beheftet med stor usikkerhet. Våre beregninger illustrerer effekter gitt dagens inntektssystem og tilhørende kriterieverdier for den enkelte kommune i 2015.

Utgiftsutjevningdelen i kommunenes inntektssystem påvirkes av følgende komponenter:¹⁰

- Basistillegget
- Urbanitetskriteriet
- Opphopningsindeksen
- Reiseavstand innen sone
- Reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets

¹⁰ I tillegg vil korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler bli påvirket ved en eventuell kommunesammenslåing ved at en «ny kommune» vil få tilbakeført midler på bakgrunn av en nytt beregnet utgiftsbehov.

Bortfall av basistillegget blir kompensert fullt ut over inndelingstilskuddet. De fire andre kriteriene som er listet opp, slår direkte ut på rammetilskuddet til den sammenslåtte kommunen – og omfattes ikke av noen overgangsordninger.

Ny verdi på urbanitetskriteriet kan enkelt beregnes siden dette kriteriet er definert som innbyggertall opphøyd i 1,2. Opphopningsindeksen består av kriteriene skilte/separerte, arbeidsledige, fattige per 01.01.2013.¹¹

Kriterieverdiene knyttet til sone og nabokrets kan også bli påvirket gjennom en sammenslåing, avhengig av sone- og kretsinnstillingen i områdene som ligger inn mot kommunegrensene. Her vil utslagene kunne bli mer tilfeldige etter en sammenslåing.¹²

Også inntektsutjevningen vil kunne bli påvirket av en kommunesammenslåing. Inntektsutjevningen vil bli påvirket hvis kommunene ligger i ulike «skatteinntektsklasser», dvs. har hatt forskjellig kompensasjonsgrad. Siden innføringen av mer symmetrisk inntektsutjevning i 2005, har det vært to slike «skatteinntektsklasser»; skatteinntekt per innbygger som utgjør mer eller mindre enn 90 prosent av landsgjennomsnittet. De aktuelle kommunene ligger per i dag i samme skatteinntektsklasse (dvs. under 90 % av landsgjennomsnittet). En eventuell sammenslåing vil derfor ikke påvirke inntektsutjevningen over rammetilskuddet.

Regionaltilskuddene i inntektssystemet som tildeles som et gitt beløp til den enkelte kommune, kompenseres fullt ut over inndelingstilskuddet. I 2015 kvalifiserer både Lyngen, Storfjord og Kåfjord til småkommunetilskudd. Disse tilskuddene vil med andre ord bli påvirket av en kommunesammenslåing. Dersom kommuner med ulik sats for Nord-Norgetilskudd slår seg sammen, vil ny kommune kompenseres gjennom inndelingstilskuddet for eventuelt tap av tilskudd på sammenslåingstidspunktet. Kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms får tilskudd etter en høyere sats enn kommuner i Troms utenfor tiltakssonen. I beregningene har vi lagt til grunn at «Lyngenfjord» vil få tilskudd etter «høy» sats.¹³

4.3.1. Illustrasjonsberegninger for effekten på frie inntekter – Lyngenfjordmodellen

Tabellen under viser kortsiktige og langsiktige effekter ved en eventuell sammenslåing av Lyngen, Storfjord og Kåfjord, mens figur 12 viser hvordan rammetilskuddet vil utvikle seg over tid. Illustrasjonsberegningene viser at en sammenslått kommune vil få økt sitt rammetilskudd med om lag 9,7 mill. kr (tilsvarende om lag 1,3 prosent av dagens samlede driftsinntekter) hvert år de første 15 årene etter sammenslåing. Inntektsnivået vil være rundt 51,6 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Dette utgjør 7,1 prosent i forhold til dagens brutto driftsinntekter.

I perioden 2015-2029 vil den nye kommunen ha mottatt 144,9 mill. kr mer enn de selvstendige kommunene ville fått i sum.¹⁴

Tabell 11 Frie inntekter per år i mill. 2015-kr. Alternativ – Lyngenfjord

Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	479,1
Frie inntekter pr år i 15 år etter sammenslåing (B)	488,8

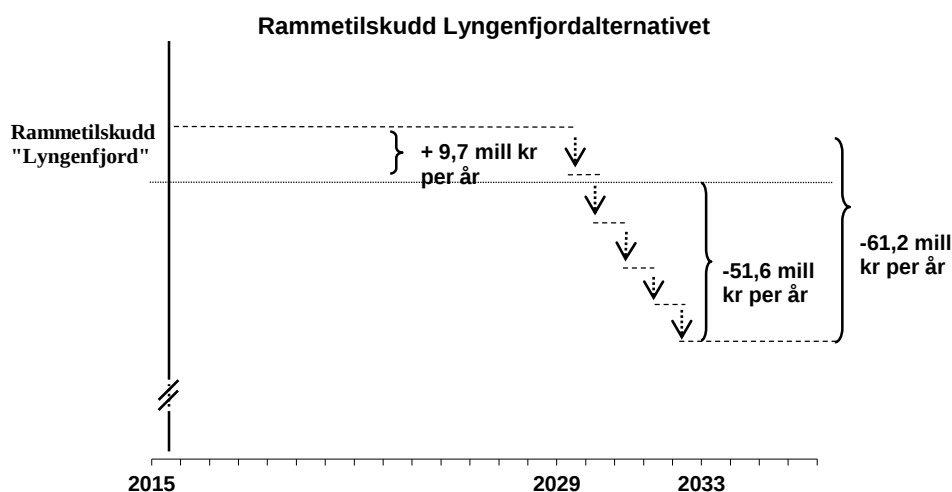
¹¹ Indeksen blir beregnet ved å multiplisere grunnlagstallene fra de tre kriteriene og dele på innbyggertall.

¹² Grunnlagsdataene for kriteriene sone og nabo er beregnet av SSB som et betalt oppdrag.

¹³ Kommuner som slår seg sammen vil kompenseres for netto nedgang i samlede regionalpolitiske tilskudd. Det vil si at dersom den nye sammenslåtte kommunen mottar regionalpolitiske tilskudd, skal kommunen kompenseres for differansen mellom tidligere og nye regionalpolitiske tilskudd.

¹⁴ Beregnet som 15 år à 9,660 mill. kr. Inndelingstilskuddet trappes deretter ned med 12,249 mill. kr per år i en femårsperiode.

Frie inntekter pr år fra og med år 20 etter sammenslåing (C)	427,5
Årlig effekt av sammenslåing de første 15 årene (B-A)	9,7
Årlig effekt av sammenslåing fra og med år 20 (C-A)	-51,6

Figur 12: Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing - alternativ Lyngenfjord

Det samlede inndelingstilskuddet for Lyngenfjordmodellen er altså i disse beregningene satt til 61,245 mill. kr, slik at etter år 20 fra sammenslåingstidspunktet blir det en isolert reduksjon i frie inntekter på 51,6 mill. kr framfor en økning på 9,7 mill. kr på årsbasis. Gitt dagens inntektssystem vil altså en slik inntektsreduksjon slå ut med full tyngde først etter 20 år fra sammenslåingstidspunktet.

Hvordan rammetilskuddet fordeler seg på de ulike elementene er vist i tabellen under. Beregningene viser at en sammenslått kommune vil få en økning i den delen av rammetilskuddet som skriver seg fra kriteriene sone (9,4 mill. kr) og urbanitet (0,8 mill. kr). Kriteriene nabo (-304 000 kr), netto virkning for elever i statlige og private skoler (-95 000 kr) og opphopningsindeksen (-79 000 kr) slår negativt ut på rammetilskuddet for den nye kommunen. Kommunene ligger i samme skatteinntektsklasse. En eventuell sammenslåing vil derfor ikke påvirke inntektsutjevningen over rammetilskuddet. I inndelingstilskuddet inngår to basistillegg à ca. 12,8 mill. kr og tre småkommunetilskudd à ca. 11,9 mill. kr.

Tabell 12: Endring i ulike tilskuddselement 2015 - kr. «Lyngenfjordmodellen»

Tilskuddselement	Endring i 1000 kr
Sone	9 368
Nabo	-304
Nto.virkn. statlige/private skoler	-95
Opphopningsindeks	-79
Urbanitetskriterium	769
Basistillegg	-25 673
Småkommunetilskudd	-35 571
Inndelingstilskudd	61 245
Sum	9 660

4.3.2. Oppsummering

Tabellen under oppsummerer kortsiktige og langsiktige effekter ved sammenslåing for Lyngenfjordmodellen, som vi har beskrevet tidligere.

Tabell 13: Oppsummering effekter på overføringene fra inntektssystemet, Lyngenfjordmodellen

	År 1-15		Etter år 20	
	I mill kr	I % av brutto driftsinntekter	I mill kr	I % av brutto driftsinntekter
Lyngenfjordmodellen	9,7	1,7 %	-51,6	-7,1 %

Beregningene viser at alternativet vil få en endring i rammetilskuddet hvert år de første 15 årene på ca. 9,7 mill. kr.

Inndelingstilskuddet kompensere for bortfall av basistillegg og regionaltilskudd over en periode på 20 år, med gradvis nedtrapping etter 15 år. Etter 20 år er rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt. Inntektsnivået vil være rundt 51,6 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Dette utgjør 7,1 prosent i forhold til dagens brutto driftsinntekter.

For at kommunesammenslåing skal være økonomisk lønnsomt, må kommunene innen 20 år ha realisert et innsparingspotensial tilsvarende reduksjonen i rammetilskuddet. Vi vil i avsnitt 4.6 se nærmere på innsparingspotensialet ved kommunesammenslåing.

4.4. Andre økonomiske effekter ved sammenslåing

Spesielle økonomiske ordninger som kan bli påvirket ved kommunesammenslåing er bl.a. sone for arbeidsgiveravgift, distriktpolitisk virkeområde og landbrukstilskudd.¹⁵ I tillegg vil eiendomsskatt, kommunal prissetting og uttak av konsesjonskraft være aktuelle problemområder.

4.4.1. Tiltakssonen

Tiltakssonen omfatter alle kommuner i Finnmark samt sju kommuner i Nord-Troms: Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. De viktigste virkemidlene i tiltakssonen er fritak for arbeidsgiveravgift, nedskrivning av studielån avgrenset oppad til 25.000 kr per år, fritak for el-avgift på forbruk og lettelser/reduksjon i personbeskatningen. Lyngen, Storfjord og Kåfjord er som tidligere nevnt blant de kommunene i Troms som ligger innenfor tiltakssonen, og har dermed *fritak* for arbeidsgiveravgift. Det må antas at en eventuell sammenslått Lyngenfjord-kommune fortsatt vil bli liggende innenfor tiltakssonen.

Lyngen, Storfjord og Kåfjord har som kommuner innenfor tiltakssonen også høyere småkommunetilskudd enn andre kommuner. Det skal ikke være grunn til å så tvil om at det vil være det faktiske, høyere småkommunetilskuddet som kommer til å regnes inn i et inndelingstilskudd – gitt at en eventuell kommunesammenslåing vedtas i reformperioden.

Alt dette skal være tatt høyde for i effektberegningene i forrige avsnitt.

Innenfor landbruket er det ulike soner for distriktstilskudd for melk, kjøtt og areal- og kulturlandskapstilskudd. Høyere sonenummer gir høyere tilskudd. I utgangspunktet skal ikke en kommunesammenslåing ha betydning for soneinndelingen for kjøtt og melk, siden soneinndelingen her ikke alltid følger kommunegrensene. Det gjør derimot areal- og kulturlandskapstilskuddet. Basert på avklaringene i kommuneproposisjonen, vil ikke en eventuell sammenslåing av de tre kommunene påvirke bøndenes inntektsgrunnlag.¹⁶

4.4.2. Eiendomsskatt og kommunal prissetting

Kommunene har i dag forskjellige nivå på eiendomsskatt og andre gebyrer. En kartlegging av dette er viktig for å kunne se på behovet og mulighetene for harmonisering i forbindelse med en sammenslåing.

Tabell 14 Eiendomsskattesats 2015 til 2018 – næringsseiendom/verker og bruk (promille)

Kommune	2015	2016	2017	2018
Storfjord	7,0	7,0	7,0	7,0
Kåfjord	7,0	7,0	7,0	7,0
Lyngen	5,0	5,0	5,0	5,0

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

¹⁵ Alle kommunene i Troms er innenfor det distriktpolitiske virkeområdet (sone III). Dette vil derfor ikke være en aktuell problemstilling her.

¹⁶ Lyngen og Storfjord er plassert i sone 6, mens Kåfjord er plassert i sone 7

Som det fremgår av tabellen har ingen av kommunene planer/vedtak om å endre inneværende skattesats.

Storfjord og Kåfjord har høyeste skattesats på næringseiendom/verker og bruk med 7 promille, mens Lyngen har 5 promille.

Tabell 15: Planlagt skattesats bolig/fritidseiendom (promille)

Kommune	2015	2016	2017	2018
Storfjord	-	-	-	-
Kåfjord	-	-	-	-
Lyngen	5,0	5,0	5,0	5,0

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

Det er kun Lyngen som har innført eiendomsskatt på bolig/fritidseiendom, med skattesats på 5 promille.

Tabell 16: Sum årsgebyr vann, avløp, renovasjon samt feiing og tilsyn, 100kvm bolig, eks mva

Kommune	2015	2016	2017	2018
Storfjord	12 252	12 497	12 747	13 001
Kåfjord	13 563	13 563	13 563	13 563
Lyngen	6 510	6 588	6 668	6 749

Kilde: Økonomiplanopplysninger rapportert fra den enkelte kommune.

Innbyggerne i Kåfjord betaler mest i årsgebyr (kommunale avgifter), med kr 13 563 i 2015, tett fulgt av Storfjord med kr 12 252. Innbyggerne i Lyngen betaler minst, kr 6 510. Differansen til Kåfjord er kr 7 053, og til Storfjord kr 5 742. Det betyr at det er 108% dyrere i Kåfjord enn i Lyngen, og 88,2% dyrere i Storfjord enn i Lyngen. Gjennomsnittet er kr 10 775. Planlagt utvikling fram til 2018 endrer lite på dette bildet. I og med at gebyrnivået har så stort sprik mellom de to høyeste og den laveste, antas at det vil være en utfordring å harmonisere nivået etter 2018.

I forbindelse med en eventuell kommunesammenslåing vil det være nødvendig å harmonisere nivået på både eiendomsskatt og øvrige gebyr/avgifter i den nye kommunen. Nivået spriker betydelig mellom kommunene, slik at dette kan framstå som en utfordring.

4.4.3. Konesjonskraft

Kraftverkseiere skal avstå inntil 10 prosent av kraftgrunnlaget som konsesjonskraft til kommunene og fylkeskommunen der kraftanlegget ligger. Kommunene sin rett til konsesjonskraft er derimot avgrenset til kommunenes behov for allmenn elektrisitetsforsyning. For kommuner med lavt folketall – men med store

utbygginger – innebærer dette at fylkeskommunen får overført det overskytende. En kommunesammenslåing mellom små kraftkommuner og kommuner med større innbyggertall innebærer et større behov for allmenn elforsyning. En større del av konsesjonskraften vil dermed gå til den nye kommunen, mens fylkets andel blir tilsvarende redusert. På den måten kan en si at regelverket og regimet som er knyttet til fordeling og uttak av konsesjonskraft, ikke er sammenslåingsnøytralt (Brandtzæg et.al 2011).

Tabellen under gir en oversikt over konsesjonskraftmengde, alminnelig forbruk og eventuell overskytende konsesjonskraft i kommunene som inngår i Lyngenfjordmodellen. Alminnelig forbruk er definert som alt forbruk av elektrisk energi til husholdning, jordbruk, bedrifter unntatt kraftintensiv industri.

Tabell 17: Konsesjonskraft Lyngenfjordmodellen. Tall fra NVE, kommunene og lokale energiutredninger. Alle tall i GWh.

Kommune	Konsesjonskraftmengde	Alminnelig forbruk	Overskytende konsesjonskraft
Lyngen	1	55	-54
Storfjord	33	38	-5
Kåfjord	30	30	0
Lyngenfjord	64	123	-59

Samtlige kommuner har per i dag et høyere alminnelig forbruk enn konsesjonskraftmengde. En sammenslåing av kommunene i Lyngenfjordmodellen vil derfor ikke gi økte inntekter i form av konsesjonskraftsinntekter.

4.4.4. Kommunesammenslåing og behov for ny infrastruktur, utstyr og tiltak for samkjøring

Den enkelte kommuneorganisasjons utstyrspark, digitale systemløsninger, kommunikasjonsløsninger og eksisterende interkommunale IKT-samarbeid vil utfordres ved en kommunesammenslåing. IKT-plattformer, nettdesign, infrastruktur, inngåtte avtaler, kostnadsfordeling og opplegg for nettilknytning er erfaringsvis forskjellig fra kommune til kommune, og også mellom etablerte interkommunale samarbeid. Hva som bør håndteres sentralt og hva som bør finne sin løsning mer lokalt, hvilke prinsipper som skal legges til grunn og hvilke endringer i eksisterende leverandøravtaler som er nødvendige, vil være viktige problemstillinger å løse for den nye kommunen. Det vil være avgjørende å etablere gode planer og prosesser for dette - fra vedtak om sammenslåing er gjort til harmoniseringen er gjennomført.

Alle kommunene i utredningen er medlemmer av Bredbåndsfylket Troms AS, der målsettingen er utbygging av høyhastighets bredbåndsinfrastruktur i hele fylket. Dette gir en fordel i det arbeidet som i praksis starter umiddelbart etter at man har tatt et retningsvalg og vedtak om sammenslåing. Kommunene har stadig behov for endring på IKT-området, uavhengig av kommunereformen. Et eksempel på dette er for eksempel samhandlingsreformen og behovene for effektiv elektronisk meldingsutveksling i behandlingsskjeden mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse og omsorgstjenesten. Erfaringer så langt viser store variasjoner kommuner imellom når det gjelder å få dette til i praksis. Variasjonene knytter seg både til teknologi og digitale kommunikasjonsløsninger, men også til kompetanse og kapasitet i kommunene til å bruke verktøyene på en hensiktsmessig måte, (jf. KS FoU/2014). Kommunereformen vil utfordre også disse erfaringene og løsningene.

Vi ser at kommunereformen har ført til at kommuner venter med beslutninger om å inngå eller endre IKT-samarbeid i påvente av en eventuell beslutning om sammenslåing. I noen tilfeller er dette formålstjenlig og fornuftig, men andre ganger kan også dette redusere tjenesteeffektiviteten.

4.5. Direkte støtte til kommunesammenslåing

For å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen, vil regjeringen benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslutning i reformperioden. Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell, kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune, samt at dagens ordning med inndelingstilskuddet videreføres. Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018. De økonomiske virkemidlene i kommunereformen kan deles i tre:

1. Engangskostnader

Engangskostnader er et gitt beløp for å dekke kostnader ved en kommunesammenslåing. Beløpet er regulert ut fra hvor mange kommuner som inngår i sammenslåingen, og hvor store kommunene er målt i antall innbyggere. Eksempler på engangskostnader er lønn og drift av felles folkevalgt nemnd, lønn til prosjektleder (eventuell prosjektmedlemmer/hovedtillitsvalgt), involvering av innbyggerne, tiltak for felles kultur, harmonisering av IKT, tilrettelegging av servicekontor m.m. Tabell under viser en sammenstilling av hva ulike konstellasjoner av kommuner får til dekking av engangskostnader.

Tabell 18: Engangskostnader ved kommunesammenslåing, i 1000 kroner. Kilde: KMD

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0 – 19 999 innbyggere	20 – 49 999 innbyggere	50 – 99 999 innbyggerne	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

2. Reformstøtte

Reformstøtte er et engangsbeløp som den nye kommunen får til fri benyttelse på tidspunktet kommunen slår seg sammen. Beløpet er basert på antall innbyggere i den sammenslåtte kommunen. Tabellen under viser en oversikt over hvor mye kommunene kan få i reformstøtte.

Tabell 19: Reformstøtte til sammenslåtte kommuner, i 1000 kroner. Kilde: KMD¹⁷

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 – 14 999 innbyggere	5 000

¹⁷ Regjeringen har besluttet å fjerne den nedre grensen på 10 000 innbyggere for at en sammenslått kommune skal kunne motta reformstøtte. Alle nye kommuner vil nå få reformstøtte, uavhengig av innbyggertallet i den nye kommunen.

15 – 29 999 innbyggere	20 000
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

Hvis vi ser nærmere på Lyngenfjordmodellen, vil kommunene her i form av støtte til engangskostnader og reformstøtte utløse 35 mill. kr i støtte, tilsvarende 4,8 prosent av dagens brutto driftsinntekter, som oppsummert under.

Tabell 20: Oversikt over støtte til engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåinger. 1 000 kr. Kilde: KMD

	Innbyggertall 2015	Støtte til engangskostnader (1000 kr)	Reformstøtte (1000 kr)	Samlet (1000 kr)	I % av sum driftsinntekter
Lyngenfjordmodellen (3 kommuner)	7 002	30 000	5 000	35 000	4,8 %

Regjeringen legger opp til en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i løpet av reformperioden. Gjennomgangen vil sees i sammenheng med kommunereformen.

Det vil bli gitt en vurdering av smådriftsulemper, og hvorvidt dette er en ufrivillig kostnad for kommunene, eller om kommunestørrelse kan sees som en frivillig kostnad for kommunene. Utforming og omfang av regionalpolitiske tilskudd vil bli vurdert (Nord-Norge- og Namdalstilskudd, småkommunetilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge og storbytilskudd). Regjeringen ønsker også at kommunene skal beholde mer av skatteinntektene enn i dag. Det betyr at skattelementene i inntektssystemet og systemet for inntektsutjevning vil bli vurdert. Regjeringen vil legge fram et nytt opplegg for inntektssystemet for kommunene i kommune-proposisjonen for 2017.

3. Inndelingstilskudd

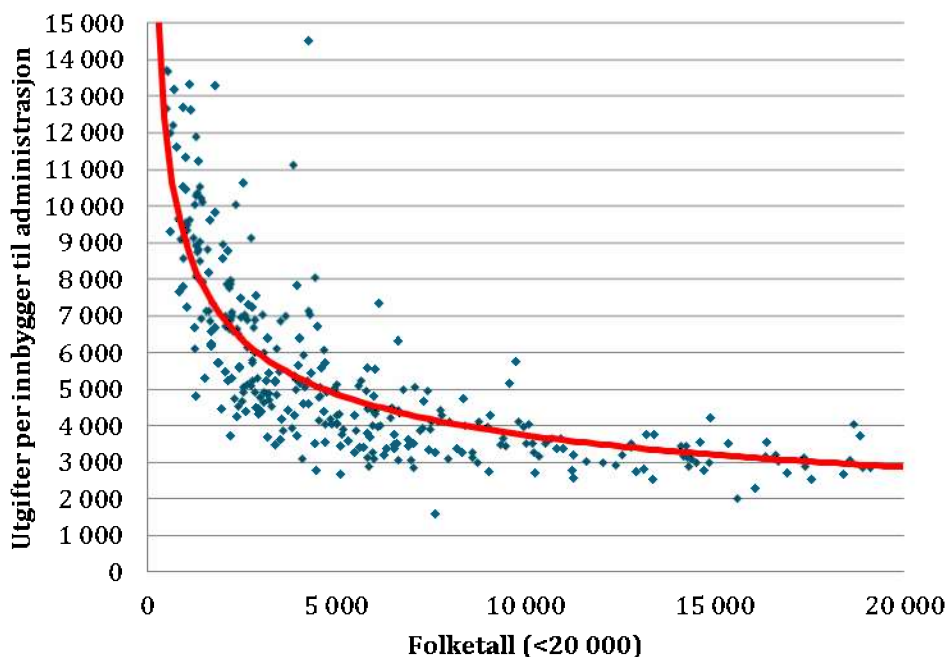
Dagens inndelingstilskudd videreføres, det vil si at en ny sammenslått kommune får beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over fem år. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Hvordan omfanget og innretningen på ordningen skal være, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.

Regjeringen har bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016. Grunnlaget for beregning av inndelingstilskudd har til nå vært inntektssystemet som gjelder på det tidspunktet kommunene faktisk slår seg sammen. I kommune-reformen er det lagt opp til sammenslåinger i årene 2018 til 2020. Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet med virkning fra 2017, noe som kan føre til at størrelsen på inndelingstilskuddet blir endret i perioden fra kommunen vedtar at de ønsker å slå seg sammen, til de faktisk blir slått sammen. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, legger regjeringen opp til at alle sammenslåingene blir behandlet likt.

I neste avsnitt har vi sett nærmere på mulige effektiviseringsgevinster ved kommunesammenslåing.

4.6. Mulige effektiviseringsgevinster ved sammenslåing

Det er klart at en kommunesammenslåing kan gi grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon. Erfaringene fra tidligere kommunesammenslåinger viser at det er størst effektiviseringspotensial knyttet til administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing får én administrativ og politisk organisasjon, og at man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder. Her har de minste kommunene klart høyere utgifter pr. innbygger, noe som viser at det er et klart effektiviseringspotensial i forhold til å slå sammen små kommuner (jf. figuren under). Når man nærmer seg kommunistørrelser på 15-20 000 tusen innbyggere, ser vi at stordriftsfordelene knyttet til administrasjon i stor grad er realisert.

Figur 13: Sammenhengen mellom administrasjonsutgifter og innbyggertall 2014. Kilde: KOSTRA

4.6.1. Mulige effektiviseringsgevinster i administrasjonen for Lyngenfjordmodellen

Vi har ikke foretatt noen detaljert vurdering av effektiviseringspotensialet innen administrasjon, noe som ville krevd at vi gikk konkret inn i den enkelte kommune og vurderte hver enkelt stilling og måten kommunene er organisert på. Vi har derfor heller forsøkt å finne fram til mulige innsparingsgevinster ved å analysere KOSTRA-data fra 2013. Dette vil være en metode som gir et bilde av mulige innsparingsgevinster. Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner: 100 Politisk styring, 110 Kontroll og revisjon, 120 Administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og 130 Administrasjonslokaler.

Tabellen under viser administrasjonsutgiftene per kommune i dag og mulige innsparingsgevinst ved en eventuell kommunesammenslåing av Lyngen, Storfjord og Kåfjord.

Tabell 21: Administrasjonsutgifter og mulig effektiviseringsgevinst. Kilde: KOSTRA (Konsern) 2014.¹⁸

	Innbyggere (1.1.2015)	Netto driftsutgifter (kr per innb.)	Netto driftsutgifter (1000 kr)
Lyngen	2 922	7 794	22 774
Storfjord	1 898	10 711	20 329
Kåfjord	2 182	8 576	18 713
Lyngenfjordmodellen	7 002	8 282	61 816
Landsgjennomsnittet	12 070	3 885	
Balsfjord	5 720	5 258	
Målselv	6 693	4 774	
Gevinst/innsparing ved nivå tilsvarende Lyngen			7 243
Gevinst/innsparing ved nivå tilsvarende Balsfjord/Målselv			25 000-28 389
Gevinst/innsparing ved nivå tilsvarende landsgjennomsnittet			34 614

Lyngen har i dag lavest administrasjonskostnader av de tre kommunene (7 794 kr per innbygger). Hvis den nye kommunen klarer å operere med et tilsvarende nivå på administrasjonsutgiftene, vil gevinsten kunne bli om lag 7 mill. kr sammenlignet mot summen for dagens tre kommuner (tilsvarende om lag 1,0 prosent av dagens brutto driftsinntekter for de tre kommunene). Vi sammenligner også Lyngenfjordmodellen med sammenlignbare kommuner i samme fylke. Innsparingspotensialet i forhold til hva Balsfjord og Målselv bruker på administrasjon er på mellom 25 og 28 mill. kr.

Innsparingspotensialet for den nye kommunen i forhold til landsgjennomsnittet er beregnet til ca. 35 mill. kr årlig. En sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen vil med sine 7002 innbyggere være klart større enn Balsfjord. Å oppnå samme administrasjonskostnader som Balsfjord har i dag bør derfor være overkommelig etter en viss tid. Dette gir et mulig innsparingspotensial på 25 mill.kr.

Disse illustrasjonsberegningene er verdt å merke seg. Selv om det er anslag, får beregningene fram at det bør være et klart potensial for reduserte administrasjonsutgifter ved en eventuell kommunesammenslåing.

¹⁸ Storfjord kommune har over tid rapportert for mye til KOSTRA for funksjonene 120,121 og 130 - utgifter som skulle vært fordelt andre tjenestefunksjoner. Feilrapporteringen utgjør imidlertid begrensede beløp.

Tidligere i rapporten ble det vist til illustrasjonsberegninger av effekten på rammetilskuddet ved kommunesammenslåing. Det ble her vist at inntektsnivået vil være ca. 52 mill. kr lavere enn dagens nivå etter perioden for inndelingstilskuddet. Gitt dagens inntektssystem vil altså en slik inntektsreduksjon slå ut med full tyngde først etter 20 år fra sammenslåingstidspunktet. Reduksjon i administrasjonsutgifter bør imidlertid kunne realiseres vesentlig tidligere enn etter 15-20 år fra tidspunktet for en eventuell kommunesammenslåing. Slik sett må altså ikke et inntektsbortfall på 52 mill. kr etter at inndelingstilskuddet i sin helhet faller bort etter 20 år, oppfattes som en tilsvarende redusert økonomisk handlefrihet sammenlignet med dagens situasjon. I mellomtiden bør en altså ha klart å redusere administrasjonsutgiftene.

4.6.2. Mulige effektiviseringsgevinster ved tjenesteproduksjonen i Lyngenfjordmodellen

I tillegg til innsparing i administrasjon vil en sammenslått kommune også kunne hente ut innsparingsgevinster på tjenesteområdene gjennom realisering av stordriftsfordeler og harmonisering av utgiftsnivået. En skal ikke undervurdere innsparingsmuligheter innen tjenesteområdene. Erfaringer tilsier imidlertid at det er vanskelig å hente ut direkte økonomiske effektiviseringsgevinster for førstelinjetjenester, spesielt for tjenester hvor nærhet til innbyggerne er viktig. Erfaringer fra de gjennomførte kommunesammenslåingene er at skoler, barnehager, sykehjem og lignende gjerne blir liggende hvor de er (Brandtzæg 2009). Det kan være en fordel for prosessen å avklare på et tidlig tidspunkt hvilke områder som vil være gjenstand for vurdering av ny lokalisering og hvilke områder som eventuelt skjermes for slike endringer.

Innen administrasjon definerte vi i forrige avsnitt et mulig innsparingspotensial som en nedjustering til den av de sammenslåtte kommunene som i dag har lavest utgifter. Etter vår vurdering vil tilsvarende øvelse være urealistisk for tjenesteområdene, og vi har derfor sett på hvilket innsparingspotensial som kan hentes ut i de nye kommunekonstellasjonene dersom de hadde samme driftsutgifter som landsgjennomsnittet på utvalgte sentrale tjenesteområder. Hvorvidt man klarer å hente ut innsparingspotensialet, vil blant annet avhenge av samlokalisering og om man klarer å redusere stillinger ved naturlig avgang.

Oppstillingene under viser netto driftsutgifter på ulike tjenesteområder i dag.

Tabell 22: Netto driftsutgifter i kr per innbygger (i målgruppen) på utvalgte tjenesteområder 2014.

Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking.

	Lyngen	Storfjord	Kåfjord	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	151 286	122 699	140 122	129 446
Grunnskole (6-15 år)	140 127	148 332	153 902	100 988
Barnevern (0-17 år)	5 991	12 797	3 974	8 014
Sosialtjeneste (20-66 år)	2 234	1 871	2 514	3 504
Pleie og omsorg (67 år +)	98 784	134 840	116 996	114 684
Kommunehelse	4 693	3 622	3 866	2 285
Brann/ulykkesvern	959	1 268	1 264	731
Fysisk planlegging	963	1 248	1 153	617
Samferdsel	1 445	1 925	1 878	733
Kirke	1 208	720	1 101	539
Kultur	1 978	2 264	2 822	2 009

Kommunene i Lyngenfjordmodellen har i dag generelt høye utgifter på de fleste tjenesteområdene i forhold til landsgjennomsnittet. Dersom netto driftsutgifter for disse tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, vil de tre kommunene samlet sett ha et effektiviseringspotensial på om lag 74 mill. kr (jf. tabellen under). Etter justering for utgiftsbehovet, viser beregningen et samlet innsparingspotensial på om lag 62 mill. kr.

I vurderingen av det samlede utgiftsnivået for tjenesteområdene har vi tatt høyde for kommunenes samlede utgiftsbehov – for på den måten å gi et fullstendig bilde av om kommunen ligger høyere eller lavere på samlet ressursbruk enn hva det utgiftsutjevningen over inntektssystemet skulle tilsi. Vi vil imidlertid presisere at et slikt beregnet utgiftsnivå generelt ikke må oppfattes som en slags fasit på et «riktig» nivå. Beregningene er mer en illustrasjon på hvordan kommunene faktisk har tilpasset seg et forbruksnivå på de aktuelle tjenesteområdene i sum - sammenlignet med hva utgiftsbehovet (ifølge kriteriene i inntektssystemet) skulle tilsi. Dessuten skal det nevnes at kriteriene i inntektssystemet ikke inkluderer alle tjenesteområder.

Tabell 23: Innsparingspotensial i mill. kr på utvalgte tjenesteområder sammenlignet mot landsgjennomsnittet i 2013. Kilde: KOSTRA (Konsern)/beregninger ved Telemarksforskning.

	Lyngen	Storfjord	Kåfjord	«Lyngenfjord»
Barnehage (1-5 år)	2,4	-0,6	1,0	2,8
Grunnskole (6-15 år)	14,1	10,3	11,9	36,3
Barnevern (0-17 år)	-1,1	1,8	-1,5	-0,9
Sosialtjeneste (20-66 år)	-2,1	-1,9	-1,3	-5,3
Pleie og omsorg (67 år +)	-10,0	6,2	13,2	9,4
Kommunehelse	7,0	2,5	3,4	13,0
Brann/ulykkesvern	0,7	1,0	1,2	2,8
Fysisk planlegging	1,0	1,2	1,2	3,4
Samferdsel	2,1	2,3	2,5	6,8
Kirke	2,0	0,3	1,2	3,5
Kultur	-0,1	0,5	1,8	2,2
Sum	16,0	23,6	34,6	74,1
Behovsjustering (-)	3,5	4,1	4,5	12,1
Sum etter justering	12,5	19,4	30,0	62,0

I kroner og øre er grunnskole og kommunehelse de sektorene der det blir beregnet høyest merforbruk i forhold til landsgjennomsnittet. På pleie og omsorg og samferdsel blir det også beregnet et relativt høyt merforbruk i forhold til landsgjennomsnittet. På barnevern og sosialtjeneste er det beregnet et mindreforbruk i forhold til landsgjennomsnittet.

Tabellen under oppsummerer at samtlige tre kommuner får beregnet et merforbruk/effektiviseringspotensiale i forhold til landsgjennomsnittet. Etter justering for utgiftsbehovet får kommunene samlet sett beregnet et merforbruk/effektiviseringspotensiale på 62 mill. kr, tilsvarende om lag 8,6 prosent av brutto driftsinntekter. Målt i prosent av brutto driftsinntekter får Kåfjord beregnet høyest effektiviseringspotensial med 13,4 prosent, mens Lyngen får beregnet lavest effektiviseringspotensial med 4,2 prosent.

Tabell 24: Mulige effektiviseringspotensial i mill. kr og i % av sum driftsinntekter.

Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforskning

	I mill. kr	I % av brutto driftsinntekter
Lyngen	12,5	4,2 %
Storfjord	19,4	9,5 %
Kåfjord	30,0	13,4 %
Lyngenfjordmodellen	62,0	8,6 %

Effektivisering i tjenesteproduksjonen som følge av kommunesammenslåing kan skje på flere måter. Eksempler på dette kan være samlokalisering, strukturendringer, forbedring av arbeidsprosesser, ny teknologi, digitalisering og automatisering, strukturtiltak m.m. Ettersom de fleste kommuner bruker størstedelen av sine budsjett på lønnsrelaterte kostnader må en forvente at effektivisering vil påvirke bemanningen. Skal en realisere effektiviseringspotensialet vil det derfor bety en viss reduksjon i antall stillinger og ansatte. Dette trenger ikke å medføre oppsigelser, men skal potensialet hentes ut og den nye kommunen skal bruke mindre penger på tjenesteproduksjon vil det over tid medføre en viss nedbemanning.

Vi må presisere at det ikke nødvendigvis er realistisk eller ønskelig å hente ut hele innsparingspotensialet slik vi har beregnet det i disse tilfellene. Beregningene gir likevel et bilde av områder som det er mulig å se nærmere på, uavhengig av en sammenslåing eller ikke. For tjenesteproduksjon vil direkte økonomiske innsparinger uansett ikke være blant de viktigste effektene av en sammenslåing. De største gevinstene knyttet til en sammenslåing må heller være muligheter for større fagmiljøer og bedre og mer fleksibel utnyttelse av de ressurser som kommunene samlet sett har. Større og sterkere fagmiljøer vil være viktig som grunnlag for å kunne håndtere de framtidige utfordringene som kommunene står overfor.

Erfaringene fra de siste, frivillige kommunesammenslåingene er likevel at det største innsparingspotensialet på kort sikt ligger innenfor administrasjon. I denne sammenheng er det imidlertid viktig å være oppmerksom på at det i alle disse sammenslåingsprosessene har vært gitt garantier om at ingen av de ansatte skulle miste jobben som følge av kommunesammenslåingene, for å skape trygghet blant de ansatte. Ansatte som har vært direkte påvirket av kommunesammenslåing har fått tilbud om nye jobber, og overskudd av ansatte har vært håndtert gjennom naturlig avgang. Når slike garantier blir gitt tar det lengre tid å hente ut stordriftsfordelene. Inndelingstilskuddet som kommunen mottar de første 20 årene etter sammenslåing, tar nettopp hensyn til at det tar tid å hente ut effektiviseringsgevinster i en ny kommune.

4.7. Demografi og kommuneøkonomi

Kommunene har ansvaret for blant annet barnehage, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene i stor grad påvirkes av den demografiske utviklingen. Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige rammeoverføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassa det samme. De yrkesaktive klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader innen helse- og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Lyngen, Storfjord og Kåfjord har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. For de tre kommunene samlet utgjorde andelen eldre over 67 år 20,1 prosent av befolkningen pr. 1.1.2015. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 14,2 prosent og 14,0 prosent.

Tabell 25 Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper per 1.1.2015. Kilde: SSB

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67 år+
Lyngen	4,2 %	12,4 %	5,0 %	56,8 %	21,6 %
Storfjord	5,7 %	11,4 %	5,7 %	61,0 %	16,2 %
Kåfjord	4,9 %	10,3 %	4,7 %	58,7 %	21,4 %
Lyngenfjordmodellen	4,8 %	11,5 %	5,1 %	58,5 %	20,1 %
Troms	6,7 %	11,7 %	5,3 %	62,0 %	14,2 %
Hele landet	7,2 %	12,0 %	5,1 %	61,6 %	14,0 %

I forbindelse med konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren om kommende års statsbudsjett legger teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) fram beregninger om hvordan den demografiske utviklingen antas å påvirke kommunesektorens utgifter. I kommuneproposisjonen for 2016 har TBU beregnet at kommunesektoren kan få merutgifter på om lag 2,1 mrd. kr i 2016 som følge av den demografiske utviklingen. KMD har anslått at om lag 1,7 mrd. kr av disse merutgiftene må dekkes av veksten i frie inntekter. Anslagene er basert på uendret standard, dekningsgrad og effektivitet i tjenesteytingen, og er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å bygge ut tjenestetilbudet for å holde tritt med befolkningsutviklingen. Flere 0-15-åringer trekker isolert sett i retning av økte utgifter til barnehage og grunnskole. Flere eldre i aldersgruppen 67-79 år og over 90 år bidrar isolert sett til økte utgifter til pleie- og omsorgstjenesten, mens færre eldre i alderen 80-89 år trekker i motsatt retning.

Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet at kommunene samlet sett kan få reduserte «demografikostnader» på ca. 15 mill. kr i 2015 (jf. tabellen under). Lyngen, Storfjord og Kåfjord er anslått å få mindretgifter på hhv. 8 mill kr, 1,6 mill kr og 5,1 mill kr.

*Tabell 26 Beregnede mer-/mindreutgifter 2015 knyttet til den demografiske utviklingen. Mill 2015 - kr.
Kilde: SSB/TBU.*

	0-5 år	6-15 år	16-18 år	19-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	Sum	Ekskl. 16-18
Lyngen	-0,8	-2,0	0,2	-0,4	0,8	1,0	-6,7	-7,8	-8,0
Storfjord	0,5	-1,2	-1,8	0,1	1,6	1,2	-3,8	-3,4	-1,6
Kåfjord	0,1	-0,7	-1,2	-0,1	0,9	-0,3	-5,0	-6,3	-5,1
Lyngen- fjord	0,8	-3,9	-2,8	-0,3	3,2	1,8	-15,4	-17,6	-14,8

I neste tabell har vi også sett på utviklingen i perioden fram til 2030. TBU presiserer at beregningene må betraktes som grove anslag. Vi vil understreke at usikkerheten også vil øke når vi ser flere år framover i tid.

Basert på beregningsopplegget fra TBU, er det anslått at de tre kommunene samlet kan få merutgifter på om lag 42 mill. kr i perioden 2015 til 2030, som følge av den demografiske utviklingen. Målt i prosent av dagens sum driftsinntekter er Storfjord og Kåfjord anslått å få merkostnader på hhv 13,4 prosent og 8,5 prosent, mens Lyngen er anslått å få mindrekostnader på -1,4 prosent.

Tabell 27 Beregnede mer-/mindreutgifter 2015-2030 knyttet til den demografiske utviklingen. Faste mill. 2015-kr og i % av dagens sum driftsinntekter. Kilde: SSB/TBU/beregninger ved Telemarksforskning

	2015	2015-2020	2015-2030	2015-30 i % av dagens brutto driftsinntekter
Lyngen	-8,0	-13,2	-4,1	-1,4 %
Storfjord	-1,6	9,3	27,4	13,4 %
Kåfjord	-5,1	6,2	18,9	8,5 %
Lyngenfjord	-14,8	2,3	42,2	5,8 %

Mer- og mindreutgiftene vil gjenspeiles gjennom endret rammetilskudd, og vil slik sett gi en indikasjon på hvilke økonomiske rammebetingelser en kommune vil ha for å håndtere befolkningsutvikling og mer-/mindrekostnader knyttet til dette.

4.8. Oppsummering - økonomi

For å beregne økonomiske konsekvenser av kommunesammenslåing har vi bl.a. fokusert på endringene over inntektssystemet. Videre har vi sett på potensialet for innsparing og mulige stordriftsfordeler knyttet til administrasjon, og drøftet andre mulige økonomiske konsekvenser knyttet til tjenesteproduksjon.

Tabellen under oppsummerer de viktigste effektberegningene for Lyngenfjordmodellen. Utslagene er vist i % av sum driftsinntekter for aktuelle kommuner.

Tabell 28: Oppsummerende tabell for økonomiske effekter av Lyngenfjordmodellen

	I mill. kr	1 % av brutto driftsinntekter
Økonomiske virkemidler (engangsstøtte)	35,0	4,8 %
Effekt frie inntekter år 1-15 (årlig)	9,7	1,7 %
Effekt frie inntekter etter år 20 (årlig)	-51,6	-7,1 %
Potensiell effektiviseringsgevinst administrasjon (årlig)	25,0	3,4 %
Potensiell effektiviseringsgevinst tjenesteområdene (årlig)	62,0	8,6 %

For å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen, vil regjeringen benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslutning i reformperioden. Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018. I reformvirkemidler fra staten vil Lyngenfjordmodellen utløse støtte på 35 mill. kr, tilsvarende 4,8 prosent av dagens brutto driftsinntekter.

For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger ble det også fra og med budsjettåret 2002 innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommunene ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av sammenslåing. Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistilskudd (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd.

Beregningene viser at alternativet vil få en endring i rammetilskuddet hvert år de første 15 årene på ca. 9,7 mill. kr. Etter 20 år når rammetilskuddet er nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt, viser beregningene at sammenslåingsalternativet vil få en reduksjon i rammetilskuddet på ca. 52 mill. kr, tilsvarende om lag 7,1 prosent av dagens brutto driftsinntekter. Det er viktig å presisere at beregningene illustrerer effekter gitt dagens inntektssystem og tilhørende kriterieverdier for den enkelte kommune i 2015.

Etter 20 år, når inndelingstilskuddet er trappet ned, må det være realisert et innsparingspotensial tilsvarende reduksjonen i rammetilskuddet. Det vil i utgangspunktet være lettest å realisere innsparingspotensialet på administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing får én administrativ og én politisk organisasjon, og dermed unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder. Innsparingspotensialet på tjenester kan være mer krevende å realisere, og vil innebære at tjenester samlokaliseres slik at forutsetningene for utnyttelse av stordriftsfordeler er til stede.

Når det gjelder innsparingspotensial innenfor administrasjon, har vi vist at dersom det nye kommunealternativet driver administrasjonen like effektivt som den billigste kommunen i dag (Lyngen),

vil innsparingspotensialet sammenlignet med dagens kommuner være på ca. 7 mill. kr årlig, tilsvarende om lag 1,0 prosent av dagens brutto driftsinntekter. Vi sammenligner også Lyngenfjordmodellen med sammenlignbare kommuner i samme fylke. Innsparingspotensialet i forhold til hva Balsfjord og Målselv bruker på administrasjon er på mellom 25 og 28 mill. kr. Innsparingspotensialet for den nye kommunen i forhold til landsgjennomsnittet er beregnet til ca. 35 mill. kr årlig. Disse illustrasjonsberegningene er verdt å merke seg. Selv om det er anslag, får beregningene fram at det bør være et klart potensial for reduserte administrasjonsutgifter ved slike eventuelle kommunesammenslåinger.

Vårt anslag på innsparingspotensial på tjenesteproduksjonen tar høyde for utgiftsbehovet kommunene har i dag. Beregningene viser et mulig årlig effektiviseringspotensiale på tjenestoområdene på ca. 62 mill. kr, tilsvarende om lag 8,6 prosent av dagens brutto driftsinntekter. For tjenesteproduksjon vil likevel ikke direkte økonomiske innsparinger være blant de viktigste effektene av en sammenslåing. De største gevinstene knyttet til en sammenslåing må heller være muligheter for større fagmiljøer og bedre og mer fleksibel utnyttelse av de ressurser som kommunene samlet sett har. Større og sterkere fagmiljøer vil være viktige som grunnlag for å kunne håndtere de framtidige utfordringene som kommunene står overfor, som nærmere diskutert i neste kapittel.

Generelt kan det forventes at andre statstilskudd og øremerkede tilskudd vil være sammenslåingsnøytrale.

Spesielle økonomiske ordninger som kan bli påvirket ved kommunesammenslåing er bl.a. sone for arbeidsgiveravgift, distriktpolitisk virkeområde og landbrukstilskudd. I tillegg vil eiendomsskatt, kommunal prissetting og uttak av konsesjonskraft være aktuelle problemområder.

Alle kommunene i Troms er innenfor det distriktpolitiske virkeområdet (sone III). Dette vil derfor ikke være en aktuell problemstilling her. Lyngen, Storfjord og Kåfjord er blant de kommunene i Troms som ligger innenfor tiltakssonen, og har dermed fritak for arbeidsgiveravgift. Det må antas at en eventuell sammenslått Lyngenfjord-kommune fortsatt vil bli liggende innenfor tiltakssonen.

Basert på avklaringene i kommuneproposisjonen, vil ikke en eventuell kommunesammenslåing i Lyngenfjordmodellen påvirke bøndernes inntektsgrunnlag.

Kommunene har i dag ulik praksis for utskriving av eiendomsskatt. Det er ikke bare områdene som eiendomsskatten blir skrevet ut for som må harmoniseres, også nivået/takstgrunnlaget på eiendomsskatten må harmoniseres ved en kommunesammenslåing. Prissettingen av tjenestene varierer noe mellom kommunene, og satsene må bli harmonisert i en ny kommune.

Ellers er det slik en kommunesammenslåing kan gi økte inntekter fra salg av konsesjonskraft for en ny sammenslått kommune. Kommunenes rett til konsesjonskraft er avgrenset til behovet for alminnelig elektrisitetsforsyning. I kommuner med lavt innbyggertall –men med store utbygginger –innebærer dette at fylkeskommunen blir tildelt den overskytende mengden. Samtlige kommuner i Lyngenfjordmodellen har per i dag et høyere alminnelig forbruk enn konsesjonskraftmengde. En sammenslåing av kommunene i Lyngenfjordmodellen vil derfor ikke gi økte inntekter i form av konsesjonskraftsinntekter.

Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for de tre kommunene hver for seg og for Lyngenfjordmodellen. Mer- og mindretutgiftene vil gjenspeiles gjennom endret rammetilskudd, og vil slik sett gi en indikasjon på hvilke økonomiske rammebetingelser en kommune vil ha for å håndtere befolkningsutvikling og mer-/mindrekostnader knyttet til dette.

Basert på beregningsopplegget fra TBU, er det anslått at de tre kommunene samlet kan få merutgifter på om lag 42 mill. kr i perioden 2015 til 2030 som følge av den demografiske utviklingen. Målt i prosent av dagens sum driftsinntekter er Storfjord og Kåfjord anslått å få merkostnader på hhv 13,4 prosent og 8,5 prosent, mens Lyngen er anslått å få mindrekostnader på -1,4 prosent.

4.8.1. Spesielt om økonomi for Status quo-alternativet

Gjennomgangen av kommunenes økonomiske situasjon viser at Kåfjord, Lyngen og Storfjord alle er presset økonomisk. Dagens økonomiske handlingsrom er svært begrenset. Storfjord har en positiv utvikling og vil dersom den fortsetter kunne komme seg ut av ROBEK-lista, selv om det ikke betyr at de økonomiske utfordringene er løst fullt og helt. Lyngen utpeker seg som den av kommunene med størst gjeld og som følgelig er mest utsatt for eventuelle renteendringer.

Situasjonen til kommunene i Lyngenfjordmodellen er ikke ulik mange andre distriktskommuner på samme størrelse. Samtidig er den økonomiske framtiden til kommunene svært uforutsigbar og i stor grad prisgitt kommunenes evne til å oppnå økning i innbyggertallet og regjeringens gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i løpet av perioden.

Innbyggertallet er en viktig parameter i kommunenes inntektssystem. Så lenge kommunene ikke oppnår samme folketallsøkning som landet for øvrig vil de hvert år få en stadig mindre andel av de statlige overføringene til kommunen. Over tid vil dette gi betydelige utfordringer og behov for økonomiske kutt. Lyngen og Kåfjord har de siste 15 årene hatt en svak nedgang i innbyggertallet, mens Storfjord i samme periode har hatt et relativt stabilt innbyggertall. Ser vi på SSBs middelalternativ i framskriving av folketall til 2020 antas denne trenden å fortsette. Storfjord vil få en økning på ca 8%, mens Lyngen og Kåfjord vil få henholdsvis en reduksjon og økning i folketallet på ca 2%. Det er altså kun Storfjord som antas å få en folketallsøkning som er tilstrekkelig til at kommunen beholder sin andel av overføringene.

Hvilke konsekvenser en mulig mer anstrengt økonomi kan få er det umulig å forutsi. Dette vil bli påvirket både av de statlige rammebetingelsene, men like mye de politiske veivalgene som tas i den enkelte kommune.

Regjeringen legger også opp til en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i løpet av perioden og har varslet at gjennomgangen vil sees i sammenheng med kommunereformen. Det er der varslet en vurdering av smådriftsulemper, og hvorvidt kommunestørrelse fremover skal ses på som en ufrivillig eller frivillig kostnad for kommunene. Dette spørsmålet har vært diskutert flere ganger, blant annet i Borgeutvalgets utredning¹⁹. Utvalget viste blant annet til at full kompensasjon for smådriftsulemper svekker insentivene til frivillige kommunesammenslåinger. Tanken bak argumentasjonen er at kommunene gjennom kommunereformen har fått forholdene lagt til rette for å slå seg sammen og på den måten frigjøre seg fra smådriftsulempene, slik at dette ikke lenger kan sees på som en ufrivillig byrde og ekstrakostnad kommunene ikke selv kan påvirke. I dag kompenseres kommunene for kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen, i tillegg til at det gis tilskudd som er begrunnet med regionalpolitiske målsetninger. Dette omfatter Nord-Norge- og Namdalstilskudd, småkommunetilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge og storbytilskudd. Utformingen og omfang av de regionalpolitiske tilskuddene vil bli vurdert som en del av gjennomgangen av inntektssystemet. Skulle hele eller store deler av de regionalpolitiske tilskuddene forsvinne vil det kunne ha dramatiske konsekvenser for kommunene i Lyngenfjordmodellen.

I tillegg har regjeringen sendt ut et forslag på høring om å endre reglene for eiendomsskatt på næringseiendommer og verker og bruk. Dette kan sammen med endring i skattereglene gi inntektssvikt for enkelte kommuner.

Å fortsette som egen kommune også etter kommunereformen innebærer at man må håndtere disse usikkerhetsmomentene og akseptere risikoen for at de økonomiske rammevilkårene vil kunne bli betydelig vanskeligere i kommende år. En av de store incentivene til å slå seg sammen med andre kommuner er nettopp muligheten til å eliminere denne risikoen. Inndelingstilskuddet og de økonomiske virkemidlene i kommunereformen gir kommuner som slår seg sammen forutsigbarhet på at de får beholde samme inntektsnivå i perioden 2020 – 2035. Dette gir sammenslåtte kommuner mulighet til langsiktig planlegging. Det er verd å merke seg at disse virkemidlene kun gjelder kommuner som gjør vedtak om sammenslåing innen 1. juli 2016.

¹⁹ NOU 2005:18

5. Tjenestetilbud og myndighetsutøvelse

5.1. Kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver

Kommunene har i dag en bred oppgaveportefølje når det gjelder tjenesteproduksjon. Som «generalister» skal de ivareta både demokratiske funksjoner, tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og utviklingsoppgaver i lokalmiljøet. Dette innebærer også at alle kommuner som utgangspunkt skal produsere samme type tjenester. Som eksempel på store tjenester trekker ekspertutvalget fram fastlegeordningen, sykehjem og hjemmetjenester, helsestasjon, grunnskole, skolefritidsordning, barnehage og sosiale tjenester. Som eksempel på mindre, spesialiserte tjenesteområder nevnes spesialundervisning, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), barnevern, brann- og eksplosjonsvern, renovasjon, rusarbeid og psykisk helsearbeid, kulturskole, krisesenter, sivilt beredskap, bibliotek, vei, vann og avløp. Det er ingenting som tilsier at omfanget av kommunale oppgaver og kravene til gjennomføring av disse vil avta i framtiden. I forbindelse med gjennomføring av kommunereformen er det nettopp et mål å få større og sterkere kommuner som er i stand til å ta på seg nye oppgaver.

Tjenesteproduksjon kan beskrives langs ulike dimensjoner; blant annet ut fra effektivitet, hvor godt tjenestene er tilpasset innbyggernes ønsker og behov, samt hvilken målbar kvalitet det er på tjenestene. Innbyggerne har forventninger om et noenlunde likeverdig tjenestetilbud uansett hvor i landet de bor og i hvilken kommune de bor.

5.2. Status og utfordringer

5.2.1. Kommunenes utfordringer vedrørende kapasitet, kompetanse og distanse

Hver av kommunene har sine utfordringer når det kommer til rollen som tjenesteyter og myndighetsutøver. Disse kommer delvis til uttrykk gjennom kommunenes «statusbilder», utarbeidet basert på mal fra Fylkesmannen.

I tillegg har vi bedt kommunene gjøre en mer kvantitativ egenvurdering av ulike tjenesteområder etter følgende av kriterier for god oppgaveløsning fra ekspertutvalget:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon

For hvert tjenesteområde har kommunene rangert seg selv med hensyn til de ovennevnte kriterier med karakteren 1-5 der:

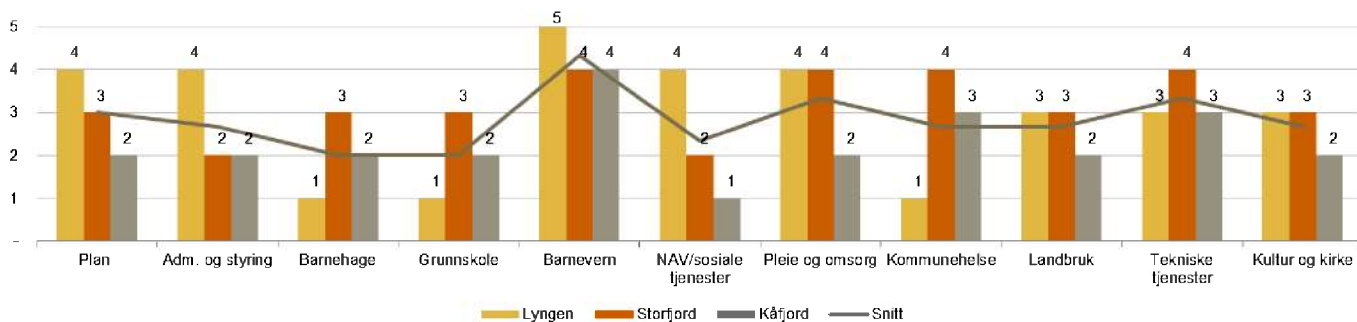
- 1 = Svært lite utfordrende
- 2 = Lite utfordrende
- 3 = Verken eller
- 4 = Utfordrende
- 5 = Svært utfordrende

Som nevnt også i kapittel 2 er det ved slike egenvurderinger alltid en risiko for at kommunene ikke legger samme innhold i kriteriene for god oppgaveløsning og/eller varierende oppfatningen av når situasjonen oppleves utfordrende. Like fullt uttrykker egenvurderingen hvordan den enkelte kommune oppfatter sine utfordringer.

I tillegg til å rangere dagens tjenestetilbud, ble kommunene utfordret på rangere utfordringene tilsvarende i et 10-15 års perspektiv dersom kommunestrukturen forblir uendret (status quo-modellen), og i en eventuell fremtidig sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen. Dermed blir det interessant å se på hvilke tjenesteområder kommunene ser på som mest utfordrende i dag, hvorvidt den enkelte kommune forventer at de selv kan løse utfordringene på sikt eller hvorvidt en sammenslått kommune bedre kan møte disse utfordringene.

Tilstrekkelig kapasitet

Figuren under oppsummerer kommunenes egenvurdering av tilstrekkelig kapasitet for de ulike tjenesteområdene i dagens tre kommuner.

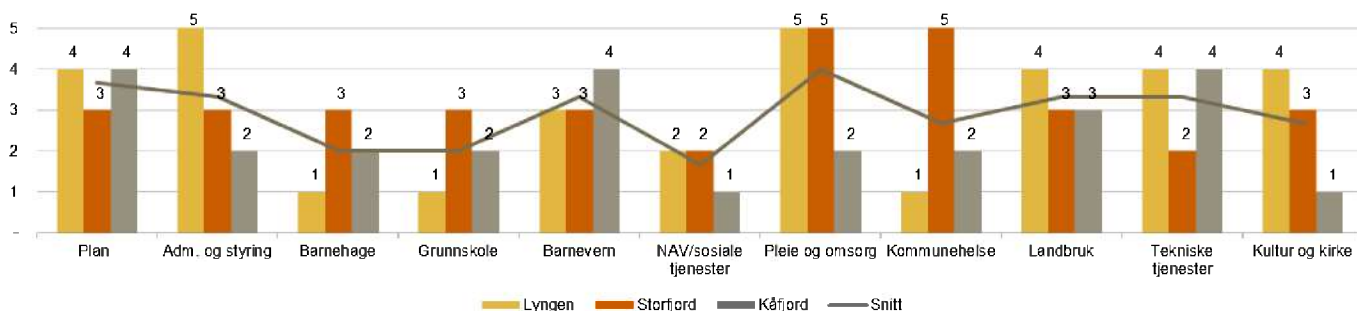
Figur 14: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig kapasitet" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

I snitt ser vi at det er barnevern, pleie og omsorg og tekniske tjenester som vurderes som de tjenesteområdene med størst kapasitetsutfordringer per i dag.

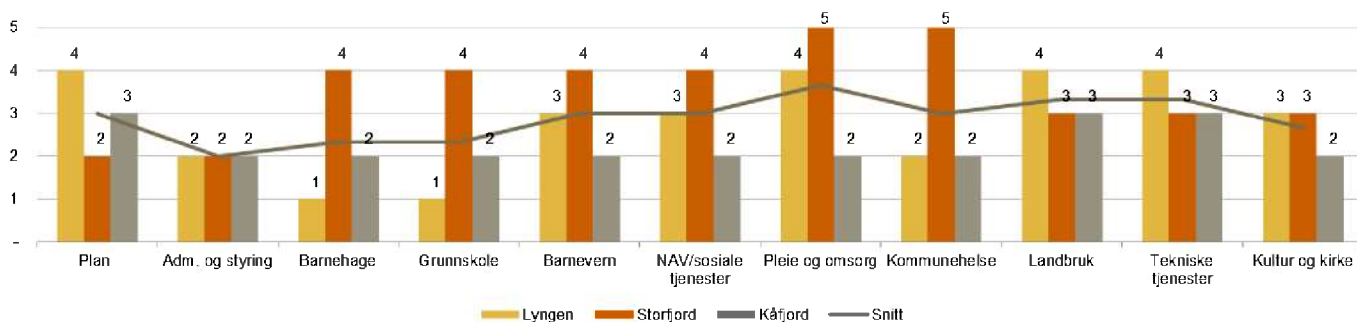
De neste to figurene viser at kommunene forventer at kapasitetsutfordringene i barnevernet vil reduseres noe over tid uavhengig av om det blir en sammenslåing av de tre kommunene. For pleie og omsorg forventes motsatt at kapasitetsutfordringen i begge tilfeller vil øke ytterligere i fremtiden, som trolig må sees i sammenheng med forventning om større behov innenfor pleie- og omsorgssektoren i fremtiden generelt. Dog vurderer kommunene utfordringene enda noe større dersom kommunestrukturen forblir uendret fra i dag.

I snitt forventer derimot ikke kommunene at kapasitetsutfordringene innen tekniske tjenester vil endres over tid, verken som fortsatt selvstendige eller sammenslåtte kommuner. Merk for øvrig at kommunene i et 10-15

års perspektiv ved uendret kommunestruktur i snitt vurderer å få økte kapasitetsutfordringer innen planområdet.

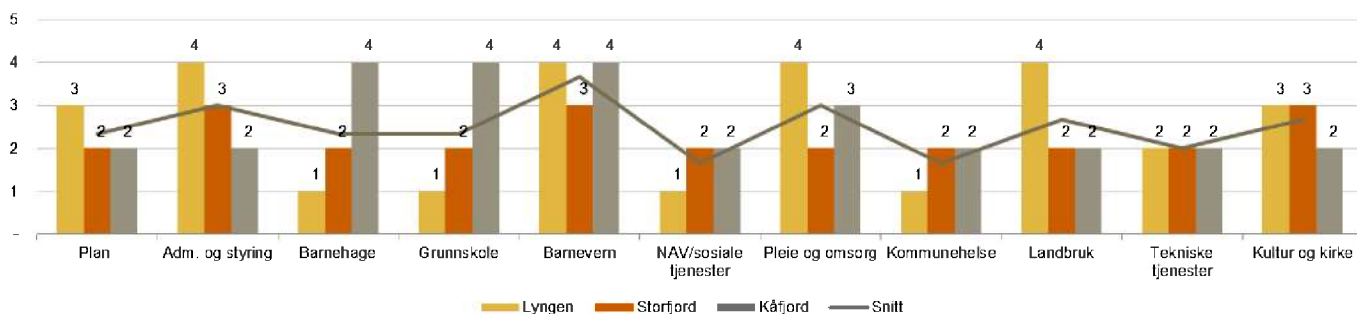
Figur 15 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig kapasitet" per tjenesteområde i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 16: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig kapasitet" per tjenesteområde i Lyngenfjordmodellen

Relevant kompetanse

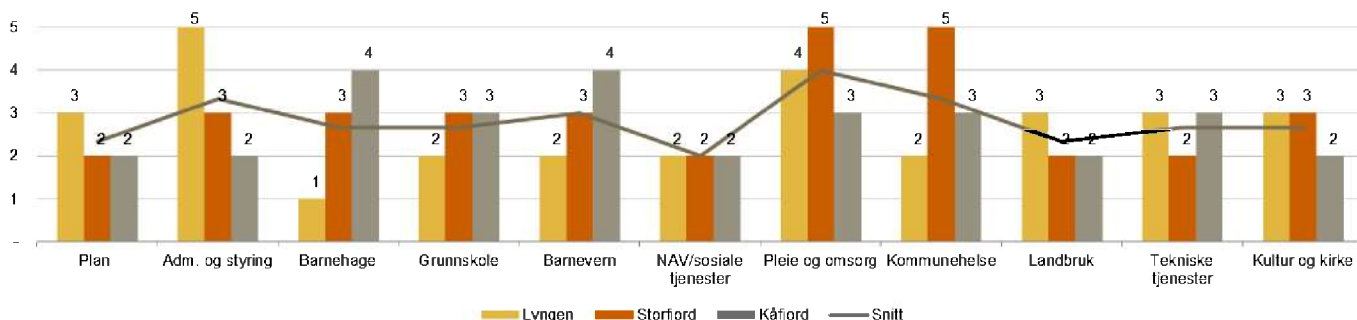
Figuren under oppsummerer kommunenes egenvurdering av relevant kompetanse i dagens kommuner for de ulike tjenesteområdene, hvor vi ser at utfordringsbildet for kompetanse generelt vurderes som lavere enn tilsvarende for kapasitet (over), og hvor det er barnevernstjenesten som peker seg ut som særlig utfordrende.

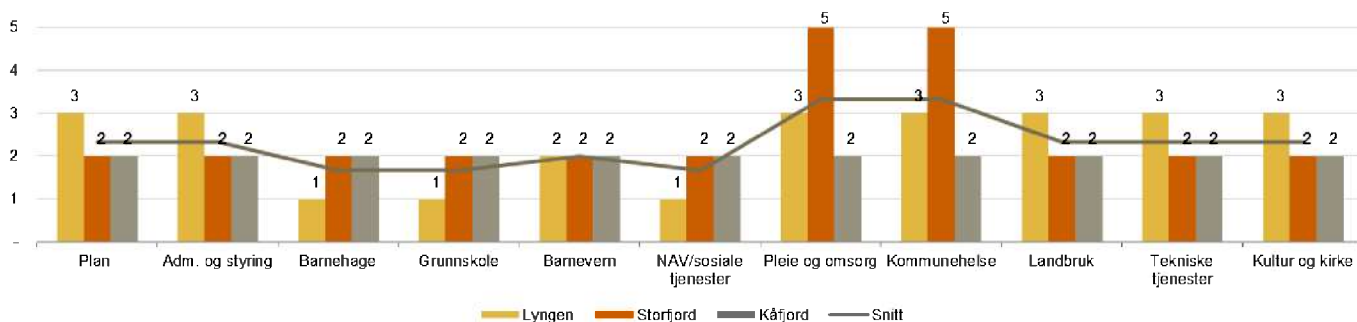
Figur 17 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "relevant kompetanse" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

De neste to figurene viser at kompetanseutfordringene i barnevernet i snitt forventes redusert i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur, men enda mer i en sammenslått kommune. Innenfor pleie og omsorg vurderes derimot større kompetanseutfordringer i fremtiden generelt, men hvor den sammenslåtte kommunen vil kunne løse dette bedre enn kommunene hver for seg. Merk også hvordan kompetanse innen

kommnehelse ikke er oppfattet som en utfordring i dag, men forventes vesentlig mer utfordrende i fremtiden uavhengig av valg om sammenslåing.

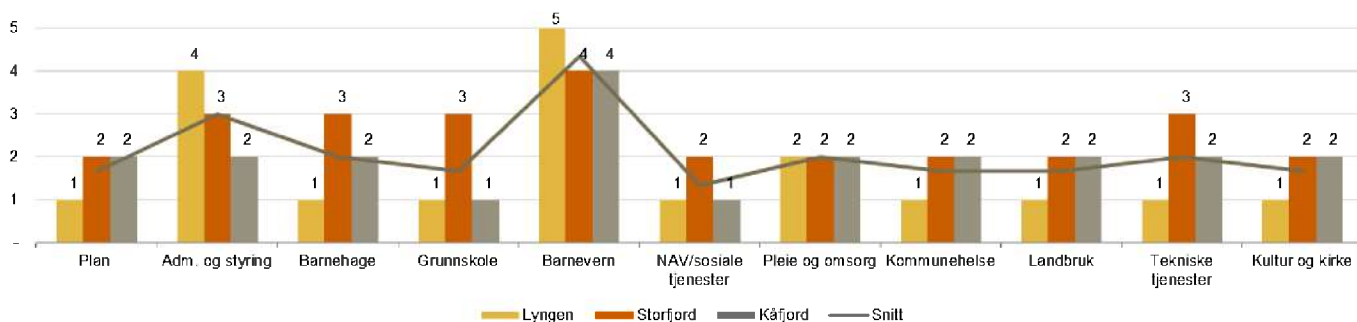
Figur 18 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "relevant kompetanse" per tjenesteområde i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 19 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "relevant kompetanse" per tjenesteområde i Lyngenfjordmodellen

Tilstrekkelig distanse

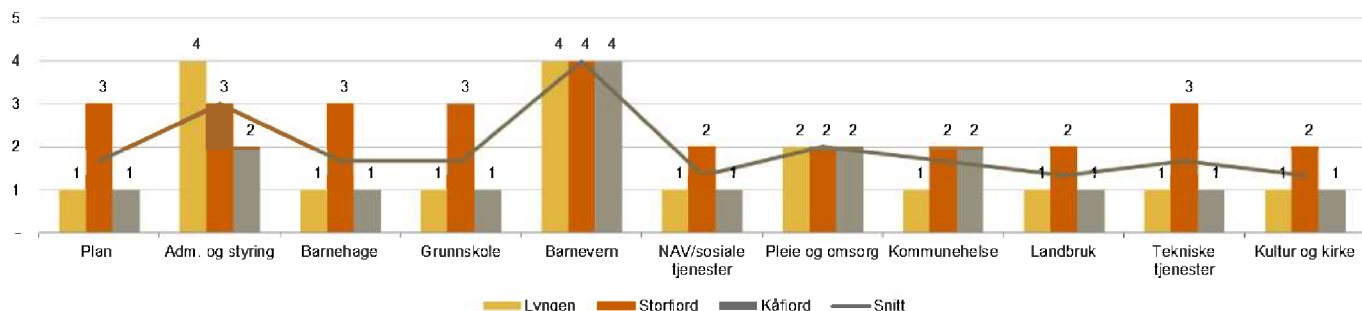
Figuren under oppsummerer kommunenes egenvurdering av kriteriet tilstrekkelig distanse i dagens kommuner for de ulike tjenesteområdene, og som ikke uventet viser at det er barnevernstjenesten som vurderes som mest utfordrende når det gjelder distanse per i dag.

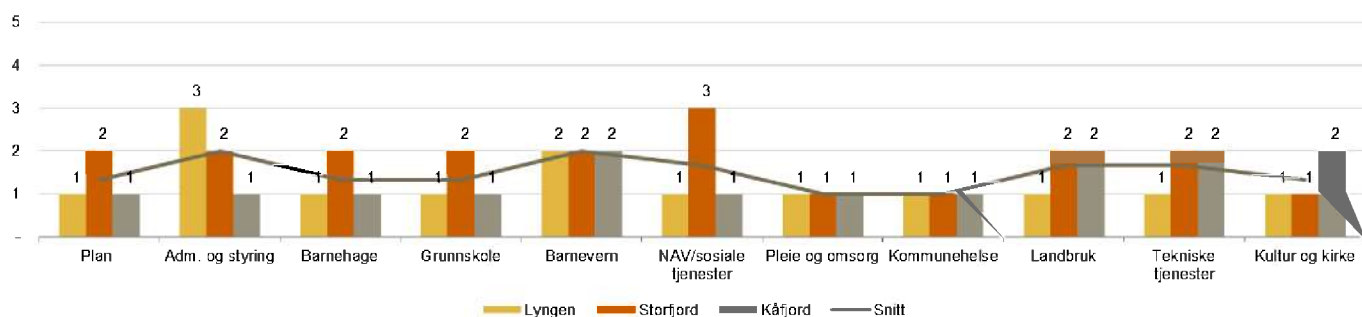
Figur 20: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig distanse" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

De neste to figurene viser at distanseutfordringen i barnevernet forventes fortsatt utfordrende i et 10-15 års perspektiv dersom kommunene består som i dag, mens alle tre kommunene forventer at tilstrekkelig distanse i barnevernet vil være lite utfordrende for en sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen. For øvrig viser figurene at det foruten barnevernstjenesten ikke oppfattes å være vesentlige utfordringer knyttet til

tilstrekkelig distanse i tjenesteproduksjonen, verken i dag, i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur eller ved sammenslåing.

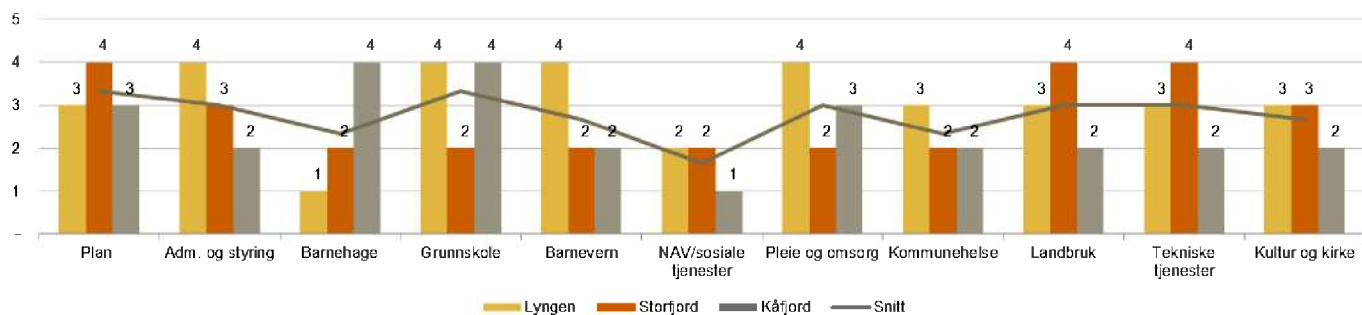
Figur 21 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig distanse" per tjenesteområde i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 22: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "tilstrekkelig distanse" per tjenesteområde i Lyngenfjordmodellen

Effektiv tjenesteproduksjon

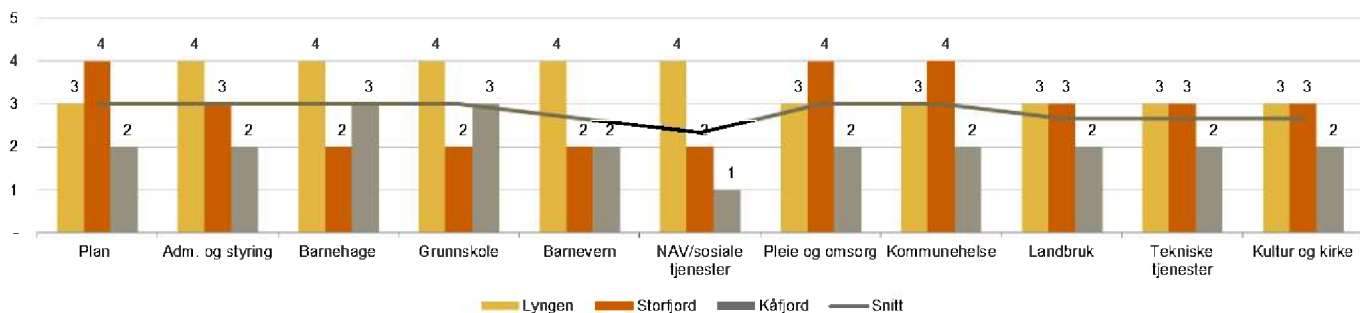
Figuren under oppsummerer kommunenes egenvurdering av effektiviteten i tjenestetilbudet i dagens kommuner for de ulike tjenesteområdene.

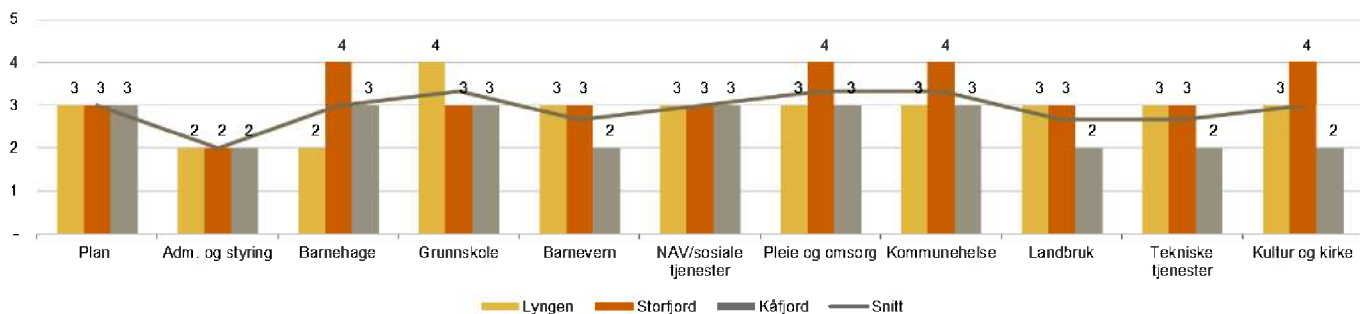
Figur 23: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "effektiv tjenesteproduksjon" per tjenesteområde i dagens kommunestruktur

I snitt ser vi at planområdet og grunnskolen vurderes med noe effektivitetsutfordringer per i dag, og som vist i de to neste figurene forventes relativt uendret på sikt både dersom kommunene forblir som i dag eller slår seg sammen. Samtidig har kommunene i snitt vurdert at både pleie og omsorgstjenesten og

kommunehelsetjenesten blir noe mer utfordrende effektivitetsmessig i en sammenslått kommune Lyngenfjord.

Figur 24 Kommunenes egenvurdering av kriteriet "effektiv tjenesteproduksjon" per tjenesteområde i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 25: Kommunenes egenvurdering av kriteriet "effektiv tjenesteproduksjon" per tjenesteområde i Lyngenfjordmodellen

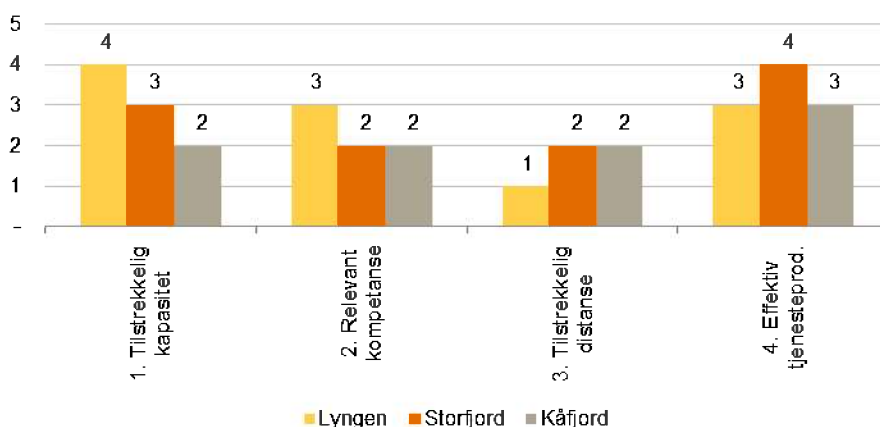
Vi vil i det videre ikke gå nærmere inn på analyse av mulige effektiviseringsgevinster i tjenesteproduksjonen, men viser heller til analysene i kapittel 4.

5.2.2. Nærmere analyse av status og utfordringer for utvalgte tjenesteområder

Figurene i forrige kapittel viser at tjenesteområdene med i snitt størst utfordringer i dag og/eller i fremtiden ved uendret kommunestruktur eller i Lyngenfjordmodellen er plan, barnevern, pleie og omsorg, samt kommunehelse. I dette delkapitlet vil vi detaljere status og utfordringer for disse tjenesteområdene. For de øvrige tjenesteområdene som var tema i statusbildene og egenvurderingene gir kapitlet kun en kort oppsummering av utfordringsbildet, og det vises til Appendiks D for mer detaljert statistikk for disse tjenesteområdene.

Plan

Figuren under oppsummerer hvordan kommunene rangerer sitt eget planarbeid per i dag.

Figur 26: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget planområde i dagens kommunestruktur

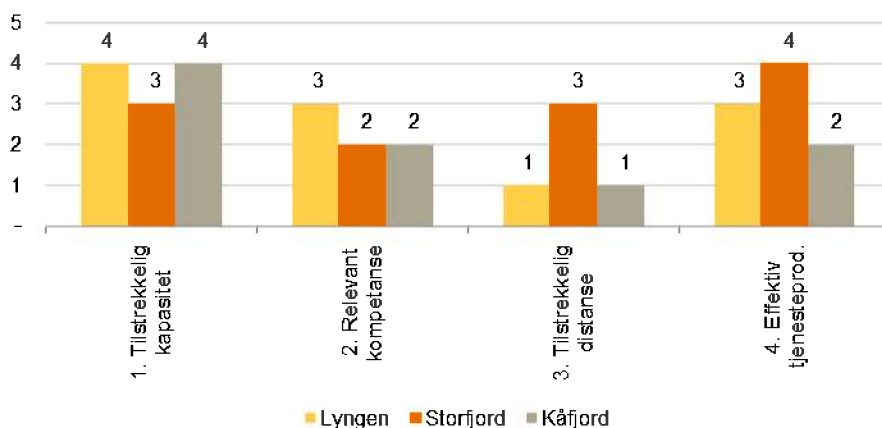
Både Kåfjord og Storjord har organisert sin plankompetanse gjennom det interkommunale samarbeidet Nord-Troms plankontor, som ble opprettet som et resultat av at flere av kommunene i Nord-Troms over flere år hadde store utfordringer på plansiden og begrenset administrativ kapasitet i kommunene, samt utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse. Kommunene har fortsatt noe kapasitet og kompetanse innenfor eget rådhus, som et tillegg. Kåfjord har imidlertid vedtatt å gå ut av dette samarbeidet og heller utføre denne tjenesten selv. I sum vurderer ingen av disse kommunene å ikke ha spesielle utfordringer knyttet til kapasitet eller kompetanse innen planområdet per i dag.

Lyngen kommune er ikke del av dette samarbeidet, men beskriver i sitt statusbilde likevel å ha meget god planfaglig kompetanse og kapasitet for overordnet planlegging. Kommunen har en 100% stillingshjemmel dedikert til planlegging, som ved behov bistås av ressurser fra andre sektorer. For større planoppgaver kjøper kommunen saksbehandlingskapasitet fra konsulentmiljø, men som ifølge kommunen selv ikke er et uttrykk for lav robusthet. I egenvurderingen har Lyngen kommune likevel uttrykt noe utfordringer på kapasitet, og har heller ikke vurdert kompetanse som lite utfordrende – slik som de andre to kommunene har gjort. Også Fylkesmannen vurderer Lyngens kapasitet og kompetanse innen planlegging som sårbar.

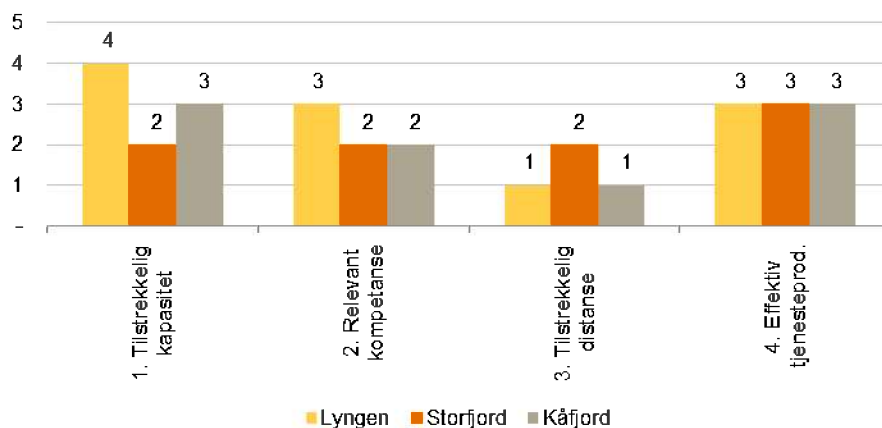
Fylkesmannen kommenterer for de tre kommunene at de inntil ferdigstillelse av (revidert versjon av) kommuneplanenes areal- og samfunnsdel har et begrenset styringsverktøy for å drive samfunnsutvikling. Fylkesmannen legger likevel til at kommunene med (revidert) kommuneplan på plass vil ha bedre forutsetninger for å ivareta de ulike sektorhensynene etter intensjonene i plan- og bygningsloven på en

tilfredsstillende måte. Det bør imidlertid bemerkes at flere av kommunene er i slutfasen av dette arbeidet nå og legger opp til kommunestyrebehandling innen utgangen av 2015. For øvrig kommenterer Fylkesmannen at de tre kommunene per i dag ikke har utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse eller en oversikt over helsetilstanden i befolkningen i tråd med kravene i henholdsvis sivilbeskyttelsesloven og folkehelseloven.

De to neste figuren viser kommunenes vurdering av eget planområde i et 10-15 års perspektiv dersom dagens kommunestruktur består og i tilfellet kommunesammenslåing i Lyngenfjordmodellen. For Lyngen og Storfjord er bildet omtrent uendret fra dagens situasjon, mens Kåfjord i et 10-15 års perspektiv som egen kommune forventer å få kapasitetsutfordringer innen planområdet.

Figur 27 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget planområde i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 28: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved planområdet i Lyngenfjordmodellen

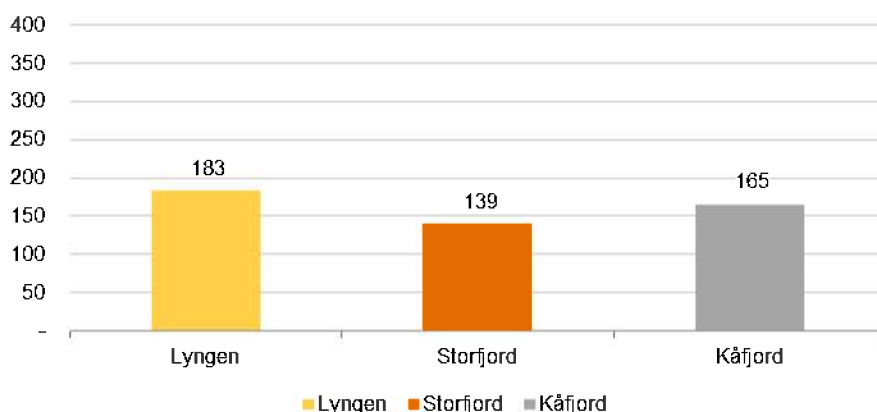
Fylkesmannen påpeker for kommunene Kåfjord og Storfjord at det vil være fordelaktig å opprettholde plansamarbeidet med omkringliggende kommuner for å være best mulig rustet til å møte fremtidens planleggingsutfordringer, og anbefaler også Lyngen å inngå i et slikt samarbeid.

Barnevern

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende barnevernstilbudet for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av barnevernstilbudet i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

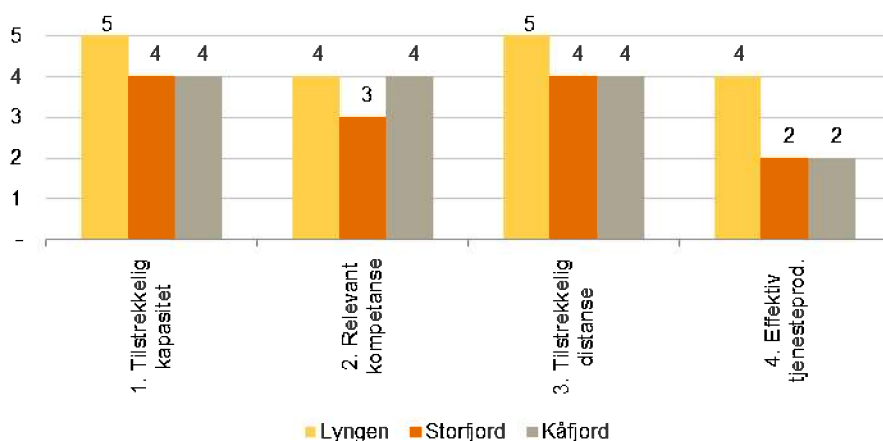
Tabell 29: Statistikk vedr. barnevernstjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Andel barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	Andel undersøkelser med beh.tid over tre måneder	Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	Brutto driftsutgifter per barn med undersøkelse/tiltak (kr)
Lyngen	5,0%	25,0%	4,2	42.707
Storfjord	6,4%	28,6%	6,2	76.353
Kåfjord	9,7%	23,5%	6,4	31.860
Landet uten Oslo	4,4%	27,3%	3,9	41.099

Figur 29: Rangering av barnevernstjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sitt eget barnevernstilbud per i dag.

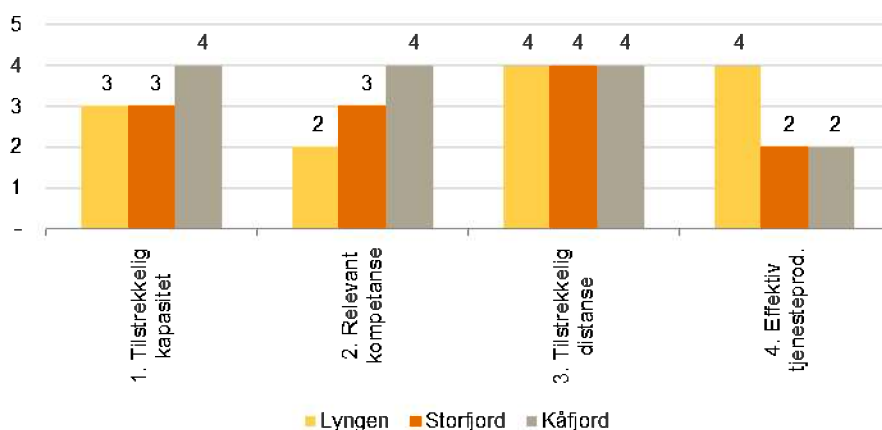
Figur 30: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnevernstilbud i dagens kommunestruktur

I hver av kommunene er det ca tre stillinger i barnevernstjenesten, noe alle de tre kommunene opplever som utfordrende rent kapasitetsmessig, som vist i figuren over. Fra tabellen ser vi at Kåfjord skiller seg fra de andre to kommunene med en høyere andel barn med undersøkelse, men klarer likevel en lavere andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder uten vesentlig større bemanning. På kostnadssiden er det Storfjord som skiller seg vesentlig ut med nesten dobbelt så høye driftsutgifter per barn med undersøkelse som Lyngen, Kåfjord og landsgjennomsnittet. På kommunebarometeret er de tre kommunene rangert relativt likt, og plasserer seg omtrent på midten i rangeringen av alle norske kommuner. Statistikkdata støtter derfor at de tre kommunene rangerer dagens utfordringsbilde relativt likt.

Lyngen og Kåfjord vurderer også å ha kompetanseutfordringer per i dag. Kåfjord fremholder i sitt statusbilde små og sårbare fagmiljø, samt kapasitetsproblemer, blant de viktigste utfordringene kommunen står overfor innen barnevernstjenesten. Storfjord beskriver dessuten at det er utfordrende å være en liten kommune hvor man stort sett må importere kompetanse for å drifte hjemmebaserte tiltak, da det ikke finnes noen internt som innehar denne kompetansen. Fylkesmannen i Troms har på sin side kommentert i statusbildene til alle de tre kommunene at de respektive barnevernstjenesten er lite robuste og dermed sårbare, og at små tjenester generelt har utfordringer med å rekruttere og oppretthold tilstrekkelig fagkompetanse.

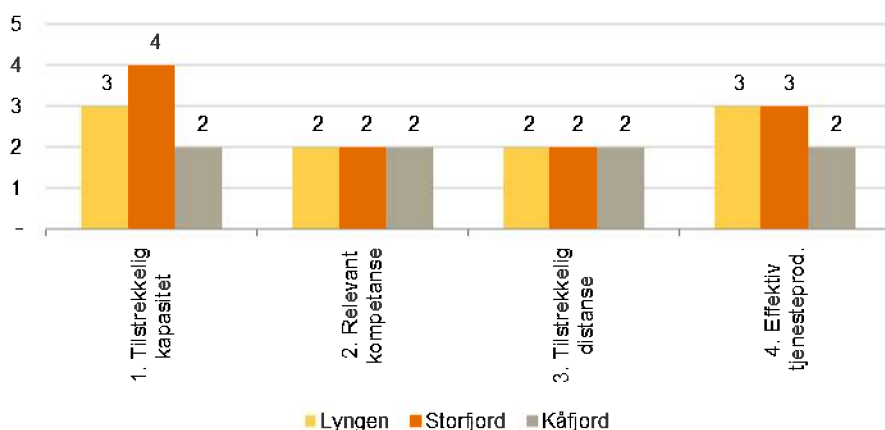
Ikke uventet vurderer også alle de tre kommunene å ha utfordringer med tilstrekkelig distanse innenfor barnevernstjenesten. Det er naturlig at saksbehandlere i mindre kommuner fort kan komme opp i situasjoner hvor de har private relasjoner til brukere.

Påfølgende figur viser at kommunene i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur delvis forventer å kunne imøtekomme kapasitet- og kompetanseutfordringene, mens tilstrekkelig distanse i saksbehandlingen fortsatt forventes å være utfordrende.

Figur 31 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnevernstilbud i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figuren nedenfor viser imidlertid at alle de tre kommunene forventer at en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen vil skape tilstrekkelig distanse til saksbehandler i barnevernssaker. Også kompetansenivået forventes å være lite utfordrende i Lyngenfjordmodellen, mens det fortsatt forventes noe utfordringer hva gjelder kapasitet.

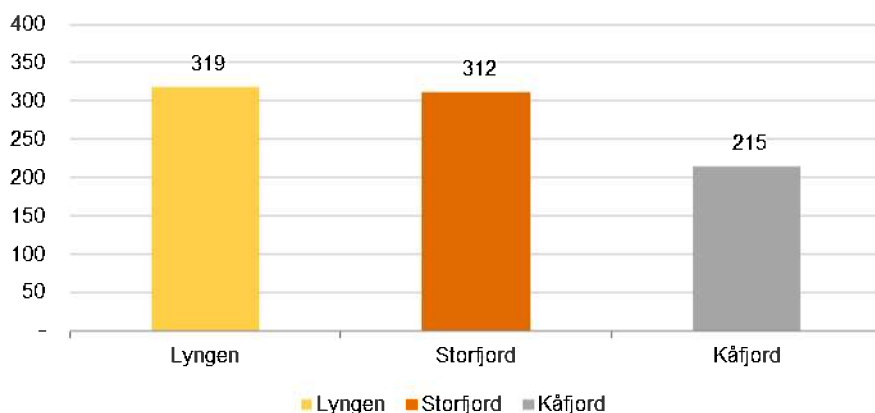
Figur 32 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved barnevernstilbudet i Lyngenfjordmodellen

Pleie og omsorg

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende pleie- og omsorgstjenesten for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av pleie- og omsorgstjenesten i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

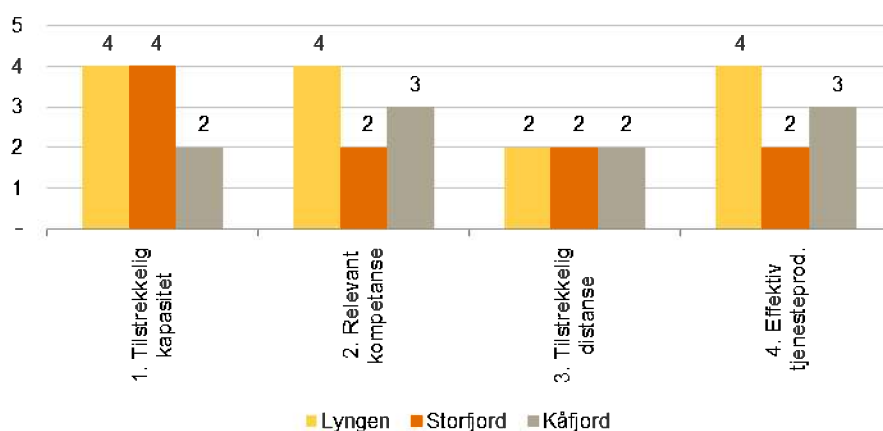
Tabell 30: Statistikk vedr. pleie- og omsorgstjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Antall mottakere av hjemmetjenester pr 1000. innb., 80 år og over	Plasser i institusjon i % av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	Brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester (kr)	Brutto driftsutgifter per kommunal institusjonsplass (kr)
Lyngen	423	11,0%	246.318	998.346
Storjord	365	15,9%	253.042	1.103.444
Kåfjord	318	17,5%	192.376	1.078.167
Landet uten Oslo	339	18,0%	223.081	977.884

Figur 33: Rangering av eldreomsorgstjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sin egen pleie- og omsorgstjeneste per i dag.

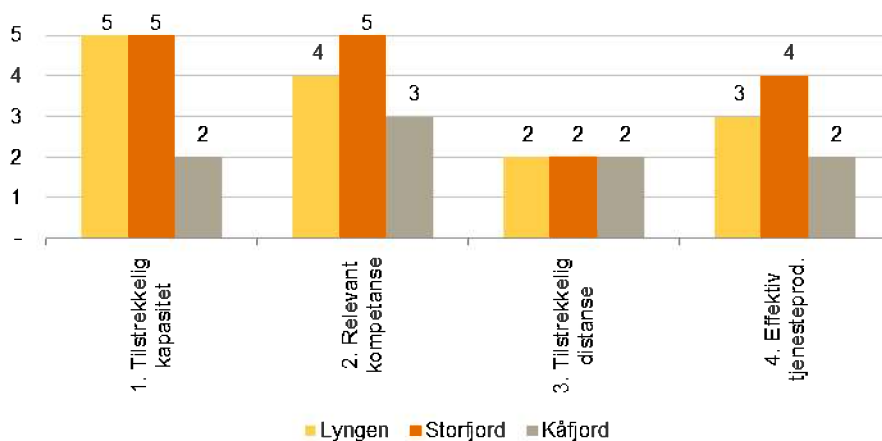
Figur 34: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen pleie- og omsorgstjeneste i dagens kommunestruktur

Figuren viser at kommunene oppfatter å ha utfordringer i pleie- og omsorgstjenesten både når det gjelder kapasitet og kompetanse. Kåfjord ser ut til å ha lite utfordringer i henhold til figuren, og statistikken oppsummert i tabellen viser også at kommunen har færre mottakere av hjemmetjenester (80 år og over), større andel i institusjon og brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester enn Lyngen og Storjord. Trolig har dette utslag også på kommunebarometeret, hvor eldreomsorgstjenesten i Kåfjord er rangert bedre enn i de andre to kommunene, dog fortsatt ikke bedre enn middels blant alle norske kommuner.

Samtidig beskriver Kåfjord i sitt statusbilde å ha et stort behov for rekruttering av fagpersonell i dag, innenfor både hjemmetjenestene og PU-tjenesten. Kommunen mangler omsorgsboliger med heldøgns pleie og omsorg, noe som løses ved bruk av sykehjemsplasser samt hjemmetjenesten. Storjords egenvurdering viser at kommunen ikke har utfordringer når det kommer til kompetanse i pleie- og omsorgstjenesten. I sitt statusbilde redegjør kommunen for å ha et stort fokus på kompetanseheving på alle nivåer, hvor det legges til rette for at ansatte skal kunne ta utdanning. De tre kommunene har for øvrig deltatt i et prosjekt for kartlegging av kompetansebeholdningen i helse- og omsorgssektoren i Nord-Troms kommunene, hvor resultatet med relevante kompetansetiltak vil foreligge i 2015.

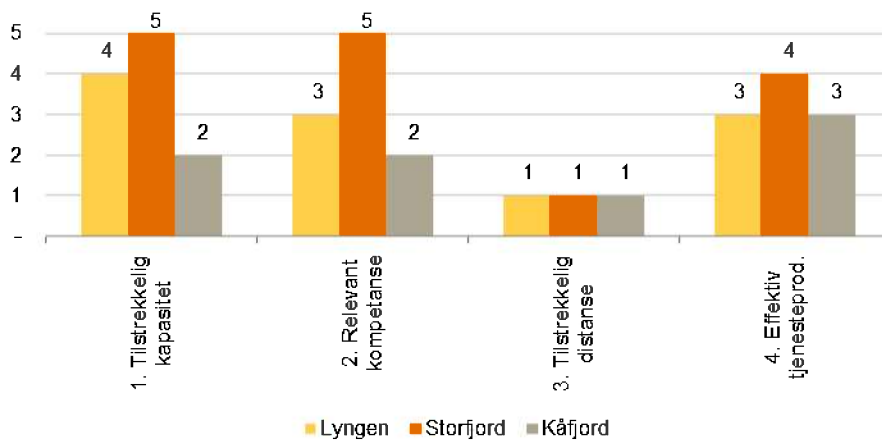
Pleie- og omsorgstjenesten skal dekke et bredt spekter av tjenester, og hvor kravet til kommunene har økt med samhandlingsreformen og målsetting om omsorgstrapp etter prinsipp om beste effektive omsorgsnivå (BEON). Særlig for de mindre kommunene er det klart at kapasitet og kompetanse ved et økende behov for mer differensierte helse- og omsorgstjenester vil være begrenset. Samtidig som det også vil være utfordringer med å tilby et godt og ressurseffektivt tilbud i en geografi med store avstander. Sistnevnte medfører i flere tilfeller tidlig behov for institusjonsplasser dersom hjemmetjenestetilbudet ikke er tilgjengelig.

Kommunene har som følge av en aldrende befolkning opplevd økt etterspørsel etter hjemmetjenester, sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Når denne utviklingen fortsetter og andelen yrkesaktive i befolkningen reduseres vil utfordringene med kompetanseheving og rekruttering i sektoren øke ytterligere. Bildet forsterkes av at kompleksiteten som følge av innbyggernes krav og behov med stor sannsynlighet vil fortsette å øke. Dette er også kommentert av Fylkesmannen, og gjenspeiles i kommunenes forventninger til utfordringer i pleie- og omsorgstjenesten i 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur:

Figur 35 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen pleie- og omsorgstjeneste i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Særlig Storjord forventer å få svært store utfordringer i fremtiden når det kommer til kapasitet og kompetanse innen pleie og omsorg. Som man kan se av figuren under for Lyngenfjordmodellen, vurderer Storjord det fremtidige utfordringsbildet høyt uavhengig av hvorvidt de tre kommunene slås sammen, og ser dermed trolig på utfordringene som mer fundamentale utviklingstrekk innenfor sektoren. Lyngen og Kåfjord har vurdert at sammenslåing i Lyngenfjordmodellen vil kunne bøte noe - men ikke vesentlig - på utfordringsbildet innen pleie og omsorg sammenlignet med det fremtidige bildet for kommunene hver for seg.

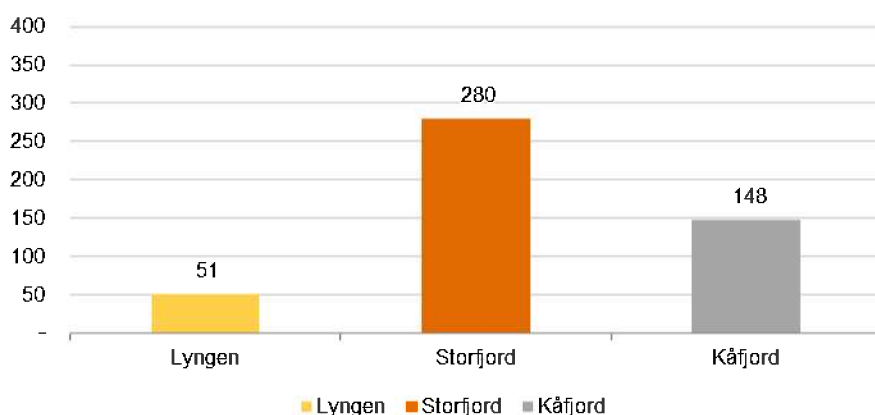
Figur 36 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved pleie- og omsorgstjenesten i Lyngenfjordmodellen

Kommnehelse

Tabellen under oppsummerer statistikk vedrørende kommunehelsetjenesten for hver av kommunene sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens påfølgende figur viser vurdering av tjenesten i henhold til kommunebarometerets rangering av landets totalt 428 kommuner.

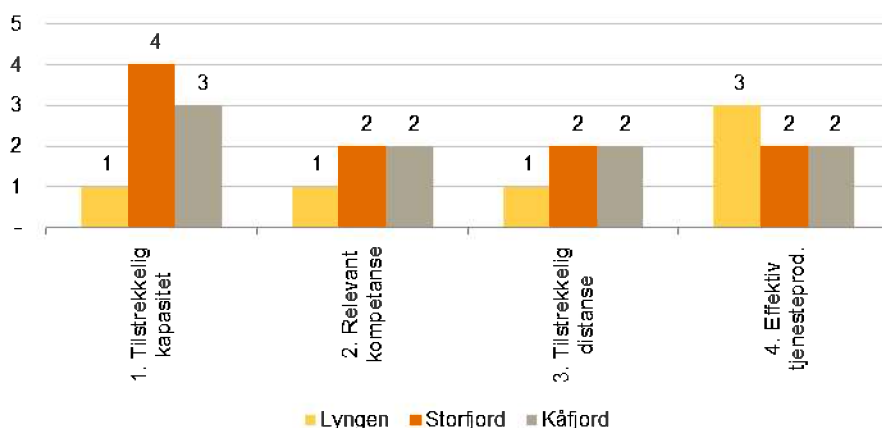
Tabell 31 Statistikk vedr. kommunehelsetjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10.000 innb.	Brutto driftsutgifter til personer med rusproblemer per innb. 18-66 år (kr)	Gjennomsnittlig listelengde, fastlegeregisteret	Brutto driftsutgifter per innbygger, kommunehelse (kr)
Lyngen	11,2	153	736	7.499
Storfjord	22,1	36	963	4.354
Kåfjord	9	194	673	4.554
Landet uten Oslo	8	450	1.125	2.740

Figur 37: Rangering av helsetjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figuren under oppsummerer så hvordan kommunene rangerer sin egen kommunehelsetjeneste per i dag.

Figur 38: Kommunenes egen vurdering av utfordringer ved egen kommunehelsetjeneste i dagens kommunestruktur

Storfjord vurderer å ha en svært utfordrende kapasitetssituasjon innen kommunehelsetjenesten, og viser blant annet til at 50% stilling innenfor helsestasjons- og skolehelsetjenesten står vakant. I tillegg har kommunen søkt om tilskudd til 50% stilling som kommunepsykolog for å styrke arbeidet med tidlig innsats overfor psykososiale utfordringer. Fylkesmannen kommenterer også at helsestasjons- og skolehelsetjenesten har for liten kapasitet i dag, og legger til at legetjenesten i kommunen er sårbar og har over flere år hatt problemer med rekruttering og stabilitet. Kommunebarometeret viser også svakere rangering for Storfjord sammenlignet med de andre to kommunene, mens statistikktabellen viser at kommunen har lengre gjennomsnittlig listelengde i fastlegeregisteret. Merk også at Storfjord vurderer å ha betydelige kapasitetsproblemer til tross for at kommunen har dobbelt så mange årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid som Lyngen, Kåfjord og landsgjennomsnittet.

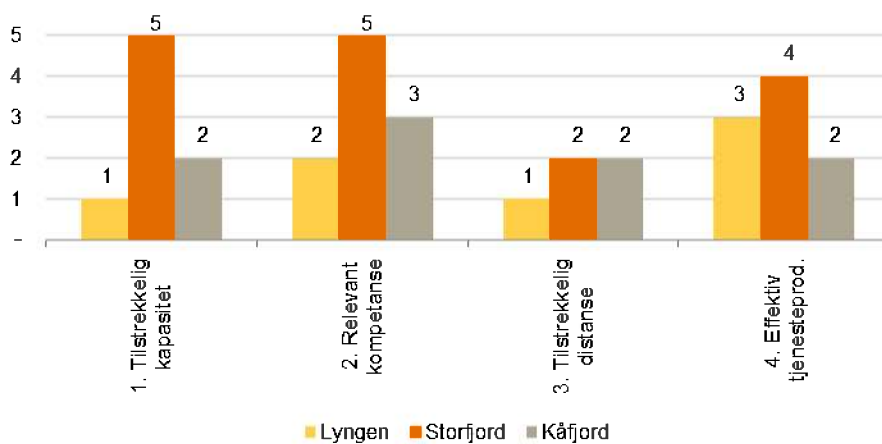
For Kåfjord kommenterer Fylkesmannen en sårbar legetjeneste med stor vikarbruk, og også at helsestasjons- og skolehelsetjenesten har for liten kapasitet. Kommunen selv har derimot vurdert i egen vurderingen å ikke ha særlige kapasitetsutfordringer innen kommunehelsetjenesten, og kommenterer dessuten spesifikt i sitt statusbilde at kommunen i dag leverer gode helsetjenester og har de siste årene hatt lite vikarer og en stabil legedekning. Samtidig ser kommunen at den geografiske plasseringen er perifer, og at utfordringene ved å fortsatt kunne tilby gode helsetjenester vil bli å være attraktiv nok for å skaffe høyt utdannet helsepersonell.

Lyngen vurderer kapasitet- og kompetansesituasjonen innen kommunehelse som svært lite utfordrende. Fylkesmannen vurderer riktignok legetjenesten også i Lyngen som sårbar med stor vikarbruk, men istemmer at kommunens helsestasjon har god kapasitet og skolehelsetjenesten tilstrekkelige ressurser. Lyngen oppnår også en god rangering på kommunebarometeret som nummer 51 av 428 blant landets kommuner.

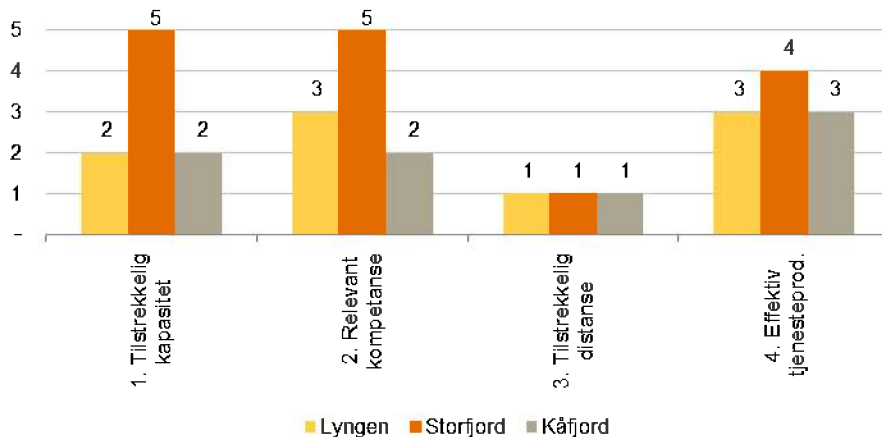
Alle de tre kommunene har lege i samfunnsmedisinsk deltidsstilling, noe Fylkesmannen kommenterer som en sårbar tjeneste fordi den ikke er del av et interkommunalt samfunnsmedisinsk fagmiljø. Når det gjelder dagens legevaktordninger har Storfjord inngått interkommunalt samarbeid med Balsfjord, mens Lyngen og Kåfjord per i dag har egne legevaktordninger, noe som medfører sårbarhet men hvor Lyngen har omtalt ordningen som at den fungerer meget bra. Interessant i denne sammenheng er dessuten at Kåfjord tidligere har konstatert gjennom forsøksordninger at avstandene blir for store i en interkommunal ordning.

Ettersom Samhandlingsreformen også gjelder innen rus og psykiatri, har kommunene også her fått ansvar for brukere med omfattende og sammensatte behov. Lyngen rapporterer her i sitt statusbilde å ha noe utfordringer tilknyttet botilbud og øvrig oppfølging, mens Kåfjord taler for å øke innsatsen på forebygging av rusproblematikk. Fylkesmannen istemmer Kåfjords behov for å styrke forebyggende innsats, og kommenterer dette også for Storfjords vedkommende.

Tatt i betraktning nye krav til de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus som trer i kraft i løpet av 2015, vil det fremover trolig stilles enda strengere krav til kompetansen hos helsepersonell i kommunalhelse-tjenesten. Dette er trolig gjenspeilet i Storfjords forventninger til fremtidige utfordringer i sektoren, mens de to andre kommunene fortsatt forventer å kunne håndtere dette tjenesteområdet fremover uten særlige utfordringer – uavhengig av om det blir sammenslåing eller ikke.

Figur 39: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen kommunehelsetjeneste i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 40 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen kommunehelsetjeneste i Lyngenfjordmodellen

Øvrige tjenesteområder

Innenfor **administrasjon og virksomhetsstyring** beskriver Kåfjord å ha tilstrekkelig kompetanse, noe som også gjenspeiles i egenvurderingen hvor tjenesteområdet vurderes som lite utfordrende både i dag og i fremtiden uavhengig av sammenslåing. Storjord vurderer heller ikke å ha - eller forventer å få - utfordringer innen administrasjon og virksomhetsstyring, og beskriver administrasjonen og toppledergruppen i kommunen som komplementær i utdanning med god faglig ballast og lang erfaring. Lyngen er dermed den eneste av de tre kommunene som vurderer å ha kapasitet- og kompetanseutfordringer i dagens kommune, noe som ifølge statusbildet knyttes til sårbarhet. Utfordringene forventes dessuten enda større om kommunen består i et 10-15 års perspektiv. Men om kommunene slås sammen i Lyngenfjordalternativet forventer også Lyngen å ha lite utfordringer i denne delen av tjenestedimensjonen. For øvrig er administrasjon og styring et tjenesteområde hvor det trolig er stordriftsfordeler (se kapittel 4).

Ingen av kommunene vurderer å ha utfordringer knyttet til verken distanse eller kapasitet ved dagens **barnehagetilbud**, der samtlige kommuner rapporterer om full dekning for de som søker barnehageplass. Kåfjord, Lyngen og Storjord er i dag alle med i et etablert interkommunalt barnehagenettverk i Nord-Troms (bestående av til sammen seks kommuner), som har felles kompetansehevingsplan. Det er imidlertid kun

Kåfjord som vurderer å ha kompetanseutfordringer. Trolig må dette sees i sammenheng med at kommunen er samisk språkforvaltningskommune der barnehagetilbudet til samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur, og hvor kommunen beskriver utfordringer med å rekruttere samisktalende pedagoger med tilfredsstillende kompetanse. Kåfjord vurderer kompetanseutfordringen tilsvarende i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur, men forventer at sammenslåingen Lyngenfjord vil løse utfordringen. For øvrig forventer Storfjord at Lyngenfjordalternativet kan medføre kapasitetsutfordringer.

Heller ikke for dagens **grunnskoler** har kommunene vurdert særlige utfordringer knyttet til kapasitet eller distanse. Kåfjord i motsetning til de to andre kommunene vurderer imidlertid kompetanse i tjenesteproduksjonen som utfordrende - både i dag og i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur. Også her, som for barnehagetilbudet, kommenterer Kåfjord å ha vanskeligheter med å rekruttere samisk undervisningskompetanse. Fylkesmann påpeker for alle de tre kommunene at de vil kunne få utfordringer med de økte kompetansekravene som stilles for å kunne undervise på mellom- og ungdomstrinnet, og dessuten at det i fremtiden generelt kan bli en utfordring å rekruttere nye lærere til mindre kommuner. I Lyngenfjordalternativet forventer imidlertid ingen av kommunene å ha kompetanseutfordringer. Tilsvarende som for barnehagetilbudet forventer for øvrig Storfjord at Lyngenfjordalternativet kan medføre kapasitetsutfordringer.

Når det kommer til dagens **sosialtjeneste/NAV** er det kun Lyngen som rapporterer om noe utfordringer knyttet til kapasitet. Dette i sammenheng med at tjenesten er redusert med 1 årsverk, med den konsekvens at saksbehandlerne mener de ikke klarer å få samme kvalitet i sine vurderinger som tidligere. Storfjord forventer derimot noe kapasitetsutfordringer i en eventuell sammenslåing i Lyngenfjordmodellen. Derimot er det ingen av kommunene som vurderer å ha utfordringer knyttet til distanse eller kompetanse innen sosialtjenesten, og forventer heller ikke slike utfordringer 10-15 år frem i tid - uansett sammenslåing eller ved uendret kommunestruktur. Fylkesmannen fremhever for øvrig som positivt i alle de tre kommunene bruken av kvalifiseringsprogram som virkemiddel i arbeidet med å forebygge at innbyggerne som står lengst unna arbeidslivet blir avhengige av økonomisk sosialhjelp.

Innen **landbruksområdet** har kommunene Kåfjord og Lyngen henholdsvis 1,5 og 1 årsverk tilknyttet landbruksfaglig forvaltning og veiledning internt i kommunen, mens Storfjord tidligere har kjøpt landbruks tjenester fra et interkommunal landbruksforvaltning hvor Balsfjord er vertskommune. Nylig har imidlertid Storfjord vedtatt å opprette en egen stilling for landbruksforvaltning, med sannsynlig konsekvens for kommunens videre deltakelse i den felles forvaltningsordningen. De tre utredningskommunene inngår i et interkommunalt samarbeid med Nordreisa og Skjervøy om en skogbruksjefstilling, hvor Lyngen er vertskommune. Lyngen beskriver egen kommune som meget sterk på innovasjon og tilrettelegging for landbruket, men er likevel den eneste av de tre kommunene har kapasitetsutfordringer i dag og som forventer kompetanseutfordringer i fremtiden uansett om det blir sammenslåing eller ikke. Før øvrig etterlyser Fylkesmannen for alle de tre kommunene større fokus på rekruttering og kompetanseutvikling i landbruket.

Kun Storfjord har vurdert å ha kapasitetsutfordringer innen **tekniske tjenester** per i dag. I sitt statusbilde kommenterer de at utfordringene ligger i kapasitet til å dekke behovene som ligger ute i bygningsmasse, veier, vann og avløpsnett etc, hvor stort etterslep kombinert med nedbemanning medfører at det nesten kun gjennomføres «brannslukking». 10-15 år frem i tid ved uendret kommunestruktur er det derimot Lyngen og Kåfjord som forventer kapasitetsutfordringer, men hvor kun Lyngen forventer tilsvarende kapasitetsutfordringer dersom sammenslåingen Lyngenfjord blir realisert. Lyngen kommenterer likevel i sitt statusbilde at de vurderer mulighetene som gode for å levere tekniske tjenester i fremtiden, hvor utfordringene først og fremst er av rammemessig art relatert til økonomiske bevilgninger til forvaltning, drift og vedlikehold.

5.3. Fordeler og ulemper ved sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse

I Norge har vi begrensede erfaringer fra kommunesammenslåinger de siste tiårene sammenlignet med for eksempel i Danmark. Telemarksforskning har på oppdrag fra Kommunal- og regional-departementet kartlagt erfaringer fra de fire kommunesammenslåingene som ble gjennomført i Norge i 2005 – 2008 og vurdert hvilke konsekvenser sammenslåingene har hatt for bl.a. tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse.²⁰ De fire kommunesammenslåingene var henholdsvis Bodø og Skjerstad, Ølen og Vindafjord, Aure og Tustna, samt Kristiansund og Frei.

Telemarksforskings kartlegging viser at kvaliteten på tjenestene er bedret på de områdene hvor man har lyktes med å skape større fagmiljøer. Større fagmiljøer har også gitt økt sikkerhet for korrekte beslutninger og bidrar til å unngå problemer med inhabilitet. Dette gjelder spesielt innenfor områdene barnevern og tekniske tjenester. Erfaringene ser derfor ut til å støtte opp under de tre utredningskommunenes samlede forventninger om at en eventuell fremtidig sammenslått kommune kan løse de utfordringer man i dag opplever innenfor barnevernstjenesten – særlig med tanke på tilstrekkelig distanse. Samtidig er det et poeng at de tre kommunenes samlede fagmiljøer ved sammenslåing fremdeles vil være av noe begrenset størrelse, slik at man – i tråd med kommunenes egenvurderinger - ikke nødvendigvis vil oppleve en veldig stor kompetanseheving i Lyngenfjordalternativet.

Videre rapporterer de sammenslåtte kommunene om sparte ressurser på ledelse, administrasjon og fellesoppgaver, som i stedet blir brukt på tjenesteproduksjon. Samtidig som ressursbruken på ledelse og administrasjon er redusert, rapporterer kommunene at man også innenfor de administrative tjenestene har fått en sterkere og mer robust tjeneste, hvor spesielt de mindre kommunene nå opplever lavere sårbarhet på kritiske funksjoner enn tidligere. Som beskrevet også i kapittel 4 er det derfor grunn til å tro at de tre utredningskommunene vil kunne hente ut stordriftsfordeler innenfor administrasjon og styring, da man gjennom en sammenslåing får én administrativ organisasjon og dermed unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder.

For flere av de sammenslåtte kommunene viser Telemarksforskings arbeid at det har vært en utfordring å harmonisere tjenestenivået innenfor enkeltområder. Store forskjeller i kvalitet og omfang kan framtvinge en harmonisering og utjevning i etterkant av en sammenslåing, for eksempel for pleie- og omsorgstjenester. I ytterste konsekvens kan det bidra til at tjenestene på ett område i en kommune blir noe dårligere etter en sammenslåing. Telemarksforskning fant imidlertid også eksempler på det motsatte, nemlig at forskjeller bidro til en positiv endring. Slike effekter vil man også kunne regne med for de tre utredningskommunene ved en eventuell sammenslåing.

I alle de fire sammenslåingene viser Telemarksforskings utredning at det er valgt å opprettholde et visst desentralisert tjenestetilbud. Større førstelinjetjenester som skoler, barnehager og sykehjem er lokalisert som før sammenslåingen. I tillegg er noen andre tjenester som barnevern, landbruk m.m. beholdt desentralisert. Telemarksforskning konkluderer derfor at innbyggerne ikke har opplevd lokalisering og tilgjengelighet til tjenestene som et problem.

For kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord vil det på samme måte være nærliggende at førstelinjetjenestene i stor grad beholdes som i dag, avstander og nærhet til brukerne tatt i betraktning. Samtidig vil det være mulig å dra noen fordeler ut av at lærere, barnehageansatte, leger etc. blir del av et større fagmiljø med muligheter for samordning og erfaringsutveksling, selv om den daglige tjenesteproduksjonen blir relativt lite påvirket av en eventuell sammenslåing. Gitt at førstelinjene opprettholdes som før er det i alle tilfeller betryggende at kommunene per i dag opplever få utfordringer innenfor tjenestemrådene barnehage og grunnskole.

²⁰ «Frivillige kommunesammenslutninger 2005 – 2008», TF-rapport nr. 258 (Brandtzæg)

Ut fra de erfaringene som Telemarkforskning har beskrevet synes fordelene med en kommunesammenslåing ut til å ha vært større enn ulempene, både for rollen som tjenesteprodusent og myndighetsutøver. Det foreligger ikke fakta som taler mot at konsekvensene av en sammenslåing for tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse vil være vesentlig annerledes for de tre utredningskommunene.

5.4. Organisering av tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse i en sammenslått kommune

Gjennom de siste tiårene har det skjedd store endringer i kommunenes rammebetingelser, samtidig som den administrative inndelingen i praksis har ligget fast. Forbedret infrastruktur har for eksempel resultert i bedre kommunikasjoner og lettere tilgjengelighet til mange kommunesentra. I tillegg bidrar nye, nettbaserte løsninger til at innbyggernes behov for fysisk oppmøte på et rådhus stadig reduseres.

Når innbyggerne blir spurt om hva som er viktig for dem ved en eventuell sammenslåing er erfaringene samstemte. Innbyggerne er mest opptatte av hvordan en ny kommunestruktur vil påvirke tjenestene de har behov for. Typiske spørsmål som dukker opp er: Hva skjer med nærskolen vår? Blir helsestasjonen flyttet? Blir det færre sykehjems plasser i en ny kommune?

Det viser seg ofte at de tjenestene innbyggerne er mest opptatt av gjerne er de store velferdstjenestene som grunnskole, barnehage, eldreomsorg og helse. Samtidig, som beskrevet i forrige delkapittel, er dette tjenester som ikke nødvendigvis blir endret i betydelig grad som en direkte følge av en kommunesammenslåing. Skolene, sykehjemmene og barnehagene må nødvendigvis ligge der det bor folk. Så lenge innbyggerne fortsatt blir boende der de bor i dag, vil ikke en kommunesammenslåing nødvendigvis bidra til endringer i tjenestestrukturen, i alle fall ikke på kort sikt.

To faktorer som spiller inn på kvalitet og brukertilfredshet er ressurstilgang og struktur. For eksempel påvirkes grunnskoletilbudet i en kommune av hvor stort budsjett den enkelte skolen har til rådighet, og skolestrukturen i kommunen. En kan tenke seg at dette er drøftingstemaer i forbindelse med en kommunesammenslåing, spesielt dersom kommunegrensene lager kunstige skiller mellom to skolekretser. Likevel vil det, uavhengig av kommunereformen og en eventuell kommunesammenslåing, være det til enhver tid sittende kommunestyre som har myndighet til å bestemme dette. Også til tross for eventuelle «hestehandler» og avtaler som gjøres i forbindelse med en kommunesammenslåing, har et framtidig kommunestyret myndighet til å overkjøre og omgjøre et hvilket som helst vedtak.

I samråd med kommunene har vi i utredningen lagt til grunn at de største velferdstjenestene skal ligge der de er i dag, også i en eventuell sammenslått kommune. Ny organisasjonsstruktur er derfor kun vurdert for tjenester som ikke er avhengig av å plasseres geografisk ut i fra hvor innbyggerne er bosatt.

5.4.1. Avstand til nytt kommunesenter

Tabellen under gir en oversikt over kjøretid i minutter mellom kommunesentre for kommunene i Lyngenfjordmodellen. For å beregne avstanden i minutter har vi benyttet www.visveg.no, og korteste vei er lagt til grunn for tabellen.²¹ For reise mellom Lyngseidet og Olderdalen er de reisetid med ferge som er brukt. Med unntak av distansen Olderdalen–Hatteng (80 minutter) vil reisetiden i en ny sammenslått kommune være under 60 minutter mellom dagens kommunesentre.

²¹ Vi har ikke tatt hensyn til evt. ventetid på ferge.

Tabell 32 Antall minutt reisetid mellom dagens kommunesentre.

	Hatteng	Olderdalen	Lyngseidet
Hatteng		80	52
Olderdalen	80		40
Lyngseidet	52	40	

Av dagens kommunesenter er det lengst reisetid mellom Olderdalen og Hatteng. Anbefaling av administrasjonssenter i en eventuell ny kommune har ikke inngått i utredningsoppdraget og vil derfor ikke bli drøftet her.

Lyngenfjordmodellen vil bli en omfangsrik kommune på om lag 3.345m². Dette er større enn de fleste av dagens kommuner i Troms. Den nye kommunen må derfor forholde seg til å ha innbyggerne spredt over et langt større område enn noen av dagens kommuner har i dag. Avstanden mellom ytterpunktene i Lyngenfjordmodellen vil bli betydelig og må hensynstas i framtidig samfunnsplanlegging. Avstandene er imidlertid betydelig mindre enn hva som vil bli tilfellet i «Storkommunealternativet».

Størrelsen på den nye kommunen og reiseavstandene vil åpenbart kunne påvirke de eksisterende lokalsamfunnene og ha konsekvenser for innbyggerne. Som en del av statusbildene for kommunene har Fylkesmannen i Troms laget en oversikt over innbyggernes gjennomsnittlige reisetid til kommunesenteret i hver kommune:

Tabell 33 Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i hver kommune, i minutter.

	Reisetid til kommunesenteret (min.)
Kåfjord	17,5
Lyngen	16,9
Storfjord	12,6

Her ser vi at innbyggerne med dagens kommunestruktur har svært kort reisetid til sitt kommunesenter. Dette vil åpenbart øke ved en sammenslåing. Hvilke konsekvenser økt reisetid vil ha for innbyggerne og eksisterende lokalsamfunn er ikke utredet i detalj som en del av denne rapporten. Vi vil likevel påpeke at størrelsen på konsekvensene i stor grad vil påvirkes av hvilke valg kommunene tar knyttet til politisk organisering, antall kommunestyrerepresentanter og ikke minst administrativ organisering som vi ser nærmere på i kapittel 5.4.2.

5.4.2. Mulige organisasjonsmodeller

I det følgende vil vi se nærmere på fire mulige organisasjonsmodeller for administrative oppgaver og funksjoner i en ny og sammenslått kommune:

- i. Samlokalisering av administrative oppgaver
- ii. Geografisk funksjonsdeling
- iii. Desentralisert administrasjon
- iv. Lokale servicekontor

Valg av organisasjonsmodell vil ha ulike konsekvenser for blant annet tilgjengelighet for brukere, integrasjon av fagmiljø og økonomiske gevinster.

Samlokalisering av administrative oppgaver

Som analysen i kapittel 4.6 viser, er potensialet for stordriftsfordeler ved en kommunesammenslåing betydelig, spesielt innenfor administrasjon. En stor del av potensialet ligger i samlokalisering av administrative oppgaver og funksjoner. Dette vil typisk gjelde sentraladministrasjonen, tekniske funksjoner, plan- og byggesaksavdeling, oppmålingsavdeling, kultur, barnevern, PPT, næringsavdeling, landbruk m.m. I praksis vil dette gjelde tjenester hvor geografisk lokalisering ikke er avgjørende for innbyggernes opplevelse av kvalitet og tilgjengelighet.

I en slik modell ser vi derfor for oss at det meste av kommunenes administrative oppgaver og funksjoner samlokaliseres på samme sted.

Forventede konsekvenser ved en samlokaliseringsmodell er:

- Økonomiske stordriftsfordeler
- Større fagmiljø og forventet positiv effekt på rekruttering og kompetanse
- Større distanse til bruker i myndighetsutøvelse
- Mindre muligheter for tilgjengelighet for innbyggerne gjennom direkte kontakt
- Potensielt lang reisevei for ansatte som får nytt arbeidssted
- Færre kompetansearbeidsplasser i distriktene

De mest positive konsekvensene er her knyttet til effektivisering gjennom lavere administrasjonsutgifter og mulighetene for større fagmiljø.

Et vesentlig tema vil imidlertid være betydningen av at et vesentlig antall stillinger i de to kommunene som ikke vil bestå som kommunesenter. I det store bildet er det ikke nødvendigvis snakk om mer enn anslagsvis 60-70 stillinger. Likevel er dette stillinger som betyr mye for lokalsamfunnet og bosetting. Få bedrifter i nærmiljøet kan tilby stillinger med tilsvarende kompetansekrav, slik at ansatte kan bli stilt overfor valget mellom å pendle eller å risikere arbeidsledighet. For et sentrum som Olderdalen vil det å miste 30-40 slike arbeidsplasser merkes godt.

Geografisk funksjonsdeling

En geografisk funksjonsdeling i en eventuell sammenslått kommune medfører at funksjoner og avdelinger som har naturlig samhandling, samlokaliseres i de forskjellige kommunesentrene. Dette kan bygge på eksisterende interkommunale samarbeid, eller opprettes som en del av en kommunesammenslåing. På samme måte som for modellen ovenfor er dette mest aktuelt for tjenester hvor innbyggerne er lite avhengig av direkte oppmøte. I praksis innebærer dette en deling av de administrative funksjonene mellom dagens tre kommuner.

Geografisk funksjonsdeling kan for eksempel brukes for tjenestene:

- Økonomi, regnskap og lønn
- Barnevern
- PPT og familievernkontor
- Kultur
- Plan og byggesaksbehandling

- Landbruk

En geografisk funksjonsmodell vil kunne ha følgende konsekvenser:

- Større fagmiljø og mulighet for spesialisert kompetanse innenfor den enkelte tjenesten
- Fordeling av vekstimpulser, utvikling og ikke minst arbeidsplasser mellom dagens tre kommuner
- Lavere stordriftsfordeler og økonomiske gevinster sammenlignet med samlokaliseringalternativet
- Tilgjengeligheten for innbyggerne vil variere etter bosted og aktuell tjeneste
- Mindre optimal samhandling og en kompleks organisasjon sammenlignet med samlokaliseringalternativet

Denne modellen kan oppfattes som en slags kompromissløsning for at ikke noen av kommunene skal få et for stort tap av arbeidsplasser i forbindelse med kommunesammenslåingen. Det medfører også at det blir en slags mellomløsning som kan være krevende å drifte i etterkant. Flere kommuner som forhandler om sammenslåing drøfter forskjellige varianter av denne modellen. Felles for disse kommunene er at det primært er snakk om sammenslåing av to kommuner, og at kommunene er omtrent jevnstore.

Desentralisert administrasjon

En desentralisert modell innebærer at hoveddelen av de administrative funksjonene videreføres på samme lokaliteter som i dagens kommuner. Det etableres en felles sentral ledelse i den nye kommunens kommunesenter, mens den øvrige administrasjonen opprettholdes som før. Dette innebærer at alle dagens kommunehus eller rådhus videreføres som i dag, med et bredt spekter av funksjoner. Ansatte får da i stor grad samme arbeidssted som i dag.

Denne modellen antas å få følgende konsekvenser:

- God tilgjengelighet for innbyggerne
- Kortere reiseavstand for ansatte
- Dagens kommunesenter beholder samme antall kommunale arbeidsplasser som i dag
- Dagens fagmiljø videreføres, men det gir ingen mulighet for større fagmiljø eller spisskompetanse
- Samhandlingen internt i den nye kommunen vil bli komplisert
- Det vil ikke være mulig å hente ut noen økonomiske stordriftsfordeler

En slik modell vil i praksis innebære videre drift av tre selvstendige kommuner, selv om kommunene formelt sett er sammenslått. Det vil ikke være mulig å utvikle en felles organisasjonskultur og en tydelig helhetlig linje så lenge driften videreføres som i dag. Forenklet sagt kan man spørre seg om det har noen hensikt å slå sammen kommunene dersom driften videreføres som i dag og det ikke er mulig å hente ut noen stordriftsfordeler.

Dersom en slik modell i det hele tatt vurderes vil vi sterkt anbefale at ansatte innen samme fagområde samles på felles arbeidsplass/rådhus minst 1 – 2 dager i uka slik at det blir mulig for ledelsen å utvikle en viss form for faglig samordning og arbeidsmiljø.

Lokale servicekontor

Selv om de administrative tjenestene samlokaliseres enten i et nytt kommunesenter eller fordeles mellom de gamle kommunene, kan det være fornuft med noe administrativ drift i dagens kommunesenter også etter en kommunesammenslåing.

En mulighet er opprettelse av lokale servicekontor i dagens rådhus/kommunehus. Dette innebærer en begrenset bemanning som fungerer som førstelinjetjeneste for publikum. Her kan innbyggere få informasjon om kommunens tjenester, levere søknader og avtale møter med saksbehandlere. På den måten opprettholdes noe av tilgjengeligheten til kommunens tjenester samtidig som servicekontoret blir et kontaktpunkt for innbyggerne der de kan få hjelp med de fleste spørsmål.

Vi anbefaler at det i eventuelt servicekontor etableres møterom med videokonferanseutstyr. På den måten kan innbyggerne bestille møte med sin saksbehandler, som har kontor i en annen del av kommunen, og med bistand fra det lokale servicekontoret gjennomføre møte med for eksempel en byggesaksbehandleren via videokonferanse. På den måten får innbyggerne samme tilgang til saksbehandlerne som tidligere, selv om disse er samlokalisert i et nytt kommunesenter.

Opprettholdelsen av lokale servicekontor vil være noe mer ressurskrevende enn en fullstendig samlokalisering. Samtidig vil det, uten veldig store kostnader, bidra til å opprettholde nærheten til innbyggerne og god tilgjengelighet til kommunenes tjenester.

5.4.3. Digitalisering og ny kommunikasjon som alternativ til fysisk nærhet

Innbyggernes kommunikasjon og dialog med kommunene har endret seg radikalt de siste par tiårene. Fra manuell og byråkratisk saksbehandling og kommunikasjon gjennom brev og oppslag, ser vi nå at kommunene jobber systematisk og strategisk for å forbedre dette. Gjennom digitalisering, nye og bedre arbeidsmetoder og dialog gjennom nettsider og sosiale medier skal kommunene være beredt til å møte framtida. Likevel har kommunene i liten grad digitalisert sine tjenester. Mange tilbyr i dag flere søknadsskjema på nett, men gjennomfører resten av saksbehandlingen manuelt uten at innbyggerne kan følge saksbehandlingen på nett.

Mange av de som jobber med digitalisering har bankene som forbilde. Finansbransjen har de siste tiåra gjennomført en liten revolusjon. Dagens kundebehandling og tjenester i bankbransjen kan knapt sammenlignes med metodene de brukte for 15 år siden. Fra at alle tjenester ble utført over skranke og regninger i beste fall ble betalt via brevgiro, utfører kundene i dag det aller meste av tjenestene selv gjennom nettbanken sin.

Flere kommuner jobber i dag aktivt med digitalisering for å oppnå bedre tjenester for innbyggerne og mer effektiv saksbehandling. PwC har blant annet bistått syv kommuner på Fosen i Sør-Trøndelag med prosjektet «Digital Døgnåpen Forvaltning». Gjennom prosjektet utarbeider Fosen-kommunene et nettsted – rettpåsak.no hvor innbyggerne skal kunne søke om alle tjenester, følge behandlingen av sin egen sak og kommunisere direkte med sin saksbehandler. Behovet for å oppsøke et rådhus eller servicetorg blir da minimalt og kommunen kan bruke mer midler på tjenesteproduksjon framfor saksbehandling.

København kommune har gjennomført beregninger av hva kontakten med innbyggerne faktisk koster. Deres beregninger viser noe av potensialet som ligger i en overgang til mer selvbetjening og digital kontakt med publikum. Dette er gjort kun med utgangspunkt i kostnadsbildet for kommunen og har derfor ikke tatt

hensyn til hvordan publikum opplever nytten ved de ulike dialogformene. Eventuelle investeringskostnader er heller ikke hensyntatt.²²

Personlig oppmøte
80 kr

Telefon
40 kr

Digital selvbetjening
3 kr

Gjennom en overgang fra personlig oppmøte til digital selvbetjening kan man altså oppnå en kostnadsreduksjon på hele 94%. Dette vil selvfølgelig ikke være mulig for alle tjenester, og mengden tjenester som løses ved personlig oppmøte er også begrenset i dag. Det sier likevel noe om hvor stort det økonomiske potensialet for kommunene er ved digitalisering. Dersom man skulle lykkes like godt med en slik prosess som bankene har gjort, vil man faktisk også kunne oppleve mer fornøyde brukere.

Det vil derfor være naturlig for en eventuelt ny kommune Lyngenfjord å jobbe systematisk med digitalisering av tjenester. Dette vil både bidra til effektivisering i saksbehandlingsprosesser og administrasjon, samtidig som det kan gi innbyggerne bedre tilgjengelighet til tjenester, bedre informasjon om behandlingen av egne saker og lettere dialog med saksbehandlere.

5.5. Oppsummering - tjenestetilbud og myndighetsutøvelse

Gjennom analyse av KOSTRA-tall, kommunenes statusbilder, Kommunebarometeret og kommunenes egne vurderinger av utfordringsbildet har vi vurdert status og utfordringer i kommunenes utøvelse av rollen som tjenesteyter og myndighetsutøver. Kommunene forventer å få størst utfordringer med både relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet innenfor pleie og omsorg, en utfordring som ikke forventes å kunne løses gjennom kommunesammenslåing. Som en generell tendens ser ikke kapasitetsutfordringene til å kunne løses ved hjelp av kommunesammenslåing, mens kompetansen forventes å bli noe bedre i Lyngenfjordmodellen enn om kommunene blir stående alene. For kriteriet «tilstrekkelig distanse» er det ikke uventet barnevernstjenesten som gir kommunene størst utfordringer. Dette forventer kommunene vil løse seg ved en sammenslåing i Lyngenfjordmodellen.

Per i dag oppgir de tre kommunene unisont å ha størst utfordringer tilknyttet barnevernstjenesten, der utfordringene både gjelder tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og tilstrekkelig distanse. For de andre tjenesteområdene vurderer derimot ikke Kåfjord å ha særlige utfordringer verken med kapasitet, kompetanse eller distanse. Heller ikke Storfjord vurderer å ha kompetanse- eller distanseutfordringer i tjenesteproduksjonen foruten barnevernstjenesten, men erkjenner noe kapasitetsutfordringer i pleie og omsorgstjenesten, samt i kommunehelsetjenesten. Lyngen på sin side har jevnt over vurdert å ha større

²² «På nett med Norge» - Regjeringens digitaliseringsprogram (2012).
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/kampanje/dan/regjeringensdigitaliseringsprogram/digit_prg.pdf

utfordringer i tjenesteproduksjonen enn de øvrige to kommunene, og hvor administrasjon og styring fremstår som mest utfordrende etter barnevernstjenesten.

De kommunene som har gjennomført kommunesammenslåing i Norge har erfart at fordelene ved sammenslåing har vært større enn ulempene når det gjelder tjenesteproduksjon. De undersøkte kommunene har valgt å la alle store førstelinjetjenester være lokalisert på samme sted som før sammenslåingen. Imidlertid har de gjennomført betydelige innsparinger innenfor administrasjon, noe som har gitt muligheter for en større ressursbruk på førstelinjetjenestene. Dette bør også kunne være mulig i Lyngenfjordmodellen. En slik innsparing forutsetter imidlertid at kommunene velger en organisasjonsmodell som gir tilfredsstillende effektivisering. En utfordring her kan være valg av kommunesenter og nettopp det å finne fram til en organisasjonsmodell som både gir tilstrekkelig effektivisering og samtidig gjør det politisk overkommelig for alle de tre kommunene å slå seg sammen. Jo større grad av samlokalisering som velges, jo større vil effektiviseringen være. Samtidig vil full samlokalisering medføre et betydelig tap av administrative arbeidsplasser i de to «gjenværende» kommunesentrene. Det ble også uttrykt av kommunenes folkevalgte i intervjuene at en form for funksjonsdeling var svært ønskelig. Sett fra innbyggernes brukerperspektiv bør imidlertid dette la seg gjennomføre uten uoverkommelige negative konsekvenser for service eller kvalitet. På den andre siden vil en sammenslåing uten noen form for administrativ samlokalisering medføre at deler av de økonomiske fordelene ved en sammenslåing forsvinner.

Valg av kommunesenter har ikke vært en del av denne utredningen. Vi anbefaler at kommunene tidlig blir enig om hvordan prosessen rundt kommunesenter og valg av administrativ organisering skal gjøres slik at sammenslåingsspørsmålet ikke stopper opp på grunn av en uforutsigbar prosess rundt dette.

Med bakgrunn i gjennomgangen i kapitlet og de lokale forhold anbefaler vi at det vurderes en funksjonsdeling av de administrative tjenestene. Dette reduserer de samfunnsmessige konsekvensene ved tap av kommunale arbeidsplasser, ved at enkelte avgrensede tjenester lokaliseres i dagens kommunesenter. Dette gir noe mindre effektivisering og en noe mer kompleks organisasjon enn ved full samlokalisering, men vurderes å være et viktig virkemiddel dersom sammenslåingen skal realiseres. Organiseringen vil uansett bidra til større fagmiljø, forbedret rekruttering, redusert sårbarhet og tilstrekkelig distanse. Aktuelle tjenester for funksjonsdeling kan være regnskap, lønn, landbruk, barnevern, samt plan- og byggesaksbehandling. Innhold og omfang i eventuell funksjonsdeling bør være gjenstand for forhandling mellom kommunene i forbindelse med utarbeidelse av intensjonsavtaler. Helt konkret hvilke tjenester som skal omfattes av delingen og hva som skal lokaliseres hvor trenger ikke nødvendigvis være klart før etter et endelig vedtak i kommunestyrene.

Uansett funksjonsdeling vil det være behov for en viss form for samlokalisering av de mest sentrale administrative tjenestene i et nytt administrasjonssenter. Vi foreslår samtidig at det opprettholdes et servicekontor i de eksisterende rådhusene i de to kommunene som ikke ender opp som administrasjonssenter for den nye kommunen. Disse kan tilby innbyggerrettede tjenester uten betydelig bemanning. Dersom kommunene de neste 3 – 5 årene satser på digitalisert saksbehandling og en nettbasert tilgang til egen saksbehandling vil de færreste av innbyggerne ha behov for å besøke rådhuset. Digitalisering ventes også i seg selv å kunne bidra til betydelig effektivisering og innsparing. Gjennom å investere i videokonferanseutstyr kan kommunen som en ekstra service tilby innbyggerne møter med sin saksbehandler ved det lokale servicekontoret, til tross for at saksbehandleren er lokalisert et annet sted i kommunen.

Vi oppfatter et klart ønske om gjennomføring av prosessen uten oppsigelser. På avstanden mellom kommunesentrene ser vi at disse ikke nødvendigvis trenger å være til hinder for dette. Størst er avstanden mellom Olderdalen og Hatteng på 80 minutter. Ansatte som ved vedtak om endret arbeidsplass får en arbeidsreise på nærmere 1,5 time vil kunne oppleve det som byrdefullt. Samtidig vil dette kunne påvirkes av en eventuell funksjonsdeling mellom dagens kommuner.

I all hovedsak vurderes en kommunesammenslåing i Lyngenfjordmodellen til å bidra positivt for kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

5.5.1. Spesielt om tjenestetilbud og myndighetsutøvelse for Status quo-alternativet

Egenvurderingene viste at kommunene per i dag opplever i gjennomsnitt størst utfordringer med tilstrekkelig kapasitet innen barnevern, pleie og omsorg, samt tekniske tjenester. Mens kapasitetsutfordringene innen tekniske tjenester forventes uendret, forventer man at disse utfordringene innen barnevern vil kunne reduseres noe i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur. Likevel forventer kommunene at en sammenslått kommune Lyngenfjord vil kunne møte de kapasitetsmessige utfordringene i barnevernet enda noe bedre. Når det gjelder pleie og omsorg forventes motsatt at kapasitetsutfordringen vil øke ytterligere i fremtiden, som trolig må sees i sammenheng med forventning om større behov innenfor pleie- og omsorgssektoren i fremtiden generelt. Dog vurderer kommunene kapasitetsutfordringene enda noe større dersom kommunestrukturen forblir uendret fra i dag. Egenvurderingene viser også at null-alternativet 10-15 år frem i tid gir noe økte kapasitetsutfordringer innen plan og administrasjon og styring – en trend vi ikke ser tilsvarende for Lyngenfjordalternativet. Samtidig bemerkes det at kommunene har vurdert kapasitetsutfordringene i null-kommunealternativet innen sosiale tjenester som mindre enn både i kommunene i dag og i Lyngenfjordalternativet.

Når det kommer til egenvurderingene av relevant kompetanse er det også barnevern som i gjennomsnitt skiller seg ut som mest utfordrende for de tre kommunene. Også her forventer kommunene at utfordringene reduseres noe over tid i uendret kommunestruktur, men enda mer i en sammenslått kommune. Innenfor pleie og omsorg vurderes større kompetanseutfordringer i fremtiden generelt, men hvor den sammenslåtte kommunen vil kunne løse dette bedre enn kommunene hver for seg. Også innen kommunehelse vurderer kommunene å få utfordringer i fremtiden, men vurderer i gjennomsnitt det fremtidige utfordringsbildet like stort uavhengig av valg om sammenslåing.

Ikke uventet er det barnevernstjenesten som oppleves mest utfordrende når det gjelder tilstrekkelig distanse i kommunene per i dag. Men mens disse utfordringene forventes fortsatt utfordrende i et 10-15 års perspektiv dersom kommunene består som i dag, forventer alle de tre kommunene at tilstrekkelig distanse i barnevernet vil være lite utfordrende for en sammenslått kommune i Lyngenfjordmodellen.

Konklusjonen fra egenvurderingene er derfor at utfordringsbildet for tjenestetilbud og myndighetsutøvelse i Status quo-alternativet ikke forventes vesentlig bedret fra dagens situasjon, men hvor det er større forventning til at en sammenslåing i Lyngenfjordalternativet vil kunne imøtekomme og løse noen av utfordringene.

6. Interkommunalt samarbeid

6.1. Bakgrunn

De senere årene er det lagt til rette for økt interkommunalt samarbeid, blant annet gjennom endringer i kommuneloven. Fra 1.1.2007 fikk man en ny bestemmelse i kommuneloven (§ 28) som gir anledning til etablering av vertskommunesamarbeid med overføring av myndighet til en annen kommune. Dette har åpnet for samarbeid på nye områder, og vi har blant annet sett en stor økning i omfanget av interkommunale barnevern, og det er nå registrert rundt 50 slike samarbeid på landsbasis.

Det antas at det til sammen er ca. 1.500 formelle og uformelle/avtalebaserte samarbeidsordninger mellom kommuner på landsbasis. I snitt deltar hver kommune i 11 forskjellige interkommunale samarbeid, men samarbeider likevel lite innenfor de store kjerneoppgavene som barnehage, grunnskole og pleie- og omsorg. Samarbeidene varierer både i organisasjonsform, innhold og omfang. De største kommunene samarbeider mest om samferdsel, næringsutvikling havn og kultur, mens de minste kommunene samarbeider mest om barnevern og legevakt.²³ Det er i denne utredningen ikke gjort en fullstendig utredning av videre interkommunalt samarbeid i de aktuelle kommunene, men det er gjort en overordnet vurdering av interkommunalt samarbeid som alternativ løsning dersom kommunene ikke kommer til enighet om en kommunesammenslåing.

Det er tidligere gjennomført flere utredninger og evalueringer av interkommunalt samarbeid som organisasjonsform i Norge. NIBR undersøkte høsten 2009 omfanget av vertskommunesamarbeid og så også på kommunenes erfaringer med samarbeidsformen. Et overveiende flertall av kommunene var positive til effekten av samarbeidet og mange små kommuner pekte på viktigheten av samarbeidet.²⁴

Dag Ingvar Jakobsen undersøkte i 2010 på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet kommunenes formelle samarbeid etter Kommunelovens §27.²⁵ Kommunene var nesten utelukkende positive til samarbeidenes påvirkning av kvalitet og «robusthet». Den økonomiske effekten framstår ikke som det viktigste argumentet i ettertid, men det ble av flere understreket at man har fått «mer ut av pengene».

Enkelte har imidlertid pekt på at utbredt interkommunalt samarbeid kan svekke den folkevalgte styringen. Rent formelt er dette riktig i kraft av at kommunen overfører oppgaver og myndighet til en annen kommune eller til et styre. Kommunestyrets mulighet til påvirke tjenesten direkte blir dermed mindre, selv om representativiteten forsøkes ivaretatt.

6.2. Interkommunalt samarbeid i Kåfjord, Lyngen og Storfjord

Basert på kommunens statusbilder har vi i forbindelse med utredningen laget en oversikt over interkommunale samarbeidsordninger kommunene i Lyngenfjordmodellen er involvert i. Oversikten er i sin helhet tatt inn i Appendiks E. Forutsatt at kommunenes egen rapportering er riktig, deltar kommunene i totalt 48 samarbeidsordninger. Storfjord og Lyngen har noe flere interkommunale samarbeidsordninger enn Kåfjord med henholdsvis 33 og 32, mens Kåfjord har 28. Rene nettverkssamarbeid i regi av Fylkesmannen i Troms er da holdt utenfor.

²³ KS, Introduksjonshefte – formelt interkommunalt samarbeid (2013)

²⁴ NIBR-notat 2010:105 - «Vertskommunesamarbeid i norske kommuner»

²⁵ Dag Ingvar Jakobsen: Evaluering av interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27 – omfang, organisering og virkemåte (2010)

De tre kommunene har et flertall samarbeidsordninger hvor både Kåfjord, Lyngen og Storfjord deltar. Den sterke preferansen til felles samarbeid gjenspeiles også i regionrådsstrukturen. Siden 1997 har Kåfjord, Lyngen og Storfjord samarbeidet i «Nord-Troms Regionråd» sammen med Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen. Det er imidlertid enkelte områder hvor Lyngen og Storfjord samarbeider sørover mot Tromsø, og Kåfjord har tilsvarende samarbeid nordover.

Ingen av samarbeidene omhandler de store kjerneoppgavene som barnehage, skole, helse og omsorg. Av de store administrative tjenestene er det kun IKT som organiseres som interkommunalt samarbeid. Denne avtalen omfatter kommunene Lyngen, Storfjord, Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. I motsetning til andre regioner har ingen av de aktuelle kommunene samarbeid om for eksempel lønningskontor, regnskap eller kemner. Det er heller ingen av kommunene som har samarbeid om felles barneverntjeneste i dag.

I dag samarbeider de tre kommunene formelt om 17 tjenester, hvor alle må kunne betegnes som mindre tjenester:

- Arbeidsgiverkontroll
- Biblioteksamarbeid
- Brannvarsling
- Felles regionkontor for grunnskolene/videregående skoler
- Felles ungdomssatsing (RUST)
- Interkommunalt arkiv Troms (sammen med andre kommuner i Troms)
- IKT-samarbeid (Lyngen kommune har meldt seg ut av samarbeidet fra 1.1.2016)
- Felles innkjøpsavtale (i samarbeid med Troms Fylkeskommune og andre kommuner i fylket)
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA), region Midt- og Nord-Troms
- KomOpp Opplæringskontor
- Kontrollutvalgssekretariat
- Krisesenter
- Kystsoneplan
- Legevaktsentral
- Nord-Norsk Reiseliv AS (felles reiselivsselskap for hele Nord-Norge)
- Nord-Troms museum
- Nord-Troms Regionråd
- Revisjon (KomRev Nord IKS)

Kommunene rapporterer i statusbildene om god tilfredshet med de interkommunale samarbeidene. De ser ikke ut til å gi nevneverdig økonomisk gevinst, men bidrar til lavere sårbarhet, større fagmiljø, større kunnskapsbase, tidvis bedre kvalitet og bedre rekruttering.

6.3. Økt interkommunalt samarbeid – et alternativ til kommunesammenslåing?

Dersom kommunene ikke skulle bli enige om en kommunesammenslåing i Lyngenfjordmodellen eller andre sammenslåingsalternativ vil det være naturlig å stille spørsmål om det er hensiktsmessig å inngå et mer omfattende og mer forpliktende interkommunalt samarbeid. Det interessante spørsmålet i denne sammenhengen er imidlertid om dette er et fullgodt alternativ til sammenslåing.

Kommunene er som nevnt godt fornøyde med det interkommunale samarbeidet og det framstår som et positivt bidrag i organiseringen. Samtidig er potensialet åpenbart ikke utnyttet full ut og det er fortsatt mange tjenester kommunene kunne ha samarbeidet om.

Kommunene oppnår en god del fordeler gjennom samarbeidet og nevner selv større fagmiljø, bedre rekruttering, lavere sårbarhet og tidvis bedre kvalitet som resultater så langt. Det er likevel grunn til å tro at kommunene ikke vil kunne oppnå like stor effekt som ved en kommunesammenslåing. Blant annet vil ikke det økonomiske potensialet i en kommunesammenslåing kunne hentes ut ved interkommunalt samarbeid. Kommunene sier selv at de ikke opplever noen innsparing som følge av samarbeidet og det er kanskje heller ikke et mål. Erfaringer fra andre kommuner viser noe av den samme tendensen og at organiseringen gjør økonomiske kutt mer komplekst enn om kommunen utfører tjenesten selv. Det påpekes også fra enkelte av kommunene at de gjennom interkommunalt samarbeid blir mer bundet og står mindre fritt til å foreta endringer.

Samtidig vil en kraftig utvidelse av det interkommunale samarbeidet gi en mer kompleks organisering som kan vise seg vanskelig å styre.

Økt interkommunalt samarbeid kan altså være et godt tiltak dersom kommunene ikke skulle bli enige om kommunesammenslåing, men er ikke et fullgodt alternativ til sammenslåing.

7. Samfunnsutvikling

7.1. Kommunens rolle som samfunnsutvikler

Rollen som samfunnsutvikler handler om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand. En viktig målsetting med kommunesammenslåing er å få en mer handlekraftig kommune som kan spille en større rolle som både lokal og regional samfunnsutvikler. Dette er blant annet avhengig av evnen til å drive god og effektiv planlegging og mulighetene for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dette forutsetter også at kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, miljøvern, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.

En viktig målsetting for de fleste kommuner er å stimulere til næringsutvikling og økt sysselsetting. Dette er noe som også krever kompetanse, evne til nettverksbygging, gode planer og god infrastruktur. Dersom flere kommuner innen den samme bo-, arbeids- og serviceregionen driver næringsrettet arbeid på hver sin måte, er det en fare for at man ender opp med konkurrerende tiltak istedenfor tiltak som understøtter og bygger opp om hverandre. Dersom forutsetningene ellers er til stede, kan en samlet næringspolitikk bidra til å styrke grunnlaget for næringsutviklingen i hele regionen.

En større kommune står sterkere når det gjelder muligheter for å skaffe utviklingsmidler, trekke til seg nye virksomheter (både offentlige og private) og delta i samarbeids- og utviklingsprosjekt både nasjonalt og internasjonalt. Det er en klar styrke å kunne tale til omverdenen med en felles stemme, i stedet for å krangle seg imellom. Kommuner som har slått seg sammen de senere årene har gode erfaringer med en slik samlet opptreden. En sammenslått kommune vil kunne reagere raskere enn om man må vente på likelydende vedtak i et stort antall kommuner.

Kommunestrukturen har betydning for utøvelsen av samfunnsutviklingsrollen på ulike måter. *Antallet innbyggere* vil ha betydning for størrelsen på kommuneorganisasjonen, og dermed også de ressurser som er tilgjengelig for å engasjere seg i ulike oppgaver. Kommunenes *geografiske avgrensing og lokalisering* har imidlertid også betydning for mulighetene til å håndtere ulike oppgaver og utfordringer. Forvaltning av sammenhengende natur- og friluftsområder, håndtering av klimaspørsmål og tilrettelegging av gode løsninger for utvikling av funksjonelle samfunnsutviklingsroller, krever felles løsninger.

7.2. Strukturelle forhold med betydning for arbeidsplassvekst

Det er en klar sammenheng mellom arbeidsplassvekst og tilflytting, men det er flere faktorer som spiller inn. Nedenfor har vi sett nærmere på betydningen av ulike strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i ulike næringer (se definisjoner i kap. 3). Bevissthet om hvordan disse slår ut, vil ha betydning for hvilke strategier man legger til grunn for framtidig utvikling, og hva som bør være sentrale målsetninger for en eventuell kommunesammenslåing.

7.2.1. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene

Landbruket, fisket og industrien har hatt kraftig arbeidsplassnedgang i Norge siden 2000. Mange av næringene har kanskje gått økonomisk bra, men det har i så fall skyldtes rasjonaliseringer. De naturbaserte næringene, som inkluderer bl.a. fiske og landbruk, har hatt en arbeidsplassnedgang på nesten 25 prosent på landsbasis siden 2000. Industrien har mistet mer enn ti prosent av arbeidsplassene sine i samme periode. Noen bransjer i industrien, som olje- og gassutvinning, har hatt sterk vekst, mens mer tradisjonell industri og prosessindustri har hatt kraftig nedgang. Teknologiske tjenester, som leverandørtjenester til olje- og gassindustrien, tele og IKT, og tekniske og vitenskapelige tjenester, har hatt sterk arbeidsplassvekst nasjonalt. Samlet sett har basisnæringene hatt vekst, men veksten har vært svakere enn veksten i besøksnæringene og de regionale næringene.

Steder som har mye næringsliv i teknologiske tjenester har hatt gode strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i basisnæringene. De har hatt en strukturell fordel, og har ikke selv måttet kjempe hardt for å få arbeidsplassvekst. Steder der mye av næringslivet er knyttet til fiskeri, landbruk og tradisjonell industri, har hatt en strukturell ulempe. Siden disse bransjene har vært i nedgang nasjonalt, har steder med mye næringsliv i disse bransjene også kunnet forvente arbeidsplassnedgang.

7.2.2. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i besøksnæringene

Besøksnæringer er ikke bare turisme, men også handel. Stedets egen befolkning er den største kundegruppen i besøksnæringene. Derfor vil steder med høy befolkningsvekst etterspørre flere varer og tjenester fra besøksnæringene. Befolkningsvekst er derfor et strukturelt forhold for vekst i besøksnæringene. Steder med høyere befolkningsvekst enn snittet i Norge kan forvente høyere arbeidsplassvekst i besøksnæringene enn landsgjennomsnittet. Tilsvarende vil steder med befolkningsnedgang eller relativt svak befolkningsvekst forvente å få svakere arbeidsplassutvikling i besøksnæringene enn landet som helhet. Befolkningsveksten anses derfor som et strukturelt forhold for arbeidsplassutvikling i besøksnæringene.

7.2.3. Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst i de regionale næringene

Med unntak av transportbransjen har samtlige bransjer i de regionale næringene hatt arbeidsplassvekst på landsbasis siden 2000. De fleste steder, hvert fall steder av en viss størrelse, har en god blanding av arbeidsplasser i de ulike bransjene i de regionale næringene. Bransjesammensetningen på et sted blir påvirket av om stedet har mye næringsliv i bransjene med høyest nasjonal vekst eller i bransjene med lavest nasjonal vekst. Bransjestrukturen betyr mindre for utviklingen i de regionale næringene enn for basisnæringene. På den annen side er de regionale næringene store, og utgjør nesten hver tredje arbeidsplass nasjonalt.

7.2.4. Hva skyldes arbeidsplassutviklingen i næringslivet, strukturelle forhold eller attraktivitet?

Når vi skal analysere arbeidsplassutviklingen på et sted, er det viktig å skille struktur fra attraktivitet. Strukturelle forhold er forhold som ikke kan påvirkes i særlig grad på stedet vi analyserer, men som har en signifikant påvirkning på næringslivets utvikling. Hvis utviklingen kan forklares fullt ut av de strukturelle forholdene, betyr det at utviklingen er «som normalt» på stedet. Det vil si at næringslivet utvikler seg som statistisk forventet ut fra forutsetningene. Dersom utviklingen avviker fra det statistisk normale, tyder det på at det har skjedd noe spesielt på stedet som ikke skyldes ytre forhold. Dersom en har et spesielt godt og effektivt næringsarbeid på et sted, f.eks. i en kommune eller i en region, vil det kunne føre til at utviklingen blir bedre enn de strukturelle forutsetningene tilsier. Da vil målingene vise at attraktiviteten er høy. Høy attraktivitet kan også skyldes at de største bedriftene har vært spesielt dyktige. Dessuten kan det være spesielle forhold i regionen som har hatt betydning, men som ikke fanges opp i de statistiske analysene. Attraktivitetsanalyser vil derfor gi en god pekepinn på om stedet har vært attraktivt for bedrift, besøk og bosted, men analysene må tolkes varsomt og helst på bakgrunn av lokal kjennskap til utviklingen på stedet.

7.3. Arbeidsmarkeds-integrasjon

Arbeidsmarkedsintegrasjonen er et strukturelt forhold som har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted. Arbeidsmarkedsintegrasjonen er summen av andelen av arbeidsplassene på et sted som det pendles inn til, og andelen av den sysselsatte befolkningen på stedet som jobber i en annen kommune.

Hvis man bor på et sted der arbeidsmarkedsintegrasjon er god, har man flere arbeidsmarkeder å velge i. Det gjør det enklere for en familie å flytte dit, siden arbeidsmarkedet er større, og sannsynligheten for at begge partnerne kan få jobb øker. I tillegg er steder med høy arbeidsmarkedsintegrasjon mindre sårbare enn isolerte steder. Dersom det blir arbeidsplassnedgang i én kommune, finnes det muligheter for å finne jobb i andre kommuner som er i pendlingsavstand.

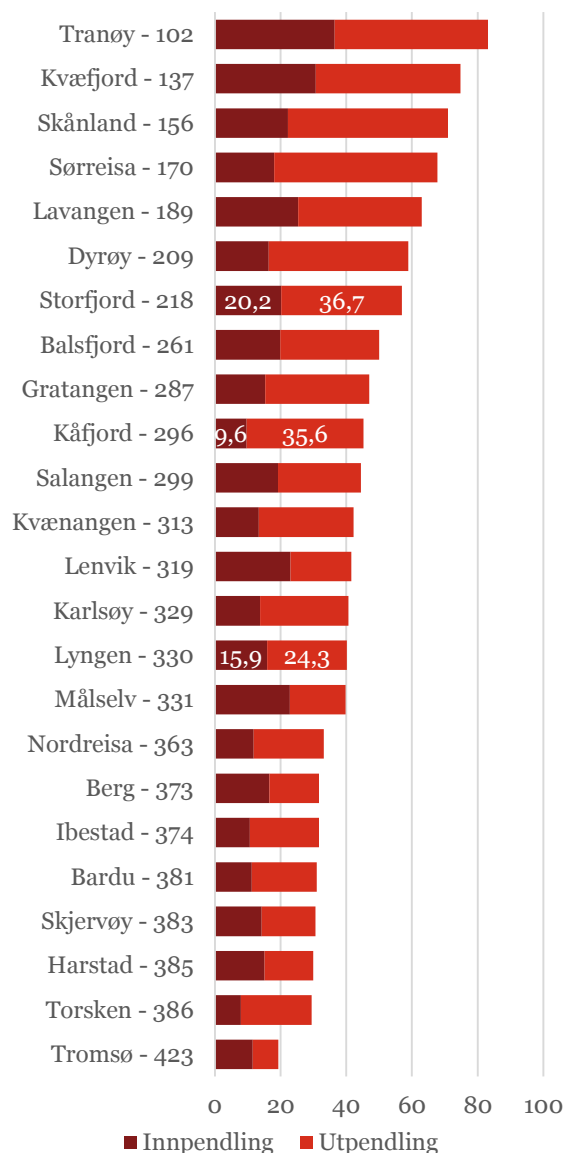
Mange kommuner på det sentrale Østlandet har god arbeidsmarkedsintegrasjon, mens arbeidsmarkedsintegrasjonen er lav på mange steder på Vestlandet og i Nord-Norge.

Figuren til høyre viser hvordan arbeidsmarkedsintegrasjonen er i kommunene i Troms. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner.

Tromsø har lavest arbeidsmarkedsintegrasjon blant kommunene i Troms. Bare 7,8 prosent av den sysselsatte befolkningen jobber i en annen kommune i 2014, og bare 11,5 prosent av arbeidsplassene i kommunen er besatt av noen som bor utenfor kommunen i samme år. Bare seks kommuner i Norge har lavere arbeidsmarkedsintegrasjon enn Tromsø.

Storfjord er kommunen i utredningen med best arbeidsmarkedsintegrasjon. 36,7 prosent av den sysselsatte befolkningen jobber utenfor kommunen, og 20,2 prosent av arbeidsplassene er besatt av noen som bor utenfor Storfjord. Storfjord er likevel rangert litt under middels blant kommunene i Norge.

De fleste kommunene i Troms har lav arbeidsmarkedsintegrasjon. Samtlige av kommunene i utredningen er rangert under middels blant kommunene i Norge.

Figur 41: Arbeidsmarkedsintegrasjonen målt som summen av andelen av arbeidsplassene som det pendles inn til og andelen av den sysselsatte befolkningen på stedet som pendler ut, 2014. Tallet bak kommunenavnet rangerer kommunene blant landets totalt 428 kommuner.

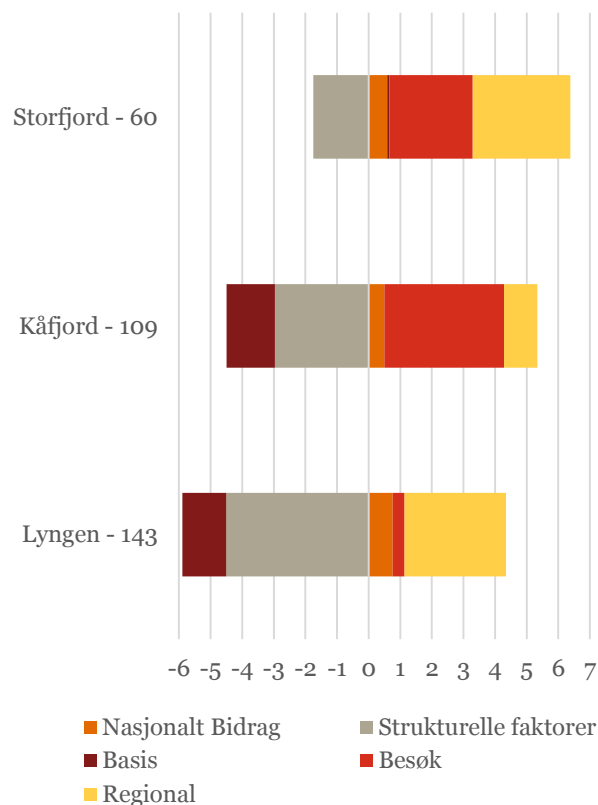
7.4. Næringsattraktivitet

Vi har nå redegjort for hvilke strukturelle forhold som påvirker arbeidsplassutviklingen i næringslivet. De strukturelle forholdene utgjør sammen med den nasjonale veksten den forventede arbeidsplassveksten på et sted. Noen steder har imidlertid hatt høyere vekst enn forutsetningene skulle tilsi, og disse sier vi at har vært attraktive.

Figuren til høyre viser vekstimpulsene fra basis-, besøks- og de regionale næringene for perioden etter finanskrisen. Vekstimpulsene er dekomponert i forventet vekst grunnet nasjonal vekst og strukturelle forhold, og bransjustert vekst som er den delen av veksten som ikke finner sin forklaring i strukturelle forhold. Den bransjusterte veksten brukes som et mål på attraktivitet. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner med hensyn til samlet næringsattraktivitet som er summen av attraktiviteten i de tre næringstypene.

Felles for de tre kommunene er at de har hatt uheldige strukturelle forhold for å oppnå vekst i næringslivet. De uheldige strukturelle forholdene er en kombinasjon av svak befolkningsutvikling og en bransjestruktur med overvekt av bransjer som har hatt nedgang. Storfjord og Kåfjord har likevel hatt vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet, fordi de har økt sin attraktivitet for besøk og for de regionale næringene i perioden.

Lyngen har hatt nedgang i antall arbeidsplasser i næringslivet. Det skyldes først og fremst at Lyngen har hatt svært ugunstige betingelser for næringslivsvekst. Lyngen har vært attraktiv for besøksnæringer og de regionale næringene, men lite attraktive for basisnæringene. I sum har Lyngen hatt en positiv næringsattraktivitet. Arbeidsplassveksten i næringslivet har vært bedre enn statistisk forventet ut fra de strukturelle betingelsene.

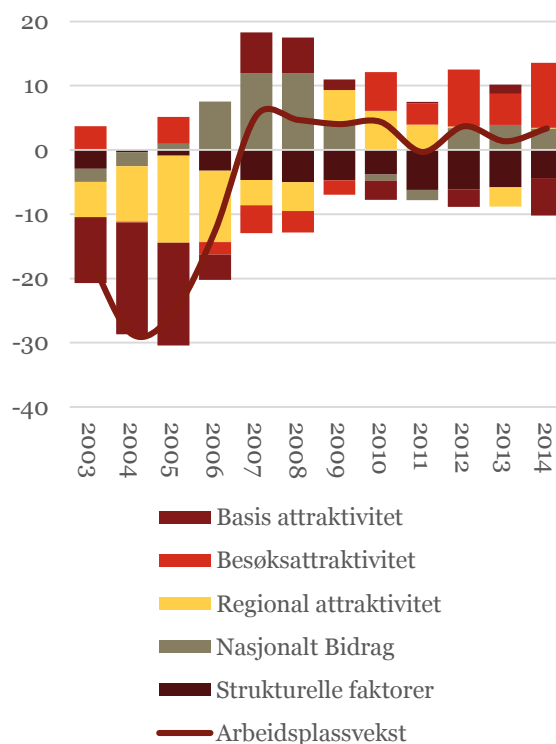
Figur 42 Vekstimpulser fra basis-, besøks- og de regionale næringene, dvs. endring i antall arbeidsplasser som prosentvis andel av sysselsettingen, 2009-2014. Tallet bak kommunenavnet rangerer kommunene mht. samlet næringsattraktivitet blant landets 428 kommuner.

Næringsattraktivitet i Kåfjord

I tabellen over antall arbeidsplasser i de ulike bransjene 2014 som ligger i Appendiks C, ser vi at det var 85 personer som jobbet innen fisket og landbruk i Kåfjord. Det er et relativt høyt tall når en tar i betraktning at det kun er 372 arbeidsplasser i privat sektor i Kåfjord. Faktisk er fisket og landbruk nesten 8 ganger større i Kåfjord enn i Norge.²⁶ Fiskebransjen i Kåfjord har dog hatt en ekstremt sterkt nedgang siden 2002. Det var 125 personer som jobbet innen besøksnæringer, flest innenfor handel, i Kåfjord i 2014, og bransjen er 3 ganger så stor som i Norge.

Figuren til høyre viser at Kåfjord hadde nedgang i antall arbeidsplasser i næringslivet fram til 2007. Etter 2007 har det vært svak vekst. Nedgangen fram til og med 2006 skyldes ikke primært strukturelle forhold, men at næringsattraktiviteten var svak, spesielt innenfor basisnæringer og de regionale næringene. Fra 2007 og utover har attraktiviteten for basisnæringer og de regionale næringene variert en del fra periode til periode uten noen klar trend.

Kåfjord hadde varierende besøksattraktivitet fram til 2009, men har hatt høy positiv besøksattraktivitet i alle periodene etter 2009.

Figur 43: Årlig vekst i antall arbeidsplasser i basis-, besøks- og de regionale næringene i Kåfjord fra 2003 til 2014. Den mørkerøde linjen viser den årlige veksten. Stolpene viser hvordan veksten kan forklares av nasjonal vekst, strukturelle forhold og attraktivitet. Tre års glidende gjennomsnitt.

²⁶ Vi har regnet ut dette vha. lokaliseringkvotienter (LQ). LQ regnes ut ved å dele antall arbeidsplasser i en bransje på antall sysselsatte. Denne andelen er så delt på tilsvarende andel på landsbasis. Dersom LQ er lik 1, er bransjen like stor som i Norge. Dersom LQ er 2, er den dobbelt så stor som i Norge. Er LQ lik 0,5 er den halvparten så stor som i Norge osv.

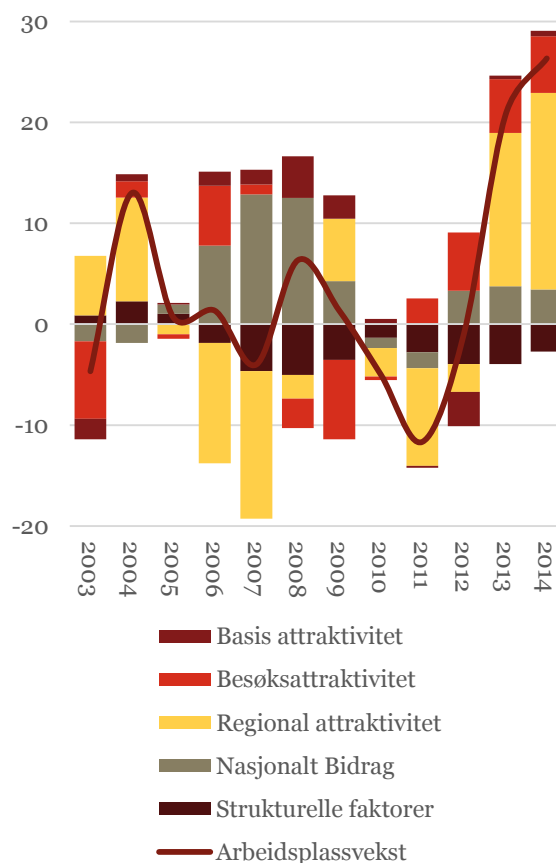
Næringsattraktivitet i Storfjord

Fisket og landbruket er mer enn dobbelt så stort i Storfjord som i Norge. I absolutte tall er imidlertid ikke antallet så stort, siden Storfjord er en liten kommune. Det var 15 personer som jobbet innenfor fisket i 2014, og 33 som jobbet innen landbruket. I og med at Storfjord har relativt mye næringsliv i bransjer som har vært i nedgang på landsbasis, har kommunen hatt en strukturell ulempe med hensyn til å oppnå arbeidsplassvekst i basisnæringene.

Attraktiviteten for de regionale næringene har variert mye fra periode til periode. Bransjesammensetningen i de regionale næringene tilsier at veksten i antall arbeidsplasser skal være omtrent like høy som veksten nasjonalt. Bygg og anlegg-bransjen og diverse-kategorien er relativt store bransjer i Storfjord. Det har vært sterk arbeidsplassvekst i bygg og anlegg og finans, mens det har vært sterkt nedgang i transportbransjen i det siste år. Veksten i de regionale næringene har vært høyere enn forventet, spesielt i de siste to årene. Storfjord har derfor vært attraktiv for regionale næringer.

Attraktiviteten for besøksnæringene har også variert en del. Storfjord har imidlertid vært attraktive for besøksnæringene de siste fire periodene. I perioden etter finanskrisen har Storfjord hatt befolkningsvekst, men veksten har vært svakere enn veksten nasjonalt. Dette er en strukturell ulempe for arbeidsplassutviklingen i besøksnæringene. Men fleste bransjer i besøksnæringene, unntatt handel og servering, har hatt arbeidsplassvekst. Storfjord har derfor hatt bedre arbeidsplassutvikling enn den strukturelle ulempen skulle tilsi, og kommunen har vært attraktiv for besøk.

Attraktiviteten for basisnæringene har ikke betydd så mye for utviklingen i Storfjord. I de to siste periodene har Storfjord også vært attraktive for basisnæringene. Dermed har kommunen vært attraktiv for alle de tre næringstypene.

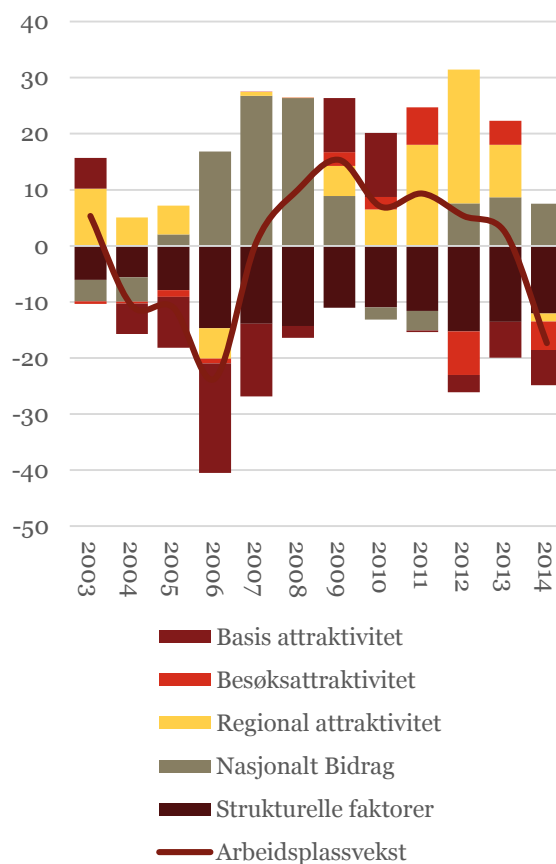
Figur 44: Årlig vekst i antall arbeidsplasser i basis-, besøks- og de regionale næringene i Storfjord fra 2003 til 2014. Den mørkerøde linjen viser den årlige veksten. Stolpene viser hvordan veksten kan forklares av nasjonal vekst, strukturelle forhold og attraktivitet. Tre års glidende gjennomsnitt.

Næringsattraktivitet i Lyngen

Lyngen har relativt mange arbeidsplasser innen fisket, næringsmiddelindustrien, prosessindustrien og landbruket. I 2014 var det over 60 personer som jobbet innen hhv. prosessindustrien og fisket. Disse bransjene har hatt kraftig arbeidsplassnedgang på landsbasis. Lyngen har derfor hatt en strukturell ulempe med hensyn til arbeidsplassvekst i basisnæringene. Den faktiske arbeidsplassutviklingen i basisnæringene har vært svakere enn de strukturelle forholdene skulle tilsi. Lyngen har derfor ikke vært attraktiv for basisnæringer i de siste årene.

Lyngen har hatt befolkningsnedgang etter finanskrisen, og dette er en strukturell ulempe med hensyn til sannsynlighet for å oppnå arbeidsplassvekst i besøksnæringene. Lyngen har hatt nedgang i antall arbeidsplasser i besøksnæringene etter finanskrisen, men nedgangen har ikke vært så sterk som befolkningseffekten skulle tilsi. Derfor har Lyngen vært attraktiv for besøk i noen av årene til tross for svak arbeidsplassutvikling, dog ikke i 2014.

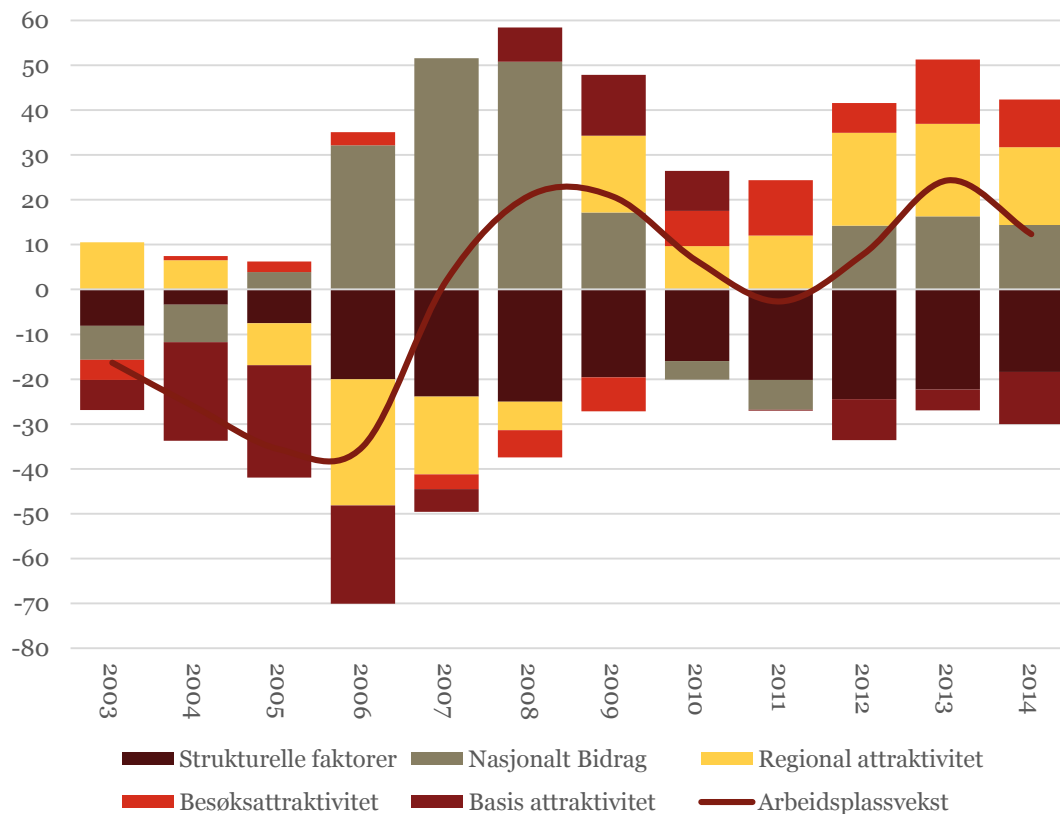
Bygg- og anleggsbransjen i Lyngen har vokst kraftig etter 2008. Det har også utleie av arbeidskraft. I 2012 ble det en sterk øking i antall arbeidsplasser i sistnevnte bransje. Det har medført at veksten i de regionale næringene i Lyngen er betydelig høyere enn bransjestrukturen skulle tilsi. Lyngen har derfor vært attraktiv for regionale næringer.

Figur 45: Årlig vekst i antall arbeidsplasser i basis-, besøks- og de regionale næringene i Lyngen fra 2003 til 2014. Den mørkerøde linjen viser den årlige veksten. Stolpene viser hvordan veksten kan forklares av nasjonal vekst, strukturelle forhold og attraktivitet. Tre års glidende gjennomsnitt

Næringsattraktivitet i Lyngenfjordmodellen

Vi kan nå se på hvordan næringsattraktiviteten har vært i Lyngenfjordmodellen samlet.

Figur 46: Årlig vekst i antall arbeidsplasser i basis-, besøks- og de regionale næringene i Lyngenfjordalternativet fra 2003 til 2014. Den mørkerøde linjen viser den årlige veksten. Stolpene viser hvordan veksten kan forklares av nasjonal vekst, strukturelle forhold og attraktivitet. Tre års glidende gjennomsnitt.

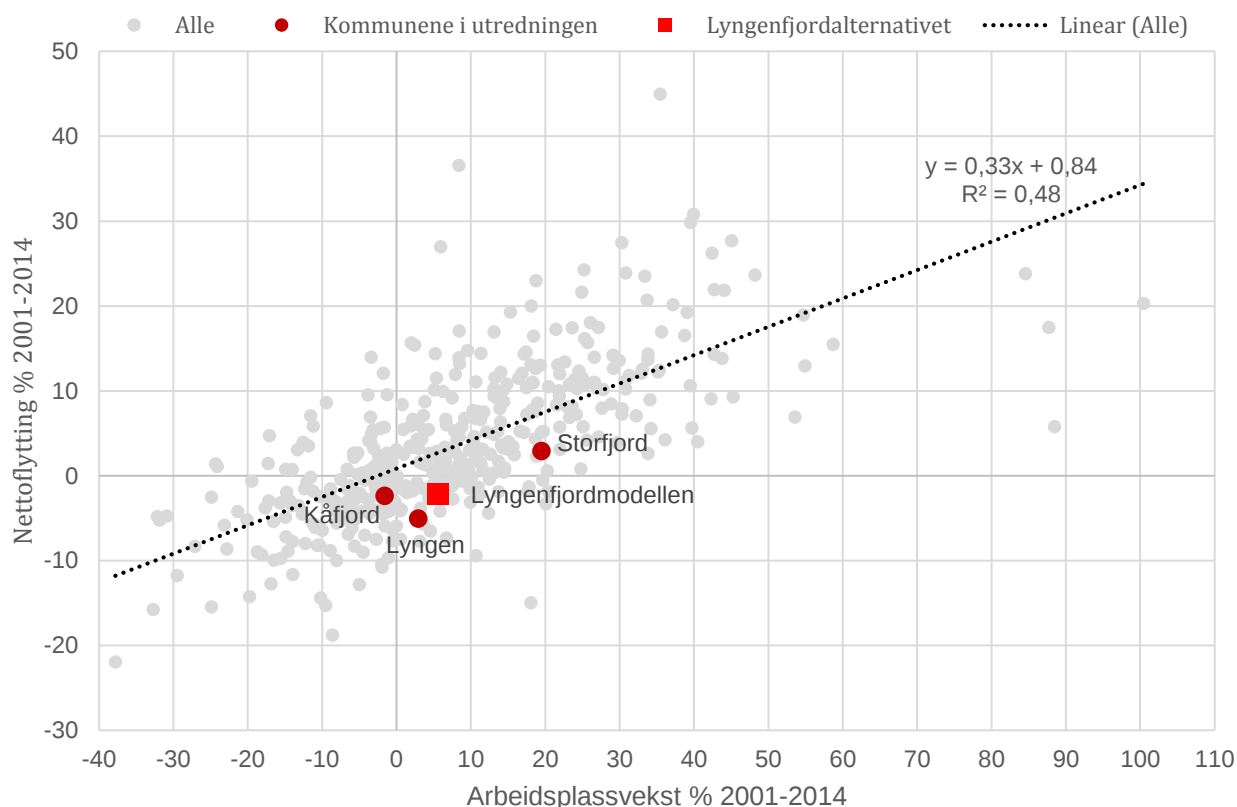
Figuren over viser hvordan den årlige arbeidsplassveksten kan forklares av strukturelle forhold, nasjonal vekst og attraktivitet. Når det er arbeidsplassvekst i Norge, kan de fleste steder i landet også forvente å få arbeidsplassvekst. Figuren over viser hvordan den nasjonale høykonjunkturen før finanskrisen påvirket arbeidsplassveksten i Lyngenfjordmodellen positivt. Når det er arbeidsplassnedgang i Norge, vil de fleste steder i landet også kunne forvente arbeidsplassnedgang. Figuren viser hvordan Lyngenfjordalternativet hadde arbeidsplassnedgang i takt med den nasjonale nedgangen. I de siste tre årene har det vært nasjonal vekst igjen, og Lyngenfjordalternativet har også hatt arbeidsplassvekst.

Videre spiller bransjesammensetningen en stor rolle. Bransjesammensetningen i Lyngenfjordalternativet tilsier at arbeidsplassveksten i regionen er litt svakere enn i landet som helhet. Regionen har en høy andel arbeidsplasser i landbruk og fiske som er bransjer i nedgang nasjonalt. Det betyr at regionen kan forvente noe lavere arbeidsplassvekst enn landet som helhet.

Når vi justerer for effekten av nasjonal vekst og strukturelle forhold, sitter vi igjen med den bransjusterte veksten, som er et mål på næringsattraktiviteten. De siste tre treårsperiodene har Lyngenfjordmodellen hatt en betydelig vekst i regionale næringer, som er høyere enn forventet. De siste tre årene har det i snitt blitt skapt 17,4 flere arbeidsplasser i regionale næringer enn forventet. Besøksnæringer har hatt i samme tidsperiode 10,6 flere arbeidsplasser enn forventet. Basisnæringene har hatt en arbeidsplassutvikling under forventning. Lyngenfjordmodellen er blitt attraktiv for både besøk-, og regionale næringer i de siste årene.

7.5. Flytting

Det er interessant å avdekke sammenhengen mellom arbeidsplassvekst og nettoflytting. Når vi kjenner denne sammenhengen, kan vi finne ut av hvor mye av flyttingen som skyldes andre forhold. Disse andre forholdene kan være strukturelle. Den delen av nettoflyttingen som ikke skyldes arbeidsplassvekst eller strukturelle forhold, kaller vi bostedsattraktivitet.

Figur 47: Et plott som viser arbeidsplassveksten (alle sektorer) og nettoflyttingen i perioden 2001-2014 for alle kommuner i Norge. De mørkerøde prikkene viser kommunene som er med i utredningen. Den lyserøde firkanten viser nettoflytting og arbeidsplassvekst i Lyngenfjordmodellen.

Figuren over viser sammenhengen mellom arbeidsplassveksten og nettoflyttingen i alle kommunene i Norge fra 2001 til 2014. Linjen viser den statistiske sammenhengen mellom disse størrelsene, og representerer forventet nettoflytting, gitt arbeidsplassvekst. Det er en nesten selvfølgelig og positiv sammenheng mellom disse størrelsene. Mange kommuner avviker riktignok fra forventningslinjen.

De mørkerøde prikkene representerer kommunene i utredningen. Den lyserøde firkanten viser arbeidsplassveksten og nettoflyttingen i Lyngenfjordmodellen.

Nettoflyttingen til Lyngenfjordmodellen har vært litt mindre enn forventet ut fra arbeidsplassutviklingen. Nettoflyttingen og arbeidsplassutviklingen er forskjellig i alle tre utredningskommunene. Alle tre utredningskommunene har hatt en nettoflytting som var lavere enn det som kunne forventes ut fra arbeidsplassutviklingen.

7.5.1. Strukturelle flyttefaktorer

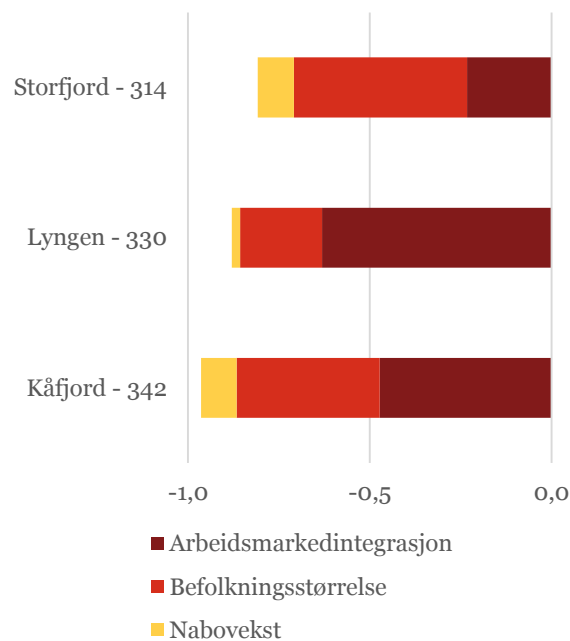
Som vi så av figuren på forrige side, kan arbeidsplassveksten forklare mye av flyttingen til et sted. Likevel er det mye av flyttingen som også skyldes andre ting. Det kan være strukturelle flyttefaktorer eller at stedet er attraktivt å bo på. Vi har identifisert tre strukturelle flyttefaktorer som har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted etter at effekten av arbeidsplassutviklingen er trukket fra.

De strukturelle flyttefaktorene er:

1. *Arbeidsmarkedsintegrasjon* – summen av andelen av den sysselsatte befolkningen på et sted som pendler ut og andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til.
2. *Nabovekst* – arbeidsplassvekst i kommunene som det pendles til.
3. *Befolkningsstørrelse* – befolkningsstørrelsen på stedet.

Figuren til høyre viser hvordan de strukturelle flyttefaktorene har påvirket den delen av nettoflyttingen som ikke skyldes arbeidsplassvekst.

Alle tre kommunene i utredning har dårlige forutsetninger for positiv nettoflytting. Storfjord, Lyngen og Kåfjord er rangert langt under snittet sammenlignet med alle 428 norske kommuner, men er ikke blant kommunene i Norge med aller dårligst forutsetninger for positiv nettoflytting.

Figur 48: Den delen av nettoflyttingen til kommunene i utredningen som ikke skyldes arbeidsplassvekst, men som skyldes strukturelle flytteforhold. Perioden er for de fire siste ikke-overlappende treårsperiodene, dvs. 2003-2014. Enheten er antall standardavvik fra gjennomsnittet summert over fire treårsperioder. Tallet bak kommunenavnet gir rangering blant landets 428 kommuner mht. strukturelle flyttefaktorer.

7.5.2. Bostedsattraktivitet

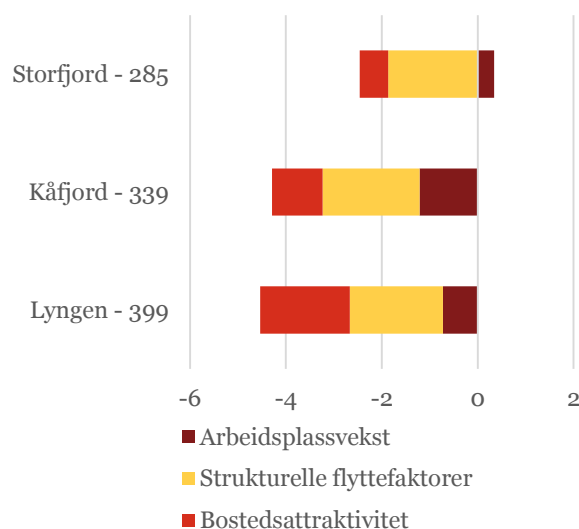
Vi har nå sett hvordan sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst har vært, og vi har sett at alle kommuner i Lyngenfjordmodellen har dårlige strukturelle forhold for flytting. Vi kan nå se på sammenhengen mellom forventet flytting og faktisk flytting. Stedene som har hatt en høyere nettoflytting enn arbeidsplassutviklingen og de strukturelle flyttefaktorene skulle tilsi, har vært attraktive som bosted. Når man vet hvilke steder som har vært attraktive eller ikke attraktive som bosted, kan man forsøke å identifisere egenskaper ved stedet som kan tenkes å ha påvirket nettoflyttingen. Dette krever imidlertid både lokal kjennskap til stedet og ytterligere forskning.

Figuren til høyre viser hvordan nettoflyttingen i perioden 2003-2014 kan forklares av arbeidsplassvekst, strukturelle flyttefaktorer og bostedsattraktivitet. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner med hensyn til bostedsattraktivitet.

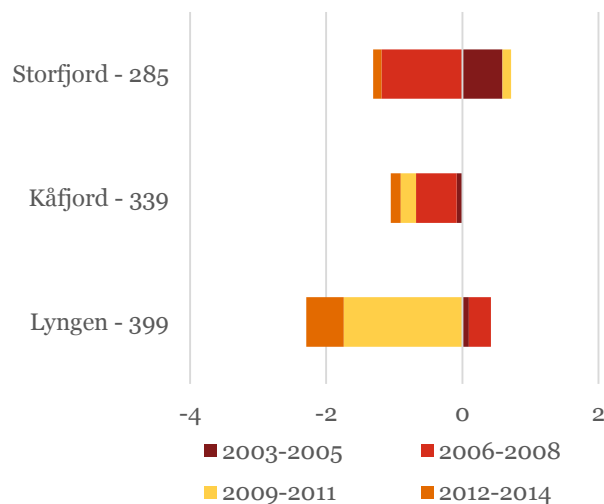
Storfjord er den eneste kommunen hvor arbeidsplassveksten har bidratt til innflytting. Men arbeidsplassutviklingen har ikke vært god nok til å kompensere for de ugunstige strukturelle flyttefaktorene. I tillegg har Storfjord også hatt en negativ bostedsattraktivitet, som har bidratt ytterligere til at nettoflyttingen har blitt lavere enn i resten av landet.

Verken nettoflytting i Kåfjord eller Lyngen er positivt påvirket av verken arbeidsplassvekst eller strukturelle flyttefaktorer. Som Storfjord, har kommunene ikke vært attraktive som bosted i perioden 2003-2014. Alle de tre kommunene har en bostedsattraktivitet under gjennomsnittet sammenlignet med landet som helhet.

Figuren under viser hvordan bostedsattraktiviteten har utviklet seg over tid. Ingen av kommunene har vært attraktiv som bosted i den siste treårsperioden. Storfjord hadde positiv bostedsattraktivitet i perioden mellom 2003 og 2005, og 2009-2011. Lyngen hadde positiv bostedsattraktivitet i perioden mellom 2003 og 2005, og 2006 og 2008. Kåfjord har ikke vært attraktiv som bosted i noen av periodene.

Figur 49: Nettoflyttingen i perioden 2003-2014 (fire siste ikke-overlappende treårsperioder) forklart av arbeidsplassutvikling, strukturelle flyttefaktorer og bostedsattraktivitet.

Figur 50: Bostedsattraktiviteten som i figuren over, men for hver treårsperiode. Kommunene er rangert blant landets 428 kommuner mht. bostedsattraktivitet i hele tolvårsperioden.

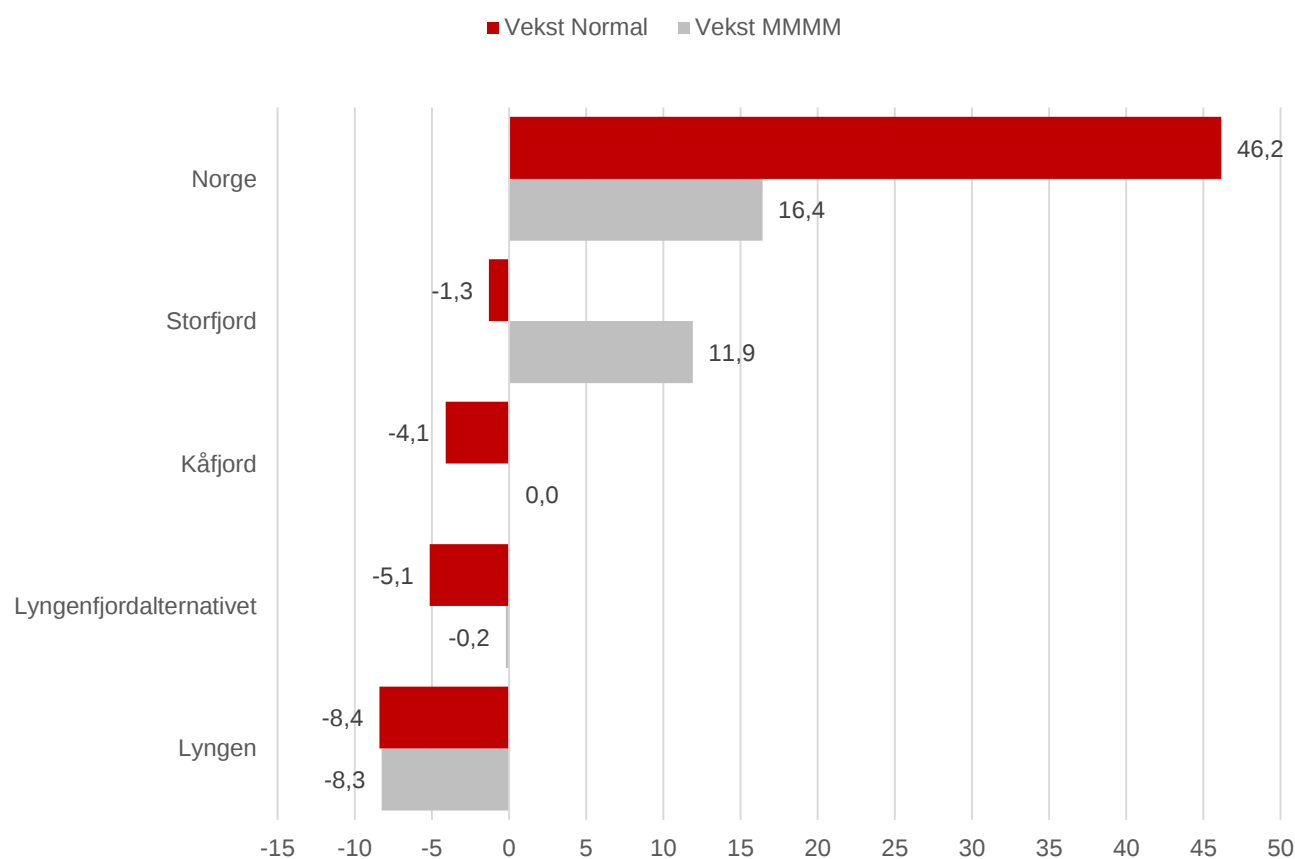
7.6. Framtidig befolkningsutvikling

I følge SSBs middelframskrivninger (MMMM) vil Norge få en befolkningsvekst på 16,4 prosent fra 2015 til 2030.

Ifølge SSBs middelframskrivning forventes Storfjord å få en befolkningsvekst på 11,9 prosent, Kåfjord uendret folketall og Lyngen en befolkningsnedgang på 8,3 prosent. Vi har gjort en analyse der vi har lagt SSBs middelframskrivning nasjonalt til grunn. Samtidig har vi lagt til grunn de strukturelle forholdene for vekst i næringslivet og de strukturelle forholdene for flytting. Vi har da kunnet regne ut hvordan befolkningsveksten i en kommune vil bli dersom kommunen har nøytral attraktivitet for bedrift, besøk og bosted. Vi så i tidligere analyser at arbeidsplassvekst, arbeidsmarkedsintegrasjon, befolkningsstørrelse og nabovekst har en signifikant og positiv effekt på nettoflyttingen til et sted. Dersom de strukturelle forholdene fortsetter som før, og dersom deres effekt på nettoflyttingen fortsetter som før, vil Storfjord få lavere befolkningsvekst enn det SSBs middelframvisninger viser. I dette tilfellet vil Storfjord få en befolkningsnedgang på 1,3 prosent.

Lyngenfjordmodellen vil ifølge SSBs middelframskrivninger få en befolkningsnedgang på 0,2 prosent fra 2015 til 2030.

I våre beregninger vil Lyngenfjordmodellen oppnå en sterkere befolkningsnedgang enn det MMMM spår på 5,1 prosent.

Figur 51: Norges befolkningsvekst 2015-2030, SSBs middelframskrivning (MMMM) og prognosene fra vår modell.

7.6.1. Framtidig utvikling med ulike nivåer av attraktivitet

Alle kommunene i Lyngenfjordmodellen har hatt svak attraktivitet som bosted, men forholdsvis god næringsattraktivitet de siste årene. Bostedsattraktiviteten har imidlertid større betydning for folketallsutviklingen, fordi den virker direkte på folketallet, mens den gode næringsattraktiviteten virker mer indirekte. Hva den faktiske utviklingen vil bli, er naturligvis usikkert. Dette gjelder selv om vi kunne forutse de framtidig strukturelle betingelsene. Analysene vi har gjort av attraktivitet i kommunene viser at mange kommuner har en utvikling som ikke er i tråd med den statistiske forventningen. Slike avvik tilskriver vi at kommunene har varierende grad av attraktivitet. Denne attraktiviteten vil kunne påvirkes av hva kommunene selv gjør. Kommuner som har et vellykket utviklingsarbeid kan gjøre seg mer attraktive både som bosted, som sted å drive næringsvirksomhet og som besøkssted. Dersom stedene lykkes med utviklingsarbeidet vil de kunne få en vekst i antall arbeidsplasser som er høyere enn de strukturelle betingelsene skulle tilsi. Spørsmålet er da om en eventuell kommunesammenslåing vil styrke eller svekke mulighetene til å drive vellykket og effektivt utviklingsarbeid.

7.7. Oppsummering samfunnsutvikling

De tre kommunene i Lyngenfjordalternativet har samlet sett hatt en ganske sterk befolkningsnedgang, til tross for at antall arbeidsplasser har økt. Årsakene er dels at kommunene har hatt ugunstige strukturelle betingelser gjennom at de er små kommuner som ikke ligger gunstig til i forhold til større arbeidsmarkeder, og at bransjestrukturen har vært uheldig. De tre kommunene har dessuten hatt en svak bostedsattraktivitet de siste årene som har bidratt negativt til nettoflyttingen. Næringsutviklingen har vært god, hvis vi tar de strukturelle betingelsene i betraktning, men ikke god nok til å skape nok arbeidsplassvekst til å få netto innflytting og befolkningsvekst.

Det er dermed nødvendig at kommunene klarer å øke bostedsattraktiviteten, dersom en skal unngå befolkningsnedgang de neste årene. Samtidig må en beholde og helst øke næringsattraktiviteten. Det krever at en har et kontinuerlig og kraftfullt utviklingsarbeid.

7.7.1. Spesielt om samfunnsutvikling for Status quo-alternativet

Kåfjord, Lyngen og Storfjords mulighet til å opptre som samfunnsutviklingsaktører preges på godt og vondt mye av størrelsen på kommunene. Som små kommuner har kommunene begrensede muligheter til å opptre som utviklingsaktører i regional sammenheng. Samtidig har de svært begrenset bemanning med kompetanse og kapasitet til å jobbe systematisk med samfunnsutvikling. Hver for seg har kommunene små fagmiljø og er avhengige av både godt tverrsektorielt samarbeid internt i kommunene, men også samarbeid med andre kommuner og aktører som VNE, NGI, Fylkesmannen, Fylkeskommunen m.m. Samtidig opplever kommunene selv at de håndterer rollen som samfunnsutvikler godt og beskriver faktisk størrelsen som en fordel for rollen som samfunnsutvikler. Det gjelder spesielt Lyngen som i sitt statusbilde fremhever fordelene ved å ha en liten og oversikkelig administrasjon som muliggjør en rask og effektiv samhandling med de folkevalgte. Dette bidrar til en fleksibel organisasjon som kan respondere raskt på innbyggernes og næringslivets behov.

Storfjord og Lyngen ser ut til å nyte godt av det interkommunale plansamarbeidet i Nord-Troms plankontor. Dette ble opprettet nettopp på grunn av utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse. Fylkesmannen påpeker i statusbildene viktigheten av dette samarbeidet og oppfordrer også Lyngen kommune til å inngå et plansamarbeid med sine nabokommuner.

Størrelsen gjør det imidlertid nødvendig for alle kommunene å leie inn ekstern konsulentbistand når de har behov for spesiell kompetanse, uten at dette fremheves som noen stor ulempe. Oppgavene oppstår for sjelden til at det gjør det mulig å ansette slik kompetanse fast, og muligheten for innleie gir den nødvendige fleksibiliteten kommunene trenger. Samtidig gir lav bemanning innenfor planområdet en betydelig sårbarhet ved sykdom og fravær.

Kommunene har også en fordel ved at de ansatte kjenner lokale utfordringer og behov godt, og dermed er i stand til å legge til rette for en positiv utvikling i det enkelte lokalsamfunn. Avstanden til lokalt næringsliv blir kort, slik at kommunen effektivt kan legge til rette ved behov.

Gjennomgangen av samfunnsutviklingsområdet viser videre at kommunene har utfordringer med oppnå vekst i folketallet og utvikling av nye arbeidsplasser. Jo mindre kommunene er, jo mer utfordrende blir det å håndtere konjunkturedringer og svingninger i tilgangen på arbeidsplasser. Denne sårbarheten og utfordringen vil være større for kommunene om de fortsetter å stå alene enn om de velger å slå seg sammen.

8. Lokaldemokrati

Et av kommunereformens hovedmål er å styrke lokaldemokratiet. Kommunestrukturen skal bidra til å fremme demokrati og politisk deltakelse i befolkningen. Et godt lokaldemokrati er svært viktig i det lokale folkestyret, og en forutsetning for tillit og legitimitet til det nasjonale folkestyret. Særlig viktig for et godt lokaldemokrati er at beslutninger fattes nær de berørte, innbyggernes engasjement og politiske deltakelse, i tillegg til et politisk handlingsrom og lokalsamfunnet har reell mulighet til å påvirke samfunnsutviklingen.

Lyngenfjordmodellen skiller seg fra andre prosesser med kommunesammenslåing ved at de tre kommunene tidligere har vært samlet som én kommune. Ved en sammenslåing vil den nye kommunene ha 7002 innbyggere (01.01.2014), som er under landsgjennomsnittet på 11 937 innbyggere per kommune før kommunereformen (01.01.2014).

Kartleggingen av utfordringer ved kommunesammenslåinger knyttet til lokaldemokrati er gjennomført ved dokumentstudier og intervjuer med rådmenn, ordførere/varaordførere og/eller ledere av opposisjonspartier. Intervjuene er supplert med kommunenes egenvurdering av nåværende og framtidig utfordringsbilde, samt statusbilder fra hver enkelt kommune.

8.1. Ekspertutvalgets kriterier for lokaldemokrati

Regjeringens ekspertutvalg for kommunereform har definert i alt fem kriterier for godt kommunalt demokrati. I denne delen av rapporten konsentrerer vi oss hovedsakelig om følgende tre kriterier:

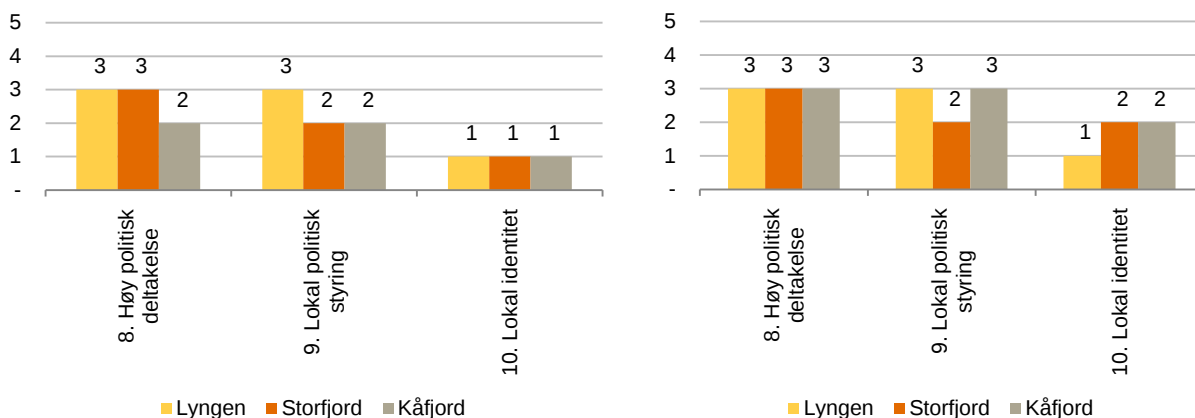
- Høy politisk deltagelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Ekspertutvalget slår fast at det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med høy politisk deltakelse ved og mellom valg. Et aktivt lokaldemokrati kjennetegnes ved at velgerne har flere politiske partier man kan stemme på, mens aktivitet mellom valg henger sammen med muligheter for innflytelse og engasjement, og organisering av nærdemokratiske ordninger.

Når det gjelder lokal politisk styring mener utvalget at muligheten for lokalt folkevalgte til å styre og kontrollere kommunenes virksomhet særlig knytter seg til tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, distanse i den kommunale administrasjonen samt omfanget av interkommunalt samarbeid. Interkommunalt samarbeid er i dette perspektivet foreslått begrenset ved at lovpålagte oppgaver i stedet kan utføres i én (større) kommune, og dermed sikre at de folkevalgte har mer kontroll over arbeidet enn de vil ha i et IKS.

Lokal identitet handler både om identitet knyttet til stedet man bor og den større fellesidentiteten til området/regionen rundt egen bopel.

I egenvurderingen ble kommunene bedt om å evaluere lokaldemokratiet i dag og i et 10-15 års perspektiv dersom kommunestrukturen opprettholdes som i dag (ingen sammenslåing). Det er kun Kåfjord som ser for seg økte utfordringer knyttet til politisk deltakelse og lokal politisk styring i et 10-15 års perspektiv, men i de andre kommunene er det ingen sterke meninger om disse temaene. Kåfjord og Storfjord ser noe større utfordringer knyttet til lokal identitet over tid, men mener like fullt at dette heller ikke vil bli utfordrende fremover ved uendret kommunestruktur.

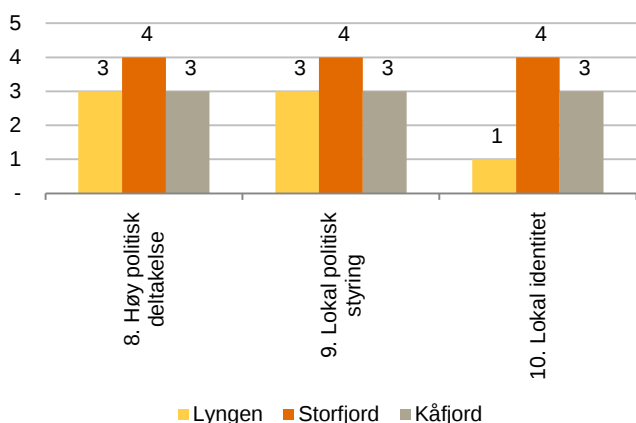

Figur 52: Kommunenes egenvurdering av ekspertutvalgets kriterier vedrørende demokratisk arena hhu per i dag (til venstre) og i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur (til høyre)

Når kommunene blir stilt de samme spørsmålene gitt en kommunesammenslåing til Lyngenfjordmodellen, ser vi at innbyggerne særlig i Storfjord ser flere utfordringer med politisk deltakelse, lav politisk styring og særlig lokal identitet. For innbyggerne i Lyngen og Kåfjord er bildet likt som i 10-15-årsperspektivet, bortsett fra at Kåfjord ser noe større utfordringer knyttet til lokal identitet i en sammenslått kommune enn i egen kommune. Vi ser altså at selv om utfordringene til politisk deltakelse, politisk styring og lokal identitet i en sammenslått kommune anses å være større enn i separate kommuner, er ikke forskjellene svært store mellom de ulike alternativene.

Intervju med lokalpolitikere viser samtidig at flere av dem frykter for rekrutteringen til politisk arbeid. Det er en oppfatning at større avstand og færre representanter per velger kan medføre en svekkelse av den politiske deltakelsen. Dette forsterker bildet av utfordringene befolkningen i kommunene peker på for lokal identitet. Lokal identitet fremstår i egenrapporteringen som noe kommunene ser på som utfordrende i en kommunesammenslåing, men i intervjuene fremgår dette som overkommelig, og ingen stor barriere.

Figur 53 Kommunenes egenvurdering av ekspertutvalgets kriterier vedrørende demokratisk arena i Lyngenfjordmodellen.

8.2. Status i kommunene i dag

8.2.1. Valgdeltagelse og politisk representasjon

Alle kommunene i utredningsalternativet ligger nær ved eller over landsgjennomsnittet for politisk deltagelse ved forrige kommunevalg.

Tabell 34: Stemmetall i prosent ved kommunevalg i perioden 1991-2011. Kilde: SSB.

Kommune	1991	1995	1999	2003	2007	2011
Kåfjord	65,6	64,8	64,2	54,5	62,2	62,5
Lyngen	63,6	60,6	59,3	60,4	64,9	63,8
Storfjord	70,2	62,8	60,9	62,8	66,3	68,9
Landet	66,7	62,8	60,4	59,0	61,2	64,2
Troms fylke	60,4	56,8	55,8	54,8	58,9	64,6

Vi ser også at det politiske landskapet er ganske likt på tvers av kommunene. Det reduserer sannsynligheten for et større «ideologisk skifte» for noen av kommunene sammenlignet med dagens situasjon. En utfordring i så måte kan være de lokale listene som kommunene har i dag, ettersom det ikke er gitt at de vil kunne samarbeide på tvers av kommunegrensene slik de nasjonale partiene forventes å gjøre.

Tabell 35: Fordeling av parti i dagens kommunestyre etter valget i 2011. Kilde: SSB.

	Ap	FrP	H	KrF	SP	SV	V	MDG	E	Lokale lister	Andre lister	Antall lister
Kåfjord	8	2	0	3	2	0	0	0	0	2	0	7
Lyngen	8	3	3	2	2	0	0	0	0	1	0	6
Storfjord	7	2	3	0	3	0	0	0	0	2	0	5

Det er noe usikkert hvilken effekt og retning en sammenslåing vil ha på valgdeltagelsen i den nye kommunen. Erfaringer fra tidligere kommunesammenslåinger viser at sammenslåingen har hatt varierende effekter på valgdeltagelsen, for noen av kommunene ble valgdeltagelsen høyere, mens den for andre ble lavere (Brandtzæg 2009). Erfaringer etter kommunereformen i Danmark tilsier at det der har blitt noe lavere deltagelse ved valg (Hansen og Hjelmar 2013).

Vi har ingen grunn til å anta endringer i den formelle politiske deltagelsen. Det er heller deltagelse og medvirkning mellom valg som kan være utfordrende. En faktor som kan påvirke dette, er befolkningens opplevelse av innflytelse. Dette ser vi også i intervjuene, der alle kommunene uttrykker utfordring knyttet til hvordan de ulike bygdene blir representert i et nytt kommunestyre. I kommuneloven er det ikke åpning for å sikre geografisk balanse i et fremtidig kommunestyre. Det er per i dag heller ikke mulig å organisere valgkretser med et gitt antall mandat fra hver av de gamle kommunene for å sikre representasjon (Aardal 2015). Det blir derfor opp til partiene å sørge for en fordeling av mandater fra de ulike geografiske områdene

ved en eventuell sammenslåing. Erfaringer fra tidligere sammenslåinger tilser at partiene i stor grad har vektlagt å sørge for at alle innbyggerne i den nye kommunen har mulighet til å bli representert (Brandtzæg 2009). I lys av intervjuene med politikere virker det ikke å være behov for formelle nærdemokratiske ordninger som sikrer politisk representasjon. Dette spørsmålet bør likevel diskuteres når en sammenslåing eventuelt blir konkretisert.

Antall kommunestyrerepresentanter har vist seg å enten bli høyere eller likt som i den kommunen med flest representanter før kommunesammenslåing (Brandtzæg 2009). I dette tilfellet vil et nytt kommunestyre i henhold til kommuneloven §7 ha minst 19 representanter.²⁷ Det er uansett grunn til å anta at en kommunesammenslåing vil føre til at antall innbyggere per folkevalgt vil bli flere enn i dag, med mindre det i sammenslåingsavtalen avgjøres at representasjonen skal være lik.

8.2.2. Politisk styring

Ifølge egenvurderingene er den lokale politiske styringen per i dag i stor grad tilfredsstillende i alle tre kommuner. I statusbildene rapporteres det om en kompetent og sterk administrasjon. Kommunene sier også at de vanligvis har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på de fleste fagområder. Dette blir noe nyansert i intervjuene, hvor kommunene påpeker en sårbarhet ved sykefravær.

Manglende kapasitet og kompetanse blir i dag delvis løst ved interkommunalt samarbeid og leie av tjenester. Både i intervjuene og statusbildene fra kommunene blir det trukket fram at kommunene har et godt samarbeid. Det interkommunale samarbeidet oppfattes også i de fleste tilfeller som velfungerende (jf kapittel 6).

En sammenslåing av de tre kommunene kan medføre at færre politikere får innflytelse over et større område enn i dag. Oppfatningene av hvilke konsekvenser dette får varierer mellom kommunene.

På den ene siden kan avstanden mellom administrasjonen og befolkningen til tider bli for liten i en kommune med få innbyggere. I egenrapporteringen ser kommunene på tilstrekkelig avstand som enten lik eller mindre utfordrende ved en sammenslåing, men i intervjuene påpekes det at for liten avstand i noen tilfeller kan være problematisk for både administrasjon og politikk. Større avstand mellom politikerne og velgerne kan gi større spillerom og makt til politikerne, som gjør det lettere å gjennomføre vanskelige eller nødvendige beslutninger. Det vil bli enklere å utforme en helhetlig kommunepolitikk fordi politikeren i noe større grad kan distansere seg fra lokale dragkamper innenfor en større kommune.

På den andre siden er det uttrykt en bekymring for økt sentralisering av makt. Alle tre kommuner peker på at lokaldemokratiet kan bli svekket når avstanden fra innbygger til politikerne blir større. Kommunene ser manglende lokalkunnskap i en ny sentralisert administrasjon som en mulig utfordring. Nåværende administrasjon har god kjennskap til sitt lokalmiljø, og kjenner brukerne av offentlige tjenester. Det blir påpekt at folk er vant til å snakke direkte med ordfører og administrasjon. Ved en sammenslåing opplever de det som sannsynlig at denne type direkte kontakt blir vanskeligere. Grender som i dag mangler representasjon vil få svekket mulighet til å kjempe for sine saker i et lite kommunestyre i en større kommune.

Sentralisering av kommunale tjenester kan fra et organisatorisk perspektiv være det ideelle for å best utnytte tilgjengelige ressurser. Men det er bred enighet i intervjuene om en deling av etater og kompetansearbeidsplasser mellom kommunene. Gevinsten i en sammenslåing er sterkere og mer robuste fagmiljøer og lavere administrative kostnader. For å oppnå dette er det en forståelse blant kommunene at kompetansemiljøer innenfor samme fagfelt bør forbli samlet, men det er også en oppfatning om at alle enheter ikke bør være på samme sted.

²⁷ Kommuneloven §7-2.b over 5 000, men ikke over 10 000 innbyggere: minst 19.

8.2.3. Geografiske faktorer og identitet

Geografisk avstand i Lyngenfjorden blir i intervjuene trukket frem som en utfordring for lokaldemokratiet. Store avstander kan gjøre det politiske grunnarbeidet vanskeligere. De politiske partiene vil ha større utfordring med å samle seg til forberedende møter og drive partipolitikk, og det uttrykkes en frykt for at avstanden til møtelokaler og den ekstratiden som nå må brukes for å være aktiv i politikken kan øke terskelen for å gå inn i politikken. I sum kan det redusere det politiske engasjementet i befolkningen. Samtidig er det verdt å påpeke at sammenlignet med andre sammenslåingsalternativer i regionen og fylket framstår geografien i Lyngenfjordmodellen som håndterlig.

Identitet og samfunnsutvikling blir i intervjuene sett på som mindre problematisk. Kåfjord har en sterk forankring i samisk og kvensk kultur. Denne kulturelle forankringen er mindre fremtredende i Lyngen og Storfjord, men uten at det betraktes som en kulturell hindring eller barriere. Befolkningen er til dels homogen, og det er god kommunikasjon mellom kommunene, både administrativt og i befolkningen. Kommunenes forhistorie som en tidligere samlet kommune brukes også som en illustrasjon på små forskjeller mellom kommunene og bygdene.

Den regionalt baserte identiteten som knytter befolkningen i de tre kommunene sammen er en faktor som kan knyttes til modenheten for sammenslåing. Forskere påpeker at en interkommunal identitet vokser frem ved mange samhandlingsflater over kommunegrenser (Frisvoll og Almås 2004). Kommuner med høy grad av interaksjon på mange områder kan i større grad være klar for sammenslåing enn kommuner som ikke har et eksisterende samarbeid.

8.2.4. Nærdemokratiordninger og politisk representasjon fra hele den sammenslåtte kommunen

Nærdemokratiske organer omfatter et avgrenset geografisk område som er mindre enn kommunen. De fungerer som en arena der befolkningen kan delta og engasjere seg i dette avgrensede området (NIBR-rapport 2013:4). De fleste organer er rådgivende og fungerer som høringspartner for kommunen, uten selvstendig beslutningsmyndighet. Noen forvalter imidlertid store ressurser og har vidtgående beslutningsmyndighet. Tabellen under viser en oversikt over ulike typer nærdemokratiske ordninger.

Tabell 36: Fra NIBR-rapport 2013:4

Sivilsamfunn	Nærdemokratiorgan (Strukturert relasjon med kommunen)	
1. Frivillige organisasjoner med et bestemt geografisk nedslagsfelt	2. Foreningsbasert lokalutvalgsmo- dell	3. Organ med delegert beslutningskompetanse og tjenesteansvar (et ytre ledd av kommunen)
Velforeninger, beboerforeninger	Grendeutvalg, lokalsamfunnsutvalg, utviklingslag	Bydeler/kommunedeler
Fri og uavhengig Innbyggeraktivitet Ivareta interesser Fellesskap- og identitetsskapende Varierende relasjon til kommunen	Informasjon Initiativ Diskusjonsfora Link mellom folkelig engasjement og representative organer Fellesskap- og identitetsskapende	Delegert ansvar for budsjett eller tjenester En viss beslutningskompetanse

Kommunelovens § 12 gir kommunen relativt vide fullmakter til å etablere nærdemokratiske ordninger av både type 2 og 3 i tabellen over. Kommunestyret kan etablere formelle kommunedelsutvalg og enten selv oppnevne medlemmer til utvalgene eller foreta direktevalg. Utvalgenes antall og myndighet fastsettes av kommunestyret. Opprettelse og bruk av kommunedelsutvalg er et meget fleksibelt system, og kan være et effektivt virkemiddel for å styrke nærdemokratiet. Foreningsbasert lokalutvalgsmodeller kan også være relevant, uten å ha samme formelle stilling som kommunedelsutvalg (NIBR-rapport 2013:4).

Som tabellen over viser er det stor forskjell mellom frivillige organisasjoner som kan gi innspill i ulike saker på den ene siden, til etablering av kommunale administrative og politiske organer med delegert ansvar for budsjett og tjenester på den andre siden. Det siste alternativet kan oppfattes som et fjerde politikk- og forvaltningsnivå. Det er mulig å se for seg delegering av både administrativ og politisk myndighet fra kommunen til dette nivået. Det er imidlertid også mulig å se for seg bare delegert administrativ kompetanse, uten folkevalgt representasjon på grend/ kommunedelsnivået.

Forskningen har synliggjort tre felles kriterier som må oppfylles for at nærdemokratiske ordninger skal fungere godt. Alle tre kriteriene handler om koblingen til kommunen som politisk og administrativ organisasjon:

- 1 De nærdemokratiske organene må ha et klart mandat og reell innflytelse.
- 2 God informasjonsflyt må sikres gjennom at en bygger gode strukturer for dette.
- 3 Det er viktig med tilrettelegging og god administrativ støtte.

Gode medvirkningsprosesser er også viktig for å trekke innbyggerne med mellom valg. Det kan gi bedre beslutningsgrunnlag, større tillit fra innbyggerne, synliggjøre dilemmaer og avveininger og begrunne politiske prioriteringer (NIBR/Rokkansenteret 2013).

Det virker ikke å være stor interesse eller behov for nærdemokratiske ordninger i intervjuene. Likevel kan nærdemokratiske ordninger få en plass i en kommunesammenslåing. I intervjuene er det ingen enighet blant kommunene om hvilke nærdemokratiske ordninger som isåfall skal velges, og hva slags makt og mandat disse skal ha. Noen mener at grendeutvalg uten ansvar og midler ikke vil være hensiktsmessig. Andre ser for seg grendeutvalg som en høringsinstans som sikrer grendene en formalisert politisk representasjon uavhengig av politisk representasjon fra grenden i kommunestyret. Det blir påpekt som viktig at eventuelle nærdemokratiske ordninger blir utvalg som har en relevant geografisk representasjon, og at de gis mandat og funksjon som virker avbøtende på den svekkede demokratiske representasjonen som en konsekvens av sammenslåing.

Delegering av ansvar, kompetanse og beslutningsmyndighet til mer lokale utvalg langs dagens kommunegrenser kan være demokratisk problematisk. Det kan medføre segmentering fremfor integrering i kommunene, og kan i ytterste konsekvens medføre fragmentering av myndighet og uklare ansvarslinjer. Det vil kunne bety at den nye og sammenslåtte kommunen kun opptrer samlet på noen politiske områder som kollektivtransport og videregående skole, mens det på mer lokale temaer blir en splittelse innenfor kommunen. Det vil være viktig å vurdere hensiktsmessigheten av en slik delegering av makt.

Det vil være viktig at kommunene diskuterer hvilken beslutningsmyndighet som eventuelt kan eller skal flyttes ut av kommunestyret, slik at kommunene på sikt kan utvikle en felles forståelse av disse myndighetenes politiske ansvar, kompetanse og innflytelse. Utgangspunktet for å komme til enighet finnes, ettersom interessen for nærdemokratiske løsninger ikke er særlig stor i noen av kommunene.

8.2.5. Økonomisk og politisk handlingsrom

Et annet viktig spørsmål knyttet til lokaldemokrati handler om kommunenes økonomiske og politiske handlingsrom. Kommunene opplever i dag dette handlingsrommet som begrenset. Statlige lovpålagte oppgaver og rettighetsstyrte ordninger begrenser opplevelsen av reelt ansvar og politisk handlingsrom. Fra de

tre kommunenes side er det heller ingen sterk forventning om at en kommunesammenslåing i seg selv vil forbedre det økonomiske handlingsrommet.

Til sammen har de tre kommunene 137,3 årsverk i kommuneadministrasjon. Behovet for tjenesteproduksjonen ved en kommunesammenslåing vil for det meste være uendret. En eventuell sentralisering av administrative stillinger vil ikke ha en stor påvirkning på arbeidsmarkedet i kommunene.

Tabell 37: Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i kommuneadministrasjonen 2014. Kilde: KOSTRA 2014

Kommune	Årsverk
Kåfjord	38.2
Lyngen	56.7
Storfjord	42.4
Totalt	137,3

De som er intervjuet påpeker at muligheten for å utvikle helhetlige planer vil bli bedre i en sammenslått kommune. Iverksetting vil også kunne forbedres ved sterkere fagmiljøer som er mindre sårbare for underbemanning. Kommunene er hver for seg på mange områder sårbare grunnet små fagmiljøer med lite til ingen overlapp ved sykefravær. En sammenslåing kan dermed gi grunnlag for mer helhetlig styring og robusthet i gjennomføring, noe som vil styrke evnen til politisk handling.

Det er liten forventning i de tre kommunene til at de kan styrke sin posisjon overfor staten og fylkeskommunene gjennom en sammenslåing. Kommunen vil fortsatt være liten i nasjonal sammenheng. I sammenheng med innflytelse regionalt oppfattes situasjonen annerledes. En sammenslått kommune, vil kunne få mer gjennomslag regionalt enn det de tre kommunene hver for seg greier.

De tre kommunene gir alle uttrykk for at sammenslåing oppfattes som del av en sentraliseringstrend, og ikke først og fremst styrt av ønske om regionalisering av oppgaver og myndighet. Det oppleves som viktig at kommunene forsøker å utnytte sine fortrinn eksempelvis ved å tiltrekke seg næringsliv og utvikle turisme. Det blir i intervjuene påpekt stor optimisme til dette punktet, hvor kommunene vil få sterkere fagmiljøer og ikke være påvirket av tidligere kommunegrenser.

8.3. Oppsummering lokaldemokrati og styring i Lyngenfjordmodellen

Kommunene i Lyngenfjordmodellen har tidligere vært samlet som én kommune, og det kan gjøre det lettere å nå søke sammen på nytt i en ny og større kommune. Selv om kommunene i egenrapporteringen har ulike forventninger til hvordan en kommunesammenslåing vil påvirke lokaldemokratiet, ser man ikke på sammenslåing som en større utfordring enn å opprettholde strukturen som i dag. Det er kun Storfjord som ser på det som mer utfordrende med kommunesammenslåing.

Store geografiske avstander pekes på som en utfordring i Lyngenfjordmodellen, særlig for å skape politisk engasjement i befolkningen. Lange reisetider kan skape barrierer for deltakelse sammenlignet med i dag. Dette kommer i tillegg til det faktum at makt vil bli flyttet fra dagens tre kommuner til én samlet kommune, og en mulig samlokalisering av administrative ressurser i et nytt kommunesenter. Politikerne peker i intervjuene på at en kommunesammenslåing vil kunne gi sterkere fagmiljøer. Det gir indikasjon på en enighet om at hvert enkelt fagmiljø bør være samlet, selv om det ikke betyr at alle fagmiljøene må være på samme sted.

Lokal identitet knyttet til bygder og grender er viktige faktorer i lokaldemokratiet. Alle de tre kommunene er enige om at kommunale funksjoner som ikke må være samlet, bør fordeles mellom de tre kommunene i en fremtidig samlet kommune. Alle kommunene ser positivt på styrkede fagmiljøer og muligheten for mer helhetlig strategi- og planarbeid som ikke stopper ved dagens kommunegrenser.

Valgloven gir ikke åpning for geografisk representasjon i kommunestyret slik at et eventuelt ansvar for å sikre spredt geografisk representasjon i så fall vil påligge de politiske partiene. Selv om dagens politikere i de tre kommunene ikke ser særlige behov for nærdemokratiske ordninger som grendeutvalg i intervjuene, bør det likevel tas med i den videre vurderingen for å sikre lokal innflytelse i en ny og større kommune. Med færre folkevalgte per innbygger kan enkelte grender stå uten representasjon. For å likevel sikre grendene innflytelse og muligheten til å komme med innspill kan det vurderes å etablere ulike underutvalg, f.eks. grendeutvalg med myndighet på bestemte og avgrensede områder.

En vesentlig gevinst ved sammenslåing er at den nye kommunen kan bli en mer slagkraftig regionalpolitisk utviklingsaktør. Det forutsetter at det etableres et styringssett og systemer forankret i politisk kultur og felles identitet som bidrar til å redusere kamp om ressurser og rivalisering langs tidligere kommunegrenser.

8.3.1. Spesielt om lokaldemokrati for Status quo-alternativet

Kåfjord, Lyngen og Storfjord har ved de siste kommunevalgene hatt en valgdeltakelse som ligger noe over landsgjennomsnittet. 5 – 7 lister var representert i kommunestyrene i forrige valgperiode og et større antall stilte i kommunevalget 2015.

Samtidig beskrives lokaldemokratiet som velfungerende, både i kommunenes statusbilder og i intervjuer med politisk ledelse i kommunene. De beskriver en viss utfordring med å oppnå et politisk engasjement i befolkningen og få medlemmer til å ta på seg verv, spesielt blant unge. Likevel framheves kommunenes størrelse som en fordel i det demokratiske perspektivet. I dette perspektivet oppleves det som en «smådriftsfordel» å være en liten kommune med kort vei mellom innbyggere, folkevalgte og administrasjon. En utfordring vil imidlertid være at kommunene har få folkevalgte som i stor grad fyller sitt verv på fritid og med lite kapasitet til å sette seg inn i saker, holde dialog med administrasjonen og innbyggerne m.m. I større kommuner vil de folkevalgte normalt ha noe større frikjøp, møtevirksomheten vil være større og det er i en viss grad mulig å utvikle mer «profesjonelle» politikere.

Uansett forventes det ikke å oppstå særskilte utfordringer knyttet til det demokratiske perspektivet i Status quo-alternativet. Velger kommunene å fortsette med samme struktur som i dag vil dette ikke få særlige negative konsekvenser for lokaldemokratiet. Tvert imot framstår «smådriftsfordelene» i lokaldemokratiet som en av de største argumentene for Status quo-alternativet.

9. Samisk og kvensk perspektiv

9.1. Rammer og bakgrunn

Kommunene som er omfattet av denne utredningen har alle historie, kultur og tradisjoner fra kvensk kultur som skal ivaretas. Kvenene ble anerkjent som en nasjonal minoritet i Norge i 1998, og er en folkegruppe som primært er knyttet til Nord-Norge. Det foreligger ingen offisiell statistikk over hvor mange som regner seg som kvener i dag. I offentlige dokumenter brukes ofte tallet 10-15 000, der de fleste bor i Troms og Finnmark. Offentlige myndigheter er gitt særskilte forpliktelser overfor minoriteter gjennom Menneskerettighetsloven, Opplæringsloven og Kommuneloven. Sistnevnte gir for eksempel muligheter for å gi stedsnavn på kvensk i tillegg til norsk og samisk, noe Storfjord kommune har valgt. Opplæringsloven skal sikre at elever får opplæring i sitt morsmål. I 2014 gjorde fylkestingene i Finnmark og Troms enstemmige vedtak om å støtte oppgradering av kvensk språk fra nivå to til nivå tre på det europeiske språkcharteret etter et innbyggeroppdrag i begge fylkene. Dersom myndighetene i fremtiden skulle gå inn for en slik oppgradering, vil kvensk sidestilles med samisk på nivå tre og ansvaret for å redde språket vil flyttes fra kommunene til sentrale myndigheter.

Når det gjelder ivaretagelse av samiske interesser er det en vesentlig forskjell mellom kommunene da Kåfjord inngår i forvaltningsområdet for samisk språk mens de to andre kommunene ikke gjør det. Storfjord har imidlertid tre likeverdige språk i samisk, kvensk og norsk.

Samene er anerkjent som urfolk i Norge gjennom grunnlovens §110-A. Lovfestede rettigheter ble gitt i 1987 gjennom Sameloven. I denne heter det blant annet at norsk og samisk er likeverdige språk, jf § 1-5. Loven beskriver videre hvilke forpliktelser som gjelder innenfor det samisk språkforvaltningsområdet. Innenfor forvaltningsområdet er det lovfestet at enhver som retter en henvendelse til et offentlig organ på samisk, også skal kunne få svar på samisk. Det er spesifisert i §3-8 at enhver har rett til å få opplæringstilbud på samisk. I §3-12 er Sametinget gitt en særskilt forpliktelse for å arbeide for vern og videreutvikling av samisk språk i Norge.

Sametingets posisjon ble styrket som følge av norsk ratifisering av ILO-konvensjon 169 i 1990. Konvensjonen skal ligge til grunn for øvrig myndighetsutøvelse. Det betyr blant annet at Sametinget skal konsulteres i forbindelse med reformer som er igangsatt av Staten. Formålet med konsultasjonen er å:

- Bidra til en praktisk gjennomføring av Statens forpliktelse til å konsultere med urfolk
- Søke å oppnå enighet mellom statlige myndigheter og Sametinget når det overveies å innføre lover eller tiltak som kan påvirke samiske interesser direkte
- Legge til rette for utvikling av et partnerskapsperspektiv mellom statlige myndigheter og Sametinget som virker til styrking av samisk kultur og samfunn
- Utvikle felles forståelse for situasjonen og utviklingsbehovet i samisk samfunn

Sametinget har iverksatt et eget utredningsarbeid om kommunereformen. Det er lagt opp til politisk behandling av saken i Sametinget i september 2015. Sametingets overordnede krav er at de nye kommunene må jobbe for å kunne tilby gode og likeverdige tjenester, noe som tilsier helhetlig og samordnet samfunnsutvikling knyttet til samisk språk og samfunnsliv. Sametinget har så langt vektlagt språk, helse- og sosialtjenester, barnehager og opplæring og samiske næringer og arealbruk.

Uavhengig av om en kommune inngår i forvaltningsområdet er det en rekke hensyn som skal ivaretas, og som er lovhjemlet, når det gjelder oppfølging av interesser og behov som den samiske befolkningen har. Mulighetene for å ivareta samiske interesser og behov kan blant annet vurderes ut fra følgende:

- Ut fra det handlingsrom kommuner har vedrørende ivaretagelse av interesser knyttet til samiske næringer, opplæring i samisk språk og bruk av samisk språk i kommunen
- Med utgangspunkt i hvilke handlinger som er mulig for å forplikte en sammenslått kommune

Plan- og bygningsloven bestemmer kommunenes ansvar for forvaltning av arealer og naturressurser, men det er i selve loven vist til begrensninger kommunene er gitt med sikte på at samiske interesser skal ivaretas, slik

de er beskrevet i annet lovverk. Det å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsnivå er et av hensynene kommunene er pålagt å ivareta i plansaker. Sametinget har også rett til å gi innsigelser på kommunenes planarbeid. Kommunene er pålagt å vurdere innsigelsene. Hvis de ikke tas til følge, vil det bli mekling mellom partene. Hvis det ikke oppnås enighet er det departementet som må ta stilling til om innsigelsen skal tas til følge eller ikke. Sametinget har også rett til å klage på enkeltsaker, gitt at de omhandler samiske interesser.

For bruk av naturressurser er det spesifikke lovverk, men hvor det utenfor Finnmark ikke er egne bestemmelser for bruk av utmark. Unntak er for bruk av mineralressurser. I Mineralloven heter det at «loven skal anvendes i samsvar med folkerettens regler om urfolk og minoriteter». Det betyr at ILO-konvensjon 169 skal legges til grunn i saker som handler om rettigheter til utvinning av mineraler. Det kan innebære at prosjekter stoppes hvis de går på tvers av samiske interesser. Sametinget gir i så fall en vurdering og anbefaling som ansvarlig departement må ta stilling til.

Innenfor utdanning danner Opplæringsloven utgangspunktet for kommunenes ansvar og myndighet, også når det gjelder opplæring i samisk språk. Opplæringsloven kapittel 6 inneholder bestemmelser om opplæring i samisk i grunnskole (§ 6-2) og videregående skole (§ 6-3). Kommunenes forpliktelser er knyttet til grunnskolen. Her sier lovteksten at i samiske distrikt har alle elever rett til opplæring på og i samisk. Kommunen kan lage egen forskrift som hjemler et utdanningstilbud til alle på samisk.

Samiske distrikt er i denne sammenheng de områder som er innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Områdene er definert som kommuner, og av de kommunene som inngår i utredningen om sammenslåing er det kun Kåfjord som er en del av forvaltningsområdet for samisk språk.

Utenfor samiske områder er det også bestemmelsene i Opplæringsloven som forplikter kommunene mht opplæring i og på samisk. Hvis det er minst ti elever i en kommune som ønsker denne type opplæring, så er kommunen forpliktet til å gi et slikt tilbud. Kommunen kan selv velge å legge tilbudet til en eller flere skoler. Det er overveiende sannsynlig at det vil være et betydelig antall som ønsker opplæring i og på samisk i en sammenslått kommune Lyngfjord. Samemanntallet 2013 viser at det var 361 som hadde registrert seg som samer i Kåfjord, 151 i Storfjord og 178 i Lyngen. Det betyr at det i en eventuelt sammenslått kommune mest sannsynlig må være tilbud i grunn- og videregående skole på samisk.

Implikasjonen av dette er at bruk av samisk i skolen vil bli noe svekket hvis den nye sammenslåtte kommunen skal være utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Dette fordi Kåfjord kommune ikke vil kunne lage egen forskrift som gjør at samtlige elever i kommunen får opplæringstilbud på samisk. I og med at en sammenslått kommune vil ha elever som både har norsk og samisk som foretrukket språk, er det antagelig heller ikke ønskelig. Loven forplikter i så fall kommunen til å gi et utdanningstilbud i og på samisk på enkelte skoler, fordi det vil være et betydelig antall samiskspråklige elever i den nye sammenslåtte kommunen.

I Kåfjord kommune er samisk og norsk likestilte språk som en direkte følge av at kommunen er en del av forvaltningsområdet. Det betyr at alle har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etater. Innenfor helse- og sosialsektoren betyr det at kommunen også bør kunne ha personale som kan kommunisere med brukere på samisk. De øvrige kommunene inngår ikke i forvaltningsområdet for samisk språk, og har derfor ikke samme forpliktelser når det gjelder å besvare henvendelser på samisk, eller ha personale i helse- og sosialsektoren som kan kommunisere på samisk. Kommunen kan imidlertid selv vedta forpliktelser her, og selv inngå avtaler med Sametinget for å fremme samisk språk i tilbudet som gis fra kommunen.

Implikasjonen av dette er at hvis den nye sammenslåtte kommunen skal være utenfor forvaltningsområdet for samisk språk vil kommunen ikke være forpliktet til å betjene brukerne av kommunale tjenester på samisk, men kan selvsagt selv vedta å gi innbyggerne et slikt tilbud.

Samtidig er det verd å merke seg at kommunestyret i Storfjord i 2007 vedtok at kommunens virksomhet skal bygge på tre likeverdige kulturer og språk -, samisk, kvensk/finsk og norsk. Det kan derfor synes som at forskjellen mellom Storfjord og Kåfjord er knyttet til de formelle bestemmelsene enn den reelle språkutøvelsen.

Sametingets utgangspunkt er at lovfestede rettigheter ikke skal svekkes, men heller styrkes, som følge av ny kommuneinndeling og kommunestruktur. I eventuelle sammenslåtte kommuner skal det sikres at den samiske befolkningen synliggjøres og at den samiske befolkningen får et talerør i den nye kommunestrukturen.

Sametingets oppfatning er antagelig basert på at det kan oppstå situasjoner hvor kommuner som i dag er en del av forvaltningsområdet kan bli slått sammen med kommuner som i sum er større og utenfor forvaltningsområdet. Gitt at flertallet i kommunen da ikke vil ønske å bruke ressurser på å opprettholde et tilbud til innbyggerne som er samiskspråklig, så kan i verste fall arbeidet med samisk språk i flere eksisterende kommuner forvitte.

Regjeringen har også oppfattet at endringer i offentlig sektor og kommunestruktur kan gi utfordringer for det tilbudet som gis den samiske befolkningen. Etter forslag fra Sametinget etablerte derfor Regjeringen et NOU-utvalg som innen 15. februar 2016 blant annet skal:

«vurdere fleksible løsninger som tar høyde for at situasjonen for samisk språk kan variere, og at kommunene har ulike utfordringer og behov. Utvalget skal også vurdere og komme med forslag til hvordan kommuner og andre offentlige tjenesteytere kan sikres personale med kompetanse i samisk språk og se på ordninger og tiltak som bidrar til at flere lærer seg og bruker de samisk språkene.»

Det er sannsynlig at utvalget vil komme med forslag som kan gi endringer i lovverk, og åpne for mer fleksible løsninger mellom og på tvers av kommuner. Det kan med andre ord være sannsynlig at det kommer løsninger som gjør det mulig å ivareta samiske interesser og den samiske befolkningens behov for tjenestetilbud på eget språk i sammenslåtte kommuner som tidligere var innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

9.2. Kulturelle mønstre, interesser og aktører

Kåfjord, Storfjord og Lyngen er i en region som har vært møtepunkt for ulike kulturer, og har utgangspunkt i en samisk, norsk og kvensk befolkning. Kommunene ble etablert i 1930, da Kåfjord og Storfjord ble skilt ut av Lyngen kommune. Kåfjord har grense mot Finland, mens Storfjord har grense mot Sverige og Finland. Beliggenheten gjør at Storfjord gjennom lengre tid har vært et handelssenter i regionen. Det har vært utstrakt kontakt på tvers av landegrensene, og tidligere har norsk, kvensk og samisk blitt brukt side om side. Kvensk språk og kultur står nå særlig sterkt i Storfjord. Kåfjord er en del av det samisk språkforvaltningsområdet, mens kvensk og samisk språk og kultur står noe svakere i Lyngen.

Samisk og kvensk utgjør en vesentlig del av den kulturelle tilhørigheten i hele området som inngår i denne utredningen, og er vesentlig for identiteten og tilhørigheten for hele befolkningen. Det betyr at området historisk fremstår som flerkulturelt, som også er blitt uttrykt gjennom næringsveier og måter lokalsamfunn har vært organisert og uttrykt seg på.

I 2013 var 9,9 prosent av befolkningen i de tre kommunene registrert i samemanntallet. Andelen av befolkningen som er registrert i samemanntallet varierer fra 16,5 prosent i Kåfjord til 6,1 i Lyngen.

Det betyr ikke at det kun er 9,9 prosent av befolkningen som er samer i disse kommunene, men at det er en så stor andel som har valgt å registrere seg i manntallet for blant annet å kunne stemme ved Sametingsvalget. Tabellen under viser fordelingen av de som er registrert i manntallet i de ulike kommunene.

Tabell 38: Andel av befolkningen registrert i samemanntallet 2013

	Samemanntallet	Befolkning	% i samemanntall
Kåfjord	361	2182	16,5
Storfjord	151	1898	8,0
Lyngen	178	2922	6,1
Totalt	690	7002	9,9

Samisk og kvensk kultur står sterkt i Storfjord, og det er skilting på samisk, kvensk og norsk i kommunen. Allerede i 2007 vedtok kommunestyret at de tre språkene norsk, samisk og finsk/kvensk skulle likestilles.

Siden det har det kommet navneskilt på bygdene på samisk og kvensk.²⁸ Kommunen har grense mot Enontekiö kommune i Finland og Kiruna kommune i Sverige. Historisk har Storfjord og Skibotndalen vært et møtepunkt og handelssted i regionen, uavhengig av landegrenser. Kvensk kultur har stått sterkt. Det samme har samisk. Kommunen har gitt uttrykk for dette i sitt slagord «Mangfold styrker», og ønsker å bli oppfattet som en kommune med sterke tradisjoner forankret i ulike kulturer. Det er også utformet veiledere for bruk av samisk og kvensk i eldreomsorgen.

Fra Lyngen kommune er det i deres tilbakemelding til utredningsarbeidet vist til at samisk og kvensk identitet er en av flere identitetsfaktorer i kommunen. I følge kommunen gir det mening å identifisere andre kulturelle identitetsfaktorer enn tilhørighet til steder i kommunen og kommunen. Her er samisk/kvensk tilhørighet blant de som kommunen viser til. Det vil også kunne konstateres en regional «Lyngen-identitet» med basis i Lyngenfjordbassenget.

Kåfjord kommune ble allerede i 1992 en del av det samisk språkforvaltningsområdet. Kommunen er profilert som kultursenter for samisk med et samisk språksenter i Manndalen, som også er stedet for den årlige urfolksfestivalen Riddu Riddu Festivála. Dette er en internasjonal urfolksfestival som har vært arrangert siden 1991, og har bidratt til å skape en sterkere bevissthet og stolthet for samisk språk og kultur. Festivalen har i dag internasjonal urfolksprofil og fikk i 2009 som én av 12 norske festivaler knutepunktstatus og fast bevilgning over statsbudsjettet.

9.3. Deltakelse i prosjekter i kommunene for å fremme samiske og kvenske interesser

Samtlige kommuner er innenfor virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN). Virkeområdet omfatter lokalsamfunn som vurderes som betydningsfulle for å bevare og videreutvikle samisk kultur og næringsliv, samtidig som Sametinget disponerer særskilte virkemidler for dette. Storfjord og Kåfjord ble en del av dette virkeområdet i 1997, Lyngen i 2005.²⁹

Sametinget deler ut om lag 35 mill. kroner årlig i næringstilskudd innenfor STN-området. Samtlige kan motta tilskudd fra STN-ordningene, slik at dette ikke er avgrenset til samiske næringsutøvere. I budsjettet for 2014 var fordelingen 17,5 mill. kroner til duodji, 8 mill. kroner til primærnæringene, 7 mill. kroner til attraktive lokalsamfunn, 5 mill. kroner til nyetableringer og 2,5 mill. kroner til regional utvikling.

Kartet under viser en fordeling av næringstilskudd fra STN midler i kommunene fra Sametinget (Sametingets årsmelding, 2014). Kommunene som er omfattet i denne utredningen er innenfor firkanten. Kartet viser at ingen av kommunene har virksomheter som i sum gjør dem til de største brukerne av kommunene som mottar STN midler, som er Alta og Kautokeino. Virksomheter i Storfjord er beskjedne mottagere av denne type midler. Lyngen og Kåfjord i litt større grad. Det gir uttrykk for at næringssammensetningen i kommunene varierer, og at det er i Lyngen og Kåfjord det primært er næringer som nyttiggjør seg denne type tilskudd. Det betyr at det i disse kommunene også er virksomheter og næringer som kan sies å være forankret i- og som fremmer en samisk identitet.

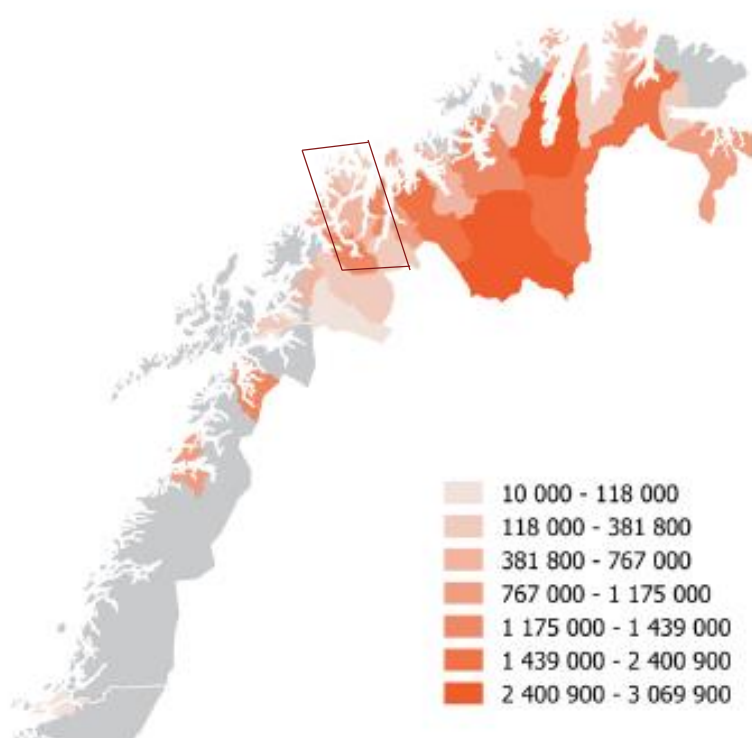
Bildet kan imidlertid nyanseres noe ved at for eksempel Storfjord kommune inngår, som de fleste andre kommunene i Nord-Norge, i beitearealet til flere reinbeitedistrikt. De som utøver reindrift har også tilhørighet andre steder, mens det er betydelig aktivitet knyttet til reindrift i kommunen:

- Distrikt 24 Bassevuovdi/Helligskogen er et helårsdistrikt hvor størsteparten av beitearealene er lokalisert i Storfjord kommune. Distriktet besto i hht siste avlagte Ressursregnskap for reindriftsnæringen av 20 personer fordelt i 7 siidaandeler, med et samlet reintall på omlag 2200 rein. Distriktet har nylig fått 2 nye siidaandeler utover de 7 som er omtalt i ressursregnskapet.

²⁸ <http://www.nrk.no/troms/kvensk-sisu-i-storfjord-1.11605412>

²⁹ <https://ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/161540?ts=1441bb68798>

- Distrikt 19/32T Ivgoláhku/Lakselvdal-Lyngsdal har sommerbeite i Storfjord/Tromsø/Lyngen. Distriktet besto i hht siste avlagte Ressursregnskap for reindriftnæringen av 22 personer fordelt i 7 siidaandeler, med et samlet reintall på omlag 2700 rein.
- Könkämä sameby er den nordligste svenske samebyen, og har sommerbeiter i Storfjord/Målselv. Reindriftnæringen på svensk side av riksgrensen er organisert i mye større enheter enn i Norge, men data om reintall, personer som er involvert er vanskelig tilgjengelig. I Wikipedia oppgis at samebyen hadde omlag 13000 rein i 2011.

Figur 54: Kommunevis fordeling av de søkerbaserte næringstilskuddene i 2014.

9.4. Kartlegging av bruk av samisk og kvensk språk i kommunene

Kåfjord har en samisk barnehage med totalt 39 barn, og tilbudet om samisk språkopplæring omfattet i alt 69 barn i 2014. Det er et betydelig antall sammenlignet med landet for øvrig.³⁰ Kommunen har imidlertid hatt problemer med å rekruttere samiskspråklig pedagogisk personell, og har de siste årene hatt en 50 % pedagogisk stilling som dekker opp tilbudet i alle de tre barnehagene.

Alle de tre skolene i Kåfjord følger læreplanen Kunnskapsløftet - samisk, og hvor totalt rundt 30 % av elevene har valgt samisk på et eller annet nivå. På Manddalen skole alene er tallet oppe i 70 %. Men også i rekrutteringen av samisklærere i skolen er utfordringene store.³¹ For øvrig opprettet Kåfjord i 1994 et samisk språksenter som et undervisnings- og kompetansesenter for samisk språk i kommunen (egen kommunal avdeling).

³⁰ SSB: Samisk statistikk 2014

³¹ NF-rapport nr. 7/2012: *Samisk språkundørsøkelse 2012*. Nordlandsforskning.

Språkarbeidet i Storfjord kommune er basert på kommunestyrevedtaket fra 2007 om at Storfjord kommune er en flerspråklig kommune. I barnehagene i Storfjord er hovedmålsettingen at samtlige barn skal ha elementær kunnskap om samisk og finsk/kvensk språk når de går ut av barnehagen. Videre undervises det i samisk og finsk/kvensk ved begge skolene i Storfjord kommune. Tallet på elever ved Skibotn skole som velger finsk som andrespråk har tradisjonelt vært svært høyt. 75-85 % av elevene i 1. klasse velger hvert år finsk som andrespråk.

I Storfjord er det også etablert et eget flerspråklig senter som skal jobbe for å styrke samisk og finsk/kvensk kultur og språk i Storfjord kommune.³² Senteret er det eneste i sitt slag i landet, og mottar årlig bevilgning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Senteret ble først etablert som et prosjekt i 2010, men er nå en egen kommunal avdeling. Senteret arbeider med dokumentasjon av språk, men også med utvikling av kurs for voksne, tilbud i barnehager, samt at det er etablert muligheter for finsk som andrespråk i grunnskolen. Skibotn skole er den skolen i Norge som har flest elever med finsk som andrespråk. I barnehagene finansieres samisk morsmålsopplæring via tilskudd fra Sametinget, mens finsk morsmålsopplæring finansieres via Språksenteret og kommunen.

Lyngen kommune konstaterer i intervjuene sine forpliktelser som følge av at de har en samisk befolkning. Her peker de særskilt på hvordan dette håndteres av barnehagene, der det er viktig at det fortsatt legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur gjennom et tilrettelagt tilbud. Det samme gjelder også i skolen.

Ut fra tilbakemeldingene fra kommunene kan det virke som om hensyn til bruk av og opplæring i samisk og kvensk/ finsk er ulikt vektlagt i kommunene. En snever tolkning av blant annet Opplæringsloven innebærer imidlertid at dette er tilbud som kommunene skal realisere, og som innbyggere har rett til. Kommunesammenslåinger kan bidra til å løse en del utfordringer ved at kompetanse og tilbud innenfor samisk og kvensk/ finsk kan bli gjort tilgjengelig for innbyggere innenfor en ny, sammenslått kommune.

9.5. Oppsummering - samisk og kvensk perspektiv

Ved en sammenslåing av kommunene vil diskusjonen om samisk forvaltningsområde og det samiske og kvenske perspektivet få fornyet betydning. Det er særlig tre områder som er vesentlige når det gjelder å ivareta hensyn til samiske og kvenske interesser i en kommunesammenslåing: hensyn til næringsutvikling, kultur og språk og utforming av kommunale tjenester.

Næringsutvikling

Samtlige kommuner som er omfattet av en eventuell sammenslåing er en del av virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN). Det skaper forventninger til tilrettelegging for samiske næringer i kommunene, og at Sametinget vil ha oppmerksomhet om næringsutviklingen i områdene. Oppmerksomheten er knyttet til mer enn tilskuddene som gis, og handler om rammer og utvikling i arbeidsstyrke, utdanning og andre typer rammevilkår for næringsutvikling. Rapporter om dette blir laget av Sametinget årlig og av Statistisk sentralbyrå. Det er ikke samme type oppmerksomhet om utvikling av næringer som kan støtte opp om kvensk kultur.

Det er ulikheter mellom kommunene. Kåfjord og Storfjord har større innslag av primærnæringer som er relevant for STN, og mottar mer fra støtteordningene enn Lyngen. Antagelig vil det gi ulike ambisjoner for utvikling av næringer med særlig tilknytning til samisk og kvensk kultur og identitet.

Samordning ved sammenslåing av kommunene kan gi gevinster for å fremme denne type næringsutvikling. Det vil primært være knyttet til bruk av felles kompetanse, slik at det blir enklere å sikre likeartet behandling i saker som angår næringsutvikling. I tillegg kan det bli enklere å etablere felles strategiprojekter som fremmer denne type næringsutvikling.

³² <http://www.spraakcenter.no/?cat=7>

Kultur og språk

Kåfjord inngår i forvaltningsområdet for samisk språk. I tillegg deler de to andre kommunene ambisjonen om å fremme bruk av samisk og kvensk noe som i Storfjord er fastsatt gjennom eget kommunestyrevedtak om språklig likestilling. Tiltak for å fremme bruken av kvensk og samisk er særlig knyttet til skole og barnehager.

Ved en eventuell sammenslåing vil det være særlig sterk forventning til at samisk språk blir ivaretatt i nye politiske og administrative enheter ettersom:

1. Det er en betydelig andel av befolkningen i de berørte kommunene som oppfatter seg som samer og kvener,
2. Kåfjord er en del av det samisk språkforvaltningsområdet, og både befolkningen og Sametinget vil ønske at hensynet til samisk språk minst ivaretas på samme nivå som i dag innenfor rammen av en sammenslått kommune, og
3. regjeringen har nedsatt et NOU-utvalg som kommer med innstilling i februar 2016 som blant annet vil behandle hensyn til samisk språk i nye sammenslåtte kommuner.

Det kan være gevinster ved en samordning av ressurser, kompetanse og tjenestetilbud når det gjelder utvikling av kultur og språk. I skoler og barnehager er det knapphet på samisk- og kvenskpråklige ressurser. Kompetansen og tilbudene som gis i en kommune kan være relevant for flere av kommunene, slik at samordning kan gi effektiv bruk av ressurser. I tillegg kan det gi gevinster ved at det etableres større fagmiljøer som vil kunne gi et kvalitativt bedre tilbud.

Prioriteringen av samisk språk i skolen kan bli svekket i Kåfjord hvis den nye sammenslåtte kommunen skal være utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Gitt at den nye kommunen blir værende utenfor forvaltningsområdet kan den ikke forplikte samtlige skoler i å gi elever et tilbud som følger læreplanen Kunnskapsløftet - samisk. Likevel kan den nye kommunen bli forpliktet til gi et slikt tilbud på enkelte skoler, fordi det vil være et betydelig antall samiskspråklige elever i den nye sammenslåtte kommunen som vil ha rett til denne type utdanningstilbud.

Kommunale tjenester

I utformingen av kommunale tjenester er det vesentlig å sikre innbyggerne likeartet tilbud tilpasset deres behov. Innenfor det som handler om fysisk infrastruktur og tilbud knyttet til disse, er hensyn til urfolk og minoriteter mindre relevant. Når det gjelder velferd, helse og omsorgstjenester er imidlertid hensynet til innbyggernes identitet og språk viktig. Det er flere tiltak i kommunene som handler om å kunne gi særlig eldre tilgang på personale som behersker deres språk.

Samordning på tvers av kommunene kan også her gi gevinster. Det er knapphet på personale som behersker samisk (og kvensk), og det er nærliggende å tenke seg at det vil være mulig å realisere gevinster ved at kompetanse som er bygget opp et sted også tas i bruk andre steder innenfor en sammenslått kommune. Dette må betraktes ut fra de gevinster som kan gis innbyggerne som ønsker tilgang på kompetent personale innenfor velferd, helse og omsorg som også forstår deres kultur og språk.

I og med at Kåfjord kommune inngår i det språklige forvaltningsområdet for samisk, har alle innbyggerne rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til kommunens virksomheter. Situasjonen vil bli endret hvis den nye kommunen er utenfor forvaltningsområdet. Innbyggernes rett til å kommunisere med kommunen på samisk vil bortfalle, med mindre den nye kommunen vedtar å gi innbyggerne et slikt tilbud. Et eventuelt tap av denne retten må veies opp mot gevinstene omtalt over. Det gjelder særlig tilgangen på kompetent personale som behersker samisk innenfor helse og omsorg, og som har kompetanse som kan benyttes på tvers av kommunene. Alternativet er at den nye kommunen blir en del av forvaltningsområdet. Da bør gevinsten av at samtlige innbyggere garanteres et samiskspråklig tilbud veies opp mot behovet for investeringer og ansettelse av personale som er nødvendig for at denne garantien kan realiseres.

9.5.1. Spesielt om samisk- og kvensk perspektiv for Status quo-alternativet

Det samiske og kvenske perspektivet er i dag klart tilstede i alle de tre kommunene, selv om omfanget og grad av påvirkning på lokalsamfunnet varierer.

Verken for Kåfjord, som en del av det samiske forvaltningsområdet, eller de to andre kommunene er det avdekket noen åpenbare trusler for det samiske og kvenske perspektivet dersom kommunene består som i dag. Den mest åpenbare utfordringen ligger i den økonomiske uforutsigbarheten Status quo-alternativet medfører. Hel- eller delvis flerspråklighet vil nødvendigvis kreve ressurser og medføre større kostnader for kommunen. I en presset kommuneøkonomi hvor de statlige rammebetingelsene er uforutsigbare, kan økonomien i seg selv bli en trussel for det samiske- og kvenske perspektivet. Selv om mange av tiltakene knyttet til språk og kultur er lovfestet, er det vår erfaring at presset kommuneøkonomi kan bidra til svekket kvalitet på tjenestene. I en situasjon hvor kommunens inntekter ikke er tilstrekkelige til å dekke eksisterende tjenester, blir det kommunestyrets beslutning å ta stilling til hvor det skal gjennomføres kutt. På lik linje med andre tjenestoområder og satsinger risikerer da også den samiske og kvenske satstingen at anstrengt økonomi gir kutt og mindre ressurser.

Appendiks A

Referanser

- Baldersheim, H., Pettersen, P.A. & Rose L.E. 2011. *Den krevende borger – utfordringer for demokrati og tjenesteyting i kommunene*. UiO: Institutt for statsvitenskap.
- Blåka, S., Tjerbo, T. & Zeiner, H. 2012. *Kommunal organisering 2012*. NIBR-rapport 2012:21
- Brandtzæg, B.A, Aastvedt, A., Thorstensen, A. & Vareide, K. 2010. Mosvik og Inderøy. *Utredning av kommunesammenslåing*. – Telemarksforskning. Rapport nr. 264.
- Brandtzæg, B.A. 2009. *Frivillige kommunesammenslutninger 2005-2008. Erfaringer og effekter fra Bodø, Aure, Vindafjord og Kristiansund*. Telemarksforskning. Rapport nr. 250.
- Bukve, O. 1999. *Samanslåing, samarbeid eller status quo? Kva bør skje med kommunestrukturen*. Høgskulen i Sogn og Fjordane. R-nr 1/99.
- Det kongelige kommunal og moderniseringsdepartement. *Kommuneproposisjonen 2016 - Prop. 121 S (2014-2015)*
- Det kongelige kommunal og moderniseringsdepartement. *Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner*. Meld. St. 14 (2014-2015).
- Hansen, G., Klausen J.E. & Winsvold, M. *Erfaringer med nærdemokratiske ordninger i Norden*. NIBR-rapport 2013:4
- Jakobsen, D.I. 2010. *Evaluering av interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27*.
- Johansen, S., Onsager, K., Sørli K. 2015. *Samspill og regional vekstkraft i Tromsøregionen*. NIBR-rapport 2015:4
- NOU 2005:13 (2005). *Fordeling, forenkling, forbedring. Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner*.
- Skjetne K.T. & Lindtvedt, F. 2014. *Kommunestørrelse og lokaldemokrati*. KS
- TBU (2014). *Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi*. Mai 2014. KMD
- Tørring, R. & Vennes, W. 2015. *Endring kommunestruktur – suksessfaktorer og utfordringer i prosessen fram til vedtak*. PwC 2015.
- Vareide, K. & Storm, H. 2010. *Hvordan måle bostedsattraktivitet*. Telemarksforskning. Rapport 227.

Appendiks B

Nye oppgaver til kommunene

Tabell 39: Nye oppgaver. Velferdstjenester

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene.
Forsøk DPS (Distriktpsikiatriske senter)	Forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra Husbanken.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene. Dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.
Arbeids- og utdanningsreiser	Skal sikre at personer med nedsatt arbeidsevne kan ta utdanning og jobb (får finansiert reise). Ansvaret ligger i dag hos NAV.

Tabell 40 Nye oppgaver. Samfunnsutvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetssentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetssentraler overføres til kommunene, også for de sentralene som ikke er kommunalt drevne.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres på dette området. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommer som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunene og bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	• Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. • Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. • Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. <i>Alle disse oppgavene avhenger av en gjennomgang av miljøvirkemidlene som utføres i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.</i>
Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller.
Naturforvaltning	• For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. Dersom kommunen eller styrene ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. • Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd. • Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter §2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse.

Tabell 41 Andre oppgaver

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av Skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolenes vigselsmyndighet.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi.
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstianlegg utendørs og innendørs og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

Appendiks C

Befolkning og næringsutvikling

– utfyllende statistikk

Befolkningsutviklingen dekomponert

Figurene under viser hvordan befolkningsutviklingen er satt sammen av:

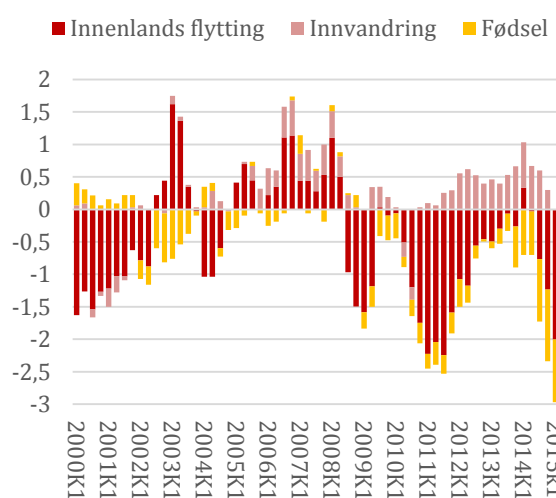
1. Netto innvandring - innvandring minus utvandring
2. Innenlands flytting - flytting fra et annet sted i Norge inn til kommunen/stedet minus flytting fra kommunen/stedet til et annet sted i Norge, og
3. Fødselsbalanse – antall fødte minus antall døde

Alle tallene er i prosent av folketallet. Dataene er oppdatert kvartalsvis, og hver stolpe viser utviklingen de siste tolv måneder. Stolpene overlapper derfor hverandre med ni måneder.

Befolkningsutviklingen fra utgangen av første kvartal 2000 til og med utgangen av siste kvartal 2014 er vist for de tre kommunene enkeltvis og til slutt for de tre kommunene samlet.

Lyngen

Lyngen har hatt befolkningsnedgang siden 2007. Det er den innenlandske fraflyttingen som har bidratt mest til dette. Fødselsbalansen er negativ, og har i de siste årene bidratt betydelig til befolkningsnedgangen. Nettoinnvandringen har hovedsakelig vært positiv de siste årene, unntatt de første to kvartalene i 2015. Likevel har nettoinnvandringen ikke vært høy nok til å kompensere for den innenlandske fraflyttingen. Innvandringen er også mye lavere enn innvandringen på landsbasis.

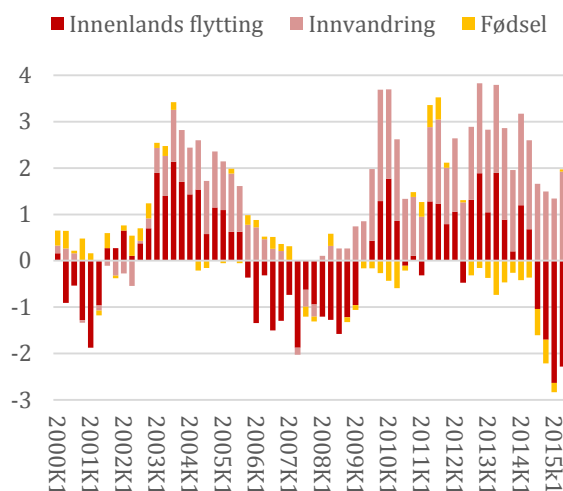
Figur 55: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. juni 2015. Lyngen.

Storfjord

Storfjord har hatt befolkningsvekst mellom 2009 og 2013, men befolkningsnedgang igjen i 2014 og de første to kvartalene i 2015. Nettoinnvandringen er høy og har i enkelte år kompensert for tapet av innbyggere til andre kommuner. Innvandringen har siden 2009 vært høyere enn innvandringen i Norge.

Fødselsbalansen har vært negativ de siste årene og under landsgjennomsnittet.

De siste årene har vært preget av høy innenlands fraflytting.

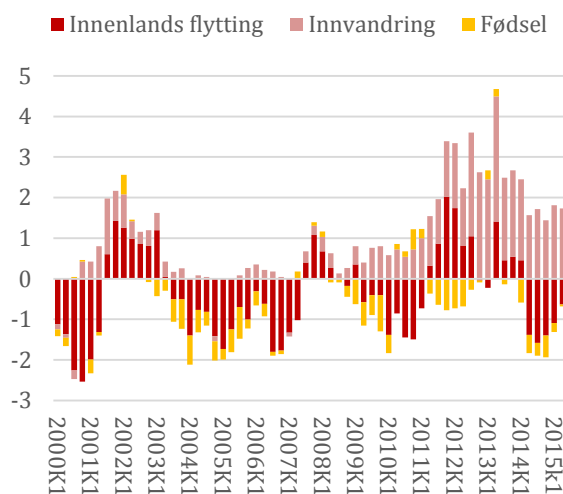

Figur 56: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. juni 2015. Storfjord.

Kåfjord

Kåfjord har hatt befolkningsvekst mellom 2011 og 2013, men befolkningsnedgang igjen i 2014 og de første to kvartalene i 2015. Nettoinnvandringen er mye høyere enn innvandringen i Norge generelt.

Fødselsbalansen har vært negativ i de fleste årene siden 2000 og har ligget under landsgjennomsnittet siden 2000 med unntak av to år.

Figur 57: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. juni 2015. Kåfjord.

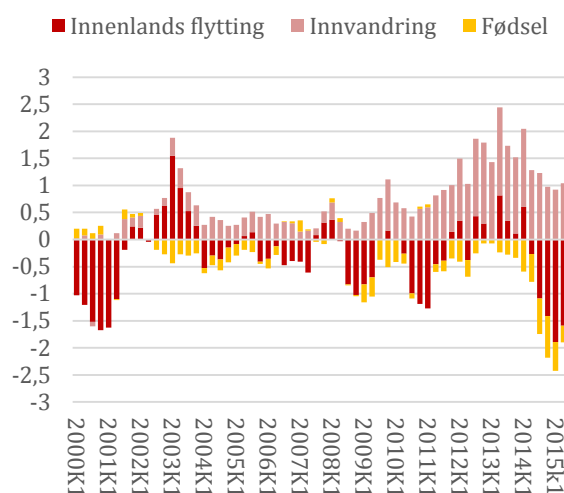
De tre kommunene samlet, Lyngfjordmodellen

Befolkningsutviklingen i de tre kommunene samlet (Lyngfjordmodellen) er preget av befolkningsnedgang. Med unntak av noen få år hvor nettoinnvandringen har kunnet kompensert for tapet av innbyggere til andre kommuner, har Lyngfjordmodellen tapt befolkning.

Innvandring i regionen har de siste årene først vært over landsgjennomsnittet og ellers betydelig under.

Fødselsbalansen er mye lavere enn på landsbasis og har vært negativ, med unntak av noen få år.

Regionen har i de fleste årene tapt innbyggere til andre steder i Norge, og den innenlandske flyttingen er negativ.

Figur 58: Årlig befolkningsutvikling i prosent av folketallet målt hvert kvartal i overlappende perioder. Befolkningsutviklingen er dekomponert i innenlands flytting, netto innvandring og fødselsbalanse, 31. mars 2000 – 31. juni 2015.

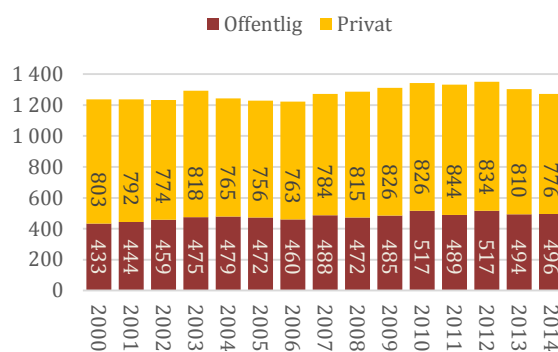
De tre kommunene samlet
(Lyngfjordmodellen).

Arbeidsplassutvikling

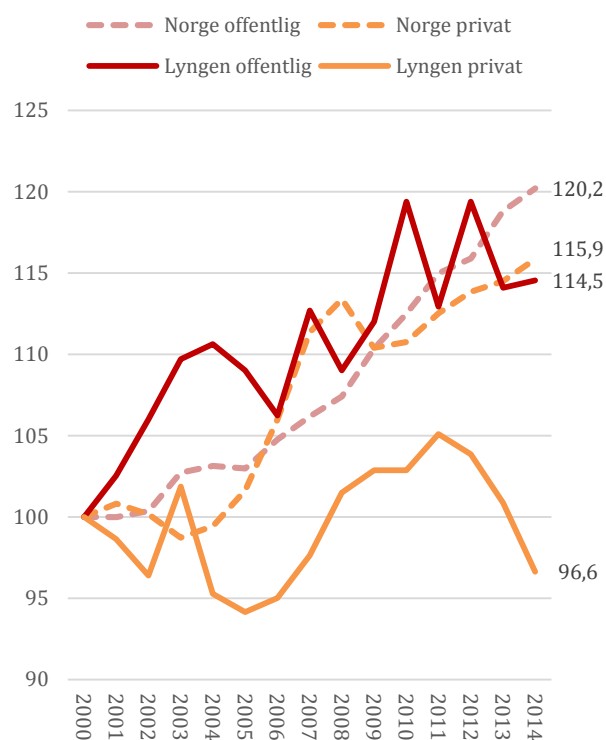
Lyngen

Veksten i offentlig sektor i Lyngen har tidligere vært omtrent like høy som veksten nasjonalt, men ikke i de seneste årene.

Privat sektor har tapt mer enn 3 prosent av arbeidsplassene siden 2000. Det betyr at utviklingen har vært relativt svak og svingende sammenlignet med landet som helhet, hvor arbeidsplassveksten i privat sektor har vært 14,1 prosent i samme periode.

Figur 59: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2014, Lyngen.

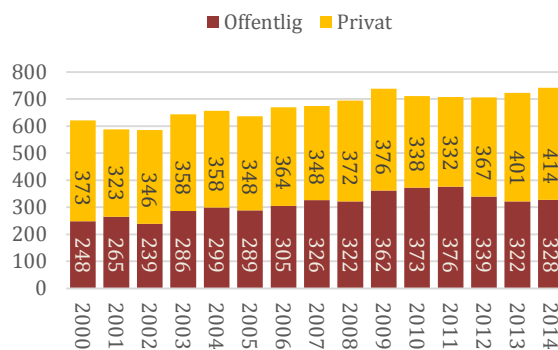

Figur 60: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Lyngen og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

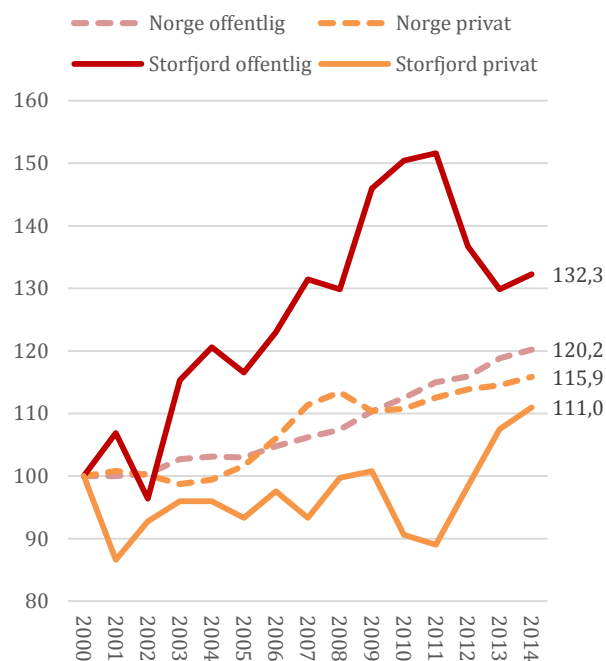
Storfyord

Storfyord har hatt en høy andel arbeidsplasser i offentlig sektor fremt il 2011. Mellom 2012 og 2013 har imidlertid offentlig sektor mistet relativt mange arbeidsplasser. Med unntak av 2002 har antall arbeidsplasser i offentlig sektor likevel vært langt høyere enn i landet som helhet (32,3 prosent i Storfyord vs. 20,2 prosent i Norge).

Privat sektor har opplevd vekst siden 2011. Fra 2000 til 2014 har veksten vært på 11 prosent. Det er nesten 5 prosent mindre enn veksten i privat sektor nasjonalt i samme periode.

Figur 61: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2014, Storfyord.

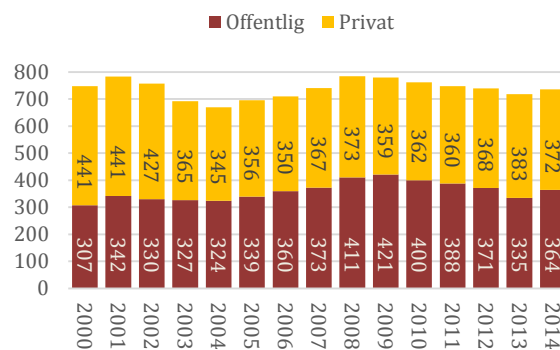

Figur 62: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Storfyord og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

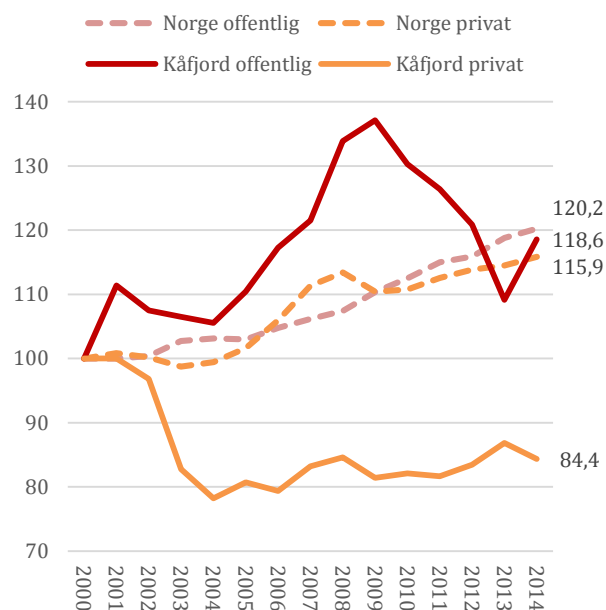
Kåfjord

Kåfjord har frem til 2012 hatt en høy vekst i antall arbeidsplasser i offentlig sektor sammenlignet med landet som helhet. I 2013 har imidlertid offentlig sektor mistet relativt mange arbeidsplasser, mens det har vært en liten vekst igjen i 2014.

Privat sektor i Kåfjord har vært i nedgang siden 2000. Fra 2000 til 2014 har nedgangen vært på 15,6 prosent.

Figur 63: Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor, 2000-2014, Kåfjord.

Figur 64: Indeksert arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor i Kåfjord og Norge. Antall arbeidsplasser i 2000 = 100.

Bransjer i næringslivet

Tabellen under viser antall arbeidsplasser i de ulike bransjene, som igjen er kategorisert under de ulike næringstypene.

Tabell 42: Antall arbeidsplasser i de ulike bransjene i privat sektor i 2014.

Næring	SubNæring	Bransje	Lyngen	Kåfjord	Storfjord
Basis	Industri	Annen industri	14	14	
		Næringsmidler	51		2
		Prosessindustri	66		
		Verkstedindustri	15	9	2
	Natur	Fisk	70	15	21
		Gruve	6		
		Landbruk	47	33	64
	Tekn. tjenester	Teknisk/vitenskap	8	2	3
		Tele og IKT		3	
Besøk	Besøk	Aktivitet	16	27	33
		Handel	79	41	79
		Overnatting	8	22	6
		Servering	18	4	7
Lokal		Lokal	46	13	21
Regional		Agentur og Engros	3	3	1
		Bygg og anlegg	115	66	37
		Diverse	6	103	35
		Finans, eiendom, utleie	25	23	8
		Forr. tjenesteyting	31	9	11
		Transport	68	25	23
		Utleie av arbeidskraft	84	2	19
Totalsum			776	414	372

Bransjen med flest arbeidsplasser er bygg og anlegg, som går inn under de regionale næringene. Det er Lyngen som har flest arbeidsplasser i bygg og anlegg. Blant bransjene med mange arbeidsplasser er også handel (besøk), diverse (regional), landbruk og fiske (basis).

Lyngen, Storfjord, og Kåfjord har nesten ingen arbeidsplasser i de teknologiske tjenestene. På landsbasis har de teknologiske tjenestene hatt høy arbeidsplassvekst de siste 14 årene.

Bransjenes andel av arbeidsplassene i næringslivet

Tabellen under viser bransjenes andel av det totale antall arbeidsplasser i privat sektor i 2014. Nederste rad viser antall arbeidsplasser i næringslivet i absolutte tall.

Tabell 43: Arbeidsplassene i bransjene som prosentvis andel av det totale antall arbeidsplasser i privat sektor, 2014. Siste rad viser det totale antallet arbeidsplasser i privat sektor.

Næring	SubNæring	Bransje	Lyngen	Storfjord	Kåfjord
Basis	Industri	Annen industri	1,8	3,4	0,0
		Næringsmidler	6,6	0,0	0,5
		Prosessindustri	8,5	0,0	0,0
		Verkstedindustri	1,9	2,2	0,5
	Natur	Fisk	9,0	3,6	5,6
		Gruve	0,8	0,0	0,0
		Landbruk	6,1	8,0	17,2
	Tekn. tjenester	Teknisk/vitenskap	1,0	0,5	0,8
Tele og IKT		0,0	0,7	0,0	
Besøk		Aktivitet	2,1	6,5	8,9
		Handel	10,2	9,9	21,2
		Overnatting	1,0	5,3	1,6
		Servering	2,3	1,0	1,9
Lokal		Lokal	5,9	3,1	5,6
Regional		Agentur og Engros	0,4	0,7	0,3
		Bygg og anlegg	14,8	15,9	9,9
		Diverse	0,8	24,9	9,4
		Finans, eiendom, utleie	3,2	5,6	2,2
		Forr. tjenesteyting	4,0	2,2	3,0
		Transport	8,8	6,0	6,2
		Utleie av arbeidskraft	10,8	0,5	5,1
		Totalsum	776	414	372

I Storfjord utgjør diversekategorien 24,9 prosent av arbeidsplassene i privat sektor. Diversekategorien inkluderer bl.a. arbeidsplasser innenfor frivillige organisasjoner, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og trafikkskoler.

I Kåfjord 21 prosent jobber innenfor handel, mens landbruk utgjør 17 prosent av alle arbeidsplasser i privat sektor.

I nesten alle kommunene utgjør bygg og anlegg samt handel en forholdsvis stor del av arbeidsplassene i privat sektor.

Vekstimpulser fra næringslivet

Tabellene under viser vekstimpulsene fra næringslivet i perioden etter finanskrisen. Vekstimpuls er endring i antall arbeidsplasser som prosentvis andel av sysselsettingen. Tolkningen av vekstimpulser er noe mindre intuitiv enn tolkningen av prosentvis vekst. Men vekstimpulser sier mer om hvordan veksten har bidratt i forhold til sysselsettingen på stedet. Vi bruker vekstimpulser for å sammenlikne vekst på ett sted med vekst på et annet sted, og for å unngå følgende problem: gitt at en bransje har én arbeidsplass, og så øker antallet til to. Da har veksten vært på 100 %. Det høres høyt ut, men én arbeidsplass er ikke særlig mye. Én arbeidsplass bidrar ikke mye til sysselsettingsvekst. Vi unngår dette problemet når vi bruker vekstimpulser i stedet for prosentvis vekst. Tabellen under viser vekstimpulsene fra bransjene privat sektor. De er da regnet ut som endring i antall arbeidsplasser fra 2009 til 2014 delt på samlet sysselsetting i 2009 (og ganget med 100 for å få det på prosentform).

Tabell 44: Vekstimpulser fra bransjene i privat sektor, 2009 – 2014.

Næring	SubNæring	Bransje	Lyngen	Storfjord	Kåfjord
Basis	Industri	Annen industri	-0,1	-0,1	
		Næringsmidler	-0,6		
		Prosessindustri	0,0		
		Verkstedindustri	-1,0	-0,2	-0,1
	Natur	Fisk	-0,2	-0,7	-1,1
		Landbruk	-1,7	-0,3	-2,2
	Tekn. tjenester	Teknisk/vitenskap	-0,1		0,1
		Tele og IKT		0,1	
Besøk		Aktivitet	-0,6	1,6	1,7
		Handel	-1,5	-0,3	1,2
		Overnatting		0,9	0,3
		Servering	1,0	0,2	0,0
Lokal		Lokal	-1,0	-0,2	-0,9
Regional		Agentur og Engros	-0,7	-0,3	0,0
		Bygg og anlegg	0,5	2,8	-0,1
		Diverse	-1,2	0,1	0,8
		Finans, eiendom, uteie	0,5	2,2	0,5
		Forr. tjenesteyting	0,3	0,5	0,3
		Transport	-1,9	-2,0	-0,1
		Utleie av arbeidskraft	5,3	-0,1	-0,5
		Totalsum	-2,5	4,4	-0,1

Lyngens vekst i antall arbeidsplasser innenfor utleie av arbeidskraft har tilsvart mer enn 5 prosent av sysselsettingen. Det er dermed bransjen blant kommunene i Lyngenfjordmodellen med høyest vekstimpulser. Veksten i antall arbeidsplasser i næringslivet har tilsvart 4,4 prosent av samlet sysselsetting. Alle tre kommune har opplevd nedgang i landbruk og fiske, og der har ikke vært vekst i industribransjene.

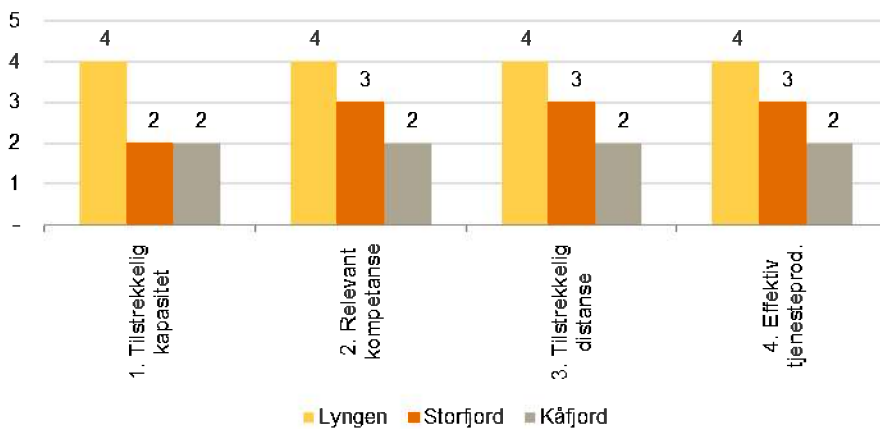
Storfjord har hatt sterkest vekstimpulser fra næringslivet totalt. Mens Lyngen og Kåfjord har hatt arbeidsplassnedgang i næringslivet i perioden mellom 2009 og 2014.

Appendiks D Statistikk øvrige tjenesteområder

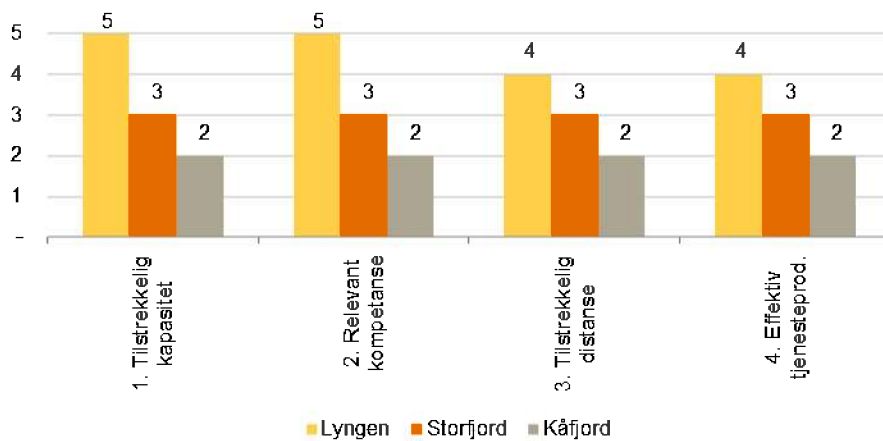
Administrasjon og virksomhetsstyring

Tabell 45: Statistikk vedr. administrasjon og virksomhetsstyring i kommunene. Kilde: statusbilder.

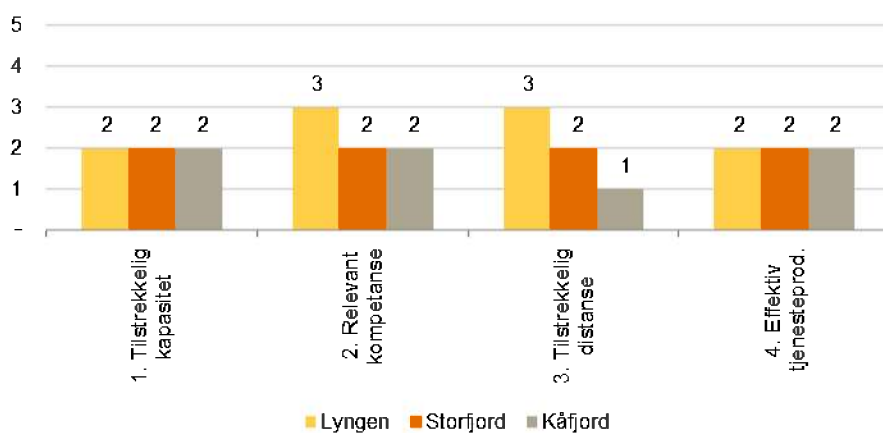
Kommune	Størrelse, målt ved antall innbyggere (30.09.2014)	Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutgifter (2013)
Lyngen	2.963	12,3%
Storfjord	1.900	17,9%
Kåfjord	2.177	12,0%
Landet uten Oslo		8,1%

Figur 65: Kommunenes egen vurdering av utfordringer ved egen administrasjon og virksomhetsstyring i dagens kommunestruktur

Figur 66 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen administrasjon og virksomhetsstyring i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

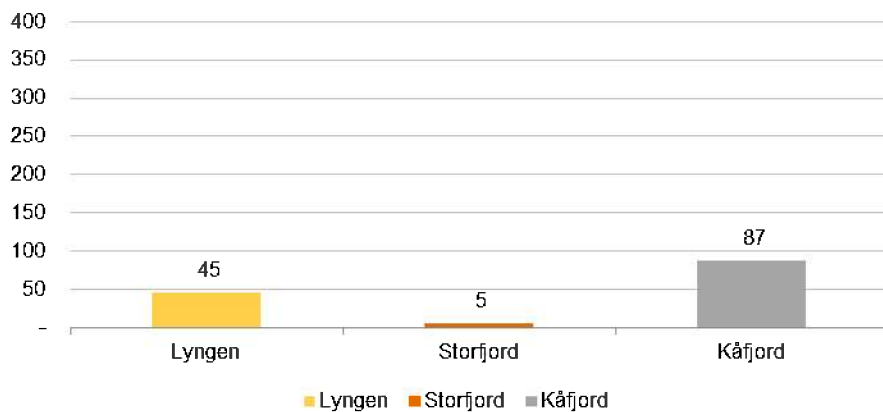

Figur 67: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved administrasjon og virksomhetsstyringen i Lyngenfjordmodellen

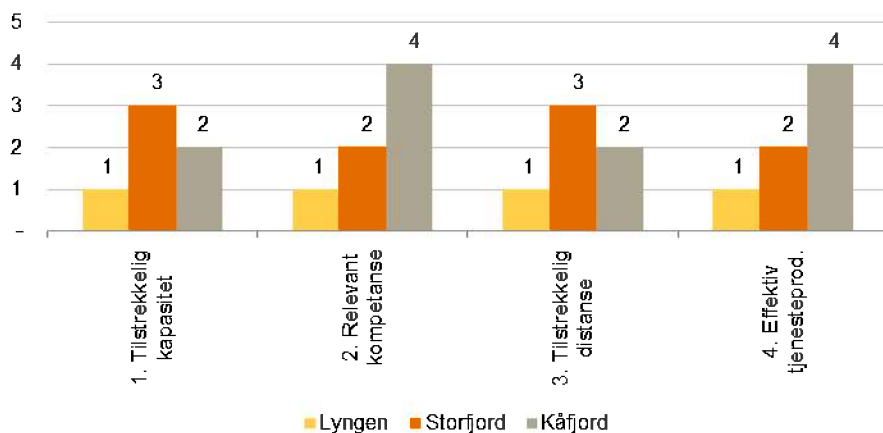
Barnehage

Tabell 46: Statistikk vedr. barnehage tilbud i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

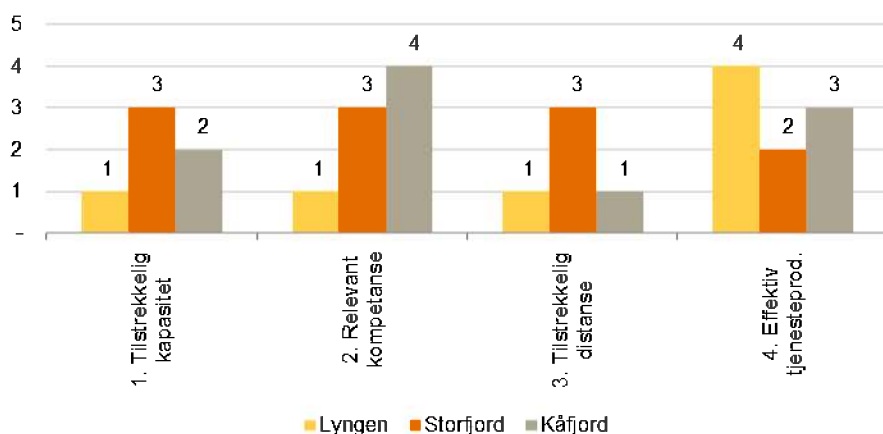
Kommune	Antall barn 1-5 år i barnehage (2014)	Andel barn 1-5 år med barnehageplass	Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	Brutto driftsutgifter pr barn i kommunal barnehage (kr)
Lyngen	127	89,8%	48,9%	178.730
Storfjord	90	91,1%	37,9%	158.839
Kåfjord	90	86,7%	23,1%	172.436
Landet uten Oslo		90,8%	34,1%	163.400

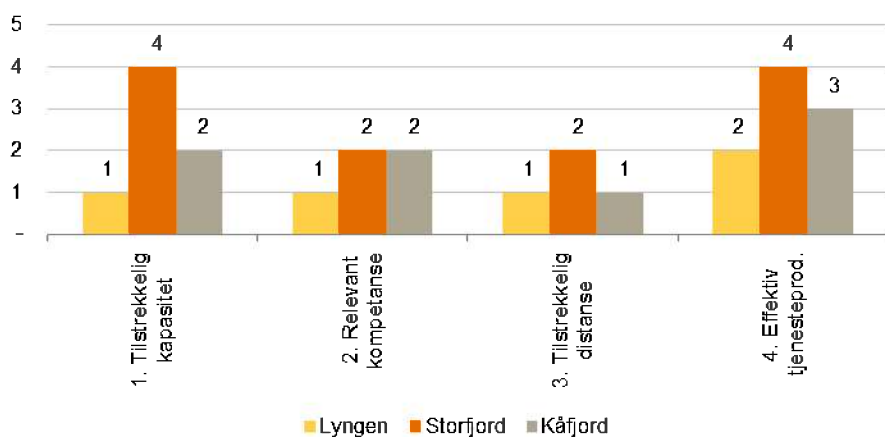
Figur 68 Rangering av barnehagetilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 69: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnehagetilbud i dagens kommunestruktur.

Figur 70 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget barnehagetilbud i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

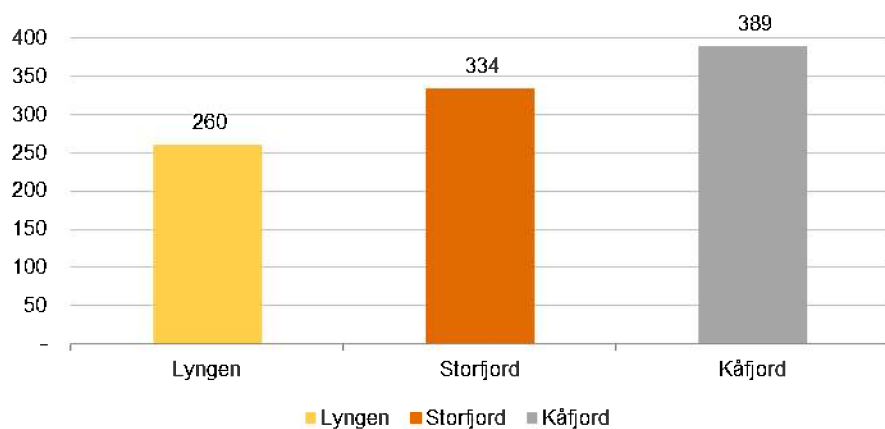

Figur 71 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved barnehage tilbudet i Lyngenfjordmodellen

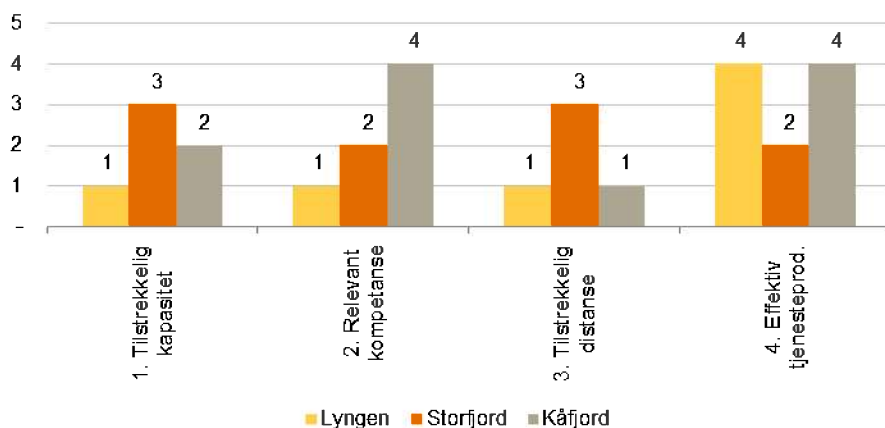
Grunnskole

Tabell 47: Statistikk vedr. grunnskoletilbud i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

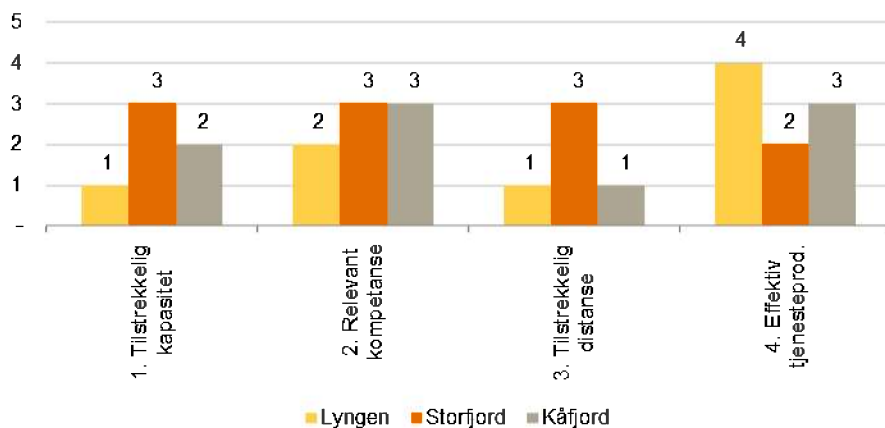
Kommune	Antall barn 6-15 år (2014)	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Andel lærere med universitet/høyskoleutdanning	Brutto driftsutgifter til grunnskolesektor pr elev (kr)
Lyngen	381	14,7%	95,1%	150.213
Storjord	238	12,4%	95,3%	133.183
Kåfjord	233	11,3%	97,9%	167.265
Landet uten Oslo		8,4%	93,4%	107.996

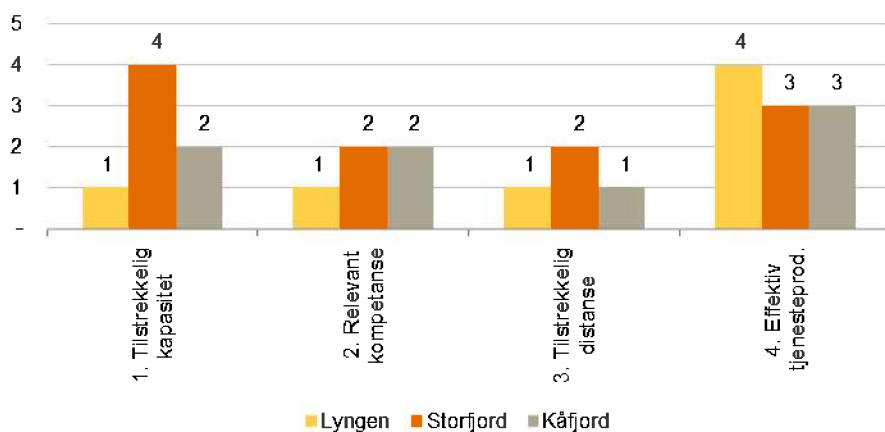
Figur 72: Rangering av grunnskoletilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 73: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget grunnskoletilbud i dagens kommunestruktur

Figur 74 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget grunnskoletilbud i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

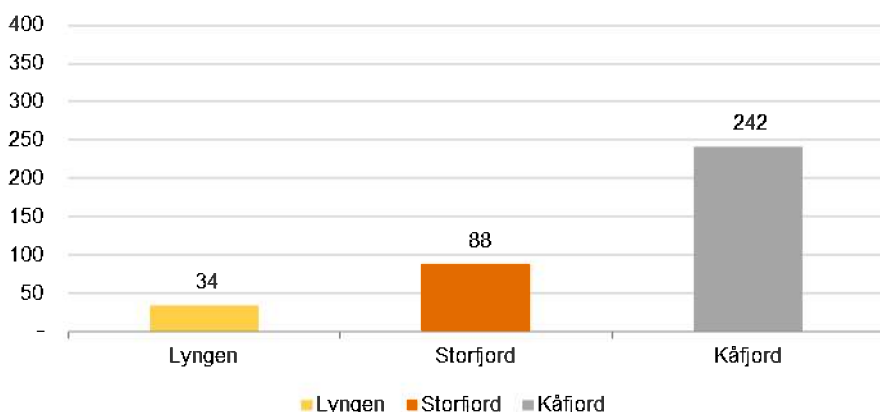

Figur 75: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved grunnskoletilbudet i Lungenfjordalternativet

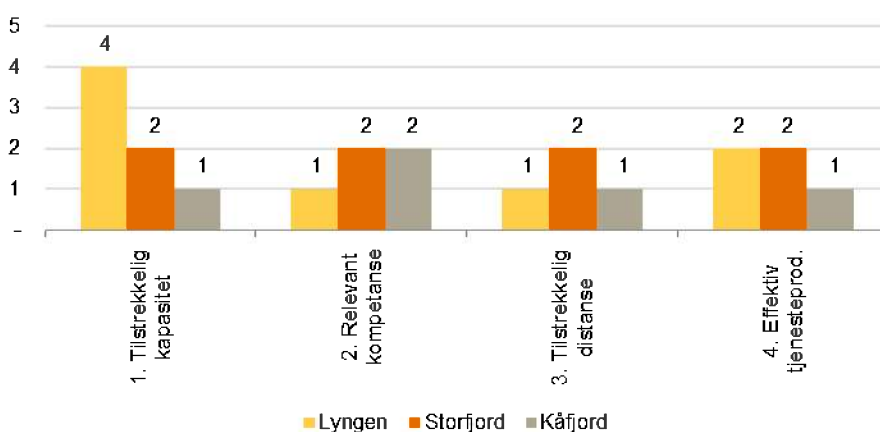
NAV/Sosiale tjenester

Tabell 48 Statistikk vedr. sosialtjenesten i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

Kommune	Andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år	Årsverk i sosialtjenesten per 1000 innbygger	Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned (kr)	Brutto driftsutgifter per sosialhjelpsmottaker (kr)
Lyngen	3,5%	0,84	7.644	68.934
Storfjord	3,1%	1,29 ³³	6.859	81.950
Kåfjord	4,2%	1,98	6.287	52.371
Landet uten Oslo	3,8%	0,98	7.993	83.696

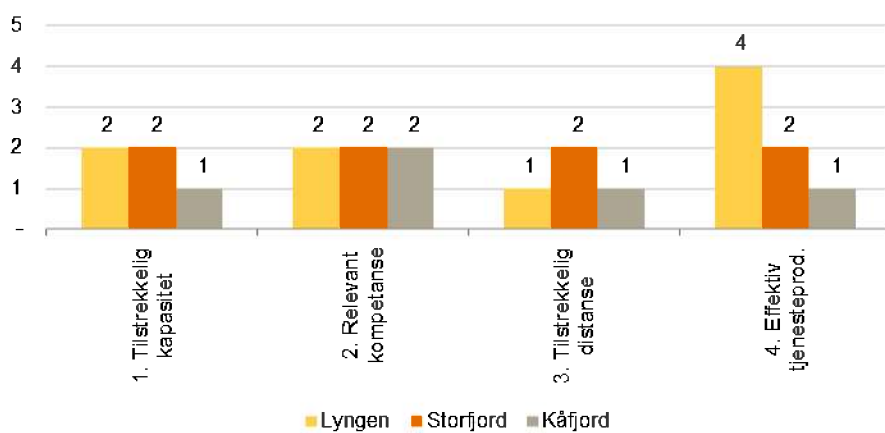

Figur 76 Rangering av sosialtjenesten ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

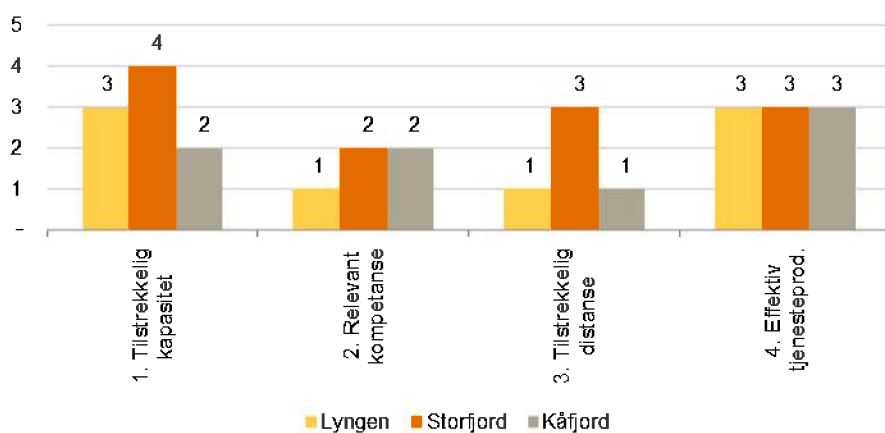

Figur 77: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen sosialtjeneste i dagens kommunestruktur

³³ Inkluderer kommunens ruskonsulent, en stilling som ikke ligger til NAV.

Figur 78 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen landbrukssektor i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

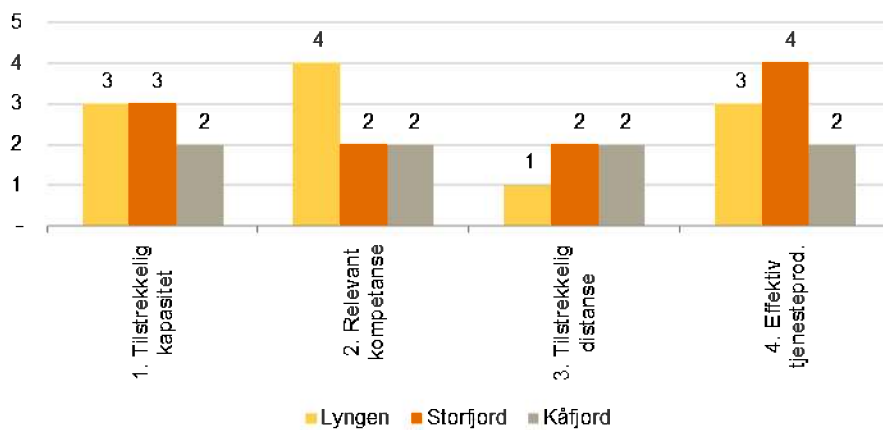

Figur 79: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved landbrukssektoren i Lyngenfjordmodellen

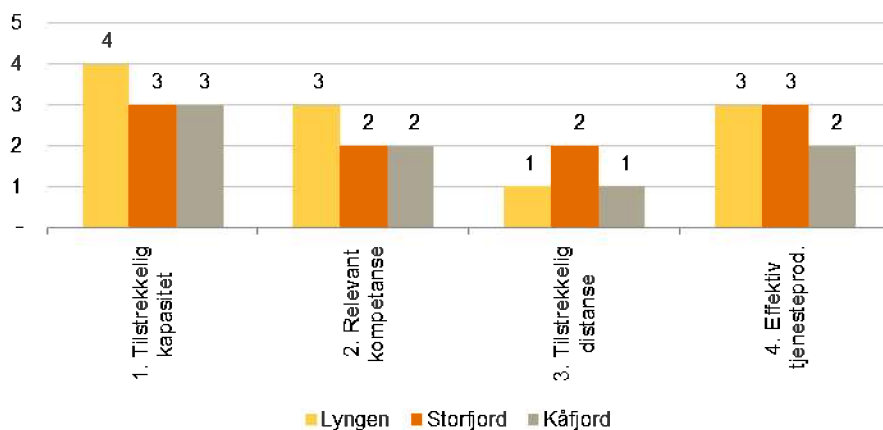
Landbruk

Tabell 49 Statistikk vedr. land- og jordbruk i kommunene (2013). Kilde: statusbilder.

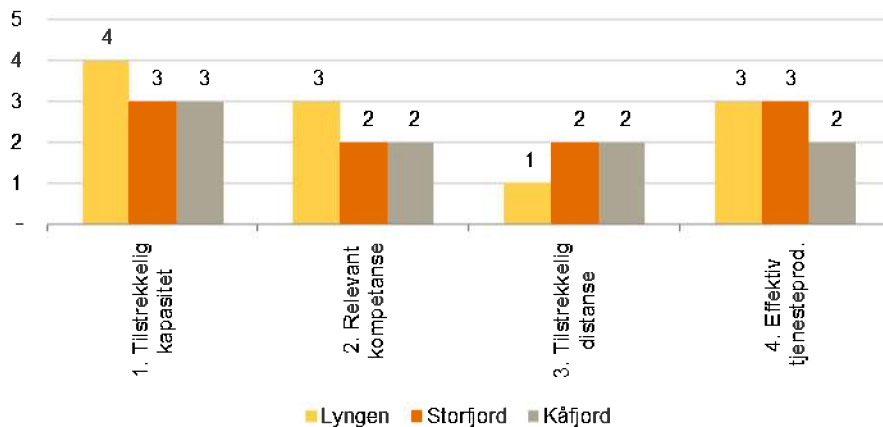
Kommune	Produktivt skogareal (dekar)	Jordbruksareal i drift (dekar)	Antall jordbruksbedrifter	Antall jordbruksbedrifter med husdyr
Lyngen	34.770	14.720	59	59
Storfjord	69.157	5.842	26	19
Kåfjord	35.776	10.499	51	48

Figur 80: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen landbrukssektor i dagens kommunestruktur

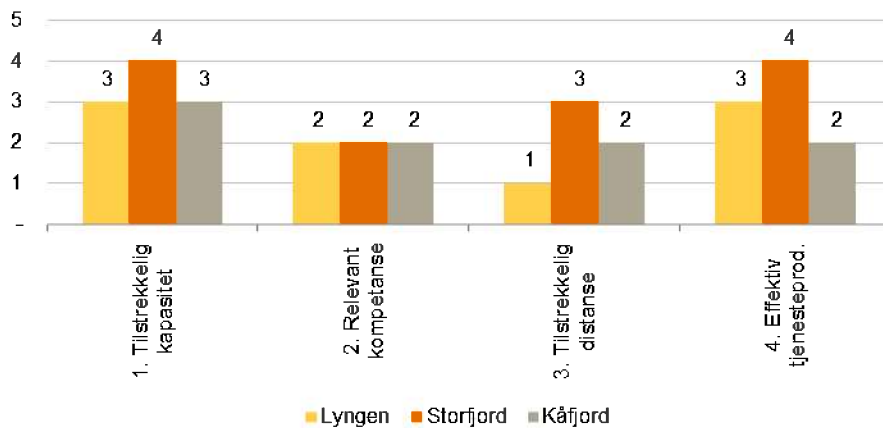

Figur 81 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen landbrukssektor i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

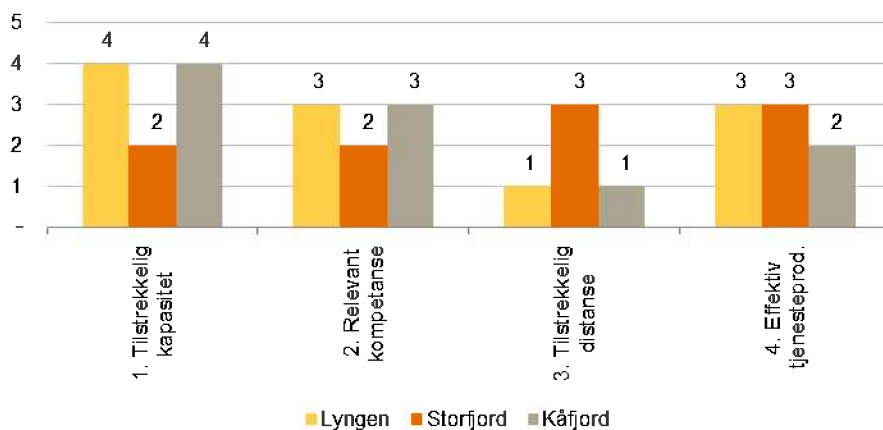

Figur 82: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved landbrukssektoren i Lyngenfjordmodellen

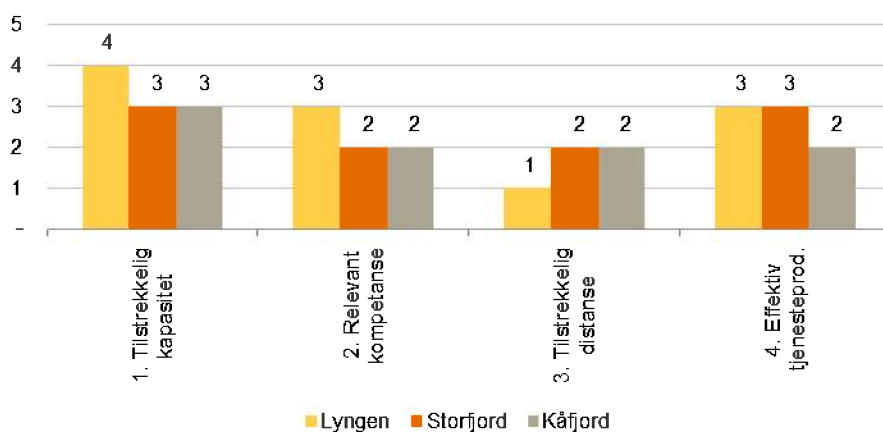
Tekniske tjenester

Figur 83 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen teknisk tjeneste i dagens kommunestruktur

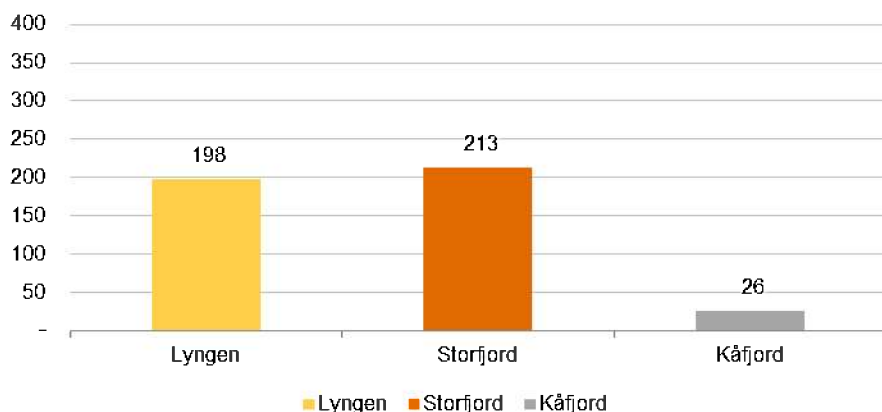

Figur 84 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved egen teknisk tjeneste i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

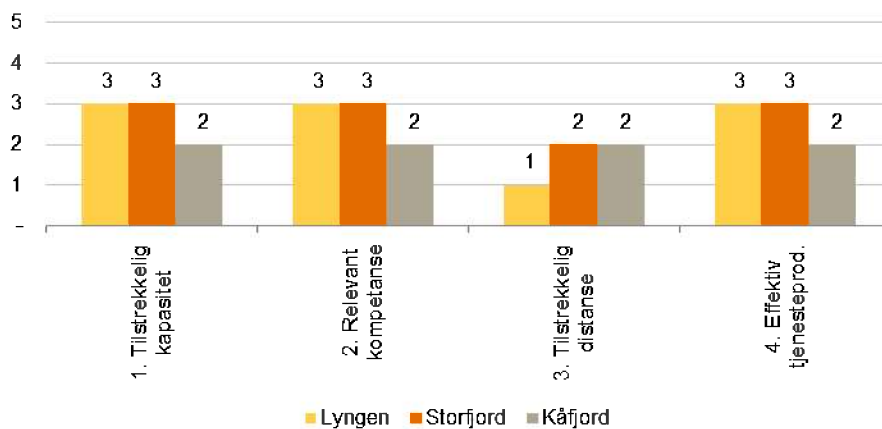

Figur 85 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved tekniske tjenester i Lyngenfjordmodellen

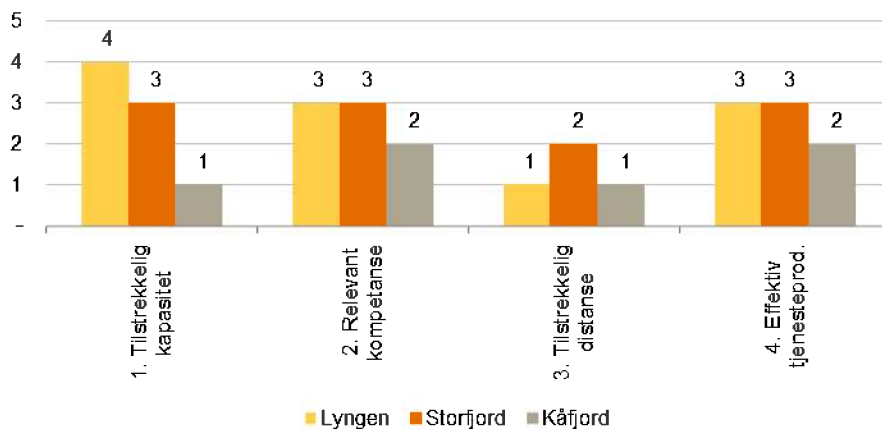
Kirke og kultur

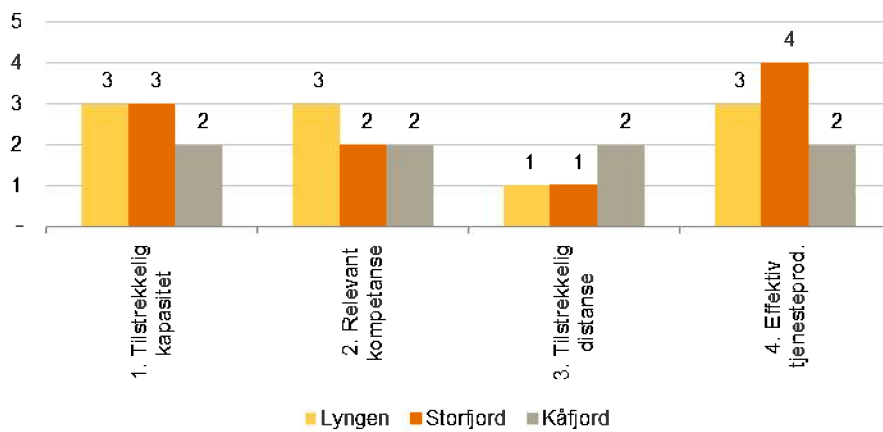
Figur 86: Rangering av kulturtilbudet ihht kommunebarometeret 2015 (foreløpig), fra 1 (best) til 428 (dårligst). Kilde: www.kommunal-rapport.no

Figur 87: Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget tilbud innen kultur og kirke i dagens kommunestruktur

Figur 88 Kommunenes egenvurdering av utfordringer ved eget tilbud innen kultur og kirke i et 10-15 års perspektiv ved uendret kommunestruktur

Figur 89: Kommunenes egenregering av utfordringer ved tilbud innen kultur og kirke i Lyngnefjordmodellen

Appendiks E – Interkommunalt samarbeid i Lyngenfjordmodellen

	Kåfjord	Storfjord	Lyngen	Andre kommuner
Arbeidsgiverkontroll	X	X	X	X
Befolkningsvarsling og beredskap		X	X	
Bokbuss	X			X
Biblioteksamarbeidet Nord-Troms	X	X	X	X
Boligutvikling		X	X	
Brann og feiing	X			X
Brannvarsling	X	X	X	X
Distriktsveterinær	X			X
EVRY-økonomisystem	X	X		X
Felles regionkontor grunnskolene/vgs	X	X	X	X
Felles ungdomssatsing (RUST)	X	X	X	X
Formidling legevakt			X	X
Friluftsråd (Ishavskysten Friluftsråd)		X	X	
Halti Kvenkultursenter	X	X		X
IKAT (arkiv)	X	X	X	X
IKT-samarbeid	X	X	X	X
Innkjøp (felles innkjøpssjef)	X	X	X	X
Innkjøpsavtale	X	X	X	X
Interkommunal legevakt		X		X
Interpolar AS	X		X	
IUA	X	X	X	X
Jordmortjeneste	X			X
KomOpp opplæringskontor	X	X	X	X
KomRev NORD IKS	X	X	X	X
K-sekretariatet	X	X	X	X
Krisesenter	X	X	X	X
Kystsonoplan	X	X	X	X

Landbruk		X		X
Legevaktssentral	X	X	X	
Nord Troms museum	X	X	X	X
Nord-Norsk Reiseliv AS		X	X	X
Nord-Norsk Skredovervåkning			X	X
Nord-Troms Studiesenter		X	X	X
Omdømmeprojektet		X	X	X
PPT		X	X	
PPT	X			X
Regionråd	X			
Regionråd		X	X	X
Reiseliv – Visit Lyngenfjord AS		X	X	X
Renovasjon – Avfallsservice AS	X	X	X	X
Skogbruk		X	X	X
Skogbrukssjef	X			X
VTA-plasser		X	X	

Samlet vurdering av ulike strukturalternativer

Storkommunealternativet, Lyngenfjordmodellen og Status quo-alternativet

Innledning

- I denne rapporten følger en samlet vurdering av de ulike strukturalternativene. Vurderingene er gjort med bakgrunn i kriteriene for god oppgaveløsning som ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikler.
- Inndelingsalternativene er her gitt en poengscore hvor vi etter beste evne har prøvd å beregne scoren på ulike kriterier for det enkelte alternativ. Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av de ulike strukturalternativene. For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Når det gjelder «Status quo-alternativet» har vi listet opp fordeler og ulemper.

Samfunnsutvikling

Problemstillinger samfunnsutvikling

- For å vurdere en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i oppdraget, har vi hatt følgende problemstillinger:
 - Hvordan har arbeidsplassutviklingen vært i den enkelte kommune og i regionen som helhet de senere årene?
 - Hvordan har næringsutviklingen vært i ulike bransjer?
 - Hvilke utfordringer står kommunene overfor i dag med tanke på å fremme en langsiktig og helhetlig utvikling i regionen?
 - Hvordan er kapasiteten og kompetansen på plan- og miljøområdet i den enkelte kommune?
 - I hvilken grad kan det i dagens struktur sies å være administrativ oppsplitting, noe ekspertutvalget fremhever som en generell utfordring i flerkommunale byområder?
 - Hvordan er pendlingsstrømmene mellom kommunene og ut og inn av regionen?
 - I hvilken grad er det forskjeller mellom kommunene i synet på framtidig utvikling, og hva er det eventuelt disse forskjellene dreier seg om?
 - I hvilken grad er det muligheter for økt vekst og sysselsetting, og hvilke utviklingsstrategier kan være aktuelle?
 - I hvilken grad er kommunene og regionen som helhet attraktiv for basisnæringer, besøksnæringer og bosetting?
 - Hva er kommunenes eventuelle sterke og svake sider med tanke på framtidig samfunnsutviklingsarbeid?
 - Hvordan kan en kommunesammenslåing påvirke rollen som utviklingsaktør?
 - Hvilke fordeler og ulemper er forbundet med å styrke kommunenes rolle som utviklingsaktør gjennom kommunesammenslåing kontra en videreutvikling av det eksisterende interkommunale samarbeidet?

Vurdering av funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Vurderes ut fra:

- Inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- Pendlingsdata mellom kommunene. Ekspertutvalget har i sin delrapport nummer to, som ble lagt fram 1. desember, sagt at arbeidsmarked er tett integrert når rundt 25 prosent eller flere av de sysselsatte bosatt i en kommune jobber i regionens senterkommune(r). Ekspertutvalget sier videre at et tett integrert arbeidsmarked bør utgjøre én kommune.
- Er det oppsplittede tettsteder? Det vil si at tettsteder/byer ligger i to eller flere kommuner. Ekspertutvalget skriver at selv om kommunene når målet om 15 000 til 20 000 innbyggere, så bør en vurdere sammenslåinger i byområder hvor grensene gir særskilte utfordringer.
- Vil det være et klart definert kommunesenter i en ny kommune? Eller kan en risikere at det blir diskusjon og intern kamp om hvor kommunesenteret er? Hvordan vil reiseavstandene være i en ny kommune?
- Planlagte/snart realiserte samferdselsinvesteringer.

Vurdering av tilstrekkelig kapasitet og kompetanse

Vurderes ut fra:

- Spørsmål om kommunene har kapasitet og kompetanse til å drive samfunnsutvikling, og eventuelle utfordringer med å rekruttere kompetent personell.
- Befolkningsgrunnlag – antall innbyggere vil ha betydning for størrelsen på kommuneorganisasjonen. Ekspertutvalget mener at kommunen bør ha 15 000 til 20 000 innbyggere for å ha tilstrekkelig kapasitet til arealplanlegging og en robust kommunal samfunnsavdeling. Vi har brukt befolkningsgrunnlag som et eget kriterium i vår vurdering.
- Alder på kommuneplanens areal- og samfunnsdel.

Andre vurderinger

- I tillegg til ekspertutvalgets kriterier, har vi sett på andre forhold innenfor samfunnsutvikling for å vurdere de ulike strukturalternativene. Vi har gitt en vurdering av kommunesenter, avstander til kommunesenter og næringsstruktur.
 - Vi har sett på om en ny, sammenslått kommune vil ha et naturlig kommunesenter.
 - Under avstander til kommunesenter, har vi sett på reisetid i minutter fra ulike områder i den nye kommunen. Vi har tatt utgangspunkt i tettstedene som er definert av SSB, i tillegg til noen områder i kommunene som har skole.
 - Når det gjelder næringsstruktur, har vi sett på hvordan næringsstrukturen innenfor næringslivet er i en sammenslått kommune. Dette sier kanskje først og fremst noe om hvilke utfordringer og muligheter som er i en kommune, men gir også et bilde av hvilket utgangspunkt kommunen har for å jobbe med næringsutvikling.

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er 😊, 😐 og 😞.
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på neste slide.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 10 000 innbyggere	0	😞
	10 000 – 14 999 innbyggere	10	😐
	Over 15 000 innbyggere	20	😊
Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	Dårligere kapasitet og kompetanse	0	😞
	Omtrent samme kapasitet og kompetanse	5	😐
	Bedre kapasitet og kompetanse	10	😊
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Ikke samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og kommuner som har innpendling til en annen kommune på over 25 prosent.	0	😞
	Ikke samme bo- og arbeidsmarkedsregion, men integrasjon mellom kommunene gjennom pendling.	10	😐
	Samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Ny kommune omfatter alle kommuner som har innpendling på over 25 prosent.	20	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Kommunesenter	Naturlig kommunesenter ut fra befolkningsstørrelse og innpendling.	10	
	Et kommunesenter er større befolkningsmessig, men andre forhold kan tilsa at kommunesenteret plasseres et annet sted.	5	
	Alternativer til kommunesenter som er omtrent like store befolkningsmessig, og det er ikke andre forhold som naturlig avklarer lokalisering.	0	
Avstand til kommunesenter	Alle tettsteder innenfor 45 minutter reisetid.	10	
	Tidligere kommunesentre innenfor 45 minutter reisetid, andre tettsteder har lengre avstand.	5	
	Avstanden mellom tidligere kommunesenter er over 45 minutter.	0	
Næringsstruktur	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og en overvekt av arbeidsplasser i vekstbransjer.	10	
	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	5	
	Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	0	

Samlet vurdering og vekting

- Som vist til på de forrige sidene, så er det knyttet en poengsum til hver smiley. Dette er vist i tabellen under for hvert av kriteriene.
- Hvert alternativ kan maksimalt få 100 poeng. Kriteriene er vektet noe ulikt. Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, og funksjonelle samfunnsutviklingsområder er kriteriene til regjeringens ekspertutvalg. Befolkningsgrunnlag var et av ekspertutvalgets kriterier som spesielt er trukket fram, så vi har valgt å trekke dette ut som eget vurderingskriterium og gi et samlet vekt på 20. Det samme får funksjonelle samfunnsutviklingsområder. De øvrige kriteriene får en vekt på 10.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum under 40 får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 40-59 får en middels/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 60 og oppover får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley	Middels smiley	Sur smiley	Maksimal sum
Befolkningsgrunnlag	20	10	0	20
Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	20	10	0	20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20	10	0	20
Kommunesenter	10	5	0	10
Avstand til kommunesenter	10	5	0	10
Næringsstruktur	20	10	0	20
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Storkommunealternativet vil per 31.03.2015 ha en samlet befolkning på over 85 000 innbyggere.	20/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	I storkommunealternativet vil det bli tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse.	20/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Samlet sett har kommunene en del interaksjon med hverandre, men innpendling til kommunene utgjør ikke over 25%	10/20	
Kommunesenter	Tromsø vil være et klart kommunesenter i storkommunealternativet basert på pendlerstrøm og befolkningsstørrelse	10/10	
Avstand til kommunesenter	De fleste kommunene har reiseavstand over 45 minutter	2,5/10	
Næringsstruktur	Kommunene har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer, blant annet innenfor fiske	10/20	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får storkommunealternativet en score 72,5 av 100 mulige på samfunnsutvikling	72,5/100	

Lyngenfjord

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lyngenfjordmodellen vil ha en samlet befolkning på under 10 000 innbyggere	0/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Lyngenfjordmodellen vil kunne føre til mer kapasitet og kompetanse	20/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Kommunene i Lyngenfjorden har en del interaksjon med hverandre, men innpendling utgjør ikke over 25%	10/20	
Kommunesenter	Ingen klart kommunesenter	0/10	
Avstand til kommunesenter	Avstanden mellom alle de tidligere kommunesentrene er over 45 minutter	0/10	
Næringsstruktur	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer	10/20	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får Lyngenfjordmodellen en score på 40 av 100 mulige på samfunnsutvikling	40/100	

Oppsummering samlet vurdering samfunnsutvikling

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	72,5	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	40	

Oppsummering av samfunnsutvikling- poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av samfunnsutvikling for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Storkommunealternativet scorer best på kriteriene som vurderes utfra folketall. Begge alternativene vil få bedre kapasitet og kompetanse, og næringsstrukturen i de to alternativene er vurdert likt. I Storkommunealternativet vil og Tromsø være et klart definert kommunesenter, mens i Lyngefjord er ikke det nye kommunesenterets plassering klart.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på samfunnsutvikling i hvert alternativ.

Vurderingskriterier	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngefjord
Befolkningsgrunnlag	20	20	0
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	20	20	20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20	10	10
Kommunesenter	10	10	0
Avstand til kommunesenter	10	2.5	0
Næringsstruktur	20	10	10
Samlet vurdering samfunnsutvikling	100	72.5	40
Plassering		1	2

Økonomi

Kriterier for vurdering

- For å vurdere om de ulike sammenslåingsalternativene vil føre til bærekraftige og økonomisk robuste kommuner har vi sett på følgende forhold:
 - Økonomiske virkemidler i kommunereformen i prosent av brutto driftsinntekter.
 - Driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Dette er et mål på ekspertutvalgets kriterium om økonomisk soliditet.
 - Effekten på frie inntekter ved sammenslåing de første 15 årene - og etter 20 år – i prosent av brutto driftsinntekter.
 - Samlede effektiviseringsgevinster på administrasjon og tjenester i prosent av brutto driftsinntekter. Dette er et mål på ekspertutvalgets kriterium om effektiv tjenesteproduksjon.
 - Endring i konsesjonskraftsinntekter i prosent av brutto driftsinntekter. Som vi skal se senere i rapporten er ikke inntekter knyttet til konsesjonskraft sammenslåingsnøytrale, og inntektene til en ny, sammenslått kommune kan bli høyere enn dagens inntekter til kommunene under gitte vilkår.
 - Forventet endring i demografikostnader fram mot 2030.

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er 😊 , 😐 og 😞
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på neste slide.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen – støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter	Fra 0 – 1,49 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Fra 1,5 – 2,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	😐
	Over tre prosent av brutto driftsinntekter	20	😊
Driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Fra 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Fra 2 – 3,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	😐
	Over fire prosent av brutto driftsinntekter	10	😊
Effekter på frie inntekter ved sammenslåing 1-15 år – i prosent av brutto driftsinntekter	Nedgang i frie inntekter over -0,1 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Omtrent som i dag, endringer mellom -0,09 til +0,09 prosent av brutto driftsinntekter	10	😐
	Vekst i frie inntekter over 0,1 prosent av brutto driftsinntekter	20	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Effekter på frie inntekter ved sammenslåing etter 20 år – i prosent av brutto driftsinntekter	Nedgang i frie inntekter over 2 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Nedgang i frie inntekter tilsvarende 1 – 1,9 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Nedgang i frie inntekter tilsvarende 0 – 0,9 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Effektiviseringsgevinster på administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst fra 0 – 0,49 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,5 – 0,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	
	Effektiviseringsgevinst høyere enn 1 prosent av brutto driftsinntekter	20	
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst fra 0 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Effektiviseringsgevinst høyere enn 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Endring i konsesjonskraftsinntekter	Ingen endring	0	
	Øking tilsvarende 0 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	2,5	
	Økning tilsvarende over 5 prosent av brutto driftsinntekter	5	
Endring i demografikostnader	Nedgang i demografikostnader	0	
	Økning i demografikostnader på mellom null og ti prosent.	2,5	
	Økning i demografikostnader på over ti prosent.	5	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under for hvert av kriteriene.
- Hvert alternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Økonomiske virkemidler	20	10	0	20
Netto driftsresultat	10	5	0	10
Frie inntekter, 1 – 15 år	20	10	0	20
Frie inntekter, etter 20 år	10	5	0	10
Effektiviseringsgevinster adm.	20	10	0	20
Effektiviseringsgevinster tjenester	10	5	0	10
Endring i konsesjonskraftsinntekter	5	2,5	0	5
Endring i demografikostnader	5	2,5	0	5
Sum	67 +	34-66	0-33	100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen	Støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter utgjør 1,5 prosent.	10/20	😐
Netto driftsresultat	Samlet netto driftsresultat er 0,4 prosent av brutto driftsinntekter i 2013.	0/10	😞
Effekt på frie inntekter 1-15 år	Vekst i frie inntekter er 0,05 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	😐
Effekt på frie inntekter etter 20 år	Nedgang i frie inntekter er -1,5 prosent av brutto driftsinntekter.	5/10	😐
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,9 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	😐
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 2,2 prosent av brutto driftsinntekter.	5/10	😐
Endring konsesjonskraftsinntekter	Det er ikke økte inntekter knyttet til konsesjonskraft.	0/5	😞
Forventet endring i demografikostnader 2015-2030	Økning i demografikostnader på 11,7 prosent av brutto driftsinntekter.	5/5	😐
Samlet vurdering økonomi	Samlet sett får en sammenslåing av Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord en poengscore på 45 av 100 poeng, noe som gir en middels rangering.	45/100	😐

Lyngenfjordmodellen

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen	Støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter utgjør 4,8 prosent.	20/20	
Netto driftsresultat	Samlet netto driftsresultat er 2,0 prosent av brutto driftsinntekter i 2013.	5/10	
Effekt på frie inntekter 1-15 år	Vekst i frie inntekter er 1,3 prosent av brutto driftsinntekter.	20/20	
Effekt på frie inntekter etter 20 år	Nedgang i frie inntekter er -7,1 prosent av brutto driftsinntekter.	0/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,9 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 8,6 prosent av brutto driftsinntekter.	10/10	
Endring konsesjonskraftsinntekter	Det er ikke økte inntekter knyttet til konsesjonskraft.	0/5	
Forventet endring i demografikostnader 2015-2030	Økning i demografikostnader på 5,8 prosent av brutto driftsinntekter.	2,5/5	
Samlet vurdering økonomi	Samlet sett får en sammenslåing av Lyngen, Storfjord og Kåfjord en poengscore på 67,5 av 100 poeng, noe som gir en positiv rangering.	67,5/100	

Oppsummering samlet vurdering økonomi

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	45	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	67,5	

Oppsummering av økonomi - poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av økonomi for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Noen funn som kan være verdt å merke seg er at ingen av alternativene får null score på økonomiske virkemidler i kommunereformen og demografikostnader. Derimot får alle null poeng når det gjelder endringer i konsesjonskraftsinntekter. Tabellen viser også at det er varierende potensial for effektiviseringsgevinster i de ulike alternativene, både når det gjelder administrasjon og tjenester.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på økonomi i hvert alternativ.

Vurderingskriterier	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Økonomiske virkemidler kommunereform	20	10	20
Driftsresultat	10	0	10
Effekt på frie inntekter 1-15	20	10	20
Effekt på frie inntekter etter 20 år	10	5	0
Effektiviseringsgevinster administrasjon	20	10	10
Effektiviseringsgevinster tjenester	10	5	10
Endring konsesjonskraftsinntekter	5	0	0
Demografikostnader	5	5	2,5
Totalt	100	45	67,5
Plassering		2	1

Tjenesteproduksjon

Gode og likeverdige tjenester

- Problemstillinger som ligger til grunn for arbeidet med denne delrapporten:
 - Hva er sterke og svake sider ved eksisterende tjenesteproduksjon sett i forhold til tjenesteproduksjonen etter en eventuell kommunesammenslåing?
 - Hvilke utfordringer står kommunene overfor når det gjelder framtidig tjenesteproduksjon?
 - I hvor stor grad er det i dag produktivitets- og prioriteringsforskjeller i tjenestetilbudet mellom kommunene?
 - Hva slags betydning kan en kommunesammenslåing ha med tanke på å møte både dagens og framtidige utfordringer knyttet til kommunal tjenesteproduksjon?
 - Hvilke utfordringer har man i dag i forhold til kompetanse, spesialisering og rekruttering, og vil en eventuell kommunesammenslåing påvirke dette positivt eller negativt?
 - Vil en eventuell kommunesammenslåing påvirke dybde og bredde i tjenestetilbudet, og eventuelt på hvilken måte?
 - I hvilken grad og på hvilken måte kan en kommunesammenslåing påvirke kompetanse og kvalitet i saksbehandlingen?
 - I hvilken grad og på hvilken måte kan en kommunesammenslåing påvirke eventuelle habilitetsutfordringer?
 - Hva vil etablering av en større kommune ha å si for innbyggernes tilgjengelighet til de ulike tjenestene?

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse
 - Ekspertutvalget har i sin rapport pekt på flere kommunale tjenesteområder der de mener kommunene bør ha en viss størrelse. Spesielt er dette:
 - PPT og barnevern – minst 10 000 innbyggere
 - Spesialiserte helsetjenester. Kombinerte legevakter og kommunale akutte døgnenheter (krav om øyeblikkelig hjelp-funksjoner gjelder fra 1.1.2016) – mellom 15 000 og 30 000 innbyggere
 - Ekspertutvalget foreslår en minstestørrelse på kommunene på mellom 15 000 til 20 000 innbyggere. I tillegg til de ovennevnte oppgavene, mener utvalget en slik størrelse vil ha positiv effekt på:
 - Kvalitetsutvikling i grunnskole og pleie og omsorg
 - Areal- og samfunnsutvikling
 - Næringsutvikling
 - Miljø- og ressursforvaltning
 - Folkehelse
 - Ekspertutvalget peker på at mange mindre kommuner mangler fagekspertise og tilgang på forvaltningskompetanse og juridisk kompetanse. Utvalget mener en minstestørrelse på 15 000 til 20 000 innbyggere bedre vil ivareta myndighetsutøverrollen.
 - Ekspertutvalget sier ikke noe om øvre størrelse på en kommunen, utenom at de vurderer det som lite hensiktsmessig at Oslo kommune vokser ytterligere.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Effektiv tjenesteproduksjon
 - Det er smådriftsulempet knyttet til administrasjon i mindre kommuner, og det vil være mulig å hente ut stordriftsfordeler i en større kommune.
 - Undersøkelser viser at det er sammenheng mellom kommunestørrelse og effektivitet i tjenesteproduksjonen. I kommuner med mellom 5 000 og 20 000 innbyggere blir effektiviteten høyere jo høyere innbyggertallet er.
- Økonomisk soliditet
 - Her peker ekspertutvalget på at det er viktig for kommunene å ha god kontroll på økonomien, slik at de kan håndtere uforutsette hendelser. Større kommuner er mindre sårbare for uforutsette hendelser, f.eks. kan tunge brukere og omsorgsovertakelser være lettere å håndtere i en større kommune.
- Valgfrihet
 - Innbyggerne stiller høye krav til kvalitet i det kommunale tjenestetilbudet, og ønsker gjerne å påvirke omfanget og innretningen på tilbudet. Innbyggerne i større kommuner opplever at muligheten til å velge er større enn innbyggerne i små kommuner.
- Tilstrekkelig distanse
 - Ekspertutvalget viser til at inhabilitet er en større utfordring i små enn i større kommuner. Samtidig kan saksbehandlers kunnskap i små kommuner legge til rette for tilpasset skjønn. Ekspertutvalget peker likevel på at kommunene må ha en størrelse som sikrer tilstrekkelige distanse mellom innbyggere og medarbeidere.

Kriterier for vurdering

- Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Dette kriteriet vurderer vi ut fra:
 - Befolkningsgrunnlag. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på mellom 15 000 og 20 000 innbyggere. Vi har sett på om de ulike strukturalternativene når denne størrelsen. En kommune av denne størrelsen mener også ekspertutvalget kan påta seg utvalgte nye oppgaver.
 - Vurdering av behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid i hver av sammenslåingsalternativene.
 - Kompetanse og kapasitet. Vi har med bakgrunn i utvalgte nøkkeltall som beskriver kompetanse og kapasitet i kommunene, samt tilbakemeldinger fra kommunene på hvilke tjenesteområder de mener er utfordrende, gitt en vurdering av om kommunesammenslåing vil føre til bedring.
 - Vi har sett på tre ulike modeller for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester. Vi har med bakgrunn i blant annet avstand vurdert hvilke valgmuligheter en ny kommune har rundt valg av slik lokalisering.
 - Samlet poengscore: 60 poeng
- Kriterier for vurdering av valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon
 - Framtidig tjenesteproduksjon. Vi har sett på framtidig behov for årsverk i barnehage, skole og pleie og omsorg i en sammenslått kommune. I tillegg har vi vurdert om en ny kommune vil være bedre rustet til å ta på seg nye oppgaver og framtidige utfordringer.
 - Valgfrihet. Vi har gitt en vurdering av om sammenslåingsalternativet vil gi innbyggerne økt valgfrihet fra et bredere spekter av tjenester innenfor de store velferdsområdene i den nye kommunene.
 - Tilstrekkelig distanse. Vi har med bakgrunn i intervjuene i hver kommune gitt en vurdering av om en ny kommune vil tilfredsstillende kriteriet fra ekspertutvalget om tilstrekkelig distanse.
 - Samlet poengscore: 20 poeng
- Effektiv tjenesteproduksjon og økonomisk soliditet
 - I forrige delrapport om økonomi, ble det gjort utredninger av potensial for effektivisering av administrasjon og tjenestene i hvert av sammenslåingsalternativene. I denne rapporten er vurderingene knyttet til dette slått sammen i en felles vurdering av effektiviseringsgevinster i prosent av brutto driftsinntekter.
 - Økonomisk soliditet. Dette handler blant annet om å ha en «buffer» slik at man kan håndtere utforutsette hendelser i tjenesteproduksjonen. Vi har derfor i denne rapporten valgt å vurdere økonomisk soliditet ut fra disponibelt disposisjonsfond.
 - Samlet poengscore: 20 poeng

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene. I motsetning til de foregående rapportene – om samfunnsutvikling og økonomi – er det ikke enkelt å sette absolutte grenser for hvilke poeng hvert alternativ skal få. Det er beskrevet nedenfor hva vi har tatt utgangspunkt i. Vi vil i vurderingen av hvert strukturalternativ gå mer inn på de ulike kriteriene.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 10 000 innbyggere	0	
	10 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Interkommunalt samarbeid	Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid	0	
	Sammenslåing vil bety reduksjon i behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid	10	
	Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeidet	20	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet	Sammenslåing vil i liten grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene	5	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene	10	
Ulike modeller for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester	Avstandene innad i en ny kommune vil være såpass store at de vil legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	0	
	Avstandene innad i en ny kommune vil være av en slik størrelse at det kan legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	5	
	Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke.	10	
Samlet vurdering av framtidig tjenesteproduksjon, valgfrihet og tilstrekkelig distanse	En kommunesammenslåing vil i liten grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	0	
	En kommunesammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	10/15	
	En kommunesammenslåing vil i stor grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	20	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon og administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 2 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Effektiviseringsgevinst over 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	Fondsbeholdning tilsvarende 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Fondsbeholdning tilsvarende 2 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Fondsbeholdning over 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under for områdene for vurdering. Hvert strukturalternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels blid/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Befolkningsgrunnlag	20	10	0	20
Interkommunalt samarbeid	20	10	0	20
Kapasitet og kompetanse	10	5	0	10
Modeller for tjenesteyting	10	5	0	10
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20	10/15	0	20
Effektiv tjenesteproduksjon	10	5	0	10
Økonomisk soliditet	10	5	0	10
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Storkommunealternativet har over 85 000 innbyggere	20/20	
Interkommunalt samarbeid	Behovet for interkommunalt samarbeid vil være relativt lite i dette alternativet. Storkommunen vil kunne håndtere de fleste oppgaver i egen regi.	20/20	
Kapasitet og kompetanse	Kapasitet og kompetanse vil bli sterkt forbedret i storkommunealternativet	10/10	
Modeller for tjenesteyting	Avstandene innad i storkommunen vil være såpass stor at det vil legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	0/10	
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon vil bli forbedret i dette alternativet	20/20	
Effektiv tjenesteproduksjon	Samlet effektiviseringsgevinst på 3,1% av brutto driftsinntekter	5/10	
Økonomisk soliditet	Disposisjonsfond utgjorde i 2014 1,18% av brutto driftsinntekter	0/10	
Samlet score	Samlet får storkommunealternativet en score på 75 av 100 mulige poeng på tjenesteyting.	75/100	

Lyngenfjordmodellen

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lyngenfjordmodellen har under 10 000 innbyggere	0/20	
Interkommunalt samarbeid	Det vil fortsatt være behov for en del interkommunalt samarbeid i Lyngenfjordmodellen	0/10	
Kapasitet og kompetanse	Kapasitet og kompetanse noe opp	10/10	
Modeller for tjenesteyting	Avstandene innad i en ny kommune vil være av en slik størrelse at det kan legges føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	5/10	
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	Noe mer valgfrihet, distanse og tjenesteproduksjon	10/20	
Effektiv tjenesteproduksjon	Samlet effektiviseringsgevinst på 9,5% av brutto driftsinntekter.	10/10	
Økonomisk soliditet	Disposisjonsfond utgjorde i 2014 i 1,99 % av brutto driftsinntekter	0/10	
Samlet score	Samlet får «Lyngenfjordmodellen» en score på 35 av 100 mulige på tjenesteyting	35/100	

Oppsummering samlet vurdering tjenesteproduksjon

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	75	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	35	

Oppsummering av tjenesteproduksjon- poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av tjenesteproduksjon for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Som vi ser av tabellen scorer «storkommunealternativet» høyere enn Lyngfjordmodellen. Dette har i stor grad å gjøre med det høye innbyggertallet sammenliknet med Lyngfjord. I Lyngfjord er det større potensiale til å effektivisere tjenesteproduksjon.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på tjenesteproduksjon i hvert alternativ.

Vurderingskriterium	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngfjordalternativet
Befolkningsgrunnlag	20	20	0
Interkommunalt samarbeid	20	20	0
Kapasitet og kompetanse	10	10	10
Modeller for tjenesteyting	10	0	5
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20	20	10
Effektiv tjenesteproduksjon	10	5	10
Økonomisk soliditet	10	0	0
Samlet score	100	75	35
Plassering		1	2

Lokaldemokrati

Kort om lokaldemokrati

- Det er viktig at kommunestrukturen er slik at hensynet til demokrati og deltagelse blir ivarettatt. Et levende lokaldemokrati er grunnmuren i folkestyret og er nødvendig for tilliten og legitimiteten til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å karakterisere hva som er et godt lokaldemokrati, er blant annet følgende forhold:
 - Nærhet mellom de som styrer og de som blir styrt.
 - Innbyggerne og deres engasjement og deltagelse, både gjennom valg og gjennom pågående prosesser knyttet til aktuelle politiske saker, som for eksempel kommuneplanarbeid, skolestrukturendringer og så videre.
 - Politisk handlefrihet; det vil si at lokalpolitikere har verktøy i sin verktøykasse til reelt å kunne foreta prioriteringer og lede samfunnsutviklingen.
- I det senere har vi sett flere forhold som kan være en utfordring mot lokaldemokrati, blant annet økt fremvekst av interkommunalt samarbeid og økt statlig styring.

Styrket lokaldemokrati

- Problemstillinger som ligger til grunn for arbeidet med denne delrapporten:
 - Hvordan fungerer lokaldemokratiet i kommunene i dag, og hvilke utfordringer står man overfor?
 - Hvilke kanaler for innbyggermedvirkning benyttes i dag?
 - Hvilke opplevelser har man av det økonomiske og politiske handlingsrommet i kommunene, og hva har dette å si for det politiske engasjementet?
 - Hva er de største politiske utfordringene i den enkelte kommune og regionen som helhet?
 - I hvilken grad opplever politikerne at de har regional tyngde og slagkraft, og i hvilken grad kan en kommunesammenslåing føre til at kommunene står sterkere i forhold til fylkeskommunale og statlige myndigheter?
 - Hvordan er de politiske forholdene på tvers av kommunegrensene, og hvilke konsekvenser kan en sammenslåing ha for de ulike politiske partienes sitt arbeid med utforming av framtidig politikk?
 - På hvilken måte kan en kommunesammenslåing bidra til å styrke eller svekke lokaldemokratiet, og hva er de viktigste faktorene som eventuelt vil være utslagsgivende?
 - Dersom den lokalpolitiske representasjonen blir svekket som følge av en eventuell kommunesammenslåing, hvilke avbøtende tiltak kan være aktuelle?
 - Et alternativ til kommunesammenslåing kan være økt interkommunalt samarbeid. Hvilke konsekvenser kan økt interkommunalt samarbeid ha for lokaldemokratiet?

Et av målene ved kommunereformen – styrket lokaldemokrati

- Regjeringen har som mål at kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. De ønsker å gjøre dette ved følgende forhold:
 - Større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Se mer om forslaget til oppgavemelding senere i rapporten.
 - Større kommuner, med bredt ansvarsområde, vil gi grunnlag for større styringskapasitet og gjennomføringskraft. Kommunal administrasjon med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet kan utarbeide gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte og bedre politisk styring, og øke mulighetene for å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.
 - Kommunene løser sine oppgaver selv og foretar helhetlige prioriteringer. Mindre behov for interkommunale samarbeid, enklere forvaltning for innbyggere og politikere.
 - Færre og større kommuner med god kapasitet og kompetanse, vil kunne gjennomføre en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, og behovet for statlig detaljstyring vil reduseres. Kommunene vil dermed få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbud til innbyggernes behov.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Høy politisk deltakelse
 - Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Analyser viser derimot at det er andre forhold enn kommunestørrelse som er avgjørende for valgdeltagelsen.
- Lokal politisk styring
 - Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.
 - Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.
- Lokal identitet
 - Lokal identitet kan beskrives ut fra to dimensjoner. For det første opplevd tilknytning til et område, og for det andre felles identitet med andre områder. Det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha en interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Bred oppgaveportefølje
 - Utvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.
- Statlig rammestyring
 - Etter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurderinger redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

Kriterier for vurdering

- Høy politiske deltagelse.
 - Valgdeltagelse. Vi har sett på erfaringer fra tidligere sammenslåinger, for å gi en vurdering av om valgdeltagelsen vil endre seg etter en kommunesammenslåing.
 - Størrelse på kommunestyret. Kommunesammenslåing vil samlet sett føre til færre folkevalgte, vi har vurdert hvor stor denne nedgangen vil være i de ulike alternativene.
 - Politisk representasjon. Vi har sett på om en ny kommune vil føre til at innbyggerne får økt valgfrihet i forhold til antall partier å velge imellom.
 - Muligheter for innbyggermedvirkning. Vi har sett på de mulighetene for innbyggermedvirkning som er i hver av kommunene i dag, og vurdert om dette vil endre seg ved en kommunesammenslåing.
 - Samlet poengscore: 40
- Lokal politisk styring
 - Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom. Vi har sett på om kommunene vil kunne få økt kapasitet og mer relevant kompetanse for å legge til rette for lokalpolitisk arbeid. Vi har i dette kriteriet også sett på kommunenes egen oppfatning av politisk handlingsrom.
 - Omfanget av interkommunalt samarbeid. Vi har sett på hvilket behov det vil være for interkommunalt samarbeid i regionen samlet sett ved de ulike alternativene.
 - Poengscore: 20
- Lokal identitet
 - Lokal identitet er vurdert ut fra tilbakemeldingene fra intervjuene og egenvurderingene til kommunene som omhandlet lokal identitet. I tillegg har vi sett på hvorvidt kommunene samarbeider interkommunalt.
 - Poengscore: 10
- Oppgavepotensial ved større kommuner
 - Regjeringen har lagt fram en stortingsmelding om flere oppgaver til større kommuner. Selv om meldingen ikke vedtas før i juni, gir det en pekepinn på hvilke oppgaver som kan overføres til kommunene. Vi har vurdert hvilket potensial en ny kommune vil ha til å ta på seg nye oppgaver.
 - Poengscore: 20
- Behov for tiltak for et styrket lokaldemokrati
 - Forhold som store avstander og færre folkevalgte vil kunne skape et behov for tiltak for å styrke og videreutvikle lokaldemokratiet i sammenslåingsalternativene (avbøtende tiltak). Vi har gitt en vurdering av behovet for slike tiltak ved de ulike strukturalternativene.
 - Poengscore: 10

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er 😊 , 😐 og 😞 .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene. I motsetning til de første rapportene – om samfunnsutvikling og økonomi – er det ikke enkelt å sette absolutte grenser for hvilke poeng hvert alternativ skal få. Men vi har i vurderingene tatt utgangspunkt i kriteriesettet nedenfor.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Valgdeltagelse	Sammenslåing vil kunne føre til nedgang i valgdeltagelse	0	😞
	Sammenslåing vil kunne føre til liten endring i valgdeltagelse	5	😐
	Sammenslåing vil kunne føre til økning i valgdeltagelsen	10	😊
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0	😞
	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre mellom 25 og 49 prosent	5	😐
	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre mindre enn 25 prosent.	10	😊
Politisk representasjon	Sammenslåing vil kunne føre til færre partier å velge mellom	0	😞
	Sammenslåing vil ikke endre antall partier å velge mellom	5	😐
	Sammenslåing vil kunne føre til flere partier å velge mellom	10	😊
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til negativ endring i muligheten for innbyggermedvirkning	0	😞
	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5	😐
	Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning	10	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Relevant kompetanse, tilstrekkelig kapasitet og politisk handlingsrom	Sammenslåing vil i liten grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsform for de involverte kommunene.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsrom for de involverte kommunene	5	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsrom for de involverte kommunene	10	
Interkommunalt samarbeid	Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt samarbeid i regionen	0	
	Sammenslåing vil bety reduksjon i behovet for interkommunalt samarbeid i regionen	5	
	Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunalt samarbeid i regionen	10	
Lokal identitet	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det er i liten grad en felles identiteter knyttet til området. Det vil derfor være vanskelig å skape en felles identitet .	0	
	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i noe grad kalles «hverdagsregioner» i dag og det er til en viss grad en felles identiteter knyttet til området.	5	
	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i stor grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det er i stor grad en felles identiteter knyttet til området, og det vil gjøre det lettere å skape en felles identitet	10	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Oppgavepotensial for en større kommune	Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver.	10	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver.	20	
Behov for tiltak for et styrket lokaldemokrati	Sammenslåing vil i stor grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	5	
	Sammenslåing vil i liten grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	10	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under. Hvert strukturalternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels blid/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Valgdeltagelse	10	5	0	10
Størrelse på kommunestyret	10	5	0	10
Politisk representasjon	10	5	0	10
Innbyggermedvirkning	10	5	0	10
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10	5	0	10
Interkommunalt samarbeid	10	5	0	10
Lokal identitet	10	5	0	10
Oppgavepotensial ved større kommuner	20	10	0	20
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10	5	0	10
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	En sammenslåing vil kunne endre valgdeltagelsen noe.	5/10	
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0/10	
Politisk representasjon	Storkommunealternativet kan føre til større valgmuligheter når det gjelder politiske partier innbyggerne kan stemme på	10/10	
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5/10	
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	Mer kapasitet og kompetanse og politisk handlingsrom, større regional slagkraft.	10/10	
Interkommunalt samarbeid	Storkommunealternativet vil redusere behovet for interkommunalt samarbeid.	10/10	
Lokal identitet	Noe knyttet opp mot Tromsø og en del interkommunalt samarbeid som kan hjelpe til å skape en felles identitet	5/10	
Oppgavepotensial ved større kommuner	Storkommunen vil ha et potensiale til å ta for seg de fleste oppgaver	20/20	
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	I dette alternativet vil det være store behov for tiltak for å styrke lokaldemokrati.	0/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får en score på 65 av 100 poeng på lokaldemokrati.	65/100	

Lyngenfjord

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	En sammenslåing vil kunne endre valgdeltagelsen noe.	5/10	
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0/10	
Politisk representasjon	Lyngenfjordmodellen kan føre til større valgmuligheter når det gjelder politiske partier innbyggerne kan stemme på	10/10	
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5/10	
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	Mer kapasitet og kompetanse og politisk handlingsrom	10/10	
Interkommunalt samarbeid	Lyngenfjordmodellen vil fortsatt ha behov for en del interkommunalt samarbeid	0/10	
Lokal identitet	En relativ sterk identitet knyttet til «Lyngenfjorden»	10/10	
Oppgavepotensial ved større kommuner	Lyngenfjordmodellen vil være for liten til å ta på seg større oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis løses gjennom mer interkommunalt samarbeid	0/10	
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	I dette alternativet vil det være noe behov for tiltak for å styrke lokaldemokrati.	5/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får en score på 45 av 100 poeng på lokaldemokrati.	45/100	

Oppsummering samlet vurdering lokaldemokrati

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	65	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	45	

Oppsummering av lokaldemokrati - poengscore

Tabellen under gir en oversikt over samlet poengscore for hvert alternativ. Storkommunealternativet scorer igjen bedre, og dette må sees i sammenheng med størrelsen og det potensialet et høyere innbyggertall medfører. Lyngenfjord får en høyere score på lokal identitet og det vil være relativt sett et betraktelig mindre behov for å iverksette tiltak for å styrke lokaldemokrati.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på lokaldemokrati i hvert alternativ.

Vurderingskriterium	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Valgdeltagelse	10	5	5
Størrelse på kommunestyret	10	0	0
Politisk representasjon	10	10	10
Innbyggermedvirkning	10	5	5
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10	10	10
Interkommunalt samarbeid	10	10	0
Lokal identitet	10	5	10
Oppgavepotensial ved større kommuner	20	20	0
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10	0	5
Samlet vurdering lokaldemokrati		65	45
Plassering		1	2

Samlet vurdering

Samlet vurdering

Vurderingskriterier	Maks	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Samfunnsutvikling	100	72,5	40
Økonomi	100	45	67,5
Tjenesteyting	100	75	35
Lokaldemokrati	100	65	45
Samlet score	400	257,5	187,5
Plassering		1	2

«Storkommunealternativet» får totalt sett en noe høyere score enn «Lyngenfjordmodellen».

Vurdering av Status quo- alternativet

Samfunnsutvikling

Fordeler

- Kommunene kjenner lokale utfordringer og behov godt, og søker å legge til rette for positiv utvikling.
- Saksbehandlerne kjenner næringslivet og kan tilrettelegge effektivt.
- Nærhet til brukerne.

Ulemper

- Kommunene har utfordringer med opprettholde arbeidsplasser og folketall.
- Som egen kommune vil man ha større utfordringer med å håndtere svingninger i arbeidsplasser og folketall, enn i en større kommune.
- Sårbare staber ved sykdom og avgang.

Økonomi

Fordeler

- Kommunene vil fortsatt være herre i sitt eget «økonomiske hus», med de muligheter som det innebærer (men høyst sannsynlig også med store utfordringer).

Ulemper

- Som egen kommune vil man gå glipp av økonomiske virkemidler knyttet til reformen (inndelingstilskudd, engangsstøtte og reformstøtte). Inntektssystemet vil f.o.m. 2017 trolig være utformet slik at det blir relativt mer kostbart å være egen kommune (i alle fall på størrelse med de aktuell utredningskommunene).
- Vil ha vanskeligere for å hente ut stordriftsfordeler og effektiviseringsgevinster.
- Vil ha vanskelig for å styrke sin soliditet (evne til å håndtere uforutsette utgifter.)

Tjenesteproduksjon

Fordeler

- Kunnskap om lokale forhold og nærhet til tjenestene for innbyggerne gir gode tjenestetilbud.

Ulemper

- Generelt kan det være utfordrende for små kommuner, med små og sårbare fagmiljø, å sikre kompetanse og kvalitet på tjenesteproduksjon.
- Kommunene har ikke en befolkningsstørrelse som kreves for at kommunen selv skal kunne håndteres dagens og framtidens oppgaver.
- Nye oppgaver må høyst sannsynlig løses gjennom interkommunalt samarbeid.
- Mange interkommunale samarbeid kan gjøre det mer krevende å koordinere og samordne tilbud rundt brukerne.

Lokaldemokrati

Fordeler

- Status quo-alternativet ivaretar nærhet mellom innbyggere og politikere.
- Det er korte avstander, gode kanaler og muligheter for innbyggermedvirkning i kommunen.

Ulemper

- I tillegg til eksisterende interkommunale samarbeid, vil kommunene også i stor grad måtte håndtere nye oppgaver gjennom interkommunalt samarbeid. Ulempene med demokratisk styring og kontroll med interkommunale samarbeid vil derfor forsterkes i framtiden.
- Det økonomiske og politiske handlingsrommet vil ikke bli styrket.
- Det kan i dag, og kan også i framtiden, være vanskelig å få folk til å stille på politiske lister.
- Muligheten for helhetlig styring og utvikling av funksjonelle bo- og arbeidsmarkedsområder vil ikke bli styrket.

Oppsummering av aktuelle alternativer

- «Storkommunealternativet» får totalt sett en noe høyere score enn «Lyngenfjordmodellen». Dette har i stor grad å gjøre med at størrelsen på alternativene, målt i innbyggertall, er mye høyere i storkommunealternativet enn i lyngefjordalternativet. Kriterier hvor innbyggertall er vektet høyt trekker derfor summen for storkommunen opp.
- Av den grunn scorer storkommunen høyere blant annet fordi man kan forvente seg mer kapasitet og kompetanse, og behovet for interkommunalt samarbeid vil være mindre i et slikt alternativ. På økonomi kommer derimot Lyngenfjordmodellen best ut, mens storkommunealternativet kommer best ut på de tre andre vurderingsområdene.
- Når det gjelder «Status quo-alternativet» har vi listet opp fordeler og ulemper.

Samlet vurdering av ulike strukturalternativer

Storkommunealternativet, Lyngenfjordmodellen og 0-alternativet

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
128/15	Lyngen formannskap	30.11.2015
68/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Opprettelse av asylmottak i Lyngen kommune

Henvisning til lovverk:

Utlendingsloven § 95.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 30.11.2015

Behandling:

Anette Holst og Tone Mari Iversen orienterte om det arbeidet som er gjort siden formannskapsmøtet 18.11.15.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling til vedtak.

Lyngen formannskap benyttet kommunelovens § 13 mht bruk av disposisjonsfondet.

Vedtatt mot 1 stemme.

Vedtak:

1. Det etableres et asylmottak for enslige mindreårige med inntil 40 plasser i det gamle sykehjemmet.
2. Lyngen kommune søker om bruksendring fra 721 sykehjem til *privat eller offentlig tjenesteyting*.(asylmottak)
3. Bygningsmessige utbedringer utføres umiddelbart, inkludert resultat av brannteknisk prosjektering og med hensyn til gjeldende dispensasjonsregler.
4. Asylmottaket drives som en kommunal enhet i oppstartfasen. Det fremmes sak om overføring til kommunalt eid selskap i løpet av 2016.
5. Tilbud leveres UDI innen fredag 4.12.15
6. Asylmottaket har forventet oppstart 1.1.16.
7. Utgifter til sprinkling av bygget, inntil 3 mill. dekkes av disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Tidligere bevilget kr 1 mill. til tilrettelegging for asylmottak. Resultat fra brannteknisk rapport fra Rambøll krever sprinkling. Kostnadsoverslag 2,5-3 mill. Dekning: Disposisjonsfondet.

Lyngen formannskap benyttet kommunelovens § 13 mht bruk av disposisjonsfondet.

Rådmannens innstilling

8. Det etableres et asylmottak for enslige mindreårige med inntil 40 plasser i det gamle sykehjemmet.
9. Lyngen kommune søker om bruksendring fra 721 sykehjem til *privat eller offentlig tjenesteyting*.(asylmottak)
10. Bygningsmessige utbedringer utføres umiddelbart, inkludert resultat av brannteknisk prosjektering og med hensyn til gjeldende dispensasjonsregler.
11. Asylmottaket drives som en kommunal enhet i oppstartfasen. Det fremmes sak om overføring til kommunalt eid selskap i løpet av 2016.
12. Tilbud leveres UDI innen fredag 4.12.15
13. Asylmottaket har forventet oppstart 1.1.16.
14. Utgifter til sprinkling av bygget, inntil 3 mill. dekkes av disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Tidligere bevilget kr 1 mill. til tilrettelegging for asylmottak. Resultat fra brannteknisk rapport fra Rambøll krever sprinkling. Kostnadsoverslag 2,5-3 mill. Dekning: Disposisjonsfondet.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Lyngen kommunestyre fattet i møte 9.9.2015 følgende vedtak:

«Kommunestyret anmoder rådmannen å ta kontakt med mottaket i Skibotn for å få nødvendig informasjon for snarlig etablering av mottak.»

Som en oppfølging av saken ble kontakt med ulike aktuelle drivere etablert, Hero, Skibotn mottak med flere og det ble foretatt en befaring av bygningen, der det viste seg at en del oppgradering var nødvendig for å kunne bruke sykehjemmet som flyktningmottak.

Bygget er i dag godkjent som bygningstype 721 sykehjem, og før denne eventuelt skal kunne tas i bruk som asylmottak så må søknad om bruksendring godkjennes etter plan og –bygningssloven § 20-1. Planlagte bruksendring vil medføre små bygningsmessige endringer/utbedringer, men brannteknisk prosjektering vurderes som absolutt nødvendig. Brannteknisk prosjektering ble bestilt og rapporten fra Rambøll kom fredag 27.november. I rapporten pekes det blant annet på behov for sprinkling av hele bygget.

I et offisielt brev fra kommunal og moderniseringsdepartementet og sikkerhets- og beredskapsdepartementet datert 22.10.15 oppfordrer statsrådene kommunene til rask saksbehandling i saker som angår etablering av asylmottak.

Situasjonen er som nevnt alvorlig og krevende. Vi ber derfor kommunene om å organisere sin virksomhet slik at det er mulig å behandle søknader om etablering av asylmottak raskt. Her er det to mulige fremgangsmåter:

- 1) Det er mulig å vedta en generell og permanent delegasjonsbestemmelse som gir andre kommunale organ enn kommunestyret kompetanse til å treffe de nødvendige vedtakene i denne typen saker, jf. kommuneloven § 23 nr. 4. Det kan for eksempel være et planutvalg som vil være lettere å kalle inn. I visse tilfeller kan også slike utvalg gjennomføre møter på telefon, jf. kommuneloven § 30 nr. 2.
- 2) Det er også mulig for kommunestyret å vedta at andre organer enn kommunestyret kan "hastebehandle" saker, jf. kommuneloven § 13. Dette vil også gjøre det enklere å gjennomføre en rask saksbehandling uten at hele kommunestyret må kalles inn. Flyktningsituasjonen som vi nå står overfor krever raske vedtak og rask saksbehandling, og vil kunne gi grunnlag for å bruke en slik "hastebestemmelse". Dette forutsetter at kommunen allerede har vedtatt å gi andre organer en slik kompetanse. Hvis kommunen ikke allerede har en "hastebestemmelse" i sitt delegeringsreglement, anbefaler vi at dere snarest mulig vedtar dette slik at den er på plass dersom det skulle bli behov.

Plan- og bygningsloven er ikke utformet med sikte på å løse akutte situasjoner.

Innenfor gjeldende regelverk kan kommunene gi midlertidig (tidsbegrenset) dispensasjon fra plan. Bruk av dette er et viktig bidrag til å løse utfordringene vi står overfor. Vedtak om dispensasjon både kan og må i en situasjon som denne gjennomføres raskt. Det er ikke slik at kravene til saksbehandling og begrunnelse i sin helhet kan settes til side. Situasjonen vi nå er i, er likevel så vidt alvorlig at det vil kunne være forsvarlig med noe knappere begrunnelser for positive vedtak. Statlige instanser som skal høres i forbindelse med dispensasjon fra plan, må akseptere at det gis korte frister for uttalelse. Avklaringene med berørte myndigheter kan gjøres via e-post. Vi har lagt ved et eksempel på hvordan dispensasjonsvurderinger kan gjøres i alvorlige situasjoner som denne.

Plan- og bygningsloven åpner for at kommunen kan unnta fra krav om å bruke foretak med ansvarsrett dersom dette er unødvendig. Dette unntaket kan brukes for eksempel ved bruksendring fra hotell eller sykehjem til asylmottak dersom det ikke skal gjennomføres bygningsmessige endringer.

En sak om istandsetting av bygget ble lagt fram for kommunestyret den 11. november, sak 60/15. Kommunestyret fattet da følgende vedtak:

Lyngen kommune nedsetter 2 utvalg:

Utvalg 1 består av Fred Skogeng, Johnny Hansen og Svein Eriksen

Får mandat til å se på hvilke oppgraderinger som må gjøres for at det gamle sykehjemmet skal tilfredsstillende kravene som flyktningsmottak og hvordan kan bygningsmassen overføres Lyngen Servicesenter?

Kommunestyret gir fullmakt til formannskapet å benytte inntil 1 mill til formålet.

Dekning: disposisjonsfondet.

Utvalg 2 består av Sjur Nesheim, Tone Mari Iversen og Anette Holst

Hvordan kan Lyngen kommune mest hensiktsmessig starte et eget driftsselskap for flyktningsmottak?

Saken legges frem for formannskapet 18.11.15.

Saken ble framlagt for Formannskapet i Lyngen i møte 18.11.15 med følgende innstilling:

Innstilling fra Utvalg 1:

«Ved gjennomgang og befaring av det gamle sykehjemmet ble det avdekket feil og mangler som viser seg vanskelige å vurdere for gruppen. Som følge av dette og andre uklare momenter ved saken foreslås følgende tiltak:

Lyngen kommune engasjerer et eksternt godt kvalifisert selskap til å undersøke, dokumentere og beskrive oppgaver, tidsbruk og kostnader knyttet til

- a. En innvendig minimumsoppgradering av de 3 øverste etasjer slik at disse blir beboelige for flyktninger*
- b. En total renovering av bygget, innvendig og utvendig for bo- og kontorformål*

I begge tilfeller skal krav til ventilasjon, sikker strømforsyning/elektrisetsanlegg, heisdrift og andre viktige funksjoner i varetas. Krav til fungerende heis gjelder ikke for alternativ a)

Undersøkelsen/dokumentasjonen skal leveres snarest og innen 15.01.2016.

På grunn av stor usikkerhet med tanke på renoveringskostnader på det gamle sykehjemmet er det vanskelig å si noe om overdragelse av bygget til Lyngen Servicesenter AS.»

Innstilling fra utvalg 2:

Utvalget har analysert tre ulike driftsmodeller for kommunal drift av et asylmottak, som alle vil være hensiktsmessig. Utvalget har gjennom undersøkelsen fått en tydelig forståelse av at dette er en prosess som haster. Neste anbudsfrist fra UDI, som regnes som avgjørende for realisering av et kommunalt mottak, er 11.12.2015.

Vedtak i formannskapet 18.11.15:

Utvalg 2 bes fortsette arbeidet og fremme en skisse for hva som må gjøres fremover og søknad til UDI. Saken fremmes for formannskapet 30.11.15.

Dette er en oppfølging av vedtaket 18.11.15.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

K-sak 55/15 og 60/15

Økonomiske konsekvenser

Antatt positive, ikke ferdig utredet

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Under vurdering

Miljøkonsekvenser

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Norge har en nasjonal og internasjonal forpliktelse til å ta imot og innkvartere asylsøkere/flyktninger. Statlige myndigheter har siden 1987 gitt asylsøkere et mottakstilbud mens søknaden er til behandling. Dette ble lovfestet i 2006, og går frem av utlendingsloven § 95.

Asylmottak finansieres av staten, og Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvaret for å tilby innkvartering. UDI disponerer ikke egne eiendommer som kan brukes til asylmottak. UDI leier derfor eiendommer med eksisterende bygninger til formålet, enten av Statsbygg eller på det private eiendomsmarkedet. For andre asylmottak enn transittmottak inngår UDI kontrakter om drift av mottak, som forutsetter at driftsoperatør stiller bygninger til driften til disposisjon.

Asylmottak er ikke angitt som eget arealformål i plan- og bygningsloven §§ 11-7 nr. 1 eller 12-5 andre ledd nr. 1, men kan gå inn som del- eller underformål under arealformålet «bebyggelse og anlegg». Arealformålet blir vanligvis ytterligere presisert gjennom forskjellige underformål, for eksempel «boligbebyggelse» eller «bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting». Det siste underformålet kan eventuelt ytterligere spesifiseres til eksempelvis institusjon eller asylmottak.

Norge er i dag i en prekær flyktningsituasjon der Lyngen må ta sin del av ansvaret.

Utvalget har vurdert tre ulike modeller for asylmottak:

1. Kommunal drift av ordinært mottak med 70 asylsøkere
2. Kommunal drift av EM mottak med 40 plasser
3. Privat EM mottak med 50 +10 plasser.

1. Ordinært mottak:

Sykehjemmet som bygg er godt egnet som ordinært mottak, men antallet asylsøkere som kan tas imot med dagens romprogram er noe lavt. UDI ønsker i utgangspunktet mottak med mellom 100 og 150 plasser, og dette blir vanskelig uten større innvendige ombygginger. Slike ombygginger vil både måtte ta noe tid, samt kan bli kostbare. Det lave antallet asylsøkere som kan tas imot er dermed ikke attraktivt for UDI, og i tillegg vil det være vanskelig for kommunen å drive et så lite mottak i økonomiske balanse. Videre er antall arbeidsplasser ved et ordinært mottak lavt, og det er ikke døgnbemanning. Det vil si at et ordinært mottak med 70 plasser ikke vil ha behov for mer enn 4-5 årsverk.

2. Kommunalt EM 40 plasser:

Et kommunalt EM gir kommunen mulighet til å styre antall plasser som skal tilbys. Både tverrfaglig team, kommunelegen og utvalget mener at et mottak med 40 EM plasser er mer hensiktsmessig enn et større mottak for EM. Ved at kommunen går inn som driftsoperatør kan en i større grad påvirke og styre mottaket av asylsøkere, både med hensyn til plassering, antall og hvilke grupper det skal legges til rette for. Dette gir kommunen bedre utgangspunkt for å styre de kommunale tjenestene, samt at politikerne får bedre innflytelse på organiseringen av mottaket. UDI har også hatt flere utspill den senere tiden der de ønsker flere kommunale driftsoperatører.

Utvalget har vært i kontakt med UDI flere ganger, og er nå i en dialog der det kan være aktuelt at UDI går til direkteanskaffelse av EM plasser med Lyngen kommune. Varighet på denne avtalen vil i første omgang være 6+3+3 måneder, med mulighet for videre drift ved ordinært anbud. UDI vil ikke per nå lyse ut flere EM i region nord, men det er en utlysning ute nå på ordinære mottak. UDI har signalisert behov for 100 000 plasser i 2016. Utvalget har forstått at det er gode sjanser for forlengelse av avtalen utover 1 år med tanke på den store tilstrømmingen av asylsøkere til Norge. Lyngen kommune har organisatoriske utfordringer med tanke på å få på plass et kommunalt EM med 40 plasser til 1 januar. Det er ønskelig med konsulentbistand da kommunen ikke tidligere har driftet et asylmottak. Dette gjelder både i forhold til å rekruttere rett kompetanse på kort tid, gjøre bygningsmessige utbedringer samt utarbeide tilbud.

3. Privat EM mottak 60 plasser:

Det nyopprettede selskapet Lyngseidet EM har søkt om et mottak for 50+10 enslige mindreårige med drift i det gamle sykehjemmet. Mottaket er klart til oppstart dersom de får leiekontrakt med Lyngen kommune. Skibotn mottak, som har stiftet selskapet, har godt renommé i asylbransjen, og UDI beskriver driftsoperatøren som seriøs. En privat drift av et mottak har de fordelene at kommunen tar sin del av ansvaret, får økt antall arbeidsplasser, får leid ut bygget, samt har minimalt med administrativt arbeid i forbindelse med oppstart og drift. Den private aktøren har også kompetanse og erfaring med drift av asylmottak. Avtalen han får dersom kommunen leier ut bygget, har en varighet på 3+3 år, noe som er betraktelig lenger enn ved direkteanskaffelse for kommunal drift.

Privat eller offentlig drift?

Det første spørsmålet kommunestyret må stille seg er: Hvorfor skal kommunen drive et asylmottak? Er hensikten å ta samfunnsansvar? Er det økonomi og arbeidsplasser som er fokus? Vil en utleie av bygget til privat aktør gi noe av de samme fordelene?

Et asylmottak gir arbeidsplasser og tilskudd fra Staten til vertskommunen. Dette er uavhengig av driftsoperatør. Tilskuddene er i dag som følger: - Grunnsats per kommune per år: 492 592,- - Sats per ordinær/transittmottaksplass per år: 7 560,- - Sats per plass for enslige mindreårige per år: 13 965,- I tillegg kommer økning i rammetilskudd når beboere får positivt vedtak om opphold.

Et mottak for mindreårige vil kunne engasjere 15-20 ansatte i forskjellige funksjoner. Et mottak vil uavhengig av driftsoperatør gi verdifulle arbeidsplasser til kommunen om dette varer over tid.

Med et mottak vil dette naturlig nok medføre at kommunen er forutsatt å levere tjenester til de som er i mottaket. Dette gjelder i hovedsak skole- og helsetjenester, men også barnevernstjenester. Etablering av asylmottak i en kommune som Lyngen er ikke uproblematisk. Dette har sammenheng med kommunens størrelse, infrastruktur, tjeneste- og servicetilbud, samt mulighet for støtte og hjelp.

Et asylmottak vil utvilsomt skape større aktivitet og virksomhet i kommunen. Dette må avveies mot de ulemper og mer belastning som vil kunne påføres kommunen. Likevel er det sannsynligvis flere fordeler enn ulemper med et asylmottak i kommunen.

Lyngen kommune har ikke per i dag et tilfredsstillende service- og tjenesteapparat til å kunne ta imot en større gruppe med asylsøkere. Dette kan imøtekommes, men krever noe forberedelse og ressurser. Blant annet må det vurderes styrking av helsesøstertjenesten og barnevernet, samt at voksenopplæringa må dimensjoneres i forhold til antall elever.

Vanlige kontrakter for EM –mottak og ordinære mottak er 3-årige med opsjon på 3 år videre drift. Per i dag tilsier flyktningstrømmen at det er behov for å opprette asylmottak, men hva om 4 år? Lyngseidet EM privat vil få en avtale på 3+3 år mens kommunen som driftsoperatør slik situasjonen er nå vil få en avtale på 6 måneder + 3+3, med mulighet for ordinær forlengelse.

Utvalget er av den oppfatning at det er flere grunner til at det kan være hensiktsmessig å ha offentlig kontroll over drift av et asylmottak.

1.Kontroll av kompetanse knyttet til et asylmottak.

Erfaringer fra andre kommuner viser at det til dels knyttes bedre kompetanse til asylmottak i kommunal regi enn ved mottak i privat regi. Erfaringer viser også at det er tettere forbindelse mellom kommunale asylmottak og det kommunale hjelpeapparatet.

Man kan også her se for seg bedre styrt langsiktig utvikling ved at ansatte på et mottak og andre lovpålagte tjenester vedrørende mottaket er underlagt den samme kommunale kontroll. I dette ligger det en erkjennelse av at det vil være i kommunens interesse å se for seg en strategisk utvikling av modeller som kan gi langsiktig gevinst, eksempelvis en økt bosetting.

2. Styrt samfunnsøkonomi.

Det kan være fornuftig å se langsiktig samfunnsøkonomisk gevinst framfor eventuelt økonomisk overførbart utbytte på kort sikt. En aksept av mindre kortsiktig utbytte for en offentlig aktør tar inn over seg at en kommunal aktør sannsynligvis vil drive med større daglige kostnader, spesielt knyttet til personell. Denne økte daglige kostnaden vil kunne være hensiktsmessig å investere i da et asylmottak kan inngå som en kontrollerbar enhet i en kommunalt styrt langtidsplan innenfor flere områder.

Vi forutsetter at det også på kort sikt vil være mulig å drive i budsjettmessig balanse, men erkjenner at en privat aktør vil kunne generere et større overskudd på utbyttesiden til sitt selskap.

3. Samfunnsmessig ansvar.

Utvalget forutsetter at det vil være i kommunens interesse å opptre samfunnsansvarlig i en statlig oppfordring om rask saksgang.

I et nasjonalt perspektiv vil det kanskje være likelydende hvilken driftsoperatør som står bak et asylmottak.

Vi vil like fullt mene at det ikke nødvendigvis er et tidstap at kommunen går inn som operatør, og at dette strategisk vil være i lokalsamfunnets interesse og da med følger for storsamfunnets interesser.

Det er mulig å se for seg en nødvendig samfunnsstyring av mottak med et perspektiv på at samfunnsaktører har svært gode forutsetninger vedr. kompetanse og økonomi til i felleskap å styre en krevende og vanskelig situasjon for staten og for kommunene.

Offentlige drevne asylmottak har etablert gode erfaringer, disse gode erfaringene viser også UDI til.

Utvalget vurderer at kommunen som driftsoperatør bør starte driften av mottaket i rein kommunal regi. Dette vil forenkle prosessen i oppstarten. Utvalget vurderer videre at mottaket bør drives av et kommunalt driftsselskap, et A/S, men at arbeidet med etablering av dette bør skje over nyåret. Å overdra driften fra kommunen til et kommunalt aksjeselskap er uproblematisk.

Kommunale aksjeselskap er regulert i aksjeloven 1997: nr. 44.

Kommunen kan opprette et helt eller delvis kommunalt eid aksjeselskap til å forestå forvaltningen av asylmottaket. AS-et er en selvstendig juridisk enhet og ikke en del av kommunen. Også private kan delta, men kommunens ansvar og risiko er begrenset til aksjekapitalen. AS-et oppretter styre, daglig leder, vedtekter med videre i tråd med aksjelovens bestemmelser.

Kommunens eierstyringsmulighet går gjennom generalforsamlingen og vedtekter. Aksjeloven bygger på en rollefordeling mellom eier og driftsledelse hvor eier kun kan utøve sin myndighet på generalforsamlingen. Forvaltningen av selskapet hører innunder styret og daglig leder. Behov for politisk styring og kontroll kan lett komme i konflikt med denne rolledelingen.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
140/15	Lyngen formannskap	07.12.2015
69/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Asylmottak - finansiering oppgradering av bygg

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst.

Vedtak:

Kommunestyret tar saken til orientering. Rådmannen legger fram budsjettendringssak om sprinkling av Lyngen sykehjem med kostnadsoverslag og forslag til finansiering så snart dette er kjent

Rådmannens innstilling

Kommunestyret tar saken til orientering. Rådmannen legger fram budsjettendringssak om sprinkling av Lyngen sykehjem med kostnadsoverslag og forslag til finansiering så snart dette er kjent.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

I forbindelse med mulig etablering av asylmottak i gamle Lyngen sykehjem er det bekreftet behov for å gjøre betydelige oppgraderinger av bygget. Noen tiltak karakteriseres som vedlikehold, mens andre tiltak er oppgradering og derfor kan karakteriseres som investeringer.

Lyngen formannskap har i sak 128/15 pkt. 7 vedtatt følgende:

«7. Utgifter til sprinkling av bygget inntil 3 mill. dekkes av disposisjonsfondet.»

Formannskapet har vedrørende dette punktet i saken benyttet kommunelovens § 13 mht bruk av disposisjonsfondet og skal derfor behandles av kommunestyret som referatsak.

Rådmannen ønsker i denne saken å drøfte hvorvidt dette er den optimale finansieringsløsningen.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

K-sak 35/15 – Anmodning om bosetting av flyktninger i 2015-2017

K-sak 55/15 – Etablering av mottak for flyktninger

K-sak 60/15 – Etablering av mottak for flyktninger – oppfølging av kommunestyrets vedtak 55/15

F-sak 127/15 – Asylmottak i Lyngen kommune

F-sak 128/15 – Opprettelse av asylmottak i Lyngen kommune

Økonomiske konsekvenser

Se vurdering av alternativer og konsekvenser.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen.

Miljøkonsekvenser

Ingen.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Tiltak nevnt i saksframlegget til kommunestyrets vedtak i sak 60/15 vedrørende bruk av disposisjonsfondet med inntil 1 mill. kroner synes stort sett å ha karakter av vedlikehold. Noen tiltak kan kanskje defineres som investeringer.

Formannskapets vedtak i sak 128/15 vedrørende utgifter til sprinkling av bygget med inntil 3 mill. kan etter rådmannens vurdering defineres som investeringer fordi dette må kunne ansees å medføre en oppgradering av bygget til en høyere standard. Sprinkling er et krav både i forhold til dagens byggtekniske forskrift tek 10 og fra KLP Skadeforsikring for å forsikre bygget. Midlertidig kan bygget forsikres ved at det gjennomføres kompenserende brannsikringstiltak, men til en høyere egenandel. Sistnevnte er ikke kjent pr. dato.

I forbindelse med etablering av asylmottak har formannskapet vedtatt i sak 128/15 følgende, noe kommunestyret fatter endelig vedtak på:

«4. Asylmottaket drives som en kommunal enhet i oppstartfasen. Det fremmes sak om overføring til kommunalt eid selskap i løpet av 2016».

Punktet innebærer et mulig salg av bygget fra Lyngen kommune til «kommunalt eid selskap». Salgssummen skal inntektsføres i investeringsregnskapet som kapitalinntekt og vil medføre at denne ikke kan avsettes til disposisjonsfondet. Alternativene vil være å bruke denne som

finansiering av investeringer i 2016 eller senere år ved avsetning til ubundet investeringsfond i 2016.

For å unngå en uønsket svekkelse av disposisjonsfondet, tilrår derfor rådmannen en alternativ finansiering av investeringene og anmoder derfor kommunestyret om å endre finansieringen i kommunestyresak 128/15 punkt 7.

Arbeidet med sprinkling av bygget vil sannsynligvis ikke starte opp før i 2016, så derfor vil dette neppe medføre endringer av investeringsbudsjettet i 2015.

Alternativene for finansiering av investeringene vil i hovedsak være:

- Midlertidig omdisponering av vedtatt låneramme for 2016 i påvente av eventuelt salg av Lyngen sykehjem
- Bruk av salgssum til finansiering.

Rådmannen tilrår at kommunestyret tar denne saken til orientering. Videre at budsjettendringssak om sprinkling med kostnadsoverslag og forslag til finansiering legges fram for kommunestyret så snart dette er kjent.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
132/15	Lyngen formannskap	07.12.2015
70/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Revisjon årsbudsjett 2015

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven § 47. Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende endringer i årsbudsjett 2015:

		Budsjett-	Overført
	(Tall i tusen kroner)	endringer	til 2016
13005	LYNGSEIDET BO- OG SERVICESENTER (STIGEN)	47	
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE		1.099
13017	SENTRUMSPLAN	686	
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE		1.570
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	-194	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE		3.407
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	74	
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD		157
14104	VEISKILTING		275
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET		1.388
14106	INFRASTRUKTUR REISELIV		300
14110	ELEKTR. FAKTURABEH., WEB-MODULER		139
14115	EPHORTE - OPPGRADERING		116
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING		472
14118	BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE		200
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN		79
14125	REGULERINGSPLAN TYTTEBÆRVIKA		170
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.		241
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS		700
14132	BLÅBÆRSVINGEN 9 - RENOVERING	16	
14135	NØDSAMBAND		200
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING		242
14137	KLP - EGENKAPITALINNSKUDD	-250	
14139	RÅDHUS		623
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE		85
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN		170
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE		200
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSENTER	85	
15007	SOLHOV BO- OG AKT. - TERAPIBASSEN OG UTBEDRING		100
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE		337
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	-4.686	3.314
15012	REGULERINGSPLAN PARAKJORDET		200
15013	BRANNSTASJON EIDEBAKKEN - PERSONALROM		300
15016	FIBER KARNES		340
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN		4.865
15019	INNLØSNING AV TOMTER FRA OVF		233
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	4.000	4.000
42009	OKSVIK BARNEHAGE	140	
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	72	
43009	LENANGEN OMSORGSENTER - OMBYGGING	114	
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	1.431	2.875
47032	HOVEDPLAN VANN 2012		295
47033	BOLIGTOMTER 2013	-610	
47034	VANNFORMÅL 2013	-821	
	SUM INVESTERINGER	104	28.692
	Endring i finansiering:		
	Bruk ubundne investeringsfond	36	
	Bruk lånemidler		-28.459
	Bruk disposisjonsfond		-233
	Skadeerstatninger	-140	
	SUM BUDSJETTENDRINGER	0	0

Beløpene for overføring til 2016 justeres i hht. årsregnskap 2015.

2. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettjustere 13017 Sentrumsplan fra 15010 Lyngseidet sentrum – fysiske tiltak, samt internregulere 49901 Husbanken inn- og utlån i hht. årsregnskap 2015.

Rådmannens innstilling

3. Kommunestyret vedtar følgende endringer i årsbudsjett 2015:

		Budsjett-	Overført
	(Tall i tusen kroner)	endringer	til 2016
13005	LYNGSEIDET BO- OG SERVICESENTER (STIGEN)	47	
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE		1.099
13017	SENTRUMSPPLAN	686	
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE		1.570
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	-194	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE		3.407
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	74	
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD		157
14104	VEISKILTING		275
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET		1.388
14106	INFRASTRUKTUR REISELIV		300
14110	ELEKTR. FAKTURABEH., WEB-MODULER		139
14115	EPHORTE - OPPGRADERING		116
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING		472
14118	BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE		200
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN		79
14125	REGULERINGSPLAN TYTTEBÆRVIKA		170
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.		241
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS		700
14132	BLÅBÆRSVINGEN 9 - RENOVERING	16	
14135	NØDSAMBAND		200
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING		242
14137	KLP - EGENKAPITALINNSKUDD	-250	
14139	RÅDHUS		623
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE		85
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN		170
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE		200
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSENTER	85	
15007	SOLHOV BO- OG AKT. - TERAPIBASSENG UTBEDRING		100
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE		337
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	-4.686	3.314
15012	REGULERINGSPLAN PARAKJORDET		200
15013	BRANNSTASJON EIDEBAKKEN - PERSONALROM		300
15016	FIBER KARNES		340
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN		4.865
15019	INNLØSNING AV TOMTER FRA OVF		233
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	4.000	4.000
42009	OKSVIK BARNEHAGE	140	
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	72	
43009	LENANGEN OMSORGSENTER - OMBYGGING	114	
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	1.431	2.875
47032	HOVEDPLAN VANN 2012		295
47033	BOLIGTOMTER 2013	-610	
47034	VANNFORMÅL 2013	-821	
	SUM INVESTERINGER	104	28.692
	Endring i finansiering:		
	Bruk ubundne investeringsfond	36	
	Bruk lånemidler		-28.459
	Bruk disposisjonsfond		-233
	Skadeerstatninger	-140	
	SUM BUDSJETTENDRINGER	0	0

Beløpene for overføring til 2016 justeres i hht. årsregnskap 2015.

4. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettjustere 13017 Sentrumsplan fra 15010 Lyngseidet sentrum – fysiske tiltak, samt internregulere 49901 Husbanken inn- og utlån i hht. årsregnskap 2015.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

I hht. kommunelovens § 47 har administrasjonssjefen (rådmannen) ansvar for å legge fram sak om justering i årsbudsjettet hvis forutsetningene svikter i løpet av budsjettåret.

Denne saken omhandler forslag til endringer i investeringsbudsjettet og gjelder i hovedsak:

- Mindre budsjettoverskridelser som må finansieres
- Formelle vedtak på budsjettjusteringer som kun kan gjøres av kommunestyret selv
- Endringer av finansiering ved mindreforbruk
- Orientering om større budsjettoverskridelser
- Overføring av ubrukne bevilgninger fra 2015 til 2016

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Det vises til vurderingene nedenfor.

Økonomiske konsekvenser

Saken får ingen konsekvenser for driftsbudsjett- og regnskap i 2015, men vil kunne medføre at det vil måtte vedtas nye låneopptak i 2016.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen.

Miljøkonsekvenser

Ingen.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Tabellen nedenfor viser vedtatt budsjett 2015 inkl. endringer, posterte utgifter pr. 24.11., forslag til budsjettendringer, justert budsjett inkl. forslag til budsjettendringer og forslag til budsjettbevilgninger som skal overføres til 2016.

		Buds(end)	Regnskap	Budsjett-	Justert	Overført
	(Tall i tusen kroner)	2015	2015	endringer	budsjett	til 2016
13005	LYNGSEIDET BO- OG SERVICESENTER (STIGEN)	0	47	47	47	
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	1.109	10		1.109	1.099
13017	SENTRUMSPLAN	395	1.081	686	1.081	
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	2.000	430		2.000	1.570
13021	RIVING AV KOMMUNEHUSET	100	76		100	
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	900	706	-194	706	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3.500	93		3.500	3.407
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	0	74	74	74	
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	219	62		219	157
14104	VEISKILTING	275	0		275	275
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	4.198	2.810		4.198	1.388
14106	INFRASTRUKTUR RESELIV	300	0		300	300
14110	ELEKTR. FAKTURABEH., WEB-MODULER	141	2		141	139
14114	IKT I SKOLEN OG HSO - FORNYING	104	237		104	
14115	EPHORTE - OPPGRADERING	198	82		198	116
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	897	425		897	472
14118	BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE	200	0		200	200
14120	KULTURSKOLEN - INSTRUMENTER	100	98		100	
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN	152	73		152	79
14125	REGULERINGSPLAN TYTTEBÆRVIKA	700	530		700	170
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	721	480		721	241
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS	700	0		700	700
14128	FURUFLATEN - VEI GRENDEFELT	187	0		187	
14129	ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	31	0		31	
14130	KJØP AV BILER	1.200	1.139		1.200	
14132	BLÅBÆRSVINGEN 9 - RENOVERING	0	16	16	16	
14135	NØDSAMBAND	200	0		200	200
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING	250	8		250	242
14137	KLP - EGENKAPITALINNSKUDD	5.700	5.450	-250	5.450	
14139	RÅDHUS	1.000	377		1.000	623
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE	150	65		150	85
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN	170	0		170	170
15003	IKT OPPVEKST - OPPGRADERING MASKINPARK	200	127		200	
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE	200	0		200	200
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENER	471	478	85	556	
15006	LYNGSTUNET - OMBYGGING KJØKKEN, MV.	150	152		150	
15007	SOLHOV BO- OG AKT. - TERAPIBASSENG UTBEDRING	100	0		100	100
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE	500	163		500	337
15009	IKT SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	150	63		150	
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	8.000	0	-4.686	3.314	3.314
15012	REGULERINGSPLAN PARAKJORDET	200	0		200	200
15013	BRANNSTASJON EIDEBAKKEN - PERSONALROM	300	0		300	300
15016	FIBER KARNES	400	340		400	340
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	5.000	135		5.000	4.865
15019	INNLOSNING AV TOMTER FRA OVF	240	7		240	233
15020	INNBRUDDSALARM LYNGSEIDET LEGEKONTOR	140	135		140	
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN			4.000	4.000	4.000
21012	BALLBINGE LENANGEN B/U-SKOLE	0	4		0	
42009	OKSVIK BARNEHAGE	14.686	14.567	140	14.826	
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	0	72	72	72	
42410	KUNSTGRESS LYNGSTUVA	3.213	3.837		3.213	
43009	LENANGEN OMSORGSSENER - OMBYGGING	0	114	114	114	
45001	SALG KOMMUNALE BOLIGER	0	3		0	
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	1.655	211	1.431	3.086	2.875
47032	HOVEDPLAN VANN 2012	481	186		481	295
47033	BOLIGTOMTER 2013	610	0	-610	0	
47034	VANNFORMÅL 2013	821	0	-821	0	
49901	HUSBANKEN INN- OG UTLÅN	6.468	4.392		6.468	
	SUM INVESTERINGER	69.782	39.359	104	69.886	28.692

Nærmere om forslag til budsjettendringer

13017 Sentrumsplan, 15010 Lyngseidet sentrum – fysiske tiltak, 15022 Stedsutvikling - Elveparken

Disse prosjektene kan sees i sammenheng:

- 13017 Sentrumsplan brukes til overordnet planlegging.
- 15010 Lyngseidet Sentrum – fysiske tiltak er kommunestyrets vedtatte budsjetttramme på 8 mill. for 2015 vedtatt i årsbudsjett/økonomiplan 2015-2018.
- 15022 Stedsutvikling – Elveparken er konkret investering vedtatt avsatt med 4 mill. i kommunestyresak 24/15 Stedsutvikling – fase 3.

Rammebevilgning på 8 mill. foreslås regulert til overordnet planlegging og fysiske tiltak i Elveparken. Det tilrås at rådmannen regulerer 13017 i hht. faktisk regnskap for 2015.

Rådmannen er ikke kjent med om det foreligger konkret kostnadsoverslag for hvordan bevilgningene skal disponeres totalt sett og heller ikke om det foreligger tilsagn om ekstern finansiering, og forholder seg derfor inntil videre derfor til de faktiske vedtatte kommunale bevilgninger.

En sterkere kobling mellom rådmannen og prosjektgruppa er ønskelig for å sikre tilstrekkelig økonomistyring og korrekt regnskapsføring/aktivering.

13101 Egenkapitalinnskudd KLP, 14137 KLP – egenkapitalinnskudd

13101 er årlig egenkapitalinnskudd for sykepleierordningen, mens 14137 er kommunens innskutte kapital ved flytting av tjenstepensjonsordningen for andre ansatte og politikere fra DNB Liv ASA til KLP i 2015.

Egenkapitalkravet fra KLP ble noe mindre enn beregnet i budsjettet og derfor frigjøres noen midler fra ubundet investeringsfond til finansiering av noe mindre budsjettoverskridelser.

Salg av Stigen (Lyngseidet bo- og servicesenter) er budsjettert med 3,2 mill. til finansiering av egenkapitalinnskuddet ved flytting av tjenstepensjonsordningen (14137). Hvis salget ikke kan inntektsføres i 2015 vil flyttingen mangle tilsvarende i finansiering.

15005 Nødaggregat Lenangen omsorgssenter

Totalt er det bevilget kr 250.000 fra disposisjonsfond og kr 350.000 i lån tidligere. Hittil er det påløpt ca. kr 607.000, og tiltaket mangler i underkant av 100.000 kroner for å bli ferdigstillet.

Rådmannen har inngått avtale med entreprenør for dette og tilrår at kommunestyret tilleggsbevilger inntil kr 85.000 i 2015, finansiering av ubundet investeringsfond. Sistnevnte ble avsatt i 2014 i forbindelse med salg av kommunale boliger, og er stort sett disponert nå.

47022 Innereidet boligfelt

Oppdatert kostnadsoverslag for 2015 viser et totalbehov i overkant av 3 mill. for ferdigstillelse av 10 tomter inkl. grunnkjøp. Dette utgjør ca. halve området. Fortsatt gjenstår asfaltering og veilys.

Fullfinansiering i 2015 foreslås inndeckt ved overføring av restbevilgninger fra 47033

Boligtomter (tidligere vedtatt i K-sak 42/15) med kr 610.000 og 47034 Vannformål 2013 med kr 821.000. De to sistnevnte bevilgningene er dermed full ut disponert.

42410 Kunstgress Lyngstuva

Prosjektet har så langt en overskridelse på kr 624.000 ut over tilleggsbevilgningen på 3,213 mill. som kommunestyret vedtok i sak 26/15. Lyngstuva SK har så langt ikke innbetalt egenandel på

0,5 mill., jfr. k-sak 26/15. Dette er derfor ikke regulert inn på utgiftssiden og dermed framkommer dette som avvik i regnskapet.

Konsekvensen av overskridelsen vil kunne bli at vedtatt låneopptak for 2015 til andre prosjekter med dekke dette. Sak om dette må i så fall tas opp i 2016 hvis forutsatt egenandel ikke innbetales.

42009 Oksvik barnehage

Prosjektregnskapet avsluttes i 2015 og ser ut til å holde seg innenfor avsatt budsjetttramme. Det er sendt inn krav om sluttutbetaling av erstatningen etter leirraset, men har ikke fått melding om hva endelig sluttutbetaling blir. Budsjettert sluttutbetaling er kr 3,118 mill.

I tillegg kommer erstatning for utebod kr 120.000 og lekestue kr 20.000. Sistnevnte foreslås budsjettjustert da disse er gjenoppbygget og inngår i byggeregnskapet på utgiftssiden.

49901 Husbanken inn- og utlån

Startlåneordningen har ei vedtatt utlånsramme på 5 mill. i 2015, i tillegg til ubrukte midler på ca. 2,5 mill. fra 2014. Det tilrås at rådmannen får fullmakt til å regulere årsbudsjett 2015 i hht. årsregnskap 2015 slik at unødvendige budsjettavvik unngås.

Selv om noen investeringer har overskridelser i 2015, så vil alle prosjekter være fullfinansiert dette året. Eneste unntaket vil eventuelt være finansieringen av egenkapitalinnskuddet i KLP ved flyttingen fra DNB Liv.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
124/15	Lyngen formannskap	18.11.2015
71/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Inntak av lærlinger

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven § 45(2).
Opplæringsloven kapittel 4.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 18.11.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling til vedtak. Enst.

Vedtak:

Årlige kostnader for inntak av 3 lærlinger innarbeides i årsbudsjett/økonomiplan for 2016-2019.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ramme	Økes	Reduseres
2016	2	68 000	
2016	4		68 000
2017	2	308 000	
2017	3 og 4		308 000
2018	2	551 000	
2018	3 og 4		551 000
2019	2	551 000	
2019	3 og 4		551 000

Kr 1 478 000 søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan 2016 - 2019

Rådmannens innstilling

Årlige kostnader for inntak av 3 lærlinger innarbeides i årsbudjett/økonomiplan for 2016-2019.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ramme	Økes	Reduseres
2016	2	68 000	
2016	4		68 000
2017	2	308 000	
2017	3 og 4		308 000
2018	2	551 000	
2018	3 og 4		551 000
2019	2	551 000	
2019	3 og 4		551 000

Kr 1 478 000 søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan 2016 - 2019

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Å ha lærling i virksomheten bidrar til å vitalisere arbeidsplassen. Det gjør at de andre som arbeider med/rundt lærlingen må skjerpe seg og stille spørsmål med sin egen måte å løse oppgavene på. Lærlingen spør nemlig "hvorfors?"

Å jobbe med opplæring av unge mennesker er dessuten givende på mange måter. Bedriftene får bidra i sosialisering av lærlingene til fag og arbeidsliv. Inntak av lærling gir kommunen mulighet til å rekruttere ung arbeidskraft for framtida.

Ved kortvarige sykefravær i virksomheten kan lærlinger fylle arbeidsoppgaver på en bedre måte enn bruk av ukjente vikar. Dette vil også være en del av lærlingens verdiskaping i virksomheten. Lærlinglønna er lønn for verdiskapningsdelen av læretida. Lærebedriften har i verdiskapningstida anledning til å pålegge lærlingen arbeidsoppgaver som virksomheten ellers måtte ha betalt annen arbeidskraft for å få gjort.

De fleste kommuner og lærevirksomheter har erfart at lærlingen gjennom sin verdiskapning har forsvart den lønna han/hun har fått.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Økonomiske konsekvenser

Lærlinger som inngår lærekontrakt etter reglene i opplæringsloven, skal lønnes etter de uttømmende bestemmelser kapittel 6 i Hovedtariffavtalen.

Læretiden består av opplæringstid og verdiskapningstid. Lønn utbetales bare

for verdiskapingstiden. Lønnen til lærlinger fastsettes som en prosentvis andel av minstelønn for fagarbeider, eksklusive tillegg.

Fag som følger hovedmodellen, har 2 år opplæring i skole og 2 år i bedrift/ virksomhet. Læretiden i bedrift/virksomhet består av 50% opplæring og 50% verdiskaping. I denne tiden lønnes lærlingen slik:

1. halvår: 30%
2. halvår: 40%
3. halvår: 50%
4. halvår: 80%

En lærling skal ha utbetalt et års fagarbeider lønn fordelt over to år. Bedriftens andel av basistilskudd er 24.600 pr år i to år for lærlinger med utdanningsrett.

I tillegg finansieres lærlingene gjennom å fylle vikarstillinger. Det er beregnet at lærlingene bidrar til redusert behov for bemanning tilsvarende 70 % av verdiskapningsdelen. Det er ved beregningen av dette tatt med utgifter til administrasjon og oppfølging av lærlingene.

Kostnadene pr. lærling vil da være:

Lønn :	381.900
Feriepenger:	45.828
Pensjon:	72.294
Basistilskudd:	- 49.200
Verdiskapning:	-267.330
<u>Sum:</u>	<u>183.492</u>

Totalt:

2016	68.000
2017	308.000
2018	551.000
2019	551.000

Det er en forutsetning at økning i antall lærlinger dekkes innenfor eksisterende rammer ved at man omdisponerer vikarbudsjetten.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen

Miljøkonsekvenser

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

I fremtiden, og da særlig i omsorgssektoren, vil det kunne bli knapphet på hender. Mange små kommuner vil kunne få problemer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

Alle sektorene i kommune vil være aktuelle for å ta imot lærlinger, og det foreslås derfor at budsjettet plasseres på en sentral ramme.

Inntak av lærlinger vil medføre at vi i lærlingetiden kan benytte lærlinger til arbeidsoppgaver vi ellers må betale andre for å utføre. Inntak av lærling gir også kommunen mulighet til å rekruttere ung arbeidskraft for framtida.

Lyngen kommune vil være tjent med at vi bidrar til å heve utdanningsnivået i kommunen. Vi vil på kort og lang sikt være tjent med at det finnes kvalifisert arbeidskraft.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
39/15	Lyngen levekårsutvalg	09.12.2015
15/15	Lyngen Råd for folkehelse	09.12.2015
	Lyngen formannskap	
72/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Organisatorisk endring av hjemmetjenesten/korttidsavdelingen, opprettelse av kommunal akutt døgnenhet (KAD) og opprettelse av 2 nye årsverk

Henvisning til lovverk:

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.
Stortingsmelding nr 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen.

Vedlegg:

- 1 Tjensteavtale nr 4
- 2 Protokoll 11.02.15 møte i arbeidsgruppa
- 3 Avtale mellom Lyngen kommune og Universitetssykehuset Nord-Norge om etablering av tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp

Rådmannens innstilling

1. Det blir foretatt en organisatorisk endring av hjemmetjenesten/korttidsavdeling, korttidsavdelingen blir skilt ut til et eget tjenesteområde med eget budsjett, egen leder og eget personell. Dagens personell ressurser på 25.20 årsverk blir fordelt på de 2 tjenesteområder etter turnuser, godkjent av de tillitsvalgte.
2. Ved korttidsavdelingen blir det fra 01.01.16 opprettet kommunal akutt døgnenhet (KAD), tilbudet består av 1 seng.
Det nye navnet for avdelingen blir: KAD/rehabiliteringsavdelingen.
3. Det opprettes 2 nye årsverk i forbindelse med det nye tilbudet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2016	3450	Ny			1,140 mill	

1,140 mill søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan 2016 - 2019

Saksopplysninger

Den 18.12.12 ble tjenesteavtale nr 4 «Samarbeid om og beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp» (vedlegg 1) inngått mellom Lyngen kommune og Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN). Lyngen kommune skal gi tjenester etter modell 1, som er på det laveste nivå.

Døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp er gjennom helse- og omsorgstjenesteloven en lovpålagt tjeneste fra 1.januar 2016. Frem til 2016 var det mulig for kommunene å søke om statlig finansiering av tiltaket, kriteriene for å søke om statlig finansiering var at det ble lagt ved en driftsavtale med UNN. Søknadsfristen i 2015 var 28.februar, UNN ville ikke inngå avtale med Lyngen før denne datoen. Fra 2016 er tjenesten finansiert gjennom rammeoverføringen i de frie inntekter. I henhold til folketall, skal Lyngen kommune få tilskudd til 0.4 seng, som utgjør kr 870.000.- i året.

I K-sak 11/13 ble det etablert ei arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag på opprettelse av 2 øyeblikkelig hjelps plasser ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Før etablering av egen legevakt i Lyngen (01.01.15) stoppet arbeidet i gruppa opp. Kriteriene for å etablere en KAD-seng er at legen ikke skal ha lengere uttrykkingstid enn 20 minutter. Så lenge det var felles legevakt med Storfjord kommune var det ikke mulig å få etablert tilbudet i Lyngen kommune.

Den 12.02.15 kom arbeidsgruppa sammen på nytt. Det ble bestemt at tilbudet skulle bli etablert i Lyngen kommune, og det skulle bestå av 1 seng (vedlegg 2), og at det skulle bli fremmet søknad til Universitetssykehuset i Tromsø om å få en avtale om *etablering av tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp*.

Universitetssykehuset i Tromsø var i utgangspunktet ikke villig til å inngå en slik avtale. Direktøren var av den oppfatning at Lyngen kommune ikke var i stand til å gi tilbudet, og at Lyngen burde kjøpe tilbudet av Tromsø eller Balsfjord kommune. Kommuneoverlegen klarte å overbevise direktøren om at tjenesten skulle være i Lyngen, og det ble inngått en avtale mellom Lyngen kommune og UNN (vedlegg 3)

Kriteriene for liggetid i KAD-senga er 72 timer. I løpet av denne tidsperioden må det bli avklart om pasienten skal bli skrevet ut til hjemmet, innlegges ved sykehuset eller går over til et annet kommunalt tilbud.

Generelle opplysninger om saken

Da Lyngstunet helse- og omsorgssenter ble etablert i 2005 var pleie- og omsorgstjenestene organisert med en enhetsleder og fagledere (flat struktur). Det viste seg fort at det var behov for flere ledere, og i 2007/2008 ble det avd.ledere for langtidsavdeling og for korttid/hjemmetjenesten. I 2009 ble 5 plasser ved E-fløya skilt ut fra korttid pga at det ble

opprettet et tilbud for kronisk psykisk syke mennesker. Årsaken var at en innbygger som hadde bodd i institusjon ved spesialisthelsetjenesten ble tilbakeført til sin hjemkommune. Det ble en egen leder for dette tilbudet som også er leder for utetjenesten rus/psykisk helse.

Organiseringen av felles leder og personell for hjemmetjenesten og korttidsavdelingen har i alle år vært utfordrende. Personalet har vært misfornøyde med at de har måtte jobbe både i utetjenesten og inne i avdelingen. Det er særlig de som jobber ute som har ment at de ikke fikk en god oppfølging av brukerne ute. For lederen har det vært vanskelig å følge opp to personell grupper og brukere både ute og inne. Det har ført til et dårlig arbeidsmiljø og sykemeldte arbeidstakere.

Det har i høst vært ei arbeidsgruppe bestående av verneombud, tillitsvalgte og ledere som har jobbet med framtidig struktur av hjemmetjenesten og korttid. På møtet den 16.10.15 ble følgende skrevet i referatet: *«Det er enighet om å skille de to tjenestene. Hjemmetjenesten skal bestå av utetjenesten og omsorgsboligene i 3.etg. Korttidsavdelingen blir en egen enhet, hvor KAD-senga blir opprettet. Det blir en 100 % avd.leder for hver enhet, og et eget budsjett. Nåværende avd.leder ønsker å fortsette på korttidsavdelingen. Det blir opprettet en ny lederstilling for hjemmetjenesten».*

Korttidsavdelingen har pr i dag 6 plasser samt at de har ansvar for 2 omsorgsboliger ved E-fløya. Det er i et av de 6 rom at KAD-senga blir etablert. Det har vært diskusjon om personalet ved avdelingen fortsatt skulle ha ansvar for beboerne i omsorgsboligene i 3.etg, men beboere i omsorgsboliger er vanligvis et ansvarsområde for hjemmetjenesten. Om det ikke fungerer for vår hjemmetjeneste, må en kunne føre ansvaret tilbake til dagens korttidsavdeling.

Avd.leder for KAD/rehabiliteringsenheten for et begrenset ansvarsområde, men det skal bli etablert en ny tjeneste som krever økt kompetanse blant de ansatte. I veileder for kommunale ø-hjelpsplasser sier følgende om hvilken type kompetanse man trenger.

«Kravene til forsvarlig virksomhet innebærer at virksomheter må ha personell med den kompetansen og de ferdigheter som er nødvendig for å gi pasientene forsvarlig behandling. Et faglig forsvarlig øyeblikkelig døgntilbud krever blant annet at personellet har observasjons-, vurderings- og handlingskompetanse. Dette for å ivareta pasienter som blir akutt syk, får en forverring av kronisk sykdom og /eller trenger nødvendig oppfølging og overvåkning. Det vil være nødvendig å styrke generalistkompetansen for alle faggrupper i behandling og oppfølging av de aktuelle pasientgruppene som tilbudet skal favne. I tillegg vil det være krav til prosedyrekunnskaper for eksempel hjerte/lunge redning(HLR)og nødvendig bruk av medisinsk utstyr. Eksempler på dette kan være bruk av EKG og oksymeter, O2- behandling, blodprøvetaking, kateterisering, håndtering av CVK, administrering av væske og legemidler intravenøst. Kommunen/den ansvarlige for virksomheten må sørge for at nødvendig opplæring av personell, og ha planer og rutiner for undervisning, hospitering, veiledning og praktisk trening».

Det er ikke bare de ansatte som skal jobbe fast ved KAD/rehabiliteringsavdelingen som har behov for opplæring/ og å få økt sin kompetanse. Alle sykepleiere som er ansatt ved Lyngstunet må kunne ta ansvar for pasienter som bruker KAD-senga. F.eks på natt må sykepleiere som har sin faste stilling ved langtidssavdelingen ta ansvar for KAD/rehabiliteringsavdelingen, tjenestetilbudet krever at det alltid er sykepleier på vakt. Avd.leder vil få ansvar for at alle personell grupper skal få muligheter for å øke sin kompetanse.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Økte driftsutgifter i forbindelse med etablering av tilbudet er innbakt i årsbudsjett 2016, samt i økonomiplan 2016-2019.

Økonomiske konsekvenser

De årlige utgifter er økt med 1,140 mill, når en trekker i fra beregnet tilskudd på kr 870.000.- blir det en økt utgift på kr 270.000.-. Tilbudet er lovpålagt. Det må bli kjøpt i en annen kommune om ikke Lyngen klarer å gi tilbudet lokalt. En vet ikke hva f.eks Tromsø kommune ville ha tatt for å selge tjenesten.

Å kjøpe tilbudet i en annen kommune kan koste mer enn beregnet. Blir pasienten over 72 timer i tilbudet, må en betale ekstra.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

I henhold til avtale etter modell 1, hvor det står oppført pasienter med tilstander som kan få behandling i KAD- seng, har mange i denne gruppen fått behandling på Lyngstunet. Det er alltid legen som skal vurdere om pasienten kan bli innlagt her eller må legges inn på sykehuset. Legen har også ansvar for den videre oppfølgingen. Pr i dag har vi 3 leger som går legevakt, de skal også ha ansvar for KAD-senga. De er kjent med rutiner og med personalet, og vil ha oversikt over tilbudet.

Miljøkonsekvenser

Når hjemmetjenesten/korttidsavdelingen blir delt i to enheter, vil personalet få stabilitet på et arbeidssted. Det vil bli to ledere som får en mindre personellgruppe å følge opp, noe som vil gi mer tid til å jobbe med utvikling av tjenestene, oppfølging og opplæring av de ansatte. En forventer at det vil gi et bedre arbeidsmiljø.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Alternativ er at dagens organisering blir videreført, og at kommunen kjøper tilbudet fra en annen kommune. Konsekvensen er at personalet forsetter med å være misfornøyde og at det går utover arbeidsmiljøet. Å etablere tilbudet i vår egen kommune vil være en utfordring for de ansatte, noe som forhåpentligvis vil være med på å øke kompetansen og utvikling av tjenestene våre.

For brukerne/pasientene vil det være best å få tilbudet i egen kommune. Å bli sendt til et tilbud i Tromsø kommune for observasjon, for etter noen timer å bli sendt tilbake til Lyngen, vil være en ekstra belastning for de aller fleste.

UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE
DAVVI-NOROGGA UNIVERSITEHTABUOHCEVIESSU

Lyngen kommune

Tjenesteavtale nr 4

mellom

Lyngen kommune

og

Universitetssykehuset Nord-Norge HF

om

***Samarbeid om og beskrivelse av kommunens tilbud om
døgnopphold for øyeblikk hjelp etter lov om kommunale
helse- og omsorgstjenester § 3-5 tredje ledd***

OSO
OVERORDNET SAMARBEIDSGRAN
LH og kommunene

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom Lyngen kommune (heretter kommunen) og Universitetssykehuset Nord Norge HF (heretter UNN/helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 4.

Bruken av det kommunale døgntilbudet for øyeblikkelig hjelp skal kun gjelde for de pasientgrupper som kommunen selv har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg for.

Det nye tilbudet er ment å bidra til å redusere antall øyeblikkelig hjelp innleggelser i spesialisthelsetjenesten. Pasientene skal i kommunens tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold sikres like god eller bedre behandling som ved innleggelse i sykehus.

3. Formål

Denne tjenesteavtalen har som formål å avklare og konkretisere UNNs og kommunens oppgaver og ansvar for tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp etter helse- og omsorgstjenestelovens § 3-5 tredje ledd. Kommunens tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold skal baseres på et samarbeid mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Denne avtalen regulerer samarbeidet omkring kommunens tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold og omfatter ikke desentralisert spesialisthelsetjeneste og andre oppgaver som UNN og kommunene regulerer i egne avtaler.

Avtalen omhandler og regulerer oppgaver og tiltak som kommunen og UNN skal eller kan samarbeide om, jf. blant annet helse- og omsorgstjenestelovens § 3-4 (kommunens plikt til samhandling og samarbeid), § 6-2 (avtaler) og spesialisthelsetjenesteloven § 2-1e (samhandling/samarbeid).

Avtalen forutsetter en planleggingsprosess fram til etablering av kommunale ø-hjelpssenger. Dette skal resultere i en kommunal plan for etablering og drift av tilbudet.

Avtalen beskriver hvordan pasienten sikres en fullverdig tjeneste under oppbyggingen av og frem til etablering av kommunale ø-hjelpssenger.

Pasienter som er aktuelle for det kommunale tilbudet er pasienter med forverring av kjente tilstander, med avklart diagnose og funksjonsnivå.

Partene kan ikke ved denne eller andre avtaler innskrenke ansvar eller plikter som partene er tillagt etter lov og forskrifter.

4. Lovgrunnlaget

Kommunens ansvar for tilbud om døgnopphold for helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp beskrives i Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5, tredje ledd:

«Kommunen skal sørge for tilbud om døgnopphold for helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp. Plikten gjelder kun for de pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til.»

Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven skal være forsvarlige jfr. Helse- og omsorgstjenesteloven § 4.1 Forsvarlighet.

Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:

- den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud,
- den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud,
- helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter og
- tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene

5. Kommunens ansvar og beskrivelse av tilbudet

Lyngen kommune har ansvar for at det finnes et tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp for innbyggerne i kommunen fra senest 01.01.16. Det er kommunen som har systemansvar, økonomisk ansvar og medisinskfaglig ansvar for tilbudet.

- d) Lyngen kommune skal etablere 2 døgnplasser etter modell 1 for å ivareta det lovpålagte kommunale øyeblikkelig hjelp tilbudet, men det er foreløpig ikke avklart hvor dette tilbudet skal være lokalisert. Kommunen må til dette er avklart få dekket sitt øyeblikkelig hjelp tilbud ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF.

Kommunen organiserer sitt øyeblikkelig hjelp døgntilbud etter modell 1,2,3,4 eller en egen modell som minimum tilsvarende modell 1 (vedlegg 1), og forplikter seg innenfor de tilgjengelige antall senger, å kunne gi tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold til den pasientgruppen som er egnet for dette tilbudet (se vedlegg 1).

Modeller (se vedlegg 1 for beskrivelse):

- 1) minimumsmodell
- 2) tilpasset modell
- 3) avansert modell lokalisert i kommune
- 4) avansert modell som en egen kommunal tjeneste samlokalisert med sykehus

Planleggingen av det kommunale øyeblikkelig hjelp tilbudet må omfatte en prosess, som ender opp i en *tidsplan, økonomiplan og driftsplan*. Disse må beskrive når hvor og hvordan tilbudet skal opprettes og hva det skal inneholde, eller at tilbudet videreføres som i dag.

Dersom kommunen søker tilskudd for tiltaket før 1.1.2016 skal ø-hjelpstilbudet godkjennes av Helse- og omsorgstjenesteloven etter individuell søknad.

Det må framgå av økonomiplanen hvordan utgiftene skal dekkes. Driftsplanen, skal bl.a. beskrive innholdet i tjenesten (se vedlegg 1).

Helsedirektoratets faglige retningslinjer og veileder for drift av kommunale øyeblikkelig hjelp plasser skal implementeres i driften, «Kommunens plikt til øyeblikkelig hjelp døgnopphold» (vedlegg 2).

6. UNNs ansvar og tilbud

UNN har ansvar for øyeblikkelig-hjelp-tilbudet for de pasienter kommunen ikke kan ta i mot.

I tilknytning til kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp har UNN plikt til å dekke kommunens behov for råd og veiledning i konkrete pasienttilfeller. Slik veiledning skal være tilgjengelig for kommunens allmennleger på kort varsel. UNN skal oppgi telefonnummer til kontakt for slik veiledning.

Det skal legges til rette for ordninger for strukturert samarbeid og veiledning mellom sykehuset og kommunen rundt pasienter innlagt i ø-hjelpssenger i kommunen. Dette må skje innenfor rammer som er egnet i praksis både for UNN og kommunen.

UNNs plikter og tilbud etter denne avtalen skal sees i sammenheng med ordningene etter tjenesteavtalene 6 og 7 om henholdsvis *“gjensidig kunnskapsoverføring og informasjonsutveksling og for faglige nettverk og hospitering,”* og *“samarbeid om forskning, utdanning, praksis og læretid”*.

UNNs forpliktelser hva gjelder støttefunksjoner, slik som elektronisk samhandling og kliniske tjenester over videokommunikasjon (VK), er nærmere beskrevet i tjenesteavtale nr.9.

UNN har ansvar for å transportere pasientene til det kommunale øyeblikkelig hjelp tilbudet på samme måte som ved transport til sykehus.

UNN forplikter seg til å delta i en årlig faglig evaluering av driften ved ø-hjelpssengene. Dette kan gjøres i tilknytning til reforhandling av denne avtalen.

7. Samarbeidstiltak

Partene skal holde hverandre informert og sørge for gjensidig veiledning innenfor det enkelte ansvarsområdet, jfr. pkt. 7 i overordnet samarbeidsavtale.

Den annen part forplikter seg til å bidra ved utarbeidelse av prosedyrer som berører begge parter, eller prosedyrer hvor kommunene overtar oppgaver som tidligere har vært oppgaver for helseforetaket. Partene skal så langt det er mulig bidra i prosessen med å utvikle det kommunale tilbudet når den andre parten ber om det.

Partene etablerer et gjensidig samarbeid hva gjelder kompetansebehov, veiledning og kompetanseutvikling, jfr. tjenesteavtale nr. 6.

Partene sørger for at elektroniske kommunikasjonsløsninger, videokonferanseutstyr og lignende tas i bruk der det er mulig og hensiktsmessig, jfr. tjenesteavtale 9.

Partene bærer sine omkostninger selv, der ikke annet er avtalt.

Partene utarbeider en felles kommunikasjonsplan om kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp.

Partene plikter å sikre medvirkning fra brukere, fagmiljø og tillitsvalgte ved planlegging, gjennomføring og evaluering av denne tjenesteavtalen.

8. Kontaktpunkter/kontaktpersoner

Partene oppretter faste kontaktpunkter for dialog om avtalen til bruk dersom det underveis oppstår behov for slik dialog.

Partene utveksler jevnlig ajourført oversikt over navn, telefon og e-postadresse til disse kontaktpersonene.

9. Brukermedvirkning

Partene skal tilstrebe brukermedvirkning og ansattemedvirkning innenfor sine organisasjoner når det gjelder gjensidig kunnskapsoverføring og informasjonsutveksling gjennom partenes felles møteplasser.

Med brukermedvirkning mener vi at brukeren skal ha støtte til:

- å utvikle kompetanse og ferdigheter i god egenomsorg
- å utvikle sammen med helsetjenesten en plan for oppfølging ved langvarig sykdom/ helseplager.

Reell brukermedvirkning krever at helsetjenesten kartlegger pasientens mål/ behov for diagnostikk og behandling. Helsetjenestens oppfølging skal avspeile både god faglig praksis og de ønsker og behov pasientens selv uttrykker.

Partene er enige om at kravet til brukermedvirkning også skal understøttes ved at synspunkter og tilbakemeldinger som kommer frem gjennom brukerundersøkelser, brukerutvalget ved UNN, eldreråd og fra funksjonshemmede i kommunen skal tillegges vekt.

Partene skal tilrettelegge for at brukere kan gi innspill og synspunkt på sin behandling vedrørende både form og innhold.

Det skal tilrettelegges for at brukerne får tilgang og innsyn i sin behandlingsplan og at de kan kommentere på denne. Slike innspill skal dokumenteres og motta et svar.

10. Vedlegg

Følgende dokumenter er vedlegg til denne avtalen:

Vedlegg 1: beskrivelse av modeller for tjenesten og forslag til driftsplan

Vedlegg 2: aktuelle lenker

11. Avvik

Det vises til overordnet samarbeidsavtale mellom foretaket og kommunene når det gjelder håndtering av avvik og uenighet.

12. Varighet, revisjon og oppsigelse

Avtalen trer i kraft fra den er underskrevet av partene.

Partene kan si opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen det tidspunkt den oppsagte avtalen løper ut.

Partene er enige om å gjennomgå avtalen jevnlig og sørge for jevnlig rapportering og evaluering. Avtalen skal revideres når det er behov for det og dersom en part ønsker det på kort varsel fram til 1.1.2016.

Slik gjennomgang skal også omfatte vedlegg / prosedyrer.

Hver av partene kan kreve avtalen revidert dersom vesentlige forutsetninger for avtalen endres eller erfaringer tilsier behov for dette.

13. Uenighet

Uenighet og tvist etter denne avtalen skal løses etter bestemmelsene i overordnet samarbeidsavtale mellom Lyngen kommune og UNN.

14. Dato og underskrift

Sted og dato:

Lyngseidet 18.12.12

Sted og dato:

Trondheim, 23.11.12

Ordfører i Lyngen
Sølvi G. Jensen
For Lyngen kommune

Bjørn Engu
For Universitetssykehuset Nord-Norge HF

1. Modeller for tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold:

Modell 1 (minimumsmodell):

Senger med nødvendig kompetanse og utstyr tilgjengelig

Modell 2 (tilpasset modell):

Mellom modell 1 og 3-4 i kompetanse og utstyr tilgjengelig, pasientgruppen som tas i mot er tilpasset dette

Modell 3 (Avansert tilbud lokalisert i kommune):

Senger med mer kompetanse og utstyr tilgjengelig (større kommuner/interkom. samarbeid)

Modell 4: (Avansert tilbud samlokalisert med sykehus):

Senger som en egen kommunal tjeneste samlokalisert med sykehus

Der det ligger til rette for det, bør kommunale ø-hjelpssenger fortrinnsvis legges samlokalisert med interkommunal legevakt/DMS eller sykehus

Kommunen forplikter seg til å sikre rutiner for opplæring av personell slik at utstyr og undersøkelser som kommunens modell beskriver skal kunne gjennomføres og betjenes av ansvarlig personell.

2. Modell 1 – Minimumsmodell

2.1. Krav til utstyr og kompetanse (minimumskrav):

Undersøkelser som skal kunne utføres og utstyr som må finnes (modell 1):

- Hb/ CRP/ blodsukker for å følge behandlingsresponsen
- Urin stix
- EKG
- Utstyr for intravenøs behandling
- Pulsoksymeter
- Oksygen og medikamenter etter liste
- Hjertestarter

Krav til bemanning:

Sykepleier i aktiv vakt 24/7.

Et minimumskrav til kompetanse for alle kommunale ø-hjelpssenger er sykepleier til stede 24/7 og minimum 5 legetimer pr seng pr uke. For tilbud der det ikke er lege til stede 24/7, kontaktes legevakt ved behov i det tidsrom ikke annen lege med ansvar for ø-hjelpssengene er tilgjengelig. Kommunen må gjøre en medisinskfaglig vurdering av om legetilgjengeligheten til ø-hjelpssengene er forsvarlig, dette spesielt med tanke på avstand til nærmeste legevakt.

3. Modell 2 – Tilpasset modell

For kommuner som ønsker å etablere et tilbud som er mer omfattende enn modell 1, men mindre omfattende enn modell 3 og 4 må det lages en tilsvarende beskrivelse av undersøkelser som utføres og utstyr som finnes i tillegg til en tilpasset beskrivelse av aktuelle pasientgrupper. Beskrivelsen skal sikre at behandlingen pasientene får er like god eller bedre sammenlignet med innleggelse i sykehus, og at pasienter som krever et høyere kompetanse- eller utstyrsnivå innlegges på sykehus.

4. Modell 3 og 4 – Avansert tilbud lokalisert i kommunen eller Avansert tilbud som en egen kommunal tjeneste samlokalisert med sykehus

Undersøkelser som skal kunne utføres og utstyr som må finnes (modell 3 og 4) i tillegg til det som er nevnt under modell 1:

- Røntgen
- Blodgassanalyse
- Troponin T/D-dimer
- Elektrolytter
- Hematologiske analyser
- Blærescanner
- Relevant akuttmedisinsk utstyr
- Hjerterstarter
- Smertepumper
- Infusjonspumper
- Telemetri / skop

Krav til bemanning

Sykepleier i aktiv vakt 24/7.

Minimum 5 legetimer pr seng pr uke og lege tilgjengelig 24/7 for utrykning til ø-hjelpssengene på kort varsel.

5. Pasienter som kan være aktuelle for kommunale tilbud

5.1. Alle modeller:

Pasienter som er aktuelle for det kommunale tilbudet er pasienter med forverring av kjente tilstander, med avklart diagnose og funksjonsnivå.

Forut for innleggelse skal pasienten være tilsett av lege, og tilstanden må være avklart diagnostisk og behandlingsmessig ved innleggelse. Innleggende lege må ha vurdert risikoen for endring av diagnose og behandling som liten.

Pasienten må forventes utskrivningsklar til hjem eller annet kommunalt tilbud innen 72 timer. Tilbudet skal utelukkende brukes til pasienter hvor det foreligger medisinskfaglige vurderinger som tilsier at innleggelse er forsvarlig og hvor innleggelse i sykehus ikke er nødvendig.

5.2. Krever minst kompetanse og utstyr tilsvarende modell 1

- Korrigering av ernæringssvikt og dehydrering (uttørring) hvor kjent utløsende årsak er avklart
- Intravenøs behandling av diagnostisert infeksjonssykdom uten tegn på sepsis (blodforgiftning) og uten betydelig komorbiditet (samtidige sykdommer) eller akutt funksjonssvikt
- Forverring av KOLS (kronisk lungesykdom) uten betydelig komorbiditet der behandlingsopplegget er avklart
- Palliativ (lindrende) og terminal (livets slutfase) omsorg av kreftsykdom når et videre behandlingsløp er fastlagt i samarbeid med spesialisthelsetjenesten

5.3. Krever mer kompetanse og utstyr – modell 3 og 4

- Justering av pågående behandling av kjent kronisk sykdom som hjertesvikt og diabetes uten betydelig komorbiditet eller akutt funksjonssvikt
- Terminal fase av hjerte-/lungesvikt
- Behov for transfusjon av blod, væske eller elektrolytter der diagnosen er sikker og det ikke foreligger betydelig multimorbiditet eller akutt funksjonssvikt
- Brudd og skader der røntgenundersøkelse avklarer at sykehusinnleggelse ikke er nødvendig
- Cytostatikabehandling (cellegiftbehandling) etter fastsatt avtale med spesialisthelsetjenesten

5.4. Pasienter som ikke er egnet for kommunale ø-hjelpssenger og som skal henvises til sykehus

- Traumer med uavklart alvorlighetsgrad
- Akutt alvorlig sykdom (forløp < 1 uke) hos eldre med uavklart diagnose, uttalt komorbiditet eller symptomatologi preget av akutt funksjonssvikt
- Akutt forverring av kjent kronisk sykdom der alvorlighetsgrad, komorbiditet eller rask funksjonssvikt tilsier innleggelse
- Rus/intoksikasjoner
- Psykiatri (vurderes eventuelt for tilgjengelige prehospital DPS-tilbud)
- Pasienter som skal innlegges etter definerte (avklart nasjonale) pasientforløp (f.eks. hjerneslag, akutt hjerteinfarkt).
- Pasienter som ikke opplever rask bedring av subakutt sykdomsforløp under prehospital omsorg og behandling
- Hvis det ikke er ledig plass i det kommunale øyeblikkelig hjelp tilbudet.

6. Dokumentasjonskrav

Beskrivelse av rutiner for dokumentering av behandling og oppfølging, samt utskrivning

7. Kvalitetssikring og internkontroll

Beskrivelse av rutiner for kvalitetssikring av rutiner og drift, samt internkontroll.

Kommunen må gjøre en medisinskfaglig vurdering av om tilbudet er forsvarlig, spesielt sett i forhold til de pasientgrupper man ønsker å gi tilbudet til.

8. Evaluering

Beskrivelse av rutiner for jevnlig faglig evaluering av tilbudet.

9. Driftsplan

Driftsplanen bør minst inneholde følgende punkter:

- Innhold
- Organisering
- Kompetanse/ personellbehov/ tilgjengelighet
- Undersøkelser som må kunne utføres/ støttefunksjoner/ utstyr
- Pasienter som kan være aktuelle for innleggelse i kommunalt øyeblikkelig hjelp tilbud
- Pasienter som skal innlegges i sykehus
- Pasienter som bør få annet tilbud i kommunen
- Dokumentasjonskrav (EPJ-system)
- Elektronisk samhandling
- Sikring av faglig kompetanse (opplæring, utdanning)
- Telekommunikasjon, nødnett
- Kvalitetssikring
- Internkontroll/rutiner/retningslinjer
- Evaluering
- Økonomi/finansiering

Vedlegg 2 til Tjenesteavtale nr 4

Helsedirektoratets veileder for kommunens plikt til øyeblikkelig hjelp døgnopphold:

<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/kommunenes-plikt-til-oyeblikkelig-hjelp-dognopphold-veiledningsmaterieill/Sider/default.aspx>

(Pr 7. mai 2012)

Lyngen kommune

Helse- og omsorg

Deres ref:
«REF»

Vår ref:
2015/865-1

Løpenr:
1623/2015

Arkivkode
H31

Dato
12.02.2015

Protokoll 11.02.15 fra møte i arbeidsgruppe for etablering av øyeblikkelig hjelp plass ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Møtested Lyngstunet helse og omsorgssenter den 11.02.15 fra kl 08.30-10.30

Tilstede: Kommunelege Carol Pascoe, Helse- og omsorgssjef Kjellaug Grønvoll, Avd. leder Torunn Odden, Norsk Sykepleierforbund v/HTV Ingvild Grønvoll, Fagforbundet v/Marita Berglund, Hovedverneombud Leif Bårdsen, Råd for folkehelse v/Harald Haugen

Lill Tove Bergmo fra Levekårsutvalget kunne ikke møte.

HTV fra fagforbundet Wenche Leiros kunne ikke møte. TV for Fagforbundet Marita Berglund møtte for henne.

Helse- og omsorgssjefen innledet møtet med å vise til ks. 11/13 Etablering av arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag på opprettelse av 2 øyeblikkelig hjelp plasser ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Hun informerte om hvordan denne saken stoppet opp grunnet uklarhet med hensyn til hvordan legevakten ville bli organisert fremover i kommunen, samt at vi ikke hadde lege med i arbeidsgruppen.

Nå har kommunen etablert egen legevakt, noe som gjør at kommunen oppfyller kravet om tilgjengelighet av lege. Legevakta er etablert nær den planlagte øyeblikkelig hjelpsenga.

Alle tjenesteavtaler har vært til politisk behandling, og er underskrevet av ordfører og direktør på UNN HF. Det vises til tjenesteavtale nr 4 mellom Lyngen kommune og Universitetssykehuset Nord- Norge HF om; Samarbeid om og beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-5 tredje ledd. I henhold til loven tas det sikte på at bestemmelsen skal tre i kraft 1. januar 2016.

Med utgangspunkt i folketall skal Lyngen kommune ha 0,4 plass. (1 plass pr 7000 innbyggere). Det er det staten gir tilskudd til. Dersom vi kjøper plass i annen kommune, har vi oppfylt kravet. Det vises til at Karlsøy kommune kjøper plass i det nye helsehuset i Tromsø.

I Lyngen er det besluttet politisk at vi skal gi tilbud etter Modell 1 – minimumsmodellen. I tjeneste avtalen er det skissert krav til utstyr og bemanning.

Følgende punkt ble drøftet:

- 1) **Ta standpunkt til om vi skal gi øyeblikkelig hjelp (øhj.) tilbud i Lyngen eller kjøpe det i Tromsø evt. et annet sted.**

Utgangspunktet er iflg kommunelegen at kommunene skal etablere eller kjøpe et øhj. Tilbud. UNN HF er et høyteknologisk behandlings sted. Pasienter som ikke kan nyttegjøre seg behandling fra spesialisthelsetjenesten skal få tilbud i kommunen. Behandlingen som gis i kommunen skal være av samme kvalitet, eller bedre enn det som gis av spesialisthelsetjenesten. I mange tilfeller blir tilbudet bedre da pasientene slipper de lange transportene som er ei stor belastning, især for de eldre.

Etter at det ble etablert egen legevakt i Lyngen den 01.01.d.å. anser en kommunen å være godt rustet til å etablere øyeblikkelig hjelp plass. Det har tidligere vært et ks. vedtak om å etablere to øyeblikkelighjelp senger. Dette mener kommunelegen ikke er nødvendig, og at en øyeblikkelig hjelp seng er nok ut fra folketall. Vedtak om to senger vil bli søkt opphevet og endret til en seng. Det er ikke på nåværende tidspunkt aktuelt å kjøpe øhj. tjeneste fra andre kommuner. Dette begrunnet med at ved kjøp av tjenester vil det bli like lang transport som til spesialisthelsetjenesten og unødige transport er et av flere tiltak som ønskes tiltak mot. Dessuten vil vi da ikke få utnyttet den legekapasiteten som alt er i kommunen.

2) Hva må til for å etablere øyeblikkeligseng i Lyngen? Utstyr, bemanning og en driftsplan.

Plassering drøftes. Det fremmes forslag om etablering av øhj. seng ved A-, eller B-fløya grunnet dette er nært lab og utstyrlager. F-fløya er ett annet alternativ nær personalbase.

Plassering: Konklusjon blir F-fløya. Rommet ligger vegg i vegg med vaktrommet der nattevakta også oppholder seg. Legevakta har kontor i etasjen under. Det er ikke noe problem med hensyn til lagring av nødvendig medisinske forbruksvarer med mer i tilknytning til dette. Ved F- fløya er det 6 korttidsplasser; rehabilitering, terminalpleie, korttidsopphold og avlastning og nå en øyeblikkelig hjelp plass.

Det er legen som til enhver tid har ansvar for innleggelse og videre oppfølging av den medisinske behandlingen.

Det vil bli utarbeidet retningslinjer for samarbeid mellom avdelingen og legetjenesten.

Når det gjelder sykepleierdekningen påpeker HTV for NSF at dagens turnus er for marginal for sykepleierne, det blir lett hull når noen er syk, eller i permisjon. For å sikre en forsvarlig behandling av pasientene bør dette rettes på. Det fremmes forslag om å øke andel sykepleierstillinger og i tillegg bør andre stillinger gjøres om. Tiltakene må sikre at det er sykepleier på hele døgnet. Samtidig må ikke sykepleiere tas fra andre tjenester spesielt hjemmetjenesten som også vil få støtte trykk når flere skrives ut direkte til hjemmet fra UNN.

Tillitsvalgt for Fagforbundet påpeker at det må være mulig å lære opp annet personell også. De vil være en del av staben ved avdelingen der øyeblikkelig hjelp sengen er, og vil ta sin del av ansvaret.

Avdelingsleder viser til at det er ressurser tilgjengelig om en også ser på regnskap 2013 og 2014 over overtidsbruk. Noe av dette kan kanskje benyttes til å få mer stabilitet i sykepleierdekningen. Forøvrig så bør alle sykepleierne være innstilt på å være fleksible og være i stand til å at et tak også når det gjelder øyeblikkelig hjelp. Det som trengs er opplæring og trening i nødvendige praktiske prosedyrer som de ikke har erfaring i fra tidligere. Hun viser til at det elektroniske meldingssystemet fungerer godt og det er en grei måte å holde kontakten med UNN for å sikre kvaliteten på tilbudet i de tilfeller det er dårlige pasienter som legges inn/skives ut skrives ut. Det må etterstrebtes at pasienten skal føle seg trygg på at det er den beste behandling som han hun kan få og at behandlingen er fullt ut på høyde med den behandling som spesialisthelsetjenesten vil kunne gi.

Helse- og omsorgssjefen viser til at når det gjelder sykepleierdekning så er kommunen i gang med å lage ny turnus og her vil sykepleiertjenesten bli forsterket. Det tas sikte på etablering av

minimum 1 nye sykepleierstilling samt omgjøring av assistent og hjelpepleierstillinger til sykepleier for å sikre mer stabil sykepleierdekningen. Videre skal sykepleierne gis nødvendig opplæring fra høsten 2015.

Når det gjelder medisinsk utstyr så har kommunen dette på plass. Det planlegges innkjøpt ett nytt EKG apparat.

Det skal utarbeides en driftsplan med egent budsjett i løpet av mars/april. I planen må det komme frem beskrivelse av oppstart bemanning, kompetanse, opplæring, tidspunkt, utstyr. En kan forvente økt bruk av medikamenter og medisinske forbruksvarer og dette må det budsjetteres for. Det tas sikte på oppstart av øyeblikkelig hjelp plassen 1. oktober dette år.

Kommunelegen har allerede startet med å informere de andre legene for å få dem inn i rutine før oppstart.

I praksis er det allerede pasienter som legges inn for observasjon, så det blir ikke store endringer med en øyeblikkelig hjelp seng. Det er godt samarbeid med legene.

Det konkluderes med at kommunen bør søke om full utgiftsdekning av en sengeplass for øyeblikkelig hjelp.

Konklusjon er at det er faglig forsvarlig å etablere ei seng for øyeblikkelig hjelp i Lyngen kommune, kommunen vil legge til rette for har god dekning av leger og sykepleiere slik at kvaliteten på tilbudet blir forsvarlig.

3) Videre saksgang med søknad til helsedirektoratet.

Kommunen mener å fylle alle kravene som stilles for å kunne etablere en sengeplass for øyeblikkelig hjelp jfr. Kommunehelsetjenesteloven § 3-5 tredje ledd.

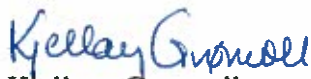
Med dette som bakgrunn leveres en søknad til kommunen om tilskudd til å etablere 1 sengeplass slik at kommunen starte opp med øyeblikkelig hjelp fra 1. oktober 2015.

Lyngseidet 18.02.15.

Kommunelege 1
for Lyngseidet
Kommunelege 1

Harald Haugen
Brukerrepresentant
Råd for folkehelse

Ingvild Grønvoll
HTV Norsk sykepleierforbund

Kjellaug Grønvoll
Helse- og omsorgssjef

Marita Berglund
For HTV Fagforbundet

Torunn Odden
Avdelingsleder
Hjemmetjeneste

Lill Tove Bergmo
Leder i Levekårsutvalg

Leif Jarle Bårdsen
Hovedverneombud

Avtale mellom Lyngen kommune og
Universitetssykehuset Nord- Norge (UNN)
om etablering av tjenesten døgnopphold
ved øyeblikkelig hjelp

Innhold

Innledning.....	2
Organisering.....	2
Omfang, tilgjengelighet og beredskap	3
Tilgjengelighet.....	3
Beredskap og responstid.....	4
Krav ved innleggelse	4
Personell og kompetanse	4
Pasientkategorier – kommunalt tilbud.....	4
Pasientkategorier – sykehus.....	5
Andre tilbud /tjenester i kommunen.....	5
Beskrivelse av tjenesten	5
Innleggelse:	5
Utredning, behandling og observasjon.....	5
Utskrivning	6
Medisinsk utstyr og prosedyrer.....	6
Dokumentasjon og saksbehandling.....	6
Pasienttransport	7
Kommunikasjon og informasjon.....	7
Kvalitetssikring.....	7
Økonomi	8
Rapportering.....	8
Videre utvikling	8

Innledning

Lyngen kommune skal i samarbeid med Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) etablere tjenesten kommunalt akutt døgnenhet (KAD).

Lyngen kommune har som målsetting å kunne inngå avtale med UNN og fremme søknad om finansiering innen 30. juni 2015. Dersom søknad om finansiering blir godkjent, ønsker kommunen å iverksette tjenesten fra 1. oktober 2015.

Den 18.12.12 ble tjenesteavtale nr 4 «Samarbeid om og beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp» inngått mellom Lyngen kommune og Universitetssykehuset Nord-Norge.

Tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp er gjennom helse- og omsorgstjenesteloven et lovpålagt tiltak fra 1. januar 2016. Staten har oppfordret kommunene til å opprette et slikt tilbud i god tid før loven krever det. Frem til 2016 er det mulig for kommunene å søke om statlig finansiering av tiltaket. Fra 2016 vil tiltaket være finansiert gjennom rammeoverføringene.

Tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp i kommunen skal kun gjelde for de pasientgrupper som kommunen selv har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg for. Pasientene i det kommunale tilbudet skal sikres like gode eller bedre behandlingstilbud som ved innleggelse i spesialisthelsetjenesten.

Hensikten med tilbudet er å bidra til å redusere antall øyeblikkelig hjelp innleggelser i spesialisthelsetjenesten.

Denne driftsplan for tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp er en overordnet beskrivelse av hvordan tiltaket er tenkt gjennomført. Driftsplanen er en del av samarbeidsavtalen med helseforetaket. Detaljert plan med retningslinjer og tiltak for gjennomføring av tjenesten vil bli utarbeidet når rammebetingelsene er avtalt og finansiering foreligger.

Organisering

Tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp skal organiseres som et tiltak i Lyngen kommune, og ved samhandling med Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN). Samarbeidet mellom Lyngen kommune og UNN ivaretas av egen tjenesteavtale og driftsplan.

Tilbudet organiseres etter modell 1 (minimumsmodell) jfr. Tjenesteavtale nr. 4.

Tjenesten blir etablert ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter på Lyngseidet. Alle helse- og omsorgstjenester for befolkningen i indre del av Lyngen kommune blir organisert i fra Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Legetjenesten, helsestasjon, kommunal fysioterapeut og ergoterapeut er i 1.etg, samt koordinerende enhet. I 2.etg er det 24 langtidsplasser (sykehjem), 6 plasser for rehabilitering og korttidsopphold, samt 5 omsorgsboliger for

kronisk psykisk syke, hjemmetjenesten er også organisert ut i fra kontor i 2.etg. I 3.etg er det 16 omsorgsboliger. I 2.etg er det et eget laboratorium, hvor det blir tatt Hb, CRP, INR og blodsukker. Alle sykepleiere har fått opplæring i å ta blodprøver.

Ambulansestasjon er plassert like utenfor Lyngstunet helse- og omsorgssenter.

Øyeblikkelig hjelp seng blir etablert i nær tilknytning til korttidsavdeling. Ett av badene bygges om til et pasient rom som kan om nødvendig også brukes som isolat.

Tiltaket planlegges oppstartet 01.10.15

Lyngen kommune er ansvarlig for at tjenesten er faglig forsvarlig og i henhold til regelverket. Fra 01.01.15 har Lyngen kommune etablert egen legevakt, noe som gir god tilgang på legetjeneste hele døgnet. Formidling av legevakt utenom ordinær åpningstid blir formidlet av Tromsø legevaktsentral, men sykepleier ved ø.hj tilbudet kan kontakte vår vakthavende lege direkte. Vakthavende lege er på Lyngseidet i umiddelbar nærhet til KAD sengen.

Det opprettes et felles råd mellom UNN og Lyngen kommune som har i oppgave å planlegge, evaluere og korrigere tiltaket. Partene har like antall representanter hver og møtes minst 2 ganger pr.år.

Omfang, tilgjengelighet og beredskap

KAD sengen skal være tilgjengelig hele året og vil kunne ta imot syke som fyller kriterier i henhold til tilbud etter modell 1. Det blir enkelt å flytte pasienter fra KAD seng til andre lokale tilbud. Dette er med på å sikre kontinuitet for pasienten.

Lyngen kommune tar også imot psykisk syke som i perioder er for syke til å være hjemme alene, men for friske til å bli innlagt i spesialisthelsetjenesten, og som ikke ønsker å reise ut av kommunen.

Tilgjengelighet

Det defineres en maksimal liggetid på 72 timer for å kunne ivareta god tilgjengelighet til tilbudet. Pasienter som har behov ut over maksimal liggetid, vil bli overført til andre tilbud.

Pasienter som har medisinske behov ut over det kommunale tilbudet eller ved endring i tilstand som det kommunale tilbudet ikke har kapasitet/kompetanse til, overføres til sykehus.

Beredskap og responstid

Tiltaket skal være bemannet med sykepleier med døgnkontinuerlig aktiv tilstedevakt 24/7. Legetjenesten dekkes av egen tilsynslege/fastlege på dagtid og av vakthavende lege på kveld/natt og helg. Da lege er i umiddelbar nærhet på Lyngseidet vil det være kort respons tid for fysisk oppmøte.

Krav ved innleggelse

Pasient skal være vurdert av lege før innleggelse, og det er legen som bestemmer om vedkommende skal bli lagt inn i ø-hjelps senga. Legen har også ansvar for den videre medisinske behandling, og for å skrive ut eller å overflytte pasienten over til et annet tilbud/evt. behandling.

Personell og kompetanse

Tjenesten skal til enhver tid ha forsvarlig bemanning og kompetanse som er dimensjonert for den kapasitet og kompleksitet som tiltaket skal ivareta.

Det skal defineres krav til grunnkompetanse og utarbeides egen plan for kompetansevedlikehold og kompetanseutvikling for helsepersonell.

Personellressursen bestemmes av den til enhver tid pasient og kompleksitet hos denne. Deler av personellressursen vil være dedikert til dette tiltaket, mens den totale ressursen vil være et samarbeid med det øvrige personell for å ivareta fleksibilitet ved endrede behov.

Pasientkategorier – kommunalt tilbud

Pasientgrupper som ansees som aktuelle for innleggelse i kommunalt tilbud om døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp:

- Korrigering av ernæringssvikt og dehydrering (uttørring) hvor kjent utløsende årsak er avklart
- Intravenøs behandling av diagnostisert infeksjonssykdom uten tegn på sepsis (blodforgiftning) og uten betydelig komorbiditet (samtidige sykdommer) eller akutt funksjonssvikt
- Forverring av kols (kronisk lungesykdom) uten betydelig komorbiditet der behandlingsopplegget er avklart
- Palliativ (lindrende) og terminal (livets slutfase) omsorg når et videre behandlingsløp er fastlagt

Pr i dag blir disse tilstander i stor grad behandlet ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter.

Pasientkategorier – sykehus

Følgende pasientkategorier vurderes til å ikke være egnet for innleggelse i kommunalt tilbud og vil innlegges direkte i sykehus:

- Traumer med uavklart alvorlighetsgrad
- Akutt alvorlig sykdom (forløp < 1 uke) med uavklart diagnose, uttalt komorbiditet eller symptomatologi preget av akutt funksjonssvikt
- Akutt forverring av kjent kronisk sykdom der alvorlighetsgrad, komorbiditet eller rask funksjonssvikt tilsier innleggelse
- Rus/intoksikasjoner
- Psykiatri
- Pasienter som skal innlegges etter definerte (avklarte nasjonale) pasientforløp (f.eks. hjerneslag, akutt hjerteinfarkt)

Andre tilbud /tjenester i kommunen

Kommunen vil ha tilbud hvor pasient kan overføres til:

- Utskrivning til hjemmet med eller uten kommunale tjenester
 - Utskrivning til annen kommunal institusjon for:
 - Rehabilitering
 - Behandling og observasjon
 - Langtidsopphold

Beskrivelse av tjenesten

Det vil bli utarbeidet en detaljert plan for hvordan tjenesten skal gjennomføres

Innleggelse:

- Vurdering av lege
- Transport
- Mottak
- Vurdering

Utredning, behandling og observasjon

- Undersøkelse
- Tidlig melding
- Vurdering, eventuelt i samarbeid med spesialist i sykehus
- Diagnose
- Tiltak og behandling
- Observasjon

Utskrivning

- Utskrivning uten videre oppfølging
- Utskrivning til annet tilbud
- Epikrise
- Melding til ny enhet
- Vurdering av tildelingsenhet

Medisinsk utstyr og prosedyrer

Nivå på medisinsk utstyr vil være i henhold til samarbeidsavtalens punkt om utstyr i henhold til modell 1. (Minimumsmodellen). Det tas sikte på å etablere et tilbud med følgende utstyr tilgjengelig:

- Hb/crp/blodsukker for å følge behandlingsresponsen
- Urin stix
- EKG
- Utstyr for intravenøs behandling
- Pulsoksymeter
- Oksygen og medikamenter etter liste
- Hjertestarter
- Troponin måling

Ved utarbeidelse av detaljert driftskonsept vil det bli tatt stilling til hvilke tekniske prosedyrer som skal kunne gjennomføres i tiltaket.

Dokumentasjon og saksbehandling

Jfr. lovverket følges vanlige regler til journal og dokumentasjon. Det er etablert EPJ-system. Det stilles krav om at slikt system tilfredsstillt krav i Norm for informasjonssikkerhet og har mulighet for elektronisk meldingsutveksling. Det er etablert elektronisk meldingssystem mellom spesialisthelsetjenesten og helsetjenesten i kommunen.

Videokonferanseutstyr er tilgjengelig på Lyngstunet og benyttes ved behov. (Jmf. Tjenestevtale 9)

System må forøvrig tilfredsstillt operative behov.

Det opprettes journal på alle pasienter og det settes krav om at innleggelsesopplysninger sendes elektronisk. Videre følges vanlige rutiner med inkomstnotat og føring av fortløpende journal. Ved utskrivning utarbeides standard epikrise og informasjon til pasient. Det settes krav til at alle opplysninger inn og ut av system skal foretas elektronisk.

Ved innleggelse i kommunalt tilbud om døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp gjelder ikke forvaltningslovens regler om enkeltvedtak (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7).

Før utskrivning av pasient fra døgntilbud, vil pasient bli systematisk vurdert i forhold til behov for andre kommunale helse- og omsorgstjenester. Er det behov for kommunale helse- og omsorgstjenester, blir det fattet et enkeltvedtak på tjenesten.

Pasienttransport

Pasient og ledsager har rett til dekning av utgifter knyttet til transport til og fra tilbud om døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp. Slike utgifter refunderes av spesialisthelsetjenesten (syketransportforskriften § 3-d).

Ved behov for ambulansetransport ved innleggelse og utskrivning fra kommunal tjeneste døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp, er spesialisthelsetjenesten ansvarlig for gjennomføring. Det vil bli utarbeidet gode rutiner for rekvirering.

Kommunikasjon og informasjon

Det utarbeides egen kommunikasjonsplan for tjenestetilbudet. Slik plan vil beskrive kommunikasjonsystemer, kontaktpunkter, varslingsrutiner og meldingsrutiner for alle involverte parter.

Videre avtales system for medisinsk veiledning mellom kommunens leger og spesialist i sykehus. Slik veiledning vil kunne være akutt i forhold til konkrete pasientutfordringer, men også av generell art i forhold til kompetanseheving.

Informasjon om tilbudets omfang og tilgjengelighet, samt krav til gjennomføring vil bli satt i system og formidlet for gjeldende parter.

Kvalitetssikring

Tiltakets organisasjon og drift tilsier at et lovbestemt krav om å ha et internkontrollsystem. Slikt system skal beskrive og dokumentere organisering, ansvar, oppgaver og myndighet.

Hensikten med et internkontrollsystem er å sikre forsvarlig drift gjennom tilstrekkelige ressurser og nødvendig kompetanse for å gjennomføre oppgaven i henhold til lovens krav. Herunder sikre tilbudets kvalitet, samt krav til likeverdighet og tilgjengelighet er tilpasset den enkelte brukers behov.

Videre skal det foreligge nødvendige prosedyrer, instruksjoner og retningslinjer for driften. Det settes også krav til samhandling og samarbeid med eksterne aktører som skal avtales og dokumenteres.

Internkontrollsystemet skal også sørge for at virksomheten blir planlagt, gjennomført, evaluert og korrigert i henhold til lovens krav (HO – lovens § 3-1).

Tjenesten og samhandling med eksterne aktører skal systematisk evalueres og gjennomføres første gang innen et år etter oppstart.

Økonomi

Det vil bli utarbeidet en oversikt over kostnader, budsjett og finansiering. Den overordnede ramme for tiltaket, vil være at driftsbudsjettet ikke overstiger årlig driftstilskudd.

Lyngen kommune søker om finansiering av iverksetting av tiltaket fra 1. oktober 2015.

Rapportering

Kommunens øvrige rutiner for rapportering av økonomi og aktiviteter vil også gjelde tjenesten døgnopphold ved øyeblikkelig hjelp, herunder rapportering som en del av KOSTRA-data.

Det er egne krav knyttet til rapportering av tjenestedata til Helsedirektoratet.

Videre utvikling

Lyngen kommune ønsker å jobbe mot et fremtidig utvidet samarbeid på flere felt med Tromsø kommune. Pr. dags dato anses det som uhensiktsmessig å ha KAD seng i Tromsø. Dette fordi kommunen har styrket sin bemanning, særlig på legesiden, for å kunne ha en lokal KAD seng. På lengre sikt forventes det at kommunes ansvar på dette området vil øke. Det vil da være nødvendig med et tett samarbeid med Tromsø.

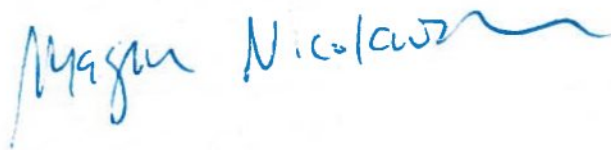
Lyngen kommune.....^{4/6-15}

Leif Lintho

Rådmann Lyngen kommune
Rådmann

Tromsø.....^{8/6 15}

Universitetssykehuset Nord – Norge

Universitetssykehuset Nord-Norge HF
Sykehusvegen 38
9038 Tromsø

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
41/15	Lyngen levekårsutvalg	09.12.2015
138/15	Lyngen formannskap	07.12.2015
73/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Iverksettelse av fysiske tiltak: Forebygging av overgrep i barnehage

Henvisning til lovverk:

FNs barnekonvensjon

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

1. Plan for forebygging av seksuelle overgrep i barnehagene i Lyngen tas til orientering
2. Arbeidet med å legge fysisk til rette for forebygging i barnehagene i Lyngen vedtas innenfor en ramme på 190 000. Dekning: disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2015	4410				190 000	
2015	9000					190 000

Rådmannens innstilling:

3. Plan for forebygging av seksuelle overgrep i barnehagene i Lyngen tas til orientering
4. Arbeidet med å legge fysisk til rette for forebygging i barnehagene i Lyngen vedtas innenfor en ramme på 190 000. Dekning: disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2015	4410				190 000	
2015	9000					190 000

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Barnehagestyrene i Lyngen har gjennom våren og sommeren arbeidet med en plan for forebygging av seksuelle overgrep i barnehagene.

Utgangspunktet for initiativet var de seksuelle overgrepene som ble avdekket i en barnehage i Tromsø våren 2015. Lyngen kommune har en handlingsplan mot vold i nære relasjoner som må sees i sammenheng med tiltaksplanen mot seksuelle overgrep. Imidlertid krever tiltaksplanene noen fysiske tilrettelegginger i tillegg til kompetanseheving, og saken legges derfor fram for politisk behandling.

Den gjeldende handlingsplanen «Sammen mot vold i nære relasjoner» ble vedtatt i Lyngen kommunestyre den 18.06.2014, sak 32/14.

Planen beskriver blant annet følgende målsettinger for det kommunale arbeidet med forebygging og oppfølging av vold i nære relasjoner:

6.2 Målsettinger

1. Informasjon og oversikt over hjelpe- og behandlingstilbud skal være tilgjengelig for innbyggerne.
2. Kommunen skal ha kartleggingsrutiner som sikrer at barn- og unges hjelpebehov blir kartlagt og fulgt opp. Tidlig avdekking av vold og overgrep er avgjørende.
3. Alle – uavhengig av alder eller situasjon som utsettes for vold eller utøver vold i nære relasjoner skal få et helhetlig og samordnet hjelpetilbud.
4. Det kommunale hjelpeapparatet skal ha nødvendig kunnskap og kompetanse for å kunne avdekke og følge opp dem som lever med vold i nære relasjoner, både voldsutsatte og voldsutøveren.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress understreker i sin kunnskapsstudie for forebyggingsområdet at det er behov for å utvide fokus for forebygging av seksuelle overgrep

mot barn fra en ensidig tilnærming som retter seg mot barnet/ungdommen, til å prøve ut andre tiltak rettet mot foreldrene, profesjonelle (lærere, helsearbeidere og forskere/klinikere) og befolkningen generelt

I samme rapport kan vi lese at:

«Barnemishandling er et alvorlig samfunnsproblem med store omkostninger både for de involverte barna og familiene og for samfunnet (Butchart, Harvey, Mian, & Fürniss, 2006). Barnemishandling kan defineres slik: ”en voksen person utsetter et barn for fysisk eller psykisk vold, seksuelle overgrep, krenkelser eller forsømmer å dekke barnets grunnleggende behov” (SOU 2001:72, s.24). Tradisjonelt sett har man skilt mellom fire former for barnemishandling: fysisk-, seksuell- og emosjonell mishandling, og omsorgssvikt (Cicchetti & Toth, 2005).»

”Med seksuelle overgrep eller seksuell utnytting mener vi at avhengige og utviklingsmessig umodne barn og ungdommer trekkes inn i seksuelle handlinger de ikke helt forstår, som de ikke kan komme ut av, eller som de ikke har tilstrekkelig kunnskap eller erfaring til å gi sitt begrunnede samtykke til, eller som krenker familierollens sosiale tabuer” (Schechter & Roberge, 1976). Seksuelle overgrep varierer i grad av innvadering, fra å bli sett på uten berøring eller eksponering, til varierende grad av kontakt, fra berøring til penetrering. Overgrep varierer også i frekvens, fra en enkelt episode til kronisk misbruk (Carr, 2006).»

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Kommuneplanene

Samlet mot vold i nære relasjoner

Plan for psykisk helse

Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Kriseplan

Kriseplaner for skole og barnehage (oppvekst)

Kommunedelplanen for folkehelse, friluftsliv, idrett og lokale kulturhus (folkehelse)

Økonomiske konsekvenser

Inntil kr 190 000 til fysiske tiltak i barnehagene i Lyngen.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Tiltaket er forebyggende og tryggende

Miljøkonsekvenser

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Barnehagene i Lyngen ønsker å sette fokus på forebygging av seksuelle overgrep og vold i barnehagene i lyngen.

En handlingsplan for forebygging er utarbeidet i styrerkollegiet, og denne legger opp til noen tiltak som krever økonomisk bevilgning.

Nye Kavringen barnehage er fysisk tilrettelagt slik en moderne barnehage bør være tilrettelagt.

De tre andre kommunale barnehagene har behov for utskifting av dører (til dører med vindu) og innsetting av vinduer i rom som er lukket. Totalt vil det dreie seg om:

Knøttelia barnehage: 9 rom

Lyngsdalen Oppvekstsenter avdeling barnehage: 5 rom

Lenangen barnehage: 5 rom

For noen av rommene vil det være innsett av vindu, mens det for andre vil være bytte av dører.

Det er i saksframlegget tatt høyde for at Lenangen barnehage bare har en avdeling fra våren 2015. Estimert kostnad per vindu/dør: 10 000 inklusiv arbeid.

Plan for forebygging av overgrep i barnehagene i Lyngen.

Hva	Hvordan	Hvem/Ansvar	Annet
Forebygge ved å ha temaet overgrep som sak på planleggingsdager hver høst.	Hele personalgruppen *Diskusjoner *Arbeid i grupper/plenum	Hele personalgruppen deltar Styrer ansvar	
Nytilsatte og vikarer blir informert om temaet	Infoperm	Styrer	
Litteratur /kurs om temaet Drøftinger i personalmøter	Ansatte leser utvalgte kapitler (til møter)	Styrer	
Bruke krisepermen som et utgangspunkt for drøftinger-	Ansatte leser kapitlet om prosedyrer v. overgrep	Alle/styrer	
Foresatte- informasjon om forebygging	Foreldremøte	Styrer	
Barnesamtaler	Samtale med barn	Styrer/ped.leder ansatte	
Sette inn dører til stellerom /toaletter med glass i øverste del. Sette inn vindu til lekerom på avdelinger	Sette av midler på budsjettet. Sak til levekårsutvalget/kommunestyret	Innarbeide i økonomiplanen. *Oppvekstsjef	

Kilder:

Forebygging av fysiske og seksuelle overgrep mot barn. En kunnskapsoversikt

Glad, K. A., Øverlien, C. & Dyb, G. (2010)

Forebygging av <http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx>

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
43/15	Lyngen levekårsutvalg	09.12.2015
139/15	Lyngen formannskap	07.12.2015
74/15	Lyngen kommunestyre	15.12.2015

Kommunal bevilgning og mellomfinansiering av Lyngseidet lysløype - ny 5 km og tidtakerbu

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2015

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

1. Lyngen kommune vedtar bygging av ny 5 km løypetrasè samt tidtakerbu i tilknytning til Lyngseidet lysløype.
2. Skigruppa i Lyngen/Karnes il står for den praktiske gjennomføringa av byggearbeidet.
3. Kommunal finansiering med inntil kr 119 000 søkes innarbeidet i årsbudsjett 2016 ved bruk av disposisjonsfondet.
4. Lyngen kommune påtar seg mellomfinansiering.

Rådmannens innstilling

5. Lyngen kommune vedtar bygging av ny 5 km løypetrasè samt tidtakerbu i tilknytning til Lyngseidet lysløype.
6. Skigruppa i Lyngen/Karnes il står for den praktiske gjennomføringa av byggearbeidet.
7. Kommunal finansiering med inntil kr 119 000 søkes innarbeidet i årsbudsjett 2016 ved bruk av disposisjonsfondet.
8. Lyngen kommune påtar seg mellomfinansiering.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

I brev av 14.09.15 søker Lyngen/Karnes il v/skigruppa om teknisk forhåndsgodkjenning av byggeplan for utvidelse av Lyngseidet lysløype med ny 5 km, samt bygging av tidtakerbu. Dette som grunnlag for å kunne søke spillemidler.

I tillegg bes kommunen sørge for en avklaring/godkjenning fra OVF angående ønsket trasèvalg, bekreftelse på at veien opp til vannverket kan flyttes noen meter mot vest slik at løypetrasèen får plass, kommunal bevilgning til kostnader utover det som dekkes av spillemidlene blir tatt med på budsjettet for 2016, og at kommunen påtar seg mellomfinansiering av anlegget.

Lyngseidet lysløype er et kommunalt anlegg.

I redegjørelsen for søknaden opplyser skigruppa at dagens løypetrasè er i korteste laget, og noe smal i området inn mot Solhov. Denne delen kan derfor ikke benyttes til renn. I den sammenheng har en nå fått utredet et forslag på ny 5 km. Dette forslaget er utredet i samarbeid med Hermod Bjørkestøl, et kjent navn i skimiljøet på nasjonalt plan. Det nye forslaget vil gjøre det mulig å arrangere større renn.

Pr i dag mangler man tidtakerbu ettersom denne kom i konflikt med skytebanen og «sikker skytesone». Dette får man en løsning på ved det nye trasèvalget.

Til tider har det vært noen konflikter med andre brukergrupper i løypa. Tanken er derfor at den nye trasèen lages så bred at slike interessekonflikter kan unngås.

Kostnadsoverslag:

1	Skogrydding	Kr 300 000
2	Opparbeidelse av trasè	Kr 174 000
3	Lysanlegg	Kr 350 000
4	Tidtakerbu	Kr 90 000
5	Administrasjon 5%	Kr 45 000
6	Totale kostnader	Kr 959 000

Finansieringsplanen ser slik ut:

1	Tilskudd fra spillemidlene:	Kr 400 000
2	Kommunal finansiering	Kr 119 000
3	Dugnad	Kr 440 000
4	Samlet finansiering	Kr 959 000

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Kommuneplanen – tiltak for barn og unge

Kommuneplanen – folkehelseperspektivet

Kommunedelplan for folkehelse, friluftsliv, idrett og lokale kulturhus 2012-2015

Økonomiske konsekvenser

Kr 119 000 må innarbeides i årsbudsjett 2016, og det må tas høyde for mellomfinansiering inntil spille midler foreligger. Basert på tidsaspektet for tildelinger av spillemidler de senere år, antas det at søknaden blir tilgodesett med spillemidler om ca 5 år.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen.

Miljøkonsekvenser

Ingen.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Lyngen/Karnes il, skigruppa er meget aktiv. Den nye trasèen inkl. tidtakerbu vil gi bedre treningsmuligheter, samt muligheten til å arrangere større skirenn.

Skigruppa forsøker også å tilrettelegge slik andre aktivitetsgrupper kan bruke deler av løypa.

Dette er konfliktløsende og positivt.

Kommunal finansiering foreslås ved bruk av disposisjonsfondet.